

ESEP EAeko udalerrietan

2014-2015eko jardueren bilduma

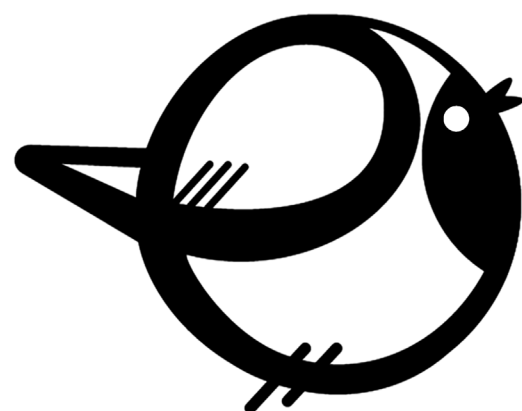
EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA
ETA KULTURA SAILA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA

ESEP EAEko udalerrietan

2014-2015eko jardueren bilduma

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2016

Lan honen bibliografia-erregistroa Eusko Jaurlaritzaren Liburutegi Nagusiaren katalogoan aurki daiteke:
<http://www.bibliotekak.euskadi.net/WebOpac>

Ideia, biltze eta egokitze lanak:

Jose Inazio Mosteiro Robredo

Egokitze lanak:

Xabier Larrañaga Padilla

Ander Alonso Lopez

Ekain Ormaetxea Uribarri

Argitaraldia:	I.a, 2016ko urtarrila
Ale-kopurua:	500 ale
©	Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra Kultura Saila
Argitaratzailea:	Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco Donostia-San Sebastián, I – 01010 Vitoria-Gasteiz
Egilea:	Euskararen Aholku Batzordea
Fotoconposizioa:	EkipoPO
Inprimaketa:	xxxx.
ISBN:	978-84-457-3391-2
L.G.:	xxxxx

EUSKARA SUSTATZEKO EKINTZA PLANAREN (ESEP) ARGAZKIA

CRISTINA URIARTE TOLEDO

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA ETA KULTURAKO SAILBURUA

Euskararen Aholku Batzordeak Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) onetsi zuen 1998ko ekainean, eta plan hori bere egin zuen Eusko Jaurilaritzaren Gobernu Batzordeak hilabete bat geroago.

Euskara 21 izeneko gogoeta-prozesua mende hasierako hizkuntza politikaren oinarriak finkatzera etorri zen geroago, 2008-2009an hain zuzen ere. Gizartearen parte-hartze zabala izan zuen prozesu hark, eta, beste batzuen artean, Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren berrikuspena ekarri zuen, hain zuzen ere, lanabes baliotsu hori XXI. mende hasierari begira findu eta egokitzeke.

2009an, Eusko Legebiltzarrak, legez besteko proposamen bat tarteko, bere onarpena eman zion Euskara 21 prozesuaren emaitzari, hizkuntza politikaren alorrean oinarrizko kontsentsuak sendotzen ari izatearen seinale. Emaizta «Itun berritu baterantz» dokumentuan bilduta dago.

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) berrikusteko bidean sortu zen Euskara Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP), Euskararen Aholku Batzordearen hilabeteetako lanaren ondoren.

Planean jasota dauden ekintzak esparruka antolatuta daude; eta esparru horiek, hiru helburu estrategikoren inguruan bilduta: euskararen jabekuntza (familia transmisioa, irakaskuntza, euskalduntze eta alfabetatzea), euskararen erabilera (administrazioa, topaguneak, esparru sozioekonomikoa, aisialdia eta kirola) eta euskararen kalitatea (argitalpenak, kultura, publizitatea, korpua, komunikabideak, IKTak). Gainera, zeharkako bi lerro ere aurreikusten dira, helburu horiek betetzen laguntzeko: motibazioa eta zabalkundea.

Helburu horien itzalpean, milaka ekintza antolatu dira azken urteotan gure udalerri eta lurraldeetan. Haien berri ematen da hemen. Egiteko daukagun bidea luzea denez, uste osoa dut lagungarri izango dela liburu honetako ekintzen «argazkia».

LIBURU BERRIA, ASPALDIKO GOGOA BETETZEKO

PATXI BAZTARRIKA GALPARSORO
HIZKUNTZA POLITIKARAKO SAILBURUORDEA

Euskara 21 prozesuaren emaitzak «ltun berritu baterantz» txostenean jaso ziren. Ondorio praktiko nagusia honako hau izan zen: Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) berrikusi eta eguneratzea. Agindu hori betetzeko xedez, EBPN berrikusteko bidean, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak euskararen egoerari eta bilakaerari buruzko txostena aurkeztu zuen 2011ko apirilean, 101 adierazleaz osatua. Txosten hartan, argi geratu zen hizkuntza plangintzak euskararen bilakaeraren indarguneak baliatu, eta haren ahuleziak zuzendu behar zituela. Azkenean, gogoeta haren fruitu, Eusko Jaurlaritzak plan berri bat diseinatu zuen Euskararen Aholku Batzordearekin batera: Euskara Sustatzeko Ekintza Plana (ESEP). Plan berri hau bere egin zuten Eusko Jaurlaritzak bi aldiz -2012an eta 2013an- eta Eusko Legebiltzarrak 2013an.

Handik hona, gero eta gehiago izan dira euskara sustatzeko ekintza planak abian jarri dituzten udalerrriak; une honetan, udalen %82k onartua dauka plana, eta, datu hori eskuetan, esan dezakegu ESEP EAEko biztanleriaren %98ra iristen dela; beraz, 2.100.000 laguni baino gehiagori eragiten diete planek.

Udalerrri bakoitzak urtero-urtero «bere» ekintzak jartzen ditu martxan, onartutako planean aurreikusten diren helburuak betetzeko; nolanahi ere, gertatzen da udal bakoitzak zehatz-mehatz ez jakitea zertan ari diren helburu berarekin beste udal batzuk, honako edo halako esparrutan euskararen normalizazioa sustatzeko helburuarekin, alegia. Hain zuzen ere, informazio premia hori betetzera dator liburu hau. Izan ere, bere orrietan, jarduera horien katalogo oso bat jasota dago: 1.800 jarduera inguru, guztiak ere 2014an eta 2015ean abian jarritakoak, 100 udalerrri baino gehiagori dagozkienak. Eremuz eremukako praktika onak bildurik, liburuak erreferentzia izan nahi du bereziki udalentsat, udaletako euskarako zinegotzientzat eta hizkuntza normalizazio teknikarientzat, eta herri mailan euskararen erabilera sustatu nahian ari diren guzti-guztientzat.

Azken batean, han eta hemen antolatu diren jarduera eta ekimen horiei esker euskarak bide berriak urratu ditu arnasa ematen dioten esparru gehienetan; hori guzti hori, euskararen erabileraren alde, hizkuntza ofizialen benetako berdintasunaren mesedetan eta gizartearen beraren bizikidetzat hobetzeari begira.

Ikusten denez, elkarlanerako eta ekimenak partekatzeko argitalpena da hau, praktika onak elkarri ezagutarazteko tresna. Horixe da, hain zuzen ere, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzaren zereginetariko bat. Horretan jardun dugu azken urteotan, eta horretan segitzeko asmoa daukagu baita etorkizunean ere, inoiz baino ilusio eta kemen handiagoaz.

Azken batean, euskararen normalizazioa eta sustapena guztion erantzukizuna da, guztion ahalegina eskatzen duen «bide luze eta malkartsua». Administrazio publikoen zeregina da herritar guztien hizkuntza eskubideak betetzea eta betearaztea; ardura eta eginkizun nagusietarikoa da hori. Egitekoen artean dugu, halaber, euskararen biziberritzeak ezinbestez behar duen plangintza finkatu eta elkarlanean garatzea, sustapen lana eginez. Horretan ahalegintzen gara esku artean ditugun herriz herrikako ESEPa toki erakundeekin elkarlanean garatzerakoan, diru-laguntza politika gauzatuz eta lehentasunak ezarriz. Izan bedi liburu hau pauso txiki baina sendoa, euskararen erabilerari denon aldetik behar eta merezi duen bultzada ematen jarraitzeko.

Aurkibidea

Zenbait argibide..... 11

Helburu estrategikoak

Euskararen jabekuntza..... 15

1. Familia bidezko transmisioa..... 17

2. Irakaskuntza..... 51

3. Euskalduntze eta alfabetatzea 75

Euskararen erabilera 101

4. Administrazioa..... 103

5. Gune geografiko euskaldunenak..... 108

6. Arlo sozio-ekonomikoa..... 137

7. Aisia eta kirola..... 162

Euskararen elikadura..... 225

8. Liburugintza..... 227

9. Kulturgintza..... 237

10. Publizitatea..... 257

11. Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea..... 260

12. Hedabideak..... 268

13. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak..... 276

Helburuak lortzeko zehar lerroak

Euskararen aldeko motibazioa..... 287

14. Sentsibilizazioa eta motibazioa..... 289

15. Barruko proiektzioa..... 337

16. Kanpoko proiektzioa..... 342

17. Bestelakoak..... 346

Zenbait argibide

Hasteko, eskerrik beroenak eman nahi dizkiegu, bereziki, lanean 2014ean eta 2015ean ESEP plan estrategikoak eta kudeaketa planak Irati aplikazioan sartzen ibili diren teknikariei; intentziorik xumeenarekin euren ekarpenak liburu honetara bildu nahi izan ditugu.

Euskararen Sustapenerako Ekintza Planak (ESEP) gure artean hiru urte zeramatzan 2015ean, eta toki erakundeek ahalegin handia egin dute lehengo Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiko (EBPN) ekintzak ESEP marko berrira ekartzeko.

Liburu hau ESEPetik EBPNrako trantsizio horretan, han-hemen udaletan egin dituzten ekimenak edo jarduerak, egitasmoak eta beste biltzera dator; planak egitean beste erakundeek zein ekimen berri egin duten edota antzekoak edo berak izan daitezkeen ekimenak ESEPeke zein esparru, neurri eta ekintzatan kokatu dituzten ikusi ahal izan dezaten. Izan ere, ekimen, jarduera eta egitasmo bera ekintza, neurri eta, kasu batzuetan, esparru bat baino gehiagotan kokatuta dago. HPStik ez dugu ebatzi nahi izan, eta ez dagokigu hori guri gainera, zein ekimen zein esparru, neurri edo ekintzatan kokatu behar den, guztiak izan baitaitezke, gure iritzi, onargarriak.

Bigarren helburu bat duke liburu honek bere apalean: normalizazioaren munduan dauden eta egongo diren teknikariak eskuliburu bat izatea, zer egiten den zein esparru, neurri eta ekintzatan eta jarduerak nola deskribatzen diren erakustea. Hori abiapuntu eta euskarri bat izan daiteke udalerrri mailako normalizazio planak diseinatu edo aurrera eramateko momentuan.

Jarduera hauen iturri nagusia Irati aplikazioa izan da. Udalek bertan sartutako jarduera-fitxetako deskribapenak hartu dira oinarri. Horrez gain, gehitu egin ditugu HPStik bideratzen den Euskara Toki Erakundeetan diru-laguntza deialdira udalek eta bestelako toki erakundeek aurkeztutako zenbait jarduera.

Oro har, bere horretan errespetatu ditugu erakundeek bai Irati aplikazioan bai diru-laguntza deialdian aurkeztu dituzten jardueren deskribapenak. Hau da, argitalpen honetan biltzen diren testuak, neurri handi batean, erakundeek emandako berak edo bertsuak dira. Kasu batzuetan, alabaina, beharrezkoa izan da testuak egokitzea eta moldatzea.

Moldaketa horien zer-nolakoak azaltzea garrantzitsua dela iruditzen zaigu, testu egileek jakin dezaten zergatik moldatu ditugun euren testuak. Jarduera bilduma honetan hainbat erredakzio molde aurkitu ditugu, teknikariak beste, eta idazkera desberdin hauek guztiak ahal den gehiena errespetatzen ahalegindu gara proiektu honetan parte hartu dugun HPStiko teknikariok. Dena dela, hainbat egokitzapen-lan egin behar izan ditugu jardueren ulergarritasuna hobetze aldera. Izan ere, maiz ulertutzat ematen ziren hainbat gauza ilun gerta zitezkeen irakurleentzat.

Moldaketa lanez gain, osatze lanak ere egin ditugu. Izan ere, noizean behin, Irati aplikazioan inolako azalpenik gabe, egitasmo bati erreferentzia baino egiten ez zitzaionean, internetera jo izan dugu, eta hortik gehitu eta osatu izan dugu egitasmoaren deskribapena. Beste kasu batzuetan, azalpenik inon topatu ez eta jarduera ez dugu liburura ekarri.

Egitasmoa oso orokorra denean, udalerrriaren izena, maiz, "herri" izen generikoarekin ordeztu da edo kendu da beren beregi, anonimitasuna gordetzearren, testu horiek ez zirelako idatzi publiko izateko. Aldiz, izen propioa duten egitasmoekin bestela jokatu dugu, eta aplikazioan edo deialdian jarritako izena errespetatu egin dugu.

Bildutako jarduera guztietatik gehien errepikatu eta gure ustean, izaera berezia daukatenak nabarmendu egin ditugu liburu honen pdf edizio interaktiboan. Pdf interaktiboaren azken bertsio hori HPStren webgunean duzue eskuragarri. Bertan jardueren ondoan dagoen glosarioko izen bereko jarduerak liburuko beste zein ekintzatan kokatu dituzten ikusi ahal izango duzue, eta aukeretako batean klik eginda, jardueraren deskripzioa dagoen orrialdera jo.

Beste batzuetan, egokitzapen linguistikoren bat edo beste egiten ere ausartu gara. Kontuan izan behar da egileek ez zituztela testuok idatzi argitaratzeko asmoz, eta, beraz, ulertzekoa den moduan, kasu askotan ez zioten askorik erreparatu euren idazkerari. Horregatik, geure kabuz egin ditugu zenbait zuzenketa, dela Euskaltzaindiaren arauak betetzeko, dela testu desegokiak zuzentzeko, etab. Hala eta guztiz ere, kasu batzuetan, batez ere aldaketa handia egitea eskatzen zutenean, testuak zeuden-zeudenetan uztea hobetsi dugu.

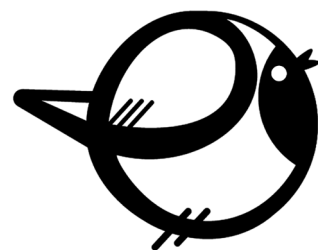
Egokitzapen hauek guztiak ulertzekoak direla uste dugu. Edozein modutan ere, egileek barka bezate euren testuetan eskua sartu izana; ez izan zalantzarik asmorik onenarekin eta zabalarekin egin dugula.

Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako taldea

Helburu estrategikoak

Euskararen jabekuntza

helburu estrategikoa

I. Familia bidezko transmisioa

I.1. Sentsibilizazioa eta motibazioa etengabe lantzea

I.1.1. Herritarren artean euskara erabiltzearen aldeko jarrera lantzea

🔗 **Euskaraz Bizi Nahi Dut** herri-martxa. Euskararen Gizarte Erakundeek Kontseiluak antolatutako Euskaraz Bizi Nahi Dut herri lasterketen harira, herrian euskararen aldeko herri martxan parte hartzeko deia egin du euskara zerbitzuak. Aurten bigarren aldiz antolatuko ditu Kontseiluak herri-lasterketak. Ekimen honen bitartez, euskaraz bizitzeko nahia agertzeaz gain, talde-lana ere sustatu nahi du. Ez dira lasterketa lehiakorrak izango, baizik eta kirola eta euskara uztartuz antolatutako lasterketak. Lasterketa herrikoiak eta familia giroan egitekoak, alegia, kirola eta euskara ardatz dituen ekimen osasungarria da berau. Herri honen kasuan gainera, lasterketa baino herri martxa izango da, euskaltzaileen adin eta egoera fisikoa edozein izanik ere ibilaldian parte hartu ahal dezaten.

Gainera, ibiltariak ez dira bakarrik egongo martxan zehar. Izan ere, Lauaxetxu maskota euskalakariak bazterrak nahastuko ditu. Taket bertsolari elkarteko ikasleak ere bertan izango dira, eta oinez hasi baino lehen bertsoa botako dute ibilaldia behar den moduan inauguratzeko.

Bestalde, Kontseiluaren kanpaina honen alde dirua biltzeko asmoz, kamisetak eta opariak zozketatzeko txartelak daude salgai kiroldegian.

🔗 **«Sareuska»** egitasmoa: Sareuska egitasmoa sortu dute Bidasoa-Txingudiko Mugazgaindiko Partzuergoak, Hego Lapurdiko Hiriguneak eta Bortzirietako Euskara Mankomunitateak. Egitasmoaren helburua da Bidasoaz bi aldeetako eskualdeetan euskararen erabilpena bultzatzea eta dinamizatzea. Proiektuaren hiru sustatzaileek konpromisoa hartu dute euskararen alde lan egiteko. Hainbat arlotan eragin nahi dute: administrazioan, irakaskuntzan, turismoan, merkataritzan eta komunikazioan, besteak beste.

Sarea osatzea izan da lehen urratsa, eta 2014 eta 2017 arteko ekintza plana osatzea. Lehen aldia da hiru lurraldetako tokiko administrazioek, elkarlanean, euskara sustatzeko ekintza plan bat egiten dutena.

Ekintza plan horretan, aurreikusi dute topaketa batzuk antolatzea elkarren arteko harremanak indartzeko, eta, batez ere, lan ardatz batzuk adosteko. Topaketa horiei itxaron gabe, ordea, berehala egingo dituzte zenbait ekintza. Udazkenean Irunen egingo duten Mintzodromoa izango da lehena. Bidaso inguruko euskaldun zaharrak eta euskaldun berriak zein euskara ikasleak bildu nahi dituzte plaza horretan. Asmoa da «eskolaz kanpo euskararen erabilpena ziurtatzea».

Euskaraz Bizi Nahi Dut. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskaraz Bizi Nahi Dut herri lasterketa» 67. orrialdean.
- «Berba Txokoa ekintza» 87. orrialdean.
- ««Euskaraz Bizi Nahi Dut» herri-martxa» 302. orrialdean.

Sareuska. Beste hauek ere ikusi:

- «Sareuskak antolatutako Mintzodromoa» 189. orrialdean.
- «Sareuskarekin elkarlanean» 301. orrialdean.

Bestelako zenbait neurri ere hartuko dituzte Sareuskako kideek. Esaterako, administrazioan lan egiten dutenen arteko idatzizko harremanak bi elekoak izango dira. Turismoan ere indartu nahi dute euskararen erabilpena, ibilbide turistikoaren edo euskarazko hainbat euskarriren bidez.

- 🔗 Guraso euskaldunei zuzenduriko irratitarteak: azken urteotan bezala, aurten ere guraso euskaldunak bikote hizkuntza euskara izatearen garrantziaz jabearazteko eta sentsibilizatzeko irratitarteak emitituko dira bi boladatan. Lan taldearen bilerak deituz hartuko dira erabakiak.

Familia bidezko jarraipenaren alorreko komunikazio planak ezaugarri oso bereziak ditu. Badu alderdi orokor bat, mezua gizarte osoari zabalduko baitzaio prentsa idatziaren bidez eta irratia bidez. Baina hartzaile nagusiak gurasoak izango dira. Gurasoei mezuak helarazteko orduan haurren adina hartuko da irizpide bereizgarri gisa. Mezu nagusia bera izango da. Haur Hezkuntzako guraso guztientzat, baina euskarriak eta bideak aldatuko dira adinaren arabera. Eskualdeko beste herriekin batera, urtero irratitarte batzuk egiten dira esketx moduan, eta bertan adierazten da haurrek gurasoen jokabidea jarraitzen dutela. Beraz, gurasoek euskaraz egiten badute, haurrek ere halaxe egingo dutela.

- 🔗 «Emaiozu bizia»: Alkarbidek bideratutako «Emaiozu bizia» kanpainaren bidez, udalak guraso izango direnen hizkuntza ohituretan eragin nahi du. Horretarako, emaginarekin bitartez, haurdun dauden herritarrei materiala banatuko zaie.

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretikoan Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoaren zerrenda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «Euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

- 🔗 «Euskarazko produktuen katalogoa» banatzea: merkatuan dauden euskarazko produktuen berri emateko Euskarazko produktuen katalogoa banatzen da urtero. Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 3. mailara arteko ikasle guztiek aurkezpen-gutun bat eta katalogoa jasoko dituzte. Baina, helduei ere ematen zaie katalogoak kontsultatzeko aukera, hala ikastetxeetan nola kultur etxe, udal euskaltegi eta bestelakoetan.

Gurasoei eta 16 urtera bitarteko ume eta gazteei euskarazko produktuen katalogoa eskuratuko zaie. Gurasoei baliabideak eskaintzeko eta euskarazko produktuen erabilera sustatzeko tresna egokia da katalogoa. Paperezko euskarriaz gain, webguneak aukera gehiago ematen ditu produktuen informazio osatua zabaltzeko, urte osoan erabil daiteke eta buletinaren harpidetzak egin daitezke. Ekintza honen helburuak:

- Euskararen erabilera handitu etxeko esparruan.
- Familiei baliabideak eskaintzea.
- Euskarazko produktuen erabilera sustatzea.

Ikastetxeen bitartez egiten den banaketa zabalaz gain, udalerriko hainbat zerbitzutan ere banatzen da (euskaltegiak, hizkuntza eskola, liburutegia, gazteria zerbitzua, kultura etxea, enplegu zerbitzua, musika eskola, euskara saila). Hainbat dendak parte hartzen dute. Katalogoa ezagutzera emateko komunikazio ekintzak ere egiten dira: prentsaurrekoan aurkeztu, udalaren webgunean bannerra ipintzen da. Ekintza

arrakastatsua eta ezaguna da, jendea zain egoten da katalogoa noiz banatuko eta dendetara katalogoa eskuetan hurreratzen da. Eragile guztiek aldeko balorazioa egiten dute. Lan hauek bideratzen dira: Alkarbideren bidez eskaera, banaketa eta publizitatea antolatu, banaketa eta komunikazioa eta ebaluatu, orden horretan. Ebaluazioa egiteko, balorazio galdetegiak betetzen dute dendariak, ikastetxeak eta euskara sailak eta hobekuntzak proposatzen dizkiote lantaldeari hurrengo urterako.

✎ Eskualde mailako «Esadazu euskaraz» egitasmoaren barruan eta ikastetxeekin, «Gurasolagun» mintza-proiektuko kudeatzaileekin eta jolaslekuarekin elkarlanean kanpaina bat egingo da familian euskararen erabilera bultzatzeko: jolas egunak (euskara olgetan errotoz), kotxe pegatak banatu, aholkuen liburuxkak gurasoen artean banatu.

✎ «Euskaraz Olgetan»: 18 hilabete eta 5 urte arteko umeentzat. Gurasoei haiekin euskaraz jolastu eta kantatu nahi badute, aukera dute proiektuan parte hartzeko. Urtarrilean hasita eta martxora arte, hainbat talde izaten dira martxan hainbat ikastetxetan, talde batzuetan gurasoek ere euskaraz jakin behar dute, besteetan euskara eta gaztelania tartekatzen dira azalpenetan. Talde bakoitzean 4-5 guraso, umeak eta dinamizatzaile bat daude, eta astean behin, ordubetez, doan, euskarazko kantekin eta jolasekin gozatzen dute:

<http://www.egizu.eus/2014/02/olgetan-euskaraz-mantangorri-astekarian/>

✎ «Jolas Egunak» irail-urrian zehar izaten dira eta sensibilizazio jai egun bat antolatzen da hiru herriko eragileekin, jolas egun hauen bidez familiak sensibilizatu eta neurri berean euskara erabili ahal izateko aukera emango zaie.

✎ Kotxe pegatak eta aholkuen liburuxkak gurasoen artean banatzen dira jaioberrien eta Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako ikasleen artean familietako euskararen erabileran zein urrats eman eta nola jokatu azaltzeko, sensibilizazio kanpaina moduan.

✎ Horrez gain, udalak «Euskalgintza» izena duen taldeko 300 herritarren artean zuzeneko mezuak zabaltzen ditu, hori guztia, euskara erabiltzearen aldeko jarrera lantzeko (hiru orrikoa, adur-zapiak, poltsatxoak eta autoko eranskailuak).

✎ Herritar berrientzat udalak eskaintzen dituen zerbitzu eta herriko interesguneen informatzeko triptiko bat egin da.

✎ **Herritar berriei ongi etorria** emateko eta herriaren eta herritarren nortasuna ezagutarazteko ekimenak egingo dira. Horien artean hau herri euskaldun bat dela, euskaraz egin nahi duena, eta horretarako baliabideak jartzeko prest dagoela udala. Sensibilizazio gutunak: «Zorionak ama izan zara». Hilero zinegotziaren gutuna, esku-orria eta CDa banatzen zaizkie haur jaio berrien gurasoei, familian euskaraz hitz-egitearen garrantzia azpimarratuz.

✎ **Ku-ku!** haurrekin hitz egiten hasteko liburuxka bi urte bete dituzten haurren gurasoei banatzen zaie. Urtean behin, matrikulazio epean, esku-orria eta gutuna

Esadazu euskaraz. Beste hau ere ikusi:

- «Esadazu euskaraz transmisio programa» 243. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «Mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berdialdiak programa» 76. orrialdean.
- «Mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berdialdiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «Berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berdialdiak, kantaldialdiak» 341. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskara olgetan erroto» 42. orrialdean.
- «Erdi olgetan» 167. orrialdean.

Ongi etorri. Beste hauek ere ikusi:

- ««Ongi etorri» kanpaina» 29. orrialdean.
- ««Ongi Etorri» ikastaro laburra» 96. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «korduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Euslidenrrik, Euskaraz Nahiago eta Zergatiz ez: erreferentziak ondoko orrialdean.

bidaltzen zaie bi urte bete dituzten haurren gurasoei, haurrei egindako lehen hitzak euskaraz izan daitezen eta hizkuntzaren kalitatea bermatzeko. Liburuxkaren edukia digitalizatuta dago; gurasoek betetako inkesta batean, besteak beste, euskarri praktikoak izatea eskatzen baitzuten. Liburuxkan ume-hizkera lantzeko hiztegia, esapide batzuk, umeekin euskaraz hitz egiteko oharrak eta gomendioak, umeen kantak biltzen dira. Horretaz gain, umeen hezkuntza faseak eta zehazki hizkuntzaz nola jabetzen diren, eleaniztasunaren inguruko informazioa eta abar agertuko dira. Liburua bera jolasteko tresna da, eta, bertako elementu batzuez baliatuta, gurasoek umeekin olgatzeko aukera izango dute.

- ✎ «Langile euskaldunon zerrenda»: iaz egindako langile euskaldunon zerrenda herrian zabaldu ohi da. Ez da lan poltsa bat, baina herritarrek klase partikularrak jasotzeko edota haur eta adinekoak zaintzeko euskara dakitenen zerrenda osatu eta zabaltzen du.
- ✎ Udala elkarlanean ari da ikastetxe eta institutuarekin, haurren euskararekiko jarrera lantzen. Proiektu ezberdinak: «Hizkuntza Aniztasun Proiektua», «**Euslidenr**» proiektua, «**Euskaraz nahiago**» kanpaina eta «Eskerrik Ask» kanpaina. udalekuak euskaraz, eta euskararekiko zaletasuna sustatzeko asmoarekin, eskolaz kanpoko jardueretako begiraleei **euskaraz motibatze**ko «**Zergatik Ez**» ikastaroa.
- ✎ Udalak bere esku dagoen guztia egiten du herritarrek euskara erabiltzera bultzatzeko. Idatzien kasuan, esaterako, laguntza ematen die, bai itzulpenen bidez, bai zuzenketen bidez. Ahozkoan ere euskara erabiltzera bultzatzen ditu, eredu gisa jokatzu eta udalak berak euskaraz eginez.
- ✎ Udalak hainbat kanpainatan parte hartzen du euskararen erabilerak hobera egin dezan. Herriko pertsona erreferentzialen bidez (politikariak, elkarlanean eta klubetako kideak, norbanakoak) euskara herrian erabiltzera animatzeko mezuak zabalduko dira. Mezuak igortzeko euskarriak: udal web orria eta udalaren sare sozialak. Urte osoan zehar burutuko den ekintza izango da.
- ✎ Haur jaioberrien gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako bildumak igorri: ipuinak, kantuak, euskarazko gela apaingarriak, euskal izendegia.
- ✎ Guraso eta aitita-amamengan eragin, euskararen familia bidezko transmisioa ziurtatzeko. Haurrek egindako pegatinak, triptikoak. Ekitaldiak antolatu familia osoa aintzat hartuta eta ikastetxea eta guraso elkarrekin elkarlanean: Gabonetan, Santo Tomas egunean, Santa Ageda egunean, Zuhaitz egunean, etab. Ludoteka euskaraz. Euskara erabiltzeko guneak sortzeko ekimen eta kanpainak.
- ✎ «Euskara, bestela ez da» izeneko ekimena: euskararen berreskurapenean puripurian dauden gaiei heldu die ekimenak, horien artean azpimarratzekoak dira familia transmisioa (edo sozializazioa) eta diskurtso edo framing berria. Hizlariak, Paula Kasares, Amets Arzallus, Iñaki Martinez de Luna eta Xabier Azkue izan dira.

Hitzaldi guztiak osorik bideoan hartu eta sarean jarri dira. Era berean, hitzaldien kronika moduko laburpenak egin eta horiek ere sarean jarri dira, udalaren gunean eta euskarazko atari digitaletan: *Sustatu*, *Zuzeu*, *Baliteke*. Sare sozialen bidez ere

hedatu dira. Eleaniztasunak egungo gizartean dituen balio positiboak azaldu nahi izan dira hitzaldien bidez. Hitzaldien edukia soziolinguistikoa izango da eta hartzaileak bereziki familiak (gurasoak eta bikoteak) eta herriko ikastetxeetako irakasleak eta ikasleak. Eskoletan Paula Kasaresen bideo emanaldia egin da. Gurasoei zuzendutako hitzaldiak, bereziki guraso erdaldunek seme-alabei etxeko lanak egiten laguntzeko dituzten oztopoak mintzagai izan dira, psikologo eta bestelako adituen aholkiak. Ikastetxeen laguntzarekin gurasoen elkarrengana heldzea da helburua, elebitasunaren balioei buruzko informazioa helarazteko; baita DBH amaituko duten ikasleen gurasoengana ere, hortik aurrera ere euskarazko ereduen aldeko hautua egin dezaten sentsibilizatzeko.

- 🔗 «**Lidergotza landu**» proiektua: euskararen erabilera erreferenteak izan daitezkeen pertsonak bildu eta hizkuntza portaerak eta lidergotza landu eurekin, erabilera eragin dezaten.

1.1.2. Eleaniztasunaren onurak azaltzea

- 🔗 *Ume elebidunen eskuliburua*: euskara zerbitzuak, gaur egungo gizartean dagoen eleaniztasunaz arduratuta, ume elebidunen gurasoentzako eskuliburua banatuko du. Gida honek eleaniztasunari buruzko hainbat aholku batzen ditu, ohikoak diren galderen erantzunekin antolatuta.

- 🔗 «Como ayudarles en las tareas escolares si no sabemos euskara?» hitzaldia Bilgune egitarauaren barruan eskaintzea: Iñaki Eizmendik emaniko hitzaldia.

- 🔗 Matrikulazio kanpaina 2-3 urte, euskarazko ereduen aldeko kanpaina egin da urtarrean, «**D bitamina**» lelopean. 2-3 urteko umeak dituzten gurasoei zuzenduta dago kanpaina hau eta ereduen gaineko informazioa eman du euskara zerbitzuak matrikulaziorako epea hasi baino lehen. Gutun-azal baten barruan alkatearen eskutitza, liburuxka eta opari bat (neurgailu bat) bidali zaizkie gurasoei, eleaniztasunaren abantailak azaltzeko.

- 🔗 Udala aspaldi hasi zen «**Hiri hezitzaile**» proiektua garatzen. Proiektu honetan belaunaldien arteko elkarlana eta kulturartekotasuna bultzatzea da ardatz nagusia. Gainera eleaniztasuna ere bultzatzen da kultura guztien errespetuaren erakusle bezala. Zenbait ekintza antolatzen dira ekimen honen baitan:

- Irakurketa multikulturala.
- Kulturen arteko euskaraokea.
- Ume elebidunen gida+CD-ROOM+gutuna.
- Gurasoak sentiberatzeko sentsibilizazio-kanpainak antolatu: gomendioak eta aholkuak, abestien CDak banatu, ipuin-ikastaroak, haur-jolas eta abestien ikastaroa, ume elebidunen gurasoentzat saioak.

- 🔗 Euskal Herriko kulturarekin lotutako **pertsona erreferentzial batek hitzaldia emango du**. Gurea herri erdalduna izanik eta, euskara ikastetxeetako ikasgai bezala

Euslidersak. Beste hauek ere ikusi:

- «eusliders» 20. orrialdean.
- «euslidersen proiektua» 24. orrialdean.
- ««euslidersak» tailerra» 33. orrialdean.
- «Euslidersen proiektua» 34. orrialdean.
- ««Euslidersak» proiektua» 192. orrialdean.
- «Ikastetxeei «Euslidersak» eta antzeko proiektuak» 294. orrialdean.
- «Gazteak hizkuntzaren eusliders bihurtzea» 303. orrialdean.

Euskaraz Nahiago. Beste hau ere ikusi:

- «Euskaraz nahiago, eskerrik asko» 168. orrialdean.

Zergatik ez. Beste hauek ere ikusi:

- «euskaraz motibatzen «Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- ««Zergatik ez ikastaroa»» 202. orrialdean.
- ««Zergatik ez» motibazio saioak» 296. orrialdean.

«D bitamina». Beste hauek ere ikusi:

- «gurasoei zuzendutako «D bitamina»» 30. orrialdean.
- «D bitamina»: aurre-matrikulazio garaiko kanpaina» 57. orrialdean.

Hiri hezitzaile proiektua. Beste hau ere ikusi:

- «Hiri hezitzaile» 210. orrialdean.

Pertsona erreferenteak. Beste hauek ere ikusi:

- «Gazteen idoloak» 293. orrialdean.
- «Euskarari prestigioa ematea» 298. orrialdean.

hartzten den herria izanik, pertsona erreferentzial batek eleaniztasunaren onurei buruzko hitzaldia ematea oso inportantea da. Bertara, guraso euskaldunak eta erdaldunak gonbidatuko dira.

I. 1. 3. Euskararen erabilerarako dauden sozializazio guneak baliatzea eta berriak sortzea

Beharsarea. Beste hauek ere ikusi:

- «Berdinean euskara» 27. orrialdean.
- ««Beharsarea» egitamua» 195. orrialdean.
- «Zarea eta Beharsarea» 277. orrialdean.

«Beharsarea»: lana euskaraz eskaini eta eskatzeko ataria da. Familia transmisioarekin lotuta, euskaraz dakiten haur zaintzaile, begirale eta klase partikularrak emateko prest dauden pertsonen lan-poltsa. Batetik, lana euskaraz egiteko prest dauden langile euskaldunei zuzenduta dago, eta, bestetik, euskarazko lanak eskaintzen dituzten pertsona, elkarte edo enpresei. Sistema nahiko sinplea da, edozein maila teknologikoko erabiltzaileentzat erabilerraza eta eroso. Atarian bi eskaintza mota aurreikusten dira:

- Lana eskaintzen dut!: langile euskalduna bilatzen duten pertsonen erabilia.
- Lana bilatzen dut!: lan egiteko bere burua eskaintzen duen langile euskaldunak erabilia.

Euskara eta euskal kulturarekin zerikusia duten irteerak antolatzea: eskola, institutu edo euskaltegietatik kanpo ere herritarrek euskaraz egin dezaten jarduera ezberdinak antolatzen dira: ikastoletako jaietara joateko autobusak, lzenaduba basora joateko autobusa, sagardotegietara joateko autobusa, oporretan txangora eta abarretara. Herriko herritarren artean euskara erabiltzeko motibazioa ekintza ludikoen bitartez handitzea da ekintza honen xedea. Horretarako, euskararen aldeko jaietara edo euskaraz gehiago egiten den eremu soziolinguistikoetara hainbat txango antolatzen dira.

UEMA. «Familia bidezko transmisioa».

UEMA. Familia bidezko transmisioa. Beste hau ere ikusi:

- «UEMA. Familia bidezko transmisioa» 299. orrialdean.

Ekintzaren helburu nagusia: neurtu daitezkeen hainbat aldagai soziolinguistikoren deskripzioa eginez, bertako euskararen bizitasunaren inguruko diagnosia egiteko abiapuntua jartzea.

Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:

- Euskararen ezagupena eta erabilera belaunaldi berrietan bermatzea.
- Euskara ohiko hizkuntza izango duten arnasgune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea, euskararen belaunez belauneko transmisioa bermatzeko eta erreferentzialtasun soziala indartzeko. Azken batean, helburua ez baita euskararen ezagutza zabaltzea, besterik gabe, baizik eta euskal hiztunak sortzea.
- Familia-transmisioa bermatzea, oso bereziki 25 urte barru izango diren 30 urtez azpiko gazte elebidunek euskara ere izan dezaten etxeko hizkuntza. Hauxe da etorkizuneko gako nagusia.

- Euskal hiztunen erkidegoa trinkotzea, euskararen erabilerarako sare operatibo presentzialak zein birtualak hedatuz eta indartuz.
- Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea: euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen dan baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra da, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada.

- Atarikoak:

- Gure udalerriko biztanleen %70 baino gehiago euskalduna da. Hori da herri hau definitzen dituen ezaugarri soziolinguistiko esanguratsuen, inondik ere, biztanleriaren gehien-gehiena euskaraz egiteko gai izatea, hain zuzen ere.
- Biztanleen euskara-gaitasunaren ehuneko handiak, hau da, euskaldun portzentajea handia izateak udalerri hau eta UEMAko gainontzeko guztiak batzen ditu. Aldi berean, ordea, herri bakoitzak bere ezaugarri eta portaera propioak ditu; soziolinguistikoki garrantzi handia du datuaren alderdi dinamikoa begiratzeak, ez baita errealitate bera, esate baterako, %75eko euskararen gaitasunera %85etik edo %50etik abiatuta heltzea. Beraz, datuaren nondik norakoa bereziki aztertu beharrekoa da, hau da, nondik datorren eta norantz doan begiratzea.

- Azalpena:

UEMAko udalerrietan fenomeno soziolinguistiko dinamikoaren hainbat alderdi aztertuko dira: herri horietako demografia, euskara gaitasuna eta euskararen erabilera hain zuzen ere. Hiru azterketa unitate izango dira:

- Batetik, biztanleen % 70etik gora euskalduna duten Euskal Herriko udalerri guztiak.
- Bestetik, UEMAko kide diren udalerriak, esplizituki gertakari aipagarriak identifikatuz.
- Euskararen erabilera modu esanguratsuan aldatu den lau udalerrietako azterketa zehatzagoa eginez.

- Emaiza:

Egitasmo honen emaitza udalerri euskaldunen bilakaera demografikoaren inguruko ondorioak ateratzea da, egoera soziolinguistiko orokorra azaltzeko baliagarri izan daitezen; euskara-gaitasuna, bilakaera demografikoa eta eskuragarri diren euskararen erabileraren inguruko datuak baliatuko dira.

Horrez gain, bereziki deigarria izan daitezkeen euskararen erabilera modu esanguratsuan aldatu den lau udalerrietako egoerak hobeto ulertzeko datuak eskainiko dira.

Horretarako gaur egun %70 baino handiagoa duten Euskal Herriko udalerrietako datuak aztertuko dira UEMAk biltzen dituen udalerrietan bildutakoekin alderatu eta ondorioak ateratzeko. Esan bezala, azken helburua udalerri horietako bilakaera hobeto ezagutu eta ulertzea da etorkizuneko joerak irudikatuz eta ekimenak modu eraginkorrarekin planteatzeko.

E

S

E

P

udalerrietan

E S E P udalerrietan

- ✎ Aurten «eskualde hezitzailearen oinarriak» (auzolana, haurren eta gazteen parte-hartzea, balio hezitzaileen bidez jardutea, euskara erdigunean dela) landu nahi ditugu, beste egitasmo batzuetara ere zabalduz eta oinarri horien bidez landutako egitasmoak saretuz. Horretarako, besteak beste, formazioa jorratuko da, gurasoei eta gazteekin eta haurrekin jarduten dutenei zuzenduta.
- ✎ Gaztetxearekin eta auzo elkartearekin harremanetan jartzea: euskara guneak izanik, euskara indartzeko beharko lituzketen baliabideak zeintzuk diren jakinaraz dezaten.
- ✎ «**Guraso-lagun**» egitasmoak euskaraz egiteko gunea eskaintzen die herriko guraso zein seme-alabei. Modu honetan, euskara praktikatzeko eta gozatzeko aukera izan dute. Ekimen honek, guraso euskaldunak, euskara ikasten ari direnak eta euren seme-alabak egoera berdinean dauden beste guraso eta seme-alabekin harremanetan jartzen ditu, familia edo lagun giro erabat euskaldunean murgilduz.
- ✎ Herriko euskaldunei herriko taberna jakin batzuetan biltzeko aukera eskainiko zaie. Euskara zerbitzuak taberna horiekin hitzarmena egin du (euskarazko egunkari eta aldizkariak eta euskal musika tabernetan egoteko harpidetzak baliatzea) eta, ondorioz, bertan euskaraz hitz egiteko aukera eta leku aproposa izango dute.
- ✎ Horrez gain, herriko elkartek biltzen diren «Elkartegunea» izeneko udal eraikinean taldean euskaraz hitz egiteko eta harremanetan jartzeko aukera izango dute urtean zehar, bertan dauden areto nagusia eta gelak erabilgarri izango dituztelarik.
- ✎ Irailean herritarrek aktibatze eta euskara eskoletara gerturatzeko kanpaina egin da. Aurten bereziki gurasoengan eragin nahi izan da. Ikastetxeekin ere lanketa egiten ari da udala guraso erreferenteen taldea sortzeko. Alde batetik, euskara eskoletara gerturatzeko bestetik **eusliderren proiektua** eskaintzeko.
- ✎ Partaidetza prozesuan herriko guneetan eragitea eskatu zaio udalari. Horregatik espazio publikoetan euskararen aldeko mezuak jartzea aztertzen ari da.
- ✎ Kultur programa egiterakoan gurasoak haurrekin batera egin ditzaketen euskarazko ekintzak sustatzea: ipuin kontalaria ekarri, guraso eta haurrei zuzendutako irteerak antolatu.
- ✎ Parkeak eta igerilekuak euskaldundu.
- ✎ Udalak gune euskaldunei eusteko asmoa duenez gero, Kultur Etxean zabalik dauden ludoteketan euskaraz aritzeko aukera dute herriko gaztetxoek.
- ✎ Gurasoentzako ikastaroak: gurasoei eta familiakoei ere aukera hori ematen zaie. Familientzako sormen tailerrak. 3-7 urte bitarteko haurrek dituzten familientzat. Jolas gune dinamiko bat, non familiek adierazpen eta arte mota desberdinak ezagutu eta gozatu baitituzte. Bertan harremanak modu berri batean bizi ditzakete.

- 🔗 Bizpahiru guraso elkartu astean ordubetez, egunerokoan euskaraz aritzen den bat hain ondo moldatzen ez diren beste gurasoekin euskaraz solasean aritzeko. Horrela gurasoen arteko eta herritarren arteko giroa euskalduntzen joateko.
- 🔗 Haur txokoa: eskualdeko egitasmoen artean bake epaitegi eta osasun etxeetako hizkuntza egoera aztertzea eta horren berri ematea hiritarrei.

1.1.4. Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi eta eskura jartzea

- 🔗 «Euskarazko produktuen katalogoa»: 3-16 urte arteko ikasleentzako egokiak diren euskarazko kultur produktuak jasotzen ditu katalogoak. Azaroan LH-Ieko ikasle guztiei banatuko zaie ikastetxeen bidez. Katalogoaren webgunearen berri eta webgunera jotzeko deia egiten duen txartela bana helaraziko zaie ikastetxeen bidez. Aurreko urteetan egindako lanari jarraituz, oraindik ere beharrezkoa da ikasleei eta euren familiei merkatuan euskarazko zein produktu dagoen jakiten laguntzea. Izan ere, gurasoek askotan ez dute jakiten merkatuan euskarazko zein produktu dagoen edota berau eskuratzeko nora jo behar duten. Katalogo honen bitartez herritarrek euskal produktuak ezagutu ahal izan dituzte, eta ondorioz Gabonetarako material aproposa aukeratzeko lagunduko zaie.
- 🔗 «Euskarazko Produktuen Txokoa»: txoko honen bidez, katalogoan erakusgai dauden produktuak ezagutzeko eta erabiltzeko aukera izango dute umeek, gaztetxoek eta gurasoek. Honetaz gain bereziki gurasoen parte-hartzea bultzatu gura da, azken batean haiek direlako seme-alaben erabaketan eragiten dutenak. Herriko ludoteketako begiraleek dinamizatzen dute txokoa, urtero erosten da katalogoko produktu kopuru bat ludoteketan bertan erabiltzeko.
- 🔗 «Euskaraz oparitu» kanpaina: hau ere Alkarbidek koordinatzen du; aurten ez da Euskarazko Produktuen Katalogoan parte hartu, baina kanpainarekin bat eginda, udalaren baliabideekin garatu da, dendariekikoa lehenetsiz (euskarazko produktuetan %5eko deskontua). Oinarriak:
 - Euskarazko produktuen katalogorik zuzen ez, baina zeharkako zabalkundea egingo da: 3.000 orri berezi banatuko zaizkie LH eta DBHko ikasleei, euren etxeetara bideratuz.
 - Jostailu denda guztietan kanpaina berezia burutuko da, 2014koaren parekoa (euskarazko produktuen salmentetan %5eko deskontua egitea adostu zuten) eta orduan erabilitako materialari etekina aterata. Hemen ere informazio orriaren beste 6.000 ale banatuko dira.
- 🔗 «Zorionak! Guraso izan zarete-eta» gutuna: haurra izan berri dutenei zorionak emateko, euskara erabiltzeko edota ikasteko aholkua emateko, eta haurra heztean hizkuntzaren erabileraren eta euskararen transmisioaren garrantziaz sensibilizatze eta horren inguruko hausnarketa eragiteko.

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretxoan Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoaren zerrenda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxetara» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

«Eragiozu euskarari etxean» (Que suene el euskera en casa) Sentiberatze triptikoa (despegablea). Gutunarekin batera bidatzen zaie haur jaioberrien gurasoei, gurasoen hizkuntza-tipologiaren arabera talde bakoitzarentzako mezu zehatzak emanez.

Bertan, besteak beste, euskarak herrian duen indarra nabarmentzen da, eta, ondorioz, haren ezagutzak eta erabilerak seme-alaba jaioberriaren bizitzan izango duen garrantziaz eta tokiaz hitz egiten zaie, euskara haurraren lehen hizkuntza izan dadin animatuz.

Sehaska kanten CDa eta Ipuin-liburua. Zorion-gutuna eta «Eragiozu euskarari etxean!» sentiberatze-triptikoa etxean jaso ondoren, gurasoak udaleko euskara zerbitzura gerturatzen dira, bertan haientzat gordeta den opariaren bila. Lau opari jartzen zaizkie aukeran, bat hautatzeko:

- *Egizu lo* sehaska kanten CD&ipuin-liburua.
- *Lo, lo, maite* CDa, Antton Sarasua eta Miren Fernandez musikariarena.
- *Txikia izanik* CDak eta
- *Begira-begira* liburuak osatutako packa.

Pegatina: autoan haurra(k) doa(ze)la ohartarazten duen UEMAren pegatina, «Kontuz haurrak!» mezua duena. Euskarazko mezu hori autoan jarritz gero, edonora doazela ere, hizkuntza-paisaian euskararen presentzia areagotu egiten da.

Estibalitz Gonzalezen «Lapikotxiki» umeentzako kantu-liburua: Estibalitz Gonzalez ermuarra da, baina Eibarrekin beti oso lotura estua izan du. Irakasle, ikerlari eta ipuin kontalari honek ume txikiendako kantuak batzen dituen liburu hori 2001ean hasi zen prestatzen eta hamar urteren puruan amaitu du. Jaioberriei edo jaiotzearen dagoen ume baten inguruan mugitzen diren pertsona orori zuzendutako lana da: guraso, ume-zaintzaile, aita-ama edota Haur Hezkuntza zein Haur Eskoletako irakasle eta hezitzaileei zuzendutakoa. *Obabatxua, Txantxulerio, Peru Londresen, Zer daukazu eskuan, Han goixen...* Batzuk lo kantak dira, beste batzuk umeari zenbakiak erakustekoak, dantzan egitekoak...

Liburuak DVD bat du, Xabier Amuriza, Garazi Barinagarrementeria, Roberto Bergara, Maddi Berriozabal, Estibalitz González, Aitor Gorosabel, Maddi Gorritxategi, Nagore eta Ane Guenetxea, Ruben Guenetxea, Luken eta Alain Martínez, Miren Narbaiza, Asier Serrano, Zaloa Urain eta Amaia Zubiriaren ahotsez ondo baino hobeto jantzia. Material hori lantzeko tailerrak ere eskaintzen dira.

«Euskarazko Produktuen Katalogoa» osatuko da, HH eta LHko ikasleei bana banatzeko abenduaren hasieran, paperezko bertsioan. Horrez gain, internet bidezko web orrialdea ere hobetzen jarraituko da, eta harpidetza egiteko aukera ere izango dute hartzaileek, hilean behin azken eguneraketen berri eduki ahal izateko.

«Punpalaplan eta Txantxariak Euskal Jolasen Bildumak»: «Punpalaplan Euskal Jolasen Bilduma» materiala banatzen zaie lehen haurra izan duten gurasoei. Argitalpen honetan, 30 jolas biltzen dituen DVDa, 30 abesti dituen CDa eta liburuxka bat

(Jolasa, hizkuntza jarreteran eta jokabideetan eragiteko bide eraginkorra artikulua eta jolas eta abestien inguruko informazioa) aurkituko dituzte gurasoek. Bigarren haurra izan duten gurasoek, berriz, *Txantxariak* bilduma jasotzen dute.

🔗 **«Berdinean euskaraz»** (Beharsarea): herrian argi dago euskararen familia bidezko transmisioak berebiziko garrantzia daukala euskararen erabileran eta horrexegatik eskualdeko familiei baliabideak jartzen zaizkie eskura, bai familian daudenean bai **eskolaz kanpoko orduetan** umeak begirale, zaintzaile edo eta irakasle euskaldunekin egon daitezten. Horixe da hain zuzen ere egitasmo honen helburua. Horiek horrela, haurrak zaintzeko, klase partikularrak emateko, kirol eta aisialdiko begirale aritzeko, pertsona nagusiak zaintzeko prest dauden pertsona euskaldunen zerrenda eguneratu, indartu eta osatzen da urtero, pertsona horien hizkuntza gaitasuna kontutan hartuta, eta ondoren bereziki ikastetxeen bitartez honen zabalkundea egiten zaie gurasoei. Honetaz gain, irailean esku-orriak banatuko dira herri osoan, zerbitzu hori dagola jakinaraziz. Lan bila dabiltzanei elkarriketa pertsonala egiten zaie euren euskara maila zein den jakiteko eta horren ondoren EGAZen bitartez euren curriculumak web orriko lan poltsan sartzen dituzte. Lan eskaintzak izan ahala, web-orri horretan dauden curriculumetatik egiten dira aukeraketak. Urte osoan zehar zabalik dago zerbitzu hau eta urtetik urtera erabiltzaile kopurua etengabe igotzen ari da bereziki ahoz-ahoko zabalkundearen eraginez. Oso ondo funtzionatzen duen zerbitzua da. Alde batetik eskolekin, guraso elkarteekin bilerak egiten dira zerbitzu hau eskainiz, eurek adierazi baitziguten honen falta sumatzen zela, eta gaur egun edozein gurasok edo guraso elkartek irakasle, zaintzaile edo begirale euskaldun bat behar badute udalera jotzen dute. Bestetik herriko gazteei lan egiteko aukera bat ematen zaie.

🔗 Euskararen jarraipena bermatzeko, familia sortzen den unetik gurasoek eskura izan behar dituzte baliabideak, haurrarekin duten lehenengo komunikazio-jarduera euskaraz izan dadin. Egitasmo honetan, herriko euskara zerbitzutik gurasoei informazioa bidaliko zaie, hasieratik umearekin euskaraz hitz egin dezaten gogorarazteko, oso garrantzitsua baita, gerora umeek euskara atxiki dezaten. Herri honetan dauden zerbitzuen eta udalak berak ematen dituenen berri emango zaie. Emandako aholkuak praktikan jartzeko lagungarria izan dakieken liburuxka bat banatuko zaie: *Ku-ku!* Haurrekin hitz egiten hasteko liburuxka, hain zuzen ere.

🔗 **«Eman giltza»**: «¡Háblale, escúchale!» leloa daraman egitasmoaren helburua euskara belaunaldiz belaunaldi transmititzeak duen garrantzia nabarmentzea da. Eman giltza egitasmoaren ardatza gurasoak dira eta parte hartze zuzena izango dute proiektuaren garapenean. Webguneari eman zaio indarra eta garrantzia, horrek informazio gehiago, baliabideak zein beste edozein kontu sartzeko aukera ematen duelako. Emangiltzaren webgunea dago. Webguneaz gain, beste zenbait euskarri ere erabiltzen dira gurasoei emateko udal erroldan seme-alabak erregistratzen joaten direnean:

- Oihalezko poltsatxoak
- Adurretakoa
- *Ku-ku!* liburuxka

Beharsarea. Beste hauek ere ikusi:

- «BEHARSAREA» 22. orrialdean.
- ««Beharsarea» egitamua» 195. orrialdean.
- «Zarea eta Beharsarea» 277. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak:
Erreferentziak aurreko orrialdean.

E S E P

udalerrietan

- CDa. Azken honek, gurasoak seme-alabekin landu eta gozatzeko abestiak, jolasak eta ariketak biltzen ditu.
- Esku-orria eta gutuna, zenbait iradokizun eta webguneari buruzko informazioa bilduz.

✎ Transmisioa lantzeko beren beregi diseinatutako web orria (www.emangiltza.com) izango dute eskura. eta beraien etxeetara bidaliko diren gutun batzuen bidez emango zaie horren berri. Web honek duen informazioa oso baliagarria gertatuko die. Aurten hainbat berrikuntza egingo dira, gehienak komunikazio arloari dagozkionak. Informazio horrekin batera, erabilgarri gerta dakieken web orri batzuen zerrenda bidaliko zaie eta baita herrian umea euskaraz hezteko dituzten aukeren berri eman ere. Horretaz gain, ez da ahaztu behar gurasoen jarrerak eragin handia duela seme-alaben jokabidean. Beraz, gurasoei elebitasunaren onurez ohartaraziko zaie, eta euskararekiko duten jarrera aldekoa izan dezaten ahalegina egingo da. Horretarako *Ume elebidunen gurasoentzako gida* banatzeko aukera aztertuko da. Edota ikastetxeen bidez gurasoen kontzientzia hartze hori handitzeko mezuak bidaliko dizkie udalak haien eskuetan dauden aukerak, eragiteko bideak eta motibatzeak erak ikus ditzaten. Beste bide bat ere jorratuko da, hau da, baliabideak emango zaizkie euren seme-alabekin euskara erabili dezaten eta *Ku-Ku!* liburuxka osagarri. «Familian euskaraz jolasten» edo antzeko tailerrak eta bestelako familia-ekintzak ere egingo dira.

✎ Ikasturtea hastearekin batera bidaltzen zaie informazioa 0 eta 1 urte bitarteko umeak dauzkaten familiei. Aldez aurretik erroldatik hartuko dira jasotzaileen helbideak. Kanpaina honetan gaiaren inguruko hitzaldi bat ere egingo da. Helburua da guraso izan berriei edo izateko asmoa dutenei jakinaraztea aurrerantzean euskara jakiteak zelako garrantzia izango duen euren seme alaben heziketan eta bizimoduan. Ikasturtea hasi aurretik publizitate kanpaina egingo da, gutunak, foiletoak eta umearentzako oparitxoak bidaliz

✎ *Irria* aldizkaria zabaltzea haurren eta familien ingurunean: «Irrien Lagunak» klubeko Irria aldizkariaren harpidetza ordainduko da herriko zenbait tokitan uzteko eskuragarri: Osasun zerbitzuan, Herriko ikastetxeetan, udal liburutegian eta aisialdi taldean. Gainera, hilean behin eta doan, aldizkariaren hainbat ale jasoko dituzte herriko haurrek eta familiek.

✎ Hazkuntza faseen liburuxka eta *Guraso Gara* gida: haurren hazkuntza faseak edo aldiak hizkuntzarekin lotzen dituen liburuxka bat argitaratuko da, 20 orrikoa. Bi bertsio izango ditu; euskarazkoa eta ele bietakoa (40 orri) Haurren hazkuntza hilabeteka aurkezten du eta aldi bakoitzean hainbat alderditan haurrak izaten duen garapena eta bilakaera azaltzen ditu. Honelako liburuxkak bestela ere banatu ohi ditu Osakidetzak, baina horietan hizkuntzaren alderdia ez da aipatzen edo egiten bada, oso azaletik egiten da. Gurasoek une horretan -haurra jaio berritan- haurrei buruzko informazio guztia irakurtzen dute eta une aproposa da hizkuntzari buruzko mezuak eta orientabideak helarazteko. Jaioberrien gurasoei erroldatzeko orduan edo urtebete egin arte haurtzaindegietan eta haur eskoletan banatuko lirake.

🔗 Bestalde, haur jaioberrien gurasoei *Guraso Gara* gida etxera bidaltzen zaie, zorion gutun batekin. Beste herrietan erregistroan banatzen diete. Hizkuntza kontuetan nola jokatu, eta, erabakiak hartzerakoan, kontuan zer hartu behar duten aholkatzen zaie eta baita orientabideak eskaini ere. Datuen babeserako legea dela eta, etxera bidaltzea ezinezkoa denez, haurra erregistratzera etortzen direnean banatzen zaie gurasoei.

🔗 *Hazi-Hezi* aldizkari pedagogikoa gurasoen artean banatu: *Hazi Hezi* aldizkaria haurren heziketari buruzko aldizkaria da, eta euskaraz eginga dago. Oso egokia da guraso berrien artean euskarazko ohiturak txertatzeko aldizkari hau banatzea. Lehenengo alea ematen zaie, eta harpidetza egiteko animatzen dira.

🔗 *Irakurketa Gida* («**Emaiozu Irakurtzen**») jaioberrien gurasoei banatzea.

Emaiozu irakurtzen. Beste hau ere ikusi:

- ««Emaiozu irakurtzen» gida» 232. orrialdean.

🔗 Jaioberrien gurasoei udalerriko hezkuntza sarearen eta hizkuntza aukeren berri eman: «**Ongi Etorri**» kanpaina. Gurasoen partaidetza eta inplikazioa lortu (Ongi Etorri kanpainako galdetegia)

Ongi etorri. Beste hauek ere ikusi:

- «Herritar berriei ongi etorri» 19. orrialdean.
- ««Ongi Etorri» ikastaro laburra» 96. orrialdean.

🔗 «Herria ezagutzen» margotzeko liburua ikastetxeen bitartez eskaintzea.

🔗 Euskarazko filmen zerrenda webgunean jarri.

🔗 Euskarazko haurtzaindegien zerbitzua sendotu eta horren berri eman.

1.1.5 Gurasogaien hizkuntza-ohituren aldaketarako erraztasunak ematea

🔗 Euskalduntze eskolak eskainiko dira guraso taldeentzako, beren beregi. Berbaldiak (Beralagan antzekoa) programaren eskaintza zabalagoa egin. Eskolen bidez gurasoentzako informazioa zabaltu.

🔗 Gurasoentzako euskara ikastaroak: herriko euskaltegiekin eta ikastetxeekin elkarlanean gurasoei zuzendutako euskarako ikastaro bereziak eskaintzen zaizkie ikasturte hasieran:

- Euskalduntzen.
- Hobeto eta errazago hitz egiten ikasteko ikastaroa.
- Hobeto idazten eta irakurtzen ikasteko ikastaroa

🔗 Haurdun dauden gurasogaiak hizkuntza transmisioaren garrantziaz jabetzea da helburua, eta hizkuntza ohituren gaineko hausnarketa bultzatzea erditzearen aurretik.

🔗 «**Nigaz euskaraz**» sentiberatze kanpaina.

Nigaz euskaraz. Beste hau ere ikusi:

- «Nigaz euskaraz sentiberatze kanpaina» 47. orrialdean.

I. 1. 6. Gurasoengan eragitea euren hizkuntza ohiturak seme-alabengan duen eraginaz jabe daitezen

EBETE. Beste hau ere ikusi:

- «EBETE enpresak» 52. orrialdean.

«EBETE» hizkuntza aholkularitza gurasoentzat eta irakaslearentzat: elebitasunaren inguruko kezka argitzeko saioak antolatzen dira, alde batetik, irakasleei zuzendurikoak, bestalde, gurasoei zuzendurikoak. Irakasleei saio horiek eskaintzen zaizkie, gero gurasoengan modu egokian eragin dezaten. Ikasleei zuzendu beharreko mezuak ere lantzen dira eta ikasleekin jarraitu beharreko dinamikak, motibazioa eta erabilera sustatzekoak. 2015 urtera begira bide horiek garatzen laguntzeko aholkularitza proposamena egiten da ebete hizkuntza-zerbitzuetatik. Hauek dira aholkularitza horren ezaugarriak:

- Ikastetxeei jarraipen puntuala: herriko ikastetxeetan hainbat bide landu dira erabilera eragitera begira (gurasoei begirakoak, jarrerei begirakoak eta abar). Landutako horri jarraipena egingo zaio arduradunekin harremana mantenduz. Beharrezkoa bada bilerak edo irakasleekin saio puntualak egingo dira.
- Gurasoen Euskara Batzordeen egitasmoak garatzera begira aholkularitza eta laguntza ematea: 2015eko urtariletik ekainera Batzordeek ekintzak antolatu ditzaten formazioa eta aholkularitza eskaintzea.

—2015-2016 ikasturteko plangintza osatzen laguntzea eta plangintza aurrera eramateko aholkularitza eskaintzea.

—Aholkularitzaren barruan kokatzen dira: Elgoibarko Izarrarekin koordinazioa, Guraso Batzordeekin bilerak, formazio saioak edota hitzaldiak, tresna zehatzekin lotutako edukiak garatzea eta abar.

- Eskola orduz kanpoko jardueri begirako Hitzarmengintza egitasmoa garatzen eta finkatzen laguntzea:
 - Elkarteekin egindako hitzarmenetan adostu diren zerbitzuak ematen laguntzea. Batez ere formazio saioak ematea, eta are gehiago, Elgoibarko Izarrako Teknikariak prestatzea formazio saioak beraiek eman ditzaten.
 - Egitasmoaren ebaluazioa egiten laguntzea eta aurrera begirako urratsak proposatzea.

«D bitamina». Beste hauek ere ikusi:

- «D bitamina» 21. orrialdean.
- «D bitamina»: aurre-matrikulazio garaiko kanpaina» 57. orrialdean.

Nahi dudalako. Beste hauek ere ikusi:

- «NHD«Nahi dudalako»» 57. orrialdean.
- ««Nahi dudalako» ekimenak» 303. orrialdean.

Irakaskuntza sisteman sartzeaz dauden haurren gurasoei zuzendutako «D bitamina» komunikazio ekintza zehatza gauzatuko da, (gutunak bidali etxeetara, gurasoei zalantzak argitu, eskolekin bilerak egin eta matrikulazioak aztertu). Bestetik, Batxilergoan zein Lanbide Heziketan hastear dauden gazteei zuzendutako «Nahi dudalako» kanpaina ere burutuko da (esku-orriak bidaliko ditu etxeetara, gurasoei ere gutuna bidaliko die). «Revolta Permanent»-en eskutik bi hitzaldi egingo dira institutuan gazteak motibatu eta zalantzak argitzeko. Herritarrei irakaskuntza ereduen berri ematea eta «D» ereduaren ikastearen onurak azaltzea da helburua.

«Zikoinik gabe», gurasotasuna euskaraz eta era parekidean lantzeko egitasmoa da. udaleko Parekidetasun sailak eta euskara zerbitzuak elkarlanean antolatu dute, eta Sabeletik Mundura erakundeak koordinatu du.

Haurdun dauden edo geratzeko asmoa duten, edo/eta 0-2 urte arteko haurra duten era guztietako familiei zuzenduriko zazpi hitzaldi-tailer eta mahai-inguru baten bidez garatzen ari da.

Hitzaldi-tailerren bidez helburu hauek beteko dira:

- Euskararen transmisioak duen garrantziaz jabetzea.
- Haurraren zaintza era parekidean burutzea.
- Gurasotasunak sortzen dituen ohiko zalantzei eta kezkei erantzuna ematea.
- Aldaketa prozesu honetan sortzen diren egoera emozionalen inguruko informazioa eskaintzea.
- Aitatasuna, amatasuna eta familia eredu desberdinen inguruko gogoeta sustatzea. Beste gurasoekin esperientziak partekatze gune bat sortzea.

Diru laguntzak, lan eskubideak eta lana eta familia-bizitza uztartzeko baliabideen inguruko informazioa eskaintzea.

Hizkuntza transmisioari arreta berezia eskainiko zaio, eta saio guztiak euskaraz izango dira.

«Berdinean eman euskaraz», D ereduko kanpaina: haur txikiak D ereduan matrikulatzearen aldeko kanpaina bat da, eta ume elebidunen eskuliburua gida bat banatu egiten da eta gurasoentzat hitzaldiak antolatzen dira.

Herritarrek aktibatzea, euskarak eremu berriak irabazteko eta, era horretara, arnaguneak hedatzeko (funtzionalki nahiz geografikoki) Euren eguneroko bizitzan euskaraz bizi ez diren eremuetan euskaraz bizitzeko urratsak ematera bultzatu nahi ditugu.

Euskalgintza Foroak herriko hizkuntza egoera aztertu ondoren lehentasunezko lan-lerroa zehaztu zituen: transmisioa; eta, transmisioaren gaiari dagokionez, bideo bat prestatzea da asmoa.

Bideoaren helburu nagusia erdararako joera duten guraso euskaldunen kontzientziazioan eragitea da eta horretarako, herriko gaur egungo hizkuntzaren egoera ulertzen lagunduko duen historia zertzelada batzuk emango dira labor-labor hasieran (nolakoa zen egoera XIX. mendean, industriaren etorrerarekin herrian gertatu zen dislokazio demografikoa, frankismoa, hizkuntza mintzaldatzea) eta ondoren, herriko familia tipologia desberdinen ikuspegiak jasotzen saiatuko da testigantzen bidez: etxetik euskara jaso eta euskaraz bizi denarena; etxetik euskara ikasi arren, gaztelaniarako joera duenarena; gurasoen insistentziaz euskara ikasi duenarena; ikastetxeek euskararen transmisioan bete duten papera, baina ikasleek euskara «bere» sentitzeko duten ezintasuna, alegia, euskara formala ikasten dute, baina euskara informala ez, eta hutsune hori betetzeko diren zailtasunak; etorkinen ikuspegia; herriko hainbat euskaldun berriren jarrera «eredugarria» eta beren seme-alabekin euskaraz bizitzeko duten nahia. Ordu erdiko bideo bat prestatu nahi dugu ETB-ko *Tribuaren Berbak* saioaren antzeko formatuan, eta, udala Kike Amonarritz

E

S

E

P

udalerrietan

aurkezle ezagunarekin jarri da harremanetan, hark aurkezle lanak egin ditzan. Ordu erdiko bideo bat izango litzateke, eta, bideo hori gero eskoletan lantzea litzateke helburua. Horretaz gain, herriari begira herriko telebistan kanpaina berezia egingo litzateke, bideo horretan ateratzen diren mezu interesgarrienak zabaltzeko, zatikatuta.

- «Azalerako lpuinak»: egitasmo hau kanpaina sistematizatu bat izateko bokazioz jaiotzen; haur txikien guraso eta hezitzaileei zuzenduta dago. Bere helburu nagusia da 0-6 adin tarteko haurrengan irakurketa ohiturak sustatzea gurasoekin eta haien hezitzaileekin, beren ingurune naturalean, hots, etxean, eskolan eta liburutegian, hain zuzen. Egoitza hauetan, giro irakurzaile bat sortzeko bideak jorratu nahi ditugu modu natural batean irakurtzeko, kontatzeko eta entzuteko ohitura sustatu.

Bularretik Mintzora. Beste hau ere ikusi:

- «Bularretik mintzora (3-5), Bularretik Mintzora (6-8).» 229. orrialdean.

- «Bularretik Mintzora» kanpaina, irakurketa klubaren garrantzia ezinbestekoa da. Saio hauetan, guraso eta haurrek ekimen batzuk burutzen dituzte elkarrekin. Hala nola, irakurketa ozenak, liburuen aurkezpenak, irakurritako liburuei buruzko komentario eta gomendioak eta hainbat ekimen lasai liburuak ezagutuz gozatzeko eta idatzizko curriculum bat osatzen hasteko. Saiok guztira, 16 izango lirateke, hau da 8 saio 3-5 urte bitarteko haur eta gurasoekin eta beste 8 6-7 urte bitarteko haur eta beraien gurasoekin, talde bakoitzean gehienez 20 haurrek parte hartu ahal dutelarik. Saio bakoitzak ordu eta erdiko iraupena izango du eta hilean behin izango dira. Ezustekoentzako lekua ere badago saio bakoitzean, izan ere, ikuskizun xume eta motibagarri batez ematen zaie bukaera irakurketa klubaren saioei. Horretarako, saio batzuen bukaeran marrazki bizidunen ikuskizunaz gozatu ahal dute haurrek, beste batzuetan itzal txineskoekin prestatutakoa eskainiko zaie eta beste zenbaitetan antzezlanak egingo dituzte. Webgunea ere egongo da; bertan egitasmoaren informazioa, bibliografia, ekimenak, ikastaroak, artikulua interesgarriak aurkituko dira. Webgunean ere emango da irakurketa sustatzeko ekimenen berri.

- «Hizkuntza Portaera» tailerra: gurasoengan eragitea euren hizkuntza ohiturak seme-alabengan duen eraginaz jabe daitezen. Euskararen erabilera handitu etxeko esparruan, eta transmisioa ziurtatu familian: gurasoen arteko hizkuntza ohituretan eragin nahi dugu ekintza honen bidez. Tailer bat antolatuko da haur hezkuntza eta lehen hezkuntzako gurasoentzat. Bertan egunerokotasunean garatzen diren hizkuntza portaerak izango dira langai.

- Motibazio hitzaldiak: hitzaldiak haur eta lehen hezkuntzako ikasleentzako gurasoentzakoak dira; guraso euskaldunei zein ez euskaldunei, eta gurasoek hizkuntzaren transmisioari buruzko beraien kezak galdetzeko aukera izango dute. Aurten Iñaki Eizmendi sozio-linguista eta hezitzaileak hitzaldiak eskainiko dizkie gurasoentzako, seme-alabei eskolako lanak egiten lagun diezaieten.

- Pertsonaia ezagunekin gurasoentzako ekimenak garatu (hitzaldiak).

- Pediatrariarekin sakondu, elkarlana indartu (emagina) eta guraso izango direnei zuzendutako saio erakargarriak antolatu euskaraz: nola hezi, nola elikatu, gaixotasunei aurre egitea; «Familia-bidezko Jarraipena» egitasmoaren azpi-ekintza gisa aintzat hartua. Guraso izango direnei zuzendutako materiala argitaratu da Alkardideren

bitartez, eta Anbulatorioko pediatria eta emaginaren zerbitzuekin elkarlanean erabiliko da; erditzerako prestakuntza ikastaroetan txertatuko da liburuxka eta horretan oinarrituta dagoen DVDa.

- 🔗 «EBETE» hitzaldia edo «Euskal Jolasen Tailerra»: Lehen Hezkuntzako seme-alabak dituzten gurasoentzat (saio bakarrean emateko).
- 🔗 UDALEKIN-en barruan antolatutako ikerketa lana: helburua da guraso biak euskaldunak izanda, bikote hizkuntza erdara edo gehienbat erdara duten gurasoek zein diskurtso darabilten aztertzea. Gipuzkoako zenbait udalen arteko elkarlana. 2013an izandako elkarriketa taldeekin jarraituko da, datuak bildu eta konklusioak aterako dira.
- 🔗 Gurasoentzako «Etxean Hazi, Etxean Ikasi (0-6 urte)» tailerrak prestakuntza saioak egiten dira. Ikastaro horretan seme-alaben heziketarako baliagarriak diren gaiak lantzen dira (jarrerak, ohiturak) 2014ra arte urtean ikastaro bakarra antolatzen zen, baina 2014tik aurrera hiru ikastaro antolatzen dira, adin tarte ezberdinetako umeentzat (0-6, 6-11, 12-16) Hiru antolatzen direnetik, eurotako bat, 0-6 urteko umeentzako gurasoei eskaintzen zaie, hain zuzen ere, euskaraz egiten dena.
- 🔗 Hiru belaunaldiren arteko loturak egin, batetik bestera etenik egon ez dadin: herriko euskara etorkizunera bideratu, bertako euskara eta euskaldun zaharra, betiko euskaldunari prestigioa eman («Zuztarretatik ahora»).
- 🔗 Euskarazko irakaskuntza ereduen aldeko kanpaina: herriko ikastetxe guztiak D ereduak diren arren, herrian ohitura handia egon da beti umeak herritik kanpo dauden ikastetxe pribatuera bidaltzeko, eta ikastetxe horietako gehienak A edo B ereduak dira, beraz, ekimen hau behar-beharrezkotzat jotzen da, guraso horiek konturatu daitezten herritik kanpoko ikastetxe bat aukeratzen badute ere, hizkuntzaren irizpidea ez dela bigarren mailako kontua. LHko eskaintzarik ez duten ikastetxe guztietan egiten da kanpaina hau, baita LHko eskaintza duen batean.

1.1.7. Bikote euskaldunen zein mistoen kasuan, seme-alabekiko hizkuntza jokabideak lantzea

- 🔗 «**Apelliduak abizendu**»: kanpaina honek nahi duenak bere izen edo eta abizena euskarazko grafiaz jartzea du helburu, eta horretarako esku-orri bat banatu da zein pausu jarraitu behar diren jakin ahal izateko. Mikel Gorrotxategiren hitzaldia: Euskaltzaindiaren Onomastika Batzordeko idazkaria den Mikel Gorrotxategik, izen eta abizenei buruzko hitzaldia eskaini du.
- 🔗 Aurten Ahize-AEKren eskutik guraso batzuekin hizkuntza ohitura berriak sortzeko «**Eusliders**» tailerra burutu zen. Aurten, guraso horiekin tailerrean landutakoa sozializatu egingo da herrian, gurasoek eurek sozializatuko dute kale ekintza baten bitartez. Horrez gain, transmisio elkargunea sortuko da beraien beharretan eragiteko.

Apelliduak abizendu. Beste hauek ere ikusi:

- «apelliduak» 113. orrialdean.
- «Apelliduak abizendu egitasmoa» 260. orrialdean.
- «abizendu» 296. orrialdean.

Eusliders. Beste hauek ere ikusi:

- «eusliders» 20. orrialdean.
- «euslidersen proiektua» 24. orrialdean.
- «Euslidersen proiektua» 34. orrialdean.
- ««Eusliders» proiektua» 192. orrialdean.
- «Ikastetxeei «Eusliders» eta antzeko proiektuak» 294. orrialdean.
- «Gazteak hizkuntzaren eusliders bihurtzea» 303. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasiaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Beralagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Beralagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Beralagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

TELP. Beste hau ere ikusi:

- «TELP tailer edo mintegiak eskaini» 296. orrialdean.

Euslidersak. Beste hauek ere ikusi:

- «euslider» 20. orrialdean.
- «euslidersen proiektua» 24. orrialdean.
- ««euslidersak» tailerra» 33. orrialdean.
- ««Euslidersak» proiektua» 192. orrialdean.
- «Ikastetxeei «Euslidersak» eta antzeko proiektuak» 294. orrialdean.
- «Gazteak hizkuntzaren euslider bihurtzea» 303. orrialdean.

Transmisioaren alorrean umeen heziketa eta horren inguruko gaiak euskaraz lantzeko aukera ematen zaie gurasoei, gero beraiek etxera eramanez jaso duten ezagutza umeekin lantzeko. Sei astez, astean behin, pare bat orduko saioetan garatu den programa izan da, eta bertan hainbat gurasok hartu dute parte. Beatriz Irasuegi psikologoak emandako saioetan. Bestalde, haur-eskolek antolatuta hainbat saio egin dira kasu honetan ume txikien gurasoentzat, Amaia Vazquez eta Nerea Mendizabal psikologo-pedagogoen eskutik.

Aurten egin den euskara plan berrian familia guztiarentzako ekitaldiak antolatzea izan da lehenetsitako neurri bat. Helburu hori lortzeko lanketa bat proposatu da, dauden zenbait ekintza mantendu eta beste zenbait martxan jarri.

- «**Gurasolagun**» egitasmoa: eskola orduetan eta seme-alabak ikasten dauden bitartean euskara eskolak eskaintzen zaizkie gurasoei.
- **Euslidersen proiektua**: euskararen alde egingo duen guraso taldea sortu nahi dugu. 3 saio lirarteke hizkuntza ohiturak aldatu eta egoera gatazkatsuak kudeatzeko lanabesa.
- Gurasoentzako diru-laguntza: euskara eskoletarako diru laguntza oinarrietan gurasoei bereziki laguntzeko atala jarri da. 12 urtez beherako haurren gurasoei matrikularen %75 itzultzen zaie asistentziaren baldintza betetzen badute.
- «Masaje ikastaroa»: eskaeraren arabera masaje ikastaroa antolatzen daurtebetez azpiko haurren gurasoentzat. Bereziki familia transmisioa eragite aldera bideratzen da ekimena.
- «**TELP ikastaroa**»: aurten gurasoen erreferente taldea osatu nahi dugu. Partaidetza prozesuan guraso erreferenteekin lan egiteko eskatu dute. Horregatik ahalegin berezia egin nahi dugu TELP ikastaroa gurasoei eskaintzeko.
- Irrati tarteak: aurten ere udalak bat egin du irrati tarteen kanpainarekin. Erabilera handitzea litzateke erronka nagusia.

«Euskarazko produktuen katalogoa»: urtero bezala ikastetxeetako familia bakoitzari euskarazko produktuen katalogoa ematen dio udalak doan euskarazko sormena bultzatzeko.

Familia izan da, eta da, euskarak duen euskarri sendoenetako bat. Hizkuntzak etorkizuna izango badu, familiaren baitan dagokion tokia ziurtatu behar zaio, eta familiako ohiko hizkuntza izan dadin ahalegin handia egin behar da. Izan ere, horixe da euskaraz jabetzeko biderik errazena, eraginkorrena eta merkeena. Errealitate horretaz jabetuta, hainbat euskara zerbitzuarekin lankidetzan, familiaren baitan euskararen erabilera eta transmisioa bultzatzeko eta bermatzeko egindako lanak biltzeari ekin zaio. Izan ere, makina bat kanpaina eta ekimen egin dira, guztiak ere helburu berberarekin: haur txikien gurasoengana jo, familian euskararen presentzia eta erabilerak duen garrantzia gogorarazteko eta indartzeko, eta haren aldeko sentiberatzea eta baita erabaki praktikoak bultzatzeko ere. Urteen joan-etorrian urrats asko eman dira, eta material ugari sortu da. Materialaz gain, familia egitasmoa osatu eta indartzen duten bestelako ekintzak ere egiten dira. Gurasoei informazio eta motibazio saioak, jolasen eta aisialdiaren inguruko trebakuntza tailerrak, aisialdi ekitaldiak ikastetxeetan udala hasi da horietariko egitasmo batzuk webgunean biltzen

eta, gune hau aberasten jarraitzeko asmoa dago, UEMAko edozein herritarrek, elkartek edo udalak erabili ahal izateko.

- 🔗 Euskarazko jolasen eta euskarazko kantuen ikastaroak: 3-5 urte bitarteko haurrei eta euren gurasoei zuzenduriko jolas edota kantu ikastaroa. herriko «Izarrak Kiribilduz» egitasmoaren barruan eskaintzen du jarduera hau. Elgoibarko Izarrak Elkartearen eskutik.

Ikuskizuna, sukaldaritza tailerra, eguberrietako apaingarrien tailerra eta familia irteera antolatu dituzte Kiriblek eta bere laguntzaileek. Eguraldi aldaketa dela-eta, etxean geratzeko aitzakiarik ez edukitzeko moduko programazioa.

- *Eguzkiaren bidaia* (Irrien Lagunak), ikuskizuna. 2-6 urte bitarteko haurrentzat.
- Eguberrietako apaingarrien tailerra familian. HH4-LH2ko familientzat (ume bakoitzeko guraso bakarrak eman ahalko du izena). Familiaren hizkuntza transmisioa lantzea da saioaren helburua, beraz, oinarritzko euskara maila izatea baldintza izango da.
- Arditurrira familia irteera (ikatz ateratzearen festa olentzeroren laguntzaileekin).
- Eguberrietako SukaldeTxokoa Familian. HH4-LH2ko familientzat (ume bakoitzeko guraso bakarrak eman ahalko du izena). Familiaren hizkuntza transmisioa lantzea da saioaren helburua, beraz, oinarritzko euskara maila izatea baldintza izango da.

- 🔗 «Familia transmisioa: ikastetxeekin elkarlanean garatzeko egitasmoa, bederatzigarren ikasturtez jarriko da egitasmoa martxan. Eskualdeko ikastetxe guztiei egin zaie bertan parte hartzeko gonbitea. Parte hartzen segitzea erabaki duten ikastetxeek aurkeztu dituzte beren egitasmo proposamenak. Helburu nagusia izango da ikastetxeen autonomia bultzatzea egitasmo honetan. Ikastetxeekin banakako harremanak landuko dira, normalizazio planak eta familia transmisioa ahalik eta egokien uztartzeko eta sustatzeko.

1.2. Transmisioaren inguruko informazioa jasotzea, egungo egoera ezagutu eta orain arte burututako ekimenen arrakasta neurtu

1.2.1. 3 urte arteko umeen eskolatzea aztertzea

- 🔗 Orain arte burututako ekimenen azterketa egitea: transmisioaren esparruan azken 10 urtean burutu diren jarduerak batu ostean egun EUSTAT-en eskutik diren datu soziolinguistikoak aztertuko dira. Bien arteko datuak eskutan izanik, beraien arteko kausalitate harremanak egon diren ala ez aztertuko da.

🔗 UEMA. Familia bidezko transmisioa (2)

Ekintzaren helburu nagusia: Erabileran eta motibazioan eragitea euskararen transmisioa ere eraginkorragoan sustatzeko *helburu estrategikoa: euskararen jabekuntza*.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

- Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:

—Euskararen ezagupena eta erabilera belaunaldi berrietan bermatzea.

—Euskara ohiko hizkuntza izango duten arnasmune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea, euskararen belaunez belauneko. Familia-transmisioa bermatzea, oso bereziki 25 urte barru izango diren 30 urtez azpiko gazte elebidunek euskara ere izan dezaten etxeko hizkuntza. Hauxe da etorkizuneko gako nagusia.

—Euskal hiztunen erkidegoa trinkotzea, euskararen erabilerarako sare operatibo presentzialak zein birtualak hedatuz eta indartuz.

—Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea: euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen dena baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra dago, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada.

- Azalpena:

Familia izan da, eta da, euskarak duen euskarri sendoenetako bat. Gure hizkuntzak etorkizuna izango badu, familiaren baitan dagokion tokia ziurtatu behar zaio, eta familiako ohiko hizkuntza izan dadin ahalegin handia egin behar da. Izan ere, horixe da euskaraz jabetzeko biderik errazena, eraginkorrena eta merkeena.

Errealitate horretaz jabetuta, hainbat euskara zerbitzuarekin lankidetzan, familiaren baitan euskararen erabilera eta transmisioa bultzatzeko eta bermatzeko egindako lanak biltzeari ekin diogu. Izan ere, makina bat kanpaina eta ekimen egin dira, guztiak ere helburu berberarekin: haur txikien gurasoengana jo, familian euskararen presentzia eta erabilerak duen garrantzia gogorarazteko eta indartzeko, eta haren aldeko sentiberatzea eta baita erabaki praktikoak bultzatzeko ere.

Urteen joan-etorrian urrats asko eman da, eta material ugari sortu da. Materialaz gain, familia egitasmoa osatu eta indartzen duten bestelako ekintzak ere egiten dira: gurasoekin informazio eta motibazio saioak, jolasen eta aisialdiaren inguruko trebakuntza tailerrak, aisialdi ekitaldiak ikastetxeetan eta abar.

- 🔗 «Asteburuak ere euskaraz»: programa honen barruan hainbat txango antolatu nahi dugu. Haurrek zein gurasoek primeran pasatzeaz gain, euskaraz aritzeko aukera izango dute. Horretaz aparte, euskaldunak diren lagunak egiteko, elkarbizitzarako trebetasunak eskuratzeko eta asteburuetako denbora librean ondo pasatzeko aukera izango dute. Honetaz aparte «Guraso-olinpiadak» ere antolatuko dira. Jarduera honen helburuak honako hauek dira: guraso eta seme-alaben arteko harremanetan euskararen erabilera sustatzea eta kirola eta euskara jarduera berean batzea.

- 🔗 Basatostea: Aratosteetako asteartearen aurreko domekan egiten den jaialdia da. Lagun edo senide taldeak hurbileko mendi batera igotzen dira eta bertan txerrikia erre eta jan egiten dute. Ospakizun hau Euskal Herriko usadio zaharra da; garizuma hasi baino lehen egiten zen azkeneko jaia omen zen. Herririk herri izen propioa dauka: Txitxiburduntzi, Kanporamartxo, Sasimartxo, Basokoipetsu, Kanpamartxo,

Txitziburruntzi, Sasikoipetsu, Basatoste, Basaratoste, Basaratuste, Sarteneko. Herrian «Basatoste» izenarekin ezagutzen da. Herrian, 2009. urtean, ohitura berreskuratu zen, eta, harrezkero, urtero ospatzen da. Antzina egiten zen bezala, herritarrek inguruko menditxo batetara oinez joaten dira, trikitixaren soinuarekin, eta, bertan, txerriki errea jan dute eta eguerdia jai giroan igaro.

- ✎ Eskolatik kanpo zein eskolan bertan ere gurasoek eta umeek euskara erabiltzeko guneak sortzea eta elikatzea: «Parketarrak» egitasmoa: «Parketarak» programa Urtxintxak garatutako jolas dinamizazioak dira. 3-6 urteko haurrei eta hauen gurasoei eta 6-9 urte bitarteko haurrei zuzenduta daude eta auzo edo herrietako plaza eta parkeetan garatzen den programa. Hauek dira Parketarrak programaren helburuak:

- Familiei eta haurrei euskaraz jolasteko baliabideak eskaintzea.
- Familiak eta haurrak euskararen inguruan biltzeko guneak sortzea.
- Jolasguneetan euskararen presentzia areagotzea.

- ✎ Jolas dinamizazioak (Zabu-zibu): azken urteetan haur eta gazteen artean euskararen ezagutza asko handitu bada ere, gauza jakina da erabilera ez dela proportzio berean handitu. Jasotako datuen arabera, herriko familien %61,75 gaztelaniaz mintzo da etxean. Arrazoi ugari egon daitezke honetarako: guraso euskaldunek, sarritan, ez dute behar adina baliabide seme-alabekin euskaraz jolas egiteko; haur eta gazte askok ez dute bizitasunik aurkitzen euskaraz lagunartean komunikatzeko garaian, euskaraz aritzeko ohitura falta eta abar.

Hau guztia kontuan hartuta, herriko euskara zerbitzuak eta berau osatzen duen batzorde teknikoak arazo hauei aurre egiteko programa bat abiatzea erabaki zuen: Zabu-zibu jolas dinamizazioak parkeetan. Egitasmo honi esker, euskararen familia transmisioa jolasaren bidez landuko da, modu desberdinetan. Izan ere, hizkuntzaren transmisioa ez da soilik gurasoengandik umeengana gertatzen ia denek uste duten bezala, hizkuntza etengabe transmititzen ari da: gurasoek umei eta alderantziz, umeek beste umei, gurasoek beste guraso batzuei. Ekintza ludiko hauen bitartez, euskararen transmisioa indartu nahi du Mankomunitateak, guraso zein umei horretarako baliabideak emanez.

- ✎ «Kiribilduz» familia transmisio-proiektua (Elgoibarko udalak Elgoibarko Izarra elkartearekin hitzartutako egitasmoa): guraso eta haurren arteko transmisioa bultzatzeko egitasmoa. Eskulan, jolas eta kantuen bidez, gurasoen eta haurren arteko jarduna euskaraz izateko jarduerak antolatzen ditu herriko elkarte batek ostiral arratsaldetan plazan. Noizbehinka, kultur ikuskizunak ere tartekatzen dira. Hizkuntzaren familia transmisioan eragin nahian, euskararen eta euskal giroaren aldeko jarrera positiboa eta erabilera indartzea da helburua.

Haurren eta gazteen hizkuntza ohiturei begira gurasoen eragina handia da. Ikastetxeetatik eta Euskara Elkartetik haurren eta gazteen euskararen erabilera lantzen da, eta eragina handia den arren, mugak ere nabarmenak dira. Hori erakusten dute, besteak beste, erabileran eragiten duten faktoreen ikerketak eta Arrue ikerketak.

E

S

E

P

udalerrietan

Hainbat guraso arduratuta daude euskararen erabileraren gaiarekin, eta, are gehiago, ahalegintzen dira seme-alaben hizkuntza-ohituretan eragiten. Baina guraso horiek norbere aldetik egiten duten ahalegin hori antolatu ere egin daiteke eta eraginkorrago bihurtu. Hori da proiektu honekin landu nahi dena: ikastetxeetan batzordeak eratu eta dinamizatu, eta gurasoak seme-alaben hizkuntza-ohiturei begira eragile aktibo bihurtu.

Helburua(k):

- Guraso euskaldunen artean transmisioaren garrantziaz kontzientziatzea eta eredu bihurtzea.
- Elgoibarko familietan euskararen aldeko jarrera eta maitasuna sustatzea nahi dugu. Hizkuntza gutxiagotuen biziraupena familia transmisioarekin estuki lotuta dago eta gurasoen jokabidea oso garrantzitsua da hizkuntza transmisioa egonkortzekoan.

Estrategiak:

- Guraso euskaldunen sarea sortuz, familian eta ingurukoen artean eredu izateko.
 - Guraso Batzordeak osatu.
- Gurasoen artean kontzientzia sortuz.
 - Guraso Batzordeetako kideak formatu (Ebeteko lñaki Eizmendik dinamizatu-tako saioak).
- Guraso eta/edo seme-alaben arteko ekintzak euskaraz antolatuz.
 - Kiribilka:
 - * Kaleko saioak.
 - * Ekintza osagarriak.
 - Euskarazko bizipenak eta erreferenteak eskaintzea.
 - * Familia irteerak.
 - * Ikuskizunak.
 - * Ekintza osagarriak.
- Eskaintza:
 - 2-6 urte bitarteko haurrak dituzten Elgoibarko familiei zuzendutako egitasmoa da.
 - Gurasoekin egingo dan lanaz gain, aisialdiaren eremua ere jorratuko da gurasoei eta seme-alabei euskaraz jarduteko espazioak eskaintzeko eta bizipen positiboak izateko:
 - * **Kaleko saioak:** Haurrekin zein gurasoekin egingo da lan esparru honetan, denboran jarraikortasuna izango duen egitasmoa izanik. Egitasmoan parte hartzen duten hezitzaileek sei saioz osaturiko programazioa garatuko dute saioko koordinatzaile eta zuzendariaren gidaritzapean. Maiatza eta ekaina

bukaera bitarte hiru plazako ekintza eskainiko dira eta uda ostean beste hiru saio urriaren erdialdera arte. Saio bakoitzak gai zentral bat izango du eta honen inguruan haurren hezkuntzan eragina duten hainbat aspektu lantzea da helburua. Hainbat gai lantzea aurreikusten da, besteak beste, kantu eta bertsoak, eskubaloia eta kirola, antzerkia, natura eta birziklapena, euskal jakiak, euskal mitologia, zientzia eta abar.

* Ikuskizuna(k): Urtean zehar landuko diren gaien inguruko bi ikuskizun eskaintzea aurreikusten da. Zehazteke dago noiz, baina espazio itxietan egin daitekeela kontuan izanda urteko edozein garaitan egiteko aukera eskaintzen digu.

* Familia-irteerak: Guraso eta haurrek elkarrekin ikasteko jolas-ikastaroak egiteko nahiz ikasitakoa praktikan jartzeko aukera ona dira familia irteerak. Irteera hauetan hainbat ekintza ludiko egiteaz gain hizkuntz transmisioa helburu zentral moduan txertatu nahi dugu. Izan ere, gurasoen arteko harremana (euskaldun-erdaldun-euskaldun pasibo...) euskaraz izatea bultzatuko da eta haurrei eta gurasoei espazio euskaldun bat eskainiko zaie. Hiru irteera egitea aurreikusten dago.

* Tailerrak: Familia transmisioa lantzeko, familian egiteko tailerrak eskainiko dira. Familiak euskaraz bizi daitezen baliatu nahi ditugu, beraz, egunerokotasunean egiten dituzten ekintzak euskaraz partekatzea eta horiek euskaraz bideratzeko ohitura hartu dezaten helburuarekin, aurtengoan 4 ikastaro eskainiko dira (adibidez, sukaldaritza tailerra)

- Baliabide bereziak eta materialak:

Egitasmo honetan baliabide espazialak bere garrantzia dauka. Egitasmoa gehienetan, Elgoibarko familiak beraien aisialdi garaian biltzen diren espazio nagusienetarikoa batean garatzen baita, Kalegoen plazan. Eragiteko aukera handia ematen duen esparrua da aisialdia eta gune naturala. Aisialdiaren potentzialtasuna azpimarratzen du sailak, norberak hautatzen duen aisialdia, askea eta informala dena. Eremu honetan eragiten du bereziki. Eremu askea izatean, hautazkoa da eta honek gozamenean eta garapenean eragitea ahalbidetzen du. Hau horrela, egitasmo hau garatzen den espazioan, Kalegoen plazan, harreman sareak sortzen eta garatzen dira, parte hartzea sustatzen da, balioak landu eta esperimintatzen dira eta hizkuntza ohituretan, modu natural eta gozamen batean eragitea lortzen da.

Irteerak egitean ohiko eremutik aldentzea ere ahalbidetzen du eta hau ere positiboki baloratzen da. Espazio ezberdinek jolas mota bat edo beste egiteko aukera ematen dute, espazioa, baliabideak eta abar. kontuan izanda. Gainera irudimena lantzeko behar hori ere sortarazten zaie gurasoei hainbat jolas moldatzeko beharra suertatzen da-eta.

Ikastaroak egiteko, Plaza Txikiko lokala edo Kultur Etxeko sotoa nahiz udal ekipamenduak erabiliko dira.

«Kontu-leku» egitasmoa: eskolatik kanpo zein eskolan bertan ere gurasoek eta umeek euskara erabiltzeko guneak sortzea eta elikatzea du helburu egitasmo honek. Kontu-leku egitasmoa, irakurketa eta hizkuntzaren garrantzia familiengana hurbiltzea ere bada helburuetako bat. Egitasmoa guraso euskaldunei zein ez

udalerrietan

E

euskaldunei zuzenduta dago, batzuek zein besteez liburu bidez umeei euskaraz gozatzeko esparrua izango dute. Ekimen honekin 3-6 urte bitarteko haurrengan eta familiengan euskarazko literaturakiko zaletasuna piztu eta sustatzen saiatuko da. Landuko diren alorrak: afektibitatea, komunikazioa, irudimena, harremanak, hizkuntza, adierazpen fisikoa eta artistikoa eta literatura izango da. Gurasoei eskainitako tarte bat ere egongo da: umeez liburuak askatasunez arakatzeko dituzten bitartean, gurasoen artean gai desberdinei buruzko solasaldiak konpartitzeko aukera egongo da. Guraso euskaldunei eta ez euskaldunei aholkuak umeei euskaraz irakurtzeko duen garrantziaz jabetzeko abian jarri da ekimen hau. Eta horrekin batera, bestelako transmisio tailerrak (guraso, haur) arteko harremanak euskaraz sustatzeko; eskulan tailerrak besteak beste.

S

Haurrengan literatura zaletasuna piztu gura du ekimen horrek. Horren bitartez, liburuakiko maitasuna sustatzen saiatuko dira batetik, eta bestetik, ahozko literaturaren eta irudimenaren munduaren bidez, umeen eta gurasoen arteko harremanak sendotuko dituzte.

Gurasoek bere seme-alabekin bizipenak elkarbanatzeko baliabideak aurkituko dituzte: soinu jolasen, jolas lirikoaren edota antzerkien bitartez, beste teknika batzuen artean». Hala, horien bitartez, afektibitatea, psikomotrizitatea, estimulazio goiztiarra eta harremanak landuko dituztela diote.

Egun bakoitzean hainbat jarduera eta gai jorratuko dituzte. Gurasoei, bibliografia eta etxean lantzeko jarraibideak emango dizkiete hala gura izanez gero.

- 🔗 Txitixiburduntzi Eguna: eskolatik kanpo zein eskolan bertan ere gurasoek eta umeez euskaraz erabiltzeko guneak sortzea eta elikatzea.

E

1.2.2. Orain arte burututako ekimenen azterketa egitea

1.3.1. Eskolatik kanpo zein eskolan bertan ere gurasoek eta umeez euskaraz erabiltzeko guneak sortzea eta elikatzea

P

- 🔗 Udalerriko jolaslekuetan euskararen erabilerrako eragiteko egitasmoa eratu eta gauzatu: udalerriko jolas parkeetan eta plazetan jolastorduek giroa eta euskararen erabilera sustatzeko egitasmoa taxutu gura da, hurrengo urteetan garatzeko.
- 🔗 «Aisialdia Denontzat»: udalak haur, gazte, nahiz helduentzat ekimen ugari antolatuko du Pazko astean aisialdiaz euskaraz disfrutatzeko. Programa honen bitartez eskolatik kanpo euskararen erabilpena sustatu nahi dugu, eta horretarako umeez zein gazteek aisialdia euskaraz bizitzeko aukera izango dute. Besteak beste, zirku tailerrak, sabel-hiztuna, dantza parte-hartzailea.

udalerrietan

- 🔗 «Udan Ludoteka Familiarra» antolatu Gaztedi sailarekin elkarlanean: ESEP osatzeko partaidetza prozesuan aintzat hartutako jarduera da eta aurreko Gaztedi sailak

abian jarriko duena. Herriko elkarte batek antolatuko du eta, honez gero, eskaintza kaleratu da ehunka umerentzat. Proiektua autofinantzatu egingo da.

«Korrika 19»: Korrikaren bitartez herritar guztiak batera euskararen aldeko aldarrikapena egitera animatu nahi ditugu. Hori dela eta martxoaren 24an ikastetxeko haurrek eta arratsaldean herritar guztiok korrika egiteko aukera izango da.

«Psikomotrizitate erlazionaleko zerbitzua»: helburua da psikomotrizitate arazoak dauzkaten 3-6 urte bitarteko haurrei (HH eta LHI. maila) euskaraz eskaintzea laguntza, eta, beraz, aisialdian duten euskarazko eskaintza areagotzea, prestakuntza egokia emanez.

Talde bakoitzak astean bi orduko saioa jasotzen du, eskola orduz kanpo.

Eskola guztiek aukera bera izan dezaten saiatzen da udala. Eskoletako orientatzaileak, psikomotrizistak eta udaleko Hezkuntza teknikaria elkartzen dira haurren lehentasunak identifikatzeko.

«Kantu jira»: euskara bultzatzeko beharra plazara eta gizartera aterako du herriak abenduan, Euskararen Egunaren bueltan antolatutako aste osoko egitarauaren bitartez. Urtero legez, jai giroan egingo da aldarrikapen hori.

Antolatuko diren jarduerak publiko ezberdinari zuzendutakoak izango dira:

- Herritar guztiei zuzendutakoak.
- LH, DBH, Batxillergoa eta Lanbide Heziketako ikasleei zuzendutakoak.

Ikasleentzako jarduerak udalaren eta herriko ikastetxeen arteko elkarlanari esker antolatutako dira, ohi denez. Azken horien artean, Kantu Jira antolatuko da, haurrei eta horien gurasoei begira.

Azken urteotan 500 lagunetik gora elkartu izan dira «Kantu Jiran». Ikastetxeetako musika irakasleek antolaketan laguntzen dute abestiak aukeratu eta haurrei irakatsiz. Urrian hasten dira lan horrekin. Egunean bertan ere instrumentuez laguntzen dute eta herriko trikitilariak ere parte hartzen dute ekimenean. Kantu Jira amaitzerakoan txokolatada eskaintzen zaie haurrei.

Kantu Jirako partaide guztiei Euskararen Eguneko pegatina banatuko zaie, paparrean jartzeko. Kantu Jirako pegatina, DBHko ikasleei begira antolatutako Pegatina Lehiaketan irabazle suertatzen den lana izaten da. Euskararen Eguneko kartela ere pegatina lehiaketan saritutako lanarekin egiten da. Horrela, katu-jirarekin eta pegatinarekin, euskararen aldeko mezua eta giroa herri osoan eta familia guztietan barreiatzea lortzen da.

Eskolan umeak dituzten guraso euskaldunei hizkuntza-ohitura eredugarrien inguruko hitzaldi bat eskainiko zaie.

«Kiribilduz» egitasmoa: guraso eta haurren arteko transmisioa bultzatzeko egitasmoa. Proiektu honen helburua da gurasoak transmisioak duen garrantziaz

E

S

E

P

udalerrietan

kontzientziaraztea, eta Elgoibarko familietan euskararen aldeko jarrera sustatzea; izan ere, hizkuntza gutxiagotuen biziraupena familia transmisioari hertsiki lotuta dago, eta gurasoen jokabidea oso garrantzitsua da, hizkuntzaren transmisioa egonkortzeko. Horretarako, hainbat estrategia landuko dira egitasmo honen baitan: guraso euskaldunen sarea sortzea, familian eta inguruan eredu izateko; gurasoen kontzientzian eragitea; guraso edota seme-alaben arteko ekintzak euskaraz antolatzea, eta bidenabar, seme-alabekin euskaraz jolasteko baliabideak ematea eta euskarazko bizipenak eta erreferenteak eskaintzea. Hori guztiori lortze aldera, kaleko saioak, ikuskizunak, familia-irteerak eta ikastaroak antolatuko dira.

- ✎ Euskara plan berria eratzeke partaidetza prozesua egin da. Bertan zenbait lehentasun markatu dira. Horietako bat herrian guraso erreferenteen taldea osatzea izan da. Horregatik eta ikastetxeekin elkarlanean zenbait bilera antolatu dira ikasturte berriarekin batera gurasoekin lanketa berezia egiteko. Oraindik emaitzarik jaso ez den arren, taldea sortu, diru laguntza bereziak bideratu edota eusliden saioak eskaini diren ideietako batzuk bildu dira.
- ✎ Haurrak gero eta goizago hasten dira gaztelaniaz hitz egiten eta hori zalantzarik gabe gurasoen hizkuntz ohituren isla da. Herri euskaldunetan ere gero eta gehiago gertatzen den errealitatea da hau eta horregatik eragin gura da arlo honetan; gurasoei erakustea, hain zuzen ere, zein garrantzitsua den euskara erabiltzea beraien egunerokotasunean, euren haurrek ere, hazten doazen heinean, euskara eguneroko hizkuntza izan dezaten.
- ✎ Haurrekin euskaraz hitz egiten hasteko bildumatxo bat banatuko zaie. Bilduma horretan abestiak, esaldi errazak eta esaera batzuk agertuko dira.
- ✎ Hausnarketa bat egitea transmisioaren gaian egun egiten denaren eta beste batzuek egiten dutenaren artean. Horretarako «Transmisioa Euskaraz» izeneko tailer berezi bat antolatu da, non parte hartu duten hezkuntzaren arloko herriko eragileek (udalak, ikastetxeek eta guraso elkarteek). Tailer hori sozio-linguista- pedagogo batek zuzendu du. Ateratako ideien ondorioen arabera egokituko ditu euskara zerbitzuak herri mailako transmisio kanpainak.
- ✎ Familien arteko lehiaketa erraldoia («**Euskera Olgetan Errotu**»): azpi egitasmo hau esparru ez formalean euskararen erabilpenerako azpi-egitasmo honek sortzen dituen baldintzak eta eragina kontuan hartuta, berreskuratu beharrean gaude, ahaztu barik familia osoari begirako egitasmo bakarra dela.

Oinarriak:

- Lehiaketa formatua duen egitasmoa da, baina ez konpetitiboa, baizik eta gurasoak umearekin gaintu beharreko froga batzuetan oinarritua. Sariak guztientzat.
- Guraso euskaldunak eta erdi-euskaldunak beraien seme-alabekin bikoteka aritzea, froga desberdinak bitarteko: euskal jokoak, txistak, bertsoak, abestiak, galderak, mimika. Puntuak pilatuz, sariak lortzen dira.
- 3 ekitaldi izango dira: azaroan bi eta abenduan beste bat (azken saioan, sari banaketa eta jaialdi nagusia).

Euskaraz Olgetan egitasmoa
Beste hauek ere ikusi:

- «Euskaraz Olgetan» 19. orrialdean.
- «Erdu olgetan» 167. orrialdean.

0-16 urte tarteko haur eta gazteen arteko eta horiek eta euren gurasoen arteko hizkuntza ohiturak aldaraztea: gaztelaniarako gero eta joera handiagoa nabaritzen da herrian; diskurtsoan zehar hizkuntza txandakatzea eta adin tarte jakin batetik aurrerako umei gurasoek gaztelaniaz hitz egiteko joera ere areagotzen ari da. Etxean gero eta **euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa** ofizialek. Era berean, helduen arteko hizkuntza transmisio horizontala eta indartu beharra ikusten da, batik bat eurak direlako haurren erreferente. Beraz, proiektuak helburu bikoitza du: etxeko hizkuntza transmisioan eragitea eta hizkuntza lidergoa lantzea 0-16 urte tarteko haurren gurasoekin.

Proiektuaren faseak:

- Guraso elkarrekin bilera egin proiektua eta asmoak azaldu eta elkarlana adostu.
- Gurasoekin hizkuntza portaera tailerra egin: gurasoekin eta gaztetxoekin.
- Lidergoa landu oso modu ludiko eta erakargarriak.
- Taldeko eta familiako helburua edo helmugak adostu.
- Bidea batera diseinatu familia oso aintzat hartutako jarduerak antolatu, erreferentzialtasuna landu.
- Lorpenak ospatu eta aurrera begirakoak erabakia.

Ikertu egingo da: herriko familietan transmisioa zertan den, zein indar-gune dituen, zein ahulezia, zein hutsune eta aurrera begira, nondik nora jo behar den, familietako hizkuntza modura euskara sendotu dadin ze estrategia, ze bide, ze modu. erabili behar diren.

Etxean euskararen erabilera sustatzeko ekimenak bultzatu nahi ditugu herrian: guraso eta umeen arteko euskara transmisioa sustatze aldera, ipuin kontalari baten laguntza edukiko dute gurasoak eta aitita-amamak ipuinak kontatzen (adin horretan euskara transmititzeko modu aproposa) trebatzeko. Ekimenean bai guraso eta bai haurrek hartuko lukete parte. Joan den urtean burututako «Nitik Gura.» ikastaroari jarraipena ematen saiatuko da.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «Kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

1. 3. 2. Familia bidezko transmisioa sendotu dezaketen hizkuntza-ohitura eredugarriak identifikatu eta sustatzea

Interneteko baliabideen ikastaroa gurasoentzat: ikastaro hori euskaraz ez dakiten edo euskara maila baxua duten gurasoei begira antolatuko da. Ikastaro honen bitartez, Interneten euskaraz dauden baliabideak (hiztegiak, entziklopediak, ikasmateriala, argitalpen eta multimedia produktuak, esteka baliagarriak, etab.) erakutsi nahi zaizkie haurrei etxerako lanak egiteko orduan laguntze aldera. Asmoa da bi urtean eskaintza egitea ikastetxei ikastetxeetan bertan egiteko arazo aldean. Parte hartzaileei pen-dirive bana emango zaie opari, barruan ikastaroaren edukiak eta baliabideak eta dena grabatuta.

E S E P udalerrietan

UEMA. Familia bidezko transmisioa. Hizkuntza ohitura eredugarriak.

- Ekintzaren helburu nagusia: hizkuntza-ohitura eredugarrian bitartez, euskararen erabilera handitu etxeko eta kaleko esparruan, eta transmisioa ziurtatu familia kideen arteko hizkuntza izan dadin.
- Helburu zehatzak:
 - Haur, gazte eta nerabeak euskaraz harrotasunez bizitzera bultzatu, gaztelaniaz gaizki ikasiko duten usteari aurre eginez
 - Beraien seme-alaben bidez gurasoak egoeraren jakitun egin
 - Gurasoen artean erabileraren aldeko portaera aktibatu
- Hartzaileak:
 - Herri txikietako haur, gazte eta nerabeak 6-19 urte bitartekoak
 - Herri txikietako guraso euskaldunak, 25-50 urte bitartekoak.
- Testuingurua:
 - Herri euskaldun eta txikiei, arnasgune diren neurrian, garrantzi berezia aitortu behar zaie kuantitatiboki baino, kualitatiboki duten eraginagatik: horietan hizkuntzaren bizi-indarra handia da, belaunaldiz belaunaldiko transmisioa bere bizitasun handienarekin ematen da, eta, hortaz, arnasa eta eredu dira biziberritu nahi duen hizkuntzarentzat.
 - Kezka erabatekoa ez den arren, batzuen baitan ezinegon txiki bat ernetzen hasi da: gurasoek euren artean gero eta joera handiago dute erdaraz egiteko, nahiz eta joera hori, gaur gaurkoz, nagusi ez den. Soziolinguistika klusterrak Gabirian eta Iruran gurasoen erabilera neurtzeko egindako kale-neurketaren emaitzek ondoko egoera marraztu dute: kale erabilera altua da bi herri hauetan, %80 ingurukoa, baina gurasoen arteko erabilera baxuagoa da bi herrietan, Gabirian %62, eta Iruran %55ekoa. Bikote hizkuntzaren erabilera are eta baxuagoa da.
 - Pentsatzekoa da salbuespenak salbuespen, joera hau gainerako herri txikietan ere antzerakoa izaten ari dela. Azkenaldian egindako ikerketek (Bengoetxea 2013) hori baieztatu baino ez dute egiten: Jarduna galduz doa etxe-giroan, eta ele bikoa zabaldu egin da haren ordainean. Eremu formalean eusten zaio erabilerari, baina etxe-giroan beheraka doa erabilera hori. Herriko elkarteetan, aisialdiko taldeetan eta abar:herri-giroan eutsi egiten zaio euskarari, baina etxean beherantz doa erabilera hori.
- Metodologia
 - Sarritan, egoera jakin bati buruzko informazioa emateko orriak, bilerak, hitzaldiak edota tailerrak antolatzen dira hartzaileak gai horrekiko kezkarik ba ote duen jakin gabe, eta interesa izanez gero, interesa zertan duen jakin gabe. Oraingo honetan lantaldeak beste estrategia bat erabiltzea hobetsi du:
 - * Herriko haur eta gazteek transmitituko dute mezua era informalean eta giro hurbilean.

* Ekintza ludikoak eta informalak erabiliko dira lehen fase batean, formatu ezberdinekoak gainera: bideoak, antzerkiak, kafe tertuliak eta abar.

* Hainbat eragileren inplikazioa bilatuko da: eskola, arnaguneetako pertsonaia ezagunak, kultur elkarteak, Udala, Udalekin-eko lantaldea, e.a.

- Ekintzak
—Ikastetxean bilera egin.

🔗 Egin asmo dena eskoletan aurkeztuko dute udaleko ordezkariak eta UEMAko teknikariak, eta elkarlanerako bideak adostuko dira: proposamenak eginez eta gurasoek adosten dituzten ekintzetan bidelagun izateko.

🔗 *Aita/ama gauza bat dut zuei esateko bideoa egin.*

- Bi gai ezberdin landuko dira bideoan, herri bakoitzean grabatuko den bideoa, batetik; eta pertsonaia ezagunei grabatuko zaien bideoa bestetik.
- Herritarren bideoa: herriko hainbat laguni (tartean herriko haur talde bati) herri euskaldun batean bizitzaren abantailak zein diren galdetuko zaie, eta mezu horretan, umorez (modu erasokorrean har litezkeen hitzak saihestuko dira), hobetzeko zer duten aipatuko dute.
- Galderak hauek izan daitezke:

—Herri euskaldun txiki batean bizitzaren abantailak. Aipatu 3 alderdi on.

—Herriko giroa: nolakoa da?

—Herriko giroa nolakoa izatea nahi zenuke? Bukaeran galdera honekin zirikatuko dira: «haurren eta gazteak plazan daudenean elkarrekin solasean, hitz egiten 9 aldiz entzun dezakezu «BAI» hitza eta behin «SI» hitza. Gurasoak elkarrekin daudenean, berriz, «BAI» 6 aldiz entzungo duzu, eta «SI» 4 aldiz (Gabirian). Iruran erdi eta erdi 5 «BAI» eta 5 «SI»

—*Zer esan nahi diezue haurrei? Gazteei? Eta gurasoei?* bideoaren amaieran mezu hau bidali/idatziko da: aita/ama zein da zuen erantzuna? Esan, esan eta abar. Pertsona ezagunen bideoa: Irura, Gabiria eta ikerketan ateratako ondorioak aipatuko zaizkie pertsonaia ezagun horiei, eta galdera bera: «haurren artean 10 elkarriketatik 9 dira euskaraz; gurasoen artean 10etik 6 dira euskaraz (Gabirian), 5 (Iruran). Zer esan nahi diezue haurrei? gazteei? eta gurasoei?». Mezua: asko dira arnaguneetan jaio eta gure artean ezagun diren pertsonak. Pertsona hauek euskaraz ondo moldatzeaz gain, bizitzak hala eraginda, beste hizkuntza batzuetan ere egin behar izaten dute une eta toki jakin batzuetan. Uste izatekoa da pertsona hauek, jardunaren jardunaz, beste hizkuntzetan ondo moldatzeko gauza direla, eta bizitzan zehar trebatuz joan direla. Elebitasuna eta eleaniztasuna ona dira, baina norberaren izatea eta ama hizkuntza oinarri izanik. Hauek egin dute elebitasunerako bidea.

Gaur egungo haurrek ere egingo dute. Pertsonaia ezagun hauek hizkuntzekin izan duten esperientzia hori ezagutzera ematea da gure helburua. Nola egin dute elebitasunerako bidea? Zein esperientzia izan dute eta zein mezu eman nahi diete «arduratuta» dauden arnaguneetako guraso horiei?

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

* Hizkuntzari dagokionez, nolakoa zen zure herria orain dela 20 urte? Kalean, eskolan, parkean, dendetan eta etxeetan eta abar.

* Nolakoa da zure herria orain?

* Hizkuntzari dagokionez hemendik 20 urtera nolako herria izatea nahi zenuke? (Nahi bada irudiekin jolas egin liteke. 10 irudi eman eta, orain eta etorkizuneko herria adierazteko erabil dezatela)

- Tailerra eman:

—Tailerrarako gonbitea ikastolako hurrek egingo diete gurasoei gonbite-txartel baten bidez. Gainerako herritarrei udalak, elkarteren edo batzorderen batek egingo die.

—Tailerrak bi orduko bi saio izango ditu:

—Tailer bakoitzak atal teoriko eta atal parte-hartzaile bat izango du.

- * 1. saioa:

Atal teorikoan arnasmuneei buruzko kokapen teorikoa egingo da: arnasmunak zer diren, zein garrantzia duten, horietan zer gertatzen ari den eta arnasmuneei behar duten babesaz mintzatuko dira.

Ondoren, herritarrek eta pertsonaia ezagunek eginiko bideoa proiektatuko da. Bideo horrek bide emango du herriko egoerari buruz hitz egiteko.

Bideoa ikusi ondoren, taldetan bilduta, hausnarketarako tarteak irekiko dira. Honako kontuez mintzatzeko eskatuko zaie hainbat dinamiken bidez: euskalduntasuna nola bizi duten, euskararekiko edota beste hizkuntzekiko kezkarik ba ote den, erabilerari dagokionean zein joera nabaritzen duten...

Bukatzeko, egoeraren diagnostiko xume bat egingo da.

- * 2. saioa:

Atal teorikoan honako edukiak landuko dira:

Udalerri euskaldunek normalizazioan betetzen duten funtzioa

Udalerri euskaldunei buruzko datuak.

Udalerri euskaldunetan eman den bilakaera soziolinguistikoa.

Gurasoen erabileraren gainean egin diren ikerketaren emaitzak.

Ondoren, lehengo saioan egindako diagnostikoa oinarri hartuta, gurasoei batera ekintza-plana landuko da.

Behin tailerrak amaituta, ekintza plana inplikaturako eragile guztiek batera lantzerako joera behar da, herritarrek motore izatea izango da helburua, Udalak eta UEMAk ere ekintza plana aurrera ateratzeko baliabideak eta laguntza eskainiko ditu.

Egitasmoari bukaera emateko Haur eta Nerabeei ikuskizun bat prestatzeko gonbitea egingo zaie helduengan nabaritu duten portaera aldaketa zioriontzeko edota zirikatzeko.

- ✎ Abesbatzaren laguntzarekin herrian euskaraz abestera irteten dira: Tabernetan, kalean, plazan eta herriko hainbat lekutan abestuz. Herriar guztiei zabalik dago. Kalean dabilzan umeak ere gerturaten dira.
- ✎ Familia bidezko transmisioa sendotu dezaketen hizkuntza-ohitura eredugarriak identifikatu eta sustatzea: aisi ekimenetan euskara erabiltzea. Urtean zehar hainbat dantza saio egingo dira euskal kultura sustatzeko
- ✎ Ingurua (herri, auzoak) familian ezagutzeko txangoak antolatu.
- ✎ Haur eta gurasoentzako jolaserako materiala eskaini.

1.3.3. Familia, eskola eta ingurunearen arteko elkarreragina sendotzea, gurasoei horretarako baliabideak eskainiz

- ✎ Eskolen Lantaldea aspaldian sortu zen. Bere helburua honakoa da: ikasleek euskara gehiago erabil dezaten ikastetxeek eta udalak elkarlanean sortutako estrategiak gauzatzea. Sortu zenetik hona talde honek oso garapen handia izan du, bere lana finkatu egin da eta hainbat eta hainbat ekimen sortu dira lankidetzari honi esker. Batetik, ikastetxe guztiek adostutako egitaraua izatea lortu da, eta bestetik, herriko ekintzetan parte hartzea, izan ere, batzorde honen azpi-helburu nagusia ikastetxeen eta herriaren arteko zubi bihurtzea izan da eta lortu ere lortu da. Lantalde honen ekimenez burutzen diren ekintzetako batzuk honako hauek dira:

- «Nigaz Euskaraz» sentiberatze kanpaina
- Mihiluze lehiaketa
- Erreportaje eta ipuin lehiaketa
- «Gidabaimena Euskaraz» ekimena
- Kaleko paisaiaren neurketa
- Kale neurketa.

Lantalde horrek egiten duen lanari jarraipena emateaz gain, ezinbestekoa da gurasoen elkarrekin lankidetzari bideratzea. Badira pare bat urte horretan aurrera pausuak egin direla, hala ere, oraindik bide luzea gelditzen da horretan, horixe da erronka nagusienetarikoa bat.

- ✎ Euskara ikastaroen bi orrikoa: gurasoentzako euskara ikastaroen berri emateko bi orriko bat argitaratzen da euskaltegiekin batera. Bertan, euskara ikasteko dauden aukeren eta laguntzen berri ematen die gurasoei. Bi orrikoen banaketa Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikasleen bidez egiten da, modu horretan iristen da gurasoengana. Euskaltegietan eta udalaren euskara sailean ere bi orrikoak eskura izaten dituzte.

Nigaz euskaraz. Beste hau ere ikusi:

- «Nigaz euskara» 29. orrialdean.

Gidabaimena Euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Gida-baimena euskaraz» 306. orrialdean.
- «Gida baimena» 312. orrialdean.

Kaleko. Beste hau ere ikusi:

- «Kaleko saioak» 38. orrialdean.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

Elkarlana da udala, guraso elkarte, eskola eta institutuko zuzendaritzak, eta denon lehentasuna da transmisioa. Horretarako bilgunea da, aholku batzordea (herriko eragileak, eskola zuzendaritzak, guraso elkarte) eta horretaz aparte, udaleko euskara teknikaria hilerok biltzen da guraso elkarrekin. Gurasoen beharrianak aztertu eta honen inguruan hausnartu ostean, beraiei zuzendutako ekintzak, guneak, sortzea. Elkartune hau gurasoen eta ikastetxeen arteko harremanetarako tresna da eskola agenda, egunero eskolan edota etxean izaten diren gorabeherak elkarri komunikatzeko erabiltzen da. Harreman hori euskaraz izan dadin eta ohitura hori lantzeko baliabide bihurtu da agenda, izan ere, gurasoek idazten dituzten oharretako ereduak jasotzen ditu. Bestetik, ikasleentzat baliabide pedagogiko egokia da, urtero gai baten inguruan antolatzen dira edukiak; eta programan parte hartzen duten herriekiko lotura izaten du, gelan lantzeko eduki baliagarriak dira. Horrez gain, beste hainbat informazio eta argibide praktikoa biltzen ditu. Aurtengo agendaren gaia «lanbideak» izango da. Alkaside bilgunearekin batera bideratzen da eskola agenda eta Bizkaiko hainbat herritako eskola-umeei banatzen zaie. Ebaluatzeko modua: ikastetxeek eta euskara sailak egindako balorazioa eta gurasoek adierazitako iritzia.

Heziketarako hitzaldiak: jarduera hau eskolarekin lankidetzan egingo da, eta helburua gurasoak eta hezitzaileak ondoko gaietan hezteko da: «agintea», «errespetua», «arauak», «akordioak», «komunikazioa», «arazo baten aurreko jarrerak» eta abar. 3 saio egingo dira, apirilean, ziuaren. Hitzaldiak Juan Carlos Alonso psikologoak bideratuko ditu. Helburuak: guraso eta irakasleei laguntzea, seme-alaba eta ikasleak heztearen zeregin gogorrean. «bizikidetzarako oinarriak» eta «zela heldu gatazkei» irakastea. Normala da eguneroko bizitzan arazoak sortzea; guraso eta seme-alaben artean, bikotekideen artean, familiarren eta ikastolaren artean. Horregatik, hain zuzen, garrantzitsua da kontuan hartzea zein diren bizikidetzarako funtsezko alderdiak:

- Zer egin behar da arazorik sortzen denean?
- Badago arau argirik etxean?
- Badakigu seme-alabekin akordioetara heltzen?
- Badakigu entzuten?
- Garrantzitsua da hainbat trebetasun ikastea pertsonen arteko gorabeherak bideratzen jakiteko.
- Arauak zelan jarri irakatsi, denak ez duela balio jabe daitezten. Zelan jarri arauak seme-alabei:
 - Ez dut egin nahi.
 - Beranduago etorri nahi dut.
 - Egingo dut. Gero!
 - Zergatik egin behar dut?
 - Badakit zer egin behar duden.
 - Ez nazazu aspertu.
- Ezaguna zaizu? Ziu baietz. Normala da nerabe batek orain arte gutxi gorabehera «betetzen» zituen arauak zalantzan jartzea. Baina arauak izaten segitu behar du, agian inoiz baino gehiago, gainera.

Errefortzu eskolak: Beste hauek ere ikusi:

- «euskara errefortzu saioak» 58. orrialdean.
- «euskara errefortzuak jasotzen» 71. orrialdean.
- «Haur eta Gazte Txokoa» 291. orrialdean.

—Familian arau zehatzik dago?

—Badakigu negoziatzen?

—Zer estrategia erabiltzen da arauak bete daitezen?

- Behin betiko egitaraua ez dago oraindik erabakita eta, hartara, aurkezten den aurrekontua ere gutxi gorabeherakoa da.

🔗 Ume eta gazte etorkinei eskolaz kanpo euskarazko indargarriak eskaintzea: helburua da oinarritzko hezkuntza bukatzean, euskaraz ondo moldatzea. Horretarako eskola **orduz kanpoko saio ludikoak** eskaini ohi zaizkie. Saio horien helburua euskararen ezagutza handitzea eta euskaraz jolas egitea eta disfrutatzea da; bide batez, euren adineko ume eta gazteen artean integratzeko baliabideak landu. Une honetan bi eragilek eskaini ohi dituzte era horretako euskara errefortzuak: alde batetik, Jardun euskara elkarteak eta, bestetik, herriko zenbait ikastetxek, denak eskola orduz kanpo. Udalak guztientzako laguntzak eskaintzen ditu eta saioetan parte hartzen dutenei prezio sinboliko bat kobratu ohi zaie.

🔗 Haur etorri-berriei **errefortzu eskolak**: 2011n zehar datozen 5 urteotarako Plan estariegiko berria diseinatu genuen eragileekin batera. Lantaldeetan ondorengo ekintzak proposatu badira ere, aurrekontuak mugatuko du zer egin ahal izango den. Euskara ikastea doan izateko bidean hainbat bide jorratzea proposatu zen:

- HABEk diruz laguntzen ez dituen taldeak (txikiak, merkatarien erritmo txikikoak) finantzatzea: udalak AEK euskaltegiarekin duen hitzarmenean zehaztutako irizpideen baitan (talde kopurua, iraupena), ikasturteko ekarpena jasotzen du euskaltegiak. Urte naturala hartzen da kontuan.
- Euskaraz ez dakiten gurasoentzat tailerrak antolatu auzoetan oinarritzko erabilera maila lortzeko. Ekintza hau berria da eta baliabideen baitan gauzatu ahal izango da.
- Etorri berrien seme-alabek euskara modu egokian eta ahal bezain azkarren ikasteko egitasmoak bideratu (errefortzu eskolak, aisialdi eskaintza bereziak).

Dagoeneko 9 urte badira AEK euskaltegiarekin elkarlanean bi ikastetxeetan errefortzu eskolak eskaintzen direla. Martxan dauden edo egon diren errefortzu eskolez gain, modu intentsiboagoan aritzeko moduak topatu beharko dira ikasle zaharrenekin (klase partikularrak, material bereziak) Ikasle hauek zahartxoak dira euskara asteen ordubetez jasotakoarekin ikasteko, baina gazteegiak dira euskaltegiko ohiko ikastaldeetan aritzeko.

🔗 Jolas eta kantu ikastaroa antolatu haur txikiekin eta gurasoekin: azken urteetako egitasmoa da hau. Hamar urte baino gutxiagoko haurrentzako eta horien gurasoentzako Aiko Maiko izeneko egitasmoa sortu da, Lau Haizetara Euskaldunon Elkartearekin batera. Helburua da gurasoek eta hurrek euskaraz tarte ludiko bat igarotzea.

🔗 Transmisio tailerrak: guraso eta aitona-amonei zuzendutako transmisioa tailerrak: tailer formatua duen ekimen honen helburua, gurasoak eta aitona-amonak euskara

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxeei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Errefortzu eskolak:
Erreferentziak aurreko orrialdean.

E

maila hobetu eta ohiturak aldatzeko bidean ipintzea da. Tailerrotan honakoak lantzen dira: umeen jolasak, hitzak, esamoldeak, kanta, harremanak eta eskola orduetan ikasitakoaren zenbait osagarri. Ikasturteko ikuspegiak egiten dira, aurtengo 3 tailer antolatzea aurreikusten da Adin Nagusien Sailarekin elkarlanean. Beste helburu batzuk:

- Arbasoen abesti eta jolasen ondarearen transmisioa ziurtatzea. Guraso eta aitona-amonak umeekin euskaraz jolastearen garrantziak jabetzea eta duten gaitasuna areagotzea.
- Umeek geletan ikasitako zenbait eduki, eskolaz kanpoan guraso eta aitona-amonarekin lantzeko aukera ematea.

S

E

P

udalerrietan

2. Irakaskuntza

2.1. Euskararen jakite-maila eta erabilera hobetzeko prestakuntza sendotu eta metodologia eta baliabide berriak garatzea

2.1.1. Eskola materialak, IKT baliabideak eta testuliburuaren hizkuntzaren kalitatea zaintzea

🔗 «Ezagutu» material didaktikoa eta webgunea: material didaktikoa eta webgunea. Helburua da herriko ondarea eskola umei ezagutaraztea eta kulturaren jabe egitea. Aurreko urtean prestaturiko unitate didaktikoak: herriko hizkuntzak, herriko azoka, jaiak eta ospakizunak eta hiribildua. Egindakoari jarraituta, bada, beste 4 unitate didaktiko prestatuko ditu egitasmoaren koordinatzaileak lehen hezkuntzako haurrei zuzenduta: ipuinak, jolasak, ariketak, ikus-entzunezkoak Unitate didaktiko horietako zenbait material osagarri webgunearen ezkutuko helbidean eskegiko dira. Hainbat batzar egingo dira ikastetxeetako proiektuaren arduradunekin unitate didaktikoak landu eta, beharrezkoa balitz, egokitzeke.

2.1.2. Irakasleen euskararen ezagutza maila gaurkotzea

🔗 LH eta DBHko irakasleen euskara maila jakiteko diagnostiko bat osatzen hasi da. Emaitzaren arabera proposamen zehatz batzuk pasatuko zaizkie ikastetxeei.

2.1.3. Euskara (eta beste hizkuntzetako) irakasleak trebatzea hizkuntzen didaktikan egindako azken bilakaeretan, bai hasierako prestakuntzan bai eta etengabekoan ere

2.1.4. Irakasleen konpetentzia komunikatiboak hobetzeko hasierako eta etengabeko prestakuntza eskaintzea

🔗 Ikastetxeekin koordinatu.

2.1.5. Irakasleen hizkuntza egoeratik abiatuta, hau da kontuan izanik gehiago bat 2. edo 3. Hizkuntzan ari dela beste arloetako ezaguerak jasotzen, didaktikak eta ikuspegiak egokitzea

2.1.6. Eskolaratze garaian lehen hizkuntza euskara duten talde eta guneetan eredu didaktiko eta metodologikoak egokitzea

E

S

E

P

udalerrietan

2.1.7. Euskara hezkuntzaren ingurune ele anitzekoan erabiltzeko estrategiak definitu eta praktikara eramatea

EBETE. Beste hau ere ikusi:

- «EBETE» 30. orrialdean.

- Udalak proposatuta, irakasleek ikasleen euskara erabileran eragiteko formazioa jasoko dute. Estrategiak, baliabideak, diskurtsoak **EBETE enpresak** emanda eta IRALEn bitartez finantzatuta.

2.1.8. Ikastetxe bakoitzean hizkuntzaren irakaskuntza eta erabilera uztartuko dituen jarduera-plangintza egitea, hau da, hizkuntza-proiektua egitea

- Udal Eskola Kontseilutik koordinatzen ez diren eta euskaraz garatzekoak diren eskolaz-kanpoko kultur ekintzetarako diru laguntza deialdia eta udal Eskola Kontseilu bilgunea ikasturte hasieran finkatu dira, besteak beste, euskaraz garatzekoak diren eskolaz-kanpoko kultur ekintzetarako diru laguntza deialdiaren araudia (Kontseilutik koordinatzen diren ekintza komunak zein bakoitzak egiten dituen ez komunak). Lotura zuzena dauka normalkuntza proiektuekin, baina hemen laguntzen diren ekintzak ez dira normalkuntzarako propioak, horien osagarri baizik. Jarduera honetan, ekintza ez komunetako baina ez da aintzat hartzen.

- Ikastetxe bakoitzean hizkuntzaren irakaskuntza eta erabilera uztartuko dituen jarduera-plangintza egitea, hau da, hizkuntza-proiektua egitea.

Helburuak:

- Eskola-denboraren eredu berriak praktikan jarri eta ebaluatu.
- Ikastetxeen kalitatea hobetu (bikaintasuna), autonomia gehituz.
- Emaizten hobekuntza sustatu.
- Helburu hauetaz gain, proiektu honetan beste hauek ere aurreikusten dira:
 - Hezkuntza Komunitate osoari arreta gehiago eta era zehatzagoan eskaini, bereziki gehien behar duen ikasleriari (ekitatea) eta baita gehiago eskatzen duen ikasleriari (bikaintasuna).
 - Baliabide gehiago eskaini eta dauden baliabideei etekin handiagoa atera. Eraginkortasuna bilatu arazo akademikoei eta pertsonalei beste modu bateko irteerak ematerakoan.
 - Eskola orduz kanpo, lanerako bilgune gehiago eta arreta denbora gehiago eskaini hala nahi duen ikasleriari.
 - Hezkuntza Komunitatearen parte-hartze aktiboagoa lortu bai prestakuntza saioak eskainiz gurasoentzat eta baita euren laguntza eskatuz eta gogo onez jasoz.
 - Ikastetxeak Hezkuntza Komunitateari eskaini diezaiokeen hornikuntzari etekin handiagoa atera, parte-hartzaileen esku utziz hainbat gune eta tresna euren hezkuntza arrakasta bideratzeko.

- Bizikidetza hobetu, arazo-guneak eta arazo-ordu batzuk desagertuz.
- Ikasleriaren autonomia gaitasuna landu, bere ikasketa prozesuaren jabe eta erantzule izateko aukera eskainiz.
- Arratsaldean kudeaketa partekatua bultzatu. Ikastetxeak baliabideak jartzen ditu eta ikasleen hezkuntza arrakastan gurasoen eta ikasleen parte-hartze aktiboa lortu.
- Ikasleriaren hezkuntza arrakasta lortzeko ikastetxearen eta gainontzeko gizarte-hezkuntza eragileen arteko harremana sendotu.

🔗 LHko ikastetxearen ikas-proiektuan hizkuntza sartzea atal nagusi gisa, urtean zehar hizkuntzaren irakaskuntza eta erabilera landu asmoz.

🔗 Hauspoa proiektua: Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura sailak barne antolamendua berritzatzeko proiektu pilotu batean (Hauspoa) parte hartzeko maiatzaren 22ko ebazpena argitaratu ondoren, Koldo Mitxelena BHIko Eskola

Hauspoa proiektuak gaur egun indarrean dagoen esparrua malgutzen du ikastetxe-etako hezkuntza-jarduerak eta eskola-denborak berriz antolatzea ahalbidetzeko, eskola-arrakasta hobetzearen mesedetan.

Proiektuak markatzen dituen helburu nagusiak hauek dira:

- Eskola-denboraren eredu berriak praktikan jarri eta ebaluatu.
- Ikastetxeen kalitatea hobetu (bikaintasuna), autonomia gehituz.
- Emaizten hobekuntza sustatu.

Gure helburu nagusi irizpide, hona hemen HAUSPOA proiektu propioarekin lortu nahi genituzke helburuak:

- Helburu orokorra
 - Ikastetxearen Hezkuntza Proiektua hobetu, arratsaldean esparru zabalagoa eta malguagoa lortuz, hezkuntza eskaintza aberastuz eta Eskola Komunitate osoko partaidetza bultzatuz.
- Helburu zehatzak
 - Ikas-baliabide batzuk ikasleen eskura jarri.
 - Ikasleen aniztasunari era berrietan erantzun.
 - Kirola eta Ekintza Osagarriak era lasaiagoan landu, eta ikastetxe osoaren dinamikan hobeto uztartu.
 - Euskararen erabilera eta euskal kultura bultzatu.
 - Koordinazioa eta Komunikazioa indartu hezkuntza komunitate barnean.
 - Eskola orduetako jarduna osatu ikasleei giro desberdin, lasaiagoeta malguago batean gustuko dutena egiteko aukera emanez, egokiago izan dezakeen unean.

E

S

E

P

udalerrietan

- Adiskidetasuna eta lankidetzat bultzatu ikasleen artean, gustubereko ekintzetan elkarrekin arituko baitira.
- Familien eta ikasleen interesei erantzungo dioten ekintzak eskaini.

- 🔗 Herriko eskolekin batera euskara sustatzeko egitasmo ezberdinak garatzea: Agate deuna, inauteriak, kurtso bukaera edo euskararen aste egun berezietan euskara eta euskal kulturarekin duten ekitaldiak antolatzea
- 🔗 Ikuspegi osoa izateko esparruko eragileekin elkarlana bideratu eta harremanak mantendu.
- 🔗 Ikastetxeetako arduradun edota ordezkariekin eta Berritzegunekoekin batzarrak egin koordinazioa lantzeko.
- 🔗 Eskualdeko herrietako teknikariekin koordinazioa sustatu eta bideratu.
- 🔗 Bizkaiko udaletako euskara zerbitzuen bilgunean parte hartu (ALKARBIDE)
- 🔗 Udalerriko ikastetxeetan euskararen erabilera planak garatzeko edota normalizazio proiektuak indartzeko laguntza eskaini eta udaleko planarekin uztartu eta koordinazioa landu.

2.1.9. Unibertsitateaz aurretiko irakaskuntzaren ibilbidean, gutxienez bi unetan ikasleen hizkuntza-gaitasuna neurtuko duen sistema garatzea

2.2. Euskarazko ikasketen eskaintza sendotzea

2.2.1. Lanbide heziketan euskarazko eskaintza indartzea, horretarako irakasleen prestakuntza hobetuz eta ikasmaterialak eskainiz

- 🔗 Aurten eskolako arduradunekin bilerak egin dira. Helburuak: hango ikasle etorkinak euskaltegia gerturatzea, ikasketen azterketa egitea euskararen ikuspegitik eta harremanak sendotzea aurrera begira ere kontaktuan egoteko. Eskolak hitzarmena sinatu du Txileko gobernuarekin eta urtero 50 bat ikasle txiletar etortzen dira hona.
- 🔗 Lanbide Heziketako ikastetxeetako ordezkariekin informazio trukaketa bermatu Hezkuntzako Berritzegunean egiten diren bileren bidez. Era berean, Laneki elkarteari diruz lagundu ikasmaterialak euskara ditzaten
- 🔗 Enpresetan praktikaldiak egitera jotzen diren gazteak euskaraz egiteko tratatzea: eskualdean burutzen den «**Baietz Gurean!**» programaren barruan saio presentzialak eskaintzen ditu aholkularitza enpresak institutuan.

Baietz gurean! Beste hauek ere ikusi:

- «Baietz gurean» 141. orrialdean.
- «Baietz gurean egitasmoa» 312. orrialdean.

🔗 Lanbide Heziketako IMH ikastetxearen «**Goazen euskara plana**»: egitasmoaren xedea da euskararen erabilera sustatzea IMHn, irakasleak eta ikasleak aktibatuz, eta horren eraginez, herriko eta inguruko enpresetan eragitea. Egitasmo hori burutzeko urtero hitzarmena sinatzen dute udalak eta IMHk.

🔗 Lanbide Heziketako MEKA Ikastetxeko euskara plana: Lanbide Eskolako ikasleen artean euskararen aldeko motibazioa eta erabilera sustatzeko hitzarmena sinatzen du urtero MEKA eskolak udalarekin, eta hainbat jardura burutzen dira ikasturtean zehar.

Ikasleen praktikak (Goazen).
Beste hauek ere ikusi:

- «AHIZE (praktikak euskaraz)» 69. orrialdean.
- «hitzarmenak sinatu Lanbide Heziketa eta enpresen artean» 148. orrialdean.
- «Lanbide Heziketako lantokiko praktikak euskaraz» 159. orrialdean.
- «Lanbide Heziketan praktikak euskaraz egiteko plana» 312. orrialdean.

2.2.2. Graduko ikasketetan, hautazko irakasgaiak euskaraz egiteko aukera zabaltzea, betiere eskaintzaren bikoiztasunak saihestuz

2.2.3. Graduondoko eskaintzetan euskararen presentzia ziurtatzea

2.2.4. Unibertsitatean euskarazko ikasketak indartzea, irakasleen prestakuntza hobetuz eta ikasmaterialak eskainiz

2.3. Ahozko hizkuntza-jarduna lantzea, bereziki eremu soziolinguistiko erdaldunagoetan

2.3.1. Ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko, irakasle zein ikasleei begirako estrategia egokia garatzea

🔗 «Arrue» ikerketako metodologia erabilita, Haur Hezkuntzako 5 urteko geletan azterketa sakona egin transmisioari buruz: Berritzeguneak noizean behin egiten dituen datu-bilketak bitarteko, ARRUE ikerketako metodologian oinarriturik azterketa sakona egin nahi dugu 5 urteko geletan, transmisioan sumatzen den etenaren arrazoiak detektatzeko.

🔗 Berritzegunearekin batera, Normalkuntza Mintegia aprobetxatuko da ikastetxeetan euskara sustatzeko eta **ahozko jardunaren ahuleziak konpontzeko** dituzten arazoak lantzeko. Abiapuntua egoeraren hausnarketa egitea izango da, hau da, zein egoeratan gauden eta ikastetxeen edo udalaren baliabideak ikusita, zer egin daitekeen hausnartzea.

🔗 Bi alderdi ditu programa honek, batetik ikastetxeetan eskola orduz kanpo jolas garaietan euskararen erabilera areagotzeko dinamizazioa, eta bestetik helburu horretarako irakasleak prestatzea: ikastetxeetan atariko orduetan LHko haurrekin, ekimen ludikoen bitartez euskararen erabilera sustatzen ahalegina egingo da. Helburu horretarako irakasleei formazioa eskaintzea eta kulturartekotasuna lantzea

Ahazkotasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «Ahazkotasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahazkotasuna» 67. orrialdean.
- «ahazkotasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «Ahazkotasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahazkotasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahazkotasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.
- «ahazkotasuna, bat-batekotasuna» 260. orrialdean.

Gu ere bertsotan. Beste hauek ere ikusi:

- «Gu ere bertsotan proiektua» 61. orrialdean.
- «Gu ere bertsotan programa» 117. orrialdean.
- «Gu ere bertsotan egitasmoa» 172. orrialdean.
- «Arabako Bertsozale Elkartea» 246. orrialdean.

Berbalagun. Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasiaoa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Beralagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Beralagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Beralagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

beharrikotzat jo da. Metodologia: herrian LH eskaintzen duten lau ikastetxeetan egingo da. Ikastetxe bakoitzean hiruhileko batean.

Lan dinamika: bi hezitzailek dinamizatuko dute ekimen hau, ikasle kopuruaren arabera antolatuta. Atariko orduetan jolas dinamikak egingo dira, lanketa zehatzei zuzendurikoak. Dinamikaren oinarriak hauek izango dira:

- Hizkuntza produkzioa bultzatzen duten ekimenak.
- Kultur aniztasuna lantzeko dinamikak.
- Jolas ez sexistak.

Ikastetxeekin diagnostikoa egin da. Azterketa horretatik ateratako ondorioen arabera diseinatu da eskaintza.

🔗 «Gu ere bertsotan» egitasmoa: gero eta gehiago dira herrian euskaraz eskolatzen diren haur eta gazteak. Horiek horrela, esan daiteke B eta D ereduak garapen gehiena dute herrian, eta ia ikasleen %95,17 euskaraz aritzeko gai dela. Baina euskaraz hitz egiteko gai izatea eta euskaraz hitz egitea kontu arrunt diferentiek dira, eta, tamalez, herrian haurren eta gazteen euskararen erabilera ez da apenas %10era heltzen. Hots, 10 ume edo gazte herrikoetatik batek ibiltzen du euskara komunikatzeko. Agi denez, hiru dira jakin eta ez erabiltzearen arrazoiak: batetik ingurune soziolinguistikoa, bestetik hitzunaren etxeko hizkuntza eta, azkenik, hizkuntza horretan aritzeko erreztasuna/erosotasuna. Lehenengo biek alde batera utzita eta hirugarrenari helduz, hitzun gaztea gustura sentitu beharko da gero ekoiztu nahiko badu etxetik eta kaletik arrotz zaion hizkuntza horrekin. Horregatik, hizkuntza berri horretan hitzarekin jolastea, hitzarekin gozatzea, hitzari beldurra galtzea lortu beharko da, ekoizle berria eroso sentitzeko. Hori da, beraz, kontratazio honekin lortu nahi dena.

🔗 Ikastetxeetan orokorrean, umeen erabilera hizkuntza aztertzerakoan erdarara jotzen dute askok eta askok, eta ustez oso garrantzitsua da ikastetxeetan irakasleek argi izatea zein estrategia jarraitu behar duten umeak modu naturalean euskarara bultzatzeko. Baina horretarako eskola mailako plangintza egin beharra dago eta irakasle guztiek bide bera jarraitu. Horregatik eskolekin zenbait bilera egin ostean, zentro bakoitzak lñaki Eizmendik eskaintzen duen («Erabileraren ontzia bete») ikastaroa egitea erabaki da. Horrela lñaki Eizmendi, ikastetxe bakoitzaren egoeran zentratu beharko da eta denon artean plangintza orokor bat diseinatu.

🔗 Ingurune erdaldunduan haur eta gazteek ahoz euskaraz adierazteko erraztasun falta eta ezina nabarmenak. Horri erantzuteko eta ahozko komunikazioa lantzeko abiatu genuen ondorengo egitasmoa: «Gu ere bertsotan» egitasmoa. Bertsolaritzaren hainbat baliabide erabiliz lantzen da ahozko komunikazioa; herriko bi ikastetxeetako haurrei eskaintzen zaie, LHko 5. eta 6. mailako ikasleei. Astean behingo saioa izaten

da. Bi astez behin kanpoko bertsolari bat etortzen da ikasgelara, beste bi astez behin ikastetxeko irakaslea aritzen da saioa gidatzen. Saioetarako propio sortutako materiala erabiltzen da saioetan. Urte bukaeran gurasoei eskainitako emanaldia egiten da, urtean zehar landukoa erakusteko.

🔗 Euskara indartzeko saioak. Saioen helburua bikoitza da: alde batetik, euskara lantzeko saioak izango dira; bestetik, hizkuntza bera klaseak bideratzeko tresna izanik, euskal kultura zabaldu eta ezagutaraziko da. Kanpotik etorritako zein bertoko umeen integrazio totala eta normalizatua lortu nahi dugu. Azken batean, euskaraz aritzeko zailtasunak dituzten Lehen Hezkuntzako ikasleei zailtasun horiek gainditzeko baliabideak eskaintzea da helburu nagusia. Eskolako eta ikastolako Lehen Hezkuntzako ikasleei euskara indartzeko saioak eskaini zaizkie. Saio hauen helburua euskara maila eta jarioetasuna hobetzea da; horretarako, ekintza ludikoak baliatzen dira: mahai jolasak, jolasak, abestiak, komikiak etab.

🔗 «**Guk euskaraz egiten dugu**»: ahozko hizkuntza-jarduna hobetu eta aberastu nahi dugu, besteak beste, honakoak burutuko dira:

- **NHD«Nahi dudalako»**: DBH amaitutakoan, alde batetik, euskarazko aukeren berri izatea eta.
- Bestetik, euskararen aldeko hautua egiteko sentsibilizatzea «**D bitamina**»: **aurre-matrikulazio garaiko kanpaina**, ikastetxeetako euskarazko ereduak bultzatzeko udalerriko familietan.
- «Solaldia euskal idazleekin»: euskal idazleekin zuzen zuzenean, haien lanen eta bizipenen berri izateko.
- «Irakurzaletasun tailerrak: irakurzaletasuna bultzatzea LHko azken zikloko ikasleen artean».
- **Berba-lagun**: euskaraz egin ahal izateko, euskaraz egiteko guneak baliatzea helduen artean, euskaltegiz kanpo.
- «Bertsotan».
- Eskolaz kanpoko ekintzak.
- «**Euskara zine aretoetara**»

🔗 Irakasleekin ikastetxean euskararen erabilera areagotzeko motibazio-estrategiak lantzea eta erabilera hobetzeko tresnak ikastea. Ikastetxeko irakasleekin euskararen normalizazioaren inguruan hausnarketa kolektiboa eta bakarkakoa egitea eta jarrera kontziente eta positiboak aktibatzea. Langileen arteko barne-kohesioa lantzea eta talde izaera indartzea. Horiek guztiak lantzen dira aurrerantzean ahozotasunari estuki lotutako metodologiarako bidea lantzeko aurreprestatuntza gisa.

🔗 Guraso elkarteentzako diru-laguntzak.

Guk euskaraz Beste hauek ere ikusi:

- «**Guk euskaraz ikasten dugu**» 69. orrialdean.
- «**Guk euskaraz ekimen**» 142. orrialdean.
- «**Guk Euskaraz egitasmoa**» 157. orrialdean.
- «**Guk euskaraz**» 313. orrialdean.

Nahi dudalako. Beste hauek ere ikusi:

- «**«Nahi dudalako» kanpaina**» 30. orrialdean.
- «**«Nahi dudalako» ekimen**» 303. orrialdean.

«D bitamina». Beste hauek ere ikusi:

- «**D bitamina**» 21. orrialdean.
- «**gurasoei zuzendutako «D bitamina»**» 30. orrialdean.
- «**D bitamina**»: **aurre-matrikulazio garaiko kanpaina**» 57. orrialdean.

Berba-lagun: Erreferentziak aurreko orrialdean.

Euskara Zine Aretoetara. Beste hauek ere ikusi:

- «**Euskara zine aretoetara programa**» 61. orrialdean.
- «**Euskara Zine Aretoetan programa**» 244. orrialdean.

Errefortzu eskolak: Beste hauek ere ikusi:

- «errefortzu eskolak» 49. orrialdean.
- «euskara errefortzuak jasotzen» 71. orrialdean.
- «kanpoko ekimenak» 87. orrialdean.
- «Haur eta Gazte Txokoa» 291. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- ««etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektuak» 71. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- ««Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- ««Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- ««Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.

(Ondoko orrialdean jarraitzen du.)

2.4. Euskararen erabilera soziala hezkuntza esparruan aztertu eta bultzatzea

2.4.1. Nerabeen aisialdia eta interesekin loturiko euskararen erabilera suspertzea

📖 Eskolaz eskola euskaraz bizitzen lagunduko duten egitarau zehatzak eratu eta gazteen artean euskararen erabilera areagotu. Asteaz zehar eta urte osoan zehar haur eta gazteei euskarazko eskaintza egiten zaie; **euskara errefortzu saioak**, asteburuko ekintzak, jolas parkeak, antzerkia, bertsolaritza. Atal hau 2015erako azpi-helburu nagusienetako bat da, izan ere, argi dago kultur eskaintzan batzuetan hutsune bat sortzen dela umeentzako eta helduentzako kultur eskaintzan. Bada hor adin tarte bat batzuetan umezurtz gelditzen dena, 12-16 urte dituzten nerabeak hain zuzen ere. Horretarako ezinbestekoa da euskara sailaren eta Gazte-gunearen arteko lankidetzak eta koordinazio sendoa, eta aurten horretan ahalegin handiago egingo da. Azpimarratzekoa da, bestetik, 2014ko abenduan inauguratu zen Gazte-gunearen egoitza berrian sartzeko adin tarteak aldatu egin dela, hemendik aurrera Gazte-gunea 14 urtetik gorakoentzat izan barik 12 urtetik gorakoentzat izango da eta aldaketa horrek nerabeen beharizanak hobeto asetzea espero da (hizkuntza aldetik, aldaketa hori sano interesgarria eta aprobetxagarria izan litekeela uste dugu).

📖 Irakaskuntza mailan, B edo D eredu euskaldunen aldeko hautua ukazina da (2 eta 16 urte bitarteko neska-mutilen % 8,5ek baino ez du A ereduak hautatzen); hala ere, hautu hori egiteak ez du inondik inora ere bermatzen euskararen erabilera. Izan ere, eskualdeko udalerrietan, zoritxarrez, euskara lotuegi dago hezkuntzaren alderdi formalenera, hau da, gela barruko jardunera edo ikasle eta irakasleen arteko harremanera. Zalantzarik ez dago, oraindik orain, herriko ikaste-etxe gehienetan, ikasleen arteko harremanetan gaztelaniak menderatzen duela euskara. Gainera, aintzat hartu behar da herriko haur gehienentzat euskara bigarren hizkuntza dela, hots, ikastetxean jaso duten hizkuntza eta honek are nabarmenago eragiten duela gaztelaniaren aldeko joera, euskaraz ez baitute gaztelaniak hitz egiteko duten gaitasun edo adierazkortasun maila berbera, eta, ondorioz, aiseago joko dute gaztelaniara euren arteko harremanetan.

Euskara ezagutza mailan aurrera egiten ari da etengabe; baina benetan kontsolidatuko bada, aisialdi denboretan sustatu beharko da erabilera. Hori dela eta, programa honen helburu nagusia euskara ikasgeletatik ateratzea izango da eta, batez ere, jolas, dibertimendu, ondo pasatzearekin lotzea, horixe izango baita benetan euskara sustatzeko bide bakarra. Helburu zehatzak:

- Ikastetxeen aisialdi denboretan euskararen erabilera sustatzea ikasgelaren eremutik kanpo euskaraz aritzeko eta harremanak sortzeko gunea eskaintzen.
- Neska-mutilei euskara hizkuntza bizia dela ikusaraztea.
- Euskara sentipen positiboekin lotzea.

- Programan parte hartzeko interesa agertzen duten ikastetxeekin elkarlanean, patioetan euskara erabiltzeko dinamikak bultzatzea.

🔗 «HezHiz» egitasmoa (Urtxintxa): Euskararen erabilera sustatzeko egitasmoa da HezHiz eta horretarako, hizkuntzarekiko jarrerak lantzean oinarritzen da.

Lehen Hezkuntzako gazteei eta DBHko gaztetxo eta gazteei zuzenduta dago.

Egitasmo honen helburuak honakoak dira:

- Euskara erabiltzeko joera lantzea, hizkuntzarekiko jarrerak, balioak eta arau sozialak jorratuz. Horretarako, gaztetxoek hizkuntzarekiko dituzten usteak lantzen dira.
- Hizkuntzaren alderdi estetiko-ludikoan sakontzea, sormena euskaraz bideratuz. Horretarako, gaztetxoek hizkuntzarekiko dituzten gaitasunak lantzen dira.

Beraz, egitasmo honen helburua gaztetxoen uste eta gaitasunetan eragitea da, euskararen erabilera handitzeko.

Lehen Hezkuntzan garatzen den programa 6, 8 edo 10 orduko 2 modulutan banatuta dago. DBH-ko programa berriz 60 ordukoa da, 15 orduko 4 modulutan banatua; bat DBHko maila bakoitzerako. Talde dinamikan eta denen parte-hartzean oinarrituta egiten da lan. Ikasturte osoan zehar egiten da eta normalean, tutoretza orduetan. Aitzitik, ikastetxetik kanpo ere gara daiteke programa hau: herrian bertan saio laburrak hainbat egunetan eginez edo bi egunetako egonaldiak antolatuz aterpetxe batean.

Saio hauen dinamizatzailerak gazteak dira, aisialdiko programetan esperientzia dute, heziketarekin lotutako formazioa dute, hizkuntza naturaltasunez erabiltzeko aparteko arazorik ez dute eta gaztetxoen partehartzea errazten eta dinamizatzen trebeak dira.

🔗 Nerabeen inguruan hainbat ekintza ezberdin antolatzen dira beste batzuen artean hitzaldiak eta sormena lantzeko saioak: Bertsotan Blai izeneko programa hain zuzen ere. Institutuko DBH I mailako ikasleekin egiteko programa bat da.

🔗 Nerabeekin Solasaldiak.

🔗 Udalak diru-laguntzak banatzen dizkie irakaskuntza arautuaren eremuan diharduten herriko ikastetxeei euskararen erabilera sustatzeko egiten dituzten **eskolaz kanpoko jarduerak** finantzatzeko; aisialdiarekin eta kirolarekin lotutako jarduerak dira nagusiki:

- «Euskaraz bizi» egitasmoa.
- «**Eskola kirola euskaraz**».
- Eskolarteko bertso-paper lehiaketa.
- Gabonetako idazlan lehiaketa.

- «**eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea**» 251. orrialdean.
- «**Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak**» 291. orrialdean.
- «**eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea**» 303. orrialdean.
- «**eskolaz kanpoko jardueretan**» 306. orrialdean.
- «**eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak**» 322. orrialdean.

Eskola-kirola. Beste hauek ere ikusi:

- «**«Eskola kirola» programa**» 64. orrialdean.
- «**Eskola kirola (protokoloa, guraso elkartea)**» 212. orrialdean.
- «**Eskola Kirolean egiten diren hiru kirolei buruzko hitz glosarioak**» 216. orrialdean.
- «**Eskola-kirola eskualdean**» 219. orrialdean.
- «**Eskola-kirola, kirol-eskaintzan euskararen erabilera handitu**» 221. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxeei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamendueta euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Beti ere ondorengo printzipio nagusi hauen arabera:

- Belaunaldien arteko harremanak bultzatzen dituztenak
- Ikastetxe desberdinen arteko ekintza bateratuak gauzatzen dituztenak.
- Genero indarkeriari aurrea hartzeko zuzenduta daudenak
- Baloreetan hezteko ekintzak
- Aisialdian hezteko ekintzak,
- Hezkidetzak.
- Prebentzio komunitarioa.
- Garapen iraunkorra.
- Herritarren parte hartzea.
- Irakaskuntzaren kalitatea.

Udalak Herriko 16 urteko gazteei eskaintzen dizkien saioak dira. Bertan euskara egunerokotasunean erabiltzeko motibazioa lantzen da, eskolatik harago, aisialdian eta ondo pasatzen ari direnean ere euskara erabiltzera animatzeko.

Egutegiak.

2.4.2. Nerabe eta gazteen hizkuntza erabileraren egungo ezaugarriak (eskola barruan nahiz eskolatik kanpo) aztertzea

Arreta berezia jarri zaien erabeei eta beraiei eskainitako hainbat saio daude: euskara **errefortzu saioak**, lehiaketak, harpidetak.

DBH-ko ikasleen euskara erabilera (maila eta zenbatekoa) aztertuko da. Bi arlotan burutuko da azterketa: ikastetxean eta gaztegunean. Emaizak bertako langileek (irakasleek eta liberatuek) jasoko dituzte.

2.4.3. Ikastetxeetan eta hezkuntza sisteman orokorrean dauden giza-partaidetzarako organoetan euskararen erabilera bultzatzea

Etxe eta kale giroan eragiteko euskararen erabilera sustatzeko dokumentua prestatu: dokumentu horren bidez, gurasoen konpromisoa bermatu.

Ikasleen euskararen erabilerari buruzko datuen azterlana eta lan horren aurkezpena: Euskararen Aholku Batzarrak proposatuta eta Eskolen Lantaldearen bidez, LH4ko eta DBH2ko ikasleen hizkuntza ohiturei buruzko inkesta bi egin ziren. Lehenengo inkesta ikasleek bete zuten, ARRUE proiektuko inkestan oinarritutako eredia erabilita. Eta bigarrena, berriz, gurasoei banatu zitzaion, bertako guraso guztiei

pasatutakoa. Ikastetxeek datuak jaso, euskara sailak datuak tratatu eta emaitzak ikastetxeei banatu zitzaizkien. Ikastetxeen ustez oso datu interesgarriak agertu ziren inkestetan, hala ere, datu horiek hobeto aztertu eta etekin hobea atera lekiekeela erabaki zuen Euskararen Aholku Batzarrek. Beraz, Soziolinguistikako Klusterrari materiala bidali eta 2015era arte datuon azterketa sakonagoa egitea ebatzi da, izan ere, emaitza horiek oso interesgarriak izango dira bai ikastetxeentzat, bai gurasoentzat eta bai euskara sailarentzat ere, euren egunerokoa dituzten ohiturak egokitzeko eta plangintzak hobeto zehazteko.

🔗 Herriko ikastetxeekin hitzarmena sinatzeko asmoa dago. Helburuak dira eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea, gurasoen eta ikasleen artean ekintza bateratuak antolatzea eta eskola gizarteratzea.

🔗 Ikasturte hasierako gurasoen batzar orokorretan, gurasoengana iristeko eta eragiteko diskurtsoa edo mezua hausnartu, finkatu eta helarazi.

2.4.4. Irakaskuntzarako ez ezik eskolako ekintza guztietarako euskara harreman hizkuntza gisa bultzatzea (bestelako jardueren egitarau eta programa zehatzen bitartez)

🔗 **«Gu ere bertsotan» proiektua:** ikastetxeekin eta Bertsozale Elkartarekin batera landu du proiektua udalak. Bertsogintzaren bitartez, hau da, eskola curriculumean bertsolaritza ezarri, ikasleen euskararen erabilpen maila eta kalitatea handitzea zuen helburu aipatu egitasmoak eta LHko 4. eta 5. mailako ikasleei zuzendu zaie. Urte amaieran egindako jarraipen batzordean (Bertsozale Elkartea, ikastetxeak eta udalak) irakasleek oso balorazio positiboa egin dute programa honi buruz eta datorren urtean ere jarraitzeko borondatea adierazi dute.

🔗 Bertsolaritza: urteroko programa sustatu eta lagundu ikastetxeetan. Udal Eskola Kontseilua bilgune, eskolaz kanpoko ekintza komunak arteko bat da Bertsolaritza egitasmoa. Horretarako bi hitzarmen sinatzen dira: bata Ikastolen Elkartarekin (Bizkaiko bertsolari gazteen txapelketa lagundu eta garatzeko; bat-batekoa eta idatzizkoena) eta, bestea, Bizkaiko Bertsozale Elkartarekin (DBH mailan zentroetan garatzeko, «Gu ere bertsotan» egitasmoa) Horrez gain, **Bertso eskolak** egiten duen zubi lanerako diru laguntza bideratzen da («Kalez kale kopla kantari» jarduna).

🔗 **Euskara zine aretoetara programan** parte hartzeri animatu eta hori gauzatzeko baliabideak eskaini: normalkuntza planetan aintzat hartuta dago eta diruz laguntzen da, baina, horrez gain, zine aretoa eta zine emanaldietarako baliabideak doan eskaini ditu Kultur Etxeak. Zentro guztiek hartzen duten parte programa horretan.

🔗 **Ahozktasuna-bertsogintza egitasmoa:** udalak Bertsozale elkartearen laguntzaz antolaturiko egitasmoa da, LH 4, 5, 6 eta DBH I eko ikasleei zuzendutako egitasmoa, astero ordubeteko saioa. Helburua da bertsogintzaren bidez ahazkotasuna lantzea.

Gu ere bertsotan. Beste hauek ere ikusi:

- «Gu ere bertsotan» 56. orrialdean.
- «Gu ere bertsotan programa» 117. orrialdean.
- «Gu ere bertsotan egitasmoa» 172. orrialdean.
- «Arabako Bertsozale Elkartea» 246. orrialdean.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

Euskara Zine Aretotara. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskara zine aretoetara» 57. orrialdean.
- «Euskara Zine Aretotara programa» 244. orrialdean.

Ahozktasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko» 55. orrialdean.
- «ahozktasuna» 67. orrialdean.
- «ahozktasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «Ahozktasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahozktasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahozktasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.
- «ahozktasuna, bat-batektasuna» 260. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektuak» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

🔗 Bertsolaritza: 2011n zehar datozen 5 urteotarako plan estrategiko berria diseinatu zuten eragileekin batera. Lantaldeetan ondorengo ekintzak proposatu badira ere, aurrekontuak mugatuko du zer egin ahal izango den. Proposatutako ekintzak:

- Ikasleak forma ludikoan formatzeko ikastetxeetako ikasleentzat herriko hizkeran ipuin kontaketak eta irrati saioak, bertso eskolak eta irratigintza ikastaroak antolatzea.
- Gurasoak eta irakasleak motibatu eta formatzeko irakasleentzako hizkuntza kalitatea hobetzeko prestakuntza saioak antolatzea.
- Guraso eta irakasleen artean hitanoa edota herriko aldaera lantzeko mintzalaguna antolatzea. Asmoa herritarren baitan ahozko ondarea jaso eta hedatzeko egitasmoarekin lotuta lantzea da.
- «Herritarren baitan» egitasmoko materiala jaso, egokitu eta ikastetxeetan zabaltzeko ikus-entzunezko materiala sortu eta zabaltzea.
- Ahozkotasuna lantzeko jokoak sortzea.
- Pertsonaien bisitak antolatzea.

🔗 Euskara harreman hizkuntza gisa bultzatzea, bertsolaritzaren bidez: Bertsozale elkartearen ekimen honen bidez euskal kulturaren transmisioa egiten zaie herriko haurrei. Horrezaz gain aisialdia garatzeko modu diferentea eskaintzen zaie bertsolaritzarako zaletasuna sustatuz. Bai beraiek ekoizle izanda, baina baita, hartzaile modura ere.

🔗 Euskaraz baietz!: Lehen eta Bigarren Hezkuntza ondorengo ikastetxeetan, institutuetan eta elkarteetan, euskararen erabilera sustatzeko antolatzen diren eskola orduz kanpoko jarduerak eta egitasmoak finantzatzen dira programa honekin. **Hizkuntza Indartzeko Programan** (HIP) parte hartzen duten Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleentzat euskara sustatzeko eta indartzeko antolatzen diren eskola-orduz kanpoko egitasmoak ere finantzatzen dira. Diru-laguntza eskuratu ahal izateko, eskatzaileek aurkeztu beharko dituzte deialdi honen xede den sustatze-jarduera garatzen duten egitasmoak, betiere jarduera esparru hauetan sartzen badira:

- Euskararen erabilera eta hizkuntzarekiko motibazioa sustatzeko estrategiak bideratzeko ikastetxeek, institutuek eta guraso elkarteek antolatutako eskola orduz kanpoko egitasmoak eta ekintza osagarriak honako esparru hauetan:
 - Ahozko eta idatzizko adierazpena.
 - Irteerak/txangoak.
 - Aisialdia/kanpo ekintza.
 - Xede bera duten beste egitasmo batzuk (Bazkal osteko aisia eta abar)
- Elkarteek haurrentzat antolatzen dituzten ohiko jardunean euskara sustatzeko estrategiak bultzatzea eta horretarako ekintzak bideratzen dituzten egitasmoak garatzea.
- Hizkuntza Indartzeko Programan parte hartzen duten Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleentzat euskara sustatzeko eta indartzeko antolatzen diren eskola-orduz kanpoko egitasmoak garatzea.

- Irakaskuntzarako ez ezik eskolako ekintza guztietarako euskara harreman hizkuntza gisa bultzatzea (bestelako jardueren egitarau eta programa zehatzen bitartez): antzerki-hizkuntza eta bertsolaritza.
- Ekintza osagarriak euskaltegiko ikasleentzat eta DBH ikastetxeko gaztetxoentzat. Euskaltegian eta institutuan dabilzan ikasleei euskara ikasteko egiten duten ahaleginaren emaitzak ikusteko aukera emango zaie. Horretarako maiatzaren ekainean eta azaroan irakaskuntzaren prozesuarekin batera doazen eskolaz kanpoko tailerrak eta ikuskizunak antolatuko dira: ikus-entzunezkoak, diaporamak eta ipuin kontaketak.

🔗 Euskara harreman gisa bultzatzea: bertsolaritza eta ahozotasun programaren bidez, eta haurrak euskaraz jolastea Urtxintxa programaren bidez.

🔗 Euskara plan berria onartzeko egindako partaidetza prozesuan **pertsona erreferenteekin lan egitea** eta euskara harremanetarako hizkuntza bihurtzea erabaki zen. Horretarako adibidez «Mintzalaguna» programa erabili nahi dugu euskara beste guneetan txertatzeko; mendi irteerak edo pintxo potea adibidez.

🔗 Gu ere bertsotan: ahozko komunikazioa lantzea da proiektu honen helburua, horretarako bertsolaritzaren hainbat baliabide erabiliz. Bertsolaritzak hizkuntza normalkuntzan lagun dezake, hizkuntza gazteen aurrean prestigioa eman eta erabiltzeko motibazio pizgarri izan daitekeelako.

🔗 Hezkuntza sisteman integraturik dauden ikasle, guraso eta irakasleei zuzenduta helburu hezitzaileak dituzten ekintzak antolatzea, guztion parte hartzearekin, baita euskara eta jolasa familian garatzeko ekintzak antolatzea.

🔗 Ume eta gazteentzako eskolaz kanpoko ekintzak euskaraz egiten direla ziurtatzeko begirale euskaldunen zerrenda erabili eta benetan euskaraz egingo dutenak hautatzea. Helburua da euskara ez dadila egon «lana» edo «ardurarekin» lotuta, jolas eta gustuko une eta tokiekin baizik.

🔗 Urtero bailarako euskara zerbitzuekin batera eskola agenda bat sortzen da eskolako haurren artean banatzeko asmoz. Ludotekan eta liburutegietan ere banatzen da

🔗 Irakaskuntzarako ez ezik eskolako ekintza guztietarako euskara harreman hizkuntza gisa bultzatzea (bestelako jardueren egitarau eta programa zehatzen bitartez) Ikastetxeetako IGEekin eta zuzendaritzekin batera bi proiektu egin dira. Batean, ikasleek klaseen osagarri moduan egiten dituzten irteerak eta ikastetxeek material aldetik eginiko hornikuntza bereziak hartzen dira kontuan, euskara eskolaz kanpoko harreman-hizkuntza izan dadin ahalegina egin eta baliabide aldetik bitarteko egokiak eskuratzen laguntzeko. Bestea, ipuin lehiaketa da, lau kategoria dituen eta LHko 3. ikasturtetik DBHko 4. ikasturtera arteko umeei zuzendutakoa. Eskola-umeen artean idazteko eta istorioak kontatzeko zaletasuna piztea da bigarren ekimen honen helburua. Kontakizunen gaia askea da, lanek 100 hitz eduki behar dituzte gutxienez. Azkenean, saritutako idazlan guztiak udalaren web orrian zintzilikatuko dira.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaiola, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Pertsona erreferenteak. Beste hauek ere ikusi:

- «Lidergotza landu» 21. orrialdean.
- «persona erreferentzial batek hitzaldia emango du» 21. orrialdean.
- «Gazteen idoloak» 293. orrialdean.
- «Euskarari prestigioa ematea» 298. orrialdean.

Eskola-kirola. Beste hauek ere ikusi:

- «Eskola kirola euskaraz» 59. orrialdean.
- «Eskola kirola (protokoloa, guraso elkarteak)» 212. orrialdean.
- «Eskola Kirolean egiten diren hiru kirolei buruzko hitz glosarioak» 216. orrialdean.
- «Eskola-kirola eskualdean» 219. orrialdean.
- «Eskola-kirola, kirol-eskaintzan euskararen erabilera handitu» 221. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.

(Ondoko orrialdean jarraitzen du.)

✎ Ahozko adierazpena indartzearen, eskolarteko antzerki jardunaldiak antolatu: udal Eskola Kontseiluak ikasturte hasieran finkatzen dituen ekintza komunetako bat da antzerki jardunaldiena. Zentro guztiek hartzen dute parte. Zentro bakoitzaren saioa ikusten dute beste zentroetako maila bereko edo beheragoko ikasleek. Zentro bakoitzak gurasoentzako saio berezia eskaintzen du. Hori guztia udal antzokian garatzen da eta udalaren ardurapean.

✎ Irakurzaletasuna bultzatu DBHko ikasleen artean (Gaztezuloren harpidetza): udal Eskola Kontseiluak koordinatzen dituen ekintza komunetako bat da. Gaztezulo aldizkariaren harpidetza doan eskaini zaie DBH 4. mailako ikasleei lau hilabetez.

✎ Eskolan hizkuntza-trataera lantzea: hizkuntza-erabilpena sistematizatzea, ahozkotatua eta idazmen-trebetasuna landuz.

✎ Euskara lantzeko tailerrak garatzea (bertsogintza, antzerkigintza, ipuingintza, ahozkotatua, bikoizketa tailerrak, poesia eta abar).

✎ Eskolarteko dantzari eguna, Eskola Kontseiluan aintzat hartutako ekintza komuna: urteroko zita erraldoia da. 3. 400 dantzari, zentro guztietakoak (LH eta DBHko ikasleak) eta ikusle gisa beste 5000 inguru (guraso, aittite-amuma, senitartekoak eta abar). Ikasturtean zehar zentroetan lantzen den dantza xorta jendaurrera eramateko erakusleio paregabea. Guraso elkarteek egiten duten ahalegin ekonomikoa handia izan da eta udalak diru laguntza berezia eskaini du eskolaz-kanpoko ekintza berezizat hartuta.

✎ Lagunarteko hizkera ezagutarazi eta landu gaztetxoaren artean.

✎ Euskararen erabilera DBHko ikasleen artean indartzeko motibazio-, prestigioa emate- eta informazio-saioak antolatzea.

2.5. Ikastetxearen eta haren ingurune hurbilaren arteko euskarazko harremanak sustatzea

2.5.1. Gizarte, aisia eta kultur taldeekiko loturak sendotzea

✎ «Euskara eta Kirola eskutik» lankidetzak hitzarmenak: 2014an hitzarmena sinatu zen eskolen eta kirol taldeen artean eskolaz kanpo jarduerak euskaraz izan daitezen: aurtun, elkarte eta ikastetxe bakoitzari egokituriko hitzarmen espezifikoak egingo dira, bakoitzak bizi duen errealitateari lotuta. Helburu nagusia da «**Eskola kirola**» programan ari diren ume eta gazte zuzendutako komunikazio, ekintza eta jarduerak euskaraz izatea.

✎ **Diru-laguntzak ikastetxeei eskolaz kanpoko ekintzetarako:** diru-laguntza hauek eskola-batzordeek bultzatutako jarduerak finantzatzeko sortu zituen udalak, eta hezkuntza-eskaintza osatzea dute helburu.

Diru-laguntza arautzen duten oinarrietan jasota dagoenez, honako helburuak dituzten eskolaz kanpoko ekintzak egiteko eskatu didezake ikastetxeek udalaren diru-laguntza:

- Eskola-komunitatearen bizikidetzan (ikasleak, irakasleak, gurasoak) hobekuntza ekar dezaketenak.
- Ikaslearen kreatibitatea, gaitasun pertsonalak eta autoestimua bultzatzen lagunduko dutenak (musika, dantza...).
- Giza eskubideen eta bakearen kulturaren defentsa bultzatzera bideratutakoak.
- Ohitura osasuntsuak bultzatzera bideratutakoak: elikadura, higieña, kirola, aisia, sexu-harremanak.
- Gizarte-gaietan parte-hartzeko eta inplikatzeko kultura (asoziazionismoa, elkartasuna, kultur integrazioa#) bultzatzera bideratutakoak.
- Lan-arriskuen prebentziora bideratutakoak.
- Ingurumenarekiko sentsibilizazioa lortzera bideratutakoak.

- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Gainera, antolatuko diren jarduerak euskaraz egingo dira beti, eta beren helburuen artean beti izango dute eskolako giroa hobetzen laguntzea.

🌀 Informazioa eman herritarrei euskarazko eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez.

🌀 Diru-laguntzak Eskolako gurasoen elkarteari.

🌀 Euskal tradiziozko arloen zabalkundea egin (euskal dantza klaseak ikastetxeetan, bertsolaritza)

🌀 Eskola Kirola kirola eta euskara lan-mahaia sortua da eskualdean, kirol teknikari eta euskara teknikariek osatua. Gero hauetako bakoitza ikastetxeetako kirol koordinatzaileekin eta euskara normalizatzaileekin koordinatzen da. Kirol prestakuntza zuzenagoa eta benetako beharrei egokituia izan dadin, eskualdeko kirol teknikaria izango da lanean aurrean. Kirol prestakuntzarekiko eta euskararekiko erabakitakoak gauzatzen direla ziurtatzea eta eskola kirolaren egitura osoa koordinatzea dira bere egitekoak. Aurrean behaketa egingo du bi aldagai horien bilakaera ezagutzeko. Eskola Kirolaren egiturak iraunkortzako eta sendotzeko hiru faseko eredu estandarra diseinatu genuen 2004an udalen kirol eskaintzetan eta elkarleenetan 12 urtetik beherakoei zuzendutakoak euskaraz izan daitezkeen konpromisoa hartua dute udalek eta zentzu horretan elkarleen eragiten eta laguntzen jarraitzeko asmoa dago. Kiroleko hiru blokeei (eskola kirola, herrietako kirol elkarleen eskaintza eta udalen kirol eskaintza) jarraipena egingo zaie urtero irizpide berei jarraituz datu biltzea eginez eta okerrak zuzentzeko ekintzak proposatuz. Adin tarteari 12 urtetan eutsiko zaio eta udalen konpromisoa berrituko da maiatzean.

🌀 Arrisku egoeran dauden adin txikikoak eta familiak laguntzeko, erantzun egokiak eta eraginkorrak emateko eta euskarara eta euskal kulturara hurreratzeko egitasmoa

bideratzen da eta horretan euskara saila laguntzaile da. Lokal batean hainbat ekintza egiten dira, ume eta nerabeei begira, bai eskolako lanetan laguntzeko, baita aisialdiko ekintzak eginez, urtean eta bereziki udan, baita gizarteratzen laguntzeko ekintzen bidez ere, denak euskaraz izaten dira eta eskola orduetatik kanpo. Gurasoentzako taldekako programa ere lantzen da. Gizarte Heziketarako Esku hartze Zerbitzuak egiten duen balorazioaren arabera ematen zaio jarraipena egitasmoari. Adin txikiko etorkinen euskara eskola lagungarrien programan parte hartzen dute gizarte hezitzaileek.

🔗 Bertsoak sortzeko eta botatzeko, bertsolariak hizkuntzaren erabileran trebetasun handia behar du, baina horraino heltzeko bidea luzea da, hizkuntzarekin jolasteko eta hizkuntzarekin identifikatzeko aukera ematen duen bidea, eta horixe da gaur egun gaztetxoenen artean sentitzen den gabeziarik handienetako bat, hizkuntzarekiko identifikazio eta jolas falta. Horrexegatik erabaki zuen 2014an udalak ikastetxeetan bertso-saioak finantzatzea. Baina ikastetxe barruan egiten den lan horretaz gain, udalak beste helburu bat ere badu, hain zuzen, bertsoetarako zaletasuna duten ikasle horiek herriko **Taket bertso eskola**rekin harremanetan jartzea, zaletasun hori garatzen jarrai dezaten.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «bertso eskolan ibilitakoak» 131. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

🔗 Horretaz gain, aurtan Taket elkarteak musika CD bat aterako du, bertso eskolakoek letrak egin eta herriko musikariek jarriko die musika letra horiei. Olentzeroren etorrera: Olentzeroren etorreran herriko hainbat taldek hartzen dute parte, eta eurotako bat ikastetxeak dira. Mendi-taldeak antolatzen duen urteroko ekintza honetan herriko LHko ikastetxe guztietako umeek hartzen dute parte, ez ikusle beste barik, protagonista modura baino. LH3ko ikasleak izaten dira Olentzeroren laguntzaile nagusiak: Galtzagorriak, iditxoak, zanpantzarrik eta ikazkinak; segizioan joan eta dantzaz egiten dute (Amilotx dantza eskolako kideek irakatsitako dantzak). Euskaraz egiten den eskolatik herrirako salto hori oso garrantzitsua da, ikasleei herrian dauden talde euskaldunekin harremanetan jartzeko aukera ematen die eta.

🔗 Ikastetxean euskararen erabilera sustatzeko eskolaz kanpoko proiektua: haur eta gaztetxoei zuzendutako ekintzak dira (haur-jolasak). Ekintza hauek ikastetxeetan egin dira. Berauen bidez haur eta gaztetxoek artean erabilera sustatu nahi dugu. 2003an hasitakoa eta urtez urte burututako programazio honi jarraipena egiten zaio. Proiektu honetan ume eta gaztetxo guztiek (etorkinek barne), eskolako ordutegitik kanpo (bazkaldu eta gero), arratsaldeko klaseak hasi bitartean, euskara erabiltzeko aukera izango dute. Haur eta gaztetxoei zuzendutako euskara hutsezko ekintzak dira (haur-jolasak).

🔗 BHI Ikastetxean euskararen erabilera indartzeko «Antzerkigintza» proiektua: antzerkiaren inguruko jarduerak landuz euskara lantzea eta hobetzea da helburua. Ekintza hauek 15ean behin burutuko dira 3. mailakoekin.

🔗 Ume etorkinak euskalduntzeko proiektua: proiektu honetan egin behar nagusia da ume etorkinak euskara ikastera motibatzea eta euren pertzepzioa lantzea euskara beharrezkoa (lanerako, integratzeko, jolasteko, lagunak egiteko) dutela konturartzeko.

🔗 Bertsolaritza ikastetxeetan datozen bi ikasturteetan: haur eta gaztetxoei zuzenduriko programa bat eratu zen aurreko ikasturteetan, eta datorren urtean horren jarraipena izango da. Honela ikasleek, bertsoak erabilia, bide batez euskal kulturaren arlo berezi bat ezagutzeko aukera izango dute: Bertsolaritza, koplagingintza, koplagingintzari lotutako ohiturak Bizkaiko Bertsolarien elkartearekin eginiko hitzarenenaren bidez ikasleek bertsoak erabilia, bide batez euskal kulturaren arlo berezi bat ezagutzeko aukera izango dute: bertsolaritza, koplagingintza, koplagingintzari lotutako ohiturak.

🔗 Eskolak gizarte, aisia eta kultur taldeekiko loturak sendotzearen Euskal astearen barruan **Euskaraz Bizi Nahi Dut herri lasterketa** antolatuko da, aurtien indar berezia egingo delarik eskola umeek parte har dezaten.

🔗 Eskolaz kanpoko ekintzetan euskararen erabileran eragin: parte hartzeko egiturak adostu udala eragileekin batera. Arloko hitzarmengintza landu.

🔗 Euskaraz aritzeko zailtasunak dituzten ikasleei «Euskara Indartzeko Saiok» programa eskaintzen zaie, eskola orduz kanpo. Astean ordubeteko saioak jasotzen dituzte, eta irakasleen ustez, programara doazen umeek euskaraz aritzeko gaitasuna hobetu dute.

🔗 Euskal asteak izenekoak, irteerak, egonaldiak, aldizkariak, lehiaketak: eskola orduen barruan garatzen direlako, ezin diru-laguntzen deialdira aurkeztu: Zortziko Txikia, Bertsozale elkarte LHan. Zinea euskaraz. Ikasarrauna programa, euskal kirolak DBHan.

🔗 Haur eta nerabeen eskubideak bermatzeko planaren baitan eskola-orduz kanpoko jarduerak euskaraz izan daitezten hainbat lan-ildo jorratzen ari da. Horietako bat herrian eskaintzen den eskola-orduz kanpoko jarduerari buruzko informazioa ematea da. Horretarako gida bat inprimatu zen orain bi urte, eta horrekin batera webgunerako aplikazio bat sortu zen, urtero eguneratzeko aukera eskaintzen duelako. Ondorengo eskaintzak jasotzen dira webgunean: elkarteena, ikastetxeena eta udalarena. Irailero, txartel bat inprimatzen da, eta ikastetxeetako haurren bitartez etxe guztietara helarazten da. Txartelaren helburua eskaintzari buruzko informazioa webgunean dutela jakinaraztea da.

🔗 Hizkuntza aberasteko eta ontzeko ezinbestekoa da lantzea. Horregatik, oso garrantzitsua da **ahozkotasunari** erreparatzea. Izan ere, nabaria da gaztetxoek «arrakastaz» berba egiteko, hau da, entzulearengan zirrara edo edozein emozio sortarazteko gabeziak dituztela. Gero eta mintzamolde eta estrategia urriagoak dira nahi dena euskaraz era egokian adierazteko. Beraz, horri irtenbide xume bat emateko bat-batekotasuna lantzeko taldeak osatzen dira eta urtean zehar aritzen dira ahozkotasuna bertsoaren bitartez lantzen hainbat udalerritan. Hasiera batean, herri batean baino ez zeuden horrelako taldeak eta apurka-apurka beste udalerrietan sortu dira, eta herriko bertso eskola osatu dute. Astean bi egunetan elkartzen dira eta ordu bat era erdiko saioak egiten dituzte. Horrela bertso eskola sendotzen ari dela esan daiteke eta espero behar da hemendik aurrera bide

Euskaraz Bizi Nahi Dut. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskaraz Bizi Nahi Dut» 17. orrialdean.
- «Berba Txokoa ekintza» 87. orrialdean.
- ««Euskaraz Bizi Nahi Dut» herri-martxa» 302. orrialdean.

Ahozkotasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko» 55. orrialdean.
- «Ahozkotasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahozkotasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «Ahozkotasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahozkotasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahozkotasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.
- «ahozkotasuna, bat-batekotasuna» 260. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

horretatik jarraitu ahal izatea eta gazteen aisialdiko eskaintzan beste aukera bat bezala ikus dezaten ahaleginak egingo dira.

Udalak badu arremen iraunkorra ikastetxearekin, eta bertako organo goreneko kidea da. Diru laguntza ematen dio, urtean zehar ekintzak antolatzeko.

Udalak, uneoro komunikatuta ditu eskolako zuzendaritzak, herriko elkarteak, batez ere gazteekin ari diren elkarteekin. Informazio trukaketa dago eta zenbait egitasmo elkarrekin gauzatzen dira; emakumearen eguna, euskararen eguna, Gabonak, inauteriak eta horretaz aparte, Aholku batzordea (bertan hiru hilabeterik behin elkartzen da) udaleko euskara teknikariak egiten ditu zubi lanak.

Jolas dinamizazioak: udalak Urtxintxarekin batera garatuko du egitasmo hau hirugarren urtez 3-5 urte bitarteko haurrak dituzten familientzat. Egitasmo honekin familiek kalean euskaraz egitea lortu nahi dugu. Izan ere, euskararen ezagutza eta erabilera ez dira maila proportzionalen handitu, eta kaleko hizkuntza nagusiak gaztelania izaten jarraitzen du. Guraso euskaldunek, sarritan, ez dute behar adina baliabide seme-alabekin euskaraz jolas egiteko. Bada, egitasmo honekin jolasaren bitartez hizkuntzaren transmisioa hainbat norabidetan landuko da: umeengandik gurasoengana eta alderantziz, umeek beste umeekiko duten harremanean, gurasoek beste gurasoekiko duten harremanean eta abarretan. Gainera, jolasa hizkuntza barneratzeko tresna da, hizkuntza ez formala sustatzeko baliagarria. Saio hauetan, 3-5 urte bitarteko haurrak dituzten familiek ordu betez, euskarazko jolasak ikasten dituzte Urtxintxako dinamizatzailen laguntzaz.

Lankidetzak Hitzarmenak egitea gizarte, aisia eta kultur taldeekiko loturak sendotzeko: hitzarmena sinatu eskolen eta kirol taldeen artean eskolaz kanpo jarduerak euskaraz izan daitezen.

Pandero eta soinu ikastaroak: udalak bederatzi hilabete zehar etengabe ematen diren musika tresnak jotzen ikasteko ikastaroak antolatzen ditu. Ekimen honen helburua da herritarrei denbora libre pasatzeko aukera osasuntsua eta aberasgarria eskaintzea. Ikastaroen egutegia eskola-ikasturtearena da: irailean edo urrian hasten dira eta ekainean bukatu. Hiruhilabetekotan bananduta daude; hain zuzen, hiru hiruhilabetekotan. Klaseak egiteko gutxieneko ikasle kopuru batek (7 ikasle) eman behar du izena; bestela, ikastaroa (hiruhilabetekoa) bertan behera uzten da. Udalak soinua eta panderoa jotzen ikasteko ikastaroak eskaintzen ditu. Klaseak ordu erdikoak dira eta asteen behin ematen dira. Pandero ikastaroa taldean ematen da; soinu ikastaroa berriz, banaka. Ikastaro hauek helduentzat zein haurrentzat dira. Ikasle kopurua mugatuta dago: 12 ikasle gehienez. Beraz, ikastaroa 7-12 herritarri zuzenduta dago. Udalak enpresa espezializatua kontratatzen du ikastaroak emateko. Era beran, ikasleek kuota bat ordaindu behar dute. Irakasle euskaldunak kontratatzen dira, ahal den heinean klaseak euskaraz emateko.

Begiraleak kontratatzen dituzten ikastetxeek eta elkarteek, euskararen erabilera bermatuko dutela ziurtatzea (jarraipena egin): diru-laguntzak eman eskolako gurasoen elkarteari (GEIGE).

- 🔗 Ikastetxeko koordinazio guneko bileran tarte bat eskaintzea ikastetxeek esperientziak elkar truka dezaten.
- 🔗 Konpromiso-kanpaina.
- 🔗 Herriko jaietan parte hartzea (Olentzero, Agate deuna, Hartza eguna, Oilar eguna)
- 🔗 Hitzarmena sinatzea eskolaz kanpoko prestakuntzan dihardutenekin (musika, hizkuntza, eskulanak), euskarazko eskaintza handitzeko. [Eskola Kirola ere bai, besteak beste].
- 🔗 DBHko ikasleei zuzendutako lehiaketak martxan jarri (washap, sketx): eskualdeko herri guztietako **Kuadrillategi egitasmoan** ibiltzen diren gazteekin, lehiaketa egiten da. Lehiaketa honetan, euskal abesti baten parodia eginez bideo bat aurkeztea eskatzen da. Amaieran, sari banaketa egiten da herriko antzokian.

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi ekimen» 188. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Kuadrillategi formazioa» 207. orrialdean.
- «Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoa» 210. orrialdean.
- «Kuadrillategiren flash-mobea» 301. orrialdean.
- «Kuadrillategiko taldeetan banatuko dira» 334. orrialdean.

2.5.2. Lan-munduarekiko zubiak eraikitzea, mintzapraktika euskaraz areagotuz eta lankidetzaz proiektuak bultzatuz

🔗 AHIZE (praktikak euskaraz):

- Helburu nagusiak: Lanbide heziketako praktiketako gazteak hartzen dituzten enpresetan eragitea. Eskualdeko enpresak eta Lanbide Heziketako praktikak euskalduntzea.
- Helburu zehatza: Lanbide Heziketako laneko praktikak euskaraz egin nahi dituzten ikasleei horretarako aukera eskaintze aldera lehen urratsak egitea. Metodologia bat diseinatu. Ahalik eta enpresa gehien egitasmoa erakartzea.
- Azalpena: Don Bosco da, egun, eskualdeko Lanbide Heziketako ikastetxe nagusia. Hori horrela izanik, ikastetxe horrek bere burua eta bere eskaintza euskalduntzeko laguntza eskatu zuen 2001ean. Ibilbide luze eta oparo baten ondotik, asko aurreratu da bi zeregin horietan, bigarren batez ere. 2014an ere lantokiko praktikak euskaraz egin ahal izateko aukera eskaini zaie ikasketak D eremuan egin dituzten Lanbide Heziketako ikasleei. 2009-10 ikasturtean buruturiko esperientzia pilotuaren emaitzetan eta 2010-11ko lehenengo proban oinarrituz, lehengoez gain, enpresa gehiagotan praktikak euskaraz egiteko aukera landu da. GLHBI Don Boscorekin lanean jarraituko du norabide horretan. Aurten, 10 enpresarekin 3 urterako elkarlan markoa arautuko duen hitzarmena egin da. Elkarlan honen helburua praktikak egitera joaten diren ikasleei horiek euskaraz gauzatzeko baldintza egokiak prestatu eta eskaintzea da. Hitzarmena sinatu dutenetatik 9 enpresak hartu dituzte ikasleak praktikatan, guztira 19 ikasle.

- 🔗 «**Guk euskaraz ikasten dugu**»: ikasleek DBH amaitzean, aurrerantzean izango duten lan munduari begira, erabakigarria da jarraituko duten hizkuntza eredu. Hortaz, euskaraz jarraitu ahal izateko, informatuta egoteaz gain, nahitaezkoa da

Ikasleen praktikak (Goazen).

Beste hauek ere ikusi:

- «Goazen euskara plana» 55. orrialdean.
- «hitzarmenak sinatu Lanbide Heziketa eta enpresen artean» 148. orrialdean.
- «Lanbide Heziketako lantokiko praktikak euskaraz» 159. orrialdean.
- «Lanbide Heziketan praktikak euskaraz egiteko plana» 312. orrialdean.

Guk euskaraz Beste hauek ere ikusi:

- «Guk euskaraz egiten dugu» 57. orrialdean.
- «Guk euskaraz ekimen» 142. orrialdean.
- «Guk Euskaraz egitasmoa» 157. orrialdean.
- «Guk euskaraz» 313. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

gutxieneko sustapena, alegia, herrian «Guk euskaraz ikasten dugu» programaren bidez egiten dena.

🔗 Lan praktikak euskaraz areagotzea: lan-munduekiko zubiak eraikitzea, euskarazko praktikak areagotuz eta lankidetzat proiektuak bultzatuz. MEKA lanbide eskolako eta IMHko ikasleek enpresetan praktikak euskaraz egin ditzaten diru-laguntzak ematen dira. Eskola horiek enpresa batekin praktikak euskaraz egiteko aukera lotzen badute, enpresa horrekin sinatzen duten hitzarmena burutzeko 1.000 euro jasoko ditu eskolak.

🔗 Bi proiektu dira momentu honetan: «lanean» egitasmoa eta lanbide heziketarekin hitzarmen proposamena. Azkeneko urte hauetan enpresa munduak, herrian gutxienez, euskararekiko interesa jaitsi du, batez ere krisia dela eta. Euskara bigarren planoan utzi dute. Horregatik, ahalegin berezia egin nahi dugu esparru hau berriro martxan jartzeko. Bestalde, ikasle guztiek praktikak euskaraz egitea bermatuko duen neurriak hartu nahi ditugu.

🔗 «Jar zaitez martxan» programa: 16 eta 29 urte arteko gazteentzako programa; prestakuntza enplegu eta auto-enplegua, aholkularitza eta laguntza ekonomikoak enpresak sortzeko.

🔗 Orain arte lan munduko plangintzaren barruan aztertu den lan-ildo hau sakontasun eta zehaztasun handiagoz aztertzeko baliagarri izango den foro bat sortzeaz ariko ginateke, edota eskualde mailako gaiak lantzeko dauden guneetan Lanbide Heziketako praktikaldien gai hau aztertu beharrekoen artean txertatzeaz. Bi helburu lituzke ekimen honek:

- Lanbide Heziketako plangintzaren harilkatze finago batetara iritsi ahal izatea.
- Eskualdetasun ikuspegiarekin jokatzeta.

🔗 Eskualdeko lanbide ikastetxeetan D ereduan ikasi eta praktikak egin dituzten ikasleen praktikaldia aztertzea, praktikaldietako hizkuntzaren ikuspegitik. Azterlan hori bi-hiru praktikaldien inguruan egitea aurreikusten da. Parte hartuko dute ikasleek, inktoreek eta irakasleek. Azterlan hauek balioko digute gai honetan aurrera nola egin zehazteko.

2.6. Ikasle etorkinak euskarara hurbiltzeko programak diseinatu eta garatzea

2.6.1. Kanpotik etorritako nerabeengan arreta berezia jartzea eta haientzako programa bereziak garatzea

🔗 Euskara indartzeko tailerrak ume eta gazte etorkinentzat: eskola gazte etorkinei zuzendutako euskara indartzeko tailerrak (110 ordu). Euskara indartzeko tailer

hauen helburua euskara lantzea da, eskola orduetatik kanpo jolas egiten eta modu ludikoan euskararekin harreman positiboa izatea eta euskara hobetu eta erabiltzea. Aldi berean, kulturen arteko harremanak lantzen dira aurreiritziak eta estereotipoak apurtzeko asmoz. Nori zuzenduta: herriko eskoletan ikasten ari diren 12 eta 16 urte bitarteko gazte etorkinei zuzenduta dago egitasmoa, bigarren hezkuntzako ikasleei, hain zuzen ere. Egiten diren ekintzak: eskolan egindakoaren osagarriak dira. Euskara eta euskal kultura dira ardatz: ingurua, natura, kirola, jaiak, ohiturak, musika eta abar. Eta euskara lantzeko bitartekoak ikastunitateak (moldatuak) dira: tailerrak, jolasak, irteerak. Parte hartzaileak: herriko eskola-gazte etorkinak dira eta ikastetxeekin elkarlanean antolatzen da.

Errefortzu eskolak: Beste hauek ere ikusi:

- «errefortzu eskolak» 49. orrialdean.
- «euskara errefortzu saioak» 58. orrialdean.
- «kanpoko ekimenak» 87. orrialdean.
- «Haur eta Gazte Txokoa» 291. orrialdean.

🔗 Eskolako 5-12 urte bitarte dituzten 29 ume zein gaztetxo aritu dira **euskara errefortzuak jasotzen**. Saioak astelehenetik ostegunera bitarte izan dira (eskolaz kanpoko orduetan) Ume zein gaztetxoak adin tartearen arabera bi taldetan egon dira banatuta: talde bat astelehen eta asteazkenetan, 14 gaztetxo guztira eta bestea astearte eta ostegunetan, 15 gaztetxo guztira. Proiektuaren helburua da, besteak beste ume zein gaztetxoak egunerokotasunean esparru ezberdinetan aurki daitezkeen arazoen aurrean euskara erabiltzeko gai izan daitezen baliabideak eskaintzea. Horretarako, ekintza ludikoak burutu dira, hala nola, jolas kooperatiboak, tailerrak, kantu-jolasak, eskulan desberdinak. Ume eta gaztetxoak jatorri desberdinetakoak direla ere kontuan hartu da eta beraz, euskara zein euskal kulturari garrantzia emateaz gain, beraien jatorrizko herrialdeei ere garrantzia eman eta lekua eskaini die.

🔗 Ikasle etorkinentzat errefortzu ikastaroa antolatu: urtero, udan ikastaro trinko bat antolatzen da azken urtean herrira etorri diren nerabe etorkinentzat, euskara era ludiko batean landu dezaten.

🔗 Eskolan zailtasunak dituzten nerabeei laguntzeko errefortzuak jarriko dira. Horretarako, EHuko ikasleen laguntza izango da. Eta ikasle horiei eskola-kredituak eskuratzeko balioko die.

🔗 «Alea Tita Konba» 6-12 urteko haur eta gaztetxo etorri berriei zuzendutako proiektua da. Antzerkiaren bidez, euskara irakastea eta euskara erabiltzera bultzatzea da helburua. Ikasturte amaieran, antzezlan bat egiten dute ikaskide guztien aurrean, ikasturtean zehar ikasitakoa erakusteko.

Eskolaz kanpoko ekintzak:
Erreferentziak aurreko orrialdean.

🔗 DBH-n aurkitzen diren **etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua**: aisiaren inguruko jardueren inguruan ikastetxean jasotzen duten euskara hori praktikatu eta hobetu ahal izango dute datozen bi ikasturteetan euskaltegiaren laguntzarekin.

🔗 EtorkiZUn programa: haur eta gaztetxo etorkinentzat sortu eta egokitutako esku-hartzea ikastetxean bertan eskolaz kanpoko ordutegian, hizkuntza eta gizarte integrazio erabatekoa lortzeko.

🔗 Gaur egun herrian bizi edo ikasten duten eta Euskal Herritik kanpo etorri diren 12-16 urte bitarteko gaztetxoei eskaintzea, asteen bi orduko saio baten bidez,

E

S

E

P

udalerrietan

euskarara eta euskal kulturara hurbiltzeko tarte. Saioak herriko Gazte Lokalean emango dira eta ikastetxeen bidez bideratuko dira.

✎ Haur eta gazte txokoa. Euskara errefortzu saioak etorri berrientzat. Herrian bizi diren, bertan eskolaratuak dauden eta euskaraz mintzatzeko aukera edo errefortzu gehiago behar dituzten haur eta gazte etorri berriei dago zuzendurik programa. Hau da, 2012tik hona matrikulatu diren ikasle etorri berriak. Honela, Lehen Hezkuntzatik Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzara bitarteko ikasleek hartuko lukete bertan parte. 6 urtetik 17 urtera bitartekoak guztiak. Taldetan banatuko lirateke ikasleak adina eta euskara maila kontuan izanda. Izan ere, hamar pertsona inguruko taldeak osatzea lehenetsi da, talde txikietan lan eginez ikasle bakoitzaren premiei erantzun egokiagoa emango zaielakoan.

✎ «Hizkuntza Indartzeko Proiektua» (HIP): kanpotik etorritakoen seme-alabei euskararekin laguntzeko proiektua. Hizkuntza Indartzeko Proiektuaren berri jakinaraziko zaie ikastetxeei eta Gizarte zerbitzuei, kanpotik etorri berriek zerbitzu hori doan daukatela eta umeei lagungarri izango zaiela

✎ Ikastetxean gazte hauen hizkuntz egoera dela eta jartzen den arreta bereziaz gain, udalak gazte-tokia du antolatuta asteburuetan urte osoan zehar, eta euskararen erabilera sustatzeko hezitzaileak euskaldunak dira, euskaraz garatuko den programa bat aurrera eraman behar dutelarik. Gazte-tokian lantzen diren jarduera guztiak euskaraz burutzen dira.

✎ «Udagiros»: udako oporretan euskararekin zailtasunak dituzten beste eskualde edo erkidego batzuetatik etorri berri diren haurrentzako antolatzen den ekimena da, euskararekiko duten lotura zeharo ez eteteko eta euskarara modu positiboagoan hurbiltzeko. Bi helburu lortu nahi ditugu:

- Alde batetik, euskararekin zailtasunak dituzten beste eskualdeetatik edo erkidegoetatik etorri berri diren umeei euskarazko edukiak transmititzea.
- Beste aldetik batetik, ikasle horien euskararekiko jarrera hobetzea.

Nola lortuko da? Udaldian euskarazko edukiarekin zailtasunak dituzten ikasleei laguntza eskainiz lortuko da. Proposatutako helburuak lortzeko programak eduki linguistikoen transmisioan oinarrituko da, aktibitate ludiko eta dibertigarriak proposatuz. Ikastetxeetan eskolatuta dauden Lehen Hezkuntzako 3. zikloko haur etorkinentzat (5. eta 6. maila) eta Bigarren Hezkuntzako 1., 2., 3. eta 4. maila. Programa hau ikasturte osora zabaltzeko aukera eta beharra aztertuko da.

✎ Errefortzu saioak: udala eta ikastetxeen arteko hitzarmenaren barruan sartuko da ekimen hau. Haur eta gaztetxo etorkinei euskarako errefortzu saioak eskaintzen zaizkie, berak kontratatutako begiraleekin. Eskola orduz kanpo, asteen bi egunez, ordubeteko bi saio jasotzen dituzte, modu ludiko batean euskaraz ikasteko: ipuinak kontatuz, jolastuz, abestuz. Ikastetxeekin koordinatuta jarraipen bilerak egiten dira hilean behin, saio horietan parte hartzen duten ikasleen asistentzia, aurrerapena, jarrerak, jokabideak, eta beste zenbait gauza baloratzeko.

2.6.2. Kanpotik etorritako gurasoei informazioa eta laguntza emateko programak garatzea, sentsibilizazioaren mesedean

✎ Jarraipen zehatza egin matrikulazioari etorri berriei dagokienean: udalak urtero egiten du txostena eta Udal Eskola Kontseiluan egiten da hausnarketa ikasturte hasieran.

✎ **Inmigrazio teknikariarekin elkarlana**, etorri berriak gizarteratzeko hizkuntza irizpideak kontuan izan daitezten: harreman estuak daude inmigrazio teknikariarekin, baina, horrez gain, etorkinen gaia lantzen den foro guztietan euskararen gaia sartzeko konpromisoa hartu da: udal Eskola Kontseilua, euskara sailaren lan-mahai berezia.

✎ **AISA ikastaroen eskaintza**: HABEk prestatutako AISA metodologia jarraituz, ikastaroak eskaintzen zaizkie kanpotik etorritakoei. Euren haurrak herrian integratzeko eta euskarara hurbiltzeko ere, eskolaz kanpoko aisialdian dauden aukeren berri ematen zaie.

✎ Kanpotik etorritako gurasoei informazioa eta laguntza emateko programak garatzea, sentsibilizazioaren mesedean: «Elebitasunaren onurak» azaltzeko EBETeko Iñaki Eizmendi eta Julian lantzi etorriko dira hitzaldi bat ematera.

✎ Etorri berriek D eredia hauta dezaten protokoloa ezarria da. Alde batetik, urte guztian zehar Migrazio sailak haurrak ekarri behar dituztenean, etxebizitza txostena egiten duenean, familiarekin egoten da aurrez aurre, eta D ikaste-edua hauta dezaten mezua ematen die gurasoei. Bestetik, aurre-matrikulazio garaian, hitzaldi bat antolatzen da bereziki etorri berrien gurasoei zuzendua, euren hurrek, bertakoek dituzten aukera berdinak izan ditzaten D eredia hautatzea garrantzitsua dela azaltzeko.

✎ Gurasoein lanketa berezia egiten ari da:

- Guraso erreferenteen taldea.
- Gurasoei diru laguntzak euskara ikasteko.
- AISA programa.
- Sentsibilizazio kanpainak.

✎ Harrera programa: herrian erroldatzen diren guraso etorri berriei hainbat informazioaren artean euskara ikastearen eta erabiltzearen ingurukoak ematen zaizkie bertako guraso elkartearen bidez, beraien artean bilerak eginez. Bereziki euskara ikasteagatiko diru laguntzen inguruko informazioa ematen zaie.

✎ Ikastetxeekin sinatuko den hitzarmenean kanpotik etorritako gurasoei zuzendutako kanpainak kontuan hartuko dira. Udaleko gizarte ongizate zerbitzuak darama eginkizun hau. Hala ere, euskara sailak euskal hizkuntza eta kulturari buruzko

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die» 93. orrialdean.
- «Zabu Zibu jolas parkea» 171. orrialdean.
- «etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea» 291. orrialdean.

AISA. Beste hauek ere ikusi:

- «Etorkinentzat AISA ikastaroak antolatu» 78. orrialdean.
- «Udalak antolatutako AISA ikastaroak» 126. orrialdean.
- «Aisa ikastaroak» 291. orrialdean.
- «AISA modulua» 304. orrialdean.

E

informazioa bideratzen du; herriren ezagutza, zerbitzuak (aisialdi taldeak, euskaltegi, lan-poltsak), AISA programak.

S

E

P

udalerrietan

3. Euskalduntze eta alfabetatzea

3.1. Orain arte lortutako emaitzen analisia egitea

3.1.1. Emaitzak aztertu ondoren, etorkizuneko erronkei aurre egiteko estrategiak lantzea

✚ Ikasleen amaierako datuak aurreko ikasturtekoekin konparatu: ikasturte guztietan udal euskaltegian egiten den azterketa da. Zerbitzua hobetu eta egokitze aldera, etengabe aztertzen da ikasleei eta ikasle-gaiei egiten zaien eskaintza. Azterketa horren emaitzak ikasturteko memorian jasotzen dira, eta hurrengo ikasturteko planean egin beharreko aldaketa eta egokitzapenak sartzen dira.

✚ Orain arte eremu horretan lortutako emaitzen analisia egitea, beharrak aztertu eta etorkizunerako erronkei aurre egiteko estrategiak eta proposamenak lantzea.

3.1.2. Ikas-prozesua azkartzeko neurriak proposatzea

✚ Euskara ikasteko diru-laguntzak ematea: euskara ikasten ari diren herritarrei matrikula ordaintzeko diru-laguntzak eskaintzen dira. Euskara ikastera doazen herritarrei horretarako diru-laguntzak eskaintzeko udal beka sistema bat sortuko du. Herritarrei diru-laguntzak emateko irizpide batzuk ezarriko ditu, hala nola, asistentzia eta aprobetxamendua. Horretarako inguruko euskaltegiekin elkarlanean arituko da. Euskararen ezagutzak herrian progresiboki gorantz egin du, hizkuntza ikasteko udalak emandako laguntzak tarteko, besteak beste. Horretarako, ezinbestekoa da behar den mekanismoa ezartzea, hala nola diru-laguntzak oinarriak, helburuak hobeto betetze aldera eta lehiaren, objektibitatearen eta publizitatearen printzipioak bermatzeko, Herri Administrazioa haiei atxikita baitago, besteak beste, sustapen-jarduerak gauzatzekoan. Laguntza horien bidez, hizkuntza bera osatu, aberastu eta hobetzeaz gain, euskararen erabilera sustatzen duten eragileei diru-laguntzak emango zaizkie herrian erroldatuta dagoen euskara ikasleari, edo erroldatuta ez egon arren herrian jarduten duenari, besteak beste honako irizpide hauek kontuan hartuta: ikasturtean %85eko asistentzia eduki eta ikastaroaren aprobetxamendu ona izan.

✚ Euskara ikasle txartela: Irunen euskara ikasten ari diren ikasle guztiek izango dute Euskara Ikaslearen Txartela jasotzeko aukera.

Txartel hau aurkeztuz, euskara ikasleek euskarazko produktu eta zerbitzuei buruzko informazioa jasoko dute eta prezio eskuragarriagoak lortuko dituzte.

Euskara Ikaslearen Txartela eskuratzeko izen-emate orria Irungo euskaltegietan eta Hizkuntza Eskola Ofizialetan administrazioetan egongo da.

E

S

E

P

udalerrietan

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «mintzasaiola, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Beralagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Beralagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Beralagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Euskara Ikaslearen Txartelarekin, ikasleak beherapenak lortuko ditu hainbat erakunde eta argitalpenek eskaintzen dituzten produktu edo sarreretan. Adibidez, Amaia Kultur Zentroa, Oiasso Museoa, Donostiako Aquarium eta Eureka! Zientzia Museoa. Beherapenak euskarazko produktuetan Irungo Oskarbi eta Elkar liburu dendetan. Halaber, baldintza bereziak izango dituzte Berria eta Oarso Bidasoko Hitza egunkarietan, Luma, Argia edota Gaztezulo aldizkarietan harpidetzeko.

Hainbat material, ekitaldietarako sarrera eta produkturen zozketetan parte hartzeko aukera izango du txarteldunak (euskarazko jokoak, liburu loteak, bidaiak, era guztietako materiala...).

Urtean zehar euskarazko material edota jardueren inguruko informazioa jasoko du txarteldunak.

🔗 Ikas-prozesua azkartzeko neurriak proposatzea: ikasleen ikas-prozesua azkartzeko hainbat proposamen egiten dira: helburua da ikasleek **Berbaldiak programan** parte hartzea. Ikasturtean asistentziaren %90 bete eta urrats bi gainditu dituzten ikasleei erraztasunak ematen zaizkie udako ikastaroetan Barnetegira joan daitezen. Herrian euskaraz antolatzen diren ikastaro eta tailerren gaineko informazioa ematen zaie: irakurketa tailerrak, bestelako ekitaldi eta ikastaroak euskaraz (argazkigintza, bideo edizioa, mendi ibilaldiak).

🔗 Talde bat martxan jartzerakoan, ikasleen ezaugarriak aztertu eta material egokia hautatzea.

3.2. Helduen euskalduntzearen mapa osatu eta baliabideak egokitu eta arrazionalizatzea

3.2.1. Euskaltegien eta auto-ikaskuntza zentroen markoa gainditu, eta HABE, Udal Euskaltegiak, Euskaltegi Homologatuak, Hizkuntza Eskola Ofizialak, IRALE, IVAP, Arkaute, EHU, EUDEL eta esparruko gainontzeko agente publiko eta pribatuen arteko osagarritasuna aztertu eta sendotzea

🔗 HABEren Azterketa-batzordeko partaidea: irakasleak HABEren mailatako azterketak aurrera eramateko HABEk antolatutako bateratze saioetan eta idatzizko zein ahozko azterketetan aztertzaile lanak egitea. HABE egiten ari den curriculumaren lanetan partaide, hain zuzen ere 4. mailakoan.

🔗 Transmisioa ziurtatuta gera dadin, guraso eta aitona-amonei herrian bertan eskolak ematea: laugarren ikasturtea da modu honetara herrian eskolak antolatzen direna eta urtero izaten dute balorazio oso ona bai hartzaileen aldetik, bai euskaltegiaren aldetik ere.

3.2.2. HABEren eta beste erakunde batzuen eta euskaltegien arteko lankidetzaz sustatzea.

3.2.3. Euskarabidearekin eta Euskararen Erakunde Publikoarekin lankidetzaz sustatzea, euskararen lurraldeen arteko elkarlana bermatzeko

3.3. Finantzazio sistema egonkor bat ahalbidetuko duten aukerak landu eta abian jartzea

3.3.1. Finantzazio egonkorrekin loturik, euskalduntze prozesuan aldatzen doazen premiei malgutasunez erantzuteko sistema bat eratzea

🔗 AEKrekin hitzarmena: 2011n zehar datozen 5 urteotarako plan estrategiko berria diseinatu genuen eragileekin batera. Lantaldeetan ondorengo ekintzak proposatu badira ere, aurrekontuak mugatuko du zer egin ahal izango den. Euskara ikasteko doan izateko bidean proposatutako ekintzak:

- HABEk diruz laguntzen ez dituen taldeak (txikiak, merkatarien erritmo txikikoak) finantzatzea: udalak AEK euskaltegiarekin duen hitzarmenean zehaztutako irizpideen baitan (talde kopurua, iraupena), ikasturteko ekarpena jasotzen du euskaltegiak. Urte naturala hartzen da kontuan.
- Euskaraz ez dakiten gurasoentzat tailerrak antolatu auzoetan oinarrizko erabilera maila lortzeko. Ekintza hau baliabideen baitan gauzatu ahal izango da.

🔗 Euskaltegiari diru-laguntza orokorra: udalak hitzarmena du euskaltegiarekin. Hitzarmen horren baitan euskaltegiak urtero txostena aurkezten du urte horretan izango dituen gastu eta diru-sarreraren aurreikuspenarekin. Gero, ikasturtea amaitzen denean, memoria ere aurkezten da. Euskaltegiari esker herritarrek herrian bertan euskara ikasteko aukera dute.

🔗 Autoikaskuntza zerbitzua jarri euskaltegian: herritarrek teknologia berriak erabiliz euskara ikastea da ekintza honen helburua. Autoikaskuntza eskaintza garatzera-koan, labor esanda, bi betekizun izan dira kontuan. Batetik, hizkuntzen ikai-irakaskuntzan garatzen ari diren ikasteko modu berriak geure sisteman txertatzea; eta bestetik, ikasguaren eta berau kokatua dagoen ingurunearen errealitateari eta eskariari ahalik eta egokien eta modurik osatuenez erantzungo zien eskaintza egitea, AEKren abiapuntu hori kontuan hartuta. Autoikaskuntza ezaugarri hauek kontuan hartuta osatuko da:

- Ikasleak ordu presentzial kopuru handia jasotzen du, ikaslearen jarreretan (motibazioan, batik bat) eragin eta haren sozializazioa (besteekin harremanak) errazteko.

E

S

E

P

udalerrietan

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimen» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Euskaragida Beste hau ere ikusi:

- «euskaragida.com webgunea» 78. orrialdean.
- «Euskaragida.com» 305. orrialdean.

AISA. Beste hauek ere ikusi:

- «AISA ikastaroen eskaintza» 73. orrialdean.
- «Udalak antolatutako AISA ikastaroak» 126. orrialdean.
- «Aisa ikastaroak» 291. orrialdean.
- «AISA modulua» 304. orrialdean.

- Hizkuntzaren ikaskuntza ekintza soziala denez, ikaslearen bakarkako jarduna osatzeko lan kolektiboa garatzeko esparruak eta aukerak eskaintzen zaizkio (**mintzasaioa**, **mintzalaguna** eta abar).
- Tutorearen parte hartzea handia da ikasle bakoitzaren prozesuan (jarraipena, aholkularitza) eta baita ikastaldearen dinamizazioan ere.
- Ikasleak bere kabuz gestiona ditzakeen eta ibilbide jakin batzuen arabera lan egiteko aukera emango dioten material estandarrek izatea du helburu.
- Trebezia guztiak lantzeko aukerak (ikus-entzunezkoak barne).
- Erabilerari begirako estrategiak, programak, materialak, aukerak.

🔗 Aurreko urteko eskarmentua ikusita, aurten lehenago helduko zaio udaletik bideratuko den kanpaina honi. Duela urte batzuk www.euskaragida.com **webgunea** osatu genuen eskualdeko euskaltegien eta euskara ikasteko baliabideen gaineko informazioarekin. Aurten, webgune horren informazioa berritzea da helburua, euskara ikasi nahi duten herritarrek egitasmo honen bidez horretarako dituzten baliabide guztiak ezagut ditzaten.

🔗 Urtero hitzarmena sinatzen da herriko eragileekin. Bertan, finantzazio sistema egonkorra eskaintzen die. Gainera, eta behar berriak sortu ahala balorazio bileretan aztertu eta aldaketak egitea proposatzen zaie.

🔗 Talde berezien (guraso, pentsionista, jubilatu, ikasle eta langabetuak) matrikula erdiak diruz laguntzen dira, eta ikasturte bukaera ere, asistentzia ona izanez gero, bekak ematen dira.

🔗 Euskaltegiari diru-laguntza: AEK euskaltegiak udalak utzitako lokalak erabiltzen ditu eta horren mantenua eta garbitasuna udalaren kontu da.

🔗 Langabetuen ikastaroak jarraipena izan dezaten sustatzea.

🔗 **Etorkinentzat AISA ikastaroak antolatu:** AISA ikastaroak etorkinentzako ikastaro txikiak dira, 60 ordukoak. Ikastaro honetan oinarritzkoa ikasten da.

🔗 Etorkinentzako harrera ikastaroak Banaiz Bagara taldearekin: etorkin berriei euskararen mundura hurbiltzeko ikastaro oso bereziak ematen ditu Banaiz Bagara taldeak. Horrela, astean behin biltzen dira euskal kantuak ikasteko, ohiturak, kulturak etab. lantzeko.

🔗 Xede berezietarako taldeei begirako ikastaroak antolatu (merkatariak, erretiratuak, gurasoak): herrian dauden talde bereziei ikastaro bereziak eskaintzen zaizkie: gurasoak, adinekoak, merkatariak.

3.3.2. Barnetegen berezitasuna kontuan harturik, finantzazio sistema egoki bat eratzea

🔗 Euskararen ezagutzak herrian progresiboki gorantz egin du, hizkuntza ikasteko udalak emandako laguntzak tarteko, besteak beste. Horretarako, ezinbestekoa da behar den mekanismoa ezartzea, hala nola diru-laguntzak oinarriak, helburuak hobeto betetze aldera eta lehiaren, objektibitatearen eta publizitatearen printzipioak bermatzeko, Herri Administrazioa haiei atxikita baitago, besteak beste, sustapen-jarduerak gauzatzerakoan. Laguntza horien bidez, hizkuntza bera osatu, aberastu eta hobetzeaz gain, euskararen erabilera sustatzen duten eragileei diru-laguntzak emango herrian errolatuta dagoen euskara ikasleari, edo errolatuta ez egon arren herrian jarduten duenari, besteak beste honako irizpide hauek kontuan hartuta: ikasturtean %85eko asistentzia eduki eta ikastaroaren aprobetxamendu ona izan. Deialdian, barnetegietan ari direnak ere badute diru-laguntza eskatzeko aukera.

3.4. Elebitasun pasiboa helduen munduan eta gutxieneko helburutzat areagotzea eta prestigioa ematea

3.4.1. Euskararen oinarritzko ezagutzaren balioa aitortzea, eta maila hori lortzeko aukerak zabaltzea

🔗 Langabetuentzako ikastaro trinkoak doan. Langabetu eta ikasle guztientzako euskara ikastea doakoa da herrian 2013/14 ikasturtetik aurrera eta aukera hau indartzeko eskaintza berria jarri zuen abian euskaltegien lan-mahaiak. 2013ko irailetik aurrera, langabetuentzako 5 orduko ikastaro trinkoak eskaintzen hasi zen. 2013/14 ikasturtean hiru talde hasi ziren lehen hiruhilekoan. Bigarren eta hirugarren hiruhilekoan 2 talde izan dira. 2014/15 ikasturtean bi talde sortu dira udal euskaltegian eta iazko bidea ontzat eman ondoren bien kostua hartu du beregain HABEk. Ikasturte honetan herriko AEKn ere langabetuentzako ikastaro trinkoa abiatzeko ahalegina egin da, baina ez da talderik sortzea lortu. Datorren ikasturtean ahalegin berria egitekotan da.

🔗 Hasierako urratsetako ikasle-ratio txikiko taldeak sortzea: euskararen paradigma erabileran jartzeko helburua garbi da lan-mahai sektorialean. Horretarako euskara gaitasunaren ulermen maila oinarritzko bat lortzeko 3 urteko ibilbidea proposatzen zaie 0 urratsean hasi behar duten ikasle berriei. Azken urteetan ez da horrelako talderik sortzerik izan, ikasle ratioa betetzea zaila izan delako urrats baxu hauetan. Taldeok abian jartzeko, udalak ratio txikiko taldeak beregain hartzeko proposamena onartu zuen. Honela, euskaltegi bakoitzean 6 ikasleko talde bina abian jartzeko aukera eskaini zien bi euskaltegiei.

🔗 Edozein mailatako ikasleei egokitutako ekintzak prestatzen dira urtero: txangoak (ibiliaz ezagutu, ibilaldiak familian), musika ekitaldiak, **Berbaldiak programa**. Horrelakoetan integratzeko eta euskara maila hobetzeko aukera daukate.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasiaoa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbalagun ekimen» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

🔗 Euskaraz alfabetatu gabeko herritarrei laguntza eskaintzea euren idatzizko euskara maila hobetzeko: udalarekin dituzten idatzizko harremana euskaraz izan daitezen laguntza fitxak ematea bertaratzen diren herritarrei.

🔗 Merkatari eta ostalarientzako euskara ikastaroak: euskararen ezagutza beharrak aintzat hartu eta ikastaroak antolatzea herriko edo eskualdeko euskaltegiekin elkarlanean:

- Galdutako trebetasunak berreskuratzeko edo birziklatzeko.
- Euskarazko terminologia lantzeko.
- Mintzamina lantzeko.
- Jendaurrean hitz egiteko.
- Herri hizkeraz.
- Hitanoaz.

Begirale, kirol entrenatzaile, **eskolaz kanpoko jardueretako arduradun**, irakasle, euskaltegietako irakasle, komunikabideetako esatari, merkatari, ostalari, udaltzaintzako hobekuntza ikastaroak antolatzea. [Euskara ikasteko ikastaro bereziak eta tailerrak; HABEk laguntzen ez dituen taldeak, ratoria iristen ez direlako edota aldi motz baterako direlako; eta gisakoak].

🔗 Merkatariarentzako euskara ikastaro berri bat: on line. Euskararen plan estrategikoan jasotako beste proposamen bat ere landu dute euskaltegiek, merkatariak hala eskatuta. Oinarrizko euskara maila lortzeko eskaintza berritzailea eta merkatariak egokitutakoa. Ikastaroa on line egingo da, denden bertan, astean 4 orduko autoikaskuntza. Astean ordu eta erdi, mintzapraktika euskaltegian: merkatari taldea elkarrekin bilduta. Astean ordubeteko tutoretza: irakaslea dendara joango da asteko lanak proposatzera eta adostera. Errotuluak euskaraz ere dituzten merkatari erdaldunei eskaini nahi zaie, maiatza-ekaina bitartean, bidean eranskailua jartzeko urrats modura. Erronka, irailean ikastaro mota honetan hasiko litzatekeen merkatarien talde bat abian jartzea litzateke. Proposamen berri hau merkatariarentzako lan-mahai sektorialean kokatu behar da. Herriko plan estrategikoan merkatariarentzako alorrerako jaso ziren proposamenak eta ekimenak lantzeko eta garatzeko. Aurak bat merkatari elkartearekin batera lan-mahai sektoriala biltzen da bi hilean behin. Barruti bakoitzeko merkatari bat, euskara zerbitzuko merkatariarentzako teknikaria eta euskara teknikaria eta euskara zinegotzia elkartzen da mahaiaren bueltan bi hilean behin. 2014rako zerbitzua euskaraz ematea erabaki zuten 60 denden arnas gunea sortu genuen eta hau ezagutzera emateko hainbat ekimen jarri genituen martxan. Aurten bide hori indartzea eta finkatzea da helburu nagusi, baina ekimen berri batzuk abiatzea ere beharrezkoa ikusi da: merkatariak euskara ikasteko bide berri bat hain zuzen ere.

3.4.2. Oinarrizko euskarazko A1 eta A2 mailak egiaztatzea eta, hala dagokionean, ikasleen diru laguntzetarako kontuan hartzea

Indarrean jarriko den curriculum berria Europako Erreferentzia Markoaren arabera izango da. Bertan, A1 eta A2 mailak egiaztatze bidea zabaltzen da. udal euskaltegia hasita dago lanean HABErekin elkarlanean.

3.5. Egungo euskalduntze curriculumak Europako Erreferentzia Marko Bateratura egokitzeko eta Marko Bateratua bera euskarara egokitzeko bideak aztertu eta garatzea

3.5.1. Egokitzapena egiteko aukerak aztertu eta identifikatzea

3.5.2. Curriculum egokituak garatzeko neurriak hartzea

3.6. Euskara gaitasuna egiaztatze azterketa sistemaren inguruko hausnarketa egin eta hobekuntzak praktikara eramatea

3.6.1. Azterketen sistema eta ereduak hobetzeko gogoeta bideratu eta ondorioak aplikatzea

Zenbait irakasleri maila azterketetan aztertzaile aritzen diren heinean, azterketa sistema eta ereduaren gaineko gogoeta eta horren osteko proposamenak egitea dagokie.

3.6.2. Gaitasunaren egiaztatzea euskaltegien zereginen artean sartzea

Zenbait irakasle HABEren maila azterketetan aztertzaile diren heinean, ari dira honezkero egiaztatze lanak egiten.

E

S

E

P

udalerrietan

ESPEP

udalerrietan

3.7. Helduen euskalduntzearen kalitate-irizpideak adostu eta finkatzea

3.7.1. Euskara irakasle-tutoreen berariazko formazioa behar eta metodologia berrietara egokitu eta hedatzea

- Irakasleen formazioa hobetzeko urtero antolatzen dira ikastaroak. 2015ean bi ikastaro egingo dira: Moodle plataformaren gaineko ikastaroa (10 ordu) Bi ordu eta erdiko lau saio. Irakurketa erraza (8 ordu) Lau orduko bi saio.

3.7.2. Euskara irakasle-tutoreen lan-eskarmentua lan zein hizkuntza egiaztapenerako kontuan hartzea, etengabeko prestakuntzaren ikuspuntutik

- Irakasleak kontratatzeke irizpideen artean kontuan izaten da lan-eskarmentua, eta HABEren historikoa.

3.7.3. Ikasle-trebagaien beharrak ezagutzeko eta ikaste-prozesuaren emaitzak ebaluatzeke sistema bat antolatzea

- Ikasleen beharrak ezagutzea eta emaitzak ebaluatzea urteroko zeregina izaten da, ikasturteko memorian eta egitasmoan jasota gertatzen dena.

3.7.4. Ikasle-trebagaia erabiltzaile ez ezik, ikaskuntza prozesuaren ardatz ere badela kontuan izanik, ibilbide pertsonalizatuak diseinatzeko tresnak garatzea (Hizkuntzen Portfolioa)

3.7.5. Europako Erreferentzia Marko Bateratuko C-2 mailako ikastaroak hedatzea

- 4. Hizkuntza Eskakizuna prestatzeko ikastaroak eskaintzea udal euskaltegian: kontuan hartuta, batetik, herriak berez dituen hizkuntza ezaugarriak eta azken hamarkadetan irakaskuntzako euskarazko ereduak izan duten eragina, eta bestetik, argi dago herrian eskari handi xamarra dagoela 4. Hizkuntza Eskakizunerako prestakuntza jasotzeko. Orain arte herriak ez du eskaintza horri erantzuteko aukerarik eskaini, ez behintzat aurrez aurreko ikastaroen bidez, izan ere, prestakuntza hori AEK-k baino ez du eskaintzen herrian, baina on-line formatuan. Horrenbestez, iaz udal euskaltegiak langile bat liberatu zuen 4. Hizkuntza Eskakizuneko prestakuntza egokia emateko trebakuntza ikastaro batean parte har zezan. Langile horrek

aurten amaituko du trebakuntza ikastaro hori, eta HABEk ezarritako baldintzei jarraituta, datorren ikasturtean, hau da, 2015-16an hasiko da udal euskaltegia 4. Hizkuntza Eskakizuna prestatzeko ikastaroa eskaintzen. herritarrentzat eta eskualde osokoentzat aurrerapauso handia dela uste dugu, izan ere, eskualde honetan euskalduntze-alfabetatze alorrean zegoen prestakuntza-gabezia bat asetzea espero da.

3.7.6. Helduak euskalduntzeko alorreko materialak, metodoak eta baliabideak etengabe eguneratzea(auto-ikaskuntzakoak eta abar)

- 🌀 AEK euskaltegiari laguntzea autoikaskuntza gelaren finantziatorako, gehienez ere 30 ikaslerentzat: horretarako, ikasturtearen bukaeran autoikaskuntza gelaren memoria akademiko zein ekonomikoa aurkeztuko dute.
- 🌀 HABEk eta argitaletxeek egiten duten ahaleginaz gain, udal euskaltegiko irakasleak ere etengabe ari dira material berriak prestatzen eta eskaera berriei egokitzen. Horren ildotik, formazio ikastaroak antolatzen dira, besteak beste Moodle eta Irakurketa erraza.
- 🌀 Klaseak prestatzeko HABEren Arian materiala, hedabideetako, internetetik eskuratzea.

3.8. Gelaz kanpoko egitasmoak sustatzea, erabilera eta praktika uztartuko dituztenak

3.8.1. Euskarazko harreman-sareak trinkotzeko eta talde-dinamikak sortzeko aukerak ematea

- 🌀 **Berbalagun ekimena:** hizkuntzaren ikaskuntzan, alboan utzi ezin daitekeen kontua da ikasitakoa praktikan jartzea. Euskara praktikatzear gain, jende berria ezagutu, euskararen munduan murgildu, eta, finean, euskaraz bizitzeko aukera izango du Berbalagunen izena ematen duenak; izan ere, Berbalagunen, euskaraz hitz egiteko ohitura duten pertsonak euskaraz hitz egiteko ohiturarik ez dutenekin elkartzen dira, eta osatzen diren berba-taldeetan parte-hartzen dute. Egun, mankomunitateko herrietan 27 berba-talde daude osatuta. Berbalagunen ekintza osagarrien eta matrikulazio kanpainaren kostuaren zati bat hartzen du bere gain erakundeak. Berbalagunek 2015erako antolatuko dituen hainbat ekintza osagarri: planetariumera bisita, kultura-lehiaketa, eskualdetik ibilbidea, patinaje ikastaroa eta abar. Bestalde, 2015eko urriaren hasierako asteetan, Berbalagunen eskaintzari buruzko informazio kanpaina egingo da: kaleetan kartelak ipini, irrati eta prentsa idatzian informazioa iragarri, etxebizitzetan esku-orriak banatu eta herritar euskaldunei gutunak bidaliko zaizkie. Horrez gain, ikastetxeetan Guraso-lagun egitasmoari buruzko informazioa zabalduko da. Helburua: 17 urtetik gorako euskaldun berriak eta euskaldun zaharrak

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasiaoa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «bertso eskolan ibilitakoak» 131. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

Beharsarea. Beste hauek ere ikusi:

- «BEHARSAREA» 22. orrialdean.
- «Berdinean euskara» 27. orrialdean.
- ««Beharsarea» egitamua» 195. orrialdean.

Euskara ari du Beste hau ere ikusi:

- «Euskara ari du: Hernanin» 295. orrialdean.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

(bidelagunak) biltzea euskara praktikatzeko; hau da, euskaltegietan, eskoletan edota norberaren etxean ikasitako euskara erabiltzeko aukera izan eta ohitura har dezaten. Kudeatzaileak dira AEK, Berbaro, udal euskaltegia eta Hizkuntza Eskola. Esan den lez, proiektu hau lagungarri izango zaie euskaldun berriei zein euskara ikasten dihardutenei, eta halaber, proiektuan parte hartzen dutenei euskaraz bizitzeko aukerak eskainiko dizkie. Harreman hau taldeka burutzen da, eta, taldeak osatzerakoan, kontuan hartzen dira partaideen ordutegiak, gustuak, interesak eta abar. Euskaldun zaharren (bidelagunen) parte hartzea behar-beharrezkoa da euskaldun berri eta ikasten ari direnei kaleko euskarara hurbiltzen eta hobetzen laguntzeko. Bestalde, Berbalagun egitasmoak osagarriak behar ditu egun bateko hartu-emanetan gelditu ez dadin. Garrantzitsua da ohiturak sortzea, berbalagunen arteko sarea jostea, euskal kultura ezagutaraztea eta bertara hurreratzea. Beraz, Berbalagunen barruan zenbait ekintza antolatzen dira aipaturikoak bideratzeko. Ekintzon berri emateko hilean-hilean «euskararen menua» izeneko programa argitaratu eta banatzen da herrian. Bertan, herrian eta inguruko herrietan euskaraz egiten diren ekintzak batzen dira. Halaber, <http://durangaldea.blogspot.com.es> webgunea ere abian ipini zen 2007an. Bertan Berbalagun egitasmoari buruzko berri ugari topatu daitezke.

🔗 Bertso-eskola: **herriko bertso eskolak** hezkuntza arautuaren barruan egindako lanari eskolatik kanpo jarraipena emateko asmoz, herri mailan bertso eskolarekin jarraituko du udalak laugarren urtez. Ikasle ohiak izandako gaztetoak dira astelehenero kultur etxean bertsolaritza irakaslearekin batuko direnak, baina taldea zabalik egongo da interesa daukan edonorentzat. Taldea hasia da jada herrian antolatzen diren ekitaldietan parte hartzen, eta partaideen lana herriratzen.

🔗 Korrika. Euskararen aldeko bi urterik behingo ekimenak hainbat jarduera eta programazio biltzen ditu: euskaltegietako matrikulazio kanpainak eta ekintza osagarriak.

🔗 Euskarazko harreman-sareak trinkotzeko eta talde-dinamikak sortzeko aukerak ematea: gelatik kanpo euskara erabili ahal izateko espazioak eta aukerak sortzea da egitasmo honen helburua; artean, euskarazko taldeak babestuz, «**euskara ari du**» bezalako egitasmoak sustatuz (Mintzodromoa, **kale erabileraren neurketak**), nahiz Zilegi eskolak bezalako egitasmoak (euskaldun berriak eta betikoak nahastu, eta elkarrekin tailerrak antolatzeko) diruz lagunduz. Herrian euskararen ezagutza maila gero eta handiagoa den arren, euskararen erabilera edota euskararen presentzia kaleetan, zoritxarrez, ez da hain agerikoa. Herritar askok daki euskara, eskolaren bitartez ikasita, edo heldu askoren kasuan, euskalduntze programen bitartez euskara ikasi edo ikasten ari direlako; alabaina, horrek ez du zuzeneko islarik kaleetan. Erabiltzen ez den hizkuntza, tamalez, galdu egiten da; eta galtzen ez bada, balizko hiztunek euskaraz egiteko izango duten gaitasuna edo adierazkortasuna mugatu egingo da, inondik inora. Hori dela eta, funtsezkoa da herritarrek euskara ikasten egindako eta egiten ari diren ahalegina alferrik ez galtzea. Halaber, Eusko Jaurlaritzak onetsitako Euskara Sustatzeko Ekintza Planean jasotzen duen lehenengo helburu estrategikoan adierazten den teoriarekin bat egiten da:

- Ikaste-prozesuaren ikuspegi komunikatiboa indartu beharko da.

- Lehenengo ikasi eta ondoren erabiltzen hasi» planteamenduaren ondoan, «ikasi bitartean erabili» edo «ikasteko erabili» ikuspegiak egokiagoa dirudi. Era horretan jabekuntza, batez ere eskolaren bitartez, hizkuntzaren erabilerarekin uztartuko litzateke prozesuaren hasieratik, transmisioa erabat gauzatzeko erabilerari lekua egin behar baitzaio.
- Horixe izango da, hortaz, programa honen helburu nagusia, alegia, guneak, esparruak edo aukerak sorraraztea herritarrek dakiten euskara erabil dezaten; labur esanda, herrian **euskara plazara** ateratzea.
- Helburu estrategikoak:
 - Herrian euskararen erabilera sustatzea.
 - Herrian euskararen presentzia eta prestigioa areagotzea -herriko euskaldunen arteko hartu-eman sarea antolatzea.
 - Euskalduntze-alfabetatze prozesuetan dabilzanentzat aukerak eskaintzea euskaraz aritu ahal izateko; betiere, hartarako beren-beregi antolatutako ekitaldi eta programazioez baliatuz.
 - Korrika: euskararen aldeko bi urterik behingo ekimena, hainbat jarduera eta programazio biltzen dituen.
 - Euskaltegiako matrikulazio kanpainak eta ekintza osagarriak.

Euskara plazara. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskara plazara: Euskara umeengana gerturatzea» 188. orrialdean.
- ««Euskara Plazara» programa» 196. orrialdean.
- «herrian euskara plazara atera dadin» 217. orrialdean.
- ««Euskara plazara» egitasmoa» 243. orrialdean.

🔗 Euskaltegi ikasleei beste euskaltegi batzuetara joateko aukera eman zaie. Bestalde, gonbidapena bidaltzen zaie urtean zehar udaleko arlo soziokulturalak antolatzen dituen euskarazko ekintza guztietarako; esperientzia euskaraz eta taldean izateko helburuarekin.

🔗 Euskara elkartetik antolatzen den Mintzalaguna egitasmoa, udalak duen bestelako jardueretan zabaltzen joatea da helburua. Hau da, udalak antolatzen dituen ohiko jardueretan (normalean ele-bietan izaten direnak), euskarazkoak ere sartzen joatea. Adibidez, ibilbide nordikoko ikastaroetako bi irteera euskarazkoak izan dira. Dinamika hori beste ekimenetara ere zabaltzen joatea da asmoa (udako kirol ikastaroak, geoparkeko **bisita gidatuak** eta abar).

🔗 Euskaraz BI mailatik gorako gaitasuna duten herritarrak hiltun aktibo bihurtzea da helburua. Mintzalagunak hizkuntza ohituretan eragiteko balio behar du, ohiturak aldatzeko. Egitasmo horrek hiltun-gaiak barruan dituen erresistentziak azaleratzeko, eta, aldi berean, ikasten ari den hizkuntzan hitz egiteko motibazioa piztu dakion balio behar du. Prozedura:

- Hartzaileak dituen komunikazio beharrak zeintzuk diren jakitea.
- Duen euskara maila komunikazio helburuarekin alderatu eta egin behar duen bidean laguntzea.
- Hartzailearen sare hurbila aztertu. Jarritako helburura iristeko pertsonak identifikatu, kopurua zehaztu eta horien jarraipena egitea.
- Jarraipen plangintza pertsonalizatua egin. Emozio eta sentimenduen kudeaketan trebatu, zailtasunen aurrean estrategiak erabiltzen erakutsi, motibazioan eragin,

Bisita gidatuak. Beste hauek ere ikusi:

- «tailerrak, bisita gidatuak» 92. orrialdean.
- «Galtzagorrien bila jokoa eta Bisita gidatuak» 127. orrialdean.
- «Liburutegietan bisita gidatuak» 233. orrialdean.
- «ikastetxeen bisitak» 320. orrialdean.

beldurra eta lotsari aurre egiteko trebatzea. Horretarako, asteroko saioez gain, mintzalagun guztiekin eta bestelako euskal hiztunekin biltzeko guneak eskaintzea.

- ✎ Gazte eta helduei aukera eman behar zaie euskara erabiltzeko eremu formaletik kanpo. Herrian oso aukera gutxi baitago. Bada, Berba-lagun egitasmoa martxan dela aprobetxatuta, bertan parte hartzen dutenentzat eta nahi duen ororentzat antolatuko dira hainbat ekintza. Ekintza horien bidez helburu hirukoitza bete nahi dugu:

- Euskara erabiltzeko eremuak sortzea.
- Euskaldunen sarea osatzea.
- Erabilera bera bultzatzea.

Beraz, Mintzodromoa eta tailerrak antolatuko dira euskaraz hitz egiteko aukerak eman, motibazioan eragin eta euskararen aldeko jarrera sustatzeko. Badakigu ekintza horien eragina oso mugatua dela, baina, besterik ezean jende euskaldunarekin harremanetan jartzeko eta ahozko erabilera indartzeko aukera dela deritzogu.

- ✎ Herriko erreferenteak eskura edukitzea oso baliagarria ikusten da euskara ikasten ari direnentzat, batez ere, euskara erabiltzaileak behar direlako.

- Udalak herriko euskara jaso eta ikertzeko beka sortu zuen 2004an. Beka hura Asier Sarasua Aranberri, Xabier Mendiguren Elizegi, Itziar Alberdi eta Aintzane Agirrebeña Uberak osatutako lantaldeak aurkeztutako lanari eman zitzaion. Gaur egun, taldeko kideetako batzuk Badihardugu Euskara Elkarteko kideak dira.
- Beka-lan horren baitan 45 herritar elkarrizketatu eta bideoan grabatu ziren eta beste 3 herritarren audioak jaso ziren. Lanaren emaitza Herriko Paperak bildumako 15. alean jaso zen 2007. urtean. Argitalpenean 24 hizlariren pasarte batzuk transkribatu ziren eta bideo pasarte batzuk editatu. Hala ere, kodifikatu eta editatu gabe grabazio ordu asko geratu zen.
- Udalak jarraipena eman dio 2005ean hasitako lanari, eta jasotako grabazioak herritar ororen esku jarri nahi ditu.

- ✎ Hainbat ahalegin egiten dira euskarazko harreman sareak sortu daitezen: Berbaldiak programa, Ibilaldiak, ikastaro eta tailerrak, zinema eta antzerkiak. Horien guztien informazioa zabaltzen da euskaltegietakoa ikasleen artean, parte hartu dezaten.

- ✎ Ikasleekin egiten diren kanpo-ekintzak (hitzaldiak, antzerkiak, bisita gidatuak eta abar)

- ✎ Maizpide euskaltegiak herritarrek, erdaldun edo atzerritar elebakarrak direnak batez ere, euskarara hurbiltzeko motibazio saioak antolatzen ditu ikastetxeko ikasleen bidez, eta etorri berriei bereziki zuzendutako sentsibilizazio kanpainak ere antolatzen ditu, euskara ikastearen onurak azpimarratzearekin batera. Halaber, motibazio saio hauek etorri berrientzako harrera programekin uztartu (AISA programa), eta ekimenak definitu eta martxan jartzen ditu herriko eragileekin elkarlanean.

udalerrietan

🌀 Mintzodromoa: udalaren euskara zerbitzuak eta Berbalagunek aurten ere Mintzodromoa antolatuko dute plazan, helburu nagusia euskaldunak batzea eta euskara kalera ateratzea izanik. Mintzodromoak, oro har, world café teknika darabil: hainbat mahai paratu eta interes orokorreko hiru gai hizpide hartuta jarduten dute parte-hartzaileek euskaraz berriketa lasaian. Aurten, goizean saio bat egin da 10:00etan eta beste bat arratsaldeko 18:00etan. Parte-hartzaileek, sei laguneko taldeetan banatuta, 15 minutuko hiru mintza-praktika egiten dituzte. Mintzapraktika bakoitzean, gai baten inguruan hitz egiten dute euskara hutsean, euren iritziak konpartitu eta hizkuntza praktikatzeko asmoz. Ekimen honi esker euskaldunak elkar ezagutzea sustatu nahi dugu euren harreman sarea handituz eta lehen hitza euskaraz izaten lagunduz. Euskararen egunari lotuta, herriko I. mintzodromoa egin da aurten, herriar euskaldunek eta euskaraz ikasten ari direnek euskarazko harreman-sareak handitu ditzaten. Lehendabizi, Ander Deunako bertsolaritza ikasleek bertso-antzerkia egin zuten mintzodromoari hasiera emateko; ondoren, jendea zirkuluetan batu, eta gai ezberdinak izan zituzten berba-gai: sare sozialak, elikadura ereduak eta euskara. Mintzodromoa bukatzerakoan luntxa egin zen, jendearen artean harreman berriak sortzeko modu informalean eta euskaraz. Parte-hartzaileek, sei laguneko taldeetan banatuta, 15 minutuko hiru mintzapraktika egingo dituzte. Mintzapraktika bakoitzean, gai baten inguruan hitz egingo dute euskara hutsean, euren iritziak konpartitu eta hizkuntza praktikatzeko asmoz. Bitartean, Gazte Asanbladako kideen laguntzaz, zenbait edari banatuko dira, lagun arteko giro alai eta osasuntsuari laguntzeko.

🌀 Urtero, ikastetxeekin elkarlanean, gelaz **kanpoko ekimenak** indartzen dira; bertsolaritza jaialdia edota euskara errefortzu saioak kasu.

🌀 Guraso-lagun: gurasoei zein aitita-amamei zuzendutako maiztasun txikiko euskara saio hauen bitartez, euskara bera etxeko hizkuntza bihur dadin lortu nahi dugu. Euskal kultura familia bidez transmititzen laguntzeko, eta etxeko txikiak hazi eta hezteko orduan, udalak gurasoentzako eta aitita-amamentzako baliagarriak izan daitezkeen berariazko zenbait tailer eta ikastaro antolatuko ditu euskaraz; euskara saioak hain zuzen ere.

🌀 DBHko ikasleentzako «Mintzodromoa» egin dadin proposatzea.

3.8.2. **Mintzapraktika egitasmoak** (Mintzalagun, Berbalagan, Guraso-lagun) zabaltzea

🌀 «**Berba Txokoa**»: ekintza honen helburua da euskaraz bizi nahi eta ausartzen ez direnei (euskaldun berri zein euskaldun zahar) horretarako bideak zabaltzea, erabilera esparru naturalak eskainita. Proiektu hau gidatzearen arduradun Txokolo Euskara Alkartea da (Mungia Euskaldunduz). Taldea asteen behin batzen da aurrez aurreko ordu eta erdiko saioa egiteko, baina, horretaz gain, kultur agenda bat dute Mungian ez eze eskualdean dagoen euskarazko kultur eskaintzaren berri eman eta parte hartzeko. Ekimen honen bidez ikasleei edota euskaraz bizi nahi dutenei beste aukera natural bat emateaz gain, herrian dagoen euskarazko eskaintza sendotu eta elikatu nahi dugu; hau da, Berba-Txokoloek eta kultur taldeek elkar

Errefortzu eskolak: Beste hauek ere ikusi:

- «errefortzu eskolak» 49. orrialdean.
- «euskara errefortzu saioak» 58. orrialdean.
- «euskara errefortzuak jasotzen» 71. orrialdean.
- «Haur eta Gazte Txokoa» 291. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimenak» 83. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Euskaraz Bizi Nahi Dut. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskaraz Bizi Nahi Dut» 17. orrialdean.
- «Euskaraz Bizi Nahi Dut herri lasterketa» 67. orrialdean.
- ««Euskaraz Bizi Nahi Dut» herri-martxa» 302. orrialdean.

E

elikatzea, euskal zirkuitua indartzeko. Ordu eta erdiko saio horren ardura, eta kultur agendaren eta euren arteko koordinazioarena dinamizatzailerak dauka. Formatu berri honi 2014ko urrian ekin zion Txokolo elkarteak, eta hasiera batean jende gutxi izena eman zuen arren, aurreko urteetan izandako joeraren kontrakoa ikusi da, hau da, taldea apurka-apurka handitzen doala. 2015ean formatu berri honi eusten eta dinamika sendotzen ahaleginduko gara.

«Mintzakuadrillak»: «Gazteak gara». Eskolan ikasi genuen euskara, baina kostatu egiten zaigu euskaraz hitz egitea. Ez da ohiturarik lagunekin euskaraz hitz egiteko, edo aukera gutxi izaten da euskaraz hitz egiten duten beste gazte batzuekin elkartzeko.

S

Gutako askok ez dugu ongi hitz egiten, eta behin eta berriz gogoratzen digute hori. Nazkatuta gaude! Guk ez dugu euskaldun perfektuak izan nahi. Udalak ahi duena ez da arauak betetzea, perfektu hitz egitea eta euskaltzainak izatea, euskara hobetzea. Eta akatsak akats hobetuko da. Okerrago hitz egiten duten gazteak gehiago dakitenekin elkartuta. Gazteak gazteekin, gure planak eginez eta gure kontuei buruz hitz eginez.»

«Gazteak gazteekin euskaraz mintzatzeko kuadrillak. Getxoko gazte batzuk hasi ginen mugitzen. Zaharren mintzapraktikatan ibili gara, eta gazte gutxi ginen. Mintza Egunean Donostiako gazte batzuekin elkartu ginen, eta gazteak gazteekin praktikatzeko kuadrillak antolatu behar genituela pentsatu genuen. Ideia interesgarria izango zela beste leku batzuetako gazte batzuentzat ere. Topagunekoek lagunduko zigutela esan ziguten, baina guk antolatzeko. Eta horrela hasi gara. Gehiago gustatzen zaizkigu lokalak kafetegiak baino. Gehiago gustatzen zaigu surfa sukaldaritza baino. Gazteekin eta gazteen gauzei buruz hitz egin nahi dugu.»

E

«Mintzalaguna»: ekintzaren helburua da erabilera eremu ez formaletan euskararen erabilpena sustatzea eta harreman sareak sortu eta erabilera eremuak irabaztea. Horretarako mintzalaguna programak harremanetan jartzen ditu euskaraz dakitenak eta euskara ikasten ari direnak edo erabili nahi dutenak (erraztasunik ez duten pertsonak).

Labur-labur esanda, honako lau helburuak ditu ekimenak:

- Norberaren euskara maila hobetzea eta ikas prozesua azkartzea.
- Normalizazio prozesuan eragile izatea.
- Euskarazko harreman sareak sortzea eta erabilera gune berriak irabaztea.
- Hizkuntzarekiko atxikimendua eta motibazioa areagotzea.

P

Egitasmo hau 2009ko martxoan jarri zen martxan eta, izan duen arrakasta ikusita, geroztik urtero antolatu da. Urtez urte, helburua izan da ikasturte hasierako talde eta parte-hartzaile kopuruari eustea eta, ahal den neurrian, talde berriak sortzea.

Prozedura, ebaluatzeko tresnak, berritasuna...

udalerrietan

Mintzalaguna programaren bidez, euskara praktikatzeko eta, ahal dela, euskaraz bizi ahal izateko hainbat egoera sortu eta hainbat ekitaldi antolatzen dira. Horren bidez, azkartu egiten da norberaren euskara mailaren optimizazioa eta, eremu bereko euskaldunak harremanetan jarritzeko trinkotu egiten da euskal hiztunen komunitatea.

Horretarako, euskaraz ondo dakiten pertsonekin eta euskaraz aritzeko zailtasunak dituzten pertsonekin (gutxieneko gaitasun maila eskatuko da) talde txikiak egiten dira (hiru edo lau kidekoak), talde txikiak latsa gainditzeko eta harreman afektiboak modu erosoan lantzeko aukera ematen dute-eta. Taldea kide harremanean oinarritzen da eta ez da irakasle-ikasle harremanik eratzen.

Taldeak gutxienez astean behin bilduko dira, ordu eta erdi inguruz.

Horrez gain, 2015ean «Hiketalagun» egitasmoa burutuko da: helburua da hika hizketan hasteko urratsa egiten laguntzea. Urola Kostako udal Elkarteak eta eskualdeko euskara zerbitzuek ikastaroa antolatu dute hika hizketan hasteko urratsa egin nahi dutenentzat edo gaian sakondu nahi dutenentzat.

Helburua da hika hizketan hastea eta hitanoaren ingurukoak ezagutzea. Horretarako, lehenengo, ikastaro labur bat egingo dute parte-hartzaileek (10 orduko ikastaroa, bina orduko bost saio), eta ondoren mintza-saioak (6 ordu, bina orduko 3 saio).

Hartzaileak:

- Hika hizketan ikasi nahi dutenak
- Hika hizketan jakin arren, hobetu nahi dutenak

Hitanoa ezagutu eta gaur egungo joerak aztertu eta ezagutu nahi dituztenak

Ekintza osagarriak. Ikasturtearen hasieran (azaroan) eta amaieran (ekainean) ekitaldiak egiten dira, parte-hartzaileak elkartu eta elkarrekin antzezlan, hitzaldi edo antzekoez gozatzeko.

Era berean, hilero, euskarazko kultur-emanaldietara joateko sarrerak zozketatzen dira.

🔗 Mintzalagun egitasmoa: tailerrak eta jaia: lau herriko euskaltegiekin eskualdeko lan-mahai sektoriala sortu da. Bertan nabarmendu izan da euskaltegiek eskaintza aldetik aukerak zabaltzeko beharra dutela eta gauza berriak eskaini behar dituztela ikasleak erakartzeko eta emaitzak sendotzeko. Euskara ikasleei euskarazko jendarte sarea eraikitzen lagundu behar zaie la azken batean. Lan-mahai hori hilean behin elkartzen da, eta ondoko lanak burutzen ditu:

- Tailerrak: euskara ikastearekin batera, ikasleen intereseko beste gai batzuetara hurbildu eta oinarritzeko ezagutza lortzeko bidea lantzen hasi gara euskaltegiekin; ezezagun edo urrun izan dakizkiekeen gaien lehen ezagutza euskaraz izan dezaten bilatzen da. Ikasteko motibazioa gehitzeko bide bat, alegia. Hainbat gai edo jarduera interesgarriren inguruko ordu eta erdiko tailerrak antolatzen dira urtean zehar. Hala, 2014an hauexek burutu dira:

E

S

E

P

udalerrietan

—Euskal dantzaren oinarrizko pausoak (Eneko Gil).

—Euskal zinemagintza (Kote Kamatxo).

—Barre-terapia (Maialen Viaña).

—Ahozko komunikazioa (Andoni Egaña).

—Ardo dastatze tailerra (Mikel Salvador).

—Baserritar jantzien tailerra (Ione Artola).

—Sei gai jorratu dira eta bakoitzarekin sei saio egin dira, euskaltegi bakoitzean bana.

—Ikasleen jaia: Eskualdeko euskara ikasleen jai bateratua txandaka egiten da eskualdeko herri batetik bestera.

- Jaian ikasleek eta mintzalagunek protagonismo osoa izaten dute: bisita gidatua, Flashmob-a, triki-poteo kalejira eta bazkaria gauzatzeko orduan parte-hartze zuzena izaten dute askok.

Hemen egin dezakezu. Beste hau ere ikusi:

- «Hemen egin dezakezu» 313. orrialdean.

🔗 **Euskaldungaiei euskara erabiltzeko aukerak eskaintzen zaizkie;** horretarako, euskara ikasten ari direnak edota euskaraz aritzeko aukera gutxi dutenak harremanetan jartzen dira normalean euskaraz hitz egiten duten lagunekin. Honela, astean ordubetez egoten dira elkarrekin. Halaber, erabilera-sareak ere hedatzen dira. Elkartzeaz gain, antolatutako kanpo ekintzetan ere parte hartzen dute: irteerak, hitzaldiak, tailerrak. Ekimen honen osagai gisa, beste lau ere garatuko dira: Kirolagun (kirola euskaraz egiteko), Gurasolagun (kiroldegietako kafetegian, gurasoak umeen zain dauden bitartean), Elkarriketalaria (7. urratetik beherakoentzat) eta Mintzapoteoa (baxoerdia euskaraz hartzeko).

🔗 Mintzapoteoa: ikasturtea agurtzeko Mintzapoteoa. Euskara praktikatzeko helburuarekin astean behin biltzen diren Mintzakide Egitasmoko mintzapraktika taldeak, hitzordu berezia izango dute ekainaren 26an, ikasturteari amaiera emateko eta bide-batez Udako Mintzakide taldeei hasiera emateko.

Mintzapoteo ekimenaren helburua euskaraz egitea izango da, baina lagun arteko giroan. Arratsaldeko 19:00etan batuko dira, bertaratzen direnen arteko aurkezpenak egin, pintxoak dastatu eta bere esku egongo da euren arteko elkarriketa sustatzea, Mintzakideko talde ezberdineko lagunak elkar ezagutzeko herriko taberna batean.

Eskaintza berezia izango dute hurbiltzen diren lagunek, eskatzen duten tragu bakoitzarekin Pintxo bat doan dastatzeko aukera.

Orain arte leku itxietan zein talde txikietan batzen ziren eta kalera atera eta mintzapoteoa egitearen ideia garatu dute euskara gehiago praktikatu dutelakoan.

🔗 «Berriketan solasaldia» (Kulturaldia): mintzalagunak euskal kultur ekintzen partaide aktibo bihurtu beharko lirateke. Hona hemen egingo diren jardura:

- *Txile maputxeak beren lurraren defentsan* (Asel Luzarraga).

- Jon Sarasua *Hiztunpolisa*.
- Kirmen Uribarekin literatur tailerra.
- Lazkao Txiki bertsolaria gogoan, bertsolaritza zutabe:
 - Antzarren bertso bideoa*.
 - Bapateko bertso saioa*
- «Irakurri, gozatu eta oparitu» irakurzaletasuna bultzatzeko aukerari heldu zaio.

🔗 «Berbaldiak» programa: kafe baten inguruan esertzen den lagun taldearekin (berbakideak) batera, arduradun bat (euskaraz ondo dakiena) eta saio horretarako gonbidatzen dena (berbalaguna) elkartzen dira. Gai jakin bat izaten da abiapuntu, berbalagunaren araberakoa.

Ekintza honen bitartez, beste herri askotan egin bezala, ohiko irakaskuntzan nahiz euskaltegietan ikasi dutenei eta ikasten ari direnei euskaraz hitz egiteko eta ikasitakoa praktikan jartzeko aldiak, guneak eta solaskideak eskaini nahi zaizkie.

Badira hainbat, euren eguneroko bizimoduan euskaraz egin eta bizi gura arren, aukerarik ez daukatenak eta, ahalegin handiak eginez ikasitakoa gal ez dadin, honen moduko ekintzak eskatu eta behar dituztenak. Horientzat dira berbaldiak.

Baina zer dira berbaldiak? Zer eskaintzen da? Zer eskatzen da?

Berbaldien bitartez, lehen esan bezala, euskara ikasten ibili eta dabiltzanei euskaraz egiteko aukera eman nahi zaie eta euskal hiztuna izatearen garrantzia indartu nahi dugu. Era berean, herri mailan eta batez ere zenbait arlotan euskararen presentzia areagotu eta erabilera indartu nahi dugu, euskaldun zaharrak eta euskaldun berriak batzeko esparruak bultzatuz.

Honelako saioetan berbalaguna izango da, herrikoa, euskalduna, gai bati edo batzuei buruz berbaldia burutuko duena. Beste aldetik, berbakideak, hau da, euskara ikasten ibiliak edo dabiltzanak eta erabilera landu eta zabaltzeko nahi dutenak. Eta azkenik, antolatzailea, udal euskaltegiko arduraduna berbalaguna eta berbakideak elkarrekin jartzen dituenak, berbaldiak antolatzen eta jarraipena eginez.

Berbaldiak hamabostean behin eta astegunez egingo dira egitasmo honetan parte hartzen duten herriko taberna eta kafetegietan. Horiek izango dira gure berbatokiak. Eguneroko bizimoduan gertatzen diren egoerez baliatuko gara euskararen erabilera lantzeko, berbalagunak gaia aurkeztuz eta berbakideek galderak eginez eta iritziak azalduz.

🔗 «Berbalapikoa» mintzalagun proiektua: euskara zerbitzutik bideratuko da zazpigarren urtez proiektua. Herriko euskaldunekin eta euskaltegiko ikasleekin harremanetan jarri mintza taldeak eta saioak burutuko dira. Herrian euskaldunen gune izan daitekeena sortzea da asmoa. 2016an (14-15 eta 15-16 ikasturteak) herriko euskaldun zein euskara ikasten ari direnei (bereziki gazte eta familia osatu berriak)

E

S

E

P

udalerrietan

Bisita gidatuak. Beste hauek ere ikusi:

- «bisita gidatuak» 85. orrialdean.
- «Galtzagorrien bila joko eta Bisita gidatuak» 127. orrialdean.
- «Ez geratu atean, sartu kalitatean» 158. orrialdean.
- «Liburutegietan bisita gidatuak» 233. orrialdean.
- «ikastetxeen bisitak» 320. orrialdean.
- «Bisita gidatuak eta hitzaldiak» 329. orrialdean.

zuzenduko zaie herriko mintzalagun proiektu hau. Proiektu hau martxan jarri zenetik 7. ikasturte honetan, euskara ondorengoetartzeko (euskaraz bizirauteko) lan ildoari ekinez, helburua euskararen aldeko motibazioa eta ezagutza handitzea izango da herriarren artean. Horretarako herriko euskaldunak eta euskara ikasleak harremanetan jarriko dira herrian euskararen erabilera bultzatzeko. Euskara zerbitzutik bideratuko da proiektua. Hortaz gain, euskara zerbitzuak euskarazko kultur jarduera osagarriak (hitzaldiak, **tailerrak**, **bisita gidatuak**) antolatuko ditu proiektu honetako partaide guztiek batera parte har dezaten.

Urtero lez, euskaldun berriak eta euskaldun osoak elkartuko dira mintzapraktika egiteko, hainbat jarduera burutzearekin batera: euskal dantzak, kafe baten inguruan solasean aritu, irteerak, ikastaroak. Egitasmo honek udalerriko euskaldunak identifikatzeko balio digu batetik, eta euskararen garrantziaz ohartarazteko bestetik. Talde horiek sustatzaile bihurtzen dira gainera, izan ere, euskararen inguruko ekintza desberdinetan parte hartzen dute (Euskararen Astea, Korrika txikia, Euskararen Eguna); halaber, eurei esker hainbat tradizio berreskuratzen hasi dira: Agate Deuna (otsaila), Euskal Ezkontza (apirila), Inauteriak (martxoa). Horrez gainera, aipatzekoa da talde guztien elkargunea osatzen ari dela, eta eskualde mailan ere topaketak egiten dituztela. Bestalde, aldiro-aldiro euskaltzaleentzako jarduerak prestatzen dira: euskarazko bisita gidatuak, ikastaro laburrak eta abar. Dinamika honen barruan gainera, Guraso-lagun egitasmoa bera gero eta finkatuago dago. Egitasmo honen eskualde mailako jarraipena egin ahal izateko, Jarraipen Batzordea biltzen da herrian (aurten lau aldiz gutxi gorabehera). Bertara, eskualdeko herri guztietako ordezkariak doaz, hala euskaltegietako nola egitasmoetako berariazko arduradunak eta baita euskara teknikariok ere.

Ume eta gaztetxoei zuzendutako bertsolaritza ikastaroa egingo da. Berton bertsolaritza ikasteaz gain euskara jatorrean aritzea bultzatuko da.

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Immigrazio teknikariarekin elkarlana» 73. orrialdean.
- «Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die» 93. orrialdean.
- «Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrek sustatzea» 121. orrialdean.
- «Zabu Zibu jolas parkea» 171. orrialdean.
- «Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea» 210. orrialdean.
- «etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea» 291. orrialdean.

3.9. Etorkinak euskarara hurbiltzeko programak diseinatu eta garatzea

3.9.1. Atzerriarrentzako idatzizko materialak sortu, eguneratu eta zabaltzea (hizkuntzaz, literaturaz, kulturaz)

Hartzaileak dituen komunikazio beharrak ezagutzeko proiektua abiatuko da. Helburua da etorri berriak duen euskara maila komunikazio helburuarekin alderatu eta egin behar duen bidean lagundu. Hartzailearen sare hurbila aztertu. Jarritako helburura iristeko pertsonak identifikatu, kopurua zehaztu eta horien jarraipena egin. Jarraipen plangintza pertsonalizatua egin. Helburua betetzeko trebatu hartzailea. Emozio/sentimenduen kudeaketan trebatu, zailtasunen aurrean estrategiak erabiltzen erakutsi, motibazioan eragin, beldur eta lotsari aurre egiteko trebatu. Horretarako, asteroko saioez gain, mintzalagun guztiekin eta bestelako euskal hiztunekin biltzeko guneak eskaini.

«Mundutik Arrasatera eta Arrasatetik mundura», euskara erdigunean jarrita. Kultur aniztasunaren aberastasuna azaleratzeko eta herritarron elkar ezagutza sustatzeko garatuko da egitasmoa, Ekin Emakumeak elkarrekin batera. Euskara izango da proiektu honen erdigune eta komunikazio hizkuntza.

Migrazio fluxu ezberdinei erantzunez, **Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die**; hala nola, 60 eta 70. hamarkadetan industriaren garapenaren ondorioz estatu espainolek etorritako pertsonen, baita urte batzuetatik hona, Europar Batasunetik edota munduko beste herri batzuetatik etorritako pertsonen.

Ondorioz, Arrasatek beste euskal udalerri batzuek bezala, aldaketa etengabea izan du, kultura arteko gizarte anitza bihurtuz. Hizkuntza, kultura, ohitura eta erlijio ezberdinak elkarrekin bizi dira gure herrian, eta udaletik ezinbestekoa ikusten da elkarrenganako aitortzan oinarritutako politikak bultzatzea eta abian jartzea.

2007. urtetik aritu da Ekin elkarrekin etorkinentzako eta baztertze arriskuan dauden pertsonentzako harrera, orientazio eta formazio modulua eskaintzen. 2012an hasi zen udala zerbitzu hori finantzatzen, ikusi baitzen Arrasateko udalak immigrazioaren inguruan egiten duenaren osagarri garrantzitsua bilakatu zela. Kontuan izan behar da etorkinek Arrasateko biztanleria osoaren %6a osatzen dutela.

2014. urterako zerbitzua osatzea eta hobetzea izan da udalaren helburua; horretarako, «Mundutik Arrasatera eta Arrasatetik mundura» egitasmoa martxan jartzea erabaki da. Proiektu honek «Harrera, Orientazio eta Informazio zerbitzua», **«Auzoko» programa** eta elkarren aniztasuna eta aitortza lantzeko ekintzak batzen ditu.

Elkarrekin aniztasunaren onurak sustatuz.

Bizi den kultur anitzeko gizarte honetan, kultur elkartrukeak berebiziko garrantzia du gizarte aberasgarriago bat lortzeko eta bizikidetzat errazteko. Horrek, gizabanakoarengan ikuspegi zabalagoa ahalbidetzen du, eta aldi berean, beste balore batzuk indartzen dira; hala nola, bestearekiko errespetua edota norberaren identitatea sendotzea.

Horretarako bultzatuko du, hain zuzen, udalak egitasmo berri hau euskara, aniztasuna eta herritarrak bilduz. Izan ere, Euskal Herrian hizkuntza aniztasuneko errealitate baten aurrean gaude. Bestalde, herritarrok, hizkuntza behar da elkarren artean komunikatzeko, jendarte osatzeko eta horretarako jartzen da euskara erdigunean, kohesio eta komunikazio hizkuntza gisa.

Proiektu honekin, besteak beste:

- Euskara eta Euskal kulturari buruzko sentsibilizazio eta lehen hurbilpen kontaktua landuko da, etorkinen integrazio soziokulturala ahalbidetze aldera.
- Beste jatorri batzuetatik datozen pertsonak harreman-sarean sartzera eta parte hartzera bultzatzea.

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Immigrazio teknikariarekin elkarlana» 73. orrialdean.
- «Atzeritarrentzako idatzizko materialak» 92. orrialdean.
- «Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea» 121. orrialdean.
- «Zabu Zibu jolas parkea» 171. orrialdean.
- «Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea» 210. orrialdean.
- «etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea» 291. orrialdean.

«Auzoko» programa. Beste hau ere ikusi:

- «auzoko egitasmoa» 292. orrialdean.

- Hizkuntza desberdinetako herritarrek harremanetan jartzea, norberarena eta besteena aintzat hartuta.
- Herritarrek gure herrietako hizkuntza aniztasunaz jabetzea eta euskaratik urrun daudenak euskarara hurbiltzea ahalbidetzea.
- Herritarren elkarbitza egokia sustatzea.
- Ahalik eta herritar gehien inplikazioa bilatzea inklusioa gerta dadin.
- Herritarren elkar ezagutza, hurbilketa egitea, aurreiritziak gainditzea eta elkarren aitortza.

Harrera modulua eta Auzoko egitasmoa:

Harrera, Orientazio eta Informazio modulua jatorri desberdinetako 18 urtetik gorako pertsonen eskainiko zaie. Euskal Herriko errealitatea ezagutu nahi dutenak izan daitezke, integrazio bidean laguntza behar dutenak edota harreman berriak egin nahi dituztenak. Horrela, herrira iritsi berriekin bitartekari lana egingo da horien integrazioa errazteko asmoz. Hurbiltzen den orori, kezka, zalantza argituz, egoerak eskatzen duenaren arabera, zerbitzu desberdinetara bideratuz eta behar duten orientazio eta informazioa eskainiz. (esku-orriak eraman).

Bestetik, eta aurrekoarekin uztarturik, Topagunetik (Euskara elkarten federazioa) datorkigun Auzoko egitasmoa garatuko da. Dagoeneko Euskal Herri mailan geroz eta gehiago hedatzen ari da: euskaraz bizi direnen (Auzotar) eta euskaratik urrun dauden (Auzokide) bilgune bihurtzen da Auzokoa eta, euskara da elkarbizitzarako tresna garrantzitsua.

«AISA» eta «Hitz egidazu» programak:

- AISA metodologia erabiltzen duen ikastaroa egitea eta taldeari egokitutako materiala prestatzea. Azken urte bietan izandako esperientzia dela eta, matrikulazio jarraitua egiten da urtean zehar. Hau da, matrikulazioa zabalik egoten da taldeak osatu ahala martxan ipintzeko. Aurten ikastaro bi eskaintzeko asmoa dago: otsailtik maiatzera eta urritik Gabonetara.
- Hitz egidazu programa: **bikote linguistikoak**. Hizkuntza eta kultur dinamizazioa: asteen behin pertsona bi elkartzen dira, bata euskalduna eta, bestea, berri, euskara ikasten ari den etorkina. Asmoa da etorkinen eta autoktonoen arteko bikote linguistikoak eratzea, alde batetik, hizkuntzaren alderdi informalek ikasteari heltzeko eta, bestetik, ahozko berba jariora bizkortzeko. Horretarako material berezia sortu da: «Nire lehen koaderno».

«Nire lehen koaderno»: Durangoko Berritzeguneko Kultura arteko Hezkuntza lan-taldearen helburu nagusia irakasleen prestakuntza izaki, hainbat gai jorratu dira azken urteotan: harrera, hasiera-ebaluazioa, gelako metodologia, baliabide didaktikoak... Zenbaitetan, geure lanak ezagutzera emate aldera, liburuxkak plazaratu dira edota formatu digitalean zabaldu.

Oraingo honetan ikaslearen koaderno baterako bilduma bat egin nahi izan da, ikasle bakoitzak eskolako edukiak bakarka ere landu ditzan: esaldi arruntak eta testu

Bikote linguistikoak. Beste hauek ere ikusi:

- «Etorkinekin «bikote linguistikoak»» 121. orrialdean.
- «bikote linguistikoaren egitasmoaren laguntza» 211. orrialdean.

errazak (elkarrizketak, narrazio laburrak, hitz jokoak...) irudi askoren laguntzaz landu ahal izango ditu.

Bakarka egin beharreko lan hori gelako lanarekin zuzen-zuzenean lotuta egotea nahi izan da. Izan ere, irakaslearekin eta beste ikasle batzuekin batera gelan landutakoa geroago bakarka finkatzea izan baita helburu nagusia; gelako jarduera arruntetatik aparte beste orduren batean erabiltzeko edota etxera eramateko koadernoak ere izan liteke. Beraz, koaderno honen ardatza gelako hizkuntz programazio berbera izango da.

Horrexegatik hartu da oinarritzat duela bost urte egin genuen dokumentua: «Ahozko curriculum: hizkuntz trataera ikasle etorkinekin». Programazio hartan ikasle etorri berriek euskal hizkuntzaren hasi-masiak ikasteko landu behar dituzten hizkuntz funtzio eta adierazle linguistikoak azaltzen genituen. Hain zuzen ere, hizkuntz funtzio edo «topiko» horiek (agurrak, norberaren aurkezpena, pertsonen deskribapena, animaliak...) hartu dira abiapuntutzat oraingo lan hau egiterakoan.

Dena dela, koaderno honek ez du gelako lana ordeztu behar. Ez gaitzeen jausi tentazio horretan. Ikasle berriak, gelan, irakaslearen laguntza izaten du, beste jarduera-mota asko egin behar ditu, eta, batez ere, **ahozkotasuna landu behar du**.

Koaderno honen xedea gelako jardueren jarraipena izatea da. Bestalde, irakaslearen koaderno honen bokazioa paperezko material izatea da, hau da, ikasleek eskuartean noiznahi eta noranahi erabiltzekoa. Izan ere, garrantzitsua da paperezko formatuari gutxienezko duintasuna ematea eta ikasleei liburuxka gisa aurkeztea: gure ustez, koaderno osoa eman behar zaie hasieran, kolorez eta ondo enkoadernaturik. Ez zaigu bidezkoa iruditzen gure ikasleek gaur fotokopia batzuk eramatea, bihar beste batzuk... eta beti orri solteekin ibiltzea.

Formatu digitalean edukitzeak, ordea, itzelezko abantailak eskaintzen dizkio irakasleari: jarduera hau edo beste hura kendu egin daiteke, irudiak gehitu, ikasle batentzat testuren bat egokitu... informatikak aukera asko ematen dizkigu.

Funtsezkoa iruditzen zaigu irakasleak horretan ere trebatzea, material digitalizatuak etengabe hobetzeko eta premien arabera moldatzeko aukera ematen baitu.

Koadernotxo hau argitaratzean, oraintsu etorri zaizkigun irakasleak eta euren hasierako premia komunikatiboak izan dira gogoan, jakina. Orain arte izan ez duten baliabide bat jarri nahi izan da euren esku. Baina, horrez gain, tresna baliagarri bat eskaini nahi izan diogu HIPIari (Hizkuntza-errefortzurako/Indartzeko Programako Irakaslea) edota prozesu horretan lagunduko dion irakasleari. Hori da gure nahia, guretzat behintzat material erabilgarria izan da eta.

🔗 «Hitz egidazu» programa (Boluntariotza linguistikoari buruzko programa): bikote linguistikoak. Programa hau atzerriarren alfabetatze eta hizkuntza-ikasketa prozesutan laguntzeko asmoarekin jarri da abian. Halaber, kulturen arteko sustapen guinea izatea nahi du.

Ahozkotasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko» 55. orrialdean.
- «Ahozkotasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahozkotasuna» 67. orrialdean.
- «Ahozkotasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahozkotasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahozkotasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.
- «ahozkotasuna, bat-batekotasuna» 260. orrialdean.

Hizkuntzaren aldetik, harrera egiteko programa da, hizkuntza ikasi eta erabiltzeko harreman giro informaletan, baita etorkinen eta autoktonoen arteko trukaketak eta hartu-emanak errazteko ere. Beraz, programaren bidez, etorkinak ingurune sozialik gertukoenean integratzea lortu nahi dugu; izan ere, hizkuntza faktore garrantzitsua da identitate sozialerako zein pertsonon arteko interakzioa erregulatzeko.

Honako programa honetan alfabetatze-prozesuei ikuspegi bitatik helduko zaie:

- Hezkuntza ikuspegia: helduen hezkuntzarako ikastetxeen, euskaltegien eta Hizkuntza Eskola Ofizialaren alfabetatze-ikastaroen bitartez. Ildo honetan, nabarmentzekoa da gaztelania eta euskara klaseak osatzera datorren baliabidea dela programa hau, eta helburu nagusia laguntasuna ematea duela jendarteko hartu-emanetarako premiazkoak diren hizkuntza ezaguera eta trebeziez jabetzeko eta horiek sendotzeko.
- Hizkuntz eta kultur dinamizazioa: astean behin pertsona bi elkartuko dira, bata gaztelaniaduna edota euskalduna eta, bestea, berriz, gaztelania edota euskara ikasten ari dena. Etorkinen eta autoktonoen arteko bikote linguistikoak eratzea bultzatzen da, alde batetik, hizkuntzaren alderdi informalak ikasteari heltzeko eta, bestetik, ahozko berba jarioa bizkortzeko.

Ongi etorri. Beste hauek ere ikusi:

- «Herritar berriei ongi etorri» 19. orrialdean.
- ««Ongi etorri» kanpaina» 29. orrialdean.

🔗 Etorkin helduentzako «**Ongi Etorri**» ikastaro laburra: etorkin helduei zuzendutako programa da, euskararekin lehen harremana gauzatzeko helburua duena: agurrak, zenbakiak, norberaren burua aurkezten ikasi, kortesiazko forma batzuk, agindu batzuk entzun eta esan, eguneroko erosketak euskaraz egitea eta abar. Prozedurari dagokionez, udaleko Gizarte Zerbitzuetako langileekin elkarlanean, egitasmo honen berri ematen zaie banan-banan herrian erroldatuta dauden etorkin guztiei, eta ondoren, interesaren arabera, taldeak antolatzen dira ikastaroan parte hartzeko. Ikasleek interes handia adierazi ohi dute, eta batzuei euskara ikasteko jarraitzeko gogoia ere pizten zaie. Ikastaro labur hori egin ondoren, AISA ikastaroa eskainiko zaie udazkenean: 60 orduko ikastaroa, euskaraz gehiago sakontzeko. Helburuak: eguneroko bizitzarako balioko dien maila oinarri-oinarrizko bat lortzea: ulermena, deskribapenak, janariak, lekuak identifikatu eta deskribatu, eguneroko ohiturak eta salerosketak.

🔗 Etorri berrientzako zenbait mezu hainbat hizkuntzatan: errumaniera, arabiarra, kurdu, ingelesa, frantsesa. Hainbat eredu dauzkagu: AISAri buruzko informazioa, eskualdeari buruzkoa, hiztegi txikiak. Urte osoan zehar lor daiteke informazio hau.

🔗 Udaleko gizarte ongizate sailak, azaltzen diren premien berri eman eta uanean uneko premietara egokitzea: itzulpen zerbitzuarekin (merkataritza hiztegitxoak, euskaltegi eskaintzak, aisaldi programak), kultur tradizioen azalpenak (Olentzero, txitxiburduntzi eguna, inauteriak, Santa Ageda...) eurak integratzeko eta parte hartzeko helburuarekin.

🔗 Udalerrian bizi diren etorkinei ikasturtea hastearekin batera ikastaroa egiteko aukera eskaintzen zaie, etxeetara bidaltzen den eskuko orriaren bitartez ematen zaie ikastaroen berri. Ikasturte honetan bi ikastaro antolatu dira, AISA 1 eta AISA 2, bakoitza 60 orduko iraupenekoa. HABEk ezarritako baldintzak bete dituzten lau

talde antolatu dira. Euskaltegiak egindako ebaluazio txostena eta ikasleen iritziak dira ebaluatzeko moduak.

- Atzeritarrentzako idatzizko materialak sortu, eguneratu eta zabaltzea (hizkuntzaz, literaturaz, kulturaz): udalak eskaintzen dituen diru-laguntzak ezagutzera eman etorri berriei eta euskaraz ez dakitenei. Euskaltegiekin harremanetan jarri eta beraien matrikulazio kanpainarekin bat eginez, diru-laguntzen berri eman postaz etxez etxe.

- «Hitz egidazu» programa: bikote linguistikoak. Hizkuntza eta kultur dinamizazioa: asteen behin pertsona bi elkartzen dira, bata euskalduna eta, bestea, berriz, euskara ikasten ari den etorkina. Asmoa da etorkinen eta autoktonoen arteko bikote linguistikoak eratzea, alde batetik, hizkuntzaren alderdi informalak ikasteari heltzeko eta, bestetik, ahozko berba jarria bizkortzeko.

UEMA. Euskalduntzea-Prestakuntza

Ekintzaren helburu nagusia: Euskararen aldeko motibazioa eta euskararen ezagutza handitu herritarren artean, herriko etorri berriei lanketa berezia eginda.

Euskara XXI txostenaren lehenetsunezko lan ildo hauekin bat dator:

- Euskara eta haren munduak etorkinengana hurbiltzea, hauen integrazio zabala eta aberasgarria ahalbidetzeko eta euskara erabilera-eremu demografikoki dinamikoetara hurbiltzeko xedez (8. lan ildo).
- Euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzera eta aberastea, hiztun berrien adierazkortasunaren mesedetan. Zuzentasunaren irizpide bakarretik komunikagarritasunarenera eta adierazkortasunarenera igarotzea (9. ildo).
- Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea. Euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen dan baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra da, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada (11. ildo).

Atarikoak:

Euskarak herri-hizkuntza nagusi izateari eutsi dio gurea bezalako herri euskaldunetan eta ez dago zalantzarik etorkizunean ere hala izaten jarraitzea nahi dugula. Baina, horretarako, Euskal Herrian oro har eta gure herrian bertan bizi dan herritarren mugimenduaren aurrean, helburu horri begira hainbat neurri hartzea ezinbestekoa izango da. Horrela, eleaniztasunak herri euskaldunetako errealitatea aberastu egingo du, eta, aldi berean, herri euskaldunetako herritarrek euskarari normaltasunez eusten badiote, etorri berriak ez du duda izpirik izango eta euskararanzko bidea egingo du. Hori horrela izan dadin, ordea, beharrezkoa izango da datozen herritar horiei eta aspalditik herrian bizi direnei begira hainbat ekimen bideratzea.

Ekintzaren ildoak, deskribapena eta berritasuna/originaltasuna.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «Mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «Mintzasaila, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimen» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Helburu nagusia betetze aldera, ekintza ildoka banatuta dago, eta ildo bakoitzak helburu espezifikoak eta bere deskribapenak ditu. Txostenaren bukaeran, ildo bakoitzari lotutako berritasunak edo/eta originaltasuna jasoko dira.

- 1. ildo. Herrian edo eskualdean etorri berriei harrera egiten dieten erakunde berrien arteko koordinazioa.

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Etorri berriekin harremana duten erakundeek hizkuntzaren gaiari dagokion garrantzia ematea.
- * Gure herrira datorrenari informazio eta gomendio berdinak ematea harrera egiten zaien leku guztietan.

—Deskribapena:

- * Gure herrian bertan eta eskualdean dauden etorri berriei harrera egiteko hainbat erakunderekin aurretik diren harremanetan sakonduko da. Batetik, banakako bileren bidez kontzientiazioa sustatuko da, batez ere, euren jardueran eta diskurtsoan euskalduntzearen ideiak pisu handiagoa izan dezan. Bestalde, herriko eragile guztien arteko koordinazioa landuko da (Caritas, GKEak eta abar), euskalduntzearen gaian ildo bateratuak landu ditzaten.

- 2. ildo: **Haur eta gazteekin lanketa berezia** egitea euskalduntzeko.

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Etorri berriak diren familietako haurrak eta gazteak ondo txertatzea euskaldunen hizkuntza komunitatean.
- * Haur eta gazte etorri berriek azalarazten dituzten gabeziei modu eraginkorrean erantzutea epe laburreko eta ertaineko emaitzak izateko.

—Deskribapena:

- * Etorri berrien kasuan, arreta berezia jarri behar zaie haur eta gazteei, seguruenik, gure herrian indartsu dagoen euskara ondo jakinez gero, integrazioa ere askoz errazagoa izango zaie lako. Hori jakinik, eskolako irakasle eta arduradunekin elkarlanean, eskolaz kanpoko jarduerak antolatuko dira hiruhilabete behin.

—Egingo diren ekintzetako batzuk hauek dira:

- * Inguruko mendi edo ibairen batera txango laburra.
- * Hizkuntza erabiltzeko jolasak: filmak asmatzera, aho-korapiloak, asmakizunak eta abar.
- * Abesti eta dantza tailerra.
- * Mozorro festa.

—Berritasuna:

- * Haur eta gazte etorri berriek euskararekin duten harremanik sakonena eskolan izan ohi da, eremu formalean, beraz. Ekimen honekin zeharo

garrantzitsua den eremu informala lantzen da, eragin handia duen esparrua, inondik ere. Bestalde, beste haurrekin batera parte-hartze horizontala sustatzen da eta dinamika bateratueta integratzea ere lortzen da sarri. Jakina, euskarazko jarduerak direnez, horrek hizkuntzaren garapenean eta euskalduntzean asko laguntzen die haurrei.

- 3. ildo: Etorkinen harreran euskalduntzea txertatzeko protokolo bateratua sortu eta adostea.

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Toki-erakundearen barneko teknikari eta departamendu desberdinak koordinatzea, prozedura eta praktika bateratuak izan ditzaten.
- * Batetik, toki-erakundeko teknikari eta politikariak, eta, bestetik, etorri berrien harreran parte hartzen duten elkarte eta eragileak biltzea harremanak sakondu eta ildo bateratuak sustatzeko.

—Deskribapena:

- * Lantalde bat sortuko da toki erakundeetako kideekin eta etorri berriein harremana izaten duten elkarteekin eta, bertan, euskalduntzera bideratutako diskurtsoak eta praktikak jorratuko dira. Helburua da, guztiek guztien berri izatea, eta protokolo bateratu bat adostea etorri berriak euskalduntzera bideratzeko. Honako urratsak emango dira:
- * Orain arte eragile bakoitzak egin duena jasotzea.
- * Beharrezkoak diren eta oraindik ez dauden pausoak identifikatzea.
- * Herrira iristen diren etorri-berriak euskaldundu daitezen, iritsi berritan emango diren pauso guztiak zerrendatzea, eta bakoitzak dagozkion ardurak hartzea.
- * Epe bat ezarriko da jarraipen sistema bat aktibatzeke, eta adostutako prozeduratan beharrezko diren doikuntzak egiteko.

—Berritasuna

- * Ildo honek ez du aurrekoarekin hausturarik sortzen, kontrakoa baizik, orain arte urratutako bidean sakonduko du. Hain zuzen ere, koherentzia eta kohesioa emango dizkio udaletik eta elkarteetatik bideratzen diren ekimen guztiei, eta horretantxe datza berritasuna, orain arte nahiko sakabanatuta jardun dutenak elkarlanean arituko direla.
 - 4. ildo: udaletxera erroldatzera datozen etorri berriei harrera diptikoa ematea.
- Ildoaren helburu espezifikoak

- * Herrira etortzen diren herritar berriek nora datozen jakitea; eta bertako hizkuntza, herritarrek oro har erabiltzen dutena, zein den jakinaraztea.
- * Gure herrira etorri ahala behar dituzten oinarritzko zerbitzuen informazioa euren hizkuntzan eta euskaraz ematea, hala euskararekin lehen kontaktua eginez.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

—Deskribapena.:

- * Etorri berria erroldatzera datorrenerako, diptiko eredu bat prestatuta izango da, eta, bertan, honako edukiak sartuko dira, besteak beste:

Oinarrizko hiztegia eta ohiko esaldiak.

Euskal Herrira datorrela eta euskara dela bertako hizkuntza.

Gurea herri euskalduna dela, %70etik gora euskaldunak garela, eta euskara dela herritarren eguneroko hizkuntza, esparru guztietan.

Lehen aldiz etorri denez, gure udalerriko zerbitzu publikoen eta bere intereserako izan daitezkeen beste hainbat erakunderen gaineko informazioa (zertarako diren, helbidea, telefonoa eta abar.

Diptiko hori ele biz banatuko da, euskaraz eta beste hizkuntza batean, eta etorri berriak gertuen sentitzen duen hizkuntzan emango zaio.

—Berritasuna eta originaltasuna:

- * Urteroko bideari helduta, iaz balorazioa eta berrikuspena egin genuen harrera-diptikoen eta hiztegitxoek gainean. Hori dela eta, sortutako ideiak bertan txertatzeko asmoz, aurten diptiko berriak diseinatu dira. Alde batetik erabilgarritasunari begira, eredu praktikoagoak eta dinamikoak egin dira. Horrela, udal bakoitzak, informazioa berritu, osatu edo aldatu ahal izango ditu beharren arabera.

- * Horrez gain, diptikoekin batera, hiztegitxoak banatzen hasi gara. Bertan, euskara hainbat hizkuntzarako hitz gakoak eta esaldirik erabilgarrienak daude.

- 5. ildo. Etorri berriei euskalduntzeko aukeren berri eman

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Etorri berriak euskaraz ikastea.

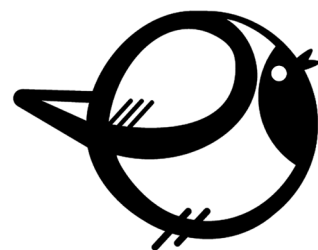
- * Herrian edo eskualdean dauden euskalduntzeko aukeren berri eta horretarako dauden laguntzen berri izatea.

—Deskribapena.

- * Harrera diptikoarekin eta hiztegitxoekin batera, gure herrian edo inguruan dauden euskalduntzeko ikastaro eta egitasmoen berri emango zaio, baita horretarako dauden diru-laguntzen berri ere. Dena dela, herrian ohiko matrikulazio kanpaina egiten denean, etorri berriei gutun berezia bidaliko zaie ikastaro horietan izena eman dezaten.

Euskararen erabilera

helburu estrategikoa

4. Administrazioa

4.1. Administrazioan euskararen erabilera sustatu eta bermatzea (Toki erakundeak)

- 4.1.1. Herri-administrazioek (EAEko administrazio orokorrak, Foru Aldundiek, Udalerriek, Osasun Zerbitzuek, Herrizaingoek, Justizia administrazioak, sozietate publikoek eta zuzenbide pribatuko entitate publikoek) hizkuntza kudeaketako planak onartu eta betetzea
- 4.1.2. Beren lanean euskaraz jarduteko gai diren herri-langileek eta administrazioekiko harremanetan euskaraz jarduteko gai diren herritarrek euskararen erabilera era progresiboan areagotzeko erakunde bakoitzean neurriak hartzea
- 4.1.3. Herritarrek administrazioekin dituzten harreman ahozkoetan eta idatzizkoetan bi hizkuntza ofizialak erabiltzeko aukera bermatzea
- 4.1.4. Hizkuntza paisaian (errotulazioa eta noizbehinkako oharrek) euskararen erabilera bermatzea: erakunde barruko hizkuntza-paisaian euskararen presentzia gehitzea y administrazioaren seinaleztapen publikoan eta noizbehinkako oharretan euskararen erabilera handitzea, komunikagarritasuna zainduz
- 4.1.5. Erakundearen agerpen publikoetan euskararen presentzia eta lehentasuna bermatzea
- 4.1.6. Erakundearen ahozko kanpo zein barne-harremanetan euskararen erabilera gehitzeko neurriak artzea, betiere herritarren hizkuntza-aukera errespetatuz
- 4.1.7. Erakundearen idatzizko kanpo zein barne-harremanetan euskararen erabilera gehitzea, sortze-lana areagotuz, komunikazioen kalitatea zainduta eta edozein euskarritan
- 4.1.8. Herri Administrazioetako kargu publikoek euskararen erabilerarekiko jarrera eraginkorra agertzea, bai herritarren hizkuntza eskubideak bermatzeko, baita euskara ere lan hizkuntza izan dadin

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

4.2. Euskara ere lan hizkuntza izateko neurriak hartzea (Toki erakundeak)

- 4.2.1. Euskara zerbitzu hizkuntza ez ezik lan hizkuntza ere izan dadin bideak jartzea. Dagokien hizkuntza eskakizuna egiaztatua duten langileen eta, edozeinetara ere, euskara erabiltzeko gai den herri-langile ororen ohiko lan hizkuntza izango da euskara ere neurriren batean, progresiboki handiagoa izango den neurrian. (Neurri hori administrazio bakoitzaren hizkuntza kudeaketako planean zehaztuko da, besteak beste kontuan harturik aipatu planean ezarritako helburuak eta bitartekoak, erakundearen hizkuntza egoera, zerbitzu administratiboaren izaera, herri-langileen hizkuntza gaitasuna eta jarrera, eta administrazioaren jardueraren eremuaren ezaugarri soziolinguistikoak; beti ere herritarren hizkuntza aukeraren kalterik gabe)
- 4.2.2. Euskara ere ohiko lan hizkuntza izango duten herri-langileei beren lanjardunerako lagungarri zaizkien bitartekoak jartzea
- 4.2.3. Euskara lan hizkuntza moduan finkatzeko hartuko diren oinarri nagusiak lanpostuaren komunikazio-funtzioak eta lanpostuko herri-langilearen euskara-gaitasuna eta hizkuntza-jarrera izango direnez, herri-langileen euskararen aldeko jarrera, motibazioa eta onarpena sustatzea, horretarako behar den prestakuntza eta laguntza eskainiz
- 4.2.4. Euskaraz jarduteko gai diren herri-langileen hizkuntza erabileretan lehentasunezko arreta jartzea
- 4.2.5. Tresna eta aplikazio informatikoetan euskararen erabilera ziurtatzea eta gehitzea
- 4.2.6. Erakunde barruko sarean, Intranet sarean, euskararen presentzia bermatzea
- 4.3. Langileen euskara-gaitasuna etengabe hobetzeko neurriak hartzea (Toki erakundeak)

- 4.3.1. Hizkuntza-eskakizunen egiaztapenak areagotzeko neurriak hartzea

- 4.3.2. Salbuetsitakoen euskararen ezagutza hobetzeko neurriak hartzea
- 4.3.3. Herri Administrazioetako kargu publikoen euskararen ezagutza hobetzeko neurriak hartzea
- 4.3.4. Euskara lan hizkuntza duten langileentzako prestakuntza iraunkorra bultzatzea (prestakuntza orokorra euskaraz nahiz euskara erabiltzeko prestakuntza berezia)
- 4.3.5. Legeriak eta kudeaketa planek ezartzen dituzten irizpideak ez ezik, lanpostuei hizkuntza eskakizunak ezartzerakoan bi faktore kontuan hartzea: lanpostuaren beharrian komunikatibo nagusiak, alde batetik, eta zerbitzuemaile nahiz zerbitzu-hartzaile diren euskal hiztunen hizkuntza ezaugarriak, bestetik
- 4.3.6. Hizkuntza eskakizunen derrigortasuna zenbat lanpostutan ezarri zehazterakoan administrazioaren jardura-eremuaren egoera soziolinguistikoa ardatz nagusi gisa hartzea, kontuan izanik, halaber, administrazioen hizkuntza kudeaketako planetan aurreikusitako helburuak eta dagokion administrazioaren hizkuntza errealitatea. Legez, lanpostu batzuetan euskara gaitasuna derrigorrezkoa da, eta besteetan, merezimenduzkoa. Euskara gaitasuna egiaztatzea derrigorrezkoa den ala merezimenduzkoa erabakitzean, banaketa hori arrazoibidez eta proportzionaltasunez egingo dela bermatzea
- 4.3.7. 86/1997 Dekretuaren aplikazioan malgutasunez jokatzeko, tokian tokiko egoerei erantzuteko moduan, eta ez muga gisa

4.4. Hizkuntzak erabiltzeko irizpideak finkatzea (Toki erakundeak)

- 4.4.1. Herri-administrazio bakoitzak bere esparrurako Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak (HOEI) finkatzea. HOElak ondorengo arloetan aplikatzekoak izango dira, besteak beste: herritarrekiko ahozko eta idatzizko komunikazioa, administrazio bakoitzeko lan-arlo ezberdinen eta herrilangileen arteko ahozko nahiz idatzizko komunikazioa, administrazioen arteko idatzizko komunikazioa, komunikazio telematikoak, ekitaldi publikoetako hizkuntza erabilera, itzulpengintza, korredakzioa, erregistroa, tresna eta aplikazio informatikoak, internet eta intranet, argitalpenak, iragarpenak eta publizitatea, hizkuntza paisaia, herri-langileen

E

S

E

P

udalerrietan

E

etengabeko prestakuntza profesionala eta euskara-gaitasunaren hobekuntza, euskarazko komunikazio idatziaren kalitatea eta komunikagarritasuna, eta kontrataziorako hizkuntza-baldintzak

4.4.2. Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak betetzen direla bermatzea

4.4.3. Kontratazio-hizkuntza betebeharrak ezartzea eta betetzen direla bermatzea (esleipen prozeduretan baldintza-agirietan jasotzea)

S

4.4.4. Elkarte eta enpresei dirulaguntzak ematerakoan edo jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo udal instalazioen erabileraren lagapena egiterakoan hizkuntza irizpideak ere finkatzea eta hizkuntza-baldintzak betetzen direla bermatzea

4.4.5. Herritarren hizkuntza eskubideak bermatzearen kalterik gabe, euskarazko sorkuntzari lehentasuna ematea itzulpenaren bidezko euskararen presentziaren aurretik

4.4.6. Hizkuntza irizpideen baitan dagoen itzulpen politika egoki bat zehaztea (bereziki idazketa elebiduna bultzatuz)

4.4.7. Itzulpenen eta euskaraz sortzen diren testuen komunikazio-kalitatea bermatzea

E

4.5. Administrazioen arteko elkarlana areagotzea (Toki erakundeak)

P

4.5.1. Herritarren hizkuntza eskubideak bermatu eta zerbitzu publikoaren kalitatea hobetzeko helburuarekin, indar berezia egitea osasun-zerbitzuen emailen euskara-gaitasuna gehitzeko (pediatria zerbitzuetan, familia medikuen lanpostuetan, lehen atentzioko zentroetan, adinekoen eta menekotasun ezberdinetako pertsonen atentzio-zerbitzuetan, eta zerbitzu-hartzaileekin zuzeneko harreman jarraitua duten lanpostuetan; erizainak eta abar)

4.5.2. Herritarren hizkuntza eskubideak bermatu eta zerbitzu publikoaren kalitatea hobetzeko helburuarekin, indar berezia egitea herritarren segurtasuna bermatzea helburu duten polizia

udalerrietan

zerbitzuetan, eta arreta berezia jartzea herritarrekin zuzeneko harremana duten lanpostuetan ahozko komunikazioa euskaraz ere izan dadin

- 4.5.3. Justizia Administrazioan epaitegi-prozedurak euskaraz ere egin ahal izateko neurriak hartzea, eta herritarrei aitorturiko hizkuntza eskubideak eremu horretan ere bermatzeko egin behar diren lege aldaketak egitea
- 4.5.4. Estatuaren administrazio periferikoaren giza baliabideen egitura eta zerbitzu antolaketa EAEko hizkuntza errealitatera eta legedira egokitzea
- 4.5.5. Euskararen beste lurraldeetako herri-administrazioekin jakintza trukea eta elkarlana garatzea
- 4.5.6. Herri-administrazioak hizkuntza eskubideen urraketak identifikatu eta konponbidean jartzerakoan aitzindari eta bide erakusle direnez eta izango direnez, ELEBIDE (Hizkuntza eskubideak bermatzeko zerbitzu publikoa) sustatzea eta zabaltzea

4.6. Kanpoko komunikazioan euskararen erabilera gehitzea (Toki erakundeak)

- 4.6.1. Komunikazio planak garatzea euskara erabiltzeko gai diren herritarrek euskararen hautua egin dezaten lagundu eta sustatzeko
- 4.6.2. Komunikazio instituzionalean eta erakundearen izenean egiten diren jendaurreko jardueretan euskararen erabilera bultzatzea
- 4.6.3. Argitalpenetan euskararen presentzia gehitzea
- 4.6.4. Web orrietan euskararen presentzia gehitzea, komunikagarritasuna zainduta
- 4.6.5. Iragarki, publizitate eta kanpainetan euskararen presentzia areagotzea, komunikagarritasuna zainduta, eta betiere legeak ezarritako gutxienekoari kalterik egin gabe

E

S

E

P

udalerrietan

5. Gune geografiko euskaldunenak

5.1. Herritarren gehiengo nabarmena elebidun izanik euskaldunenak diren gune geografikoetan euskara lehen hizkuntza funtzionala izan dadin neurriak hartzea

5.1.1. Euskara ohiko lan hizkuntza gisa garatzeko herri-administrazioetako langileek behar besteko euskara-gaitasuna izan dezaten neurri eraginkorrak hartzea

UEMA trebakuntza:

- Udal internet profila elikatzen duen langilearen prestakuntza: Weberako nola idatzi ikastaroa (IVAP).
- HE egiaztatzeko prestakuntza: HE egiaztatu nahi duten langileentzako prestakuntza.
- Udal langileei euskaraz lan egiteko baliabideak: lana errazteko baliabideak. Idazki ereduak.
- Lanpostu berriak sortuz gero, finkoa zein behin-behinekoa, HE zehazteko prozedura martxan jartzea, eta, dagokionean, dauden lanpostuei HE egokitzea: udalean lanpostu orok behar du HE zehaztuta izatea. Lanpostu berriak sortzen direnean, beren izaera edozein dela ere, iraungitako DD izango dute. Zerbitzu hizkuntza eta lan hizkuntza ziurtatuko dira. Lanpostuetan aldaketak ematen direnean, HE egokitzea behar (lanpostuaren eginkizunen arabera) eta ahal den (lanpostuaren eta langilearen egoera) aztertuko da eta, hala balegokio, HE aldatzeko proposamena egingo da: gizarte langilea (hutsik), 4. HE eskatuko da; Koordinatzailea (4. HE eskatuko da, langileak badu).
- Trebakuntza txokoa intraneten: langileei zuzendutako hizkuntza txokoa da. Bertan zalantzak, gomendioak eta testu ereduak jasotzen dira.
- Udaltzainen espedienteak: baztertutako kotxeak, isunak eta abar. Udaltzainek egin eta kudeatzen dituzten espedienteak euskaratu eta estandarizatu.

Udaltop jardunaldiak.

Bertsozale elkarteak: Bertsozale elkarteari diru laguntza.

Diru-laguntza deialdietan udalak jarritako hizkuntza irizpideak: hizkuntza irizpideak txertatu dira udalak egiten dituen diru-laguntza deialdietan. Euskararen erabilera planeko ekintza da hau.

- Udalak herriko elkarteetara diru-laguntza ematen dienean, euskararen erabilera egokia bermatzeko baldintza ipiniko du, herritarren parte-hartzearekin egiten diren jarduerak guztiak euskaraz izan daitezen.

🔗 Udalak bat egin zuen zerbitzu publikoak kontratatzerakoan hizkuntza irizpideak ezartzeko Diputazioarekin eta beste hainbat udalekin batera landutako txostenarekin.

🔗 UEMA. Gune geografiko euskaldunenak

Ekintzaren helburu nagusiak:

- Udal langileek, euren jardunean, izan ditzaketen zailtasunak arintzen laguntzea.
- Herritarrei ematen zaien zerbitzua kalitatezkoa izateko urratsak ematea
- Udaletan euskararen erabilera bultzatzea
- Udal langileak administrazioa hizkeran trebatzea, ohiko hizkuntz akatsak zuzentzea eta idatzi argiak eta ulergarriak sortzeko irizpide batzuk izatea.

Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:

- Euskara ohiko hizkuntza izango duten arnasgune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea, euskararen belaunez belauneko transmisioa bermatzeko eta erreferentzialtasun soziala indartzeko. Azken batean, helburua ez baita euskararen ezagutza zabaltzea, besterik gabe, baizik eta euskal hiztunak sortzea.
- Euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzea eta aberastea, hiztun berrien adierazkortasunaren mesedetan. Zuzentasunaren irizpide bakarretik komunikagarritasunera eta adierazkortasunera igarotzea.
- Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ez ezik errespetatzeko bidean, euskara erabiltzeko aukerak bermatzea.
- Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea: euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen den baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra da, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada.
- Euskararen irudiari prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz, batetik, eta, bestetik, euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz.

Atarikoak:

- Gure udala euskararen normalizazioan lanean ari den erakundea da. Helburutzat dauka edozein herritarrek, nahi izanez gero, bizitza publiko osoa euskaraz egin ahal izatea.
- Horretaz gainera, Euskararen Erabilera Normalizatzeko Plana onartu dute, apirilaren 15eko 86/1997ko Dekretuaren 4. atalak dioenari jarraiki. Plan hauen helburu nagusia da herri-administrazioetan euskararen erabilera indartzea eta areagotzea, bai zerbitzu hizkuntza bai lan hizkuntza modura.
- Gauzak horrela, udal langileek behar duten prestakuntza detektatu eta asebeteko da.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

Azalpena:

- Ikastaroaren izena Administrazioako hizkera eta testuak lantzen II izango da eta 12 orduko iraupena izango du.
- UEMAko hizkuntz normalizatzaileak emango du ikastaroa.
- Udal langileekin taldea osatuko balitz edota taldeko gehienak bertako udal langileak balira, udaletxean bertan edo udalak bertan duen lokalen batean emango da ikastaroa. Komeni da lokalek 12 lagunentzako tokia izatea (nahikoa aulki eta mahaiekin) eta, ahal izanez gero, arbela izatea.
- Taldea osatzeko gutxienerako kopurua sei lagunekoa izango da.

Norentzat:

Gutxienez 3HE edo EGA egiaztatuta daukatenentzat edo horien pareko maila dutenentzat.

Edukiak:

- Maiuskulak eta minuskulak noiz erabili.
- Laburdurak, siglak eta abarrak nola deklinatu.
- Helbideak nola idatzi.
- Orduak nola idatzi.
- Aditzaren aspektua.
- Aditzaren nominalizazioa.
- Kataforak eta anaforak.
- Gerundioaren erabilera okerra.
- Pasiboa eta inbertsonala.
- Esaldi lausoak.
- Hitz elkarketa.
- Erdarakadak zuzendu.
- Informazio garrantzitsua aurreratu.

Gutunak, deialdiak, aktak eta bandoak behar bezala idazteko irizpideak

- 🔗 Diru-laguntzak: Gai degia, Behatokia, Ehun milak, Guraso elkarte, musika eskola.
- 🔗 Euskara ardatz izaki, talde kulturek ekintzak antolatzeagatik diru-laguntzak jasotzea.
- 🔗 Musika eskolari diru-laguntza.

- 🔗 Zehaztuta dauden hizkuntza irizpideak aztertu, berregokitu beharrezkoa baldin bada, aplikatu eta jarraipena egitea.
- 🔗 Udalean erregistratutako elkarteei diru-laguntzak esleitzerakoan, kontuan izaten den irizpideetako bat eskabidea eta memoria euskaraz entregatzea da.
- 🔗 Laguntza teknikoa herriko taldeei: taldeek euskaraz jarduteko behar duten laguntza teknikoa ematen saiatzen da euskara zerbitzua.
- 🔗 Guraso elkarteak: guraso elkarteari diru laguntza
- 🔗 Hizkuntza baldintzak kontratazioetarako deialdietan: kontratazioak egiten direnean, kasuz kasu aztertuko dira eta eskatu beharreko hizkuntza baldintzak zehaztu, beti ere, EPeo helburuak betetzen direla ziurtatzeko.
- 🔗 Kirol taldea: kirol taldeari diru laguntza

5.1.2. Udalerri euskaldunenetako osasun, justizia eta gizarte zerbitzuetan euskararen erabilera lehenestea

- 🔗 Ongizate arloarekin elkarlan berezia eratzea, bere menpeko erakundeekiko harremanetan hizkuntza irizpideak txertatzeko: egindako erabilera azterketetan ateratzen den emaitzetako bat da euskara gutxiago erabiltzen dela Ongizate esparruan beste esparru batzuetan baino. Horregatik, beharizan horri erantzuteko planteatzen da hausnarketa talde berezia, hizkuntza irizpideak aztertu eta lantzeko.
- 🔗 Udalerri euskaldunenetako osasun, justizia eta gizarte zerbitzuetan euskararen erabilera lehenestea: udalak bermatzen du herriko osasun zentroetako hizkuntza euskara izatea. Bai komunikazioetan baita langileen hizkuntzari dagokionez ere; osasun zentroko langile finkoak euskaraz funtzionatzen dute, eta udala ahalegintzen da ordezkapenak egiten dituztenean ere herritarren hizkuntza eskubidea bermatzen.
- 🔗 Mediku, erizain, botikari eta bake epailearekin hitz egitea jarrera proaktiboa eskatzeko; konpromisoa adostu eta horien jarraipena egitea.

5.1.3. Administrazioen arteko harremanetan, gune euskaldunenetako udal langileekin izango dituzten lan-harremanak (ahoz zein idatziz) euskaraz izango direla ziurtatzea

- 🔗 Udalaren zerbitzu hizkuntza. Honako hauek egingo dira:
 - Herria eta udala euskaldunak direla adieraziko da.
 - Lehenengo hitza euskaraz, jarraian herritarrak aukeratutakoa.

E

S

E

P

udalerrietan

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

—Udalarekiko harremanak euskaraz izan daitezkeela komunikatu.

—Euskararen erabilera sustatzeko ageriko elementuak ipini.

- Hizkuntza kalitatea hobetzeko neurriak jarriko dira martxan:

—Inprimaki ereduak sortu eta estandarizatu.

—Idatziak sortzeko laguntza teknikoa.

—Idatzi ereduak prestatu, antolatu eta langileen eskura jarri.

- Neurri zuzentzaileak eta konpentsatzaileak ezarriko dira, herritarren hizkuntza hautua errespetatu ezin denean:

—Langile erdaldunari lagunduko dion langile euskalduna izendatu, herritarrarekiko jarduna errazteko.

🔗 Udaleko barne harremanak: euskara da barne harremanetako hizkuntza. Horren jarraipena egingo da eta, hala balegokio, neurriak proposatuko dira.

🔗 Udalaren kanpo harremanak: honako hauek egingo dira:

- Udalarekiko harremanak euskaraz izan daitezen gonbiteak eta eskaerak bideratuko dira (hornitzaileei eta abarrei).
- Herritarrengana iritsi beharreko dokumentazioa euskaratu, eta, komenigarria balitz, ereduak sortu eta behar bezala gorde.

5.1.4. Udalaz gaindiko administrazioek gune euskaldunenetako herritarrei ematen dieten zerbitzua euskaraz eskaintzea

🔗 Alkarbideko D ereduko lan-mahaia indartzea, Aldundiaren menpeko erakundeetan eragiteko protokoloak finkatzearen: euskara zerbitzuen bilgunea da Alkarbide, eta D ereduko lan-mahaian badaude abian gune batzuk: Biscaytik, kirol lan-mahaia eta abar.

5.1.5. Hizkuntza paisaia, ez bakarrik eskumen publikokoa, baizik eta merkataritza eta enpresa arlokoa ere, oro har euskaraz izateko neurriak hartzea

🔗 Feria eta azoketako hizkuntza paisaia, idatzizkoa zein ahozkoa: azoka eta ferietarako hizkuntza irizpideen berri ematea baimena eskatzen dutenean: Kartelak egiteko laguntzak, Euskal musika CDak.

🔗 Herrian industrialde berri bat egiteko Plan Partziala onartuta dago, eta, bertan, jasota dago irekiko diren enpresetako hizkuntza-paisaia euskaraz egongo dela.

🔗 Udaleko hizkuntz paisaia osoa euskaraz dago. Baina herriko enpresetan ere ahalegina egiten du euskaraz egon daitezen.

🔗 Merkatariei eta ostalariei erroteruak aztertzea, itzulpenak eskaini eta erroterulazioa pertsonalizatzeko aukera ematea.

🔗 Paisaia linguistikoa euskaraz ipini dezaten diru laguntzak ematen zaizkie merkatariei. Ez bakarrik erroterulaziorako, baita ageriko elementu guztietarako eta softwareetarako ere.

🔗 Udalak eskaintzen dituen hizkuntza-zerbitzuen artean, erabiltzeko prest dauden materialak banatzen ditu, hala nola, itxita/zabalik kartelak, ordutegiak, faktura, albaran eta errezeiboak, alorkako hiztegiak, merkealdirako txartelak, era guztietako oharak, txartelak eta menuak. Hizkuntza kontuetarako aholkularitza ere badago, eta baita itzulpenak eta testu maketatuak ere. Bertan merkatariei elkarrekin eragile garrantzitsua da baliabideen berri zabaltzeko. Merkatariei aldetik harrera ona dago. Jarraipena eta ebaluazioa egiteko aplikazio informatikoa dago, eta aplikazio horretan bildutako datuen emaitzarekin egiten da urteko balorazioa eta hurrengo urterako hobekuntzen proposamena. Zerbitzua bide desberdinetatik eskuratzeko modua dago, tartean, webgunearen bitartez. Establezimendu berria zabaltzera doazenei informazioa eta hizkuntza-aholkularitza eskaintzen zaie Behargintza eta euskara sailaren aldetik. Arloko elkarrekin harremana Behargintzarekin elkarrekin bideratzen da. Arloan arloko elkarrekin harremana honela gauzatzen da: merkatariei elkarrekin aspaldikoa da harremana, eta urteko planean jasotzen diren ekintzetan hizkuntzen erabilera adostu eta baliabideak eskaintzen zaizkie euskara gehiago erabiltzeko. Bostale ostalariei elkarrekin baliabideak eskaintzen zaizkie eta euren eskaeraren arabera lan egiten da euren; hori guztia, **Geurien be bai egitasmoaren barruan**. Toki publikoetan eta jendaurrean lan egiten duten era guztietako establezimendu, enpresa eta negozioetan lehen hitza euskaraz izan dadin sustatzeko eta euskaraz berba egin daitekeela adierazteko euskarriak argitaratu eta banatzen dira, eta euskarri horiek baliatzen dira udalak eskaintzen dituen hizkuntza zerbitzuak ezagutarazteko. Udalaren hizkuntza paisaia eta irudi korporatiboaren ekimenen barruan honako lan hauek egingo dira:

- Kartel eta erroteruaren jarraipena, behin-behinekoak zein finkoak.
- Interneteko eta sare sozialeko hizkuntza irizpideak bete.
- Komunikabideen aurreko agerpenen jarraipena.
- Udal instalazioen erabileraren jarraipena.
- Erantzungailu automatikoen erantzunak estandarizatzea.

5.1.6. Helduentzako edozein arlotako etengabeko prestakuntza euskaraz eskaintzea

🔗 Herritarrengan eragitea dakiten **euskara plazaratzearen** (euskaraz bizi karpeta, **errenta aitorpena euskaraz**, gidabaimena euskaraz). «Euskaraz bizi karpeta»: bertan txertatzen dira hainbat esparrutako kanpainetan erabiltzeko euskarriak, euskaraz jardun nahi izanez gero nora jo eta zelan jokatu adierazten dutenak (EPK, guraso talde bereziak, **Berbalagun**, aseguruak euskaraz, nominak euskaraz, **apelliduak** abizendu, erosketak euskaraz).

Geurien be bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Geurien be bai» 143. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoaren bidez gazteekin lan egiteko» 192. orrialdean.
- «Erakundearen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea» 289. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoa» 312. orrialdean.
- «Aisia eta kirola: Geurien be bai» 318. orrialdean.

Errenta aitorpena euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Errenta aitorpena euskaraz kanpaina» 295. orrialdean.
- «Errenta aitorpena euskaraz ekimenak» 304. orrialdean.
- «Errenta aitorpena» 307. orrialdean.

Apelliduak abizendu. Beste hauek ere ikusi:

- «Apelliduak abizendu» 33. orrialdean.
- «Apelliduak abizendu egitasmoa» 260. orrialdean.
- «abizendu» 296. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

✎ Helduentzako edozein arlotako etengabeko prestakuntza euskaraz: ikastaro gehienak, udalak finantzatzen baditu ere, herri eta auzo elkarteen bidez antolatzen dira. Udalak bermatzen du helduentzako antolatzen diren ekintza edo jarduera guztiak euskaraz izatea.

✎ Herrian antolatzen diren ekintza guztietan hizlari eta irakasleak euskaldunak izan daitezen arloz arloko baliabideak eskainitzea. Elkarteei udaleko euskara zerbitzuaren berri eman aholkularitza eskatu dezaten.

✎ Pilates eta aerobik eskaintzen zaizkie, oraingoz, helduei, biak euskaraz. Udalak laguntzatxo bat ematen du ikastaro horietarako, ikastaro finkoak direlako, urteak daramatzatenak. Horrez gain, tarteka ikastaro solte batzuk sortzen dira, euskaraz horiek ere, baina ahalegina egiten da ikastaro horiek autofinantzatuak izan daitezen.

5.1.7. Merkataritza kokaguneetan bezero euskaldunak euskarazko zerbitzua jaso ahal izango duela bermatzea

✎ Establezimenduen datu basea eguneratzea eta euskarazko materiala zabaltzea.

- 1. Ildoa: urtean behin, merkataritza eta ostalaritza establezimenduen datu basea eguneratzen da. Udalak azken hilabeteetako berrikuntzak txertatuko ditu: jabe aldaketak, ixteak, irekitzeak eta abar. Datuotan honako ezaugarri hauek bilduko dira: establezimendu mota, jabearen izen-abizenak, telefono zenbakia(k), helbide postala eta helbide elektronikoa. Hartu-emanetarako datuez gain (jabearen izen-abizenak, helbidea eta abar), UEMAk establezimendu bakoitzeko euskararen egoera jasotzen duen fitxa bat izango du. Bertan, honako datu hauek jasoko dira: arduradunen eta langileen euskararen ezagutza maila, ageriko idatzizko elementuen euskararen erabilera, agiritegietako euskara erabilera, publizitate euskarrietako hizkuntz erabilera eta UEMAr egingako eskaerak. Establezimendu bakoitzaren datuen eguneraketa bisiten bidez edo telefono bidez egingo da, kasuan kasuko egoera aztertuta eta herriko/eskualdeko eragileekin elkarlanean (euskara ziurtagiriak sustatzen dituzten taldeak, herriko euskalgintza taldeak, ostalari edo merkatarik elkarleak, udaleko euskara zerbitzua, eskualdeko garapen agentzia eta abar). Herrian edo eskualdean alor berean lanean ari diren eragileak zein diren identifikatu eta haiekin elkarlanean aritzeko aukerak ere lantzen dira. Lehentasuna eragileen arteko informazio trukea izango da.

- 2. ildoa: material berria sortzea edo zaharra eguneratzea.

- 3. ildoa: merkatarientzat egokitutako materiala banatzea.

—Sortutako materialaren zabalkundea egitea, ahalik eta establezimendu gehienetan erabil dezaten. UEMArekin materiala doan dela jakinaraztea, doan izateak material gehiago eskatzea eta erabiltzea baitakar.

✎ UEMA. Arlo Sozioekonomikoa.

Ekintzaren helburu nagusia: Merkataritzan eta ostalaritzan euskararen erabilera handitu.

Estrategia orokorra: Laguntza teknikoa eskaini ostalari eta merkatariek euren kabuz euskaraz sortzen hasteko.

Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:

- Euskal hiztunen erkidegoa trinkotzea, euskararen erabilerarako sare operatibo presentzialak zein birtualak hedatuz eta indartuz. (4. lan ildoak).
- Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ez ezik errespetatzeko bidean, euskara erabiltzeko aukerak bermatzea. (10. ildoak).

Atarikoak:

Euskara ohiko hizkuntza duten udalerrietako herritarrek egiten duten bizitza sozial guztia, publikoa zein pribatua, euskaraz izan dadin esparru estrategikoetan eragitea lehentasunezkoa da. Herrietan garrantzi handia izaten dute bertako ostalaritza eta merkataritza establezimenduek, bizitza sozialaren zati handi bat bertan egiten delako. Esparru hori euskalduntzea da egitasmoaren helburua.

- I.ildoak: Merkataritza eta ostalaritza establezimenduen segimendua.

—I.ildoaren helburu espezifikoak:

- * Herriko merkataritza eta ostalaritza establezimenduen euskararen egoera eguneratuta egotea.
- * Herrian merkataritza eta ostalaritza establezimendu bat irekitzean edo jabeak aldatzean, bertan eragiteko mekanismoa martxan jartzeko datuak edukitzea.

—Deskribapena.

- * Datu basearen eguneratzea udalekin elkarlanean egingo du UEMAk. Urtean behin, UEMAk hizkuntz normalizatzaileek merkataritza eta ostalaritza establezimenduen datu basea helaraziko diote udalari, eta udalak azken hilabeteetako berrikuntzak txertatuko ditu: jabe aldaketak, ixteak, irekitzeak eta abar.
- * Datuotan honako ezaugarri hauek bilduko dira: establezimendu mota, jabearen izen-abizenak, telefono zenbakia(k), helbide postala eta helbide elektronikoa.
- * Nolanahi ere, udalak irekierako edo lehen erabilerako baimen eskaerak jasotzen dituztenean, UEMAr jakinaraziko dio establezimendua nork eta noiz irekiko duen, bai eta zer motatako establezimendua izango den eta non irekiko duten ere.
- * Horretarako, UEMAk hizkuntz normalizatzaileak protokolo bat zehaztu eta udaleko hautetsi zein langileei helaraziko die.
- * Hartu-emanetarako datuez gain (jabearen izen-abizenak, helbidea eta abar), UEMAk establezimendu bakoitzaren euskararen egoera jasotzen duen

E

S

E

P

udalerrietan

fitxa bat izango du. Bertan, honako datu hauek jasoko dira: arduradunaren eta langileen euskararen ezagutza maila, ageriko idatzizko elementuen euskararen erabilera, agiritegien euskara erabilera, publizitate euskarrietako hizkuntz erabilera, UEMAri egindako eskaerak eta abar:

- * Establezimendu bakoitzaren datuen eguneraketa bisiten bidez edo telefono bidez egingo da, kasuan kasuko egoera aztertuta eta herriko/eskualdeko eragileekin elkarlanean (euskara ziurtagiriak sustatzen dituzten taldeak, herriko euskalgintza taldeak, ostalari edo merkatarikari elkarteak, udaleko euskara zerbitzua, eskualdeko garapen agentzia eta abar).
- * Herrian edo eskualdean alor berean lanean ari diren eragileak zein diren identifikatu eta haiekin elkarlanean aritzeko aukerak ere lantzen dira.
- * Lehentasuna eragileen arteko informazio trukea izango da.

• 2. ildo: Material berria sortzea

—2. ildoaren helburu espezifikoak:

- * Establezimenduetan euskarazko materialetan dauden hutsuneak betetzea, merkatarikari eta ostalariek baliabide horiek euskaraz eduki eta erabil ditzaten.
- * Han-hemenka sortzen den materialaren segimendua, erabil daitezkeen ideiak edo/eta materialak bilduta edukitzeko (idea bankua).
- * Material guztia irudi identifikagarri eta koherente batekin lotzea, bezeroek jakiteko materiala UEMAren eta udalerrin euskaldunetarako dela. Deskribapena
- * Alde batetik, establezimendu bakoitzaren fitxan jasotako iradokizunak edo/eta hutsuneak kontuan hartuko dira materiala berritzeko edo sortzeko. Hartara, lehentasuna izango dute establezimenduetako arduradunek eskatutakoak eta establezimendu askori eragiten dietenak.
- * Materiala edukitzea nahikoa ez denez, materiala arloka berritzen ari gara, bai eduki aldetik, bai itxura aldetik: agiriak, errotiluak, karteltxoak eta abar.
- * Errotulu eta karteltxoek gain, alorkako hiztegiak ere eskaintzen zaizkie merkatariei. Izan ere, herriko merkatarikari gehienak euskaldunak diren arren, eta euskaraz lan egin nahiko luketen arren, batzuk ez daude euskaraz alfabetatuta.

Hori dela eta, UEMAk laguntza ematen die hiztegi horien bidez. Orain urte batzuk hasi ginen merkatarikari eta ostalarientzako hiztegiak prestatzen, eta urtez urte alor desberdinetarako hiztegiak landu eta argitaratu dira: harategietako, arrandegietarako, okindegietarako, jatetxeetarako eta abar. Eta lan horrekin jarraituko da aurrerantzean. Hiztegiak landu, eta gure herrietako establezimenduetan banatzen dira. Establezimenduetan banatu ez ezik, gure webgunean ere zintzilikatzen dira (<http://www.uma.eus/herriarrentzakozerbitzuak/merkataritza/>) eta merkatariei bisitak egitean, hiztegi horiek non kontsulta ditzaketen jakinarazten zaie.

- ☞ Merkataritza kokaguneetan bezero euskaldunak euskarazko zerbitzua jaso ahal izango duela bermatzea: herritar guztien hizkuntz eskubideak bermatzen direla

Gu ere bertsotan. Beste hauek ere ikusi:

- «Gu ere bertsotan» 56. orrialdean.
- «Gu ere bertsotan proiektua» 61. orrialdean.
- «Gu ere bertsotan egitasmoa» 172. orrialdean.
- «Arabako Bertsozale Elkarteak» 246. orrialdean.

ziurtatzeko herriko denda eta tabernetan euskarazko zerbitzua jaso dezaten neurriak jarriko dira, tabernari eta dendari erdaldunei zuzendutako ikastaroak eskainiz, euskara ikas dezaten..

5.1.8. Arreta berezia jartzea haur eta gazteentzako **eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz** izan daitezen, jarduera-eskaintza egiazki zabala izan dadin eta eskaintza horren garapenean hezkuntza komunitate osoak (hezitzaileak, gurasoak, ikasleak) eta herri-administrazioek parte har dezaten

☞ Haurrei eta gazteei begira antolatuko diren eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz izango dira. Hauen artean, udalekuak eta urtean zehar eskaintzen diren gainontzeko ekintzak egongo dira.

☞ Udako hileetan bai umeak eta bai gazteak ez dira eskolara joaten, horregatik jolaserako eta ondo pasatzeko astia daukate. Udaleku honek, ekintza berriak bultzatzeko aukera ematen du: abenturak, kirolak, eskulanak, jokoak eta irteera. Ekintza honen helbururik garrantzitsuenak euskara bultzatzea izan da, baina bultzada hau modu berezi batean eta plangintza interesgarri baten barruan kokatuko da. Hau da, umeak modu dinamiko eta mugikor baten bidez hizkuntza barneratzen joan dira, eta gero eta gehiago azaleratu dute haien eguneroko komunikazioan. Laburbilduz eta azken urteetako esperientzia kontutan edukita, euskara bultzatuz umeak ondo pasatzea lortu nahi dugu, eta haien arteko eguneroko harremana euskaraz izatea. Azken hau, ez da lortu nahi kanpaina martxan dagoen bitartean bakarrik, baizik eta umeek haien familian eta lagunaren artean daukaten harremanetara ere hedatzea nahi dugu.

☞ Barbantxo aisialdi taldeari diru-laguntza: taldeak herrigunean eta auzoetan gatzetxoei zuzendutako aisialdi saioak eskaintzen ditu.

☞ «**Gu ere bertsoan**» programa.

☞ Ludoteka zerbitzua: ludoteka zerbitzua, 3-12 urte bitarteko haurrei zuzendua. Urteko larunbat guztietan, opor garaian salbu, ludoteka zerbitzua antolatzen da. Bertan, herrian bizi diren 3-12 urte bitarteko haurrek parte hartzen dute. Euskaraz dira ekintzak eta euskara jatorra erabiltzea bultzatzen da.

☞ Musika ikastaroak: udala musika eskolako kide da, beste 7 udalerrirekin batera. Musika eskola horri esker, herriko haurrek aukera daukate herrian bertan musikari lotutako irakaskuntza jasotzeko, 4 urtetik aurrera. Nahi duten musika-tresna jotzen ikasteko aukera ere badute. Irakasle guztiak euskaldunak dira, eta EGA edo baliokidea izatea eskatzen zaie. Horrez gain, euskal tradiziozko kantagintza lantzen dute Haur Hezkuntzako ikasleek musika eskolan sartzen direnean. Ikasturtearekin batera doa, horregatik ez da udan egiten.

☞ Gatzetxeari diru-laguntza.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Gu ere bertsoan programa:
Erreferentziak aurreko orrialdean.

E

🔗 Gazte lokalean euskaraz: gazte lokalaren dinamizazioa egingo da. Bertan 7-20 urte bitarteko gazte eta gaztetxoek hartuko dute parte. Astero egiten den ekimena da hau eta ekintzak euskaraz egitera bultzatuko dira gazte eta gaztetxoak.

🔗 «Haur txokoa»: udalak Haur Txokoa antolatzen du herrian bertan, umeek eskola bukatu osteko astetik uztailaren 24ra bitartean. 3 urtetik 6 urtera arteko haurrek hartzen dute parte bertan, eta oso-osorik euskaraz egiten da. Hainbat motatako ekintzak egiten dituzte haurrek, begiraleen laguntzaz: eskulanak, jolasak, irteerak eta abar. Urtero gai bat adosten dute begiraleek, eta gai horri lotutako ekintzak izaten dira.

🔗 Kalexka: haur, nerabe eta gazteen sustapen arloa.

S

🔗 Multikirol tailerra: udalak «multikirolak» izeneko tailer bat eskaintzen die herriko haur eta gaztetxoei, euskaraz. Bertan, kirol bana lantzen dute hiruhileko bakoitzean: patinajea, bizikleta eta atletismoa. Helburua da hainbat kirol ezagutzea eta kiroltasuna zer den ikastea. Oso partaidetza handia du. Ikasturtearekin batera doa, horregatik ez da udan egiten.

🔗 Haur eta gazteentzako ikastaroak: udalak laguntza ematen dio pilota eskolari. Pilota eskolak esku-pilota eta pala ikastaroak ematen dizkie herriko haur eta gaztetxoei. Bertan, 4 urtetik gorako neska zein mutilak hartzen dute parte, eta pilotan jokatzeko ikasteaz gain, bailarako zein eskualde-mailako txapelketetan hartzen dute parte. Ikasturtearekin batera doa, horregatik ez da udan egiten.

🔗 Sexu hezkuntza: gazteei zuzendutako ikastaroa.

🔗 Udako begiraleak eta materiala

E

5.1.9. Aisialdiko ekintzetan, kultur jardueretan eta erlijio jardueretan ohiko eskaintza euskarazkoa izatea bermatzea

P

🔗 Udaleko hainbat sailekin elkarlanean irizpideak finkatzea dakar ekintza honek: kultur etxeko eta kiroldegiko zuzendariekin, Gazteria arloko zinegotziarekin eta aisialdiko elkarteekin -erlijioarekin loturikoa barne-. Aisialdiko elkarteekin egiten den elkarlana, euskara dinamizatzailearekin lantzen da Hitzargune kanpainaren (hitzarmengintza) bitartez. Eskaintzaren jarraipena: diru-laguntzen araudi berrian (GAO 171, 2013ko irailaren 9a), hizkuntza irizpideak txertatu dira. Araudia, 2014tik aurrera aplikatuko da. Taldeei formazio-saioak ematen zaizkie araudi berriari, inprimaki berriei eta protokolo berriari egokitzen joateko. Egindako saioetatik, ondorengoetan landu da euskararen gaia:

1. Hizkuntza irizpideak.

2. Zehar lerroa eta euskara bera lantzeko helburuak urteko programazioetan.

3. Kartelak: komunikazioari begirako gomendioak, eta ohiko akatsak. Diru-laguntza zehazteko orduan puntuatu egingo dira euskara bera lantzeko eta euskara-plangintza gauzatzeko ekintzak.

udalerrietan

✎ Aisialdiko begirale eta zuzendari ikasketak egiteko diru-laguntzak: aisialdiko begirale eta zuzendariak berariaz eta era egokian prestatuak egotea garrantzitsua ikusten da. Are gehiago, prestakuntza hori euskaraz jasotzea garrantzitsua iruditzen zaio udalari. Horrexegatik hain zuzen ere, aurrekontu partida bat ezarri du 2013-2014 ikasturtean zehar aisialdiko begirale edo zuzendari ikasketak egin dituzten biztanleei bekak emateko. Deialdiaren xedea ondorengo hau da: 2013-2014 ikasturtean zehar Aisialdiko begirale edo zuzendari ikastaroa euskaraz egin duen herritar orori diru-laguntzak emateko baldintzak arautzea. Diru-laguntza hauen onuradun izango dira aisialdiko begirale edo aisialdiko zuzendari ikastaroak egin dituzten herritarrek. Onuradun izateko baldintza hauek bete behar dira:

- Ikastaroak irauten duen denboraren %80 herrian erroldatua egotea.
- Ikastaroa euskaraz izatea eta Eusko Jaurlaritzak homologatua.
- Ikastaroaren alderdi teorikoa gainditzea eta araututako gehienezko epearen barruan titulua lortzea.

✎ Herri euskalduna izanik, herrian antolatzen diren ekintza desberdinak euskaraz izaten dira. Hauekin honakoa sustatu nahi dugu: herritarrek ikustea aisialdia eta kirola euskaraz izan daitezkeela, haur eta gazteek ikustea **eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak** euskaraz izan ahal direla eta euskara ez dela gelako hizkuntza bakarrik, eta, adin desberdinetako jendea batzen denez, holako ekintzetan (batzuetan haur eta gazteak baino ez dira batzen, baina beste batzuetan adin guztietakoak batzen dira) nagusienengandik gazteenengana euskara jatorra eta herriko hizkera pasatzen da. Azken batean urtean zehar egiten diren ekintza hauekin herri euskaldunetan euskaraz bizitzen jarraitzea bultzatu nahi dugu, baita kanpotik datozenak euskara jatorraren bitartez herrian integratzea ere. Ekintza guzti hauek urtean zehar egiten dira, baina batez ere martxoan, abuztuan eta urrian.

✎ Abizenak euskal grafiaz idazteko kanpaina 2010ean egiten hasi ginen, eta informazioa zabaltzeak ondorioak izaten ditu: epaitegian tramitatzen diren espediente kopuruak gora egiten du. Epaitegian egiten diren jaiotza, ezkontza eta heriotza-inskripzioak euskaraz egin daitezzen ere lantzen da aurtengo kanpainan. Informazio kanpaina martxoan egingo da, eta, horrez gain, urte osoan emango da udaleko hainbat zerbitzutan. Udalerriko elkarrekin bidalko da informazioa, eta webguneak eta sare sozialak ere erabiliko dira.

✎ Euskarazko aisialdia sustatzeko eta euskara bultzatzeko ekintzak: herri euskalduna izanik, egiten diren ekintza guztiak euskaraz dira, eta herritar ororentzat. Horrek, herriko adin talde guztiak batzea dakar, eta horrela euskara jatorraren transmisioa sustatzen da. Ekintza hauek egun berezietan egiten dira: San Isidro eguna, martxoaren 8a, azoka eguna, San Sebastian eguna eta abar. Berton antolatzen diren ekintzak hauek izaten dira: bertsolariak, bertoko abestiak kantatzea, dantzaldia eta abar.

Honekin zera sustatu nahi dugu: herritarrek ikustea aisialdia euskaraz izan daitezkeela, haur eta gazteek ikustea eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak euskaraz izan ahal direla eta euskara ez dela gelako hizkuntza bakarrik, eta, adin desberdinetako jendea batzen denez, holako ekintzetan (batzuetan haur eta gazteak baino ez dira

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektuak» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean.
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

batzen, baina beste batzuetan adin guztietakoak batzen dira) nagusienengandik gazteenengana euskara jatorra eta herriko hizkera pasatzen da. Azken baten urtean zehar egiten diren ekintza hauekin herri euskaldunetan euskaraz bizitzen jarraitzea bultzatu nahi dugu, euskara jatorrean, eta kanpotik datozenak hizkuntzaren bitartez ere herrian integratzea. Ekintza guzti hauek urtean zehar egiten dira.

- 🌀 Herriko festak: herriko festetan euskara bultzatzea eta euskarazko aisialdia sustatzea da helburu. Herriko jaiek nekazaritza kutsua izaten dute. Bertan, kirolak, dantzak, bertsolariak, toka txapelketak eta abar antolatzen dira herritarrentzat. Gaztetxoentzat jokoak eta musika berbenak egongo dira.
- 🌀 «Zinema euskaraz»: neguko hilabeteetan, hilean behin, euskarazko film bat jartzen da udaletxeko aretoan, umeei zuzendua. Igande arratsaldean izaten da emanaldia. «Amaren eskuak» filma ikusi da, eta, ondoren, hitzaldi bat antolatu da, filmean ikusitako gaiari sakontzeko. Bai filma, bai filma osteko hitzaldia ere euskaraz izan dira, eta pertsona dezente gerturatu dira bertara; batez ere, adin ertain eta helduko emakumeak.
- 🌀 Emakumeenganako indarkeriaren aurkako eguna: hitzaldia (euskaraz) eta mahai ingurua (euskaraz)
- 🌀 Talo festa: herriko talogileen eskutik, talo ikastaroa. Ondoren, talo-jana herritarrentzat. Jaietako diapositiba emanaldia. Talogileentzat afaria sari.
- 🌀 Diru-laguntza kultur ekintzak (irteerak, erakusketak eta abar) eta ikastaroak dinamizatzeko.
- 🌀 Udal filmoteka: euskaraz argitaratzen diren filmak mailegu bidez eskuratu ahal izango dira.
- 🌀 **Ijito eguna**: herrian zehar zeharkaldia musikaz lagundurik. Ondoren, afari-merienda partaide eta herritarrentzat. «Ijito beso» ikastaroa.
- 🌀 Inauteriak. Bakarriketa: tabernan ere euskaraz (Oihan Vega) aisialdian gaztelerara jotzeko dagoen joerari aurre egin asmoz. Tor magoa. Koadrila eta umeentzako jolasak.
- 🌀 Kultur astea: erakusketa, hitzaldiak, tailerrak, ikuskizunak, patata tortilla lehiaketa, kantu kalejira, meza, bertsolariak, trikitalariak, jubilatuen bazkaria, antzerkia, ginkana, kontakizunak, kantu-afaria.
- 🌀 Urteroko irteera: udalak antolatuta, herritar guztiei zabalik, urtero irteera bat egiten da Euskal Herriko tokiren bat ezagutu eta mintzapraktika egiteko.

5.1.10. Proiektzio publikoa duten zerbitzuak kontratatzerakoan, elkarte eta enpresei diru-laguntzak ematerakoan, jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo administrazioaren instalazioen

Ijito eguna Beste hau ere ikusi:

- «Ijito elkartearen ekintzak» 175. orrialdean.

erabileraren lagapena egiterakoan euskararen erabilera egokia bermatzea

5.1.1.1. Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea (irakaskuntzaren, aisialdiaren zein euskalduntzearen ikuspegitik)

🔗 **Etorkinekin «Bikote Linguistikoak»** egitasmoa garatzeko laguntza eskaini: mankomunitatetik abian jarritako egitasmoa da, eta etorri berriei buruzko lan-mahaian egindako hausnarketan dauka jatorria. Berbalagun egitasmoarekin lotu da euskarazko bikote linguistikoena bideratu ahal izateko.

🔗 **Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua** ikasle etorri berrientzat: euskararekin zailtasunak dituzten haurrei eta nerabeei (normalean, etorkinak) eskola orduz kanpo euskara lantzeko aukera eskaintzea eta talde natural euskaldunetan integra daitezela bultzatzea da errefortzu-saioen helburua. Alegia:

- Ikasle guztiek eskola-arrakasta lortzeko baliabideak jartzea: arlo pertsonalean, sozialean, ikasketetan eta lanean.
- Haur guztiek nortasun aberatsa eta orekatua lor dezatela eguneroko erronkei modu egokian aurre egin ahal izateko eta gizartearen elkarbizitzeko beharrezko trebetasun sozialak eta jarrera egokiak lor ditzatela.
- Ikasle eta familia etorri berriei herrian integrazioa erraztea.

Ume iritsi berrien beharrak, kasuan kasu, ezberdinak diren arren, denek daukate inguru berri batera egokitzeko premia. Inguru horrek guztiz ezezagunak eta arrotzak zaizkien berezitasun batzuk ditu: hizkuntza(k), hezkuntza sistema, ohiturak eta abar. Horri guztiari, askotan, bertakook baino baldintza sozio-ekonomiko larriagoak bizi dituztela gaineratu behar zaio.

Testuinguru horretan, udaletik neurri zuzentzaileak hartu eta baliabideak eskaintzen zaizkie etorri berriak gure bizimodura ahalik eta era erraz eta naturalean egokitu daitezen.

🔗 **Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea:** helburu nagusia betetze aldera, ekintza ildoka banatuta dago, eta, ildo bakoitzak helburu espezifikoak eta bere deskribapenak ditu. Txostenaren bukaeran, ildo bakoitzari lotutako berritasunak edo/eta originaltasuna jasoko dira.

- I. ildoak: udaletxera errolatzera datozen etorri berriei harrera diptikoa eta hiztegitxoa ematea. Ildoaren helburu espezifikoak:
 - Herrira etortzen diren herritar berriek nora datozen jakitea; eta bertako hizkuntza, herritarrek oro har erabiltzen dutena, zein den jakinaraztea. Herrira etorri ahala behar dituzten oinarritzko zerbitzuen informazioa euren hizkuntzan eta euskaraz ematea, euskararekin lehen kontaktua izan dezaten.

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Immigrazio teknikariarekin elkarlana» 73. orrialdean.
- «Atzeritarrentzako idatzizko materialak» 92. orrialdean.
- «Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die» 93. orrialdean.
- «Zabu Zibu jolas parkea» 171. orrialdean.
- «Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea» 210. orrialdean.
- «etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea» 291. orrialdean.

Bikote linguistikoak. Beste hauek ere ikusi:

- «bikote linguistikoak» 94. orrialdean.
- «bikote linguistikoaren egitasmoarako laguntza» 211. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak. Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean.

(Ondoko orrialdean jarraitzen du)

- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

UEMA. Euskalduntze-prestakuntza Beste hau ere ikusi:

- «UEMA. Euskalduntze-Prestakuntza» 97. orrialdean.
- «UEMA. Euskalduntze-prestakuntza» 122. orrialdean.

Deskribapena: etorri berria errolatzera datorrenerako, diptiko eredu bat eta hiztegitxoa prestatuta izango dira, eta, bertan, honako edukiak sartuko dira, besteak beste: oinarritzko hiztegia eta ohiko esaldiak; Euskal Herrira datorrela eta euskara dela bertako hizkuntza.; Herri euskalduna dela, %70etik gora euskaldunak garela; eta, euskara dela herritarren eguneroko hizkuntza, esparru guztietan. Lehen aldiz etorri denez, udalerriko zerbitzu publikoen eta bere intereserako izan daitezkeen beste hainbat erakunderen gaineko informazioa (zertarako diren, helbidea, telefonoa eta abar). Diptiko hori ele biz banatuko da, euskaraz eta beste hizkuntza batean: etorri berriak gertuen sentitzen duen hizkuntzan emango zaio.

Berritasuna eta originaltasuna: aurtan diptiko berriak diseinatu dira. Alde batetik, erabilgarritasunari begira, eredu dinamikoak egin dira. Horrela, udal bakoitzak informazioa berritu, osatu edo aldatu ahal izango du beharren arabera.

- 2. ildo: etorri berriei euskalduntzeko aukeren berri eman.

—Euskararen aldeko motibazioa eta euskararen ezagutza handitu herritarren artean: udaletxera errolatzera datozen etorri berriei harrera diptikoa eta hiztegitxoa ematea:

- * Herrira etortzen diren herritar berriek nora datozen jakitea; eta bertako hizkuntza, herritarrek oro har erabiltzen dutena, zein den jakinaraztea.
- * Herrira etorri ahal behar dituzten oinarritzko zerbitzuen informazioa euren hizkuntzan eta euskaraz ematea, euskararekin lehen kontaktua izan dezaten.
- * Etorri berria errolatzeko laguntza-informazioa: UEMAk antolatu du nolabaiteko egitura bat etorkinekin aipatutako jardunbideak egiteko.

UEMA. Euskalduntzea-prestakuntza.

Ekintzaren helburu nagusia: Euskararen aldeko motibazioa eta euskararen ezagutza handitu herritarren artean, herriko etorri berriekin lanketa berezia eginda.

Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:

- Euskara eta haren munduak etorkinengana hurbiltzea, hauen integrazio zabala eta aberasgarria ahalbidetzeko eta euskara erabilera-eremu demografikoki dinamikoetara hurbiltzeko xedez (8. lan ildo).
- Euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzeko eta aberastea, hiztun berrien adierazkortasunaren mesedetan. Zuzentasunaren irizpide bakarretik komunikagarritasunarenera eta adierazkortasunarenera igarotzea (9. ildo).
- Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea. Euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen den baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra da, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada (11. ildo).

Atarikoa:

Euskarak herri-hizkuntza nagusi izateari eutsi dio gurea bezalako herri euskaldunetan eta ez dago zalantzarik etorkizunean ere hala izaten jarraitzea nahi dela. Baina, horretarako, Euskal Herrian oro har eta gure herrian bertan bizi den herritarren mugimenduaren aurrean, helburu horri begira hainbat neurri hartzea ezinbestekoa izango da. Horrela, eleaniztasunak herri euskaldunetako errealitatea aberastu egingo du, eta, aldi berean, herri euskaldunetako herritarrek euskarari normaltasunez eusten badiote, etorri berriak ez du duda izpirik izango eta euskararanzko bidea egingo du. Hori horrela izan dadin, ordea, beharrezkoa izango da datozen herritar horiei eta aspalditik herrian bizi direnei begira hainbat ekimen bideratzea.

Ekintzaren ildoak, deskribapena eta berritasuna/originaltasuna.

Helburu nagusia betetze aldera, ekintza ildoka banatuta dago, eta ildo bakoitzak helburu espezifikoak eta bere deskribapenak ditu. Txostenaren bukaeran, ildo bakoitzari lotutako berritasunak edo/eta originaltasuna jasoko dira.

- 1. ildoak. Herrian edo eskualdean etorri berriei harrera egiten dieten erakunde berrien arteko koordinazioa.

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Etorri berriekin harremana duten erakundeek hizkuntzaren gaiari dagokion garrantzia ematea.
- * Gure herrira datorrenari informazio eta gomendio berdinak ematea harrera egiten zaien leku guztietan.

—Deskribapena

- * Gure herrian bertan eta eskualdean dauden etorri berriei harrera egiteko hainbat erakunderekin aurretik diren harremanak sakonduko dira. Batetik, banakako bileren bidez kontzientziazioa sustatuko da, batez ere, euren jardueran eta diskurtsoan euskalduntzearen ideiak pisu handiagoa izan dezan. Bestalde, herriko eragile guztien arteko koordinazioa landuko da (Caritas, GKEak eta abar), euskalduntzearen gaian ildo bateratuak landu ditzaten.

- 2. ildoak: Haur eta gazteekin lanketa berezia egitea euskalduntzeko

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Etorri berriak diren familietako haurrak eta gazteak ondo txertatzea euskaldunen hizkuntza komunitatean.
- * Haur eta gazte etorri berriek azalarazten dituzten gabeziei modu eraginkorrean erantzutea epe laburreko eta ertaineko emaitzak izateko.

—Deskribapena

- * Etorri berrien kasuan, arreta berezia jarri behar zaie haur eta gazteei, seguruenik, gure herrian indartsu dagoen euskara ondo jakinez gero, integra-

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

zioa ere askoz errazagoa izango zaie lako. Hori jakinik, eskolako irakasle eta arduradunekin elkarlanean, eskolaz kanpoko jarduerak antolatuko dira hiru hilabetea behin. Egingo diren ekintzetako batzuk hauek dira:

-Inguruko mendi edo ibairen batera txango laburra.

-Hizkuntza erabiltzeko jolasak: filmak asmatzera, aho-korapiloak, asmakizunak eta abar.

-Abesti eta dantza tailerra.

-Mozorro festa

—Berritasuna:

* Haur eta gazte etorri berriek euskararekin duten harremanik sakonena eskolan izan ohi da, eremu formalean, beraz. Ekimen honekin zeharo garrantzitsua den eremu informala lantzen da, eragin handia duen esparrua, inondik ere. Bestalde, beste haurrekin batera parte-hartze horizontala sustatzen da eta dinamika bateratuetan integratzea ere lortzen da sarri. Jakina, euskarazko jarduerak direnez, horrek hizkuntzaren garapenean eta euskalduntzean asko laguntzen die haurrei.

- 3. ildo: Etorkinen harreran euskalduntzea txertatzeko protokolo bateratua sortu eta adostea

—Ildoaren helburu espezifikoak:

* Toki-erakundearen barneko teknikari eta departamendu desberdinak koordinatzea, prozedura eta praktika bateratuak izan ditzaten.

* Batetik, toki-erakundeko teknikari eta politikariak, eta, bestetik, etorri berrien harreran parte hartzen duten elkarte eta eragileak biltzea harremanak sakondu eta ildo bateratuak sustatzeko.

—Deskribapena:

* Lantalde bat sortuko da toki erakundeetako kideekin eta etorri berriekin harremana izaten duten elkarteekin eta, bertan, euskalduntzera bideratutako diskurtsoak eta praktikak jorratuko dira. Helburua da, guztiak guztien berri izatea, eta protokolo bateratu bat adostea etorri berriak euskalduntzera bideratzeko. Honako urratsak emango dira:

* Orain arte eragile bakoitzak egin duena jasotzea.

* Beharrezkoak diren eta oraindik ez dauden pausoak identifikatzea.

* Herrira iristen diren etorri-berriak euskaldundu daitezen, iritsi berrian emango diren pauso guztiak zerrendatzea, eta bakoitzak dagozkion ardurak hartzea.

* Epe bat ezarriko da jarraipen sistema bat aktibatzeko, eta adostutako prozeduratan beharrezko diren doikuntzak egiteko.

—Berritasuna:

* Ildo honek ez du aurrekoarekin hausturarik sortzen, kontrakoa baizik, orain arte urratutako bidean sakonduko du. Hain zuzen ere, koherentzia eta

kohesioa emango dizkio udaletik eta elkarreetatik bideratzen diren ekimen guztiei, eta horretantxe datza berritasuna, orain arte nahiko sakabanatuta jardun dutenak elkarlanean arituko direla.

- 4. ildo: udaletxera erroldatzera datozen etorri berriei harrera diptikoa ematea

—Ildoaren helburu espezifikoak:

- * Herrira etortzen diren herritar berriek nora datozen jakitea; eta bertako hizkuntza, herritarrek oro har erabiltzen dutena, zein den jakinaraztea.
- * Gure herrira etorri ahala behar dituzten oinarritzko zerbitzuen informazioa euren hizkuntzan eta euskaraz ematea, hala euskararekin lehen kontaktua eginez.

—Deskribapena:

- * Etorri berria erroldatzera datorrenerako, diptiko eredu bat prestatuta izango da, eta, bertan, honako edukiak sartuko dira, besteak beste:
 - Oinarritzko hiztegia eta ohiko esaldiak.
 - Euskal Herrira datorrela eta euskara dela bertako hizkuntza.
 - Gurea herri euskalduna dela, %70etik gora euskaldunak garela, eta euskara dela herritarren eguneroko hizkuntza, esparru guztietan.
 - Lehen aldiz etorri denez, gure udalerriko zerbitzu publikoen eta bere intereserako izan daitezkeen beste hainbat erakunderen gaineko informazioa (zertarako diren, helbidea, telefonoa eta abar)
 - Diptiko hori ele biz banatuko da, euskaraz eta beste hizkuntza batean, eta etorri berriak gertuen sentitzen duen hizkuntzan emango zaio.

—Berritasuna eta originaltasuna:

- * Urteroko bideari helduta, iaz balorazioa eta berrikuspena egin genuen harrera-diptikoen eta hiztegitxoek gainean. Hori dela eta, sortutako ideiak bertan txertatzeko asmoz, aurreko diptiko berriak diseinatu dira. Alde batetik erabilgarritasunari begira, eredu praktikoagoak eta dinamikoak egin dira. Horrela, udal bakoitzak, informazioa berriro, osatu edo aldatu ahal izango ditu beharren arabera.
 - * Horrez gain, diptikoekin batera, hiztegitxoak banatzen hasi gara. Bertan, euskara hainbat hizkuntzako hitz gakoak eta esaldirik erabilgarrienak daude.
- 5. ildo: Etorri berriei euskalduntzeko aukeren berri eman:

—Ildoaren helburu espezifikoak

- * Etorri berriak euskaraz ikastea.
- * Herrian edo eskualdean dauden euskalduntzeko aukeren berri eta horretarako dauden laguntzen berri izatea.

—Deskribapena

- * Harrera diptikoarekin eta hiztegitxoekin batera, gure herrian edo inguruan dauden euskalduntzeko ikastaro eta egitasmoen berri emango zaio, baita

E

S

E

P

udalerrietan

horretarako dauden diru-laguntzen berri ere. Dena dela, herrian ohiko matrikulazio kanpaina egiten denean, etorri berriei gutun berezia bidaliko zaie ikastaro horietan izena eman dezaten.

Etorri berriei ikastetxerako bidea errazteko hizkuntza, jolasa eta edukiak uztartu nahi dituen egitasmoa lantzen ari da. Bestalde, UEMAren laguntzarekin, etorri berriei harrera egiteko protokoloa jarraitzen da.

Herriko errealitatea kultur anitza eta eleanitza da. Aberastasun hori ezagutu eta berdintasunean oinarritutako elkarbizitza eraikitzea da eskuartean dagon proiektuaren helburua, beti ere, euskara komunikazio eta kohesiorako tresna izanik. Helburu nagusiak:

- * Euskaratik urrun bizi direnak euskarara hurbiltzea.
- * Herritarrak herrietako hizkuntza aniztasunaz jabetzea.
- * Hizkuntza desberdinetako herritarrak harremanetan jarri, norberarena eta besteena aintzat hartuta.

Haur eta gazteei zuzenduta, berton jaioetakoak izan zein kanpotik etorritakoak izan (batez ere azken hauentzat, herria ezagutu dezaten), herriaren identitatea ezagutaraztea, beti ere, hizkuntza oinarri hartuta. Horretarako, herriaren izaera adierazten duen euskaraz argitaratutako liburua erabiliko da.

 Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea (irakaskuntzaren, aisialdiaren zein euskalduntzearen ikuspegitik).

- 1. ekintza: UEMAekin batera koordinatutako ekintza. Etorri berria erroldatzera datorrenerako, diptiko eredu bat prestatuta izango da, eta, bertan, honako edukiak sartuko dira, besteak beste:

—Euskal Herrira datorrela eta euskara dela bertako hizkuntza.

—Herri euskalduna dela, %70etik gora euskaldunak garela, eta euskara dela herritarren eguneroko hizkuntza, esparru guztietan.

—Lehen aldiz etorri denez, udalerriko zerbitzu publikoen eta bere intereserako izan daitezkeen beste hainbat erakunderen gaineko informazioa (zertarako diren, helbidea, telefonoa). Diptiko hori ele biz banatuko da, euskaraz eta beste hizkuntza batean, eta, etorri berriak gertuen sentitzen duen hizkuntzan emango zaio. Sei hizkuntzatara moldatuta dago, eta 2012ko azken hiruhilekoan udaletan balorazioa egingo da: udal langileei galdetuko zaie ea nola ikusten duten eredu hori, eta, ea aldaketarik behar duen edo beste hizkuntzaren batera itzuli beharrik ikusten duten.

- 2. ekintza: ikastaroa. **Udalak antolatutako AISA ikastaroak**. Udalak antolatzen ditu herriko aek euskaltegiarekin batera. 60 orduko ikastaroak etorri berriek euskararen oinarritzko ezagupenak beregana ditzaten. Ahal denetan AISA I eta AISA II. ematen dira elkarren segiden. Helburua: oinarritzko komunikazioan eragin eta ordu murrizteko ikastaroak eskaintzea. Udalak ordaindu egiten dizkio aek-ri etorkinen eskola-ordu guztiak. Komunikazioa: Etorkin gehiengana ailegatzeko helburuaz, eskutitzak bidaltzen zaizkie herrian erroldatutako etorkinei eurei,

AISA. Beste hauek ere ikusi:

- «AISA ikastaroen eskaintza» 73. orrialdean.
- «Etorkinentzat AISA ikastaroak antolatu» 78. orrialdean.
- «Aisa ikastaroak» 291. orrialdean.
- «AISA modulua» 304. orrialdean.

bai eta, ikastetxeen bitartez, oharrak etxeetara bidali ere. Horrez gain, kartelak banatzen dira.

5.1.12. Gune geografiko euskaldunenetako erdaldunak euskarara erakartzeko estrategiak diseinatu eta garatzea

🔗 Euskaraz ez dakiten edo euskaraz alfabetatu gabe dauden herritarrei euskaraz ikasi edo trebatzeko dituzten aukeren inguruko informazioa emango zaie. Horrez gain, udal beka sistemaren bidez, euskara ikasteko diru-laguntzak eskatu ahal izango dituzte. Euskara jakiteak duen balio erantsiaz sentsibilizatzeko ere bideak jorratuko dira.

5.2. Euskara herritarren lehen hizkuntza gisa eta hizkuntza natural gisa sendotzeko lagungarri izango diren ekimenak garatzea

5.2.1. Euskararen familia bidezko transmisioa bermatzeko eta sendotzeko ekintza lagungarriak garatzea

🔗 Kontuz haurrak! pegatinak eta guraso berrientzako oparia: haur jaioberriaren inskripzioa egitera datozenean, guraso berriei autoan jartzeko pegatina ematen zaie.

🔗 «Galtxagorrien bila» jokoa eta «Bisita gidatuak»: familiak elkartzeko eta kalean euskara erabiltzeko sortu da Galtxagorrien Bila pista-jokua. Pista-joku baten bitartez, herriko monumentu nagusietatik galtxagorrien bila joatea proposatuko zaie haur txikien familiei. Marik, euskal mitologiaren jainkosak, eskutitz bat bidaliko die, Galtxagorriak bilatzeko laguntza eskatuz. Horretarako, mapa bat emango die zenbait pista eta irudirekin. Gurasoen zein herritarren laguntzarekin zenbait froga gainditu beharko dituzte hurrek, pista berriak lortuz, beste Galtxagorri bat topatzeko. Helburua lortzen dutenean, hau da, Galtxagorri guztiak aurkitzen dituztenean, Marik sorpresatxo bat emango die, abentura eder hau gogoan izan dezaten.

- Pista jokoa nork bere kabuz, materiala eskuetan.
- Bisita-gidatua egiten duen enpresari material egokituia prestatzea eskatu diogu, familiak berak bere kabuz egin ahal izateko pista-jokua. Familiei material hori «poltsatxo berezietan» eskainiko zaizkie. Bertan informazioa daukate pista-jolasa beraiei kabuz egiteko. Bukaeran, Turismo Bulegotik pasa beharko dute Marik utzitako opariaren bila.

Bisita gidatuak. Beste hauek ere ikusi:

- «Bisita gidatuak» 85. orrialdean.
- «Tailerrak, bisita gidatuak» 92. orrialdean.
- «Ez geratu atean, sartu kalitatean» 158. orrialdean.
- «Liburutegietan bisita gidatuak» 233. orrialdean.
- «Ikastetxeen bisitak» 320. orrialdean.
- «Bisita gidatuak eta hitzaldiak» 329. orrialdean.

- Ikastetxeentzako pista jokoa ere antolatuko da aurten Hezkuntza sailetik, ikastetxeek horrela eskatuta.

🔗 Euskararen familia bidezko transmisioa (UEMArekin bat): herriko familietan euskararen transmisioa indartzea bilatzen da, gurasoei erakutsiz prozesu horretan duten erantzukizuna. Kanpainaren barruan, ume jaio berria duten gurasoei oparitxoa egiten zaie, euskara transmititzeko duten rola garrantzia azpimarratzeko. Haurra jaio eta berehala egin beharreko izapideen artean dago haurra udalean errolatzea, beraz izapide hori baliaturik, udal erregistro orokorrera jotzen dutenean banatzen zaie gutuna eta autorako pegatina (kontuz! haurrak) <http://www.uma.eus/herritarrentzako-zerbitzuak/>.

Ekintzaren helburu nagusia: euskararen erabilera handitu etxeko esparruan, eta transmisioa ziurtatu familia kideen arteko hizkuntza izan dadin. Euskararen erabilera handitu etxeko esparruan, eta transmisioa ziurtatu familiako kideen arteko hizkuntza izan dadin. Kanpaina hau bideratu ahal izateko, bi euskarri erabiltzen dira:

- Gutuna: zorionak emateko, eta, euskara erabiltzeko edota ikasteko aholkua emateko.
- Pegatina: autoan «Kontuz haurrak!» mezua duen pegatina oparitzen zaie.
- Transmisio kanpainaren bidez, zorionak emateaz gain, euskara erabiltzeko edota ikasteko aholkua ematen zaie gurasoei. Seme-alaben bizitza osoan zehar euskarak zenbateko garrantzia izango duen azpimarratzen da, eta ez bakarrik haurra denean. Kanpaina bideratu ahal izateko ezinbestekoa da udaleko erregistro orokorreko langileen laguntza, gurasoek erregistroan haurra errolatzera jo behar baitute nahitaez, eta bertan jasoko dute udalaren mezua eta pegatina.

🔗 Jaioberrien gurasoak sentiberatzeko programa. Jaioberriaren etxera zorion agurra bidaltzea elementu hauekin batera: bertso paper pertsonalizatua koadroan, autorako eranskailua eta ume kantak dauzkan CDa. Bertsoari dagokionez, bertsolari talde batekin kontratua sinatuta dago jaioberri bakoitzari bertso pertsonalizatua egiteko. Familiek asko preziatzen dute bertsoa jasotzea. Liburua argitaratzea: urtean jaiotako ume guztien bertsoekin eta argazkiekin liburua osatzen da, eta familia guztiei banatzen zaie. Liburua aurkezteko jaia: Euskararen Egunaren aurreko domekan, 2015eko azaroaren 29an, ekitaldia antolatuko da 2014an jaiotako umeen familiei zuzenduta, liburua jai giroko ekitaldi batean aurkezteko eta ekitaldi hunkigarria familiei eskaintzeko. Familiei ateratako argazkiarekin libururako markatzailea egingo da, eta ekitaldiaren bideoa eskainiko da. Arrakasta handia dauka jaiak, urtetik urtera handituz doa parte hartzen duen familia kopurua eta balorazio ona egiten dute. Ekitaldia honela osotzen da:

- Aurkezpena, herriko pertsona ezagun batek egina.
- Bertso paperak irakurtzea lau gurasok.
- Pailazoen emanaldia.
- Alkate eta zinegotziek liburua banatzea.
- Urteko jaioberrien eta gurasoen argazkia ateratzea.

udalerrietan

Egitasmo honek beste eragin batzuk ere baditu, alde batetik, haur hezkuntzako geletan erabiltzen dute umeei batera bertsoak kantatzeko eta ikasteko, eta, beste alde batetik, luzera begira, belaunaldi oso bateko ume eta gaztetxoengan eragina dauka; kontuan izanda 2002an hasi ginela urteko liburua argitaratzen, eta orduko jaioberriak gaztetxo direla gaur egun, eta bertsoa, koadroa eta liburua, euren esku daudela. Hori guztia preziatzen dutela adierazi digute eta etorkizunean izan ditzakeen erabilerak aztertzei daude.

🔗 **Mintzalaguna:** udalak mintzalagun saioak antolatzen ditu, herrian bizi diren eta euskaraz hitz egiteko ohiturarik ez duten bizilagunei euskaraz hitz egiteko aukera emateko helburuarekin. Boluntarioek parte hartzen dute egiten diren saioetan.

🔗 Pegatina eta gutunekin familia bidezko transmisioa bermatzeko ekintza lagungarriak garatzea: udalaren Euskara Sustatzeko Ekintza Planaren barruan txertatuta dago ekimena, eta helburu garbia du: herriko familietan euskararen transmisioa indartzea, gurasoei erakutsiz prozesu horretan duten erantzukizuna. Kanpainaren barruan, ume jaio berria duten gurasoei oparixoa egiten zaie, euskara transmititzeko duten rolaren garrantzia azpimarratzeko. Kanpaina hau bideratu ahal izateko, bi euskarri erabiltzen dira: batetik, gutuna, zorionak emateko eta euskara erabiltzeko edota ikasteko aholkua ematen; bestetik, autorako pegatina oparitzen zaie, «Kontuz haurrak!» mezua duena. «Transmisio kanpainaren bidez, zorionak emateaz gain, euskara erabiltzeko edota ikasteko aholkua ematen zaie gurasoei. Azpimarratzen da euskararen garrantzia seme-alaben bizitzan osoan zehar, eta ez bakarrik haurra denean. Kanpaina bideratu ahal izateko ezinbestekoa da udaleko erregistro orokorreko langileen laguntza, gurasoek erregistroan haurra erroldatzera jo behar baitute nahitaez, eta bertan jasoko dute udalaren mezua eta pegatina.

🔗 Euskara ahoan, etxetik bertatik hasita: ikastetxea hizkuntzaren erabileran garrantzia handikoa bada, zer esanik ez etxeko bertako hizkuntzaren erabilera. Ikastetxeak bakarrik ezin du bermatu hizkuntzaren erabilera, ezin zaio ardura osoa hezitzaileari utzi. Ezinbestekoa da haur edo gaztetxoaren inguru hurbila. Bide horretan sakondu nahi duenak eskualdeko udal euskara zerbitzuaren argibide eta aholku ugari jasoko ditu. Txintxarri Hurbileko inguru hori, ezin bestela, gurasoak, zaintzailea, familia eta abar dira. Eskola osagarri bat da, garrantzia handikoa, baina eskolak ezin du familia ordezkatu.

Gizarte bizitzan erdara belarrietara iristen da toki askotatik; beraz, haurra zenbat eta zaharragoa izan, orduan eta gehiago sozializatuko da, eta, ondorioz, orduan eta kontaktu handiagoa izango du erdararekin. Miraririk ezin eskatu eskolari, eta kalean hizkuntzarekiko sortzen diren desoreka horiek etxetik bertatik konpondu daitezke. Merezi du ahalegina egitea. Etxetik bertatik hasi behar da euskara ahoan erabiltzen.

Nondik hasi bada? Familia asko izango dira Buruntzaldean ama hizkuntza euskara dutenak, eta beste hainbeste edo gehiago haurra euskaraz hezi nahi eta zailtasunak dituztenak. Zailtasun horiek izan daitezke, besteak beste, euskararen ezagutza erabatekoa ez izatea edota gertuko inguru osoa erdalduna izatea. Buruntzaldeko udal euskara zerbitzuak alor horretan lan handia egiten ari dira azken hamarkadan, zehazki, familien hizkuntza transmisioan.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasia, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

Gida-liburuak gurasoentzat:

Haur txikiak dituzten gurasoentzat udal horietan lan polita egiten ari dira. Lan horren emaitza, gainera, denen eskura dago Interneten.

Denbora gutxi da buruntzaldea.org webgunea berrituta aurkeztu dutela. Bada, atari nagusian ezker aldean dagoen «Zuretzat» estekan klik eginez gero «Gurasoak» izeneko azpiataleko menua lagungarria da. Bertan sartuz gero, haurra eta familia euskararen mundura erakartzeko material ugari dago. Besteak beste:

- *Etxean zer ikusi, hura ikasi. Zeuk duzu giltza* gurasoentzako liburuxka.
- *Euskara ere eman* liburuxka.
- *Gure haurraren garapena* liburuxka.
- *Etxeak du giltza* esku-orria.
- *Umeentzako hitz goxoen zerrenda* gida.

Aldizkari horien guztien PDF bertsioak dira, norberaren ordenagailura jaitsi eta gordetzeko edota pantailan bertan kontsulta egiteko. Informazio asko landu da ikuspegi hezitzaile, psikologiko eta pedagogikotik. Internet sareak, gainera, abantaila hori ematen du: eguneko hogeita lau orduetan hortxe bertan eskuragarri dagoela.

Adibide bat hartzearen, *Gure haurraren garapena* liburuxkan argiro azaltzen denez, haurraren lehen urteak funtsezkoak dira bere hizkuntzaren garapenean. Garrantzitsua da familiak haurrari laguntzea, haurraren hizkuntza egokia eta osatua izan dadin, «hizkuntza erabiliaren erabiliaz, berez osatzen da giza taldeetan. Hizketan hasi eta sei bat urte betetzen dituen arteko garaia hizkuntzaren adina deitzen diote adituek. Umeak hitzak ikasi eta horiekin jolasean aritzeko irrikan egoten dira».

Hamabi hilabete: hizkuntzaz ohartzen hasiko da, ulertu egingo du, hitz egiten hasiko da. Hizkuntza batean garatzen ari da, eta emozioak ere hizkuntza horretan garatuko ditu».

Hogeita lau hilabete: dagoeneko hizkuntza du bere komunikazio bidea. Lehenengo hizkuntza finkatu egingo da. Beste hizkuntza batzuk ikasteko izango duen gaitasunik handiena hamabi urte bete artean izango du.

Hiru urte: hizkuntza da bere ingurua identifikatzeko eta harremanetarako bitartekoa. Helduak eta helduen hizkuntza imitatzen ditu.

Lau urte: hizkuntza garapen betean dago, eta gurasoek haurrekin ez ezik, helduen artean ere hizkuntza horretan egiten badute, are eta aberatsagoa izango da hizkuntza hori.

Bost urte: beste haur batzuekiko eta helduekiko harremana garatzen du. Euskara finkatuko badu, beharrezkoa da inguru hori euskalduna izatea, gaztelera nagusi den inguru batzuetara sarbidea izaten hasiko da eta.

Urteak aurrera joan ahala haurrari aisialdia osatzeko jarduerak ez zaizkio faltako. Webgunean bertan «Seme-alaben aisialdia» atalean udalerrri bakoitzean hamasei urtetik beherakoei euskaraz aisiako edo denbora libreko zer eskaintza dagoen jakiteko informazio osoa eskaintzen da.

Familia eta eskola, haurrak eta aisialdia... hizkuntza eta erabilera etxetik bertatik garatzen hasi behar dira. Hizkuntza ohiturak etxean bertan hasten direlako. Kanpainaren esaldi nagusiak dioen bezala, haurrek «zer entzun, hura esan». Zorionez, hizkuntzarekiko eta erabilerarekiko jakin-mina duena ez da galduta ibiliko. Nora jo badaki, eskualdeko udal euskara zerbitzuetara edota burun-tzaldea.org webgunera.

5.2.2. Ahozktasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea, bereziki haur eta gazteei zuzendutako egitasmoen bidez

🔗 Ahozko transmisioa lantzeko eta indartzeko egitasmo honi hasiera eman zitzaion 2011n eta lau urteko ibilbidearen ostean, emaitza gizarteratzeko beste pausu bat emango da. Izan ere, nagusi talde bat aritu da istorioak, kantak eta ohiturak batzen eta lantzen, eta bakoitzak bere istorioekin osatutako ordubeteko agerpenak egiteko moduko materiala dauka. Horrez gain, talde lanaren emaitza ere hor dago, beste horrenbesteko materiala osatzeko lain. Beste alde batetik, herri ikastetxean irakasleen eta familien inplikazioarekin, 10 eta 11 urteko umeekin egindako lanaren emaitza ere badago; material horrekin guztiarekin, belaunaldien arteko transmisioari eta ahozktasunari indarra emateko modua ikusten da, gizarteratzeko ekintza jakin batzuen bidez. Bideoen aurkezpenak eta zuzeneko aurkezpenak ere aurreikusten dira- egitasmoan parte hartu dutenen aldetik. Horrek guztiak zentzua badauka, izan ere, transmisioa hizkuntzaren bidez eta herriko hizkeran egiten da (herriaren izaera, gu egiten gaituena), eta horrela, hizkuntzarekiko eta gizartearekiko lotura emozionala lortzen da; lotura horrek bihurtuko gaitu euskal hiztun esparru guztietan. Beraz, zuzeneko komunikazioa gauzatzen da ahozko ipuinekin, eta, are gehiago, gertukoei entzuten bazaie, hitzak ahoz emanak iragan eta orainaren arteko zubia egiten duelako. Transmisio hau eraginkorra izateko, hartu-emanak bizia, emozionala, behar du izan, solaskide naturalak direnek eginikoa. Zorionez, badaude herrian transmisio kate horren parte direnak. Modu orokorrean esanda, egitasmo honen helburu nagusia hauxe da: «dagoena eman edo dakiguna esan», orain arte horretarako erabili izan diren esparru naturalak berreskuratuz: etxeko giroan, kalekoan.

🔗 Eskolako umeen artean, ahozktasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna sustatu asmoz, bertsolaritza tailerrak eskainiko dira, besteak beste. Tailerrok urtarritetik ekainera eta irailetik abendura bitartean izango dira, eta, hauen emaitza gisa, urtean zehar haurrek jendaurrean saioen bat ere eskainiko dute.

🔗 **Danbolin aldizkariak** sortu duen atal berria da. Herriko bertsolariek (**bertso eskolan ibilitakoak**, zaleak) egindako bertsoak argitaratzen dira eta bata besteari ematen dio hitza hurrengo zenbakirako.

Ahozktasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko» 55. orrialdean.
- «Ahozktasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahozktasuna» 67. orrialdean.
- «ahozktasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «ahozktasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahozktasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.
- «ahozktasuna, bat-batektasuna» 260. orrialdean.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

Danbolin. Beste hauek ere ikusi:

- «Hitzarmenak» 268. orrialdean.
- «Danbolin aldizkaria» 275. orrialdean.

- 🔗 Jolastuko al gera?: *Danbolin* aldizkarian «Jolastuko al gera?» atala agertuko da. Bertan, herrian ohikoak ziren jolas-parkeko jolasak azalduko dira. Barbantxo aisialdi taldearen laguntzarekin jolasak bideoz grabatuko dira eta aldizkariaren facebook-eko profilean argitaratuko dira.

Zuztarluza. Beste hauek ere ikusi:

- «2014an «Zuztarluze» izeneko egitasmo» 265. orrialdean.
- «Zuztarretik ahora» 329. orrialdean.

- 🔗 **Udalak herriko «Zuztarluze» egitasmoa** jarriko du herriko eskolaren esku. ETBn arrakastaz egindako «Mihiluze» saioaren antzekoa den egitasmo honen bidez, herriko umeen artean ahozketasuna eta bertoko hizkera sustatu nahi dugu. Euskarriari dagokionez, ordenagailuz jokatzeko modukoa izango da eta gazteen artean herri mailako txapelketa burutzea aurreikusia dago.

- 🔗 Kontaidazu ipuin bat: herrian egitasmoa egonkortu den arren, orain arte ez da lortu auzoetara zabaltzea. Auzoren batean egin zen ikasturte batean, baina ez da berriro egin. Orain, beste auzo bati egin zaio eskaintza eta, baiezeko erantzuna eman duten arren, ez dute taldea eta egutegia lotu.

- 🔗 Bertsogintza sustatzeko ekintzak: azken bi urteetan, ekintza batzuk egin diren arren, ez da bertso eskolarik sortu, bertso irakasle ibili zirenak lanegunetan kanpoan bizi direlako orain. 2015eko Gipuzkoako Bertso Txapelketako final laurden bat jokatu da herrian, eta, horren bultzada aprobetxatuz, bertsogintza hauspotu nahi dugu. Hori lortzeko, herriko elkarteekin elkarlanean aritu nahi dugu.

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

5.2.3. Irakurzaletasuna sustatu eta indartzera bideratutako ekimenak abiaraztea (irakurketa tailerrak, etab)

- 🔗 Literatura idatziaren lehiaketa: herrian literatura idatziarekiko grina sortzeko asmoz, maiatza aldera ekimen honen gaineko informazioa bilduko duen esku orri bat aterako da. Lanak burutzeko irailera arteko epea zabalduko da, eta aurkezten diren lanekin liburuxka bat egingo da. Liburuxkaren aurkezpena **euskararen nazioarteko eguna**rekin lotuko da, baina, abenduaren 3a asteazkena dela jakinda, ospakizuna azaroaren 29an (larunbatean) egingo da.

- 🔗 Euskal prentsaren txokoak. Helburua: euskal prentsa gazteengana eta herritar ororengana hurbiltzea, ezagutaraztea eta kontsumoa bultzatzea. Jendea zain ala egonean egoten den tokietan (anbulatorioko itxaron gela, gaztetxea eta abar) «euskal prentsaren txokoak» eratu dira. Bertan, herriko eta eskualdeko prentsaz gain, Euskal Herri mailako beste batzuk ere jarri dira: *Berria*, *Argia*, *Gaztezulo*, *Luma*, *The Balde* eta *Irria*.

- 🔗 Ipuin tailerrak: udal liburutegian ipuin tailerrak antolatu dira, batzuk txikitxoentzat eta beste batzuk haur helduagoentzat. Bertan, ipuin bat kontatzen zaie, eta, ondoren, ipuin hori lotutako ekintza ludikoak egiten dituzte: eskulanak, txotxongiloak eta abar.

- 🔗 Ezetz igarri! lehiaketa urte osoan zehar burutuko den lehiaketa izango da. Bi zatitan banatuko da: bata udaberri aldean burutuko da, udako opor-sasoian

aurretik; bestea udagoien aldean, Gabonetako opor-egunak baino lehen amaitzeko. Hiru hilabeteko tartean (lehiaketa bakoitzeko), astero-astero hizkuntzarekin eta euskararekin lotutako galderak egingo zaizkie herritarrei. Hiruhileko bakoitzaren amaieran puntuazio gehien dutenen artean zozketa egin eta sariak banatuko dira. Ekimena zabaltzeko herriko hainbat elkarteren laguntza izango du euskara zerbitzuak: ostalariak, Guraso Elkartea, Jubilatuen Elkartea eta udal liburutegia. Honako helburuak bete nahi ditu:

- Herritarrek informazioa euskaraz kudeatzen ohitzea: galderen erantzunak interneten, blogetan, udaleko webgunean, eskualdeko elkarte eta aldizkarietan eta liburuetan egongo dira.
- Irakurzaletasuna bultzatzea.

📖 Gaztetxoei euskaraz irakurtzeko baliabideak eskaintzeko, zaletzeko eta merkatuan dagoen egungo gazte aldizkari bat ezagutu dezaten, sei hilabeterako harpidetza egiten zaie DBHko 4. mailako ikasleei. Epe hori igarotakoan, gaztetxoek aukera izaten dute harpidetzarekin jarraitzeko paperean edota euskarri digitalean. Aldizkari digitala urte osoan zabaltzen zaie hainbat gazteri. Harrera ona izaten da eta sei hilaren buruan ebaluazioa egiten da. Urtero, egitasmoak izan duen emaitza gaztetxoek iritziarekin osotzen da. Bestalde, Irria aldizkariaren ale bana banatzen da udalerriko hiru ikastetxeetako HHko 3., 4. eta 5. mailako eta LHko 1. eta 2. mailako gela guztietan. Horretarako, udalak harpidetza-paketea eskuratzen du. Ikastetxeek aukera izango dute webgunean komunikatu nahi dituzten ekintzak sareratzeko. Ume txikiei zuzendutako aldizkaria izanik, baliabide interesgarria da teknologia berriak erabiltzen ohitzeaz gain, prentsa eta liburuak paperean erabiltzen ohitzeko.

133

📖 Helduei eskaintzen zaizkien kultur programazio iraunkorrak oso urriak izaten dira. Eskaintza honekin, urte guztian jarraipena izango duen jarduera interesgarri eta atsegina lortzen da. Denbora larregi eskatu barik (hilean ordubete), oso aberasgarria izango dena. Liburuari buruzko iritziak, liburuak sorrazaritzako ideiak, sentimenduak, sentsazioak eta iradokizunak partekatzen dituzte. Helduen artean, **irakurle klubak** honako helburuak betetzen ditu, besteak beste:

- Literaturan interesa duten pertsonen arteko harremanak sendotzea.
- Hautatutako liburuen iritzi trukaketa sustatzea.
- Irakurleei irakurketa aberasteko aukera ematea, taldekideen iritzi, balorazio eta abarrekin.
- Genero eta autore desberdinak ezagutaraztea.
- Taldekideen eta dinamizatzailearen laguntzarekin, irakurketan sakontzea.
- Giza partaidetza bultzatzea.

Irakurle klubak. Beste hauek ere ikusi:

- «Herriko irakurle kluba» 197. orrialdean.
- «Helduentzako Irakurketa Kluba» 229. orrialdean.
- «Irakurleen klubak» 230. orrialdean.
- «Liburuen Amuak irakurle taldea» 231. orrialdean.
- «Gazteen irakurketa kluba» 320. orrialdean.

📖 Irakurleen txokoa, elkarlanean antolatua udal liburutegiaren eta euskara sailaren artean; helduei zuzenduta, euskaraz irakurtzeko zaletasuna eta ohitura sustatzearen. Hilean behin egiten da saioa, urtariletik maiatzera eta urritik abendura. Saio batean edo bitan, idazleak ere parte hartzen du. Dinamizatzaile batek gidatutako saioetan,

irakurritako liburuaz jarduten dute partaideek; liburu horiek jatorriz idatzitakoak izan daitezke edo beste hizkuntza batzuetatik itzulitakoak. 10-12 partaide batu ohi dira.

15-16 urteko gaztetxoei merkatuan dagoen egungo aldizkari gazte baten berri izan dezaten, sei hilabeterako harpidetza egiten zaie, euskaraz irakurtzeko baliabideak eskaini eta horretan zaletzeko. Lehen hilabeteko banaketa egiteko ikastetxeen laguntza izaten da, eta ostean, gura duenak jasotzen du etxean. Epe hori igarotakoan, ebaluazioa egiten da gaztetxoek iritzia kontuan izanda, eta aukera izaten dute harpidetzari jarraipena emateko, paperean zein euskarri digitalean. Aldizkari digitala urte osoan zabaltzen zaie hainbat gazteri.

Irria aldizkaria 3 eta 7 urte bitarteko umeei helarazten zaie, hemen ere, ikastetxeak dira laguntzaile. Umeen artean arrakasta handia duten pertsonaien bitartez, umeei eduki hezitzaileak euskaraz jasotzen dituzte, eta irakurzaletasunera era atseginean hurreratzeko aukera zabaltzen zaie. Udalak dituen harpidetzak ludotekako ekintzetan parte hartzen duten haurren artean banatuko dira. Urtea bukatutakoan, horren balorazioa egin eta aurrera begirako erabakiak hartuko dira.

Liburutegirako euskarazko liburu berriak erostea: udalak partida bat ezarrita dauka liburutegirako euskarazko liburuak erosteko. Irizpide gisa jarrita dago euskarazko nobedadeak erostea eta euskarazko komunikabideetarako harpidetzak egitea.

Udalak, gazteen artean irakurzaletasuna bultzatzeko, *Gaztezulo* aldizkariaren harpidetza oparitzen die gazteei. Eta bertako artikulua batzuk ikastetxean lantzen dituzte.

Urtean 5-6 saio egingo dituzte. Saio bakoitzean euskarazko liburu bat irakurrita eramaten dute saiora, eta liburuaren komentario eta hausnarketa egiten dute. Xabier Mendiguren idazlea izaten dute laguntzaile.

Liburutegia kalera: Liburutegia kalera, marrazki lehiaketa (sariak)

«Irakurriz gozatu» kanpaina: helburua da herriko gazteek *Gaztezulo* aldizkaria ezagutzea. Hauxe da programaren metodologia: udalak sei hilabeteko harpidetza (11 aletik 6) ordaintzen die ontzat emandako mailako ikasleei (DBH4 edo Batxilergoa); *Gaztezulo* aldizkariko sei zenbakiak etxean jasoko dituzte hilero. Azken zenbakia jaso ostean, ikasleei inkesta bat banatzen zaie *Gaztezulori* buruzko iritzia eskatzeko; aldizkariaren urte osoko harpidetza eskaintzen zaie, eta *GaztezuloFLASH* buletin elektronikoa doan jasotzeko aukera ematen, gerora ere euskaraz irakurtzen jarrai dezaten.

Irakurriz gozatu eta gero oparitu!: AED eta Txatxilipurdi elkarteek kanpaina bat abiatuko dute liburuaren egunean euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko. Bibliotekan hartu eta irakurritako euskarazko liburu bakoitzeko %25eko deskontua izango da Arrasateko hiru liburu dendatan beste bat erosi eta oparitzeko.

Euskara elkarten federazioa den Topaguneak duela hiru urte Euskal Herri guztian planteatu zuen «Irakurri, gozatu eta oparitu» kanpaina zabaltzea. Ordutik makina bat herritan burutu dute egitasmo hau liburuaren eguna aitzakia hartuta eta aurretik

Irakurri, gozatu eta oparitu Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurri, gozatu eta oparitu egitasmoa» 231. orrialdean.
- «Irakurri, gozatu eta oparitu» 322. orrialdean.

21 izango dira euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko esfortzu berezia egingo dutenak. Arrasate izango da Debagoiena osoan parte hartuko duen herri bakarra, eta, gaurko prentsurrekoan adierazi dutenez, lehenengo aldia izanik, ilusio bereziz eutsi diote erronkari.

AED eta Txatxilipurdi elkarteak dira, bibliotekarekin batera Arrasaten kanpainaren bultzatzaile nagusiak eta herriko hiru liburu denda bihurtu dituzte konplize herritarrongan euskarazko irakurketaz gozarazteko. Bibliotekan hartu eta irakurritako euskarazko liburu bakoitzeko, % 25eko deskontua egingo dizute Elkar, Eroski eta Portaloiko Kioskoa dendetan. Apirilaren 23an hasi eta uztailaren 24ra arte luzatuko da kanpaina.

Bibliotekako ordezkariak esan digunez, «euskaraz geroz eta gehiago irakurtzen da». Baina, aldi berean, euskarazko produktuak oso urriak dira beste hizkuntza batzuetan daudenekin alderatuta eta abar: «Nahiz eta argitaratzen diren guztiak erosten diren» Arrasateko bibliotekan dituzten dokumentuen laurdena besterik ez dira euskarazkoak.

Duda barik, horrek zerikusi zuzena du irakurleon ohiturekin. Euskaraz zenbat eta gehiago irakurri, gure hizkuntzan ekoiztutako liburuak ere ugariagoak izango dira. Kanpaina berri honetan parte hartuz zeure aletxo jar dezakezu bide honetan eta zein liburu aukeratu ez baldin badakizu, trankil! 100 libururen gomendio zerrenda bat atera dute, adin guztiak kontutan hartuz eta «Arrasatearrentzako bereziki interesgarriak» izan daitezkeen 10 libururen aukeraketa bat ere egin dute «Herritarrek idatziak edo Arrasaterekin zerikusia dutenak».

Deskontuak liburu dendetan.

Bibliotekara joan eta euskarazko liburu bat aukeratzeko aitzakiarik ez dago orain. Gainera, ehun liburu horietaz gain beste asko daude eta berdin-berdin balio dute lehen pausua emateko; euskaraz irakurtzearena.

«Gozatu» programa: liburua irakurritakoan, liburutegiari bueltatu, eta fitxa simple-simple bat bete beharko da: zein izan den irakurritako liburua, zer inpresio eman digun, eta txikienean kasuan liburuko pertsonaiaren bat marraztea izango da eskatuko zaien ekarpentxo.

Fitxa hori beteta, liburutegian deskontu txartela emango digu, hitzartutako liburu dendan erabiltzeko.

Deskontu txartelarekin %25 merkeago erosi ahalko duzu beste euskarazko liburu bat dendetan eta AED edo Txatxilipurdiko bazkide bazara, %50eko deskontua izango duzu. Gogoratu, zein den kanpainaren hirugarren pausoa: liburua oparitzea amari, anaiari, lagunari edo zergatik ez zeure buruari! Edozeinek parte har dezake.

 Ipuin kontalariak. Udalak urtean bitan ekartzen ditu ipuin-kontalariak herriko liburutegira: otsailean eta azaroan. Ipuin-kontalari horiek Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako hasierako urteetako ikasleei zuzenduta daude. Liburutegiaren nazioarteko eguna: ipuin kontaketa, euskaraz.

udalerrietan

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretikoan Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoen zerrenda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

5.2.4. Euskarazko produktuen katalogoa eta euskarazko kultur eskaintza ahalik eta gehien jakinaraztea, webgune bitartez edo beste bide batzuetatik

- Udalak *Euskarazko Produktuen Katalogoa* banatuko du, liburuxka euskarrian, herriko etxebizitza guztietan. Bertan, produktu arrakastatsuen gain (liburuak, CDak eta aplikazioak), Gabonei begira aterako diren berrikuntzak ageriko dira. Horrez gain, udal webgunean ere ezarriko da bertsio digitalera iristeko esteka bat.
- Azaroan Euskal produktuen katalogoa banatzen da herriko etxe guztietan. Helburua da Gabonetan euskal produktuen kontsumoa handiagotzea. Opariak egiteko garai horretan, herritarrek eta batez ere gurasoek euskal produktuen katalogoa eskura izatea oso garrantzitsua ikusten da. Bertan, produktu arrakastatsuen gain (liburuak, CDak eta aplikazioak) Gabonei begira aterako diren berrikuntzak ageriko dira. Horrez gain, udal webgunean ere ezarriko da bertsio digitalera iristeko esteka bat. Euskarazko produktuen katalogoari zabalkunde bikoitza ematen zaio:
 - Liburuxka honetan euskaraz argitaratzen diren produktu egokienak eta haien inguruko informazioa –, prezio tarteak eta abar - jaso dira, etxeko haur eta gazte-txoek euskaraz jolastu, ikasi, irakurri edo gozatzeko aukera izan dezaten. Liburuxka honako zortzi ataletan banatuta dago: musika, filmak, aldizkariak, komikiak, liburuak, gurasoentzako materiala, informatika, eta, jostailu eta jokoak; gainera, zenbait ataletan adinaren arabera banaketa ere egiten da. Aurtengo edizioko 200.000 ale inguru banatuko dira Euskal Herri osoan. Paperezko edizioa, azaro bukaeran herriko azokaren aurretik, etxe guztietan buzoneatzen da, eta herrian kartelak jartzen dira.
 - Liburuxkaz gain, edizio digitala ere badago: www.katalogoa.eus. Udalaren web atarian eta facebook-eko horman horren berri ematen da.

6. Arlo sozio-ekonomikoa

6.1. Euskara planak zabaltzeko babesa eta laguntza ematen jarraitzea eta diru-laguntza sistema etengabe hobetzea

6.1.1. Erakunde publikoetan euskara planak diseinatu eta garatzea

🔗 Erakunde publikoetan euskara planak diseinatu eta garatzea: **BIRIBILKO** da Bilboko merkatalgoan euskara sustatzeko eta normalizatzeko plana. Aurreko urteetako eskarian ere aipatu izan da. Hiru dira ardatz nagusiak: prestakuntza, irudia eta komunikazioa. Aurten formazioa (eskolak) eta komunikazioa lantzen ari da; berriutako direktorioak emandako datuen arabera; euskararekiko orokorrean eta euskara ikastearena, askoz konkrituagoa.

Biribilko plana. Beste hau ere ikusi:

- «Biribilko plana» 138. orrialdean.

Biribilko, Bilboko merkataritza hizkuntza normalizazioa sustatzeko proiektua da. Proiektu hau Bilboko Udalak sustatzen du bere euskara sailaren eta Bilbao Ekintza udal enpresaren bitartez, Bilbao Dendak elkartearen laguntzarekin

Proiektu hau etapa desberdinen bidez diseinatu eta aplikatu ari da: hasierako fasean, Bilboko merkataritza sistemaren egoera sozioekonomiko eta soziolinguistikoaren diagnostiko zehatza egin zen. Lehen diagnostiko horren balorazioan oinarriturik, Bilboko merkataritza eskaintza eta eskariari zuzendutako lan-ildo desberdinak jorratzea planteatu zen ondoko eremuetan: komunikazioa, prestakuntza eta euskararen erabileraren sustapena. Ildo hauetan garatu diren jarduerak egokitu egiten dira, momentuko egoeraren eta ebaluazioaren arabera. Euskara aukera bat. Euskarak gehiago eman diezazuke. Euskaraz zure negozioa errentagarriagoa da.

🔗 Eralan ikerketa-proiektua da, eta bere baitan batzen ditu izaera ezberdineko erakundeak elkarlanean. Udalak parte hartzen du proiektuan, helburu nagusia izanik Administrazioetako Euskara Planak berritzea hizkuntza lidergoaren bitartez. Horretarako, portaera ereduak landu dira, administrazioaren agente guztien lidergo kateak aktibatu, eta Euskara teknikarien rolaz aritu. Ikerketa proiektua den aldetik, euskararen erabileran eragiten duten aldagaiak identifikatzeko, eta horietan positiboki eragiteko metodologiak eta dinamikak diseinatzeko eta inplementatzeko ezagutzen aurreratu nahi dugu. Esku-hartzea den aldetik, proiektuan parte hartzen duten administrazioetan interbentzio jakinak bideratu dira, eta ezagutza praktikoa eta teorikoa uztartu. Beste alde batetik, ezagutza hori lankidetzan ari diren erakundeetako kideen artean partekatu eta zirkulazioan jarri nahi dugu. Hizkuntza normalizazioaren kontzeptualizazioa, batetik, eraldaketa-prozesu gisa lantzen da; bestetik, hizkuntza normalizazioa organizazio batean gauzatzen denez, sistema konplexu gisa kontzeptualizatzen da. Beraz, eraldaketa eta konplexutasun testuinguru horretan kokatzen da ikerketa-proiektua. Eralan proiektua 2006an jarri zuen martxan Soziolinguistika Klusterrak. Proiektuaren lehen fasean (2006-2008), ikerketa-ekintzan oinarritzen den EPEsA izeneko metodologia proposatu zen.

E

S

E

P

udalerrietan

Eralan-en bigarren fasean (2008-2010), aurreko faseko aldagaien matrizeetik aldagai nagusi bat hautatu zen, hizkuntza-lidergoa, hain zuzen, eta haren gaineko lanketa teorikoa zein ikerketa egin ziren. Zazpi erakundetan egin ziren interbentzioak, tartean udalean, EPEsA metodologia partzialki aplikatuz eta interbentzioen eragina ebaluatuz (2011. urtean).

6.1.2. Enpresa pribatuetan euskara planak hedatzea, enpresa publikoen kasuan bezala lantokien tipologia bakoitzaren berezitasunak kontuan hartuz

🔗 Egoeraren diagnostikoa egin eta aukerak aztertzea.

6.1.3. Enpresa pribatuen lankidetzaren areagotzea komunikazio kanpaina egokien bidez

🔗 Merkataria eta ostalaria elkarrekin eta beste erakunde batzuekin bilgunea sortu eta hitzarmena sinatzea hitzarmena sinatzearekin, elkarlanerako oinarriak finkatu nahi ditugu, geuk euren foroetan eta eurek geuretan parte hartzea helburu.

🔗 Enpresa pribatuen lankidetzaren areagotzea komunikazio kanpaina egokien bidez: herriko plan estrategikoan merkataritza alorrerako jaso ziren proposamenak eta ekimenak lantzeko eta garatzeko. Laurak bat merkataria elkarrekin batera lan-mahai sektoriala biltzen da bi hilean behin. Barruti bakoitzeko merkataria bat, euskara zerbitzuko merkataritzako teknikaria, euskara teknikaria eta euskara zinegotzia elkartzen dira mahaiaren bueltan bi hilean behin. 2014rako zerbitzua euskaraz ematea erabaki zuten 60 denden arnagunea sortu genuen eta hau ezagutzera emateko hainbat ekimen jarri genituen martxan. Aurten bide hori indartzea eta finkatzea da helburu lan ildo berberei jarraiki:

- Ez geratu atean, sartu kalitatean euskaraz sentsibilizazio kanpaina: bertako merkataritza sustatu eta euskararen balioa nabarmendu duen kanpaina. K eranskailua jarri dute hainbat establezimenduk euren ateetan, zerbitzua euskaraz eman dezaketela iragartzeko. Merkatariekin, zerbitzua euskaraz emateko konpromisoa landu da, eta orain artean, ia establezimendu guztiek sinatu dute honakoa betetzeko konpromisoa: *Komertziora sartzen den bezero orori lehen hitza euskaraz egitea. Komertziora datozen haur eta gazteei, baita haiek lagunduz datozen helduei ere, euskaraz egitea.* Merkatariek hartu duten konpromisoari herritarrek erantzutea ere garrantzitsua da. Horretarako, lehenengo lana konpromisoa hartu duten establezimenduak ezagutzera ematea da, herritarrek identifika ditzaten. Horretarako, bide hau lantzen ari da:

Konpromisoa sinatu duten 60 establezimenduetako ateetan K eranskailua jarri da. Baina helburua konpromisoa hartzen duen merkataria-sarea gero eta zabalagoa izatea da, eta horregatik gonbidatu nahi ditugu euskaldunak izan, eta oraindik konpromisorik hartu ez dutenak.

Talde eragilea osatu. Proiektuaren motorra izango da eta jarraipena egingo dio.

- Lehenengo urtean (2015) euskararen egoeraren diagnostikoa egingo zaien enpresak aukeratzea. Lehenengo urtean 5 enpresa izatea proposatzen da. Enpresak aukeratzeko irizpide nagusiak honakoak izan daitezke: aurretik interesa azaldu dutenak, herrian eta eskualdean jendaurreko zerbitzua ematen duten enpresak izatea, langile euskaldun kopuru altua izatea eta proiektio sozial handia duten enpresak izatea.
- Aukeratutako enpresekin harremanetan jartzea euskara planei buruzko informazio eta proposamen zehatza egiteko. Biler horietan landuko dira eman beharreko urratsak, ezarritako epeak, eskatzen duen inplikazioa eta horretarako behar diren baliabide pertsonalak eta ekonomikoak. Lehenengo bileran garrantzitsua da talde eragileko kidearekin batera udaleko Alkate edo zinegotzia ere bertan izatea.
- Komunikazio plana diseinatu eta martxan jartzea, herritarrei eta gainerako enpresei egitasmoaren nondik norakoen berri emateko.
- Txostena idatzi: egindako bisiten emaitza eta balorazioa.
- Aukeratutako enpresetan diagnostikoak egitea. Erreferentzia marko estandarra hartuko da oinarritzat.
- Aukeratutako enpresetan euskara planen diseinua egitea.
- Enpresa horiek Lanhitz deialdira bideratzea.
- Fasearen balorazioa eta komunikazioa.

🔗 Udalak komunikazio-kanpaina egiten du, saltokiei jakinarazteko laguntza jaso dezaketela errotuluak euskaraz jartzeko; bai laguntza ekonomikoa eta bai itzulpen zein zuzenketetarako laguntza ere. Errotulu finkoen kasuan, % 50eko laguntza ematen du, 300 euroko mugarekin. Aldi baterako karteltxoei dagokienez, berri, itzulpen-lanak egiten ditu, eta plastifikatutako karteltxoak prestatzen ditu saltokientzat.

🔗 Ezagutza ematea euskararen erabilera normalizatzeko udalean bertan eta beste erakundeetan eskaintzen diren aukera eta programak: hitzarmengintza kanpainaren azken adjudikazioan zegoen aintzat hartuta inkesta berezi bat egitea eta, bidez batez, kanpainaren zabalkundea egitea ere. Merkatari eta ostalarien pertzepzioa ezagutu, eta 2014ko lehenengo bost hilabeteetan hitzarmenkide berriak egiteari ekin zaio.

6.1.4. Enpresa txiki eta ertainetan planak garatzeko aukerak eskaini eta areagotzea

🔗 Hitzargune hitzarmengintza kanpaina garatzea enpresa handi eta ertainetan: Hitzargune izena hartu zuen 2014an ordura arte «Gure berbie euskaraz» deitzen izan den kanpainak. Hiru atal ditu: enpresak, merkataritza eta elkarteak. Enpresetako atalean helburuak: diagnostikoa, planak eratu eta garatu, aholkularitza, inplementazioa Geure gisa-baliabideekin eta Aholkularitza enpresari adjudikatutako lanak bitarteko.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

Merkataritza eta enpresetara zuzendutako kanpainaren segimendu lanarekin lortu nahi den helburu nagusia: merkataritza eta enpresetako esparruan jokoan sartzen diren guztiekin harremanak landu eta ahal den neurrian merkatal zirkulu osoa kanpainan integratu, hau da, hornitzaile, saltzaile eta erosleekin (batez ere erakunde publiko, kirol eta kultur elkarte eta ikastetxeekin diren loturei probetxua ateraez) harremanak lantzea.

Bestalde, kanpaina honen bitartez, urte bakoitzean aurreikusi egiten da hitzarmen-kide berriak erakartzea, sinatu bakoien artean eredu-zkoak hautatu eta harreman zuzena landuz. Gero ere, zerbitzua eskaintzerakoan, harreman pertsonala da kanpainaren zutabe nagusi. Esan behar, hitzarmen-kide kopuruak gora egiten duela urtetik urtera, azken hiru urteetan merkataritzan eta enpresa esparruan atea itxi dutenak salbu.

Beteko diren zeregin nagusiak:

- Hizkuntza tailerra («Zelan idatzi») eskaini elkartegintzako hitzarmen-kideei, azken hiru urteetan prestatutako materiala oinarri.
- Ikastalde bereziak eskaini merkataritza eta ostalaritzakoei.
- Eragileei bisitak egin eta hitzarmen-kide berriak lortu. 2012an egindako inkesta erraldoia bitarteko, atal honi astindu ona emateko asmoa da:

—20 merkataritza-ostalaritza.

—10 enpresa txiki berri (aparteko garrantzia emango zaie osasun arloko profesionalen arlokoiei eta kontsumitzaileen eskubideei buruzko Dekretuak biltzen dituenek).

—8 elkarte berri.

- Hizkuntza aldaketak eragitea urtean zehar:

—Dendetan: 60 aldaketa.

—Enpresa txikietan: 70 aldaketa.

—Elkarteetan: 40 aldaketa.

- Hizkuntza indizea neurtu (HINAT neurgailua) kanpainako hiru ataletan (merkataritza, enpresa, elkartegintza) eta %1 eko igoera lortzea.
- Aldizkaria (berripapera) argitaratzea, urtean zehar ale bat kaleratuz (ekainean). Ikusi 3. eranskina.
- Administrazioarekin hitzarmen-kideek mantentzen dituzten harremanetan euskararen erabilera areagotzeko konpromisoak finkatzea, bisitaldiak eginda (udalarekin, Aldundiarekin, Eusko Jaurlaritzarekin, INEM-Gizarte Segurantzarekin).
- Begirale-tza lantzea (kanpainak gizarte eragileengan duen eragina neurtzeko inkesta): gizarte esparru desberdinetako 12 erakunderen bitartez burutuko da.
- Kontseiluarekin eta Ziurtagiriaren elkartearekin hitzarmenak berrestea 2012rako eta bidezko sustapen lana egitea.
- Egingo diren azpi-ekintzak:

- Foroa/bloga sendotzea, hitzarmenakideen artean harremanak areagotu eta esperientziak trukatzeko.
- Asteleheneroko merkatu plazan eragiteko 2011 eta 2012an burutu den kanpaina bereziari jarraipena ematea. Eskualde mailan eragin handiko erreferentea da, indartsua oraindik; beraz, saltzaileei, 2011n eta 2012an emandako urratsei beste bat gehitzea proposatuko zaie, konpromiso maila desberdinekin eta, batik bat, ahozko jardunari begirakoa. Hau guztia, udaleko Eria eta Azoka arloko arduradunekin elkarlanean.
- «Kirola Euskeraz!» kanpaina oinarri, inkesta berezia egin entrenatzaile eta begiraleei eta azken urteetan abian jarritako kontraste taldeak eratzea elkarte bakoitzarekin. Honekin lotuta dago Alkarbideko D ereduko lan mahaian egin den planteamendua, goi-erakundeen bitartez kirol federazioetan eragitekoa alegia (ikus I. Eranskina).
- Kultur eta aisi elkarteko kideekin azken urteetan eratutako bi kontraste taldeekin jarraitu, kanpainako sarea hedatu eta finkatzeko eta hitzarmengintza kanpainako beste ataletakoekin harremanak normalizatzeari begira. Euskaraz funtzionatzeko «beharrizana» sortu behar da. Baietz gurean! Enpresetan euskararen erabilera sustatzeko plana: ekintzaren helburua lan munduan euskararen erabilera normalizatzea da. Eskualdeko lan munduan eragiteko eta enpresetan euskararen erabilera normalizatzeko planak sustatzea eta prestigioa ematea du helburu Baietz gurean egitasmoak. Horretarako, bidea aurkitzen lagunduko digun enpresa aholkulari bat kontratatu da. 2014an lan ildo nagusi hauek izango dira:

- Baietz gurean egitasmoarekin aurrera jarraitu eta sendotzea.
- Hitzarmenak lotuta diren enpresei jarraipen estua eginez Lanbide Heziketan eragitea Lanbide Heziketako eragileekin lan eginez Komunikazioa landu.
- Lan munduari buruzko berriak lantzea Proiektuaren jarraipena egitea. Urtean bi bilera egitea.

🔗 Udalaren hornitzaileekin lan egitea izango da egitasmo honen muina. Maiztasun handienaz udalarekin harremana duten enpresa eta hornitzaile txikiak zerrendatu eta konpromiso batzuk hartzea proposatuko zaie:

- Udalarekiko harreman idatzian eta ahozkoan euskararen presentzia bermatzeko (albaranak, fakturak) konpromiso txikiez gain (esate baterako, albaranak eta fakturak euskaraz edukitzea), enpresa ertainei, nagusiki, «Baietz gurean» bezalako egitasmoak garatzeko diru-laguntzak emango zaizkie.
- Eskualdean sortu berri den garapen agentziaren bidez, sortze bidean dauden ekimen sozialeko egitasmoetan euskara txertatzeko ahalegina egingo da.

🔗 «**Baietz gurean**» egitasmoa garatzeko Eskualdeak aholkularitza enpresa batekin duen kontratuaren jarraipena. Honen barruan Eskualdeko udalek hornitzailetzat dituzten enpresekin kontaktuak egingo dira ekimen honetan parte har dezaten. Hitzarmena lotzen duten enpresei aholkularitza zerbitzua eskainiko zaie erabilera planak abian jar ditzaten, eta baita plan hauen jarraipenak egiteko ere. Era berean, lortutako aurrerapenen arabera, diru-laguntza jasoko dute.

Baietz gurean! Beste hauek ere ikusi:

- «Baietz gurean!» 54. orrialdean.
- «Baietz gurean egitasmoa» 312. orrialdean.

Guk euskaraz Beste hauek ere ikusi:

- «Guk euskaraz egiten dugu» 57. orrialdean.
- «Guk euskaraz ikasten dugu» 69. orrialdean.
- «Guk Euskaraz egitasmoa» 157. orrialdean.
- «Guk euskaraz» 313. orrialdean.

🔗 **«Guk euskaraz» ekimena.** Euskararen normalizazioa merkataritzan eta ostalaritzan: 1997an hasi zen udala Merkataritza arloan euskararen erabilera sustatzeko lehen urratsak ematen. Harrezkero, zenbait urrats eman ditu.

- Helburuak:

—Merkataritza eta ostalaritzan euskararen erabilera handitzea.

—«Dendak Bai» herriko merkatarien eta ostalarien elkarteak hizkuntza irizpideak ezartzea, bazkideen artean euskararen erabilera sustatzeko.

—Errotulu eta webgunetarako diru-laguntzen gaineko informazioa hedatzea.

—Fotokopiategi eta inprentekin elkarlanean jardutea merkataria eta elkarteak egiten dizkieten inprenta lanetan euskara agertzeko. «Euskara eskaintzarik onena» baliabidea eta beste batzuk zabaltzea eta merkataria erabiltzen trebatzea.

- Egungo datuak:

—Hitzarmen kideak: Merkataritza eta ostalaritza establezimendu eta elkarteak.

—Itzulpen eta aholkularitza zerbitzua ematen zaie merkataria eta ostalariak: kartelak, gutuna, menuak, errotuluak, ordutegiak eta abar. «Guk euskaraz» bereizgarri berria egin zen 2013an, eta hori erabiltzen da.

- Bisitak: establezimenduaren hizkuntza-egoera biltzen da fitxa baten bidez. Proposamena egiten zaie komertzioei gaztelania hutsean dagoena euskaraz ere egon dadin. Udaleko euskara zerbitzuaren berri ematen zaie: diru-laguntzak, itzulpenak, aholkularitza, euskarriren eskaintza (egin eta eroan): ordutegia, kartel puntualak eta abar.

🔗 «Dendak bai», merkatarien eta ostalarien elkartearekin elkarlana egingo da. euskalduntzea eta motibazio tailerra: euskara ikasteko eta praktikatzeko aukeren berri ematen zaie. Material didaktikoa eta hiztegia: «Euskara eskaintzarik onena» CDa eman zaie eskatu dutenei eta komertzio berriei.

🔗 Buruntzaldeko enpresetan euskararen erabilera sustatzeko egitasmoa: Buruntzaldeko udalek 2004tik elkarlanean garatzen dituzten egitasmoen artean lan munduan euskararen presentzia areagotzeko egitasmoa dago, eta horren barruan kokatzen da «Baietz gurean» laguntza-sistema.

Helburua: 2010etik aurrera, Buruntzaldeko udalen asmoa da ahalik eta enpresa gehien jartzea euskararen erabilera normalizatzeko bidean, eta horretarako, aholkularitza zein diru-laguntzak ematea.

Laguntza hauekin, gainera, Buruntzaldeko enpresek Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako sailburuordetzak (HPS) ematen duen BIKAIN ziurtagiria lortzeko aukera eta erraztasuna izango dute.

Nori zuzendua: Buruntzaldeko herrietako enpresei, beti ere, 10 langiletik gora dituztenei.

Prozedura: Egitasmoan parte hartzea erabakitzen duten enpresetan hizkuntzaren inguruko diagnosi bat egingo dute udalek, enpresa zein hizkuntza egoeratik abiatzen den neurtzeko. Diagnosi hori egiteko, AHIZE enpresa aholkularia kontratatu dute Buruntzaldeko udalek.

Aipatutako diagnosia egiteko, HPSk LanHitz programaren barruan definituta duen Erreferentzia Marko Estandarra (EME markoa eta PlanHitz aplikazio informatikoa) erabiliko du AHIZE enpresa aholkulariak, eta hurrengoak dira aztertuko diren ardatzak:

- Komunikazioa eta irudi korporatiboa
- Kanpoko harremanak
- Barneko harremanak
- Hizkuntza-kudeaketa

Diagnosia egin ondoren, enpresa aholkulariak neurketaren emaitza jasotzen duen txostena egingo du, eta bertan jasoko du, baita ere, enpresak euskararen normalizazioan aurrera egiteko zein urrats eman beharko lituzkeen. Txosten hori enpresari eta enpresa kokatua dagoeneko udalari emango dizkio AHIZE enpresa aholkulariak.

Neurketaren emaitza ez da zenbaki zehatz bat izango, 100 puntuko tarte bat baizik (400 eta 500 puntu artekoa adibidez). Puntu tarte batetik besterako jauzia, hobekuntza alegia, diruz lagunduko da, eta diru-laguntza 700 / 500 / 300 € izan daiteke puntu tartearen eta hobekuntza mailaren arabera.

🔗 «**Geurien be bai**» egitasmoaren atal honetan aurtengo helburua, hauxe da: herriko enpresetan eragitea (merkataritz, ostalaritza, turismoa, akademiak, jateko arinak), eguneroko jardunean euskara gehiago erabil dezaten. Horretarako, erakunde berriak erakarri nahi ditugu Geurien be bai egitasmora eta helburua da bost erakunderekin sustapen lana egitea eta beste alde batetik, udalerriko enpresei diru laguntza deialdien inguruko informazioa bidaltzea.

Zer da Geurien be bai?

Geurien be bai, Bermeoko Udalaren euskara sailak 2004. urtean martxan jarritako egitasmoa da.

Herrian euskararen erabilera eta presentzia handitzea da helburua, plana erakunde bakoitzaren behar eta ezaugarrietara egokituz, eta euskara erakundeen kulturen eta kudeaketarako sisteman sartuz.

Egitasmoarekin bat egitea erabakitzen duten enpresa eta elkarteek urte beteko hitzarmena sinatzen dute Bermeoko Udalarekin. Hitzarmen horren bitartez enpresek eta elkarteek euskara gehiago erabiltzeko konpromisoa hartzen dute.

Geurien be bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Geurien be bai egitasmoaren barruan» 113. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoaren bidez gazteekin lan egiteko» 192. orrialdean.
- «Erakundeen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea,» 289. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoa» 312. orrialdean.
- «Aisia eta kirola: Geurien be bai» 318. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

Elkarte eta enpresek hartzen dituzten konpromisoak:

- Enpresak eta elkarteak eguneroko funtzionamenduan euskararen erabilera indartzeko bere esku dagoena egingo du.
- Prozesu horren hasieran helburuak zehaztu ahal izateko, diagnostikoa egingo da eta, lan horretarako, behar den informazioa, dokumentazioa eta laguntza emango dio Bermeoko Udalak.
- Euskara arduradun bat izendatuko du Bermeoko Udalarekin elkarlanean aritzeko (informazio trukatu, antolatzen diren batzarretan parte hartu eta abar.).
- Udalak hartzen dituen konpromisoak: proiektua garatu ahal izateko finantziazioa eta bitartekoak udalak jarriko ditu.
- Elhuyar Aholkularitzako teknikariak enpresa edo elkartearen esku jarriko ditu, behar den laguntza guztia eskaintzeko.

Egitasmoen urratsak:

- Enpresa eta elkartearen hizkuntza egoera aztertzen da.
- Enpresa edo elkarte bakoitzari bere beharretara egokitutako plana diseinatzen zaio.
- Enpresan edo elkartearen euskara gehiago erabiltzeko ekintzak aztertu eta martxan jartzen dira.
- Hurrengo urtean, adostutako ekintza horien jarraipena eta ebaluazioa egiten da.

Parte-hartzaileak:

- Guztira, 100 inguru dira planean parte hartzen ari diren erakundeak: herriko enpresak, elkarte profesionalak, sindikatuak, kirol taldeak, kultur taldeak, txokoak, musika elkarteak, ostalariak, merkatariak, turismo eragileak eta abar.

🔗 **Iaz, herriko 6 enpresak bertan euskara sustatzeko hitzarmena sinatu zuten udalarekin.** Diagnostikoa egin zitzairen, eta epe ertainerako hainbat helburu adostu. 2014rako, beraz, helburu horiek erdiesteko lana burutuko da, besteak beste, webgunearen itzulpena eta kanpo komunikazioa euskalduntzea. Jarraipen hori egiteko bi bisita egingo zaizkie, bata urte hasieran, eta bigarrena, urte bukaeran. Bitartean, itzulpenak eskatzeko aukera izango dute urte osoan zehar. Bestalde, 2014an, beste enpresa txiki batek edo bik hitzarmena sina dezaten ahaleginduko da udala, horretarako, beharrezko diagnostikorako bisita eta jarraipena eginez. Jarraipena egiteko bi bisita egingo zaizkie, bata urte hasieran, eta bigarrena, urte bukaeran. Bitartean, itzulpenak eskatzeko aukera izango dute urte osoan zehar.

🔗 **Hitzarmena:** Enpresak Baietz gurean! egitasmoan parte hartzea erabakitzen duenean, urte bateko iraupena izango duen elkarlanerako hitzarmena sinatuko du bere herriko udalarekin, eta hitzarmen horretan jasoko da, udalak enpresari emango dion diru-laguntzaren kopurua zein elkarlana arautuko duten gainerako zehaztasunak.

Diru-laguntza jasotzea: Enpresak diru-laguntzak jaso ahal izateko, bigarren neurketa egin nahi duela jakinarazi beharko dio udalari, hitzarmenaren iraupena amaitu baino hilabete bat lehenago. Bigarren neurketa horretan, egindako aurrerapausoen bidez enpresak puntu tarte batetik besterako jauzia egin duela frogatzen bada, dagokion diru-laguntza emango dio enpresari.

Jarraipena nola: Lehendabiziko hitzarmen hori amaitu ondoren, enpresak

Baietz gurean! egitasmoaren barruan aurrerapausoak egiten jarraitzea erabakitzen badu, hitzarmen berri bat sinatuko du udalarekin eta arestian aipaturiko prozedura bera errepikatuko da. Hitzarmen berri honen abiapuntutzat azken neurketak eman duen puntuazioa hartuko da.

Neurketa baten ondoren, enpresa batek urtebete baino gehiago ematen badu udalarekin hitzarmena berritu gabe, neurketa berri bat egin beharko zaio hitzarmen berri bat sinatu ahal izateko.

- ✎ Udalak euskararen erabilera planak garatzeko diru-laguntzak ematen ditu. Hauen xedea da entitate pribatuek herriko udalerrian dituzten lantokietan euskararen erabilera planak egin, edota horiek 2015ean gara ditzaten laguntza ekonomikoak emateko oinarriak arautzea, diru-laguntzak arautzen dituen 38/2003 Lege Orokorrean eta Legea garatzen duen araudian xedatutakoaren arabera. Deialdi hau LanHitz programa markoaren baitako Erreferentzia Marko Estandarrean (EME) definitutako helburuak, jardunak eta jarduerak gauzatzen laguntzeko baliabideak jartzera dator.
- ✎ Urtean behin edo bitan bisita egiten zaie «Lanean» egitasmoan dauden enpresei. Horretarako diru-laguntza sistema ezarria da. Gainera, enpresa berriak erakartzen saiatzen da, eta ekitaldiak eskaintzen zaizkie: sentsibilizazio ekintzak, euskara erabili enpresen kudeaketan, euskarak saltzen du eta antzekoak.
- ✎ Udalerriko azoketan eta merkataritza-ostalaritza sektorean, euskararen presentzia eta erabilera areagotzea, Arabako Foru Aldundiarekin eta Landa Garapenerako Zabaia Elkartarekin elkarlanean.
- ✎ Enpresa txiki eta ertainetan planak garatzeko hitzarmenak. Ekintzaren deskribapena: hitzarmena egiten duten enpresei aholkularitza zerbitzua eskainiko zaie erabilera planak abian jar ditzaten, baita plan hauen jarraipenak egiteko ere. Era berean, lortutako aurrerapenen arabera diru-laguntza jasoko dute.
- ✎ Bai Euskarari ziurtagiriaren elkartarekin hitzarmena berriztatu elkarlanerako: Hitzargune kanpainan parte hartzen dutenen artean, batik bat, ziurtagiriaren zabalkundea egiten da urtero, eta hitzarmen-kideen konpromisoa saritzearren ziurtagiriaren kostuaren erdia inguru ordaintzen da. Honetarako aurrekontua Hitzargune kanpainako hiru ataletako gastuen barruan sartzen da.
- ✎ Herriko merkataria eta ostalariei euskalduntze eta alfabetatzeko aukeren berri ematea.

E

S

E

P

udalerrietan

- Herriko merkataritza-jardueran modu espezifikoan eragiteko ekintzak gauzatu (hiztegi espezializatuak, produktuen izenak, adar jakin bateko kartelak eta abar).

6.1.5. Enpresei zuzendutako arreta-gune bat sortzea, hizkuntza-politika arloko ekimenen informazioa hedatu eta ezagutarazteko, euskararen aldeko planak eta proiektuak enpresetan ezartzeko orduan izan daitezkeen kezkak eta beharrak bideratzeko, eta aurrera begira sortu daitezkeen aukera eta behar berriak antzemateko

6.1.6. Euskara Planen inguruko ikastaro bereziak antolatzea, langileei eta enpresen arduradunei begira

6.1.7. Enpresetako langileei euskara ikasteko prestakuntza erraztea

Biribilko plana. Beste hau ere ikusi:

- «Biribilko plana» 138. orrialdean.

Biribilko planaren barruko eskolak, merkatariei eskainitzakoak HABEk duen modulu bereziaren bitartez. Orain dela urte batzuk egin zen antzera merkatarientzako ikastaro laburrak antolatzea aurreikusita dago. HABEk antolatzen ditu merkatariei euren eguneroko zereginetan euskara erabiltzeko ikastaroak.

Biribilko, Bilboko merkataritzan hizkuntza normalizazioa sustatzeko proiektua da. Proiektu hau Bilboko Udalak sustatzen du bere euskara sailaren eta Bilbao Ekintza udal enpresaren bitartez, Bilbao Dendak elkartearen laguntzarekin

Proiektu hau etapa desberdinen bidez diseinatzen eta aplikatzen ari da: hasierako fasean, Bilboko merkataritza sistemaren egoera sozioekonomiko eta soziolinguistikoaren diagnostiko zehatza egin zen. Lehen diagnostiko horren balorazioan oinarriturik, Bilboko merkataritza eskaintza eta eskariari zuzendutako lan-ildo desberdinak jorratzea planteatu zen ondoko eremuetan: komunikazioa, prestakuntza eta euskararen erabileraren sustapena. Ildo hauetan garatzen diren jarduerak egokitu egiten dira, momentuko egoeraren eta ebaluazioaren arabera.:

- Prestakuntza espezifikoko ikastaroak:

Biribilko proiektuak bi ikastaro mota eskaintzen dizkizue Bilboko merkataritza establezimenduetan lan egiten duzen profesionali: euskara komertzialeko oinarritzko ikastaroa eta euskara komertziala hobetzeko ikastaroa.

- **Dendaketan:**

Merkataritza arloko profesionali zuzendutako ikasmateria da, bezeroekiko harremanetan euskararen erabilera sustatu nahi duena.

Bertan sei unitate eta glosategi bat dira. Glosategiak unitate guztietan agertutako lexikoa biltzen du (euskara-gaztelania eta gaztelania-euskara), eta ikasleentzat oso erabilgarria da. Unitate didaktikoetako elkarrizketak entzutea baimentzen duen audio sistema bat ere badu.

Dendaketan. Beste hau ere ikusi:

- «Dendaketan: elkarlana» 151. orrialdean.

Taldean ikasteko aproposa bada ere, bakarka aritzeko ere ariketa ugari ditu. Baditu, gainera, dendetan jarri behar izaten diren hainbat mezu, errotulu nahiz ohar idazteko ereduak ere.

Dendaketan teknologia berrien bitartez merkataritza arloko profesionalei zuzendutako ikastaro laburra da, bezeroekiko harremanetan euskararen erabilera sustatzeko helburua duena. Jolas didaktiko moduan burutzeko prestatu da, jolasaren bidez simulatzen dira merkataritzako komunikazio-jarduerak, ikaslea modu atseginean murgiltzeko euskarari. A1-A2 mailen arteko ikasleek modu autonomoan egiteko ikastaroa da hau, sei unitatez eta 75 jardueraz osatua.

Android eta iOS sistema eragileak dituzten tableta eta eskuko telefonoen bidez ikastaroa egiteko, Dendaketan aplikazioa instalatu behar da AppStore edo Google Play zerbitzuetatik.

- Ikasten.net:

Ikasten.net euskara ikasteko baliabide didaktiko berria da, Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailaren hiru.com etengabeko ikaskuntzako atarian eskuragarri dauden ekimenetako baten barruan dagoena. Ikasten.net euskara edozein pertsona helduri munduko edozein lekutara helarazteko diseinaturik dago, eta eskakizun bakarra Internetarako konexioa duen ordenagailu bat izatea da. Lan-ingurunea dibertigarria eta informala da, eta beste presentziazko edo online ikastaro batzuen osagarri gisa, zein hizkuntza ikasteko oinarri gisa erabili nahi dutenei zuzenduta dago.

Ikasten.net euskara ikasteko baliabide didaktikoa da, munduko edozein tokitan diren pertsona helduei euskara helarazteko metodologiak diseinaturik, interfaz atsegin eta informalekin. Ataletan antolatutako 60 unitate didaktikokoa da ikastaroa, eta errepasorako 12 unitate eta hainbat ekintza dakartza ere: audioak, bideoak eta hainbat motatako ariketak.

- BOGA

Euskara Internet bidez ikasteko sistema multimedia da BOGA. Ordenagailu bidez, on-line eta CD batzuen bidez funtzionatzen du. BOGAk euskalduntze prozesu osoa hartzen du eta bost ikastarotan zatituta dago. Ikastaro bakoitza 15 unitatetan banatzen da eta horietako bakoitza 10 saiotan. Saiok ariketez osatuta daude, batzuek beste 30 ariketa saio bakoitzeko eta horiek eginaz egingo duzu aurrera. Saioko ariketa guztiak egiten dituzunean sistemak testa egingo dizu; gainditzen baduzu, aurrera eta bestela, errepasoko saioa sortuko dizu. BOGAk aurreikusitako saio guztiez gain, eta zure ibilbidearen arabera sor ditzakeenez gain, irakasleak ere aukera du, hala iritziz gero, zure neurriko saioak sortzeko. Beraz, unitate bakoitzak dituen 10 saioak egin beharreko gutxienezko lana da; hortik gora zure lanak aginduko baitu. Programa honetan sartzeko euskaltegiren batean matrikula egin behar da.

6.1.8. Enpresarien elkarte eta langileen sindikatuekin sinatutako akordioak eta akordio horien garapen eta jarraipenerako sortutako elkarguneak sendotzea eta bultzatzea

E

S

E

P

6.1.9. Enpresen euskara planetara bideratzen diren diru-laguntzen inguruko herri aginteen koordinazioa indartu eta hobetzea

6.1.10. Arlo sozio-ekonomikoarentzako diru-laguntza lerroetan hizkuntza irizpideak txertatzea

Arlo sozio-ekonomikora diru-laguntzak bideratzen badira, udalak kontuan edukiko du hizkuntza irizpideak txertatzearena, hau da, herritarren euskara erabiltzeko eskubidea bermatuko du.

Merkataritza sustatzeko nahiz ekimen sozio-ekonomiko berriak eratzean udaletik dauden diru-laguntza lerroetan hizkuntz irizpideak txertatuko dira; bai udalarekiko harremanei dagozkienak, eta bai udalerriko biztanle eta herritarrei dagozkienak ere.

Udalak enpresetan euskara planak garatzeko diru-laguntzak eskaintzea.

Udalak enpresetan eta merkataritzan euskararen ziurtagiriak lortzeko diru-laguntzak eskaini: dalak herriko merkatariei diru-laguntzak emango dizkie Bai Euskarari ziurtagiria lortzeko.

Udalak merkataritzan hizkuntza paisaia eta web orriak euskaratzeko diru-laguntzak eskaintzea.

Eskualdean **hitzarmenak sinatzea Lanbide Heziketa eta enpresen artean**, ikasleek praktikak euskaraz egiteko.

Merkataritza inguruko datu-basea bi urtetik behin eguneratzea.

Urtero gremio jakin baten lanketa egiten jarraitzea. Herriko merkataritza euskalduntzeko jardunaren barnean, aurten, ile-apaindegien sektoreari arreta berezia jarriko zaio. Eskaintza bereziak egingo zaizkie: euskaraz jartzeko panelak, zozketa berezia, euskarazko leloa duen tresnaren bat, etab.

Euskalduntzearen zabalkundea egitea eta itzulpen zerbitzua eskaintzea: baliabideen berri eman (interneteko hiztegiak, fakturak euskaraz egiteko programak) eta udalaren zerbitzuen berri eman (itzulpen zerbitzua: herriko denda guztietara eskutitz bat bidaliko da, eta ondoren bi auzo jakinetan merkatariei bisita pertsonalizatua egingo zaie. Bisita horietan udalaren zerbitzuak eskainiko dira, dauden diru-laguntzen berri eman eta, bide batez, udalaren datu-basea elikatzeko informazioa eskuratuko da.

6.1.11. Akordio horiek sinatu zituzten erakunde ekonomiko, sozial eta finantzarien artean elkarlanerako Kontseilu Bateratu bat sortzea. Kontseilu horren egitekoa diru-laguntzen kudeaketaren jarraipena, ebaluaketa eta etengabeko berrikuntzarako proposamenak egitea izango litzateke

Ikasleen praktikak (Goazen).
Beste hauek ere ikusi:

- «Goazen euskara plana» 55. orrialdean.
- «AHIZE (praktikak euskaraz)» 69. orrialdean.
- «Lanbide Heziketako lantokiko praktikak euskaraz» 159. orrialdean.
- «Lanbide Heziketan praktikak euskaraz egiteko plana» 312. orrialdean.

6.1.12. Eragile nagusien arteko elkarlana sustatzea

🔗 Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseiluarekin hitzarmena sinatzea elkarlanari eusteko: Kontseiluak burutzen dituen kanpaina orokorretan bat egitea du helburu hitzarmen honek.

🔗 «**Euskara Plus**» egitasmoa: Euskara Plus Banaiz Bagara elkarteak sortutako proiektu berria da. Eskaintzen dituen zerbitzuen bitartez, langile eta lana bilatzen ari diren pertsonen euskarazko komunikazio gaitasunak hobetzea du helburu. Aldi berean, enpresa eta lan bila ari direnen arteko zubilana bermatu nahi du, enplegurako aukera berriak sortzeko asmoz. Bide horretan, etorkinen beharrak kontutan hartu dituzte bereziki, baina herritar guztiei zabaldua dago proiektua.

Euskara Plus. Beste hau ere ikusi:

- «Euskara Plus izeneko egitaraua» 210. orrialdean.

Bada, Euskara Plus egitasmoak tresna berri bat izango du aurrerantz. Hain zuzen ere, Banaiz Bagara elkarteko zuzendari Petra Elserrek gaur aurkeztu du proiektuaren webgunea: «Langile eta enpresen artean komunikazio zubiak eraiki nahi ditugu. Webgunea langileak eta enpresak elkarrekin harremanetan jartzeko tresna izango da». Euskara Plusen izaera webgune berriaren leloarekin labur daiteke: Euskara eta enpleguaren plaza, mundu anitz batean. «Lanbide guztietan sortzen da komunikazioa. Guk komunikazioa eta hizkuntza erabiltzeko aukera eskaintzen dugu. Ez da bakarrik hizkuntza irakasten, lanbidean hizkuntza nola erabili ere», adierazi du Elserrek. Gainera, Banaiz Bagarak ez du bakarrik bezeroekiko komunikazioa nola izan behar duen erakusten, langileen artekoa ere aintzat hartzen du: «Bezeroarekin euskaraz aritu zaitezke, eta gero sukaldara joan eta gaztelaniaz hitz egin lankidearekin. Egunerokoan gertatzen den errealitate bat da hau, baina ez da lan prestakuntza arloan lantzen. Guk hizkuntzaren erabilera inguru elebiduna kontutan hartuta lantzen dugu».

Banaiz Bagara-k eskaintzen dituen tailerrak formatu eta iraupen desberdinekoak dira. Elkarteko zuzendariaren hitzetan, «hizkuntza ikastaroak eskaintzen dira, baina «ikastaroa» hitzak duen kutsu akademikotik aldentuta. Komunikatzeko teknikak irakasten dira, baita hizkuntza erabiltzeko beldurrak nola gainditu ere».

Euskara Plus egitasmoari proiektu pilotu batekin ekin zioten Tolosan. Orain gainontzeko herrietan zabaltzeko prest daude, Donostian ere. Bhabendra Bhandari Nepalekoa da, eta duela hiru urte etorri zen Donostiara bizitzera. Egian bizi da, eta euskaraz mintzatzeko gai izan da aurkezpenean: «Elkarteak hainbat gauza erakutsi dizkigu: kurrikuluma nola prestatu, komunikatzeko orduan gaitasuna izatea, bakoitzak dituen arlo onak eta txarrak identifikatzea eta abar. Nire euskara ez da oso ona, baina denborarekin hobetuko dudala ziur nago».

Elserrek elkartearen lanarekin lortu nahi duten beste erronka baten berri eman du: «Etorkin bat ikusten denean, kanpotarra denez gazteleraz hitz egin behar diogula pentsatzen da. Hori oso barneratua da. Hori aldatzea da gure erronka handienetako bat, etorkina ere euskaraz aritu daitekeelako».

Webgune berrira bueltatuz, langile eta enpresen arteko zubi lana egiteko helburu horren baitan, albisteak ere bilduko ditu atariak. Sagardotegiei buruzko erreportaje

E

S

bat egin dute, esaterako; langileak noiz eta nola kontratatzen dituzten azaltzen du. Era berean, Kebab jatetxe bateko jabeari egindako elkarriketa bat dute zintzilik: zerbitzua euskaraz emateko aukera badutela erakutsi nahi dute horrela, etorkina izan arren.

- 🔗 Udalak Euskararen Plan Estrategikoa onartu zuenean eta urtero kudeaketa planak onartzen dituenean kontutan edukitzen ditu herriko elkarte guztien ekarpenak. Herriko plan estrategikoan merkataritza alorrerako jaso ziren proposamenak eta ekimenak lantzeko eta garatzeko, Laurak bat merkatarik elkarrearekin batera lan-mahai sektoriala biltzen da bi hilean behin. Lan-mahai sektoriala osatzen dutenak: barruti bakoitzeko merkatarik bat, euskara zerbitzuko merkataritzako teknikaria, euskara teknikaria eta euskara zinegotzia. 2014rako zerbitzua euskaraz ematea erabaki zuten 60 dendaz osatutako arnasmunea sortu genuen, eta arnasmunea osatzen duten merkatarien gunea ere sortu da aurten. Urtean bi bilerak egitea adostu da eurekin, sarea zabaltzen eta elikatzen joateko bideak elkarrekin adosteko. Arnasmuneetako merkatariekin egiten diren bilerak otordu baten bueltan egiten dira, bazkalorduan biltzen garelako. Merkatariek, bestela, ez dute bilerarik egiteko aukerarik izaten. Dendari hauekin etengabeko harremana du euskara saileko merkataritzako teknikariak, bisitak egiten baitizkie gai zehatzak eurekin lantzeko. Bisita haueksaileko giza baliabideekin egiten dira.

6.1.13. Ekintzaileei zuzendutako diru-laguntzetan eta programetan hizkuntza irizpideak txertatzea

6.2. Orain arteko euskara planen emaitzen gaineko azterlana egitea, egoera ezagutu eta aurrera begirako proposamenak egiteko

6.2.1. Euskara planek izan duten ibilbidearen analisia egin eta emaitzak baloratzea

- 🔗 Euskara planekin lotutako jardueren ondorioz enpresen zerbitzua elebitasunaren ikuspegitik nola aldatu den ikertzea.

6.2.3. Enpresa jarduerak euskalduntzeko egiten diren ahaleginen ebaluazio sistematikoaren logika ezarri eta hedatzea

6.3. Kontsumitzaile eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideak bermatzeko neurriak hartzea

6.3.1. Interes publiko eta unibertsalekoak diren zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresek bezeroekiko zerbitzugintza euskaraz ere eskaintzea

E

P

udalerrietan

- Interes publiko eta unibertsalekoak diren zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresek bezeroekiko zerbitzugintza euskaraz ere eskaintzea. Kontsumitzaileen hizkuntza eskubideen eta enpresari/merkatarien hizkuntza betebeharren inguruko foroa sortu.

6.3.2. Jendeari begirako establezimendu edo zerbitzu publikoak eskaintzen dituzten enpresek kontsumitzaile eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideak modu progresiboan berma ditzaten neurriak hartzea, indarrean dagoen araubidea betearaziz eta horretarako enpresen aldetiko konpromisoa, partaidetza eta konplizitatea lortuz

- Dendaketan.** Euskararen ezagutza beharrak aintzat hartu eta ikastaroak antolatzea herriko edo eskualdeko euskaltegiekin elkarlanean:

- Galdutako trebetasunak berreskuratzeko edo birziklatzeko.
- Euskarazko terminologia lantzeko.
- Jendearen aurrean hitz egiteko.
- Herri hizkera lantzeko eta abar.

Dendaketan. Beste hau ere ikusi:

- «Dendaketan» 146. orrialdean.

- Herriko merkataritza zentro guztietara joan ginen eta bakoitzaren hizkuntza egoera aztertu genuen. Zerbitzua euskaraz eskaini ahal zuten zentroetan euskaraz egitera gonbidatzen zuen binilo berezi bat jarri genuen, euskaldunek toki horretan euskaraz egin ahal dutela jakin dezatela; bestetik, zerbitzua euskaraz eskaini ezin zutenei, asteen hiru orduko euskara ikastaro berezia eskaini zitzaion. Egun, 7 merkataritza inguru animatu dira euskara ikastaroetan parte hartzera. 2014. urtean ere Euskaraz Atseginez kanpainari lotutako zenbait ekintza berri antolatu nahi genituzke.

- «Gurean bai» Ostalaritza proiektua.**

Ostalaritzan hizkuntza egoera aldekoa izango ez zela sumatu genuen, baina lanerako aukerak eta borondatea bazegoen. Kuantitatiboki sektore hain garrantzitsua ez bada ere (56 establezimendu daude), kualitatiboki alor inportantea da, ostalariek elgoibartar askorekin eta adin-talde ezberdinetako pertsonekin harreman zuzena dutelako eguneroko bizitzan, eta gainera, gazteen presentzia garrantzitsua delako. Beraz, ostalariak euskararen erabilera bultzatzeko agente garrantzitsuak dira, herriko bizitzan duten eraginagatik. Guzti honengatik, 2007an Elgoibarko taberna eta jatetxeetan euskararen aldeko hitzarmen-proiektua martxan jartzea erabaki genuen Udalak eta Elgoibarko Izarra Kultur Elkartek.

Proiektua borondatezkoa, doakoa, irekia eta elkarlanean oinarritutakoa izango da:

- Borondatezkoa, nahi duenak bakarrik parte hartuko duelako, eta borondatez hartzen diren konpromisoetan oinarritzen delako.
- Doakoa, ostalariak ez duelako ezer ordaindu behar.

Gurean bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Gurean Bai» 184. orrialdean.
- ««Gurean bai» jardunaldia» 297. orrialdean.

- Irekia, zabalik dagoelako sartzeko borondatea erakusten duten taberna eta jatetxe guztientzat.
- Elkarlanean oinarritutakoa, eragile guztien parte hartzearekin gauzatuko delako.

Hitzarmen-proiektua, Elgoibarko taberna eta jatetxe guztietan aplikatuko da, herrian bertan zein auzoetan daudenak. Kuantitatiboki ez da sektorerik garrantzitsuena, 56 establezimendu daudelako. Kuantitatiboki aldiz bai, herritar askorekin eta adin-talde ezberdinekin lotura duelako.

Helburuak:

- Helburu orokorra, Elgoibarko taberna eta jatetxeetan euskararen erabilera areagotzea da, bai ahoz eta bai idatziz; bai barrura begira eta bai kanpora begira egiten diren jardueretan.
- Helburu espezifikoak, hizkuntzaren normalizazioan eragiten duten 3 faktoreen arabera antolatuko dira, eta diagnosia egin ostean zehaztuko dira helburuak betetzeko aurrera eramango direnekintzak

Erabilera:

Hauxe da hizkuntzaren erabileran eragiten duen faktore nagusia, abiapuntua eta helburua. Baina, jendeak euskara erabil dezan, euskara ikastera bultzatu eta euskaldunak euskara erabil dezaten motibatu beharko dira. Helburu nagusia honako atal hauetan euskararen erabilera areagotzea litzateke.

- Kanpo-harremanei dagokionez;
 - Irudia (errotulu nagusia, errotulu estandarrek, oharrek,...).
 - Ahoz (harrera hizkuntza, telefonoz, bezeroekin, hornitzaileekin,...).
 - Idatziz (publizitatea, fakturak, prezio-zerrenda, bisita-txartela,...).
 - Informatika (webgunea, emailak,...).
- Barne-harremanei dagokionez:
 - Irudia (eskaera-oharrak,...).
 - Ahoz (nagusiarekin, langileen artean, lan bileretan,...).
 - Idatziz (barne-oharrak, nominak, estatutuak, lan egutegia,...).

Ezagutza:

Helburu nagusia ostalari euskaldunen kopurua handitzea litzateke. Euskaraz ez dakienak ezin du hitz egin eta euskararen ezagutza txikia delako susmoa daukagu.

- Hipotesi horretatik abiatuta, esfortzua 2 norabidetan egin beharko da:
 - Euskaraz ez dakiten ostalariei begira.
 - Euskara dakiten ostalariei begira.

Motibazioa:

Aspaldi dakigu euskara jakiteak ez duela erabilera bermatzen. Horregatik, motibazioa lantzea oso inportantea da, jarrerak eta autoinplikazioa euskararen erabilerarako giltzarri baitira. Honako arlo hauei begira landu behar da motibazioa:

<http://www.elgoibarkoizarra.eus/materiala/txostenak-eta-dokumentuak/bigarren-etaparen-atarian/gurean-bai-hitzarmena/gurean-bai-ostalaritza-proiektua/view>

- 🔗 «Geu ere euskaraz» kanpaina antolatuko da tabernariekin eta merkatariekin, euskara erabil dezaten sustatzeko. Zerbitzua euskaraz eskatzen duten bezeroek sari zozketetan parte hartuko dute. Kanpaina publizitatu egingo da herriko komunikabideetan. Establezimenduei errotulaziorako eta itzulpen laburrak egiteko doaneko zerbitzua eskaintzen zaie.
- 🔗 Euskararen balio erantsiaz ohartarazteko herritarrek, Bai Euskarari Ziurtagiria lortzeko laguntza emango zaie establezimendu, taberna eta enpresei.
- 🔗 2005ean abian jarritako egitasmoari jarraipena eman nahi zaio, eta sendotu, iraunkortasuna lortu dezan, interbentzio estrategia orokorreaz gain, sektorialak ere abian jarrita. Egitasmoaren jarraipena eta ebaluazio iraunkorra egin nahi dugu, beraz, eta helburua da 123/2008 Dekretuko eraginpeko herriko establezimenduetan euskara planak aurrera eramatea euskararen erabilera areagotzeko. Oro har, eskaintzen duten zerbitzuaren kalitatearen adierazle gisa, planaren azken helburua bezeroei bere zerbitzuak, ahoz eta idatziz, euskaraz eskaintzeko gai izango dela bermatzea da eta berme hori bezeroei eskainitako zerbitzuaren kalitatearen adierazletzat hartzea enpresak berak. Nolabait ere, bere egitea, herritarrek zerbitzua euskaraz jasotzeko aukera izatea, enpresa gisa eskainitako zerbitzuaren kalitatearen onerako dela..
- 🔗 Merkatal eta ostalaritza guneetako hizkuntza-paisaian, euskararen presentzia txukundu eta areagotzen jarraitu nahi dugu. Horretarako, datozen bi urteetan ere euskara zerbitzu bat kontratatuko da. Merkatarari eta ostalari guztiek daukate itzulpen eta errotulu zerbitzua dohainik. Telefono zenbaki batera deitu, eta egun batetik bestera daukate eginda bai itzulpena edo eta bai errotulua ere. Urtean bi aldiz jartzen da harremanetan guztiekin zerbitzua daukatela gogorarazteko.
- 🔗 «Lanean euskara zubi»: euskara-plana enpresaren hizkuntza politika eguneratzeko bidea da. Enpresa baten balio erantsia handitzeko tresna, zerbitzu hobea eskaintzeko bidea, kalitatea hobetzeko.

Euskara plana, zergatik?

- Gizartean gero eta euskaldun gehiago dagoelako.
- Bezeroak gogobetetzeko, eta langileei lana euskaraz egiteko aukera ematen dielako.
- Enpresari bere inguruko gizartean hobeto txertatzeko aukera ematen dielako.

E

S

E

P

udalerrietan

- Enpresak aldatetetarako gaitasuna erakusten duelako eta, ondorioz, modernoaren eta lehiakorraren irudia ematen duelako.
- Kanpoko merkatuetan kalitatearen adierazgarri izan daitekeelako, globalizazio garai hauetan nortasun seinale baita euskara.

Udalak diruz laguntzen ditu entitate pribatuek Irungo udalerrian dituzten lantokietan euskararen erabilera planak egin edota horiek urtean garatzeko norgehiagokako laguntza ekonomikoak, subentzioak arautzen dituen 38/2003 Lege Orokorrean eta Legea garatzen duen araudian xedatutakoaren arabera. Deialdi hau LanHitz programa markoaren baitako Erreferentzia Marko Estandarrean (EME) definitutako helburuak, jardunak eta jarduerak gauzatzen laguntzeko baliabideak jartzera dator.

Diru-laguntzaren zenbatekoa 3.000 eurokoa da.

- ☞ Merkatariekin lan egiten duten gestoriengana ere joaten jarraituko dugu euren dokumentuak euskaraz bidaltzen laguntzeko, eta harremana euskaraz izan dadin; bestalde, enpresa txikietan ere sustapen kanpaina egiten jarraituko da, eta bi bisita egingo dizkiogu bakoitzari. Gainera web orri bat dago hitzarmenkide guztiek erabili ahal izateko, eta bertan, edozein inprimaki, hiztegi eta abar kontsultatzeko aukera daukate. Urtean bi aldiz, gainera, udaletara jotzen dugu zabaldutako establezimenduen zerrenda izateko eta beraiegana jotzen dugu zuzenean doako zerbitzua eskaintzeko. Horrela, une oro dago zerrenda eguneratua.

- ☞ «**IRUN=2+I**» egitasmoa: euskara kalitate-faktorea delako, merkatarien lana erraztu nahi dugu.

Zerbitzuen sektorearen komunikazio-estrategien artean, euskararen erabilera oinarritzko zutabeetariko bat da, kalitatearen adierazle nagusietarikoa izateaz gainera. Irungo Udalak horren jakitun, Irun=2+I egitasmoaren barruan hizkuntzaren inguruko materiala, zerbitzuak eta aholkularitza eskaintzen ditu.

Neurriko itzulpen-zerbitzua.

Edonolako idatzia, edo testua prestatu behar bada (mezu komertzialak, faktura ereduak, bisita-txartelak, menuak...), hauxe da aukera. Zerbitzu honen bitartez, merkatarien kartelak edo idatziak euskara hutsean edo bi hizkuntzetan, haiek nahi bezala, izango dituzte doan.

Eskaera orrian itzuli beharreko testua, diseinu eredua (erreferentziak erabiliz), kartelaren tamaina eta posizioa eta kopia kopurua zehaztu eta bidali behar da Euskara Arlora.

Beste hainbat zerbitzu: euskara ikastaroak merkatariei eta ostalarientzat.

- ☞ Merkataritza kanpaina. Hiru bisitaz osatutako kanpaina izango da: lehenengoan, ostalari-merkatariei zerbitzu guztiei udalak abian jarri duen kanpainaren berri emango zaio.

- Lehen bisita honetan, kartel ereduak erakutsi, eta eskaintzen diren zerbitzuak azalduko zaizkio. Azkenik, itzulpena edo moldaketa behar duen materiala hurrengo egun batetarako prestatzeko eskatuko zaio.
- Bigarren bisitan materiala jasoko da.
- Azken bisitan material guztia moldatuta bueltatuko zaio.

🔗 Proposamena bideratu establezimenduei. Merkataritzaren gaineko mikroplana.

🔗 «Euskara, sari ziurra» kanpaina: lazko urtearen hasieran, plan berezi bat abiatu zen Laudion merkataritzan, ostalaritzan eta zerbitzu-enpresa txikietan euskararen erabilera pizteko asmoz. Laudio Udalaren Euskara Arloak sustatutako ekimena da eta bere garapenaz arduratzeko AHIZE (AEK) enpresa kontratatu zen.

Labur esanda hauxe da planaren mamia: batetik udalak zerbitzu eta laguntza batzuk eskaintzen dizkie planean parte hartzea erabaki dutenei eta parte hartzaile horiek euskararekiko konpromiso batzuk (mailakatuak, ezaugarrien arabera) betetzeko konpromisoa hartzen dute.

Programa horren barruan, «Euskara, sari ziurra» kanpaina izango da eskura datozen egunotan. Denda batzuetan, tabernetan eta zerbitzu-enpresetan euskaraz eskatzeagatik, txarteltxo bat emango zaio jendeari.

🔗 Kanpoko irudian, idatzizko zein ahozko komunikazioan euskararen presentzia bermatu eta sustatzea: merkataritza arloko mikroplana. Aholkularitza enpresa kontratatu da mikroplana hau egin dezan.

🔗 Hizkuntza eskubideen garrantzia eta sentsibiltatea landu udalerriko establezimenduetan, batez ere, azken merkataritza ikerketan aldeko jarrera agertu dutenekin.

6.4. Enpresen jardunean hizkuntza-irizpideak ezartzeko pausoak ematea

6.4.1. Enpresetako urteko kudeaketa planetan hizkuntza kudeaketaren ezaugarriak txertatzea

🔗 Enpresetako urteko kudeaketa planetan hizkuntza kudeaketaren ezaugarriak txertatzea.

6.4.2. Kanpoko irudian, idatzizko zein ahozko komunikazioan eta adierazpen publikoetan euskararen presentzia bermatu eta sustatzea

E

S

E

P

udalerrietan

🔗 Eskualdeko merkataritza euskalduntzeko koordinazio gunetan parte hartu, eta bertan hartutako neurriak herriko planean txertatu eta aplikatzea: iaz hasitako bideari jarraituz, gremio bat hautatu, eta hartan jarriko da fokoa eskaintza bereziak eta ekimen bereziak eginez.

- 2015ean ile-apaindegien sektorea landuko da. Horrezaz gain, herri bakoitzeko gunea bat hartuko da, eta bertako errotulazio guztia euskaraz jartzen saiatuko da. Establezimendu guztiekin egingo da lan. Zerbitzu ezberdinetarako panelak egingo dira. Helburua, produktu horiekin euskarri erakargarri eta txukun bat egitea da, eta ile-apaindegitako zerbitzu erabilien izenak euskaraz ezagun egiten laguntzeko (osagaiak eta abar ere aipatuz). Lanketa hau maiatzaren erdialdera hasiko da zabaltzen agerraldi baten bidez.
- Urrian, establezimendu hauetan errezeta lehiaketa egingo da. Gremioari lotutako ekintzaren edo ekintzen inguruko irratitarte bolada egingo da iaz bezala. Lanketa hau astebetez egingo da.
- «Hemen euskaraz egin dezakezu» bereizgarria: kontsumitzaile/bezeroek erosketak euskaraz egin ditzaten sustatzeko, establezimenduetan «Hemen euskaraz egin dezakezu» bereizgarria jartzen jarraituko da. Bereizgarriari bultzada emango zaio gutun bidez, bereizgarri berria jartzeko gonbita eginez, eta, hautatutako gremioan bereizgarria dutenak ezagutzera emanaz. Prentsa idatziaren eta webguneen bidez egingo da honen zabalkundea. Bereizgarria izatea merkataria eta ostalarientzat «desiragarri» gertatzea da helburua, horretarako urratsak egin beharko baitituzte, eta euskararen presentzia handitzeko modua izan litekeela uste dugu. Bereizgarria dutenen multzoan egon nahi badute, mugituko dira. Hau guztia, bereizgarriaren helburua indartzearen, hau da, bezeroak euskaraz eska dezaten sentiberatzeko da, iaz egin zen bezala.

🔗 Azoka berezietan euskararen presentzia bermatzeko, urtean zehar hilean behingo azoka bereziak izaten dira lehenengo zapatuetan. URE elkartearekin hitzarmena sinatu, eta azoka guztietan garatzen da «**Euskarazoka**» **deituriko egitasmoa**: ikusgai-salgai jartzen dira zerbitzuaren argitalpenak eta abarrak, eta bai doan eman ere eurretako batzuk. Bide batez, unean uneko kanpainaren zabalkunderako erakusleho proposa izaten da. Irakurzaletasuna bultzatzeko egitasmoan txertatuta dago honako jarduera.

Honako diru-laguntzak emango dira:

- Establezimenduaren kanpoaldeko errotulazio finkoak euskaratzeko diru-laguntzak.
- Jarduera iragartzen duten ibilgailuetako errotulazio finkoa.
- Irudi korporatiboko elementuak euskaratzeko diru-laguntzak, hala nola: bisita-txartelak, zigiluak, faktura-ereduak, entrega-agiriak, poltsetako inprimaketak, propagandarako euskarriak eta webguneak.
- Euskarazko softwarea instalatzeko diru-laguntzak.

Euskarazoka Beste hau ere ikusi:

- «Herriarren eskura jarri euskararen kalitatea hobetzea helburu duten argitalpenak» 278. orrialdean.

🔗 «Guk Euskaraz» egitasmoaz baliatzen da udala helburu hau betetzeko. 2003an egitasmo berri bat jarri genuen abian: merkataritzako errotuluak euskaratzeko diru-laguntzak. Enpresa, denda, taberna edo entitate batera sartzean, errotulazioak garrantzia du bezeroak erabiliko duen hizkuntza aukeratzeko orduan.

🔗 «Guk Euskaraz»: ekintza hau herriko merkatariei zuzendua dago, bereziki tabernariei eta dendariei: helburu orokorra merkataritzan euskararen hizkuntza-paisaia ugaltzea eta txukuntzea izaten denez, kanpaina honen bidez herriko dendetako eta tabernetako errotulazioan eta publizitatean euskararen presentzia hobetu eta bultzatu nahi dugu. Publizitate kanpaina honen bidez euskara zerbitzuak errotulazio eta publizitatea euskaraz jartzeko diru- laguntza deialdiaren berri ematen du.

🔗 Udalak «Irun=2+1» egitasmoaren baitan, besteak beste, idatzizko zein ahozko komunikazioan eta adierazpen publikoetan euskararen presentzia bultzatu nahi du, euskararen erabilera dinamizatzeko gai diren sektore eta erakundeetan eraginez. Horretarako diru-laguntza deialdia egiten da. Merkataritza eta ostalaritzako establezimenduetako edota enpresetako irudi korporatiboa, kanpoko nahiz barruko errotulazioa eta web orriak euskaraz edo euskaraz/gaztelaniaz jartzeko eta baita herrian antolatzen dituzten jendaurreko ekimenetan esatari euskaldunen lanak laguntzeko ere. Laguntza ekonomikoa eskaintzen da ondoko euskarrietarako: errotuluak, irudi korporatiboa daraman kanpoko erabilerako dokumentazio eta materiala, webgunea eta euskararen erabilera normalizatzeko lagungarri diren programa informatikoak; betiere, gai hau berariaz arautzen duen udal ordenantzan jasotzen diren baldintza, betebeharrak eta gainerako zehaztapenak kontuan hartuta.

🔗 Udalak eskaintzen dituen hizkuntza-zerbitzuen artean, erabiltzeko prest dauden materialak banatzen ditu, hala nola, itxita/zabalik kartelak, ordutegiak, faktura, albaran eta errezeiboak, alorkako hiztegiak, merkealdirako txartelak, era guztietako oharra, txartelak eta menuak. Hizkuntza kontuetarako aholkularitza ere badago, eta baita itzulpenak eta testu maketatuak ere. Bertan merkatarien elkarte eragile garrantzitsua da baliabideen berri zabaltzeko. Merkatarien aldetik harrera ona da. Jarraipena eta ebaluazioa egiteko aplikazio informatikoa dago eta aplikazio horretan bildutako datuen emaitzarekin egiten da urteko balorazioa eta hurrengo urterako hobekuntzen proposamena. Udalak eskaintzen dituen hizkuntza zerbitzuen artean, erabiltzeko prest dauden materialak ere banatzen ditu, hala nola, itxita/zabalik kartelak, ordutegiak, fakturak, albaranak eta errezeiboak, arlokako hiztegiak, merkealdirako txartelak, era guztietako oharra, txartelak eta menuak. Hizkuntza kontuetarako aholkularitza ere badago, eta baita itzulpenak eta testu maketatuak ere. Bertan merkatarien elkarte eragile garrantzitsua da baliabideen berri zabaltzeko. Merkatarien aldetik harrera ona da. Jarraipena eta ebaluazioa egiteko aplikazio informatikoa dago eta aplikazio horretan bildutako datuen emaitzarekin egiten da urteko balorazioa eta hurrengo urterako hobekuntzen proposamena. Horrez gain, eta hizkuntza paisaia euskalduntzea helburu, merkataritza arloan errotuluak euskaraz jartzeko diru-laguntza deialdia egiten da urtero: establezimenduetako hainbat euskarritako errotuluak (errotuluak, toloak, ibilgailuak,...) diruz laguntzen dira.

🔗 Pintxo lehiaketa euskaraz: aurten VI. Pintxo lehiaketa izango da. Lehiaketa osoaren euskarri publizitarioak euskaraz argitaratzen dira. Helburua euskarari ostalaritzan

Guk euskaraz Beste hauek ere ikusi:

- «Guk euskaraz egiten dugu» 57. orrialdean.
- «Guk euskaraz ikasten dugu» 69. orrialdean.
- «Guk euskaraz ekimenak» 142. orrialdean.
- «Guk euskaraz» 313. orrialdean.

Irun=2+1 hau ere ikusi:

- «IRUN=2+1» 154. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

ere sarbidea ematea da, eta gainera, modu gustagarrian. Gaur egun, euskara hutsean antolatzen den ekimenik arrakastatsuen da, urtez urte, gero eta ostalari gehiagok parte hartzen duelako eta herritarren erantzuna ere oso ona izaten delako. Gutxi gorabehera, 25 establezimenduk parte hartu ohi du, eta herritarren 12.000 boto jaso ohi dira.

Itzulpen eta zuzenketa zerbitzua, eta aholkularitza jarri establezimenduen esku. Laguntza tekniko eskaini itzulpenak egiteko garaian udalaren Hizkuntza Irizpideetan jasotzen den terminoetan: udalak bere euskara zerbitzuaren itzulpen eta aholkularitza zerbitzua eskura jarriko die, proiektio publikoa duten idatziak euskaraz ere emateko doako laguntza gisa, ondorengo muga hauen barruan: 3.600 karaktere arteko testuen itzulpena edo zuzenketa, eta webguneei dagokienez, berriz, oinarrizko mezuen itzulpen eta zuzenketa hartuko du bere gain euskara zerbitzuak, ez, ordea, edukien itzulpen eta zuzenketa.

«Ez geratu atean, sartu kalitatean» eranskailua, zerbitzua euskaraz emateko konpromisoa hartu duten 60 dendetako ateetan dute jarria. Eranskailua jarrita duten 60 dendak ezagutzera emateko hainbat ekimen egiten ari da:

- Bisita gidatuak euskaltegiak eta ikastetxeetako ikasleekin.
- Jai egitarauetan denden zerrendak agertuko dira.

Ereduak, inprimakiak, hiztegiak eta abar proposatu, eskaini eta sustatzea. Ekintzaren deskribapena: enpresa eta merkatarien esku jartzen dira zenbait inprimaki eta karteltxo (ordainagiriak, sarrera-irteera kartelak, menuetarako euskarriak eta abar).

6.5. Arlo sozioekonomikoa eta hezkuntza sistema ongi uztartzea

6.5.1. Lanbide heziketako ikastetxeetan gero eta ziklo gehiago euskaraz egin ahal izateko aukera eskaintzeko neurriak hartzea, besteak beste irakasleen euskara-gaitasuna hobetuz eta ikasmateriala euskaraz ere jarritz eta sortuz

Bigarren Hezkuntzako materiala itzultzea: ekintzaren helburua Batxilergo eta Heziketa-zikloetako hizkuntza egoera hobetzea da. Eskualdeko Bigarren Hezkuntzaren Ondorengoan Euskararen egoera hobetzeko planaren lan-ardatzetatik bi landuko dira egitasmo honetan:

- Euskarazko materiala prestatzeko neurriak (itzulpenak).
- Ikasleek euskarazko aukerak eska ditzaten bultzatzeko neurriak.

🔗 Euskarazko materialak sortu edota itzultzea: diruz laguntzen du udalak Laneki egitasmoa. Eskualdean eta inguruan dagoen euskarazko eskaintzaren berri jaso eta zabaltzen da herrian: adin horretan dauden ikasleei etxera bidaltzen zaio informazioa postaz, eta, bestetik, ikastetxeetan orientazio zerbitzuetan erabilgarri izan dezaten ikastetxeetara ere zabaltzen da.

Laneki Lanbide Heziketan euskara sustatzeko irabazi asmorik gabeko elkarte da. Hetel eta Ikaslan elkarteek sortua, 2001. urtean, hauek dira bere helburuak: Lanbide Heziketarako materialak sortzea, euskaratzea eta erabiltzaileen eskura askotariko euskarrietan jartzea, bai eta hiztegi tekniko bat sortzea ere. Elkarrekin 34.000 ikasle eta Lanbide Heziketako 79 ikastetxe publiko eta hitzarmendun batzen ditu, eta gaur egun D ereduan ikasten duten 8.000 bat ikasleengan eta 3.000 bat irakasleengan eragiten du.

Hala, euskarazko materiala publikoaren eskura jartzen du, bere webgunean. Bertan, 634 material euskaratuta daude eskura, eta material berria ere laster jarriko da, elkarrekin sortzen duen heinean. Horrek guztiak sortzen duen corpusa glosario batean dago garatuta, hemen. Glosario horretan 8.894 kontzeptu, 18.041 termino eta 191.230 testu jasotzen dira.

Hainbat erakundek laguntza ematen diote Lanekiri bere zereginetan. Besteak beste, Eusko Jaurlaritza, Gipuzkoako eta Arabako Foru Aldundiak, Buruntzaldeako eta Debagoieneko Mankomunitateko udalak edota Irala.

Lexikoaren Behatokia eta *Zientzia eta Teknika Hiztegia*.

159

Besteak beste, sinatu den hitzarmenaren ondorioz, Laneki elkarrekin duen euskarazko testu-masa osoa Euskaltzaindiaren eskuetan jarriko du, Akademiak garatzen diharduen Lexikoaren Behatokiaren corpusa aberasteko. Testu-masa hori Zientzia eta Teknika Hiztegia egitasmoa elikatzeko ere bala dezake Euskaltzaindiak.

🔗 **Lanbide Heziketako lantokiko praktikak euskaraz:** Don Bosco da, egun, eskualdeko Lanbide Heziketako ikastetxe nagusia. Hori horrela izanik, ikastetxe horrek ikastetxea bera eta bere ikasketa eskaintza euskalduntzeko laguntza eskatu zuen 2001ean. Ibilbide luze eta oparo baten ondotik, asko aurreratu da bi zeregin horietan, bigarren batez ere. 2015ean ere lantokiko praktikak euskaraz egin ahal izateko aukera eskaini nahi zaie ikasketak D ereduan egin dituzten Lanbide Heziketako ikasleei.

Ikasleen praktikak (Goazen).
Beste hauek ere ikusi:

- «Goazen euskara plana» 55. orrialdean.
- «AHIZE (praktikak euskaraz)» 69. orrialdean.
- «hitzarmenak sinatu Lanbide Heziketa eta enpresen artean» 148. orrialdean.
- «Lanbide Heziketan praktikak euskaraz egiteko plana» 312. orrialdean.

6.5.2. Lanbide heziketako eta unibertsitateko ikasleek lan-mundura hurbiltzean egin ohi dituzten praktikak euskaraz ere egiteko aukera izan dezaten laguntza ematea

6.5.3. Akordioak bilatzea prozesuan parte hartzen duten eragileekin

E

6.6. Lan zerbitzuetan euskararen normalizazioa bultzatzea

6.6.1. LANBIDEn (Euskal Enplegu Zerbitzua), Lan Harremanen Kontseiluan, Lan eta Gizarte Segurantzako Inspeizioan eta Lan arloko epaitegietan euskararen presentzia eta erabilera areagotzea

6.6.2. Langileen etengabeko prestakuntzan hainbat modulu euskaraz ere egiteko aukera bermatuko da

S

6.7. Euskararen presentzia eta erabilera egiaztatzeko sistema hedatzea

6.7.1. Gaur egun enpresetan indarrean diren kalitate-parametroen arabera euskararen erabilera ere modu sistematizatuan aitortu eta ebaluatzeko sorturiko BIKAIN ziurtagiria garatzen jarraitzea, sektore ezberdinetako enpresen hizkuntza kudeaketa kalitatearen irizpideen arabera hobetuz, kudeaketa horren ebaluaziorako erraztasunak emanez. Gainera, kalitatearen aitormen eta ebaluaziorako merkatuan erroturik dauden ziurtagiri estandarretan (EFQM, ISO eta abar) hizkuntza kudeaketaren irizpidea normaltasunez integratzeko urratsak egitea

🔗 Enpresa nahiz establezimenduetan euskararen presentzia, erabilera eta kudeaketa bultzatu eta egiaztatzea (Bikain edo Bai Euskarari ziurtagiria): gaur egun enpresetan indarrean diren kalitate-parametroen arabera euskararen erabilera ere modu sistematizatuan aitortu eta ebaluatzeko sorturiko Bikain ziurtagiria garatzen jarraitzea.

E

6.7.2. Euskararen presentzia eta erabilera egiaztatzeko sistema eraginkor bateranzko pausoak ematea

6.7.3. Euskararen erabileraren ebaluazio eta aitortzaren sistema garatzeko baliabideak jartzea

P

6.8. Euskara enpresa munduan erabiltzeari prestigioa ematea

6.8.1. Sustapen eta komunikazio ekintzak lantzea (kanpainak, esku-orriak, bisitak, hitzaldiak) hizkuntza kudeaketa egoki batek

udalerrietan

dakartzan onurak azpimarratzeko eta euskara kalitatearekin, lehiakortasunarekin eta ongi-izatearekin identifikatzeko

- ✎ Bai Euskarari ziurtagiriaren jarraipena eta ziurtagiriaren onuretan eragitea: Bai Euskarari ziurtagiria ateratzen dutenekin harreman etengabea jarraituko da, eta bilerak egingo dira beraiekin. Gainera, noizean behin, zozketa batzuk egingo dira merkataritza zentro horietan euskaraz erosten duten bezeroen artean.
- ✎ Sustapen eta komunikazio ekintzak lantzea (kanpainak, esku-orriak, bisitak eta hitzaldiak) hizkuntza kudeaketa egoki batek dakartzan onurak azpimarratzeko, eta euskara kalitatearekin eta lehiakortasunarekin lotzeko: arlo sozio-ekonomikoan (lan mundua+merkataritza) ahalegin berezia egiten da euskara eta merkataritza uztartzeko.
- ✎ Hainbat urtez euskararen erabilera areagotzeko lanean ibili ondoren, 2014ko azken hiruhilekoan hitzarmena sinatuta duten herriko establezimendu eta enpresa txikien artean Bai Euskarari Ziurtagiria eskuratzeko sustapen kanpaina egingo da. Horretarako, aurrez aurreko bisitak egingo dira, Ziurtagiriaren informazioa emateko, eta hizkuntza-kudeaketa egoki batek dakartzan onurak azpimarratzeko. Udalaren, Bai Euskarari Ziurtagiriaren eta Artez euskara zerbitzuaren artean burutuko da ekintza hau.
- ✎ Herriko merkatariekin batzar bat egingo da euskarak merkataritzan ekar ditzakeen abantailak zeintzuk diren jakinarazteko. Biler horretan euskaraz lan egiteak saltzen den produktuari kalitate maila bat ematen diela esango zaie. Honetaz gain, urtean zehar aholkularitza eta itzulpen zerbitzua eskaintzen zaie. Halaber, urtean zehar negozio bat irekitzen dutenekin bilera bat egiten da guztiaren berri emateko.
- ✎ «OLA» plana: herriko hainbat enpresei euskara planak egin ditzaten proposamena eskainiko zaie. Horietako enpresa batzuk sartuko dira planetan, eta udalak plan horiek aurrera eramateko diru-laguntzak emango dizkie.

6.9. Hizkuntzen industrien arteko elkarlana sustatzea

6.9.1. Hizkuntzen industria indartzeko Langune klusterraren garapena bermatzea

E

S

E

P

udalerrietan

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

7. Aisia eta kirola

7.1. Aisialdiko jardueretan euskararen presentzia eta erabilera indartzea

7.1.1. Euskarazko jarduerak bultzatzea bereziki haur eta gazteei zuzendutako ekintzetan

🔗 «**Larunbatetan euskaraz**» zapatuetakoa ludoteka: aurreko urteetan egin izan den legez, aurtan ere zapatu goizetan ludoteka iraunkorra antolatu da gaztetxoko zaharreen 4 eta 11 urte bitarteko gaztetxoentzat. Goizeko 10:30etik 13:00etara euskarazko jolas eremuan murgiltzeko aukera izango dute herriko gaztetxoek. Ludotekako ekintzetan jolasteko, esan nahi dutena adierazteko edota erlazionatzerakoan, euskararen erabilera bultzatzen da; horrekin batera, umeen aisialdia modu aberasgarrian erabiltzea ere bada xedea. Ekintza honekin batera inguru euskaldunetara ere irteerak egingo dituzte umeek. Urtarrilean hasi, eta ekainean bukatuko da ludotekaren lehen atala.

🔗 Grafiti lehiaketa: grafiti Lehiaketa arautzen duten oinarriak euskaraz argitaratu dira, herriko 14 urtetik gorako gazteei zuzentzen zaiolako lehiaketa (eta guztiak direlako euskaldunak).

Oinarrietan jasota datorrenez, grafitian testurik, mezurik edo lemarik agertuz gero, euskarazkoa izan behar du, nahitaez. Gainera, ezinbestekoa da gaia aukeratzen dutenean, iraingarria ez izatea eta heziketa baloreetan oinarrituta egotea.

Lehenengo lanaren bozetoa aurkeztu behar izan dute gazteek eta horiek epaitu dituzte epaimahaiek.

Institutuko patioko 80 metroko mendebaldeko horma egoera kaskarrean zegoela eta, hor egin dute gazteek grafitia, horma txukuntze aldera eta, bidenabar, gazteak eskola zaintzeko bidean jartze aldera. Herriko beste hormetan egin denean grafitia, ondo zaindu direla ikusi da eta.

🔗 Haur Txokoa (Ludoteka): lehentasunezkoa jo genuen lan esparru hau. Bertan, hiru gunetan (tailer gela, liburutegia eta ludoteka) jolas eta jostailuen bitartez, eta euskara izanik komunikazio tresna, euskal esparru soziokulturala eratzeari ekingo zaio. Jolasak, harremanak eta hezkuntza baturik gazte hauen hizkuntz ohiturak finkatzeko bidearen hastapeneko urratsak emateko saiakera egingo da. Ikasturtea enpresa berri batekin hasiko da.

🔗 Udalekuak: herriko edota bertan ikasten duten, 3-10 urte bitarteko B eta D ereduari matrrikulatutako haurrentzako jarduera da. Udan egiten da, eta hilabeteko iraupena du. Udalekuen helburua haurrei euskaraz aritzeko espazio edo gunea

eskaintzea da. Haur askok euskaraz ikasten dute, baina gero erabiltzeko aukerarik ez dute izaten familia edota ingurune hurbila euskalduna ez direlako. Udaleku hauek aukera hori eskaintzen dute. Egunero lau orduz aritzen dira udalekuetan haurrak.

✎ Haurrentzako ekintzak antolatu: udako eskaintza, opor garaietakoak, udako ludoteka. URE aisia elkararekin elkarlanean dihardu Gazteria sailak, duela urte asko euskara sailarekin sorturiko dinamikari eutsiz. Beraz, Gazteriako aurrekontuaren bizkar doa jarduera honen gastua (udalekuak kalean egunez, ludoteka udan haur txikientzat, jolas parke bereziak opor sasoietan). Udako eskaintza autofinantzatu egiten da neurri baten.

✎ Aisia eta kirola: esparru honetan, batez ere, haur eta gazteei zuzenduko zaizkie jarduerak:

- Gazteen tailerrak eta Euskal Jaiko gazteen jarduerak, Gazte Arloarekin batera antolatuak.
- «Bizi euskaraz» txangoak, udalerriko hainbat elkarteren laguntzaz.
- **Hezkuntza afektibo sexualerako moduluak**, batez ere, nerabeentzako.
- Kirol kanpainak: udako bereziak (multikirola eta abar) eta urtean zehar egitekoak lirakeenak.
- Ludotekak: neguko eta udako ludotekak, biak ala biak euskaraz burutzekoak.

✎ Aste Santuko ludoteka: 4 urtetik 12 urte bitarteko haurrei zuzendurik dago ludoteka. Goizetan 3 orduz egoten da eta begiraleek antolatzen dituzte ekintzak. Ludoteka euskaraz izaten da.

✎ «Auzoko» programa abian jartzea: **herrian egindako azken kale-neurketaren** arabera hainbat auzotan euskararen erabilera baxuagoa dela nabarmentzen denez, beharrezkotzat jotzen da espazio horietan euskarazko ekitaldiak antolatzea eta euskara euren egitea; horretarako, umeei zuzendutako jarduerak antolatu nahi ditugu, horien bitartez gurasoak ere euskarara hurbil daitezten.

✎ Barixakuetan programarekin jarraitzea: euskara sailak «Barixakuetan» izeneko programa martxan jarriko du. Uda atzean utzita, eskolarako itzultzeraren arintzeko eta euskara berriz ere haurren ahoetara ekarri guran umeentzako jarduera berriak jarriko dira abian. Horretarako, Antxitxiketan Begirale taldearen laguntzaz, udazkeneko hainbat ostiraletan umeentzako euskarazko jarduerak antolatuko dira. Horrela bada, klasea amaitu eta plazara hurbiltzen diren umeek jarduera interesgarri horietaz gozatu ahalko dute. Parte hartzea doan da.

Jarduerak arratsaldeko 17:00etan hasi eta 19:00etan amaituko dira eta gorputz adierazpena, sormena, fantasia eta gogoeta landuko dira, ekintza ludikoaz gain hezitzailea ere bada.

Hezkuntza afektibo sexuala. Beste hau ere ikusi:

- «Hezkuntza afektibo sexuala» 303. orrialdean.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «Euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «Kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

Ostiralero gai bat landuko da eta hiru txoko ezberdinduko dira, jolasen edo gorputz adierazpenaren txokoa, eskularen txokoa eta ideien txokoa. Txoko bakoitzaren helburua ezberdina izango da, lehenengo txokoan dinamizazioa izango da helburua, umeen mundu sinbolikoan murgilduz; eskularen txokoan sormena eta fantasia izango dira nagusi; eta azkenik, ideien txokoan gogoeta eta ezagupena landuko dira.

- «Bertso-abentura» (egonaldia) herriko aterpetxean, Arabako Bertsozale Elkartarekin eta inguruko hainbat udalekin elkarlanean, 8 eta 12 urte bitarteko haurrei zuzendutako bertso barnetegi bat da. Helburua euskararen erabilera bultzatzea da, batez ere erregistro ludikoenean. Gainera, ondare kulturala ere sakonago ezagutu ahal izango da. Barriako aterpetxean izango da egonaldia.
- Elkarteentzako diru-laguntzak, gazteen aisialdian euskara sustatzeko: entitateei eta irabazi-asmorik gabeko elkartei diru-laguntzak emango zaizkie, 14-18 urte bitarteko gazteen aisialdian euskara sustatzeko.
- Euskarazko ekimenak adin tarte guztietako herritarrei zuzentzea. Begirale eta gurasoak sentsibilizatzeko jolasak, Aiko Maiko jolas eta kantu ikastaroa: bi eta hamar urte bitarteko haurrei zuzendutako egitasmoa da eta baita hauen gurasoei ere; guztion artean euskara ludikotasunarekin lotzea da helburua. Talde bakoitzak hilean behin egiten du jolas eta kantu ikastaro hau.

Euskal Herriko ahozko ondarearen transmisioan espezializatuta dagoen Itsaso Arrieta arduratuko da ikastaroa emateaz.

Telebista eta bideo-kontsolak agertu baino lehen, musika zen haur jolas eta dantzen derrigorrezko akonpainamendua. Haurtxoentzako sehaska-kantuetatik hasi eta esku-jokoetan, jauzietan, korruetan eta bestelako koreografiatan erabiltzeko moduko doinueta-raino, haur kantez ezinbesteko eginkizuna izan dute umeen sozializazioan eta garapenean nahiz hizkuntza eta kulturaren transmisioan.

Kulturaren ikuspegitik duten balio handiaz ohartuta, eta desagertzeko arriskutik babesteko asmoz, musikari eta dantza-maisuez osatutako Aiko taldeak haurren jolas eta kantu horiek helduei irakasteko tailer bat antolatu dute. Izan ere, gurasoek, hezitzaileek eta irakasleek funtsezko eginkizuna izan dute beti altxor hori belaunaldi batetik bestera transmititzeko.

Tailer hau, Aikok iazko urte amaieran sei urte arteko haurrak dantzan trebarazteko emandako «Kulunkaz-Gure lehen urratsak dantzan» izenburupeko beste bi tailerren osagarria da. Baina oraingo honetan, taldeko kideek Itsaso Arrietari eman diote ikastaroaren aginte-makila pedagogikoa. Arrieta Euskal Herriko ahozko ondarea eta bereziki kantu tradizionalak ezagutzera ematen urte asko daraman aditua da.

Esperientziak ematen duen ikuspegiak, Itsaso Arrietak argi utzi du «jolas eta kantu tradizionalen errepertorioa oso ezezaguna dela gaur egun, eta ondorioz, ez da soberako lana gurasoei eta hezitzaileei erakustea, 0 eta 10 urte tarteko umeen kasu bakoitzean atera dakioken probetxuz jabe daitezen. Sehaska-kanturik

xumeenetatik hasi eta lehenengo pausoak ematean, eskuak mugitzen hasten direnean edota zenbatzen hasterakoan kantatzen diren doinuetaraino». Horren haritik, «haurraren garapen motorrean, emozionalean eta kognitiboan jolasa, dantza eta musika oinarri-oinarrizkoak direla nabarmendu du, hizkuntza eta kultura transmititzeko duten garrantziarekin batera».

Itsaso Arrieta Goiri Euskal kanten irakaslea eta bereziki haur kantetan aditua. Haurtzaindegietako eta eskoletako hezitzaileen irakaslea urte askoan. Haur kantak biltzen eta ikertzen aritu izan da eta zenbait argitalpenen arduraduna eta aholkularia. Azken urteetan, kanta tradizionalen ikastaroak ematen dabil eta kantuarekin lotutako hainbat ekintza kulturaletan parte hartu du.

«Kulunkaz – Haur kantu jokoan tailerra» ekimena gurasoei, Lehen Hezkuntzako irakasleei eta haur eskoletako, haurtzaindegietako eta haurrentzako beste ikastetxe mota batzuetako langileei zuzenduta dago. Ekimena UPV/EHUreren Bizkaiko Campuseko kultur-sareak eratutako Kulturbasque izeneko topaketa eta jarduera programazioaren barruan antolatuta da.

Umeentzat euskaraz burutuko diren zerbitzuak sortu: ludoteka, udaleku irekiak, opor garaietan tailerrak, jolasak; eta ekitaldiak antolatzea (ipuin-kontalariak, antzerkiak, txotxongiloak, eta bestelako ikuskizunak). Gazteentzako aisia arloan egiten diren ekitaldietan euskarazko eskaintza sustatu: Zapatu on!, tailerrak, ikastaroak eta ikuskizunak.

Antzerki tailerra: eskolarekin batera, haurrei zuzendutako antzerki tailerra antolatuko da. Helburua, euskaraz, haurren adierazpena lantzea izango da.

Bertso tailerra: haurrei zuzendua, urte osoan zehar emango da. Horretarako, eskualdeko bertso eskolako irakasle bat etorriko da astero- astero tailerrak iraun bitartean.

3-5 eta 6-12 adin tarteetako umeei aisialdia euskaraz ere bizitzeko aukera eman zaie udako eta neguko euskarazko udalekuen bidez. Gainera, Pazko astean ere Oporretan Txangora egitasmoan parte hartzeko aukera eman zitzaien herriko 6-12 urte bitarteko umeei. Bestetik, Gabonetan haur eta gaztetxoentzako parkea antolatu genuen, eta baita abenduaren 24ean Olentzero, Mari Domingi eta euskal mitologiako pertsonaiei buruzko antzerkia ere.

Aisia urte osoan lantzen saiatzen da udala, baina udan hartzen du protagonismo handiena. Izan ere, ikasturtea amaituta, haur eta gazteek aisialdiaz gozatzeko tarte handiagoa izaten dute, baina aukera gutxiago euskara entzuteko eta erabiltzeko. Are gutxiago, etxean senide erdaldunak badituzte. Horregatik, gurasoei jakinarazi behar zaie oso garrantzitsua dela uda garaian haurrei euskaraz aritzeko ekintzak eskaintzea. Hutsune hori betetzeko, azken urteetan egin bezala udaleku irekiak antolatuko dira aurrean ere. Ekintzak goizez (10:00etatik 14:00etara) egingo dira, hamar egunez (uztailaren 1etik 12ra), eta 6 urtetik 12 urtera bitarteko umeentzat izango da. Lau gune horietan mankomunitatean dauden 9 udalerrietako umeek parte hartu ahal izango dute. Bertan egingo dira ekintza batzuk, eta beste udalerrietako

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «bertso eskolan ibilitakoak» 131. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxeei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Euskararen Naziaarteko Eguna:
Erreferentziak ondoko orrialdean.

umeak eraman eta ekartzeko autobusak jarriko dira, 6 guztira. Autobus zerbitzua kontratatzeak egitasmoa garestitzen du, baina eskualdea zabala da, eta hauxe da haur guztiei udalekueetan parte hartzeko aukera emateko modu bakarra. Gune bakoitzean zuzendari batek koordinatzen ditu begiraleak, eta askotariko ekintzak antolatzen dituzte: kirola, mendi irteerak, irteera kulturalak,... Dena den, lehentasuna euskara bultzatzea da, eta horretarako, aurrez, begiraleak prestatzeko saiakera egingo da euskararen erabilera sustatzeko. Eta motibazioan eragiteko estrategiak eta baliabideak trebakuntza labor batean irakasteko ere egingo da saiakera. Izan ere, izandako hutsuneetatik ikasita, ekintza gero eta aberatsagoa eta arrakastatsua da, eta oso errotuta eta ondo baloratuta dago eskualdean.

🔗 Aurreko urteetako arrakasta ikusita, Mingainluze lehiaketaren edizio berria antolatu dute 2014ko urtarrean, euskara zerbitzuek, bertso-eskolarekin elkarlanean. Abenduaren 12an itxi genuen izena emateko epea, eta 150 haurrek eman zuten izena, 3 laguneko taldeetan banatuta. Urtarrileko 3 asteburutan jokatu dira saioak. Lehen Hezkuntzako 5. eta 6. mailetako haurrei zuzendutako lehiaketa da Mingainluze, eta ikasleen artean ikusmin handia pizten du. Parte-hartzaileek frogaz ezberdinak egin behar izaten dituzte, hizkuntzari eta zenbakiei lotutakoak, eta arlo askotako jakintza konbinatzen dutenak. Modu honetara, euskararekiko hainbeste erraztasunik ez dutenak edo euskararekin hainbesteko loturarik ez duten haurrak ere gustura ibiltzen dira Mingainluzeren aitzakiaz euskaraz jolasean. Lehiaketa honen helburua gaztetxoek parte hartze aktiboa sustatzea, eta euskararekin jolastuz lagun artean ondo pasatzea da; alegia, euskara eskolako geletatik kanpo, erakargarri eta gozamen-iturri egitea, eta, ondorioz, gaztetxo horien euskararen erabileran eragitea.

🔗 Udaleku irekiak euskaraz 4-5, 6-11 eta 11-14 adin tartekoentzat: udan haur eta gaztetxoek zuzendutako aisialdirako ekintzak antolatu behar direnez, udal honetako euskara zerbitzuak, Harribide Fundazioko aisialdi taldea kontratatuko du udaleku irekiak antolatzeko. Burutuko diren ekintzak herrian zein herritik kanpo izango dira (irteerak, ibilaldiak eta jolasak), eta, beti ere, euskaraz. Ekintza honi esker, aisiako arloan ere, udan euskararen erabilera areagotzeko lan dinamika burutu ahal izan da. Zerbitzu honen bidez aisia herriarekin, nortasunarekin, herri-kidetasunarekin, kondairarekin eta hizkuntzarekin elkartuko da. Adin tarte desberdinetako udaleku guztietan euskara sustatzeko ekimenak burutuko dira: euskararen aldeko adierazpenak eta mezuak egiteko eta zabaltzeko programak, antzerki tailerra, zine tailerra,... Helburua udalekuak euskaraz bizi eta euskaraz bizitzea da, eta antolatzen diren ekimen guztiak helburu horretara bideratuak daude.

🔗 Ludotekak euskaraz: herrian bi ludoteka daude, biak euskarazkoak. Horretarako udalak herriko astialdi talde bat, Harribide Fundazioa, kontratatua du zerbitzu hori emateko urte guztian zehar. Udalak 3-16 urte tartean **eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura** du. Horretarako, hainbat ekintza antolatzen dira: jolasak, ikastaroak, ikuskizunak eta erakusketak. Horretarako, euskararekin eta euskal kulturarekin lotutako ohituren inguruko lan dinamikak eta ospakizunak egingo dira ludoteketan: **Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna**, Santa Ageda, Euskal inauteriak, San Juanak, Santo Tomas, Olentzero eta beste hainbat ekintza antolatuko dira.

Ume txartela 3-10 urteko umeei zuzendutako txartela da. Txartel hau ludoteka zerbitzua eta Erdu Olgetan programaren ekintzetan parte hartzeko beharrezkoa da.

Txartela Gazte Informazio Bulegoan egiten da, eta dohainik eskuratzen da. Ume txartela egiteko hurrengo dokumentazioa aurkeztu behar da:

- NANren edo familia liburuaren kopia.
- Argazki bat.
- Ume txartelaren eskari orria.

«**Erdu olgetan**»: umeentzako aisialdi programa (10 urtera arte): normalean, hilean zapatu bitan izaten da, azkenengoetan. Ekintzak: tailerrak, jolasak, ikuskizunak, irteerak, txangoak. Umeei zuzenduta dagoen aisialdi programa. Hilean larunbata bitan umeekin antolatzen diren jolas, antzerki, txangoak. Hainbatetan gurasoek ere parte hartzen dute, eta familia transmisioan ere jarduera garratzezkoa da.

Eskola orduetatik kanpo euskara sustatzea zailagoa izan ohi da. Ildo horretan, euskararen erabilera arlo ez formalean bultzatzea eta sustatzea ezinbestekoa da. Horregatik, eta aurreko urteetan ekintza honek izandako arrakasta ikusita -ehun bat umek parte hartu ohi dute-, aurtan ere jarduera bera abiarazi eta indartu nahi dugu. Jardueran bi adin tarte hartzen dira: 3-5 eta 6-10 adin tartekoak. Adin tarte bietan helburuak eta neurriak ezberdinak dira, beharrak eta ezaugarriak ere ezberdinak direlako. Aurreko urteetan bezala, jarduera uztalean garatuko da, data zehatzak erabakitzeke dauden arren. Aurtan berriz ere, lau astez egiteko aukera baloratuko da, hainbat gurasok horrela egiteko eskatu zigutelako aspaldi. Urtero lez, programa berezia garatuko da aisialdian familia immigranteen parte hartzea lortzeko. Ekintza bereziak jorratuko dira taldean, gero eta gusturago egon daitezkeen. Horrez gain, balore berrietan haztea ere izango da helburua: hezkidetzak, berdintasuna, indarkeriarik eza eta ingurumenarekiko errespetua. Halaber, urtero legez, udalekuen barruan, herriko San Ferminak ospatuko dira plazan bertan, kultura eta tradizioak ere parte-hartzaileen artean errotzen hasteko. Aurrekariak: Kultura sailarekin batera, esleipenenerako irizpideak zehaztu, pleguak prestatu, eta esleipen prozesuari ekin.

«Kalean Bai», elkarteetan euskara sustatzeko programa: euskarazko jardueran bultzatzeko bereziki haur eta gazteei zuzendutako ekintzetan Kalean Bai planari jarraipena emango zaio. Kalean Baik herriko 3-25 urte arteko haur eta gazteei eskola orduz kanpo eskaintzen zaizkien jarduerak euskalduntzea du helburu nagusi. Hau honela, besteak beste, honako hauek jorratuko dira: sentsibilizazioa» «Komunikazioa» eskaintza eta eskaria sustatu»»laguntza teknikoa eman. Guztira 64 elkarte dira.

Bidasoa Kirol Elkartearen euskararen erabilera sustatzeko egitasmoa

Irungo Udaleko Euskara Arloak Kalean Bai programa abian du Irungo haur eta gazteentzat antolatzen diren jarduerak eta ekintzak urratsez urrats euskalduntzeko helburuarekin.

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Euskaraz Olgetan» 19. orrialdean.
- «Euskera olgetan errotu» 42. orrialdean.

Egitasmo honetako eragile nagusiak herri elkarteak dira, horiek baitira hiriko haur eta gazteei eskainitako jarduera gehienak antolatzen dituztenak.

Kalean Bai planaren baitan, hainbat zerbitzu eskaintzen dira, gehien-gehienak doakoak, Kalean Bai planari atxikitako edozein elkartek erabil ditzakeenak.

Hauexek dira eskainitako zerbitzuak:

- Itzulpen zerbitzua.
- Aholkularitza eta zuzenketa zerbitzua.
- Aurkezle eta begirale poltsa

Diru-laguntzak:

- Euskara ikasi edo hobetzeko.
- Web orriak edo errotuluak euskalduntzeko.
- Euskaraz Baietz diru-laguntzak, eskola orduz kanpoko ekintzetan euskararen erabilera sustatzeko.

✎ Haur, nerabe eta gazteen kolektiboetan euskararen ezagutza maila ona izanik ere, erabilera oso apala da oraindik ere. Hori dela eta, funtsezkoa da eskola eremutik kanpo, testuinguru askeagoetan euskaraz aritzeko guneak eskaintzea. Hala, egitasmo honek urte osoko egitarauak eskaini nahi dizkie, alde batetik, 2tik 11 urtera bitarteko haurrei herriko kultur ekipamenduen bitartez, eta bestetik, 12tik 18 urtera bitarteko nerabeei Giltzarri plataformaren bitartez. Helburu zehatzak:

- Aisialdi eskaintzan euskararen erabilera handitzea.
- Haur eta gazteentzako kalitatezko kultur emanaldiak antolatzea -kulturgintza lantzeko tailerrak euskaraz eskaintzea.
- Euskaraz aritzeko, bizitzeko eta harremanak sortzeko guneak eskaintzea.

✎ Oporretan euskaraz: izenak dioen bezala, udaleku hauen helburu nagusia da haurrei erakustea udan euskaraz ondo pasa eta gozatzeko aukera dutela. Euskarazko aisialdi hezitzailea sustatzen da programa honen bidez. Helburua: ume eta gazteei euren aisialdian euskaraz jarduteko aukera eskaintzea eta udan euskaraz antolatzen diren ekintzak bereziki indartzea. Uztailearen 4tik 24ra. Aurten 242 haur-gazte (HHTik DBHrakoak). Herrian den euskararen erabilera eskasa ikusita, haur eta gazteen aisialdia euskaraz eskaintzeko. Gazteen gustuko jarduerekin (tailer, kirol, irteera...) haur eta gazteek euskara praktikatzeko aukera izan dezaten. Begirale gehienak herrikoak dira (derrigorrezkoak begirale titulua eta euskara titulua). Aurten «**Euskaraz nahiago, eskerririk asko**» kamisetekin arituko dira. Haur eta gazteek helburu nagusia zein den jakin dezaten.

Euskaraz Nahiago. Beste hau ere ikusi:

- «Euskaraz nahiago» 20. orrialdean.

✎ Hilean behin ipuin-kontalari bat etortzen da udal liburutegira umeei ipuinak kontatzera euskaraz.

«Oxigenoa euskarari»: euskara gazteen artean bultzatzea du helburu, hizkuntza ikastetxeetatik kanpo erabili eta indartzea. Bigarren Hezkuntzako ikasleei zuzenduta dago. Hilero irteera bat proposatzen zaie, mendi ibilaldia izan ohi da eta batzuetan ikastaroa ere hartzen du barne: eskalada, mendian orientatzea eta abar. Irteeren prezioa 15 eta 50 euro artekoa izango da, iraupenaren arabera.

Herriko Derrigorreko Bigarren Hezkuntzako hiru ikastetxeetako ikasleek izena eman dezakete eta beraz parte-hartzaileen arteko harreman berriak ere sustatzen dira. Izena ematea ikastetxeetan edo udalaren euskara sailean egin daiteke.

«Ikusi eta ikasi»: umeei zuzendua, 32 ikuskizun, zortzi barrutietan emanda, gurasoekin garatzeko tailerra.

«Harrapazank»: euskararen aldeko jarrera eta euskararen erabilera da Harrapazank egitasmoaren egiteko nagusia. Euskararen normalizazio prozesuan, kultur jarduerak duten garrantzia uka ezina da, eta euskararen erabilera sustatzearren, erabilpen askeko esparruetan euskarazko eskaintza zabaltzea ezinbestekoa da. Hori dela eta, bilbotar gazteei erakargarria eta berritzailea den euskarazko eskaintza kulturala eskaintzea da Harrapazank aisialdi zirkuitu arrakastatsu honen helburu nagusietakoa.

Sormena sustatzeaz gain, gazteen garapen pertsonala eta taldean partea lantzen dira. Horretarako, beraien gustukoak diren ekintza eta lehiaketak abian jartzen dira.

<http://harrapazank.com/sortuzank-tailerrak/>

Herriko elkarteei emandako laguntzak; gehienak ume eta gazteen munduko ekimenak dira.

«Ipuin eta Letren Terrazak» programa ekainaren 13tik uztailaren 7ra antolatzen da. Helburua haurrek euskara modu ludiko batean erabiltzea da. Horretarako ekintza ezberdinak antolatzen dira. Ludoteka programa 5-11 urte bitarteko haurrentzat zuzenduta dagoen programa bat da. Ludoteka zerbitzua egunero ematen da eta helburua jolasa eta euskara uztartzea da.

Euskara zerbitzuak eta Arrigorriagako udal Bibliotekak udako ohiko programa aurkezten dizute: «Ipuin eta Letren Terrazak», euskararen erabileraren eta umeen irakurketaren aldeko proposamena.

Ekainaren 24tik uztailaren 12ra bitartean, arratsalde 17:30etik 19:30era bitartean, Lehendakari Agirre parkera doazenek umeentzako ipuin eta liburu eskaintza oparoaz gozatu ahal izango dute eta koloreztatzeko eta marrazteko aukera izateaz gain, hainbat tailer eta jarduera izango dituzte.

Udako egunak entretenigarri egiteko, astelehenetik ostiralera, hiru aste horietan zehar, umeek hitzordua daukate euskararekin eta irakurketarekin Lehendakari Agirre parkean.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

✎ Euskarazko aisialdia: eskualdeko 10-12 urteko umeengan eragin nahi dugu proiektu honekin, euren aisialdian ere euskara erabili, ikasi eta euskaraz goza dezaten. Benetan oso oso programa arrakastatsua da, kontuan hartu behar baitugu helburua umeek eskolatik kanpo euren aisialdian euskara erabiltzea dela, eta egitasmo honekin bete-betea lortzen da helburu hau: umeak jakin badakigu ludoteketara joaten direla kanporaketak hasi baino lehen euren artean praktikatzera, beraien artean geratzen dira etxean jolasteko, eskolan ere atsedenaldietan eta eguerdietan irakasleei jolasa eskatzen diete.. Egitasmoaren nondik-norakoari dagokionez honela antolatzen da programa: Lehenengo umeek herri bakoitzeko ludoteketan eman behar dute izena eta bikoteak antolatzen joaten dira. Horretarako hilabeteko epea ematen da eta tarte horretan umeak praktikatzen hasten dira. Ondoren ludoteka bakoitzak beste hilabete batean zehar kanporaketak egiten ditu herri mailan. Kanporaketen ostean bi finalaurreko egiten dira, herri bakoitzeko bikote onenekin. Bukatzeko finala Derioko Kultur Birikan egiten da ekainean, herriko 3 bikote onenekin. Parte hartzen duten ume guztiek Mihiluzeko kamiseta bat lortzeaz gain, finalera heltzen diren 3 bikoteek asteburua familiarekin pasatzeko sariak lortzen dituzte. 2014ko finalerako adibidez, Kike Amonarriz ekarri genuen aurkezpen lanak egin zitzaizkion eta herritar guztientzako zabalik egon zen.

✎ Udal ludotekak haurrei jolaserako eta sozializaziorako lekua eskaintzen die. Era berean, euskara aberasteko lekua da. Jolas-jarduera asko antolatzen ditu: jolas librea, mahai jokoak, tailerrak, txotxongiloak, liburutegia, txangoak eta abar.

✎ Udalak gune euskaldunei eusteko asmoa duenez gero, Kutur Etxean zabalik dauden ludoteketan euskaraz aritzeko aukera dute herriko ume eta gaztetxoek. Ludoteka astelehenetik ostiralera dago zabalik, eta talde bi osatu dira: bat 3 eta 5 urte bitartekoentzat, eta bestea 6 eta 8 urte bitartekoentzat. «Ludokluba» astelehenetik ostiralera dago zabalik 9 eta 14 urte bitartekoentzat. Ludoteka eta ludoklubean hainbat jarduerak antolatzen dira umeei zuzendua: tailerrak, ipuin kontalariak eta irteerak. Bestalde, programa bereziak antolatzen dira aste santuan, Gabonetan eta udan. Horrez gain, ume eta gazteentzat kultur etxetik kanpo antolatzen diren ekintzak ere aipagarriak dira. Udal pilotalekuan, eskolan eta kalean egiten dira.

✎ Udaleko hainbat sailen elkarlanari esker urte osoko programaosatzen da urtero, haur eta nerabeen aisialdian euskararen erabilera sustatzeko ekintzekin:

- Sorgintxulo aisialdi taldearekin elkar lanean, hilean behin ekintza bat antolatzen da herriko haurrentzako, txikienetatik (3-4 urte) gaztetxoentzako (16 urte). Urte osorako prestatzen den programa hau Euskara eta Gazteria sailen artean burutzen da eta hauxe da helburua: herriko haurren artean ongi pasatuz euskararen erabilera bultzatzea. Adinaren arabera denetarik egiten da: jolasak, irteerak, txapelketak... Uztaileko haurren uda ikastaroa: 2 eta 9 urte bitarteko haurrei eskaintzen zaizkien udaleko irekiak dira. Horretarako, udalak aisialdiko begirale titulua duten begiraleak kontratatzen ditu. Ekintza hau ikastetxeekin elkarlanean burutzen du euskara sailak.
- Herrian bada nerabeen balio-anitzeko zerbitzua, eta horren barruan urtero programa bat osatzen da bertan egingo diren ekintzekin. Zerbitzuaren helburuen artean euskararen erabilera sustatzea da bat, eta herriko nerabeei euskaraz

eskaintzen den zerbitzua da. Uztailen eta Eguberrietan bereziki, udalak egitarau zabala osatzen du herritarrentzako. Egitarau horien barruan haur eta gaztetxoei zuzendutako ekintzak euskara hutsean eskaintzen zaizkie, erabilera sustatze aldera.

🔗 **Gaztelekua:** herriko Batun Batun Aisialdi eta Kultur Elkarateak aurrera daraman gaztetxo eta nerabeentzako aisialdi eskaintza da, 12 eta 18 urte bitarteko gazteei zuzendutakoa. Gaztelekuaren xedea gazteak euren artean harremanetan jarritz ondo pasatzea da. Hori dela eta, ekintza bereziak prestatzen dira, hala nola, berbaldiak, gaztetxo eta nerabeei interesatzen zaizkien gaiet buruzko eztabaidak, karaoke saioak, eskulanak, irteerak, mahai-futbol txapelketak eta abar. Ekintza guztiak euskaraz burutzen dira, gazteen artean euskararen ohitura finkatzeko helburuarekin.

🔗 **Ludoteka:** 6 eta 11 urte bitarteko haurrek astialdiaz gozatzen ikasteko aukera duten lekua da, bertan hainbat ekintzen bitartez, ezagupenak, trebetasunak, gaitasunak, baloreak, jarrerak eta arauak eskuratzen dituzte. Herriko MB2000 Zerbitzu Sozio Kulturalako elkarateak kudeatzen du ludotekaren programa. Ekintzak: jolasak, mahai jokoak, txapelketak, irteerak, eskulanak eta abar. Udalak eskaintzen dituen ekintza berezietan ere parte hartzen dute (adin tarte honetarako proposak direnetan); adibidez: antzerkia, igerilekua, museoak, ikuskizunak eta abar. Euskaraz egiten dira ekintza guztiak.

🔗 **Udaleku irekiak:** 5 eta 12 urte bitarteko umei zuzendutako proiektu hezitzailea da. Udaleku ireki hauen bitartez, neska-mutuei eskaini nahi zaien ahauxe da: uda igarotzeko aukera berriak sortu, hamar egunetan lagun berriak egin eta talde zoragarri baten partaide izan, eta, une berean, elkartasuna, elkarrekiko laguntza eta abar bultzatu. Udalekuetan arlo ugari lantzen eta garatzen dira, besteak beste: sormena, sozializazioa, arlo fisikoa, emozionala eta afektiboa.

🔗 **Urte amaieran abenduko oporretan ekintza kulturalak antolatzen dira, bertan haurrei eta familiei zuzendutako ipuin kontaketa edo antzerki saioa izaten da. Euskaraz izaten dira.**

🔗 **Urte osoan zehar arreta berezia jartzen zaie haur eta gazteei zuzendutako saioei: antzerkia, hitzaldiak eta ekitaldiak, kultur agendan txertatzen saiatzen da udala. Besteak beste, hauek nabarmenduko genituzke:**

- **Zabu Zibu jolas parkea:** haurrek eta gurasoek euskaraz jolasten ikasteko gunea. Etorkinei arreta berezia jarri zaie kasu honetan. Arrakastatsua da.
- Gabonetako jolas tailerra: abenduaren 18 eta 19an birziklatutako jostailuen eta jolas kooperatiboen tailerra antolatuko da.
- Euskararen eguna: abenduaren 3an arreta berezia jarriko zaie haur eta gazteei, eta, bereziki, etorri berrien integrazioari. Lasterketa herrikoia egingo da bigarrenegun.
- Euskarazko jarduerak bultzatzeko ikastetxeekin harremanetan gaude, eta hainbat ekintza bideratzen zaizkie.

Gaztelekua. Beste hauek ere ikusi:

- «Haur eta gazterentzako ekintzak» 174. orrialdean.
- «Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea» 191. orrialdean.
- «Asteburuetako aisialdia» eta «Gaztelekuko zapatuak» 195. orrialdean.
- «Gazteok euskaraz izeneko programa» 318. orrialdean.

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Immigrazio teknikariarekin elkarlana» 73. orrialdean.
- «Atzeritarrentzako idatzizko materialak» 92. orrialdean.
- «Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die» 93. orrialdean.
- «Etorkinekin «bikote linguistikoak»» 121. orrialdean.
- «Aisialdi-programetan bertako eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea» 210. orrialdean.
- «etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea» 291. orrialdean.

Komiki lehiaketa. Urtero komiki lehiaketa antolatzen da, eta genero ikuspegiari arreta berezia jartzen zaio.

- Mikro-ipuin lehiaketa. Gazteei zuzendutako ekintza. Aurten bigarren bezala antolatuko da. Arrakastatsua izan da.
- Harpidetzak Aisian ere euskarazko irakurzaletasuna indartzeko ideiarekin bi harpidetza bideratzen dira:

—*IRRIEN LAGUNAK*. Hartzaileak: Herriko haurrak. Lankidetzak: herriko ikastetxeak, haur txokoa, liburutegia eta anbulatorioa. Helburuak:

* Aisian euskarazko eskaintza handitu eta irakurzaletasuna sustatu. 15 harpidetza egin dira; Jakintza ikastolako 5, Urdeneta ikastetxerako 5, haur txokorako 1, liburutegirako 2 eta beste bi anbulatorioko pediatria sailerako.

* Era honetan, herriko espazioak euskaldundu, eta ikasleen artean euskaraz irakurtzeko gaitasuna eta aukerak handitzen dira. Jasotako balorazioak oso positiboak izan dira batez ere anbulatorioan.

-«Irakurritz gozatu».

-*Gaztezulo* aldizkaria.

📖 Herriko umeen aisialdia euskalduntzeko lanetan, bi jarduera aurreikusi dira 2014rako:

- Herriko umeentzako euskarazko zine zikloa: herriko lehen hezkuntzako Gorbeia Eskolako euskara mintegiarekin, eta Herriko ZinHezBa elkartearekin - zinea eta giza eskubideak lantzea helburu duena- elkarlanean, 2014ean lehenengo aldiz antolatu da Umeentzako euskarazko zine zikloa.

—Helburua bikoitza izan da:

* Zinearen bidez umeengan giza eskubideen gaineko hausnarketa sorraraztea, eta euskararen erabileran eragitea (euskarazko kultur kontsumoaren bidez, eta filma ikusi ondoren, elkarriketa, eztabaida eta foroaren bidez, ahozko erabilera sustatuz).

* Hizkuntzaren erabilerarako estrategia ezberdinak erabili dira, jasotzaileen adinaren arabera: txikienek euskaraz bikoiztutako filmak ikusi dituzte, irakasleen laguntzarekin. Handiagoen kasuan, jatorrizko hizkuntzan proiektatu dira filmak, euskarazko azpitituluekin.

- Herriko bertso-eskola: herriko eskolan garatutako «**Gu ere bertsoan**» **egitasmoa**ren ondorio gisa, eta udalerriko hainbat euskaltzaleren ekimenez, 2013-2014 ikasturtean jarri da martxan Herriko Bertso Eskola, eskolaz kanpoko jarduera gisa. 6-7 gazte dabilta bertan.

📖 Haur Literatura Aretoa: Haur eta Lehen Hezkuntzan irakurzaletasuna bultzatu, eta liburu zein produktu gomendagarriak eskaintzea da ekimen honen helburua. Udaleko euskara zerbitzuak antolatuta, urtero-urtero hiru edo lau egunetan zehar burutzen da. Egun horietan ondokoak egiten dira: erakusketa dinamizatuak begiraleekin, gurasoendako hitzaldiak, ipuin-kontaktak, ilustratzaileekin saioak, idazleekin

Gu ere bertsoan. Beste hauek ere ikusi:

- «Gu ere bertsoan» 56. orrialdean.
- «Gu ere bertsoan proiektua» 61. orrialdean.
- «Gu ere bertsoan programa» 117. orrialdean.
- «Arabako Bertsozale Elkarteak» 246. orrialdean.

elkarriketak, ipuin-antzezpenak eta abar. **Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa** -adinaren arabera sailkatutako liburu eta produktu gomendagarrien katalogoa, Alkarbiderekin lankidetzan argitaratzen dena-, banatzen zaie. Eskolatik kanpo dauden hiru leku aukeratzen dira, eta taldeka pasatzen dira eskoletako ume guztiak. Arriola Antzokian eta Kultur Etxean burutzen dira jarduera guztiak.

📖 Ipuin kontalariak: laz, ume eta gazteentzako ipuin kontalariak antolatu genituen, eta, esperientzia hori euren seme-alabekin bizi nahian zenbat guraso etorri ziren kontuan izanda, urrats hau ematea erabaki da aurrean ere. Ustez, bat dator VI. 3. 2 «Euskara gizartearen erabiltzea: zerbitzugintza euskaraz eskaintzea» puntuarekin. Honen bidez, batez ere herritar elebidunak zaindu eta sendotu nahi ditugu, eta nola ez, baita «euskaldun zaharrak» ere. Hiriburuaren ondo-ondoan gaude, eta beraz, «Euskararen erabilera sustatzeko plan nagusian» bertan agertzen den moduan, euskaldun berri ugari dira inguruan; euskaldun berri horiek euren gizarte harremanetan euskara erabiltzen jarraitzeko esparruak eta aukerak behar dituzte. Egitasmo horren bidez bada, dauden xedeak lortzea da asmoa. 25 saio antolatu nahi ditugu aurrean, 2014ko urtarriletik abendura bitartean eskainiko dira, eta Kultur Etxeko ekitaldi aretoan eta Herri Bibliotekan eskainiko dira Gutxi gorabehera oporraldiak kenduta, hilean behin ipuin kontalari saio bi egongo dira umeentzako (17,30etan 2-4 urte bitartekoak, eta 18: 00etan 5 urtetik gorakoak), eta beste bat helduentzako, ostiraletan, arratsaldeko 20: 00etan. Hilean behin burutuko dira saioak, eta ikasturtearekin lotuta egonik, 8 saio izango dira guztira.

📖 Irteerak: elkarrekin antolatzen dituzten irteerak euskararekin lotzea, zuzenean irteeraren gaiaren bitartez, nahiz irteeretako dinamizazioaren bidez (autobuseko pelikulak, kantzak, begiraleak -baleude-). Horretarako, elkarrekin akordioak landu.

📖 Euskarazko tailerrak. Eragileak: kultura saila, euskara zerbitzua, liburutegia, IGEak. Lehentasuna: altua. Helburua: aisialdian euskararen erabilera bultzatzea ume eta gazteen artean. Ldo estrategikoa: aisialdi-zerbitzuak eskaintzea, herri-nortasuna, herrikidetasuna, kondaira eta hizkuntza elkartzen dituztenak. Aurrerakargak: kultura eta gazteria sailekin zein liburutegiarekin programa landu zen. Deskribapena: herri erdaldun batean euskara eskolaz kanpo erabiltzera bultzatzea ezinbestekoa da. Hori dela eta, Udalak Pazko Astearen umeei eta gazteei zuzendutako ekintzak prestatzen ditu euskaraz ere egiten jarraitzeko. 2015ean berriro ere tailerrak eskainiko dira. Proiektua Aste Santuko oporretan garatuko da, sei egunetan zehazki: martxoaren 30etik apirilaren 1era (lehen txanda), eta apirilaren 8tik 10era (bigarren txanda). Lehenengo txandan goizez izango dira tailerrak, eta bigarren txandan, berriro, arratsalde. Interesa duten familiei bi txanda horietako batean parte hartzeko aukera emango zaie. Egun batzuetan arratsaldeko edo goizeko ordutegian, eta bestetan, egun osoan. Plazak mugatuak izango dira. Egun bakoitzeko tailerrak bi ordutakoak izango dira. Goizeko ordutegia: 10:00-13:00. Arratsaldeko ordutegia: 17:00-19:00. Umeen adin tartea: 4-11. Ziur asko bi taldetan banatuko dira adinaren arabera, txikiak (4-6) eta nagusiak (7-11). Tailerrak bereziak, berritzaileak eta erakargarriak izatea nahi dugu, eta ziur asko doakoak izango dira. Esan beharrik ez dago, begiraleak euskaldunak izango direla, eta gainera, euskara lantzeko tailerrak direlako ideia azpimarratuko da, beti bezala. Tailer horiek guztiak doakoak izan ziren arren, parte-hartzaileek inskripzioa egin behar izan zuten.

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gabon aurretik Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitarapen elektronikoaren katalogoa» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

Gaztelekua. Beste hauek ere ikusi:

- «Gaztelekua» 171. orrialdean.
- «Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea» 191. orrialdean.
- «Asteburuetako aisialdia» eta «Gaztelekuko zapatuak» 195. orrialdean.
- «Gazteok euskaraz izeneko programa» 318. orrialdean.

Haur eta gazterentzako ekintzak:

- **Gaztelekua.** Udalak gaztelekua du. Gaztelekuaren helburuetako bat euskararen erabilera bultzatzea da. Nerabezaroa hizkuntza ohiturak definitzeko adin esanguratsua izaten da, eta helburuak bi izango dira: batetik, hizkuntza ohituretan euskararen hautua egitea; eta, bestetik, euskararen aldeko motibazioa piztea eta euskararen aldeko eragile zuzen bihurtzea gazteak. Erabileraren esparruan euskararen eredu informalak zaintzen dira bereziki: gazte hizkera bizia eta gaurkoa eskaintzeko gai izan beharko da, gazteek euren beharretan inolako zailtasunik gabe, erraztasunez euskara erabil dezaten. Eginbehar horretan garrantzi berezia hartuko du bertako euskalkiaren eredia eskaintzeak.
- Udalekuak. Uda bueltan lau udaleku antolatzen dira herrian: batetik, eskualdeko herri batzuetan udaleku irekiak dira; eta bestetik, gazte elkarteak ere udaleku itxiak antolatzen ditu. Udaleku guztien helburuetako bat euskara bultzatzea da.
- Plis plas txalo eta jolas: ekintza honen helburua haurren artean euskararen erabilera bultzatzea da. Urtero, Noaua! elkarteak antolatuta, Plis Plas Txalo ta Jolas egitasmoaren barruan, haurrentzako antzerkiak eta musika emanaldiak bideratzen dira. Udalak ekintza hauek babestu egiten ditu. Motibazioari dagokionez, herrian bertan nahiz Euskal Herri mailan euskalgintzan diharduten agenteei horren berri ematen zaie, haietan aktiboki parte hartzeko motibazioa pizteko helburuarekin. Jarduera hauek ditu zerbitzuak: informazioa, orientazioa, bide-laguntza, aisia hezitzailea, adierazpenerako eta partaidetzarako bideak eta sorkuntzarako eta produkziarako bideak.
- Noaua! Kultur Elkarteak antolatuta hasi da Udaberriko«Plis plas, txalo ta jolas' egitaraua. Pasa den larunbatean izan zen urtero antolatzen duten ekimen honetako lehen saioa. Izan ere, Zubietako pilotalekuan Zirkoa ikuskizuna aurkeztu zuten Poxpolo eta Mokolo pailazoez bertan bildu ziren haurren gozamenarako.
- Asteburu honetan ez da ikuskizunik izango, baina datozen asteburuetan eta ekainaren erdi aldera bitartean herriko hurrek izango dute zer ikusi eta zertan parte hartua. Maiatzaren 27an izango da hurrengo ekitaldia. Arratsaldeko 17:00etatik aurrera Txatxilipurdi taldearen«Euskal karaokea' izango da Santueneako eskubaloiz pistan.
- Ondoren, ekainaren 3an ipuin kontalariaren txanda izango da. Kalezarren Pello Añorga ipuin kontalariaren istorioak entzuteko aukera paregabea izango da arratsaldeko 17:00etatik aurrera. Ekainaren 10ean, berriz, Aginagara joango da«Plis plas, txalo ta jolas' egitaraua. Bertako pilotalekuan, Kilimista animazio taldearen«Jolas txokoak' izango dira arratsaldeko 17:00etatik aurrera.
- Azkenik, eta ekimen honi amaiera emateko, azken urteetako usadioari jarraituz, Pirritx eta Porrotx pailazoak izango dira herriko pilotalekuan ekainaren 15ean.«Plis plas, txalo ta jolas' egitaraua haurrentzako bideratutako egitaraua da. Duela urte batzuk jarri zuen martxan Noaua! Kultur Elkarteak eta udalarekin batera auzoetako eskola txikiak, ikastola, jai batzordeak etab. lagundu izan dute auzo desberdinetan egiten diren ekintzak aurrera ateratzen.
- Haur eta gazteentzako beatetako ekintzak: herriko elkarte ugari haurren eta gazteen euskararen erabilera areagotu eta sendotzea.

🔗 **Ijito elkartearen ekintzak.** Euskarazko jarduerak bultzatzea bereziki haur eta gazteei zuzendutako ekintzetan: ijito kirol elkarteak antolatzen dituen ekintzei zuzendutako laguntza da. Euskaraz dira ekintza guztiak eta adin talde desberdinetako jendeari begirakoak direnez, euskararen eta euskara jatorraren transmisioa bultzatzen da.

Ijito eguna Beste hau ere ikusi:
• «Ijito eguna» 120. orrialdean.

🔗 «Larunbatean ere euskaraz!» eskolaz kanpo euskararen erabilera bultzatzeko. «Larunbatean ere euskaraz!» ekimena. Eskolaz kanpoko euskararen erabilera bultzatzea da ekimen honen xedea. Ekintzaren antolatzaileak: udala. Ekintzaren deskribapena: urtean bederatzi hilabetez (uztaila, abuztua eta iraila izan ezik, gainontzeko hilabete guztietako larunbat guztietan) burutzen da ekimen hau. Guztira, gutxi gorabehera, 50 hurrek parte hartuko dute, eta 60rainoko eskaerari erantzuteko aurreikuspena egin da. Ohiko jardunaz gain, urtean bi aldiz eguneko txangoa burutzen da.

🔗 Udal Ludoteka (<http://ludoteka.aisialdisarea.org>) hezkuntzari begirako aisialdi-egitasmoa da. Euskaraz, eta doakoa da. Herrian errolaturik dauden 4 eta 12 urte bitarteko hurrei dago zuzenduta. Hurrekin jorratu beharreko helburuak hauexek dira:

- Euskararen erabilera sustatzea.
- Hurrei eremua eskaintzea elkarrekin egoteko eta euren arteko harremanak sustatzeko.
- Hurrek, jolasteaz gain, ondo pasatzeko beste jarduera batzuk ere izango dituzte; besteak beste, ipuin-kontalariak eta lantegiak.

🔗 Oporretan txangora, mintzapoteoak: kultur eskaintzan euskararen erabilera handitu nahian, euskarazko hainbat kultur emanaldi antolatuko dira, kultur etxearekin koordinatuta, «Oporretan txangora» besteak beste. Pazko astean, oporretan dauden hurrei aisialdi aukera egokia eskaini nahi genieke Oporretan Txangora ekimenaren bitartez. Proiektu honetan, hiru egunetan zehar, egun osoko hiru txango egiteko proposamena eskaintzen da. Honela, hurrek Euskal Herriko geografia eta historia era zuzenean ezagutzeko eta bizitzeko aukera izango dute. Bisitez gain, askotariko tailerretan parte hartzeko aukera ere izango dute. Bestetik, kanta saioak ere eskainiko dira herriko pandero-jotzaileekin eta Herri Kantagunekoekin batera.

🔗 Udako ekintzak euskaraz izatea: udako kanpaina barruan, uztailean zehar, 8-16 urteko gazte eta nerabeentzat multikirola eta piraguismo ikastaroak egingo dira. Ikastaro hauek euskaraz izango dira, eta eskolaz kanpoko ekintzak euskaraz naturaltasunez egin ahal direla erakutsi nahi zaie gazte hauei, euskarazko hizkuntza ohiturak alda ez ditzaten.

🔗 «Goazen jolastera»: jarduera honek ekainean eta uztailean eskolaz kanpoko euskararen erabilera bultzatzea du helburu. Herriko ikastetxeetako instalazioak izango dira udaleku irekiko hainbat jarduera burutzeko tokiak. Aisialdia euskaraz burutzea, eta euskara aisialdiarekin era naturalean uztartzea da ekimen honen xedea.

Ekimen honen helburua da denbora libre pasatzeko aukera entretenigarria, osasuntsua eta aberasgarria eskaintzea herriko haurrei; eta baita euskararen erabilera aisialdian haurren artean sustatzea ere. Jarduerak: tailerrak, kirolak, jolasak, ibilaldiak, irteerak, hipika, multiabentura saioak, gaua Urondoko Txokoan eta igerilekuak. Jarduerak koordinatzeko eta haurrak gainbegiratzeko begirale bat 10 hurreko, eta zuzendari bat egon behar dira. Herriko udalekuak euskaraz dira. Hortaz, begiraleei euskararen hirugarren perfila eskatzen zaie. Udalak enpresa espezializatua kontratatzen du, udalekuak antolatzeke eta garatzeko. Gainera, udalak autobus zerbitzua ere kontratatzen du irteeretarako (igerilekuak, txangoak eta abar). Partaideek kuota bat ordaintzen dute.

Ume eta gazteei zuzendutako egitarauak: inauteriak, Gabonetako ekintzak. Udalak umeentzako hainbat ekintza antolatzen ditu euskaraz txikiei eta gazteei zuzenduta, ohiturei loturikoak:

- Inauteriak: Surrandien konpartsa eta Gazteentzako diskoteka (Oihan Vega).
- Gabonak: Olentzero, Pirritx, Porrotx eta Marimotots et Gabon kanten jaialdia.

Azken hamarkadako bideari jarraituta, umeentzako kultur eta aisialdi eskaintza zabala egongo da aurten ere. Izan ere, hilean behin antolatzen da eurentzat erakargarria izan daitekeen ikuskizun edo jardueraren bat: antzezlanak, tailerrak, txotxongiloak, filmak. Baina horretaz gain, kontuan hartu behar dira «Familia osoarentzako ekintzak» izeneko fitxan aipatuko ekintzak, aisialdikoak izateaz gain, beti izaten dute-eta euskal kulturarekiko lotura zuzena. Urte hasieran gaudenez, ezinezkoa da oraindik jakitea zehatz zein pailazo edo antzezan ekarriko den, urte hasieran jarduera mota, diru kopurua eta maiztasuna baino ez dira -eta ezartzen.

«**Atxutxiamaika**» saila: Atxutxiamaika bere helburuak lortzeko martxan jarritako proiektu bateratuen egitura da, Elgoibarko Izarra Kultur Elkartearen barruan berezko izaera duena. Talde erantzukizuna oinarri izanda, helburu bateratua aurrera eramateko eta elkarlanean jarduteko helburuarekin sortua da.

Haur, nerabe eta gazteen ezaugarri eta behar ezberdinetara egokitzen diren proiektuak ditu sailak: hizkuntza estrategiak, jolasak, irteerak... eta harreman hezitzaileak eta talde lana dira sailaren baliabide nagusiak.

Euskara eta aisialdia elkarloturik eta bateraturik ulertzen ditu. Esku hartze euskaldun horren bidez, euskararen erabilera sustatzeko prozesuak bideratzen dira eta harreman sarea euskalduntzeko lanketa egiten da besteak beste. Era berean, aisialdiaren bidez helburu hezitzaileak lantzeko aukera ere bada.

Gazteekin ere lanean dihardugu. Aisiaren ziklo osoa sortzeak garrantzia handia duela sinesten da, horrek bermatuko baitu hurrengo belaunaldiak taldearen eragile zuzenak izatea.

Atxutxiamaikak herriko haur, nerabe eta gazte guztien aisialdi hezitzailean oinarrituriko erreferente euskalduna izatea nahi du, euskara erabiltzen duen eta euskaraz bizi den sare aktibo batean.

Atxutxiamaika. Beste hau ere ikusi:

- «Atxutxiamaika egitasmoa» 318. orrialdean.

Sailaren baitan hiru adar ezberdintzen dira: haurtzaroa: 0-12 urte, nerabezaroa 12-18 urte eta zerbitzugintza. Adarren ezaugarriak kontutan hartuta, egitekoak eta betekizunak ezberdinak dira:

- Haurtzaroa eta nerabezaroa:
 - Horiek biek berezko izaera dute eta egitasmo desberdinak barneratzen dituzte (organigraman ikus daiteke). Herriko haur, nerabe eta gazteen erreferente euskalduna izatea da helburua. Eskaintza horren bidez euskara erabili eta euskaraz bizi den sare aktiboa garatu nahi dugu, horretarako tokian tokiko haur, nerabe eta gazteengan sustapena landuz.
- Zerbitzugintza:
 - Atxutxiamaiak Zerbitzu Adarra ere hartzen du bere gain. Zerbitzugintzan aritzeak zeharkako sustapena lantzeko aukera ematen dio, eta horren helburu nagusia kudeatzen dituen zerbitzu horietan, ahal den heinean, sailaren izaera islatu eta sustatzea da.

Atxutxiamaiakaren egitasmoak:

Helburuak lortzeko, Atxutxiamaiak berak estrategia propio batzuk ditu. Horien artean egitasmoak dira eta iraunkorrak eta elkarren artean jarraituak izatean, helburuak lortzeko estrategia garrantzitsu dira.

Hori horrela, hartzaileek haurtzaroko etapetan egitasmo ezberdinak garatzeko aukera izango dute eta nerabezaroan edota gaztaroan sailaren egitasmo ezberdinetan parte hartzaile izaten jarraitu zikloa itxiz. Jarraikortasun horrekin esku hartzearen koherentzia bermatzen du Atxutxiamaiak, pertsonen artean eragiteko beharrezkoa den denbora eta gertutasuna alde dituela.

Egitasmo guztiak, Elgoibarko Izarra elkartearen misioaren barruan kokatzen dira. Hori horrela, denek egiten dute bat Elkarteko izaera eta markoarekin. Euskararen erabileraren normalizazioan eragiteko markoarekin alegia.

Aisialdi Taldearen izaera:

Atxutxiamaiak, Elkartea eta gazteen arteko hartu emana sendotzeko irekia den foro parte hartzailea du. Atxutxi-Asanblada alegia. Bertan parte hartzen duten herriko gazteek, hezitzaileak direnak, saileko egitasmoen inguruko nahiz saileko gaien inguruko gaiak landu eta eztabaidatzen dituzte.

Talde horren bidez, Atxutxiamaiak gazteen harreman sarea euskaldundu eta hizkuntza ohituretan eragitea lortzen du, eta, horrekin batera, ekimenetan kolaboratzaile, laguntzaile edo antolatzaile izatea sustatzen du (hezitzaile lanak burutuz, jarduerak landuz eta ekintza ezberdinen antolatzaile izanik, udalekuetan koordinatzaile lanetan jardunaz eta abar).

Atxutxiamaiak bere helburuetako bat lortzen du horrela, 16-25 urte bitarteko herriko gazteek hizkuntzaren erabilera aktibo izatea eta beste gaztetxoentzako

E

S

E

P

udalerrietan

E

eredu izatea. Hori horrela, Elkartearen helburuekin identifikatuz, gazteak erabilera suspertzearen alde egingo du lan eta herriko eragile bihurtuko da.

Hezitzaileekin sortzen den foroa, Atxutxi-Asanblada, hilero biltzen da. Informazioa elkar trukatzeko eta komunikaziorako bide egokia da. Bertan, egon daitezkeen arazoei, proposamenei, iritziei zabaltzen zaie tarteak, eta talde handian eztabaidatzen da. Asanblada hauek Plaza Txikiko lokalean izaten dira hilabete bakoitzeko azken ostiralean.

Talde izaerari garrantzi handia ematen diogu. Gure arteko harremana izatea oinarritzkoa da lana gustura eta konfiantzan egiteko, beraz, hilabeteako asanbladez gain, urtean 3 formazio-asteburu egin izan dira. Horien helburuak hauek dira:

- Elkarbizitzaren bidez talde izaera lantzea eta harremanetan sakontzea
- Euskaraz bizitzea.
- Konfiantzazko giro bat sortzea.
- Formazio beharrak asetzea.

Aisialdi Taldeko proiektuetan gauzatu diren 3 hilabetetako ebaluazioa eta hurrengo 3 hilabetearen antolaketa.

Aisialdi Taldearen norabideaz hausnartzea.

S

E

Egingo diren ekintzen inguruko programaketa prestatzen da, eta bertan, gidatutako ekintzez gain (ebaluazioak, formazioa eta abar), jolasak, rol playing-ak, bertsoak, bideo grabaketak eta abarrak egiten dira.

Izan ere, lotsa kentzea ezinbestekoa da gure lanean, eta konfiantzazko giro bat lortzea ezinbestekoa ikusten da egingo diren ekintzetan taldeko giroa eta bateratasuna isla ditezten.

Nahiz eta proiektu bakoitzak bere helburu zehatzak eta lan metodologiak izan, hezitzaile guztiek norabide berdina jarrai dezaten nahi dugu: estrategia berdinak, helburuak; eta hori lortzeko bide egokiena hori dela deritzogu.

Aisialdi taldearen helburua:

- Foro horren helburu nagusia saileko egitasmoetan identifikatzen diren eginbeharrak edo proposamenak egitea, lantzea eta garatzea da. Helburu orokorra kontuan izanda, Aisialdi Taldea sustatzeko sailetik honako helburu hauek zehazten dira:
 - Aisialdi taldean parte hartzen duten gazteen/ hezitzaileen adierazpenak eta ekimenak sustatzea. Gazte horien parte hartzea sustatzea egitasmoan.
 - Elkartean gazteen partaidetza indartzea.
 - Egitasmoan antolatzen diren jarduerak proiektzio publikora bideratzea.

P

udalerrietan

- Aisialdi taldean pare hartzen duten gazteek objektu izatetik subjektu izateko bidea egitea.
- Foroan parte hartzen duten gazteei formazio iraunkorra eskaintzea.
- Herriko beste elkarte eta eragileekin harremana lantzea eta sustatzea.
- Herriko gazte gehiagok foroan parte hartzeko estrategiak diseinatzea.

Parte hartzearen kudeaketa:

- Foroan egiten diren proposamenak aurrera eramateko, arduren banaketa egiten dugu guk norbanakoak behar bezalako konpromisoa hartuz. Urtean zehar garatuko den egitasmoa diseinatzen du foroak egitasmoa garatzeko beharrezko baliabideak identifikatuz, eskuratuz eta horren difusioa eginez. Egitasmoa garatu eta amaitzean hori ebaluatzen du.
- Foroak proposatzen duen egitasmoa (edo egitasmo ezberdinak) Elkartera aurkezten dira. Atxutxiamaikako arduradunak, era berean, egitasmoaren urratsak jarraitzen direla bermatzea eta ziurtatzearen ardura du.
- Foroan parte hartzen duten hezitzaileen nahiz sailaren ardurak eta betebeharrak honako hauek dira:

Arduradunaren funtzioak:

- Bilera deialdiak egin, gai zerrenda prestatu, akta jaso eta proposamenak elkartera bideratzea.
- Foroaren dinamizazioaren ardura.
- Egitasmoan zehazturiko gai bakoitza saileko egitasmoaren urratsak jarraitzen direla bermatzea eta hori ziurtatzea.
- Foroaren kudeaketaren ardura izango du, Elkarreak/Atxutxiamaikak horren gaineko informazioa izanik.
- Sailaren barne dauden egitasmo ezberdinen arteko komunikazioa eta elkarlana sustatu eta horretarako baliabideak jartzea.
- Sailaren egitasmo guztiak norabide berdinean lan egin dezaten bermatzea.
- Hezitzaileen harreman sarea handitzea.
- Formazio beharrak identifikatu eta erantzuna ematea.
- Hezitzaileen ardurak eta funtzioak:
- Egitasmoaren gaineko gaiak eztabaidatu, landu eta aurkeztu.
- Ekintzak aurrera eramatea.
- Herriko beste eragileekin inplikazioa topatzea.
- Egitasmoa aurrera eramateko gazte guztien inplikazioa topatzea.
- Egitasmoan sortzen diren beharrak eta asmoak foroan eta elkartean islatzea.
- Saileko bileretan parte hartzea.

E

S

E

P

udalerrietan

Aisialdia saileko formazio lerroa:

Sailak bere helburuak lortzeko hezitzaileek formazio egokia eta jarraia izatea da bere estrategietako bat.

Horretarako, urteko formazio plana lantzen da. Urteko formazio jarraituaren bidez honako helburu zehatzak lortu nahi ditugu :

- Hezitzaileek eta saileko arduradunak lana modu egokian egiteko beharrezko gaitasunak, erremintak eta motibazioa izatea.
- Hezitzaileek egiten duten lanaren garrantziaren inguruan kontziente izatea, sentsibilizatzea eta motibatzea.
- Hezitzaileek euren lana modu egokian gauzatzeko metodologia eta estrategiak erabiltzen ikastea.
- Elkarteko, saileko identitatea hezitzaileen artean lantzea, saileko irudi bateratua lantzea.
- Formazio plan orokorrak gain, egitasmo bakoitzak formazio lerro zehatzak behar ditu, baina formazio lerro zehatz horiek saileko formazio plan orokorraren barruan sartzen dira.

Sailetik honako formazio plana garatzea da helburu:

- Soziolinguistikaren oinarriak: Txepetx; motibazioa, erabilera, ezagutza faktoreak eta abar.
- Kulturartekotasuna: Urtxintxa Eskola.
- Parte hartze teknikak: Urtxintxa Eskola.
- Euskal jolasak: jolas, nahiz abesti jolasen inguruko ikastaroa.

Egitasmoen arteko koordinazioa:

- Goian aurkeztu diren proiektu, egitasmo ezberdinen arteko zubia eta koordinazioa, ondo lotu eta landu behar da. Sail barruan koordinazio eta elkarlana bermatzea oinarrizko baldintza dira, eta horretarako beharrezko giza baliabideak izatea ezinbestekoa da, bai sailaren beraren egitasmo propioetan, baita kudeatzen diren udal zerbitzuetan ere (ludoteka eta gaztelekua). Lantzen den adin tartea berdina izanik, oso garrantzitsua da bateratasuna eta koordinazioa mantentzea, baita bakoitzak dauzkan baliabideak konpartitzea eta uztartzea ere.

Atxutxiamaiak Gaztematikaren helburuekin bat egiten du eta Gaztematikaren parte ere bada, beraz, haur eta gazteen eragile ezberdinekin harremanetan egotea ezinbestekoa da gure hartzaileei heziketa integral bat emateko.

Jarraikortasun hori aurrera eramatea garrantzitsua da Atxutxiamaiarentzat. Izan ere, etenik gabeko eskaintza emateak harreman sareak trinkotzeko eta hizkuntza ohiturak finkatzeko aukera ere ematen baitu.

2015ean ere, elkarlana eta sare lana indartzea eta sendotzea da helburua. Haur eta gaztetxo horien heziketan eta hizkuntza transmisioan eragiten duten agente ezberdinen arteko lana batzea eta koordinatzea ezinbestekotzat ikusten delako.

Jarraian egitasmo bakoitzaren azalpena eta 2015. urteko egitasmo bakoitzaren helburuak deskribatzen dira.

Atxutxiamaika egitasmoa eta Sustapena:

Gipuzkoako Sustapen Sistema kontuan hartuta Atxutxiamaika egitasmoa sistemaren barruan nola kokatuta ikusten den garatzen da jarraian.

Sistemak haur eta gazteen beharrei erantzuteko egonkorak diren baliabide egituratuak beharrezkoak direla azpimarratzen du. Sistemak baliabide horiei zerbitzua deitzen die. Sistemaren barruan, adin tarte bakoitzari egokituriko zerbitzua eskaintza multzo koherente eta artikulatu gisa diseinatzen da. Hori kontuan izanda, eskaintza multzo koherente horren barruan Atxutxiamaika egitasmoa kokatzen da. Hau da, Haurrentzako Zerbitzuaren barruan kokatzen da Atxutxiamaika egitasmoa, herrian adin tarte horri zuzendurik dauden beste eskaintzekin batera.

Atxutxiamaika egitasmoak, sistemak jasotzen dituen eremuetako batzuk bere barne hartzen ditu, eta bereziki sistematik garrantzia ematen zaion adierazpena eta parte hartzea sustatzeko eremuak. Sistemak bere hartzaillei erantzuteko dituen oinarrizko moduak kontuan izanda (informazioa, orientazioa, bide-laguntza, aisia hezitzailea, adierazpena eta partaidetza, sorkuntzarako eta produkziarako bideak) Atxutxiamaika egitasmoak eremu horietatik honako hauek garatzen ditu bereziki:

Adierazpena eta partaidetzarako bideak:

- Atxutxiamaika proiektuan parte hartzen duten gazteen (hezitzaileen) parte hartzea aktibatzeke eta horren estruktura indartzeko prozesu bat garatzen da. Prozesu horren ondorioz beraiekin batera landuriko Atxutxiamaikako asanbladaren egituraren proposamena egin eta martxan jartzen da.
- Sistemak azpimarratzen duen moduan, parte hartzeko bide ezberdinak daude, hala nola: «sistemaren hartzailen ekimen puntual edo egonkor (elkarte) baterako baliabide ekonomikoak, materialak edo azpiegiturakoak eskura jartzea», «haur, nerabe eta gazteen iradokizunak eta kexak jasotzeko bideak» eta abar. Hori kontuan izanda, Atxutxiamaika egitasmoa oinarri izanda, gazteen adierazpena eta parte hartzea sustatzeko foroa /asanblada da Atxutxiamaika Asanblada.
- Elkarateak, besteak beste, gazteak zuzenean parte hartzen duten espazioak dira. Hori horrela, Atxutxiamaika Asanblada, gazteek egitasmoan parte hartzeko foroa da, irekia dena. Bertan, gazteek, beraien ekimenak taldean garatzen dituzte, ardurak banatzen dira, konpromisoak hartzen ikasten da, egitasmoa ekintzak garatzeko kudeaketa ardurak hartzen dira, antolakuntzarako abileziak garatzen dituzte, egitasmoaren inguruko gaiak eztabaidatu eta lantzen dira,...azken batean bizitzarako gaitasunak eta trebetasunak garatzen eta sustatzen dira.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

Aisia hezitzailea:

- Atxutxiamaiak egitasmoan garatzen diren jarduerak aisia hezitzailean oinarrituriko jarduerak dira. Bere lan esparrua heziketa ez formalean kokatzen du. Heziketa ez formala helburu pedagogikoak eta hezitzaileak dituen egiteko moduan ulertzen da:
 - Proiektuak helburu zehatz eta esplizituak lortzera bideratutako prozesu antolatuak diseinatu eta garatzen ditu, metodologia batekin landutako prozesuak izatera iritsi behar dute.
 - Haur, nerabe eta gazteen denbora librean egiten den eskaintza da.
 - Taldearen eta harremanen garrantzia nabarmentzen dira.
 - Taldearen, herriaren, zein Elkartearen ezaugarriak errespetatzen dira.
 - Haur, nerabe eta gazteen interesak kontuan hartzen ditu eta momentu honetan bereziki gazteen parte hartzea bilatzen du, besteak beste, gestioan, diseinuan eta garapenean.
- Egitasmoarentzat eragiteko aukera handia ematen duen esparrua da aisialdi hezitzailea. Heziketa gune horretan harreman sareak sortzen eta garatzen dira, parte hartzea sustatzen da, balioak landu eta esperimendatzen dira... Azken finean, haur, nerabe eta gazteen nortasuna garatzen da.

Euskara:

Eremu horietaz gain, sistemak zeharka euskararen erabilera eta euskal nortasuna lantzea du helburu. Atxutxiamaiak, aldiz, euskara eta aisialdi hezitzailea elkarloturik, nolabait bateraturik ulertzen ditu. Hori horrela, egitasmoak bere egiteko moduan ere euskara markatzen du.

Hauek dira 2015ean Atxutxiamaiak bere buruari jarritako helburuak:

- Euskara.
- Euskarazko komunikazioa eta elkarbizitza bultzatzea.
- Euskalduntasunaren kontzientzia lantzea.
- Euskal kulturara hurbiltzea.
- Gure ohituren jatorria ezagutaraztea.
- Euskararekiko jarrera positiboa bultzatzea.
- Euskararen erabilera bultzatzeko estrategia ezberdinak aurrera eramatea.
- Hezitzaileak eredu euskaldun bat izatea.
- Adierazpena eta partaidetza.
- Parte hartzaileen trebetasunak garatu eta sustatzea.
- Parte hartzea sustatzeko bideak egonkortzea.
- Elgoibarko dinamikan parte hartzeak duen garrantziaren lanketa egitea.

- LH 3-6ko ikasleak gureganatzea.
- Ikuspuntu kritikoa sustatzea.
- Ideiak, beharrak...adieraz ditzan lagundu eta horretarako espazio edo gune bat izan dezaten ahalbideratu.
- Norbanakoaren nahiak, beldurrak, kezak...adierazteko giro eroso eskaintzea.
- Bakoitza bere ekintzekiko eta hauen ondorioekiko erantzule izatea.
- Haur, nerabe eta gazteen partaidetza, Elkartean sustatzea eta indartzea.
- Egitasmoan antolatzen diren jarduerak proiektio publikora bideratzea.
- Herriko beste elkarte eta eragileekin nahiz zerbitzuekin harremana landu eta sustatzea.
- Aisia hezitzailea.
- Ezberdintasunen gaineko harremanak lantzea.
- Naturarekiko kontaktua eta errespetua sustatzea.
- Autonomiarako bideak eta baliabideak eskaintzea.
- Jolasteko eta ondo pasatzeko modu edo bide ezberdinak eskaintzea.
- Haur/gazteen arteko harremana bultzatzea.
- Sexuarekin lotutako genero rola gaitzartzea.
- Kultura ezberdinen lanketa eta hauekiko errespetua bultzatzea.
- Behar bereziak dituzten erabiltzaileen inklusioa lantzea.
- Taldekideen arteko ezberdintasunez kontzientzia hartzea.
- Bizi garen inguruaren ezagutza handitzea.
- Elgoibarko fauna eta flora modu zuzenean ezagutzeko aukera ematea.
- Birziklatzeak eta berrerabiltzeak duten garrantziaz jabetzea.
- Inguruari egiten dizkiogun kalteez kontzientzia hartzea eta horiek ekiditeko estrategiak eskaintzea.
- Haur bakoitza bere egin beharren arduradun izatea.
- Haur/gazteek, gogoratzeko moduko esperientzia jostagarria izatea

Sorkuntzarako eta produkzioarako bideak:

- Sorkuntzarako bideak eskaintzea.
- Ideiak sortzeko teknikak martxan jartzea.
- Jolasaren bidez sortzaile izatera bideratzea

🔗 Eskulanak: euskarazko jarduerak bultzatzea bereziki haur eta gazteei zuzendutako ekintzetan: adin guztietako herritarrei zuzendutako eskulanen ikastaroak dira. Bi ikastaro dira: otsailtik maiatzera eta irailtik abendura. Ikastaroak euskaraz dira,

udalerrietan

edozein herritarrek parte har dezake, eta horrek dakar hizkuntzaren eta hizkuntza egokiaren transmisioa.

- ✎ Udal gaztelekua hezkuntza eta gizarterako ekipamendua da. Gaztelekuak gazteei jolaserako lekua eskaintzen die, beren emantzipazioa eta sozializazioa bultzatzeko. Gazteen parte hartze aktiboa bultzatzen da. Gaztelekuan hainbat jarduera egiten dira: mahai eta estrategia jokoak, tailerrak, mahai-futbola, play-stationa, pelikulak, musika, komikiak, aldizkariak, txangoak, kirol ekintzak eta irteerak.
- ✎ «Eskolatik antzokira»: Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza eta DBHko ikasleei zuzendutako ikuskizunak dira, era didaktikoan landuta eta aurkeztuta. Arriola Kultur Aretoko arduradunek egiten dituzte proposamenak eta gero ikastetxeetako arduradunekin adosten dira. 2015erako printzipioz hiru ekitaldi aurreikusitakoak dira, gerta liteke gehiago antolatzea.
- ✎ Udako tailerrak: udalak, aurten ere, uztailean zehar umeen aisialdi alternatibak emateko Udako tailerrak antolatu ditu. Tailer hauetan, modu hezigarri batean umeentzako aberasgarriak diren ekintzak burutu nahi ditugu, era entretenigarri eta dibertigarri. Kokapena: proiektu hau, herri-gunean egingo da, hain zuzen ere, eskola publikoaren lokaletan. Ekintza gehienak herrian zehar eta aire librean egingo dira, bertan dauden baliabideak aprobetxatuz. Helburua: umeen aisialdi denbora hezigarria eskaintzea.
- ✎ Euskarazko tailerrak: iazko tailerrak oso arrakastatsuak izan ziren (gaiak: zirkoa, batuka, kirigamia euskal jolas tradizionalak, DJ saiok). Ildo horretan, gero eta argiago dago euskarazko tailerrak baliabide oso eraginkorra izan daitezkeela ume, familia eta, batez ere, erakartzen batere erraza ez den adin-tarte batengana iristeko, 12-16 urteko neska-mutikoak alegia. Horregatik, aurten berriz ere, tailer erakargarriak eskaini nahi ditugu bai umei zein nerabeei zuzendutakoak, non hainbat gairen inguruko oinarritzko kontzeptuak hartzeaz gain, euskaraz aritzeko aukera polita izango duten. Asmo horrekin, beraz, era honetako ekintzetarako diru-partida apur bat gehiago igotzea erabaki da aurten. Bestetik, era honetako ekintzetan, euskara kalitatezkoa dela bermatzen saiatuko da, adibidez begiraleen euskararen ezagutza eta erabilerari dagokionez.

Gurean bai. Beste hauek ere ikusi:

- ««Gurean bai» Ostalaritza proiektua» 151. orrialdean.
- ««Gurean bai» jardunaldia» 297. orrialdean.

- ✎ «**Gurean Bai**»: eskola orduz kanpoko jardueretan eragiten: haurren eta gazteen artean euskararen erabilera indartzera begira, iaz Elgoibarko Izarraren Plan Estrategikoan zein udalak egindako EBPEN-ESEPen lanketan, besteak beste, haur eta gazteentzako eskola orduz kanpoko jardueretan eragin beharra zegoela ondorioztatu genuen. Arlo horretan eraginkorrak izatera begira aipatutako erakundeak elkarlanean aritzea lehenetsi da, gainera. Eskola orduz kanpoko jarduerak hizkuntzaren erabilera lantzeko gune aproposa dira gazte askok parte hartzen dutelako eta, era berean, gazteek aukeratzen dutelako gustuko dutenaren arabera zein jardueretan aritu. Horretaz gain, jarduera horietako hezitzaileak orokorrean gazteentzat erreferente erakargarriak izaten dira.

Urteetan izandako esperientziaren arabera eta, euskararen erabilera sustatu nahian emandako pausoek erakusten digutenez, gazteen euskararekiko jarrerak

lantzearekin ez da nahikoa. Euskararekiko jarrera ona izateak ez dakar hizkuntza erabiltzerik. Bizi duten hizkuntz errealitatea hartu behar da kontutan erabilerari begirako hizkuntza ohituretan eragin nahi bada.

Eskola orduz kanpoko jardueretan eragiterako garaian kontuan izan behar da jarduera horien antolatzaileek askotan ez dutela barneratua euskararen erabileraren gaia. Hau da, beraiek ez dutela beraien zeregin moduan hartzen euskararen erabilera sustatzea. Horregatik, hitzarmengintzako egitasmo baten bidez eragitea adostu genuen. Antolatzaileei arrazoiak aurkeztu eta proiektuan parte hartzeko gonbitea egin genien, eta aurten proposamen zehatzekin egingo da lan, nola ez, hauek beraien errealitatera egokituz eta urrats zehatzak eta tresnak beraiekin adostuz.

Helburua:

- Haur, nerabe eta gazteen eskolaz kanpoko erabileran eragitea.

Estrategia.

- Haurrak /gazteak ibili ohi diren eskolaz kanpoko esparruetan euskararen erabilera bermatuz:
 - Egoeraren diagnosia egin.
 - Lehentasunak finkatu.
 - Elkarteetako arduradunak kontzientziatu.
 - Euskararentzako arnaguneak sortu, haur/gazte gehien joaten diren jardueretan erabilera ziurtatzeko.
 - Hezitzaile euskal hiltune baliabideak eskaini.
- Haurrak/gazteak era naturalean euskararen garrantziaz kontzientziazatuz:
 - Beraiekin hausnarketa egin.
 - Erreferenteak eskaini.
 - Ekintza motibagarriak antolatu.

Eskaintza / Metodologia:

Bai erakunde bati jardueren ezaugarriak ezberdinak dira eta horregatik ikusten da bide egokia izan daitekeela hitzarmengintza:

- Erakunde bati, jardueren eta hezitzaileen ezaugarrietara egokitzeko aukera ematen duelako.
- Prozesuak direlako: erakunde bakoitzarekin adosten dira eta lortu nahi diren helburuetara hurbiltzeko urrats zehatzak lantzen dira.
- Lehendik ere Elgoibarko Izarrak esperientzia handia du hitzarmengintzako egitasmoetan. Gurean Bai egitasmoaren bidez herriko merkataritza eta elkarteetan eragiteko lan handia egin zen urteetan.

E

S

E

P

udalerrietan

udalerrietan

🔗 Jokoz Joko egitasmoa: kaleko jolasak familia giroan. Jolasen bidez familiek, hau da, umeak gurasoekin batera ari direla, ongi pasatu, gozatu eta jolasteko aukera dute. Horren guztiaren oinarria euskararen erabilera areagotzea da.

🔗 «Uda topera»: ume eta gazteentzako udalekuak: urte asko daramatza udalak ume eta gazteentzako udalekuak antolatzen. Azken urteetan euskararen erabilera indartzea izan du helburu nagusienetakoa. 2015eko ekainaren 22tik uztailearen 17ra antolatuko dira ondoren azaldutako moduan:

- «Txikitxoko»: 3-5 urte (8 ume begirale bakoitzeko). Lehenengo hamabostaldia, gehienez ere 60 ume. Bigarren hamabostaldia, gehienez ere 40 ume. Ekintzak: jolasak, adierazpen-tailerrak, margoak, jostailuak, ipuinak, eskulanak, abestiak, igerilekua, irteerak.
- «Hiri-kanpamendua»: 6-10 urte (14 ume begirale bakoitzeko). Lehenengo hamabostaldia, gehienez ere 70 ume. Bigarren hamabostaldia, gehienez ere 50 ume. Ekintzak kirolak, mendi-irteerak, San Fermin eguna, txokolatada, irteerak, igerilekuan jolasak, olinpiadak, altxorren bila, bukaerako jaia.
- «Abentura»: 11-14 urte (12 ume begirale bakoitzeko). Lehenengo hamabostaldia, gehienez ere 36 ume. Arreta berezia: ume ezinduei zuzenduta (beste programetan integraturik). Ekintza osagarriak, natura eta ingurugiroa; giza eremua; herriak ezagutzea (kultura, geografia, historia eta abar) izango dute ardatz. Era berean, genero-berdintasuna, euskararen normalizazioa eta giza integrazioa ere landuko dira.

🔗 «Mungiako uda-pasak»: udan antolatzen diren barnetegi erako ikastaroak dira, 4-12 urte bitarteko umeentzat. Era bitako uda-pasak egoten dira: uda-pasa artistikoak eta kirol uda-pasak. Uztailean eskaintzen dira, hamabost eguneko txanda bitan, betiere, goizez. Euskarazko udaleku irekiak izateaz gain, beste era bateko euskarria eta prestakuntza eskaintzen zaie, eta umeek ez eze gurasoek ere oso gustuko dituzte. Oso erakargarriak dira umeentzat, eta euskara modu ludikoan eta oso egokian (esataritza, gidoigintza eta antzeko trebetasunak lantzen dituzte) lantzen dute. Hizkuntza beste balore positibo batzuez janzten da, kasurako, entretenimendua, uda-giroa, lagunartea, artea. Euskara ikastetxetik atera eta erakargarriago bihurtzen da ume eta gaztetxoentzat.

Mungiako uda-pasak bi eratarazi daitezke: batetik, kirol uda-pasa dago. Jakina denez, ariketa fisikoa umeentzako dauden ekintzarik eta onenetarikoa da, bai osasunaren aldetik dituen onurengatik, baita haurren garapen fisiko eta psikologikoan laguntzen duelako ere, eta, gainera, lagun arteko giroa, elkarkidetzeta eta norbere burua hobetzeko jarrera ikasten da kirolaren bitartez.

Horrela, eta gaur egun hainbeste kirol mota eta espezialitate ezagutzen diren arren, ume gehienek modan daudenak edo gehienek kirolak baino ez dituzte praktikatzen kasu gehientsuenetan. Hori dela eta, uda probestu ahal izango dute mungiarrek hain entzunak edo hain praktikatuak ez diren kirolekin aritzeko eta baita jolas tradizional eta alternatiboak ere ezagutzeko.

Bide horretatik, «giro parte-hartzailea sustatu» nahi dute uda-pasen arduradunek. Hori guztia, balore zenbait eta ohitura osasungarriak indartuz: garbitasuna, puntualtasuna, ondo jatea, etab. Programazioaren barnean, ariketa fisikoarekin lotutako beste hainbat jarduera egingo dira, uretako ekintzak edo irteerak, esate baterako. Gainera, horrekin batera eskulan, pintura eta sukaldaritza tailerra izango dute, baita erlaxazioa eta masajeari buruz ikasteko ikastaroa, esate baterako.

Uda-pasa artistikoago baten aldekoek ere, tokia izango dute Mungian. Izan ere, Astiune udal erakundeak arteen uda-pasak prestatu ditu beste behin, bi saiotan, eta euskaraz. Musika, dantza, arte eszenikoak eta plastikoak eta askoz gehiago ezagutu, horien inguruan ikasi eta batez ere, ikaragarri ondo pasatzea izango dute helburu. Asmo horrekin, metodo interaktiboak eta dibertigarriak aukeratuko dituzte, umeek jolasean ikasi dezaten. Gainera, uda-pasa bakoitzaren amaieran familientzako kontzertu berezi bat prestatuko dute ume artistek.

Uda-pasak 2002 eta 2010 bitartean jaiotako umei zuzenduta daude. Txanda bi izango dira aukeran: lehenengoa, uztailearen 1etik 14ra eta bigarrena, 16tik 30era bitartean. Gainera, bi uda-pasa modu eskaintzen dituzte, bata goizez baino ez eta bestea uda-pasa, bazkaria eta jarduerak biltzen dituen.

✎ Aisialdiko ekintzen orrialdea gurasoei banatu: ikasturte amaieran, herriko gurasoen artean banatzen da aisialdia euskaraz egiteko herrian dauden aukerak biltzen dituen bi orrikoak.

✎ Aspaldiko partez, 2014ko urtarrilean lortu da Bertso Eskola abian jartzea. Momentuz talde bi daude, baina, 2015 irailean egingo da beste kanpaina bat eta espero da gaur egun dabilen jende kopurua gehitzea. Asteazkari zehar ordu beteko saioak dira, arratsaldeko bostetatik seieta Kultur Etxean ematen direnak. Eskolaz aparte herriko ekitaldietan ere parte hartzen dute ikasleek: Santa Ageda, Korrika, Santomas.

✎ Jolas-jarduera hezigarriak: jolasak, tailerrak, igerilekua, txangoak, antzerkia eta beste eskaintzen dira euskaraz, giro alai eta aberasgarrian aisialdiko metodologiaren bitartez. Adinak eta hizkuntza ereduak kontuan hartuta banatzen dira haurrak, 10-12 ume bitarteko taldeetan begirale banarekin.

✎ «Gazte-txokoa»: Gazte-txokoa 8-16 urteko haur eta gaztetxoentzako gela da. Asteburuetan egoten da zabalik, urte osoan zehar (uztailean eta abuztuan izan ezik): ostiral, larunbat eta igandetan, 17:00etatik 20:00etara. Lekuan, denbora pasatzeko hainbat material dago: mahai-futbola, ping-pong mahaia, mahai-jokoak, DVDak ikusteko telebista, musika, wii gailua, karaokea. Tokia dinamizatzailer batek gainbegiraturik dago. Berak koordinatu eta proposatzen ditu jarduerak: tailerrak, jokoak, lehiaketak edo txapelketak. Gainera, urteaz zehar, Gazte-txokoak txango edo irteera batzuk antolatzen ditu. Gazte-txokoa erabiltzeko hizkuntza euskara da; hori dela eta, dinamizatzailerak euskararen hirugarren hizkuntza eskakizuna izan behar du. Bertako joko, film eta bestelakoak ere euskaraz daude. Gazte-txokoaren helburua da herriko gaztetxoek denbora librean pasatzeko aukera entretenigarria, osasuntsua eta aberasgarria eskaintzea. Ekimen honen beste jomuga bat da, aisialdian euskararen

E

S

E

P

udalerrietan

erabilera sustatzea haur eta nerabeen artean. Udalak enpresa espezializatua kontratatzen du Gazte-txokoa kudeatzeko. Tokiaren erabilera doakoa da.

«Ipuin kontaketa»: euskarazko jarduerak bultzatzea bereziki haur eta gazteei zuzendutako ekintzetan, euskarazko ipuin kontaketa haurrei zuzenduta. Haurrek eta euren familiakoek hartzen dute parte eta neguko oporretan izaten da.

Gazte-txokoak antolatutako irteerak: Gazte-txokoak txango edo irteera batzuk antolatzen ditu urtean zehar. Udaberrian eta udazkenean egiten dira, eta 4 edo 5 izaten dira. Proposatutako jarduerak eta txangoak gaztetxoentzat erakargarriak dira, eta libertimendua ez ezik, kultura, kirola, euskara, naturarenganako errespetua eta beste ere bultzatzeko pentsatuta daude; adibidez: abentura-jarduerak, kirola, museoetara bisitak. Irteeretara 8-16 urteko haur eta gaztetxoak joan daitezke. Begiraleak joaten dira taldeekin; begirale bat 10-12 hurreko. Irteerak tokia kudeatzen duen enpresak antolatzen ditu. Gutxieneko partaide-taldeak ez badu izena ematen, irteera bertan behera uzten da. Era berean, plazak mugatuta egoten dira. Partaideek dirua ordaindu behar dute irteeretara joateko.

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi egitasmoa» 69. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Kuadrillategi formazioa» 207. orrialdean.
- «Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoa» 210. orrialdean.
- «Kuadrillategiren flash-mobea» 301. orrialdean.
- «Kuadrillategiko taldeetan banatuko dira» 334. orrialdean.

«Kuadrillategi» ekimena: herriko nerabeek hamabi urtetik aurrera lagun taldea egiterakoan euskaraz egin dezaten laguntzeko ekimena da hau. Hamabi urtetik hasi eta hamasei urte arteko gazteak hartzen ditu barne egitasmo honek. Denbora librean euskaraz jarduerak egitea da helburua.

Umeei euskarazko zinema hurbiltzea: Euskarazko zinema oinarri hartuta, umeei euskarazko aisialdia gerturatzea Horrela, umeei aisialdian ere euskaraz bizitzeko bideak proposatuko zaizkie.

Bertso-eskola jarduera: herriko gazteek bertsolaritza zer den ikas dezaten ikastaroak ematen dira Lau Haizeta-ren egoitzan. Horrez gain, trebatuta daudenen lehiaketetan ere parte hartzen dute.

Euskara plazara. Beste hauek ere ikusi:

- «euskara plazara» 85. orrialdean.
- «euskara plazaratzearren» 113. orrialdean.
- ««Euskara Plazara» programa» 196. orrialdean.
- «herrian euskara plazara atera dadin» 217. orrialdean.
- ««Euskara plazara» egitasmoa» 243. orrialdean.

Euskara helburu duten ekintzak antolatzen dituzten elkarteekin elkarlanean jardutea eta euren egitekoetan zein egitasmo berrietan lagundu, bultzatu eta sendotzea. **Euskara plazara: Euskara umeengana gerturatzea** du helburu jarduerak. Umeak aisialdia ematen duen lekura eramango da euskara, hau da, plazara. Horretarako hainbat bide jorratuko dira, eta plazaren dinamikaren arabera egokituko da jarduera. 2015ean, besteak beste, musikaldi parte hartzaileak, bat-bateko plazako antzerki inprobisatua. Laburbilduz, aisialdiko gune horietan euskara naturaltasunez blaitzea erabiltzea.

Euskararen Eguna ospatzeko zenbait jarduera antolatu ditu Irungo Udalak, abenduaren 2an eta 3an. «Euskara, plazara» izenaren baitan bildu ditu guztiak. Euskarazko filmak emango dituzte Amaia Antzokian Euskararen Egunaren bezperan. 17:30etan «Dixie eta matxinada zombia» haurrentzako pelikula izango da ikusgai. 20:00etan, berriz, «Loreak» filma eskainiko dute. Ondoren, solasaldirako tartea izango da, gainera, pelikularen zuzendariekin.

Abenduaren 3an, Txanaleta plazan egongo den karpa izango da gune nagusia. Egun osoa hartuko du Post-it Art ekimenak. Post-itetan euskara «plazara» ateratzeko ideiak eman ahal izango ditu edonork. 10:00etan, Txanaletan bertan, **Sareuskak antolatutako Mintzodromoan** parte hartzeko aukera egongo da. Arratsaldean, haurrentzako gune bihurtuko da Txanaleta. Jolas parkeaz gozatu ahal izateaz gain, Kiki Koko eta Moko pailazoaen ikuskizuna izango dute (18:00). «Euskarari kantari» emanaldiarekin bukatuko da Euskararen Eguna.

Sareuska. Beste hauek ere ikusi:

- «Sareuska» 17. orrialdean.
- «Sareuskarekin elkarlanean» 301. orrialdean.

Bi ekintza paralelo Artalekun

Abenduaren 1etik 5erako astean, beste bi jarduera izango dira Artaleku kiroldegiko kafetegian. Astelehenetik ostiralera «Elkarriketariak» mintzapraktika saioak eskainiko ditu Steps Junior kooperatibak. Euskaltegi 6. mailatik beherako ikasleei eta euskara maila baxua duten hiritarrei zuzenduta dago. Artalekun bertan, «Ametsen arbola» prestatuko dute Kunsthal eskolakoek. Egurrez, metalez eta hariz osatutako egitura izango da, eta hiritarrek euskarazko mezuak idatzi eta zintzilikatzeko aukera izango dute, hostoak balira bezala.

<http://www.txingudionline.com/noticias-txingudi/berri-laburrak/55-berriak/1917-euskara-palazara-ekinema-antolatu-du-irungo-udalak-abenduaren-3rako.html>

🌀 Gabonetako ludoteka irekia: umeak ludoteka irekira joango dira. Hemen euskara mintzabide dutela, ekintza multzo zabala egingo dute elkarlanean. Besteak beste, sukaldaritza-lantegia, pintura, ontzigintza, eskulanak.

189

🌀 Haurrentzako jarduerak (Pailazoak-San Pelaio, Jolasak-SM, Tailerrak-LDA, Ipuin kontalaria-LDA): aisialdi-arloko jarduera hauen bitartez helburu nagusia euskara plazaratzea da, umeen bitartez familiak erakartzea eta kalean euskararen erabilera handitzea, batez ere, ohiko ez den jardueretan eta auzoetan.

🌀 Kirol ekintzak (Multikirola, Kirolaz Blai, ohiko eskaintza).

🌀 Udaleku irekiak antolatzea: jolasaren ildoko ekintzak dira, batez ere, haur eta gaztetxoei zuzendutakoak: jolasak, abestiak, eskulanak, lehiaketak, mendi-irteerak, txangoak, 2-3 eguneko egonaldiak. Ekintza hauen bidez, haur eta gaztetxoen artean lagun arteko harremanetan euskararen erabilera sustatu nahi dugu. Ekintza hauek udako oporretan egiten dira herriko «Antxitxiketan» aisialdi taldearekin lankidetzan. Bi eratako helburuak lantzen dira:

- «Helburu linguistikoak»:
 - «Umeek euskararen aurrean jarrera positiboa izan dezaten lortzea».
 - «Ikastetxe-euskara identifikazioa gainditzea eta umei erakustea euskara komunikaziorako tresna baliagarria dela».

E

S

E

P

udalerrietan

—«Taldean giro atsegina sortzea, bertan umeek ezagutzen duten euskara eroso eta konplexurik gabe erabili ahal izan dezaten».

—«Umeei ikastetxean ikasten duten euskara erabiltzeko aukera eskaintzen dien ingurunea sortzea».

—«Eguneroko bizimoduan euskara erabiltzeko ohitura sortzea».

- «Aisiarako hezkuntzaren helburuak:

—«Umearen garapen osoa sustatzea».

—«Jarduera hauetan parte hartzen duten umeek ondo pasatzea eta bere aisiaz gozatzea».

—«Natur ingurunea errespetatu eta zaintzeko ohiturak sortzea».

—«Herriko eta Euskal Herriko kultur elementuak ezagutzea».

—«Umeak bere zaletasunak ezagutu eta garatzeko modua eskaintzea».

7.1.2. Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea

«Baga Biga» emanaldia, DBH3-herriko ikasleentzat: DBH3-herriko ikasleentzat, Mikel Markez eta Eñaut Elorrietak egiten duten Baga Biga emanaldia, euskal kantagintzaren historiaren errepasoa egiten duen ikuskizuna emango da.

Hausnarketa saioak DBH 4.ko ikasleekin:

Gazteen erabilera datuak: Aurrekariak

Herriko gaztetxoek artean euskaldunen portzentaia oso handia da. Hamalau urtez beherakoen artean euskaldunak %90a dira.

Arrue ikerketan jasotako datuen arabera, herriko ikasle gazteak euskaraz bizi dira hein handi batean eskolan, bai ikasgelan, bai jolastokietan ere; %70ek beti edo ia beti egiten du euskaraz eskolan. Eskola kirolean eta kirol federatuan, ro har, antzeko datuak jaso dira. Beraz, antolatutako esparrutan gure gazteak euskaraz bizi direla esan genezake.

Baina erabilera hori jaitsi egiten da eremu informaletan. Eta horren zergatiaz hausnartuko dute gazteek ikastetxeetan hausnarketa saioak antolatuta.

Hausnarketa saioak ikastetxeetan

Azaroan egingo dira hausnarketa saioak ikastetxeetan, DBH4ko ikasleekin. Saioak talde naturaletan egingo dira, solaskideak eroso senti daitezten taldeari beren sentipen eta iritziak adierazteko. Ikasgela bakoitzean lau saio egingo dira (45 minutu ingurukoak). Soziolinguistikari buruzko oinarritzko edukiak, hizkuntza ohituren argazkia, argazkia ikusi eta ulertu eta ondoren, ohiturak aldatzeari begirako proposamenak egingo dituzte.

Saioetan, biribilean eserita egingo dute lan; talde txikietan batzuetan eta osoko taldean besteetan. Giro egoki eta erlaxatuan egingo da lan.

laz, parte hartzea oso handia izan zen talde guzti-guztietan. Oro har, arretaz aritu ziren. Nabarmenezkoa da gaiarekiko erakutsi zuten interesa. Talde guztietan aurreiritziak desmuntatzeko tartea hartu zuten, eta elkarriketa mamitsuak piztu ziren.

Aurkezpena

Euskararen Egunean, abenduaren 3an, Plenaria deitu dana egingo dute gazteek udaleko Batzar Aretoan, alkatearekin eta Gobernu Taldeko hainbat zinegotziren parte hartzearekin.

«Zergatik ez duzue euskaraz hitz egiten zuen artean? Zer falta zaio euskarari? Zer dauka gazteak euskaraz ez duenik?...» Aipatu zergatien inguruan eztabaidatzen jarriko dira gazteak Batzar Aretoan. Ikastetxe bakoitzeko bi ikasle arituko dira hizketan.

Plenarioak eskola bakoitzean egindako hausnarketak elkartzeko aukera emango du

🔗 Bertso-afaria eta gazteentzako emanaldia erakargarria: formatu txikiko antzezlanak.

🔗 «Gazte-plana»: Gazteei zuzendutako tailerretan eta jaietan ere euskara sustatzeko asmoz, urtero Herriko gazteentzat hainbat jarduera antolatzen dira:

- Alde batetik, herriko gazteekin batzartu eta euren gustuko tailerrak eskainiko zaizkie. Tailerrak askotarikoak izan daitezke, hala nola txalaparta tailerrak, euskara erabiltzeko motibazio tailerrak, informatika tailerrak eta abar.
- Bestetik, Herri Telebistak duela pare bat urte antolatutako Esaera Zaharren Txapelketa aurrera eramateko ahaleginak egingo dira. Lehiaketan, adin guztietako jendeak parte hartzen badu ere, oso deigarria da bertan parte hartzen duen gazte jendearen kopurua.
- Azkenik, gazteen artean irakurzaletasuna areagotu nahirik, *Gaztezulo* aldizkaria 6 hilez doan eskainiko zaie DBH 3 eta 4ko ikasleei.

🔗 Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea (Gazteleku). Helburuak: gazteei euren aisialdian euskaraz jarduteko aukera eskaintzea eta asteburuetan euskaraz antolatzen diren ekintzak bereziki indartzea. **Gaztelekua** asteburuetan izaten da zabalik eta DBH-ko gazteak dira erabiltzaileak. Bertan tailerrak, irteerak...eskaintzen dira eta udan, irteera, abentura bereziak udako denbora librean ere euskaraz gozatzeko. Herrian antolatzen diren kultur jardueretan, jaietan eta euskara egunean gazteek Gaztelekuren bitartez parte hartu ahal dute. Adibidez, begirale aritu ahal dira haurrentzat antolatutako ikastaroetan, Olentzero egunean auzoz auzo abesten joan, herriko jaietan musika kontzerturen bat eskaini eta Gaztelekuan sortu duten antzerki taldearen obrak antzeztu. Gaztetxoan

Gaztelekua. Beste hauek ere ikusi:

- «Gaztelekua» 171. orrialdean.
- «Haur eta gazterentzako ekintzak» 174. orrialdean.
- «Asteburuetako aisialdia» eta «Gaztelekuko zapatuak» 195. orrialdean.
- «Gazteok euskaraz izeneko programa» 318. orrialdean.

partaidetza bultzatu nahi dugu. Euren gustu, afizioak kontuan hartu eta euskal espazioa sortzea.

- 📌 12-18 urte bitarteko gazteen aisialdi eskaintzan beraien gustukoak diren jarduerak euskaraz izan daitezen programa bat garatzen da (skatea, graffitiak, irteerak) aisialdiko eta lagunarteko hizkuntza ohiturak finkatze aldera.
- 📌 DBHko ikasleei begira motibazioaren inguruko hitzaldiak egingo dira. Revolta Permanent musika taldekideak izango dira hizlariak, eta nortzuk eta nongoak diren, zergatik abesten duten euskaraz azalduko diete, hau da, euren ibilbide pertsonala azalduko diete gazteei, betiere euskararen garrantziaren presentzia nabarmenduz. Eskualdeko gazteek ez daukate euskal eredu askorik inguruan, beraz, oso garrantzitsua da eurengandik hurbil dauden ereduak ezagutaraztea (19 urteko gazteak izango dira hizlariak eta herrikoak, hau da, antzeko egoera soziolinguistikoa duen udalerri batekoak). Lau hitzaldi izango dira guztira, eskualdeko 4. DBHko ikasle guztientzat. Martxoan eta apirilean egingo dira hitzaldiak. Horretaz gain, maiatza aldera inguruko aterpe batean bilduko dira bertso-eskolan dauden gazteak eta ikastetxeetan horrelako interesa adierazten duten guztiak, asteburu batean bertsotan jarduteko. Aukera paregabea gazteak euskaraz erlazionatzeko inguru ludiko batean eta euren arteko euskarazko harremanak sendotzeko. Hor ere bertsolari gazte bi izango dituzte eurekin eta euskaraz bizi diren gazteak ere badirela ikusi ahal izango dute, eta esperientziarekin disfrutatuko dute.

Euskara jendea. Beste hauek ere ikusi:

- «Hitzaldi zikloa: «Euskara Jendea»» 330. orrialdean.
- «Euskara jendea dokumentalak» 339. orrialdean.

Euslidersak. Beste hauek ere ikusi:

- «eusliders» 20. orrialdean.
- «euslidersen proiektua» 24. orrialdean.
- ««euslidersak» tailerra» 33. orrialdean.
- «Euslidersen proiektua» 34. orrialdean.
- «Ikastetxeei «Euslidersak» eta antzeko proiektuak» 294. orrialdean.
- «Gazteak hizkuntzaren eusliders bihurtzea» 303. orrialdean.

Geurien be bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Geurien be bai egitasmoaren barruan» 113. orrialdean.
- «Geurien be bai» 143. orrialdean.
- «Erakundeen hizkuntza erabilera eredu garri bat bultzatzea» 289. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoa» 312. orrialdean.
- «Aisia eta kirola: Geurien be bai» 318. orrialdean.

📌 «Euskara jendea» emanaldiak: proiektzioa+solasaldia.«Euskara Jendea»-k, gure hizkuntzaren historia, gure historiaren hizkuntza, Ibaizabal-Mendebalde eta Zenbat Gara kultura elkarteek ekoiztako dokumentalaren Mugetan Gaindi izeneko atala eskaintzen dute.

📌 Euskararen irudia hobetzeko, festarekin eta ondo pasatzeko ekintzekin lotu ohi da Euskararen eguna: herri osoa partaide bihurtuz, lip dub-ak, flash moveak, karaokeak antolatu izan dira. Bide horri eusteko asmotan gabiltza.

📌 «Euslidersak» proiektua burutuko da IES Zornotza institutuarekin elkarlanean. Proiektuaren helburua gazteen artean euskararekiko jarrera lantzea da, eraldaketa sustatzea, portaera berriak sortu eta lidergoa indartzea. Proiektuaren metodologiak eta egiturak EHUko Gizarte Psikologia eta Giza Portaera Zientzien Metodologia sailak erakundeetan Berrikuntzaren Kultura sustatzeko martxan jarritako proiektu batean du oinarria. Metodologia horri Ahize-AEK hizkuntza aholkularitzak gehitu dizkio hizkuntzen kudeaketaren arloko informazio giltzarria eta kudeatzen dituen proiektuetan jasotako eskarmentua.

📌 «Geurien be bai» egitasmoaren bidez gazteekin lan egiteko 2015ean helburu hau zehaztu da: gazteen artean euskararen erabilera indartzea eta gazteak euskarara erakartzea. Horretarako, Gazte Asanbladarekin batera gogoeta egin nahi dugu udalerriko gazteen artean dagoen erabileraren, jarrera eta hizkuntza-portaeren inguruan, eta urte osorako plana adostu. Besteak beste, TELP tailerraren eskaintza egin gura dugu. eta gogoeta-foro horretatik sortuko diren ekintzak bideratuko dira.

- 🔗 Kalitatezko ekintzak gazteentzat: janaria manipulatzeko ikastaroa, mugikorrentzako mendiko GPS ikastaroa, eskola-jantokiak begiratzeko ikastaroa, lehen-sorospenen ikastaroa, bihotz birrikak suspertzeko oinarritzko ikastaroa, ipuin-lehiaketa.
- 🔗 Mugarrizko Gaztegunea kudeatzen duen Harribide Fundazioaren bidez bertan biltzen diren gazteek euskararen inguruan duten iritzia zein den jakin nahi dugu. Ondoren eztabaida saio bat egingo da emaitzak komentatzeko eta euskararen aldeko mezuak sendotzeko eta nagusitzeko.
- 🔗 Herriko Euskalgintza Foroak sustatuta, gazteen artean euskararekiko hausnarketa bultzatu eta euskararen ardatz tutatuaren identitatea sustatu nahi dugu, eta, horretarako herriko gazte euskaltzale taldeetako batekin hasi da elkarlanean. Helburua: ikasturte berriarekin batera eta urtea bukatu baino lehen gazteei begirako jardueraren bat antolatzea, hau da, hitzaldi-aurkezpen interesgarriren bat, mahai-ingururen bat; beste herrietako esperientzien berri eman gazte horiei
- 🔗 «Konpromisoa landu»: gazte taldeekin batzarra egin, eta konpromisoak lantzea, hainbat dinamiken bidez. Esku-hartzea diseinatu eta datuak bildu. Jarraipena egin.
- 🔗 Autobuseko begiralea izateko ikastaroa eta janaria manipulatzeko ikastaroa. Eskola jantoki eta patio eremuan begiralea izateko ikastaroa.
- 🔗 Musikari batekin solasaldia antolatzea (Liburu eta disko azokaren baitan): gaztearen artean oso garrantzi handikoa da euskaraz egiten duten erreferenteak izatea. Horiekin gertu-gertutik euskaraz normaltasunez aritzea da ekintza honen helburua. Horretarako lehendabizi gazteei galdetzen zaie zeintzuk diren musika arloan dituzten erreferenteak; deitu eta elkarren artean solasean aritzen dira, musikaz, euskaraz, gaztetasunaz. Oso solasaldi politak eta erakargarriak suertatzen dira.
- 🔗 «Bertso-kuadrilla»: Arabako Bertsozale Elkartarekin elkarlanean, Araba osoan garatzen den ekimen honen bi emanaldi antolatu eskualdean.

7.1.3. Aisialdiko eskaintza modu zabalean ulertuz (zinema, antzerkia, literatura, telebista, musika, etab), euskarazko ekimenak adin tarte guztietako herritarrei zuzentzea

- 🔗 «**Kuadrillategi**»: lagunartean biltzen diren gazteen hizkuntza ohiturak aldatzeko egitasmoa da, bikoteak osatzen dituztenerako bikotearen hizkuntza euskaraz finkatzen, besteak beste. 12-16 urte bitarteko lagunartean zuzendutako egitasmoa da, hau da, DBH B eta D ereduaren ikasten ari diren gazteetako zuzendua. Hala ere, herri batzuetan adin tarte bati eta besteetan beste bati eskaintzen zaio; hala, herrian DBH-1ekoei eta DBH-2ekoei. Bestalde, Kuadrillategin dabilen gazteei zuzenduriko eta sentsibilizaziora bideraturiko jarduerak osagarriak eskainiko dira aurrerant. Funtzionamendurako, eskualde mailako gutxienezko koordinazio orokorrari

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «Mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Bertsozale programa» 76. orrialdean.
- «Mintzasalaguna, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Bertsozale» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimen» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsozale haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «Berba-lagun mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Bertsozale, kantaldiak» 341. orrialdean.

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi egitasmoa» 69. orrialdean.
- «Kuadrillategi ekimen» 188. orrialdean.
- «Kuadrillategi formazioa» 207. orrialdean.
- «Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoa» 210. orrialdean.
- «Kuadrillategiren flash-mobea» 301. orrialdean.
- «Kuadrillategiko taldeetan banatutako dira» 334. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

eutsiko zaio; matrikulazioa, euskarriak, irudia, ekintza batzuk eta abar elkarrekin egiteko. Irailaren amaiera eta urria hasieran Kuadrillategin izena emateko epea zabalduko da. Ikastetxeetan egitasmoaren aurkezpenak eta matrikulazioa egingo dira. Aurkezpen horietan izena emateko bi orrikoa banatuko zaie DBH1, DBH-2 eta 3ko gaztetxoei. Hizkuntza erabilerari dagozkion helburuak azpikoak dira.

Hamabost urte dira Kuadrillategi proiektua martxan jarri zenetik. Proiektuaren helburu nagusia lagun koadrilek euskaraz egitea da, eta lortu ere, lortu dute. Asko dira urte hauetan programa honetan parte hartu duten koadrilak, eta gerora, euskaraz hitz egiten jarraitu dutenak. Aisialdi eskaintza baten truke, euskaraz hitz egingo dutela hitz eman behar dute gazteek, ez besterik.

Posible da lerro hauek irakurtzen ari zaren bitartean, zure buruari galdetzea: baina, benetan behar al da koadrilak euskaldunduko dituen egitasmo bat? Erantzuna baiezkoa izan daiteke, izan ere, zenbatetan gertatu da koadrila batean euskaraz ez dakiena kide bakarra izanik, horregatik soilik, erdarara jotzea? Edo, koadrilako guztiak euskaldunak izan arren, esan nahi dena hobe azalduko delakoan, erdarara jotzea? Guztiok gertatu zaigu hori momenturen batean: bai kalean, bai familiartean, eta baita lagunekin gaudela ere.

Hori gerta ez dadin, pausoa eman nahi du Kuadrillategi proiektuak. Koadrilek baldintza batzuk bete behar dituzte proiektuan parte hartzeko: hasteko, koadrilako kide guztiek euskaldunak izan behar dute; guztiek B edo D ereduetako ikasleak izan behar dute, eta 13-16 urte bitartean izan behar dituzte; bestalde, gutxienez bost lagunek eman behar dute izena, eta Kuadrillategin parte hartzen duten denbora tarte horretan, euskara hutsez aritu behar dira. Euskaraz ondo edo gaizki aritzea, horrek ez du hainbesteko garrantzirik. Lagunartean euskaraz egitea da kontua.

Kuadrillategiko koordinatzailearen esanetan «hasieran egitasmoa arrotza gertatzen da, ez baita arrunta izaten taldekako izen emateak eskatzen dituzten aisiako eskaintzak topatzea. Gainera, gurean euskaraz ariko direla hitz eman behar dute parte hartzeko». Diego Egizabalen ustez, euskararekiko kezka duten koadrilek errazago ematen dute izena Koadrillategin, «eta, era berean, koadrila hauek hizkuntza ohituren aldaketa prozesua azkarrago abiatzen dute, aldaketa prozesu hori bera dutelako helburu», Euskarak erdararen lekua har dezan.

Aisialdi denborarako eskaintza egiten dute Kuadrillategitik, euskara hutsez. Herri bakoitzeko begiraleek, gazteekin batera hitzartzen dituzte hurrengo hiru hilabetetarako izango diren jarduerak. Jarduera hauek era askotakoak izaten dira: sukaldaritza tailerrak, sexualitate tailerrak, ibilaldiak, abentura kirola eta abar. Astean hiruzpalau ordu ematen dituzte egitasmoan, eta tarteka, asteburuko irteerak ere egiten dituzte.

Koadrila guztiek ez dute denbora tarte bera egiten Koadrillategiren barruan, baina hizkuntza ohituren aldaketa prozesua martxan jartzeko, 68 bat ordu (lauzpabost hilabete) behar direla dio Egizabalek, esku hartzean zenbat eta denbora gehiago eman, orduan eta eraginkorragoa izango delako.

Urtetan izan direnohiturak aldatzea ez da erraza izaten, eta gauza bera gertatzen da hizkuntza ohiturekin ere. Egizabalek adierazi duenez, «ohiturak aldatzeko eskatzen zaienean, ezinbestean kideen arteko hartu-emanak aldatzeko eskatzen zaie, eta ohiturak aldatuko dituzte, baldin eta horrek kideen arteko hartu-emanak hobetzen baditu. Euskaraz hitz egitea inoiz ohitura bihurtuko bada, koadrilako kideek, beraien larruan bizi behar dute euskarak %100 bete dezakeela lehenago erdarak betetzen zuen leku hori».

🔗 **«Asteburuetako aisialdia» eta «Gaztelekuko zapatuak»:** gaztedia arloko arduradunak eta euskara zerbitzuko arduradunak URE elkartekoekin batera, 2002 urterako hitzarmen berezi bat sinatzea adostu zuten, asteburuetako aisialdia eta euskararen erabilpena lotuz. 2003-2004 urteetan ere indarrean egon zen, bidezko egokipenak eginda. Iaz, 2005ean, «Asteburuetako aisialdia» deituriko egitasmo honi beste azpi-egitasmo bat gehitu genion: «Gaztelekuko zapatuak» egitaraua.

Helburu nagusia, euskararen erabilpena gaztetxoan artean areagotzea da. Hau lortzeko bi helburutan oinarrituko dira: Euskararen erabilera bultzatzea, euskararen aldeko auzogintza eta zerbitzugintzaren bidez, eta asteburuetako astialdirako urte osoko egitaraua eta topagunea eratzea.

🔗 Aisialdiko eskaintza modu zabalean ulertuz (zinema, antzerkia, literatura, telebista, musika, etab.), euskarazko ekimenak adin tarte guztietako herritarrei zuzentzea: garrantzitsua da haurrak beraien herriren historia, geografia eta egitura sozio-ekonomikoa ezagutzea, eta hau da hain zuzen ere, programa honen helburu nagusia. Ibilbide eta jarduera batzuen bidez, herriko eskolako umeek, hedapena eta herriaren ezaugarri nagusiak aztertzeke aukera izango dute. Alde batetik, DBH-3koek, herriko hirigune historikoa ezagutuko dute: kokagune geografikoa, monumentuak, herriko ohiturak. Beste alde batetik, DBH-4koek herria osatzen duten auzune eta kofradiak bisitatuko dituzte. Auzo horietako elementu esanguratsuenak aztertu eta ezagutuko dituzte. Proiektuaren deskribapena: Programa hau, bi ataletan banatzen da:

- Hirigune historikoaren ezagupena: DBH-3ko umeek herriko San Migel plazako monumentuak eta historia ezagutuko dituzte jolasen bidez. Umeen motibazioa sustatzeko, artisten azalean jarriko dira, eta arkitektoak bailira ingurunearen ikerketa egin ondoren, artelan propioa egin beharko dute, plazaren maketa bat.
- Auzo eta kofradietatik zehar bisita: DBH-4ko umeek herriko auzoetatik zehar ibilbide bat gauzatuko dute autobusez, eraikuntza eta tokirik esanguratsuenak ezagutuz.
- Beren motibazioa areagotzeko, tokietako detaileen argazkiak banatuko dira, elementu horiek aurki ditzaten. Auzoak ondo miatu ondoren, kofradien jolasean arituko dira. «Monopoli» antzeko jolas batekin, umeak kofradiakideen azalean jarriko dira eta herrian aldaketak planteatuko dituzte.

🔗 **«Beharsarea» egitamua** dago martxan. Webgune honen bitartez, gazteei euskaraz lan egiteko tresna eskaini nahi zaie, baita langile euskaldun eta gazteak behar

Gaztelekua. Beste hauek ere ikusi:

- «Gaztelekua» 171. orrialdean.
- «Haur eta gazterentzako ekintzak» 174. orrialdean.
- «Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea» 191. orrialdean.
- «Gazteok euskaraz izeneko programa» 318. orrialdean.

Beharsarea. Beste hauek ere ikusi:

- «BEHARSAREA» 22. orrialdean.
- «Berdinean euskara» 27. orrialdean.
- «Zarea eta Beharsarea» 277. orrialdean.

dituzten biztanleei tresna eskaini ere. Bestetik, iaz bezala, aurtan ere Uribe Kostako Mihiluze lehiaketa martxan jarriko da.

- 📌 Euskara sustatzeko asmoz hilero herritar talde bat batzen da eta beraien aisialdiaren zati bat ematen dute herriko haur, gazte, nerabe eta helduekin herrian zehar euskal abestiak abesten.

Euskara plazara. Beste hauek ere ikusi:

- «euskara plazara» 85. orrialdean.
- «euskara plazaratzearen» 113. orrialdean.
- «Euskara plazara: Euskara umeengana gerturatzea» 188. orrialdean.
- «herrian euskara plazara atera dadin» 217. orrialdean.
- ««Euskara plazara» egitasmoa» 243. orrialdean.

- 📌 «**Euskara Plazara**» programa. Eragileak: udaleko Kultura Saila, herriko kultura taldeak, herriko Euskara Zerbitzua eta Gazteria Zerbitzua. Lehentasuna: altua. Helburuak: kalean euskararen erabilera areagotzea eta euskal kultura zabaltzea. Ildo estrategikoa: euskararen erabilera: aisia eta euskararen aldeko ekintza soilen orde, inguru hezitzailean eskaini aisialdi-zerbitzuak. Aurrekariak: Euskara Aholku Batzordearekin eta Kultura arloarekin koordinazio-bilerak egitea. Deskribapena: ekainean, eguraldia hobea eta egunak luzeagoak direnez, herriko plazan jendetza elkartzen da ostiralero, batez ere familiak. Gainera, ostiraletan pintxo-poteoa izaten da herrian. Horiek guztiak aprobetxatzeko, ostiralero euskarazko ekintza bat eskaini nahi zitzaizen familia horiei eta hurbiltzen diren guztiei ere, euren artean euskararen erabilera bultzatzeko. Horrela bada, 2014ko ekaineko ostiraletan honako hauek ekarri genituen udalerriko plazara. Balorazioa oso positiboa izan zen, izan ere egun guztietan, plaza bete egin zen. Kontuan hartzekoa da, programa hau oso errotuta dagoela eta ildo horretan, oso lagungarria dela, izan ere familiek badakite ekaineko ostiraletan programan hau garatzen dela, urtero beraren zain daude. Kuadrilategiko hasierako taldearen harreman-hizkuntza izatea. «»Kuadrilategira hurbiltzen diren gazte berriekin harremanak euskaraz sortzea». «Eskaintzen den zerbitzua euskaraz izatea». «Herrian mugitzen diren gazteak euskal hiztunak (euskal erreferenteak) izatea herritarren eta beste gazteen artean».

- 📌 Eskolarteko aldizkaria *Bost txiki*: herriko ikastetxe guztietako Lehen Hezkuntzako haurrek parte hartzen dute, bai idazlanen idazketan, baita ilustrazioak egiterakoan ere. Banatu ere Lehen Hezkuntzako haur guztiei banatzen zaie eskoletan. Urtean zehar hiru zenbaki argitaratuko dira. Jarraipenerako mekanismoak eta ebaluatzeak adierazleak: urtean hiru zenbaki argitaratzea eta lehen hezkuntzako adin tarte horretako haur guztiek jasotzea.

- 📌 Gipuzkoako Bertso Txapelketarako sailkapenerako jarduera saio bat herrian egingo da 2015ean: Gipuzkoako Bertso Txapelketarako sailkapenerako jarduera saio bat herrian egingo da 2015ean.

- 📌 «Literatur amuak» egitaraua: «Literatur amuak» izeneko egitaraua antolatzen da, egitarau zabal bat, non biltzen duen Euskara batzordeak urtean zehar literaturaren gainean egiten duen guztia jendaurrean agertzeko, literaturari eta kulturari aste oso bat eskainiz. 2012an egin da estreinako aldiz. Egitarauaren amaiera azaroko lehen asteburuan izaten da Itsasoa Berbetan Literatur gala ospatzen baita. Emanaldi berezi bat da herriko idazleekin eta hainbat musikarirekin elkarlanean antolatuta. Egitarauak biltzen du Augustin Zubikarainen omenez udalak antolatzen duen guztia: Letren Jaialdia, Augustin Zubikarai nobela saria, literatura tailerrak eta irakurketa literarioak; ekintza horiek guztiak urtean zehar egiten dira, baina harilkatu dira ardatz beraren inguruan indar handiagoa emateko eta bateratzeko; horregatik

sari-banaketak, beka-proiektuen aurkezpenak, etab. dira Literatur Amuaren ardatza. Hartara, aste osoko egitarauan zehar, besteak beste, hainbat amu botatzen zaizkio herrian literaturari, hala nola:

- Augustin Zubikarai Nobela beka deialdiaren proiektu berria aurkeztu.
- Letren Jaialdiaren VI. Edizioaren agerpena, herriko ikastetxeekin lankidetzan.
- Nanoipuin lehiaketa.
- Literatura, antzerki eta kontzertu emanaldiak hainbat publikorentzat.
- **Herriko irakurle klubaren** hitzordua berezia aste horretan.
- Irakurraldi, performantziak eta kontzertu bat.

Komunikazioa: esku-paperak eta kartelak banatzen dira herrian, webguneko albisteak eta prentsa-oharrak.

🔗 Literatura tailerra: aisialdiko eskaintza modu zabalean ulertuta, euskarazko ekimenak sustatzea: 2007tik hasita urtero antolatzen den jarduera da, eta idazle ezagunak etorri dira eskolak ematera: Pako Aristi, Anjel Lertxundi, Harkaitz Cano, Yolanda Arrieta. 2014koa Jon Alonso idazleak eman du, eta ikastaroan gai hauek landu dira:

- Dialogoak
- Dokumentazioa literaturan
- Umorea egiteko zenbait teknika
- Esaten dena eta esaten ez dena
- Motibazioa literaturan
- Helburua da herritarrei tresnak ematea sortzeko eta gozatzeko.

🔗 Udan eta neguan euskarazko ekintzak indartu:

- Udan. Ekintzaren helburua udan euskararen erabilera areagotzea da. Aisiak inoiz garrantzirik izatekotan udan du eraginik handiena. Hori dela eta, ikastetxeen jarduerak utzitako hutsunea bete nahian, haur eta gazteei zuzendutako aisialdirako ekintzak antolatzen dira udan: pailazoak, jokoak, lehiaketak.
- Neguan. Aisiak inoiz garrantzirik izatekotan, opor garaian izaten du eraginik handiena. Hori dela eta, ikastetxeen jarduerak utzitako hutsunea bete nahian, haur eta gazteei zuzendutako aisialdirako ekintzak antolatzen dira Gabonetan. Herrian Gabonetako Parkea antolatzen da Oiardo Kiroldegian. Bestalde, kultur etxean, antzerkia, zinea eta abar. ere egiten dira Gabonetan. Ekintza guztiak euskaraz egiten dira.

🔗 «Zineuskara gizartean»: Zineuskara Gizartean proiektuaren bidez, gizarte eta hezkuntza alorrean euskararen erabilera sustatzera animatu nahi dugu. Herriko ikastetxeko ikasleei begira eta bereziki 3 eta 12 urte bitarteko neska-mutikoei begirako programa da. Horretaz aparte, eta zine aretora egindako osteratxoari aparteko etekina ateratzeko, ikasle eta irakasleek filmeek eskaintzen dituzten

Irakurle klubak. Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurle klubak» 133. orrialdean.
- «Helduentzako Irakurketa Kluba» 229. orrialdean.
- «Irakurleen klubak» 230. orrialdean.
- «Liburuen Amuak irakurle taldea» 231. orrialdean.
- «Gazteen irakurketa kluba» 320. orrialdean.

baloreak eta zinearen hizkuntzari buruzko lanketa erraza biltzen dituzten unitate didaktikoak jasoko dituzte.

Gugazte. Beste hau ere ikusi:

- «Gugazte» 205. orrialdean.

🔗 Kulturgintza lantzeko tailerrak antolatu: marrazkiak, idazketa, argazkigintza, bideoa, dantza, kantagintza. Beste jarduera batzuen bitartez garatzen da honakoa (Berbalagun egitasmoa, **GUGAZTE egitasmoa**) eta, beraz, hainbat eragile daude inplikaturik horretan: AEKko teknikaria, Kultur Etxeko zuzendaria, AHIZE-AEKko teknikaria, Musika Eskolako zuzendaria. Ekimen horretarako gastuak, zenbait erakunderen aurrekonturen bitartez ordaindu dira, eta, euskara arloari dagokionez, egitasmo berezia aintzat hartuta dagoen jardueraren aurrekontuaren bitartez.

🔗 Aisialdiko eskaintza modu zabalean ulertuta (zinema, antzerkia, literatura, telebista, musika, etabar), euskarazko ekimenak adin-tarte guztietako herritarrei zuzentzea. «Uztaila oparo» izeneko udako kanpamentua: aspalditik antolatzen den ekimena da, udalak bere eskaintza dauka eta ikastetxeek euren, nahiz eta programa ekintza bateratu legez aurkezten den. Udalaren eskaintza ondokoa da:

- Kirol haurtzaindegia. Uztailan zehar, goizeko 10etatik eguerdiko ordu bata arte, 4-7 urte bitarteko umeekin kirolak eta jolasak landu euskaraz: tailerrak, jolas tradizionalak, psikomotrizitatea, uretako jolasak eta abar. Ingurua zein elkar ezagutzeko aukera.
- Gazteentzako kirol-ekintzak. Uztailan zehar, goizeko 10etatik eguerdiko ordu bata arte, 8-13 urte bitarteko gaztetxoekin kirolak landu euskaraz: tenisa, futbola, eskubaloia, saskibaloia eta beste hainbat kirol.

🔗 Hainbat eragilek euskara sustatzeko egindako ekintzak diruz eta azpiegituraz laguntzea: inguruko udaletako azpiegiturak euskal kulturgintzan dabilzan taldeen esku jartzea. Herriko elkarteek euskara sustatzeko egiten dituzten hainbat ekintza diruz eta azpiegituraz laguntzen dira: Udazken Jaia, Txerri Eguna, Liburu eta Disko Azoka, Ikastolen jaia.

🔗 Erreportajearen lanketa: erreportajeak euskaraz egiteko prestakuntza bi saio egingo dira: 4 ordukoa lehena eta 2 ordukoa bigarrena. Erreportajeak egiteko irizpideak eta lanabesak emango zaizkie gazteei. Lehenengo saioan eta bigarrenean jada bakoitzak egin duen erreportajea aztertu eta berrikusiko da, eta kasua balitz hobetzeko irizpideak emango dira. Erreportari Gaztea sariarekin lotura zuzena izango du. Eskoletan motibazioa landuko da berariaz. Jon Ander Ubeda kazetaria izango da proiektu hau dinamizatuko duena.

🔗 Kultura teknikariari kalitatezko euskarazko programazioa mantentzea gogoratzea (antzerkia, zinema, kontzertuak, bertso saioak, erromeriak): euskaraz programatzea eragile guztiei gogoratu behar zaie, horretarako lagundu eta programatutakoaren berri zabaldu. Euskara sailak, ESEPre bitartez, gabeziak dauden esparruetan, helburu estrategikoetan edota datetan bere ekarpena egingo du programazioa osatuz.

🔗 Kulturgintza lantzeko tailerrak antolatzea: marrazkiak, idazketa, argazkigintza, zinema, bideoa, web bidezkoa, literatura, dantza, kantua. Kulturgintza lantzeko asmoz,

hainbat ekimen burutu dira Lemoizko herritarrekin: ipuin-lehiaketa, Gabonetako eta Euskararen Eguneko tailerrak.

- 🌀 Helduentzako kirol-jardueretako euskarazko eskaintza handitzeko handitu dezatela gogoraztea (Gimnasia hipodepresiboa eta Body-Power).
- 🌀 Bertsolariak: udal euskara sailak antolatzen dituen jarduez gain, hainbat jarduera antolatzen ditu euskara sailak, euskara plazaratzeko asmoz. Gazte-txokoko irteerak: gazte-txokoak txango edo irteera batzuk antolatzen ditu urtean zehar, herriko gaztetxoei denbora libre pasatzeko aukera entretenigarria, osasuntsua eta aberasgarria eskaintzeko asmoarekin. Baita euskararen erabilera gaztetxoen artean eta astialdian bultzatu ere. Irteerak 10-16 urteko haur eta gaztetxoentzako dira. Proposatutako jarduerak eta txangoak gaztetxoentzat erakargarriak dira, eta libertimendua ez ezik, kultura, kirola, euskara, naturarenganako errespetua bultzatzeko pentsatuta daude; adibidez: abentura-jarduerak, kirola, museoetara bisitak. Taldearekin gutxienez monitore bat joaten da. Partaideek diru kopuru bat ordaintzen dute.
- 🌀 Erreportari Gaztea Saria: erreportaje estilo lanketa egin ostean, erreportaje bat lantzea. Herriko eta inguruko herrietako gazteen artean komunikazio idatzia euskaraz zuzen ez ezik txukun eta egoki ere egiteko gaitasuna eta kazetaritza-zaletasuna bultzatzea du helburu. Bertan 18 urte bitarteko neska mutilek har dezakete parte, bakarka edo taldean. Ekainean sari banaketa.

7.1.4. Adineko herritarrei propio zuzendutako aisia- eta heziketa-jarduerak antolatu eta zabaltzea

- 🌀 Helduentzako aisialdi-programa. Kultur Etxeak koordinatuta, erakunde eta elkarten ekarpenekin osatzen da urtero adinekoentzako aisialdi programa (tailerrak, irteerak, ospakizunak, hitzaldi dinamikoak eta ibilizkoak). Autofinantzatu egiten da neurri handi batean: berba-lagunekoa Euskara Arlotik, Kultur Etxearen kontura tailerrak.
- 🌀 Adineko herritarrei propio zuzendutako aisia- eta heziketa-jarduerak antolatzea eta zabaltzea: udalak eragin nahi du herriko kultur eta kirol elkarteek antolatzen dituzten jardueretan euskararen presentzia gero eta nabarmenagoa izan dadin. Helburua da urtero burutzen den kultura agendan, euskararen erabilera gero eta handiago izan dadila antolatzen diren kultur ekintzetan: zinema, teatro, musika eta abarren emanaldietan; baita liburutegiak antolatzen duen irakurketa-klubean euskarazko testuen irakurketa gero eta handiagoa izan dadin ere.
- 🌀 Udalak zein herriko elkarteek antolatzen dituzten ekintza guztiak euskara hutsean izaten dira.
- 🌀 «Azoka» programa urrian antolatzen da sagardo festa eta herri kirolekin batera.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

🔗 Gizarte-Ongizate Sailak programa berezia du hirugarren adinekoei eskaintzeko. Programa hori udaletxeko beste sail guztiekin elkarlanean egiten da; belaunaldien arteko irteerak, kirol saioak, kultur etxe, euskategi...

🔗 «Jubilatuak euskaraz»: jubilatuei euskara ikastaro bereziak eskaintzen zaizkie -xede bereziko taldea- eta euskararen egunean zenbait ekintza antolatzen dira beraientzako; bingo-jokoa euskaraz adibidez. Urtean zehar burutuko den programazio bat osatu asmoz, adineko elkartekoekin bilerak egingo dira. Berauen bidez urteko programa horretan euskarazko jarduera batzuk burutuko dira: dantzaldiak, tailerrak.

🔗 «Aiko» erromeria: udalak euskaldunak diren adineko herritarrentzako ikastaro ezberdinak antolatzen ditu urtero, euskaraz. Jendearen eskariei jarraiki, aurtan ere Aiko dantza ikastaroak antolatu dira.

Aikotarrok, era tradizionalan dantzatzearen esperientzia berria bizitzeko aukera eskaini nahi dugu. Dantzatzeko bereziki eginiko zuzeneko musika, eta horrekin batera, dantza gozatu ahal izateko gako batzuk. Azalpenak, puntuak eta koreografia errazak, dantza barnetik ezagutzeko eta beste modu batez ulertzeko eta bizitzeko. XXI. mendearen hasierako euskaldunei dantza tradizionalaren atea zabaltzen lagundu nahi diegu.

Animazio eta giro egoki baten bidez musikaz eta dantzaz gozatzear gain, baliogarri izan daitezken gutxiengo oinarri eta gako batzuk eman nahi ditugu gure dantzaldietan, aurrerantzean edozein erromeri edo tradiziozko dantzalditan guztiak dantzatzeko gai izan gaitezen.

Gure erromeri/dantzaldien helburuak:

- Irakasle eta animatzaile profesionalak bideratuta dantzaren bidez elkarrekin komunikatzeko gune bat sortu, praktika, ikasbideak eta guztiok parte hartzeko gonbitea elkartuz.
- Musika eta dantzaren, musikarien eta dantzarien arteko harremana landu.
- Dantza eginez ikasi.
- Ikasiz ondo pasatu.
- Ondo pasatuz dantzatu.

🔗 Eskulanak ikastaroa: udalak bederatzi hilabetetan zehar etengabe ematen diren eskulanetako ikastaroak antolatzen ditu. Ekimen honen helburua da herritarrei denbora libre pasatzeko aukera osasuntsua eta aberasgarria eskaintzea.

🔗 Euskarazko erabilera sendotzeko helduentzako ekintzak:

- Udako ekintzak: ekintzen helburua udan euskararen erabilera areagotzea da. Aisiak inoiz garrantzirik izatekotan udan du eraginik handiena. Hori dela eta, ikastetxeen jarduerak utzitako hutsunea bete nahian, haur eta gazteei zuzendutako aisialdirako ekintzak antolatzen dira udan: pailazoak, jokoak, lehiaketak.

- Neguko ekintzak: aisiak inoiz garrantzirik izatekotan, opor garaian izaten du eraginik handiena. Hori dela eta, ikastetxeen jarduerak utzitako hutsunea bete nahian, haur eta gazteei zuzendutako aisialdirako ekintzak antolatzen dira Gabonetan. Herrian Gabonetako Parkea antolatzen da Kiroldegian. Bestalde, kultur etxean, antzerkia eta zinea ere egiten dira Gabonetan.

Ekintza guztiak euskaraz egiten dira.

- 🌀 Turismo irteerak euskaraz: euskaldunentzat propio zuzendutako aisia- eta heziketa-jarduerak antolatu eta zabaltzea: 2008tik aurrera euskarazko irteerak bereizita antolatzen dira, lehen bietara edo gaztelaniaz egiten ziren. Webgunean eta bisiten liburuxkan adierazi egiten dira euskarazko irteerak zein izango diren, eta komunikazio aldetik ahalegina egiten da horren berri emateko.

- 🌀 Eskualdeko gazteentzako aisialdia: diru-laguntzen deialdia.

- 🌀 Hiztegi txikiak turistentzat: aisia- eta heziketa-jardueretan euskararen presentzia areagotzea. Lehenago ere atera izan dira hiztegi edo zerrenda berezi batzuk, turistei zuzendutakoak, oinarriko hitz batzuk euskaraz eta beste hainbat hizkuntzatan nola esaten diren azaltzen dutenak. Helburua da beste gauza batzuekin batera eskualdera datozen kanpotarrei erakustea euskarak eta euskal kulturak badutela tokia.

- 🌀 Tailerrak: udalak urtean zehar tailer eta ikastaro laburrak antolatzen ditu. Ekimen honen helburua da herritarrei denbora libre pasatzeko aukera osasuntsua eta aberasgarria eskaintzea. Saioek ez dute data finkorik, baina hiru hilero edo antolatzen dira (udan ez ezik) Tailerrak herritarrentzat interesgarriak izan daitezkeen gaiez izaten dira: sukaldaritza, apainketa, eskulanak. Adin guztiei zuzenduta egoten dira (gaiaren arabera), bai helduei bai haurrei. Tailerrak gauzatzeko gutxieneko ikasle-taldeak (7 ikasle) eman behar du izena; bestela, ez da egiten. Era berean, lekuak mugatuta daude: 12 ikasle gehienez. Beraz, ikastaroa 7-12 herritarri dago zuzenduta. Udalak profesional trebeak kontratatzen ditu ikastaroak emateko. Irakasle euskaldunak kontratatzen dira, ahal den heinean klaseak euskaraz emateko.

7.2. Begiraleen prestakuntza sendotzea

7.2.1. Begiraleen eskoletan euskarazko adarra bermatu eta arlo horretan eskarmentua dutenekin euskara integratzeko lagungarri izan daitezkeen ekimen berritzaileak adostu eta lantzea

- 🌀 Aisialdian antolatzen diren ekintzen bidez, euskara jolasteko eta harremanetarako baliabide eraginkorra izatea lortu nahi dugu. Horretarako, ezinbestekoa da eskualdean bertan giza baliabide euskaldunak izatea eta hori gogoan, begirale ikastaroa antolatu da azken urteetan. Eskualde honetan hutsune handia dago aisialdian, ez baitago aisialdi-talderik (ez euskarazkoa ez erdarazkoa). Eta horren

E

S

E

P

udalerrietan

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Zergatik ez. Beste hauek ere ikusi:

- «euskaraz motibatzen» «Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- ««Zergatik ez» motibazio saioak» 296. orrialdean.
- ««Hi gazte, Zergatik ez?»» 303. orrialdean.

ondorioz, ez dago aisialdian jarduteko prestakuntza duen gazte euskaldunik. Beraz, ekintza honen helburu zuzena hauxe da: dauden gazte euskaldunei prestakuntza ematea eta giza baliabide horiek lortzea. Begirale ikastaroak urtebete irauten du (200 ordu teoriko eta 120 praktiko), irailtik ekainera, eta udan praktikak egiten dituzte udalekuetan edo bestelakoetan. Amaieran, Eusko Jaurlaritzak emandako ziurtagiri ofiziala jasotzen dute ikastaroan parte hartu dutenek. 2014-2015 ikasturteko ikastaroan 11 gaztek eman dute izena; lan handia egiten da horiek lortzeko (publizitatea, informazio-bilerak). Urteekin sendotzen doan egitasmoa da, izan ere, 2014-2015 ikasturtekoa hamaikagarren edizioa izan da. Argi dago egitasmoa arrakastatsua eta beharrezkoa dela, askotan eskualdetik kanpoko gazteek ere hartzen baitute parte ikastaroan. Inguru honetan egiten den bakarra da, eta gazteek urtean zehar ere horri buruzko informazioa eskatzen dute eta interesa agertzen dute. Ostiral arratsaldeetan eta larunbatetan egun osoz izaten dira eskolak. Horrez gain, aterpetxe batean igarotzen dituzte lauzpabost asteburu. Aisialdiko begiraleak hezteaz gain, gazteei harremanak euskaraz egiteko aukera ematen zaie. Egitasmoan parte hartzeko 18 urte beteta izan behar dute. Gazteen motibazioan ere eragiten da ikastaroaz baliatuz.

✎ Haur eta nerabeen eskubideak bermatzeko planean elkarrekin ari dira lanean udala, ikastetxeak, udal zerbitzuen kudeatzaileak eta herriko elkarateak. Plan honen barruan eskola-orduz kanpoko jarduerak euskaraz eskaintzeko beharrari erantzuteko begiraleen erreleboa euskaraz etorriko dela bermatzeko begiraleen prestakuntza ari da lantzen. Bide horretan, elkarleen gunean aisialdiko begirale-ikastaro homologatua bi urtez behin antolatzea erabaki zen eta 2015/16 ikasturtean berriro antolatzea tokatzen da. Herriko elkarateetan ari diren gazteei edo begiraleei, eta oro har herritar gazteei eskaintzen zaie ikastaroa. Herritarrentzat beka-sistema berezia onartua da: praktikak herriko elkarteren batean edo jardueraren batean eginez gero, eta ikastaroa bukatu eta gaudituz gero, matrikularen %100 bueltatzen zaie. Matrikula bera ere berezia izaten da herritarrentzat edo herriko elkarateetan ari direnentzat. Ohiko matrikulen erdia eskatzen zaie ikastaro hasieran.

7.2.2. Begiraleen hizkuntza profilak/trebakuntza hobetzea batetik, eta bestetik, zehaztea: hau da, zein betekizun bete behar dituzten zehaztea, delako ekimena egoki eskaini ahal izateko

✎ Aisia arloko euskara mikroplana: aholkularitza kontratatu da mikroplan hau egin dezan. Besteak beste, hitzarmengintza eta kirolarekin loturak landuko dira.

✎ Begiraleen kontratazioa egiterakoan, behinik behin, umeen jardueretarako, begirale horiek euskaldunak izatea oinarritzko baldintza dela jasota egoten da kontratazio baldintzetan. Baldintza hau betetzea derrigorrezkotzat jotzen da haurren aisialdia euskaraz izatea bermatu nahi bada.

✎ **Eskolaz kanpoko begiraleei «Zergatik ez» ikastaroa eskainiko zaie, batez ere motibazioa, kontzientziazioa lantzeko haurrekin ari direnean, praktikan ipintzeko.**

🔗 Futbola oinarritik euskaraz egitasmoa futbol-taldeko zuzendaritza- taldearekin adostutako esku-hartzea da, oinarritzko futboleko eta futbol- eskolan monitore eta entrenatzaile direnen kirol-prestakuntza euskaraz bideratzeko. Horretarako, Itzarri Consulting enpresaren zerbitzua kontratatu da. Proiektuaren helburua da oinarritzko futboleko euskararen erabilera areagotzea eta bigarren mailako helburu hauek:

- Herriko futbol elkarteko talderik gazteenen entrenatzaileek euskaraz entrenatzeko gaitasuna jasotzea.
- Saio teoriko guztiak euskaraz ematea.
- Saio praktiko guztiak euskaraz ematea.
- Saio teoriko-praktikoetan emango diren material guztiak euskaraz argitaraturik egotea.
- Entrenatzaileei euskarazko saio praktikoak ematen irakastea.
- Entrenatzaileei denboraldiko plangintza euskaraz garatzeko aukera eskaintzea.
- Euskarari prestigioa ematea.
- Euskara gozamenarekin elkartzea.
- Euskara esparru ez-formaletan sustatzea.
- Komunikabideak euskara eta kirolarekin inplikatzeko.

Beste alde batetik, gurasoengan ere eragin nahi dugu, eta sentsibilizazio ekintzaren bat egingo da horretarako. Ebaluazio modura, egitasmoaren hasieran eta amaieran erabilera neurtuko da.

7.2.3. Begiraleen kontratazioan eta aisialdiko ekimenetara bideratzen diren diru-laguntzatan hizkuntza-irizpideak txertatzea

🔗 Haurrei eta gazteei zuzendutako ekintza guztietan egongo diren begirale guztiek euskara ondo menperatu beharko dute. Horretarako, udalak esleipenak egiterakoan hizkuntza-irizpideak ezarriko ditu.

7.3. Aisialdiko ekimenetan erabiltzen den euskararen kalitatea zaintzea

7.3.1. Haur eta gazteentzako antolatzen diren ekitaldietako euskara kalitatezkoa dela bermatzea (bai ekitaldia, bai artisten/begiraleen euskararen ezagutza eta erabilera)

🔗 Begirale-hezitzaile euskaldunen formazioa:

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

- Helburua: 16-25 urte bitarteko herriko gazteak hizkuntzaren erabiltzaile aktibo izatea eta beste gaztetxoentzako eredu izatea, horretarako formazioa eskainiz: bilerak, ikastaroak, asteburu pasak, harremanak sakontzea, aisialdian garatu diren jardueren ebaluazioa eta ondorengo jardueren antolaketa egitea. 2014 urteko formazio planean ondorengoak landuko dira:

—Soziolinguistikaren oinarriak: motibazioa, ezagutza eta erabilera.

—Aisia hezitzailea: helburuak eta estrategiak.

—Euskal jolasak: abesti eta jolasen inguruko ikastaroa.

Antolatzen diren udaleku, tailer eta jolas-parkeetarako hartzen diren begiraleei euskara maila egokia eskatuzea EGA tituluaren parekoa.

Laguntza eskaintzea, aisialdi taldeetan sortu eta herritarrei helarazten zaizkien paper-gaiak euskaraz egon daitezen edota kalitatezkoa izan: diru-laguntzak, hizkuntza aholkularitza.

Arloko hitzarmengintza eta ordenantzen betetzeari buruzko jarraipena egitea.

Egun jakin baten beste hainbat ekintzaren artean euskaraz izango den zunba maratoia egitea.

«Solas-jolas»: Haur Hezkuntzako bigarren zikloko 4 eta 5 urteko gelako haurrentzat eta Lehen Hezkuntzako 1. eta 4. maila bitartean dauden herriko haurrentzat edo aipatutako zikloetan herrian ikasten ari direnentzat zuzendutako programa bat da. Aipatutako haurrez gain, parte hartu ahal izango dute 5. eta 6. mailan dauden Hezkuntza premia berezia duten umeek, 12 urteko mugarekin. Era berean, herritarra izan eta Frantziako ikastetxeetan euskara hutsez edota euskara eta frantsesez ikasten duten adin bereko haurrek parte hartu ahal izango dute. Programa honen helburu nagusia da euskararen erabilera sustatzea haurren artean eta hizkuntzarekiko beraien jarrera hobetzea ekintza ludikoen bitartez. Parte hartzen duten haurrek aukera paregabea dute udan euskaraz disfrutatzeko antolatuko diren tailer, txango eta aisi ekimenekin. Haurrek sekulako aukera izango dute ikasgelatik kanpo eta modu naturalean euskaraz disfrutatzeko eta bizitzeko. Udalekuak bi hilabetez egiten dira, uztailan eta abuztuan. «Solas-jolas» 2015 udaleku irekiak antolatu. «Solas-jolas» udaleku irekia egiteko beharrezko diren logistika, hezitzaile, hezitzaile espezializatu, zentroetako koordinatzaile, koordinatzaile orokor eta arduradun lanetan aritzeko pertsonala aukeratu, kontratatu eta antolatuko du udalak.

Udaleku irekien helburuak:

- Euskararekiko jarrera baikorrak bultzatu eta euskaraz bizitzeko grina suspertzea.
- Euskaraz hitz egin eta egunerokotasunean integratzea.
- Aisialdiko errekurtsuak erabiliz, ahozko eta ez ahozko espresioa, plastika, musika eta beste hainbat adierazpide, modu sortzailean lantzea.

Horretarako herriko igerilekura irteera 2 antolatuko dituzte eta «Hontzaextrem» abentura parkera egun osoko irteera.

- ✚ Urte guztiko programa diseinatzea da helburua. Egitasmo honekin, hainbat hitzaldi eta emanaldi antolatuko dira herritar guztiei zuzenduta, baina ahalegin berezia egingo da gazteentzako erakargarriak diren emanaldiak antolatzeko. Honen helburua herritarrek euren gustuko hitzaldi eta emanaldiak euskaraz entzuteko aukera ematea izango da. Udalak argi dauka euskara adin tarte guztietara zabaltzeko beharra dagoela, eta berebiziko garrantzia dauka ume eta gazteengana heltzeak; euskara eguneroko tresna izan behar da. Urtean zehar hainbat emanaldi izango dira: idazleak, bertsolariak, ipuin-kontalariak, musika, antzerkia, magia eta abar.
- ✚ Gazteenek dantzarako eta musikarako duten zaletasuna aprobetxatuz, erritmoa eta sorkuntza sustatzeko asmoarekin antolatu da ekintza hau (funkia). Ekintza euskaraz izango da.
- ✚ Bi talde antolatzen dira eta talde bakoitzak bi orduko ekintza egingo du. Monitorea euskara hutsean arituko da eta parte hartzen duten haur, gazte eta nerabeen arteko harremanak euskaraz izatea bultzatuko du. Adin desberdinen arteko harremanak bultzatuko dira, eta horrela euskara jatorragoa dutenek gazteagoei jatortasun hori transmititzea sustatuko da.
- ✚ Herriko elkarten barne-funtzionamenduan euskararen presentzia eta erabilera areagotzeko laguntza eskaintzea (doako itzulpen-zerbitzua, barneko euskara-planak aurrera eramateko aholkularitza eskaini).
- ✚ Herriko taldeentzako lagungarri izan daitezkeen idatzien eskuliburua eta arlokako hiztegien berri eman, prestatu, egokitu edota zabaltzea.
- ✚ Herriko taldeei formazio eta materialgintza alorrean dituzten beharrez galdetu eta horiek aztertzeke egungo bideak indartzea zein berriak sortzea.

7.3.2. **Begiraleek darabilten hizkuntza lehen planoan jartzea, hau da, formak edukiak besteko garrantzia duela azpimarratzea eta horretan trebatzea**

- ✚ Aisialdi-begirale eta zuzendari izateko prestakuntza: Aisialdiko begirale eta zuzendari izateko ikastaroak. Helburua nagusia: ume eta gazteekin lan egiteko gai izango diren begiraleak prestatu. Deskribapena (prozedura, berritasuna). Ikastaroaren helburuak: ume eta gazteekin lan egiteko gai izango diren begiraleak sortzea. Astialdiko heziketan gogoeta eta marko teoriko baten ezagupenari hasiera ematea. Ikaslea edozein ekintza programatzeko eta horren inguruko hausnarketa eta auto-kritikarako prestatzea. Ordu Kopurua: 200 ordu teoriko eta 120 ordu praktikoa. Egutegia: urritik maiatzera, bi ikasturtetan zehar (12/13 eta 13/14), asteburuetan banatuta. Talde dinamika I eta II, zehar lerroak: hezikidetzak eta kulturartekotasuna, aisia eta astia, heziketa astialdian, begiralearen tipologia, euskal jolasak, inguruaren

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

azterketa eta programazioa. 2. urtean: udalekuak eta kanpamenduak, lehen-sorospenak, sexualitatea, EHan hezten, psikologia ebolutiboa, teknika bat eta naturaren pedagogia. Aurkezpenak, tutoretzak eta azken ebaluazioak bi urtetan zehar. Helburua: aisialdi begirale edo/eta zuzendari tituluak eskuratzeko ikasketak euskaraz egin eta titulua euskaraz ateratzeko pizgarri izatea. Ekintzaren deskribapena: euskaraz egina eta Eusko Jaurlaritzak homologaturiko ikastaroak bakarrik lagunduko dira diruz.

«Begirale ikastaroa»: ume eta gazteekin lanean diharduten edo etorkizunean lan egingo duten begirale gazteei euskarazko formazioa doan eskaini nahi die herriko udalak bertako gazteei (baldintzak betetzen dituztenei). Aisialdiko begirale agiri ofiziala eskuratzeko ikastaroa 2014ko urrian hasi zen eta 2015eko maiatzean bukatuko da. Ikastaroa gainditzeko eta agiri ofiziala lortzeko, 200 ordu teoriko-praktiko, aisialdi talderen batean 120 orduko praktikak eta eskatutako lanak entregatu eta gainditu beharko dira.

Udalak antolatzen dituen ikastaroetako begiraleak euskaldunak izan daitezen bermatuko du; eta baita ere elkarteek antolatzen dituzten ekintzetako begiraleen hizkuntza forma bermatuko du.

Haur eta nerabeen eskubideak bermatzeko planean elkarrekin ari dira lanean udala, ikastetxeak, udal zerbitzuen kudeatzaileak eta herriko elkarteak. Plan honen barruan eskola-orduz kanpoko jarduerak euskaraz eskaintzeko beharrari erantzuteko begiraleen prestakuntza da lan ardatz nagusi bat. Ingurune erdaldundua izanik zaila egiten zaie hezitzaile eta entrenatzaileei euskarari eustea, eta hezitzaileak hizkuntza estrategiatan trebatzeko «begiraleek asko egin dezakete» ikastaroak eskaintzen zaizkie haur eta nerabeekin zuzenean lan egiten duten hezitzaile guztiei: udal zerbitzuetako kudeatzaileei, ikastetxeetako irakasleei eta elkarteetarako begirale eta entrenatzaileei. Oro har bi orduko ikastaroak izaten dira hastapenean. Gero estrategien jarraipena egin eta praktikan izan dituzten arazoak partekatzeke beste saio pare bat egiten dira ikastaroa jaso dutenekin. Ume eta gazteekin lan egiteko gai izango diren begiraleak sortzea da helburua. Astialdiko heziketan gogoeta eta marko teoriko baten ezagupenari hasiera ematea. Ikaslea edozein ekintza programatzeko eta horren inguruko hausnarketa eta auto-kritikarako prestatzea. Ordu Kopurua: 200 ordu teoriko eta 120 ordu praktiko. Lantzen diren gaien zerrenda:

- I. urtean:
 - Talde dinamika I eta II.
 - Zehar lerroak.
 - Hezkidetzeta eta kulturartekotasuna.
 - Aisia eta astia.
 - Heziketa astialdian.
 - Begiralearen tipologia.
 - Euskal jolasak.
 - Inguruaren azterketa.
 - Programazioa

- 2. urtean:
 - Udalekuak eta kanpamenduak.
 - Lehen sorospinak.
 - Sexualitatea.
 - EHan hezten.
 - Psikologia ebolutiboa.
 - Naturaren pedagogia.
 - Aurkezpenak.
 - Tutoretzak.
 - Azken ebaluazioak bi urtetan zehar.

🔗 «Begirale euskaldunen lan-poltsa»: udal euskara zerbitzuak aisialdian jarduteko euskaraz hizkuntza gaitasuna duten egungo begiraleen zerrenda osatzen eta eguneratzen jarraituko du. Behin osatuta, herritarrei eta bereziki elkarte eta ikastetxeei emango zaie zerrendaren berri. Zerrendetan sartzeko aukera izan dezaten interesatuek euskara hutsezko ikastaro berezietan parte hartzeko aukera izango dute. Behin osatuta herritarrei eta bereziki elkarte eta ikastetxeei eman zaie zerrendaren berri. Zerrendetan sartzeko aukera izan dezaten interesatuek euskara hutsezko ikastaro berezietan parte-hartzeko aukera izango dute. Azken hauetan aisia euskaraz eskaintzaren beharraz eta garrantziaz arituko zaie.

🔗 «Kuadrillategi formazioa».

🔗 «Zuzendari-ikastaroa»: ume eta gazteekin lanean diharduten begirale gazteei euskarazko formazioa eskaini nahi die Mankomunitateak. Horregatik, zuzendari ikastaroa egiteko aukera ematen du Mankomunitateak. Aisialdiko zuzendari agiri ofiziala eskuratzeko ikastaroa 2014ko urrian hasi zen eta 2015eko martxoan bukatuko da. Ikastaroa gaingintzeko eta agiri ofiziala lortzeko, 100 ordu teoriko-praktiko, aisialdi talderen baten 120 orduko praktikak eta eskatutako lanak gaingitu beharko dira. Ikasturte honetan, 11 gazte ari dira ikastaroa egiten.

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi egitasmoa» 69. orrialdean.
- «Kuadrillategi ekimen» 188. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoa» 210. orrialdean.
- «Kuadrillategiren flash-mobea» 301. orrialdean.
- «Kuadrillategiko taldeetan banatuko dira» 334. orrialdean.

7.4. Euskararen erabilera bultzatuko duten ekimenak antolatu eta baliabideak optimizatzea

7.4.1. Ekitaldi-zirkuitu ibiltariak, herri batean baino gehiagotan burutu ahal izango direnak, antolatzea

🔗 Atal honetan hiru proiektu nagusi sartu dira:

- «Sarean ekimen»: formatu handiko antzezlanak, kontzertuak eta antzeko ikuskizunak herri herri eskaintzeko ekimen honen bidez, urtero-urtero Mungiako Aretoan euskarazko kalitate handiko emanaldiak eskaintzen dira.

Tinko. Beste hau ere ikusi:

- ««Tinko» programa» 325. orrialdean.

- «Liburu azoka»: liburu azoka ibiltariak otsailean ekiten dio urtero-urtero bere herriz herriko ibilbideari, eta hemendixeko, Mungiatik abiatzen da. «**Tinko» proiektua**: ikasleei baloreak irakasteko pelikulak eskaintzeko proiektu hau gure herrian ez eze beste hainbat herritan eskaintzen da.

🔗 Euskaraz hitz egiteko aukerak eman, motibazioan eragin eta euskararekiko aldeko jarrera sustatuko duen ekintza bat prestatu nahi izan dugu. Badakigu ekintza isolatuen eragina oso mugatua dena, baina, besterik ezean jende euskaldunarekin harremanetan jartzeko eta ahozko erabilera indartzeko aukera dela deritzogu. Hortaz, bai berba-lagunak bai bestelako euskaldunak astintzeko eta motibatuzko egun bat prestatu behar genuela pentsatu genuen. Are gehiago, udalerrri txikitako gazteak bereziki erakarri nahi genituen. Geurea eskualde zabala izanda, euskaldun guztiak biltzeko aukera bat izatea nahi genuen; elkar ezagutzen dutenak berriro ikusteko eta berriak ezagutzeko parada, hain zuzen. Izan ere, lehentasunetako bat euskaldunen sarea sortu eta sendotzea denez, Eskualdeko euskaldunentzako topaketa antolatu genuen lehenengo aldiz orain hiru urte herrian. Oso ekintza egokia eta eraginkorra izan zenez, aurrera jarraitzea eta sendotzea erabaki genuen. Iaz hirugarren urtez egin genuen Gordexolan eta aurtengo asmoa Galdamesen edo beste udalerrri txiki batean egitea da. Antolakuntzan Berbalagun eta gazteen taldeen laguntza izaten da eta egun horretan guztiak daukate lekua (gazteak, familiek eta abar) umeentzako eta helduentzako ekintzak egiten baitira. Oso balorazio ona izaten du, ekintza parte-hartzailea delako. Eskualdeko euskaldunak prestatzen dute bertoko euskaldunentzat. Azken finean, gazte euskaldunei aukerak eman behar zaizkie horiek baitira herrian euskarari bultzada eman ahal dietenak.

🔗 Kultur zirkuituak antolatuko dira, adibidez, eskualdeko mankomunitatearekin: umeen eguna, briska-txapelketa, argazki-lehiaketa eta UEMArekin elkarlanean ere kultur zirkuituak Gabonetan.

🔗 «Euskal Jaia»: aurren, eskualdean erreferentziala den Euskal Jaia XVI. edizioa izango da,

🔗 Ekitaldi-zirkuitu ibiltariak, herri batean baino gehiagotan burutu ahal izango direnak, antolatzea.

🔗 «Korrika 19»: AEK-k bi urtero antolatzen duen egitasmo hau herritik pasako da eta, horren aitzakian, hainbat jarduera egingo dira: kontzertuak, antzezpenak, hitzaldiak, bazkaria eta abar.

7.5. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak baliatzea, euskarak aisialdian izan dezakeen garapenari bultzada emateko

7.5.1. Aisialdirako sareko edukiak gehitzea

🔗 Udalak aisialdia euskaraz bermatzen du, eta horren berri ematen du web orrian, udaletxeako informazio-panel digitaletan eta eskualdean eratuta den euskararen

ataria web orrian. Bertan eskualdeko aisialdia euskaraz eskaintza guztia azaltzen da. Informazioa *Anboto* astekarira ere bidaltzen da.

7.5.2. Komunikazioa bultzatzeko gizarte sare birtual euskaldunak sustatzea

7.5.3. Erabilera gero eta handiagoa duten gailu teknologiko berrietara egokitutako aisialdi aplikazioak sortzen laguntzea

🔗 «Audio-gidak euskaraz»: gailu teknologiko berrietara egokitutako aisialdi aplikazioak sortzen laguntzea: herriko natura entzunez ezagutzeko aplikazio erabilgarri eta erakargarria da. Erabiltzaile orok bere kabuz erraz osatu ditzake bertan bildutako ibilbideak. Helburua: herriko baliabide naturalak ezagutzera eman eta balioan jartzea da, modu jasangarri batean, hau da, ibilbideetan zehar panel gutxiago jarritz eta paperezko liburuxka gutxiago sortuz. Hartzaileak: herritarrek, eskualdeetako bisitariak, flysch-a eta herriko ekosistemetan interesa dutenak, ikastetxeak. Modua: hartzaileentzat erabilgarriak diren edukiak bildu dira aplikazioan, ingurumenarekin arduratsuak diren jarrerak sustatuz. Aurten ibilbide bat gehituko zaio lehendik dauden hirurei, Artadiari buruzkoa, eta hiru hizkuntzatan egongo da; euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez. Euskara teknikaria arduratuko da euskarazko testuen kalitatea gainbegiratzeaz.

7.5.4. Bideo-jokoen alorrean eragitea euskarazko produktuak ere ekoiztu eta hedatu daitezen

7.6. Gazteei zuzendutako modako ekimen guztietan euskara lehenestea

7.6.1. Esparru honetako euskararen erabilerari bultzada emango dioten berrikuntzak propio asmatu eta garatzea

🔗 Egitasmo berritzailea da «Bertsomovieda». Teknologia berriak izango dira bertsolaritza agertzeko bitarteko, kultur adierazpena gaur egungo kultur adierazpide berriekin uztartzen duena.

7.6.2. Merkatuan agertzen diren berrikuntzak berehala lokalizatzea euskarara

E

S

E

P

udalerrietan

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Immigrazio teknikariarekin elkarlana» 73. orrialdean.
- «Atzeritarrentzako idatzizko materialak» 92. orrialdean.
- «Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die» 93. orrialdean.
- «Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea» 121. orrialdean.
- «Zabu Zibu jolas parkea» 171. orrialdean.
- «etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea» 291. orrialdean.

Euskara Plus. Beste hau ere ikusi:

- «Euskara Plus» 149. orrialdean.

7.7. Etorkinen integrazio zabala eta aberasgarria ahalbidetzeko euskarazko aisialdi programa egokiak antolatzea

7.7.1. Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea

🔗 **Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea.** Etorkinen euskara ikasteko eta euskararen erabilera bultzatzeko, berezko ezaugarrietara (ordu libreak, ohiturak, adin eta lanbide soslai ugariak) egokitutako mintzapraktika. Ekintzaren antolatzailea: udala. Ekintzaren deskribapena: Banaiz Bada Kultur Elkarateak hainbat jarduera biltzen dituen ekimena proposatu du eta udalak, proposamenarekin ados, diruz laguntzea erabaki du. **Euskara Plus izeneko egitaraua.**

🔗 Udala ahaleginduko da herrian dauden etorkinak beraien herrietako kulturari buruzko hitzaldiak antolatzeaz; kulturen arteko elkartrukea aberasgarria delako herritarrentzat.

🔗 Kultur eta kirol elkarteek eta udalak antolatutako aisialdi-programetan etorri berriei informazioa eta gonbidapena bidaliko zaie etxetara bertan zuzenean parte hartzeko.

🔗 **Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoaren baitan aniztasuna lantzeko** hainbat ekimen egiten dira urtean zehar; «Harrera on» egitasmoan parte hartzen duten adin bereko etorri berriak ezagutzeko eta aniztasunaren aberastasunaz jabeazteko. Kuadrillategiko gazteek etorri berriei hizkuntzaren garrantzia transmititu eta hizkuntza erabiltzeko aukerak eskaintzen dizkiete eta etorri berriek haien bizitzak eta migrazio ibilbideak ematen dizkiete ezagutzera. Aurten, aurreikusita dauden ekintzak:

- Korrika dela-eta, herriko mural bat elkarrekin margotuko dute.
- Maiatzean kirol olinpiadak antolatuko dituzte elkarrekin, eta kiroltako bat beisbola izango da, etorri berriek antolatuko duten gunen batean.
- Esketx lehiaketa bat antolatzen da eskualdean eta etorri berriek ere bertan parte hartzeko bidea landuko da.

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi egitasmoa» 69. orrialdean.
- «Kuadrillategi ekimena» 188. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Kuadrillategi formazioa» 207. orrialdean.
- «Kuadrillategiren flash-mobea» 301. orrialdean.
- «Kuadrillategiko taldeetan banatuko dira» 334. orrialdean.

Hiri hezitzaile proiektua. Beste hau ere ikusi:

- ««Hiri hezitzaile» proiektua» 21. orrialdean.

🔗 **«Hiri hezitzaile» proiektua**

- Hartzaileak: herritarrok orokorrean, baina gazteei zuzendutako hainbat ekintza daude.
- Lankidetzak: Ongizate saila, Gazteria saila, Herriko ikastetxeak, Emakume elkarteak, Jubilatuen elkarteak, Kultura saila etab

- Helburuak:
 - Euskara zehar lerroa izanik etorkizunerako amestea.
 - Belaunaldien arteko elkarkidetza bultzatzea.

🔗 «Kale hezitzaile programa».«Euskara indartzen».

- Hartzaileak: arrisku egoeran dauden gazteak.
- Lankidetza: euskara saila, Gazteria saila, Lorratz/ herriko ikastetxeak.
- Helburua:
 - Arrisku egoeran dauden gazteen integrazioa eta euskalduntzea.

Udalean 2010ean diagnostiko orokorra egin zen Gipuzkoako Foru Aldundiarekin batera herriko haur eta gazteen sustapenerako plan bat garatzeko. Diagnostiko honetan hainbat alderdi nabarmendu nahi litzateke: herrian euskararen ezagutza nahiko altua da, 2001eko datuen arabera populazioaren %78,6k euskaraz daki. Kopuru hauek mantentzeko joera izan dute. Hala ere, azken urteetako atzerritarren etorrerarekin erdaldun hutsen kopurua igo egin dela eta, pertsona hauen integrazioa eta euskalduntzea udalak duen erronka da eta Goiekirekin batera lantzen ari den «harrera plana»ren barruan kokatzen da. Hona hemen, gizarte testuinguruan emandako aldaketek haur, nerabe eta gazteen egoeran sortutako zenbait ondorio:

- Emantzipatzeko batez besteko adina altua da, alde batetik, langabeziaren eta lan ezegonkortasunaren eraginez, eta bestalde, etxebizitzaren prezioak oso garestiak direlako.
- Arrisku-faktore berriak azaleratu dira haurren eta nerabeen babesaren aurka.

211

🔗 Ikastetxetik ikasle atzerritarrak hemengo ikasleen arteko lagun arteak egiten ahalegintzea da. Ikasleak eskolaz kanpo lagunartean hemengo ikasleekin ibiltzen dira, gehienak elkarrekin, asteburuetan eta; orokorrean euskaraz hitz egiten dute. Ludotekan antolatzen diren taldeak ere mistoak dira, eta ludotekako saioetan elkarrekin ibiltzen dira; haurrak direnez, eskolaz kanpo lagunarteko elkargunea izatea zailagoa dute, koxkortu ahala joaten dira lagunartea egiten. Gazte-tokian berriz, asteburuko programan, elkartutako elkargunean egiten dira jarduerak guztiak, nahasian eta talde horiek askotan gazte-tokiz kanpo mantentzen dira.

🔗 Etorkinentzako eskolak, aisialdi egitasmoak eta herritarrekin batera aritzeko hainbat jarduera (udan, Gabonetan) haien integrazioa bultzatzeko. Hartzaileak: haurrak, gazteak eta helduak.

🔗 Ekitaldiak antolatzen herrialdeetako ohiturak ezagutzeko eta **bikote linguistikoen egitasmorako laguntza** eskaintzea: Gizarte Zerbitzuetako Mankomunitatearekin izandako elkarlanaren emaitza da: jaialdi bereziak kultur jatorri desberdinetakoekin, bikote linguistikoak egitasmoa Euskara Arloak aholkularitza eta hizkuntza irizpideei dagokienez jarraipena egiten du. Aurrekontua, Mankomunitatearen kontura.

Bikote linguistikoak. Beste hauek ere ikusi:

- «bikote linguistikoak» 94. orrialdean.
- «Etorkinekin «bikote linguistikoak»» 121. orrialdean.

Gugazte. Beste hau ere ikusi:

- «GUGAZTE egitasmoa» 198. orrialdean.

✎ Etorri berrien integratziora bideratutako aisialdi-programak bideratzea (gazte etorkinak euskarara hurreratzeko egitasmoa): Gazte etorkinak euskarara hurreratzeko egitasmoan dira hiru azpi-egitasmo: «Euslidersak», «**Gugazte**» eta Bazterren. Lehenengo biak AHIZE-AEKren ardurapean, hitzarmena bitarteko, eta, hirugarrena, Urtxintxa elkartearen ardurapekoa. Guztiak garatuko dira neurri batean edo bestean.

✎ Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea: udaleku irekiak, ludotekak eta abar.

7.8. Kirolaren esparruko jardueretan euskararen presentzia eta erabilera sendotzea

7.8.1. Euskal Autonomia Erkidegoko nahiz lurraldeetako federazioetako jarduna euskalduntzeko plangintza egitea

✎ Alkarbideko kirol lan-mahaiaren bidez, kirol federazioetan eragiteko bideak jorratzea: Aspaldiko kontua da kirol lan-mahaiarena Alkarbide bilgunean eta berpizteko asmoa da. Pausu batzuk eman ziren eta orain jarraipena eman behar zaio gaiari.

7.8.2. Herri edota hirietan kirol-arloan diharduten kolektiboekin lankidetzatza protokoloak bultzatzea, entrenatzaile, begirale, irakasle, prestatzaile, arbitro eta buruzagien hizkuntza-trebakuntza antolatze eta kirol-ekintzetan euskararen presentzia bermatzeko une oro

✎ «Eskola eta Kirola eskutik» ekimena: Kirol-elkarteetan eta eskola-kirolaren alorrean euskararen erabilera bultzatzeko asmoz, «Euskara eta kirola eskutik» ekimena jarri dute abian eskualdeko udalerrietako euskara zerbitzuak, eta herri horietako kirol-elkarteek eta ikastetxeetako guraso-elkarteek. Udalen eta elkarten artean hitzarmenak sinatuko dituzte kirolean euskararen erabilera bultzatzeko. Kirol elkarten egoera eta abiapuntua desberdina denez, 3 hitzarmen mota prestatuko dira.

✎ Hitzarmena sinatzea herriko Klub eta kirol taldeekin, gabeziak identifikatu eta elkarrekin normalizazioa lantzeko: hitzargune hitzarmengintza kanpainaren atala da elkarteena eta, hauen artean, kirol elkarteak daude. Beraz, honako jarduerak puntuala beste jarduerak orokor batekin lotuta dago.

✎ **Eskola kirola (protokoloa, guraso elkarteak):** protokoloak kirol-arloko elkarteekin: eskola kirolaren munduko entitateekin eta guraso elkarteekin. Herri edota hirietan kirol-arloan diharduten kolektiboekin lankidetzatza protokoloak bultzatzea, entrenatzaile, begirale, irakasle, prestatzaile, arbitro eta buruzagien hizkuntza-trebakuntza antolatze eta kirol-ekintzetan euskararen presentzia bermatzeko uneoro

Eskola-kirola. Beste hauek ere ikusi:

- «Eskola kirola euskaraz» 59. orrialdean.
- ««Eskola kirola» programa» 64. orrialdean.
- ««Eskola Kirolean egiten diren hiru kirolei buruzko hitz glosarioak» 216. orrialdean.
- «Eskola-kirola eskualdean» 219. orrialdean.
- «Eskola-kirola, kirol-eskaintzan euskararen erabilera handitu» 221. orrialdean.

- ✎ Eskola kirolean euskaraz: herriko kirol-taldeekin batera eta eskola kirolari begira bereziki, haurren entrenamenduen eta entrenatzaileekin daukaten harremanaren hizkuntza euskara izateko ahalegina egingo da. Une honetan saskibaloitaldeko hainbat kategoriatan ezarrita den «Saskibaloia Oinarritik» euskaraz egitasmoarekin aurrera jarraituko da. Emaitzen edo haur eta entrenatzaileen erantzunaren arabera erabakiko da saskibaloitaldearekin jarraitu lanean ala futbol taldeko kategoria berrietan ere esku-hartze saioak ezarri eta entrenatzaile euskaldunei euren saioak euskaraz garatzeko prestakuntza eta laguntza eman. Horrez gain, taldeek sortu beharreko materiala euskara zuzenean adierazteko ere izango dute laguntza.
- ✎ Eskualdean jarduten duten kirol-begiraleentzako (eskola-kirola, klubetako begiraleak) prestakuntza-jardunaldiaren prestaketan parte hartzea, AFAren eta eskualdeko zenbait udalerriren laguntzaz.
- ✎ Euskara Elkartera ikastaroak: «Euskara Elkartera» egitasmoan sinatutako hitzarmen zehatzetako konpromisoak betetzen laguntzeko ikastaroak dira. Oso harrera ona izan zuten iazko ikastaro eta hitzaldiek. Beraz, aurtengo bide bera jorratzen jarraituko da. Tturreko suspertzailearekin aztertu eta adostu beharko da aurtengo zein eskain daitekeen, kontuan hartuta azken murrizketengatik ez dela aurrekonturik ekintza honetarako. Baliabideen baitan gauzatu ahal izango da. Kirol-elkarteak egitasmo honen barruan lantzen dira.
- ✎ Hitzarmengintza programa lantzea: begiraleen ikastaroetarako diru-laguntzak. Aholkularitza kontratua lankidetzat protokoloa ezartzeko.
- ✎ Kirol elkartei proposatu euskararen egoera eta trataera aztertzea eta aurrerako erabilera plana adostea, izan hitzarmen bidez, edo beste modu batean.
- ✎ Udalak euskaraz **eskolaz kanpoko kirol jarduerak** antolatzeko diru-laguntza emango dio aurtengo (2015ean) Pilota Elkarteari. Herriko 60 ume eta gazte joaten dira esku-pilota edo pala-ikastaroetara. Elkarrekin bertoko kirolariekin eta Lea Ibarreko beste herrietako kirolariekin txapelketak antolatzen ditu udan eta gabon inguruan.
- ✎ Elkarteen urteko jarduna udalak diruz laguntzan du. Horretarako diru-laguntza arautegia du onartua eta bertan hizkuntza irizpideak daude txertatuta.
- ✎ Kirol-arloan diharduten klubekin lankidetzat protokoloa adostuko da, eta horri esker klub horietako entrenatzaile, begirale, irakasle, prestatzaile eta antzekoei euskarazko prestakuntzaren gaitasuna jasotzen duten formazioerako, (Ulibarri euskaltegiaren eskutik), diru-laguntza emango zaie urtean zehar, kirol-jardueretan euskararen presentzia bermatzeko asmoz.
- ✎ «Kirola euskaraz» programaren barruan, begiraleen prestakuntzan ari da udala; bai kirol aldetik, baita hizkuntza kontuetan ere eredu izan daitezen. Aurtengo ikasturtean, «Eskua» programa, euskararen erabilera areagotzeko, bailara osora zabaltzeko da: begiraleen kontzientziazte eta koherentzia landu da, liderren garrantziaz aritu da, neska-mutilak euskarara ekartzeko estrategiak eta baloreak landu dira.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradunak» 80. orrialdean.
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

🌀 Mendibike ibilaldia eta herri apustua.

🌀 «Kirola euskaraz». Hartzaileak: kirolari gazteak, eskola-kirola. Lankidetzat: kiroldegia, kirol-elkarteak, kirol-teknikaria.

- Helburuak:

- Herrian kirola euskaraz egiten dela bermatzea.

- Kirol-elkarte guztiekin jarraipen-bilerak egitea

- Hartutako konpromisoen betetze-maila aztertzea.

- Udalak ahalegin berezia egin du herrian kirola, batez ere eskola-kirola, euskaraz izan dadin.

- Horretarako, urtero hainbat ekitaldi eta ekintza egiten dira. Nagusiak: -Kirol egitasmoen hizkuntza-behaketa.

- Neurketak entrenamenduetan.**

- Doako itzulpen-zerbitzua kirol taldeentzat.

- Kirol elkarteekin koordinazio-bilerak.

- Motibazio-saioak.

- Entrenatzaile ikastaroentzako diru-laguntzak.

- Sare sozialen diagnostikoa.

- Kirol elkarte guztiekin biltzen da eta bereziki eskola-kirolari eta gazteen ekintzei ematen zaie garrantzia. Kirol-elkarte guztiek sinatu dute euskararen presentzia bermatzeko hitzarmena (A edo B eredia) Ondorengo lerroetan proiektuaren inguruko emaitzak laburbildu dira:

- Elkarte gehienekin harremanetan jarri eta bilerak egin dira. Bost elkarterekin bina bilera egin dira gainera. 18 elkartetatik 14rekin elkartu da, guztira.

- Rugby-elkartearekin bi bilera eta hitzarmen-sinatze egin dira.

- Herriko kirol-elkarteekin euskararen alorrean lehendik adostutako konpromisoen jarraipena egin da, beharren arabera aholkularitza eskaini zaie (itzulpen-lanak, etab.) eta ekintza zuzentzaileak proposatu dira.

- Lau kirol-elkarteetan elkarte bakoitzeko hiru taldetako jokalariei eta entrenatzaileen arteko ahozko erabilera informalaren neurketa egin da. Emaitzak jaso eta interpretatu egin dira.

🌀 Udalak herriko kirol-elkarteekin (futbol-taldea eta pilota-taldea) hitzarmena berretuko du. Bertan udalak laguntza emateko konpromisoa berretsiko du, eta elkarteek (bakoitzak egun daukan egoera kontuan izanda) euskararen aldeko aurrerapauso zehatzak ematekoa.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburutegietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskaraeren erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

🔗 Kirol-elkarteen jardunaren diagnostikoaren gainean (2014an egin da diagnostiko hori) hainbat egitasmo proposatzea, kirol federatuen taldeetako entrenamenduetan eta partidetan, nagusiki, euskararen erabilera sustatzeko.

🔗 Kirol-arloan diharduten kolektiboekin lankidetzak protokoloak bultzatzea («Kaleko kirola»): «Kirola euskaraz» programaren barruan, udalak kirolean euskara sustatzeko ekimenak bideratzen ditu, eskualdeko udalekin elkarlanean. Programa horrek hainbat ekimen biltzen ditu bere barruan, eskualdeko kirolgintza euskaraz garatzeko helburuarekin.

- «Euskara sasoiari»: eskualdeko kirol elkarteetan euskararen erabilpena areagotzeko programa. Kirol elkarteekin hitzarmena sinatu da (B, C edo D). Hitzarmen horrek elkarteak euskararen erabilpena areagotzeko hartzen dituen konpromisoak zehazten ditu. Udal Elkarteak, berriz, laguntza eta aholkularitza ematen dizkio:

—Aholkularitza eta jarraipena: bisitak, telefono-deiak.

—Itzulpenak eta testuak zuzendu eta ereduak prestatzeko laguntza.

—Kirol elkarten eskuliburua.

—Motibazio-saioak entrenatzaileentzat.

Aurten segimendu berezia egingo zaie taldeen jarduerari, «Kaleko» egitasmo teknika bitartez. 2 azpiprograma hauen bat-egitea: Kirol-kanpaina (euskararen sentsibilizazioa eta erabilera sustatzea kirol-elkarteetan, udal kirol-zerbitzuetan eta eskola-kiroleko programan) eta udako kirol-hautzaindegia euskaraz (udako oportunitatean, euskarazko kirol-jarduerak antolatzea gatzetxoentzat)

🔗 Kirol-arloko ahozko erabileraren diagnostikoa egitea Kirol Patronatuarekin elkarlanean: Hitzargune kanpainaren barruan garatzeko aintzat hartutako jardura da, Kirol Patronatuarekin elkarlanean eta zerbitzu teknikoaren adjudikazioa duen aholkularitza-enpresaren koordinazioarekin.

7.8.3. Euskarazko materialaren sorkuntza eta hedapena sustatzea

🔗 Informazioa ematea herritarrei eta elkartei, kirol eskaintza eta kirolari buruz euskaraz sortutako materialaz: hitzarmengintza kanpainaren bitartez garatzen da honako jardura. Elkarteekin lantzeko den atala (kirol-elkarteak barne) Kirol Patronatuarekin elkarlanean garatzen da. Aintzat hartzen den zereginetako bat da euskaraz sortutako kirol materiala eskuratzea eta horren hedapena egitea kirol-elkarteen artean. Kirol Patronatuko aurrekontutik egiten da.

🔗 Eskualdeko udalekin batera, Eskola Kiroleko gurasoentzako gida argitaratu eta banatzea. Gida horretan zenbait informazio jasotzen da: osasuna, higieena, jarrerak eta abar.

🔗 Eskualdeko udalerrien artean materialaren biltegia osatzea eta erabiltzea.

E

S

E

P

udalerrietan

Eluskara. Beste hauek ere ikusi:

- «Eluskaraz egitasmoa» 222. orrialdean.
- «Eluskaraz ekimen» 325. orrialdean.

Eskola-kirola. Beste hauek ere ikusi:

- «Eskola kirola euskaraz» 59. orrialdean.
- ««Eskola kirola» programa» 64. orrialdean.
- «Eskola kirola (protokoloa, guraso elkarte)» 212. orrialdean.
- «Eskola-kirola eskualdean» 219. orrialdean.
- «Eskola-kirola, kirol-eskaintzan euskararen erabilera handitu» 221. orrialdean.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «Euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «Kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «Herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskaraeren erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

🔗 Euskarazko materialaren sorkuntza eta hedapena sustatzea: honen baitan 2 ekimen burutu dira;

- Herritarrei hainbat euskarriren bidez (kartelak, udal web orria, hilabetekariak, sare sozialak) jakinaraziko zaie zein den udal kiroldegiak eskaintzen duen euskarazko kirol eskaintza.
- Herriko kirol-klubei euskarazko materiala emango zaie (liburuak, DVD-ak).

🔗 Kirol-elkarte eta ikastetxeen artean *Heziki* eta antzerako materialen berri eman eta zabaltzen lagunduko da.

🔗 Eskualdeko kirol-elkarteei eta gurasoei zuzenduriko komunikazio ekintzak. Elkartetako ordezkariak, kirolean euskaraz duen garrantziaz jabeatzeko eta udalak hartu duten konpromisoa ezagutzera emateko bi-orrikoak helarazten zaizkie irailan. Era berean, 8-16 urteko seme-alabak dituzten gurasoei bi orriko bat helarazten zaie euskarazko aisialdia hautatzeak duen garrantziaz jabeatzeko.

🔗 Kirol-kartelak: BFA-k eskaintako kartelak

🔗 «**E!uskaraz**» egitasmoaren barruan, haur eta nerabeekin lan egiten duten elkarteak euren jardueretan euskara erabil dezaten zerbitzu eskaintza egiten zaie: ekitaldi publikoetarako esatari euskaldunak, itzulpenak eta hizkuntza aholkularitza eta abar.

🔗 **Eskola Kirolean egiten diren hiru kirolei buruzko hitz glosarioak** osatu, bildu eskuorri moduko batean, eta banatzea eskola-kiroleko begiraleei, hiztegiaren aldetik izan ditzaketen zalantzak errazago argitzeko.

7.8.4. Entrenatzaileak trebatzeko eta horientzako titulu ofizial eta ez ofizialak lortzeko ikastaroak antolatzea

🔗 Entrenatzaileak trebatzeko eta horientzako titulu ofizial eta ez ofizialak lortzeko ikastaroak antolatzea: herriko euskara zerbitzuarekin batera, herriko kirol-talde eta elkarteetan euskararen erabilera indartzeko sentsibilizazio kanpaina egin gura da. Kirol-talde eta elkarteetako ordezkariak batzarrak egin, egoeraren berri jakin (diagnosia) eta hitzarmenak sinatzeko proposamena egingo zaie. Seguruenik hiru hitzarmen mota izango dira aukeran, nork bere ahalmen eta egoeraren arabera. Udalak hartuko du bere gain ekimenaren aurrekontua, nahiz eta gero udalerrri bakoitzak berari dagokion zatia ordaindu behar izango duen.

🔗 Azkeneko urteotan **entrenamenduetako neurketak** egin dira hizkuntza ohiturak ezagutzeko. Horregatik entrenatzaile ikastaroetarako diru-laguntzak eskaintzen dira. 5 urteko plangintzaldia hasiko da oraingoan entrenamendu guztiak euskaraz izango direla bermatzeko. Besteak beste diru-laguntzak, entrenatzaileei laguntzaileak edota sentsibilizazio-saioak eskaintzea aurreikusten da.

Herrian euskararen ezagutza-maila gero eta handiagoa den arren, euskararen erabilera edota euskararen presentzia kaleetan, zoritxarrez, ez da hain agerikoa. Herritar askok dakite euskara, eskolaren bitartez ikasi edo heldu askoren kasuan, euskalduntze-programen bitartez euskara ikasi dutelako edo ikasten ari direlako; alabaina, horrek ez du zuzeneko islarik kaleetan. Egitasmo honen bitartez, herriko ume eta gazteekin lan egiten duten begirale, kirol-entrenatzaile eta hezitzaileekin ere lan egin nahi dugu, haien bitartez, **herrian euskara plazara atera dadin**. Horretarako, ikastarotxoak, mintegiak antolatuko dira, ume eta gazteen artean euskara sustatzeko dituzten zailtasunen gainean hausnarketa egin dezaten eta, era berean, euskararen erabilera areagotzeko baliabideak ematen saiatuko da. Helburu estrategikoak:

- Herrian euskararen erabilera sustatzea.
- Herrian euskararen presentzia eta prestigioa areagotzea.
- Herriko euskaldunen arteko hartu-eman sarea antolatzea.

Euskara plazara. Beste hauek ere ikusi:

- «euskara plazara» 85. orrialdean.
- «euskara plazaratzearen» 113. orrialdean.
- «Euskara plazara: Euskara umeengana gerturatzea» 188. orrialdean.
- ««Euskara Plazara» programa» 196. orrialdean.
- ««Euskara plazara» egitasmoa» 243. orrialdean.

Haur eta nerabeen eskubideak bermatzeko planean elkarrekin ari dira lanean udala, ikastetxeak, udal zerbitzuen kudeatzaileak eta herriko elkarteak. Plan honen barruan eskola-orduz kanpoko jarduerak euskaraz eskaintzeko beharrari erantzuteko begiraleen erreleboa euskaraz etorriko dela bermatzeko, begiraleen prestakuntza ari da lantzen. Bide horretan, elkartearen gunean ikastaro homologatuak euskaraz eskaintzeko bideak lantzen ari da. Kirol arloari dagokionez, federazioekin lantzen da ikastaroa euskaraz antolatzeke aukera: arraun federazioarekin egina da bat eta futbolekoa beste bat. 2015/16 ikasturtean zehaztu gabe dago zein kirol-modalitatetako ikastaroa eskainiko den, elkarteekin lantzen ari da gaia. Antolatzen dena antolatzen dela ere, irizpide zehatz batzuk jarraitzen dira ikastaro hauetan: herriko elkarteetan ari diren gazteei edo begiraleei, eta oro har herritar gazteei eskaintzen zaie ikastaroa. Herritarrentzat beka-sistema berezia onartua da: praktikak herriko elkarrekin batean edo jardueraren batean eginez gero, eta ikastaroa bukatu eta gauditu gero, matrikularen %100 bueltatzen zaie. Matrikula bera ere berezia izaten da herritarrentzat edo herriko elkarteetan ari direnentzat. Ohiko matrikulen erdia eskatzen zaie ikastaro hasieran.

Udalak sortutako Euskalgintza Foroak hala proposatuta, hurrengo ikasturte hasieran trebakuntza-saioak eskainiko dira eskola kirolean arituko diren begirale eta entrenatzaileei, hain zuzen ere euskararen erabilera areagotzeko estrategiak ikasteko eta horietan trebatzeko helburuarekin. Era berean, udalak diru-laguntzak eskaintzen dizkie herriko kirol-elkartei, besteak beste, ahozko nahiz idatzizko jarduna euskaraz ere izan dadin. Gainera, hizkuntza aholkularitza ematen zaie, formazio-saioak antolatzeke diru-laguntzak edota jendaurreko ekitaldietan (paisaia, esatariak eta abar) euskararen presentzia nabarmendu dadin.

Kirolean euskaraz: egitasmo honen bitartez zenbait helburu lortu nahi genituzke: batetik, euskararen erabilera sustatzea udalerrian burutzen diren kirol-prestakuntza ekimenetan (horretarako prestakuntza, metodologia bateratua eta IKTak erabiliko dira); bestetik, udalerriko futbol-egitura osoa metodologia egokiaz hornitzea,

teknikoei baliagarri eta lagungarri izango zaie na eta berauek erabiltzeko beharra sustatuko duena; eta, azkenik, futbolaz gozatu nahi duten umeei prestakuntza hobe ezina eta integrala euskaraz eskaintzea, metodologia egokia erabiliz eta beraiekin jardungo diren duten teknikoen prestakuntza maila egokia bermatuz. «Kirolean euskaraz» izeneko egitasmoaren bitartez, herriko futbol-taldean eragin nahi genuke, entrenatzaileak eta jokalaria euskaraz ari daitezen. Hori lortze aldera, zenbait tailer eta hitzaldi eskainiko dira enpresa baten bitartez, eta enpresa horretako adituek entrenamenduetan ere parte hartuko dute egitasmoak arrakasta izan dezan.

7.8.5. Kirol elkarteentzat euskararen erabilerari lotutako sariak eta txapelketak antolatze

Udalak kirol-elkarteari euskararen erabilerari buruzko onurak azalduko dizkio, eta bermatuko du bigirale guztiak euskaldunak izan daitezen.

«Biharko Izarrak» XI. txapelketa: herriko I pilota-eskolaren bidez sortutako txapelketa da, eta pilotari batzuk Aspe eta Asegarce enpresekin kontratua lortzen dute; aurtengoa XI. edizioa da. Azken finean, kirolaren bidez euskara bultzatzea lortu nahi dugu. Umeentzat futbito-txapelketak: Kultur Hamabostaldiaren egitarauan herriko futbol taldeak, umeentzat futbito-txapelketak antolatzen ditu: benjamin, txiki, kimu eta prebenjaminentzat. Eta udalaren laguntzaz ume hauei oparitxoa ematen zaie. Helburua da kirola eginez euskararen erabilera bultzatzea. Bertan, inguruko gazteek eta baita herriko gazteek parte hartzen dute; azken finean kirolaren bidez euskara bultzatzea lortu nahi dugu.

«Kirolaren eta euskararen jaia»: kirola eta euskara gaitzat izango dituen dituzten ekintzak (kirol emanaldiak, kirolari ospetsuen agerraldia) herriko kirol-kluben eskutik burutzea. Bereziki landuko diren kirol-motak: futbola, herri-kirolak, pilota eta eskubaloia. Euskara protagonista izan dadin kirolarien eta ikusle-parte-hartzaileen artean, kirol adierazpen guztiak lehiaketa itxuratik alenduko dira eta lagunartekoak izango dira betiere. Horrela bada, jai baten inguruan burutuko dira kirol-ekintzak. Amaiera gisa, esku-pilota profesionala eskainiko da eta umeei pilotariak ezagutzeko aukera paregabea ere bai.

Herriko elkarte eta ikastetxeekin elkarlanean, kirol-arloan euskara bultzatu nahi dugu hainbat ekintzaren bidez. Aurreko urteetako esperientziaren arrakasta ikusita, eta normalizazio-bileretan irakasleekin hitz egin ostean, Triatltoa euskaraz egingo da 2015ean ere. Ekintza honek bi alde ditu, testigantzen grabazioa eta probak. Aurten, kirolari ezagunen testigantzez gain ikasleen iritzia, kontakizunak eta erreakzioak agertuko dira grabazioan. Grabazioa DVD batean sartuko da eta ikastetxeetara bidaliko da. Sarean ere eskegiko da bai testigantza bai triatltoaren praktika. Egitasmoa 14-15 urteko gazteentzat izango da, eta eskualdean egingo da. Maiatzean egingo da, eguraldi ona aprobetxatzeko eta herriko kiroldegia erabiliko da gazte guztiak biltzeko. Probak egiten dituzten bitartean, esatari profesional bat izango da girotzen eta kontatzen gertatzen dena. Probak bai bakarka bai taldeka egingo dira. Probetan parte hartzen ez dutenak animatzeko oihuak edo esaldiak

Eskola-kirola. Beste hauek ere ikusi:

- «Eskola kirola euskaraz» 59. orrialdean.
- ««Eskola kirola» programa» 64. orrialdean.
- «Eskola kirola (protokoloa, guraso elkarteak)» 212. orrialdean.
- «Eskola Kirolean egiten diren hiru kirolei buruzko hitz glosarioak» 216. orrialdean.
- «Eskola-kirola, kirol-eskaintzan euskararen erabilera handitu» 221. orrialdean.

botako dituzte zuzenean edota ikastetxeetan egindako pankarten bidez adierazi. Hala ere, iazko esperientziaren ildo beretik jarraituko da eta probak egiten diren bitartean zuzenean parte hartzen ez dutenek euskara gehiago egin dezaten, euskararen erabilera ardatza duen ginkana bat egin beharko dute. Lehen azaldu bezala, gertatuko den guztia grabatuko da eta gero sarean eskegiko da. Beraz, helburu nagusia hauxe izango da: gazteak sentsibilizatzea eta ereduak ematea kirolean ere euskara erabiltzeko.

🔗 **Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa** egin du eta euskara gehien erabiltzen duten taldeak saritu motibazioa areagotzeko. Aurtengo saridunak: saskibaloia, kirol anitza. Eskolako jaian eman ziren sariak.

🔗 Udalaren hizkuntza-politika zein den argi komunikatzea.

🔗 Cycling saioa euskaraz, Kirola eta euskara: Cycling Saioa, Berdintasun arlokoekin elkarlanean, martxoaren 7an. Helburuak bi dira: kirola euskaraz eta kirola emakumeentzat normaltasunez proposatzea.

7.8.6. Kirol eta hizkuntza normalizazio eragileen arteko komunikazioa, artikulazioa eta koordinazioa hobetzea, batez ere eskola kirolean eta kirol federatua

🔗 Eskola-kirola, **Eskola-kirola eskualdean**: kirola eta euskara lan-mahaia sortua da eskualdean, kirol-teknikari eta euskara-teknikariek osatua. Gero hauetako bakoitza ikastetxeetako kirol-koordinatzaileekin eta euskara-normalizatzaileekin koordinatzen da. Kirol-prestakuntza zuzenagoa eta benetako beharrei egokituia izan dadin, eskualdeko kirol-teknikaria izango da lanean aurrean. Kirol-prestakuntzarekiko eta euskararekiko erabakitakoak gauzatzen direla ziurtatzea eta eskola-kirolaren egitura osoa koordinatzea dira bere egitekoak. Eskola-kirolaren egiturak iraunkortzako eta sendotzeko hiru faseko eredu estandarra diseinatu genuen. Bestalde, udalen kirol eskaintzetan eta elkarteetan 12 urtetik beherakoei zuzendutakoak euskaraz izan daitezkeen konpromisoa hartua dute udalek eta zentzu horretan elkarrekin eragiten eta laguntzen jarraitzeko asmoa dago. Kiroleko hiru blokeei (eskola-kirola, herrietako kirol-elkarrekin eskaintza eta udalen kirol-eskaintza) jarraipena egingo zaie urtero irizpide berei jarraituz, datu bilketa eginez eta okerrak zuzentzeko ekintzak proposatuz.

🔗 *Eskola kirola* (gurasoentzako liburuxka): eskola-kirolak herrian haur eta gaztetxo ugari mugitzen ditu. Garrantzitsua da bereziki adin tarte horretan hizkuntzak duen garrantziaz jabetzea. Eskualdeko lau udalok liburuxka bat argitaratu nahi dute gurasoak euskara erabiltzearen garrantziaz sentsibilizatzen.

🔗 «Larunbatetan Eskola Kirola» ekimenaren barruan egiten diren partiden inguruan biltzen diren arbitroak, gurasoak, eta herritarren hizkuntza jokaeran eragitea. Horretarako ikasturtean 3 lelo aukeratuko dira eta ikastetxe bakoitzak egingo du lelo

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- ««orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- ««Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- ««Diru-laguntzak ikastetxeei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- ««etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- ««Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- ««Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- ««Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- ««Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- ««eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

Eskola-kirola.:
Erreferentziak aurreko orrialdean.

horren lanketa, panel batean burutuko dena eta partida egunean patioan jarriko dena. Era berean, publikoari aukera eskainiko zaio post-it-en bidez zenbait mezu itsasteko, eta leloa duten pegatinak banatuko dituzte umeek publikoaren artean.

- ✎ Kirol- eta hizkuntza-normalizazio eragileen arteko komunikazioa, artikulazioa eta koordinazioa hobetzea, batez ere eskola-kirolean eta kirol federatuan: Pazko astean antolatzen dira kirol-jarduera hauek Kirol Astea deritzan programaren barruan. Aste horretan 6-14 urte bitarteko gaztetxoek ondoko kirolak praktikatzeko dituzte herriko kirol taldeen laguntza: txirrindularitza, futbito, pilota, errugbia, igeriketa, eskalada, xakea, herri kirola, bubble futbol. Jarduera guztiak euskaraz egiten dira.
- ✎ «Uda kirola» programa: Uda Kirola programaren baitan, udalak hainbat kirol-jardura eskaintzen ditu gaztetxoentzat, urtean zehar egin ezin ditzaketenak; besteak beste, surfa, bodyboarda, piraguismoa. Ekintza guztiak euskaraz egiten dira, eta eskualdeko gaztetxoak elkartzen dira bertan.
- ✎ Kirol-topaketa: udalak Kirol Topaketa antolatzen du, Mankomunitatearen laguntza, eta inguruko herrien partaidetza, eta bertan elkartzen dira lau herri horietako haur eta gaztetxoak, hainbat kirol mota elkarrekin egiteko, eta bailarako haurrek elkar ezagutzeko. Topaketa osorik euskaraz izaten da, eta kontratatzen diren begiraleak ere euskaldunak izaten dira.
- ✎ Harria txapelketa antolatzen da, elkarteek laguntza. Bertan parte hartzen dute uneko harri-jasotzaile onenek. Urtero egoten da marka egiteko ahaleginen bat, eta, horretatik aparte, harri-jasotzaile onenak ere bertan ibiltzen dira harri zilindriko zahar hari altxaldi gehien nork emango indarrak neurtuz. Den-dena euskaraz egiten da: bai kartelak, bai esatariak eta abar.

7.9. Euskal herritarrentzat kirolaren eremuan erakargarriak diren jardura, ekintza eta zaletasunetan euskarazko eskaintza areagotzea eta horren eskaera sustatzea

7.9.1. Kirol-arloan euskararen erakargarritasuna landu eta era egokian proiektatu eta hedatzea

- ✎ Ipar Martxa ikastaroa.
- ✎ Hitzaldia: Athletic-eko gizonezkoen taldeko jokalaririk ohi batek eta emakumezkoen taldeko jokalaririk ohi batek hitzaldia eskainiko dute.
- ✎ Gimnasioko ziklismo saioa: ekimen honetaz baliatuta euskararen erabilera sustatzeko beste urrats bat eman nahi dugu. Kirola eginez, kasu honetan pedalei eraginez, euskara praktikatzeko aukera eman nahi zaie herritarrei.

7.9.2. Erakundeen laguntzarekin antolatzen diren kirol ekitaldi garrantzitsuenetan euskara komunikazio hizkuntza izan dadin bermatzea

🔗 **Eskola-kirola, kirol-eskaintzan euskararen erabilera handitzea:** Kirola eta euskara lan-mahaia sortua da eskualdean, kirol-teknikari eta euskara-teknikariek osatua. Gero hauetako bakoitza ikastetxeetako kirol koordinatzaileekin eta euskara-normalizatzaileekin koordinatzen da. Kirol-prestakuntza zuzenagoa eta benetako beharrei egokituia izan dadin, eskualdeko kirol-teknikaria izango da lanean aurtzen ere. Kirol-prestakuntzarekiko eta euskararekiko erabakitakoak gauzatzen direla ziurtatzea eta eskola-kirolaren egitura osoa koordinatzea dira bere egitekoa. Aurtzen behaketa egingo du bi aldagai horien bilakaera ezagutzeko. Udalen kirol eskaintzetan eta elkarteenetan 12 urtetik beherakoei zuzendutakoak euskaraz izan daitezen konpromisoa hartua dute udalek eta zentzu horretan elkarteetan eragiten eta laguntzen jarraitzeko asmoa dago. Kiroleko hiru blokeei (eskola-kirola, herrietako kirol-elkarteen eskaintza eta udalen kirol-eskaintza) jarraipena egingo zaie urtero irizpide berei jarraituz, datu bilketa eginez eta okerrak zuzentzeko ekintzak proposatuz. Adin tarteari 12 urtetan eutsiko zaio eta udalen konpromisoa berrituko da maiatzean.

Eskola-kirola. Beste hauek ere ikusi:

- «Eskola kirola euskaraz» 59. orrialdean.
- ««Eskola kirola» programa» 64. orrialdean.
- «Eskola kirola (protokoloa, guraso elkarteak)» 212. orrialdean.
- «Eskola Kirolean egiten diren hiru kirolei buruzko hitz glosarioak» 216. orrialdean.
- «Eskola-kirola eskualdean» 219. orrialdean..

🔗 Udalaren Kirol Patronatuak eskaintzen dituen ikastaroetako hizkuntza-irizpideen jarraipenerako koordinazioa lantzea: urteroko jarraipena egiten da, eta adierazleak ere lantzen dira: ikastaro mota eta kopuruak, euskarazko ikastaroak, zenbatek parte hartzen duten euskarazkoetan. AEP (Administrazio erabilera plana) berrian ere finkatuta daude zerbitzu hizkuntzarako hizkuntza-irizpideak eta horri eusten zaio honako jardueran plateatutakoa gauzatzeko.

221

🔗 Erakundeen laguntzarekin antolatzen diren kirol ekitaldi garrantzitsuenetan euskara ere komunikazio-hizkuntza izan dadin bermatzea: urtean zehar udalerrian antolatzen diren kirol-ekitaldi garrantzitsuenetan euskararen erabilerari ematen zaio lehentasuna. Hori da behintzat helburua eta horretan ahalegintzen dira euskara saila eta Kirol Patronatua.

🔗 Euskal Herriko nesken gomazko paleta-zirkuitua: Bizkaiko Eusko Pilota Federakuntzaren laguntzarekin «Euskal herriko nesken gomazko paleta-zirkuitua» sortu da eta Andra Mari jaien egitarauan egiten den ekintzetako bat da; azken finean, kirolaren bidez euskara bultzatzea lortu nahi dugu. Emakume pilotari eguna. Euskal pilota tradizioz, gizonezkoek praktikatu duten kirol-jokamoldea izan da. Kirol honetan emakumeek parte-hartze oso urria izan dute. Bizkaiko Eusko Pilota Federakuntzaren laguntzarekin «Emakume Pilotari eguna» ospatu genuen eta bertan inguruetako eta herriko pilotariek parte hartu zuten, eskuz zein paletaz.

🔗 Euskararen Ordenantzaren berri emango da herriko kirol-gune nagusietan: paisaia linguistikoa, inprimakiak, diru-laguntzak, kontratazioak, zerbitzuen kudeaketa. Herriko kirol zentro nagusietan egingo da: kiroldegia (udalarena da, baina enpresa pribatu batek kudeatzen du).

🔗 Kirola euskaraz egitasmoaren baitan kirol ekitaldien hizkuntza-behaketa egiten da. Urte bukaeran analisia egin eta ekintza zuzentzaileak planteatzen dira.

- Udalak hizkuntza-irizpideak onartuta ditu. Horien arabera, kirol-agerraldi publiko guztietan euskararen presentzia bermatu behar da, besteak beste: txirrindularitza-lasterketa, futbito-maratoia, pilota-txapelketak eta abar.
- Urtean zehar antolatzen diren kirol-ekitaldi guztietan euskararen erabilera bermatzen da, bai ahoz, bai idatziz ere. Besteak beste, udalak Kirol Astea antolatzen du abenduan. Bertan, hainbat motatako ikuskizunak antolatzen dira: proiektzioak, ikastaroak, pilota-txapelketa. Ikuskizun guztiak euskaraz antolatzen dira. Iazko kartela erantsi da adibide gisa. Kirol Astearen baitan, tradizio handia duen ekitaldietako bat gau-krosa da. Hamazortzigarren urtez antolatuko da aurten, eta partaidetza handia izaten du. Gau-kroseko kartela euskaraz ateratzen da, bai eta parte-hartzaileei ematen zaien kamiseta ere. Aurkezpenak ere euskaraz egiten dira.
- Jendaurreko kirol jardueretan euskararen presentzia bultzatuzea Hitzarmengintza kanpainaren bitartez landuko da kirol-elkarteekin, Kirol Patronatuaren elkarlan estimagarria bitarteko.
- Erakundeen laguntzarekin antolatzen diren kirol-ekitaldi garrantzitsuenetan euskara komunikazio-hizkuntza izan dadin bermatzea: **Eluskaraz egitasmoaren** barruan (elkartek biziberritzeko ildo estrategikoaren barruan), haur eta nerabeekin lan egiten duten elkartei euren jardueretan euskara erabil dezaten zerbitzu eskaintza egiten zaie: ekitaldi publikoetarako esatari euskaldunak, itzulpenak eta hizkuntza-aholkularitza
- Kirol Patronatuko diru-laguntza deialdietan hizkuntza-irizpide egokiak txertatzea elkarteen barruko eta kanpoko jarduerari begirakoak.

Eluskara. Beste hauek ere ikusi:

- «Eluskaraz» 216. orrialdean.
- «Eluskaraz ekimena» 325. orrialdean.

7.9.3. Maila profesionaleko kirolean ere euskararen erabilera sustatzea, puntako kirolarien partaidetza lortuz

- Maila profesionaleko kirolean ere euskararen erabilera sustatzea, puntako kirolarien partaidetza lortuz: herriko jaien egitarauan egiten den ekintzetako bat da. Pilota jaialdian, kasu, kirolaren bidez euskara bultzatzea lortu nahi dugu.

7.10. Euskara kirol-munduan erabiltzeari prestigioa ematea, kalitatearekin eta erronka berriei aurre egiteko gaitasunarekin lotuz, nazioarte mailako balizko partehartze eta lehiari begira identifikazio osagaitzat erabiliz

7.10.1. Kirolari profesionalekin eta haien enpresekin akordioak lortzea, ohiko komunikazioan euskara ere erabil dezaten

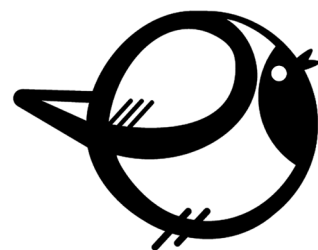
7.10.2. Basque Team-en barruan euskarazko komunikazio lerroa bultzatzea

7.10.3. Komunikabideen parte-hartzea sendotzea kirol-arloan euskararen proiektzioa indartzeko

7.10.4. Oihartzun handiko kirol ekitaldietan euskararen presentzia bermatzea hizkuntza paisaian (ahoz zein idatziz).

Euskararen elikadura

helburu estrategikoa

8. Liburugintza

8.1. Irakurzaletasuna bultzatzea

8.1.1. Sektoreko eragileekiko elkarlana areagotzea

Liburu-azoka antolatu: liburu-azoka otsailean antolatzen da eta hamabostaldi bat irauten du. Aurten otsailaren 20an hasi eta martxoaren 1ean amaituko da. Bertan euskarazko eta erdarazko materiala egoten da, baina ahalegin berezia egiten da euskarazko berrikuntza guztiak ekartzeko. Euskarazko argitaletxeak izaten dira nagusi. Horretaz gain, bertan egoten diren monitoreak euskaldunak izaten dira eta udalak jartzen duen stand-eko material gehien-gehiena ere euskarazkoa izaten da. Azokaren aurkezpenean, ekitaldi ofizial batez gain, idazle batek hitzaldi bat eskaintzen du. Aurten Fermin Etxegoien etorriko da.

Irakurzaletasuna bultzatzeko hainbat ekimen bideratzen dira:

- Harpidetzak: Irrien lagunak, Gaztezulo, etab.
- Irakurketa kluba. 3-6 urte bitarteko haurrei zuzendua.
- Irakurketa multikulturala. Hiri hezitzaile programaren baitan.
- Mikro ipuin lehiaketa.

Irakurzaletasuna sustatzeko hitzarmenak egin Administrazio, Euskal Editore, Euskal Idazle eta Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpretarien artean.

Euskal Literaturaren inguruko elkarteekin (idazleak, editoreak, itzultzaileak, bertsolariak eta abar) harremanetan jarri eta urteko programa definitzea.

8.1.2. Euskaraz saldu eta irakurtzen diren liburuen azterketa egitea

Ezekiel Etxebarria Saria ematea: sari honen bitartez liburutegian euskaraz gehien irakurritako liburuaren egilea sarituko da. Liburuaren egilea omentzeko eta bere lana eskertzeko modu bat izatez gain, garrantzitsuena irakurleek eurek saria ematea da, nolabait irakurlea eta idazlearen arteko zubia eraikiz. Sari honek herrian izan den Ezekiel Etxebarria idazlea gogoratzeko eta berak herrian egindako lana aitortzeko asmoa ere badu. Ezekiel Etxebarria XIX. mendean herrian bizi zen eta bertako apaiz izan genuen 56 urtean. Bere euskaltzaletasuna oso agerikoa zen eta hainbat bertso idatzi zituen, non herriko orduko ohituren berri ematen digun, hala nola, ugariak diren erlijio gaiak, ahoz aho transmititu diren Gabon kantak eta herriko jaun eta lagunei eskainitako bertsoak. 1996an, herriko abade-etxean aurkitu

E

S

E

P

udalerrietan

ziren bertso-paper hauek guztiak «Ermua eta Eitzako euskara» liburuan jaso ziren eta argia ikusi zuten. Baina bertso hauek ez dira berak egindako lan bakarra, 1899an herrian «Etimologías vascongadas o sea, Ensayo sobre interpretación y reconstrucción del Vocabulario Vascongado» ere plazaratu zuen. Lore-egintza eta ortuarien inguruan ere zaletasun aparta zuen, eta hainbat eta hainbat artikulua jasoak ditu. Ezekiel Etxebarria, herrian Abadetxikia goitizenez ezaguna, herrian hil zen 1925eko abuztuaren 25ean

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

8.1.3. Herri liburutegietako euskarazko liburuen maileguak neurtu eta ondorioak aplikatzea

- ✎ Liburutegiko teknikariarekin elkarlanean fondoak neurtu egin urtero eta ondorioak ateratzea: liburutegiko arduraduna, Kultura Etxeko zuzendaria, Kultura zinegotzia, Euskara zinegotzia eta HNTI dira partaide jardura honetan egin beharreko hausnarketarako (foro berezia).
- ✎ HEIST. Heldu euskaldunen irakurzaletasuna sustatzeko taldea. Azterketa hau adin tarteka egingo da aldiro, eta emaitzak udalaren web orrian, Txiki aldzikarian eta Adi gazteen aldzikarian argitaratuko dira.

8.1.4. Herri liburutegietan euskarazko liburuen presentzia bermatzea

- ✎ Bermatzea ume- eta gazte-literaturako produkziozko zabalena egon dadila.
- ✎ Ahalegin berezia egitea udal liburutegian euskarazko fondoak gehitzeko (liburuak, ikus-entzunezkoak, musika, filmak), liburutegiko teknikariarekin helburua landuz: jardura honetarako harreman estua dago Kultur Etxea Fundazioarekin eta liburutegiko arduradunekin. Noski, Kultur Etxeko aurrekontuaren kargura doa ahalegin horrek eskatzen duen diru-ekarpena. 2015ean urte bukaerarako partida berezi bat egongo da urtean zehar erabili bakoa eta liburu-horniketarako erabili da.
- ✎ Euskarazko liburuak erosi eta euskarazko argitalpenen harpidetzak egitea.
- ✎ Herriko liburutegian euskarazko liburuen presentzia bermatzeko ahalegina egiten da, batez ere, haurrei eta gazteei zuzenduriko liburuetan, DVDetan, etab. Haurrak liburutegira hurbiltzeko, urtean behin udal liburutegiak marrazki eta ipuin lehiaketa antolatzen du. Modu horretan, euskaraz idaztera motibatzen ditu haurrak.
- ✎ Zentro publikoetan (Liburutegian, Gaztegunean, euskaltegian, Mugire Txokoan) euskarazko aldzikariak eta liburuak irakurgai uztea: liburutegiak, Mugire Txokoak, udal euskaltegiak eta Gazte Informazio Bulegoko teknikariek ume, gazte eta helduentzako hainbat material erosten dute, eta horretaz gain, euskara sailak ere interesgarritzat jotzen dituen materialei buruzko informazioa pasatzen die.

8.1.5. Herri liburutegietan irakurleen klubak antolatu eta sustatzea

🔗 **Bularretik mintzora (3-5), Bularretik Mintzora (6-8).**

Bularretik Mintzora. Beste hau ere ikusi:

- «Bularretik Mintzora» 32. orrialdean.

🔗 **Helduentzako Irakurketa Kluba** Liburutegiarekin elkarlanean antolatzea:

Irakurle klubak. Beste hauek ere ikusi:

- Helburua: liburuak deskubritzeko eta liburuekin ongi pasatzeko Irakurketa Kluba sortu.
- Edukiak:
 - Saio bakoitzean «liburu izarrak» aurkeztuko dira eta horiei buruzko proposamenak egingo dira, talde txikietan, adinez adin betetzeko, etab.
 - Saio bakoitzean, bibliografia egokia aurkeztuko da; bibliografia hori eskura egongo da udal liburutegian.
 - Adin bakoitzeko liburu interesgarriak aurkeztuko dira, eskema bati jarraituz.
 - Aurretik aurkezturiko liburuen inguruko komentarioak egingo dira.
 - Haurrek eta hezitzaileek ere euren «liburu maiteak» aurkez ditzakete; liburu denden ikusi eta irakurri dituztelako.
 - Ahozko kontaketak ere egingo dira, batez ere ipuin klasikoak.
 - Haur poesia ere izango da beti kontuan: hitz jolasak, poemak.
 - Helduen zalantzak argituko dira: zer irakurri, zein liburu aukeratu, zein adinetan.
- Helduentzako irakurketa kluba: Aldez aurretik liburu edo irakurgai bera irakurri duten 15 edo 20 lagunek osatzen duten irakurle-kluba. Bileretan komentatu, iritziak eman, irakurketan bizitakoa adierazi eta obraz, gaiaz eta idazleaz hitz egiten da, topaketa hauek ikasteko eta sozializatzeko gune bihurtuz.

- «irakurle klubak» 133. orrialdean.
- «Herriko irakurle kluba» 197. orrialdean.
- «irakurleen klubak» 230. orrialdean.
- «Liburuen Amuak irakurle taldea» 231. orrialdean.
- «Gazteen irakurketa kluba» 320. orrialdean.

🔗 Haur-literaturaren aretoa (Berbaro)

🔗 «Aisialdi berria» ekimenaren barruan, **irakurle taldea** sortzeko eskaintza egin da. 8 lagunek eman dute izena. Taldeak aurrera egiteko finkatutako gutxieneko kopurua 10ekoa zenez, momentuz, ez da atera. Irailean mugimendurik egonez gero, martxan jarriko da.

🔗 Bi udal liburutegietan **irakurleen taldeak** antolatu dira euskarazko liburuen inguruan tertuliak bideratzeko. Talde irekiak izanik ere, asistentzia bermatu asmoz, tertuliak taldeetan antolatu dira: gurasoak eta DBH-ko ikasleak.

🔗 Herriko **irakurle klubari** baliabideak eskaini (aretoa, proiektorea) eta euren jardunaren hedapena egitea (udalaren webgunea)

🔗 Hilero euskal literaturako liburu bat aukeratu eta horren inguruan hitz egiteko elkartzen da herritar talde bat. Euskaltegiatiko goi mailetan eta emakumeen

elkartean dabilzan herritarren artean egiten da bereziki sustatze-lana. Taldea dinamizatzen, berriz, herriko idazle gazteak ibiltzen dira.

🔗 Kritika literarioaren tailerra: hilean behin, euskaraz idatzitako nobela baten komentarioak egingo dira taldeka, Iñaki Irasizabal idazleak gidatuta.

Irakurle klubak. Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurle klubak» 133. orrialdean.
- «Herriko irakurle kluba» 197. orrialdean.
- «Helduentzako Irakurketa Kluba» 229. orrialdean.
- «Liburuen Amuak irakurle taldea» 231. orrialdean.
- «Gazteen irakurketa kluba» 320. orrialdean.

🔗 Herri liburutegietan **irakurleen klubak** antolatu eta sustatzea: udal liburutegiak ekimen nagusi bi antolatzen ditu urtean zehar arlo honetan:

- Batetik, helduentzako «Irakurlearen kluba». Euskarazko eta gaztelarazko liburuak irakurtzen dituzte tarte jakin batean, eta gero, Liburutegiaren zuzendariaren gidaritzapean liburu horien gaineko eztabaida- edo iritzi-saio bat antolatzen dute. Azken berrikuntzak eta parte-hartzaileentzat interesekoak izan daitezkeenak lantzen dituzte.
- Bestetik, «umeentzako irakurlearen kluba» antolatzen dute, horretarako, dinamizatzaile bat ekartzen dute eta berak garatzen eta antolatzen ditu saioak.

🔗 Udal liburutegien sareak antolaturik, literatura tailerra dago liburutegi nagusian urtean zehar euskal literatura ondo ezagutzen duen kritikari-idazle baten ardurapean.

🔗 Urtean bi aldiz (udaberrian eta udazkenean) liburu bat aukeratu eta horren inguruan hitz egiteko elkartzen da herritar talde bat. Euskaltegi-tako goi mailetan eta emakumeen elkartean dabilzan herritarren artean egiten da bereziki sustatze-lana. Taldea dinamizatzen, berriz, herriko idazle gazteak ibiltzen dira. Urtean bi liburu irakurtzen dira, bat lgartza beka saria irabazi duena eta bestea taldean aukeratutakoa.

🔗 **Helduen irakurleen kluba:** asmoa literaturara hurbiltzea eta beraz gozatzean datza. Horrela, irakurketaz interesatuta dagoen edozeinek eman dezake izena, bertan, taldekideen artean, norbere iritzi eta sentimenduak elkarbanatzeko. Bi helburu nagusi dauzkagu:

- Bibliotekaren erabiltzaile fidelak izan daitezen, erabiltzaile berriak erakarri, bibliotekaren funtzionamendu onean erabiltzaile inplikatuagoen taldea sortu, herritar gehiagorengana heldu eta herriko biztanleek bibliotekaz izan lezaketen irudia bultzatu eta hobetzea.
- Irakurketa eta euskal literatura bultzatzea. Helduen taldea hilean behin elkartuko da, 19:00etatik aurrera. Saioak, asteazkenetan izango dira. Guztira 9 saio antolatuko dira, hilean bat, eta gaian esperientzia duen begirale batek moderatuko ditu; emakume horrek literatur ekarpen osagarriak egin, saio bakoitza aurkeztu eta zuzenduko du, eta literatur kritikak ere azalduko ditu. Doakoa izango da eta udalak ordainduko ditu begiraleen lansariak, liburuak eta gainerako material osagarria. Hiruhilean behin, idazle bat etorriko da liburuaren komentatzera eta gainerako partaideekin solastatzera.

🔗 **Liburuen Amuak irakurle taldea** du martxan udalak. Idazle batek edo literatura-dinamizatzaile batek gidatuta, literatura saioak egiten dira urtean zehar, hilean behin, bariku edo zapatuetan udal liburutegian. Hartara, ziurtatu egiten da euskarazko literaturaren inguruan programazio iraunkor bat izango dela herrian. Udalaren helburua da Liburuen Amuak taldea izatea herriko irakurleen erreferentzia, urtean zehar gutxieneko eskaintza bat ziurtatuta izan dezaten.

🔗 Udalak hainbat urtetan literatur solasaldiak antolatu ditu; aurten ere, literatur solasaldiak antolatu dira (Denele Sarriugarte, Iban Zaldúa eta Bernardo Atxagarekin).

Irakurle klubak. Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurle klubak» 133. orrialdean.
- «Herriko irakurle kluba» 197. orrialdean.
- «Helduentzako Irakurketa Kluba» 229. orrialdean.
- «Irakurleen klubak» 230. orrialdean.
- «Gazteen irakurketa kluba» 320. orrialdean.

8.1.6. Herri liburutegietan euskarazko liburuen sustapena egitea

🔗 Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako hiru zikloetan, ikasturtean zehar irakurritako liburuak landuko dira. Ipuin antzeztuak eta bestelako antzerkiak ere egingo dira. Idazleekin lau elkarriketa antolatuko dira, eta amaitzeko Liburu Erraldoia idatziko dute partaide izan diren ikastetxeetako ikasleek.

🔗 **Irakurri, gozatu eta oparitu egitasmoa:** kultura egitasmo honen helburu nagusiak irakurzaletasuna sustatzea eta euskarazko literatura ezagutaraztea dira. Euskaltzaleen Topaguneak koordinatu, eta udaleko euskara sailak eta liburutegiek antolatuko dute, herriko bi liburu denden laguntzarekin. Bi liburutegiek K eranskailua dute, alegia, zerbitzua euskaraz emateko konpromisoa hartua dute. Herriko euskaltegi eta ikastetxeen laguntzarekin gauzatuko da ekimena. Azalpena: udal liburutegietan maileguan harturiko euskarazko liburu bat irakurtzearen truke, udal liburutegietan irakurleak erosceta-txeke bat jasoko du liburutegian bertan. Txeke horrek irakurleari beste euskarazko liburu bat erosteko deskontua eskainiko dio. Bestalde, bi hilabetetan zozketa bereziak egingo dira lau liburutegietan eta irakurle fitxa guztien artetik bi hautatuko dira, bat 16 urtetik beherako irakurleen artetik eta, bestea, 16tik gorako irakurleen artetik. Zozketaren irabazleek 30 euroko txekea jasoko dute euskal liburuaren bat erosteko, eta betiere herriko bi liburu-denda horietako batean gastatu beharko dute. Kanpainaren berri emateko aurkezpen handi bat egingo da apirilaren 23an. Bertan parte hartuko dute udal ordezkariak, liburutegietan, dendeak, ikastetxeak eta euskaltegiak.

Irakurri, gozatu eta oparitu Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurri, gozatu eta oparitu» 134. orrialdean.
- «Irakurri, gozatu eta oparitu» 322. orrialdean.

🔗 Orain arte udal aldizkarian euskarazko liburuak, nobedadeak gomendatu izan dira; horrekin jarraitzeaz aparte, kanpaina txiki bat egingo da udal mailan liburutegian euskarazko liburuen irakurketa sustatu eta areagotzeko.

🔗 Udal liburutegian euskarazko liburuak toki ikusgarrian jarrita egoten dira, ateratzen diren azken nobedadeak barne, bezeroek ikus ditzaten eta irakurtzeko har ditzaten. Maileguan etxera eraman, irakurtzen amaitutakoan, itzuli, irakurlearen fitxa bete eta erosceta-txartela hartu liburutegian. Azkenik, liburu-dendan %25 merkeago erosi beste edozein liburu. Oparitu lagun bati, edo zeure buruari, merezi duzu eta.

🔗 Liburutegiak txokoa du udalaren web-orrian, eta, horrez gain, aparteko blog bat ere badu, bertako nobedadeen eta eskaintzaren berri emateko. Liburuak gomendatzeko

aukera ere ematen du, bai eta liburuei buruzko iruzkinak egitekoa ere. Liburuzainak bereziki sustatzen ditu euskarazko produktuak. Gaztetxoengana iritsi nahirik, sare sozialak ere erabiltzen hasi da liburuzaina jasotzen dituen nobedadeen berri emateko. Euskarazko liburuak, aldizkariak, ikus-entzunezko lanak eta diskoak aurki daitezke liburutegiaren sarean, batez ere.

«Book trailer lehiaketa»: irakurzaletasuna sustatzeko asmoa duen Liburu Gaztea ekimena euskal literaturan urtero burutzen diren beste sarien artean bat gehiago izateko bokazioz jaio zen, baina berezitasun nabarmen eta garrantzitsu batekin: DBHko ikasleak dira liburuak irakurri eta epaimahaikide gisa jarduten dutenak. Liburu Gaztea Lehiaketa Liburu Gaztea BookTrailer Lehiaketa bihurtu zen. Aldaketa nagusiak hauek izan dira:

- Ikasleek parte hartu ahal izateko Galtzagorrik proposatutako liburuen inguruko book trailerrak egin beharko dituzte.
- Book trailer onenen egileek irabaziko dituzte sariak. Udalaren 2015eko Plan Estrategikoak bederatzi esparru bereizten ditu urtean zehar indartzeko eta bultzatzeko, eta proiektu hau ondoko hiru esparruei dagokie: prestakuntza, aisia eta teknologia berriak elkartzen dira gazteentzako ekitaldi erakargarria sortzeko asmoz. Liburu Gaztea Batzordeak DBHko maila bakoitzeko liburu bat proposatuko du urtero. Beraz, aurtengo proposamenean mailako liburu bat izango dute. Horrez gain, literatur adituek Euskal Gazte Literaturan ezinbestekotzat jotzen dituzten liburuak ere lehiaketan sartuko dira.

Idazleekin solasean.

Urtean zehar bi aldiz egiten da funtsen erosketak: ekainean eta abenduan. Beti, euskarazko literaturari dagozkion nobedadeak eskuratzen dira. Ondoren liburutegietako erabiltzaile guztiei ematen zaie horren berri. Herriko gainerako bizilagunek web orrian aurki dezakete nobedade horien berri, bertan eskegitzen baitira.

Emaiozu irakurtzen. Beste hau ere ikusi:

- «Emaiozu irakurtzen» 29. orrialdean.

Emaiozu irakurtzen gida.

8.1.7. Hedabide publikoetan irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenak indartzea

Udalak argitaratzen duen *Udaletik* aldizkarian irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenak egingo dira. Aldizkarian irakurzaletasuna bultzatzeko ekintzen berri ematen da. Hilabetekarian eta udalaren web orrian eta sare sozialetan irakurzaletasuna bultzatzeko publizitate kanpaina bat egingo da. Kanpaina honen bidez irakurzaletasunaren inguruan herritarrak sensibilizatu nahi dituzte.

8.1.8. Euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenetan liburu-denden parte-hartzea sendotzea

- ✚ Julene Azpeitia lehiaketan gazteei ematen zaizkien sariak liburu-sortak izan dira. Herriko liburu-dendetan eskuratzeko balea eman zaie irabazleei.
- ✚ Berbaro elkarteak antolatzen duen «365 ipuin» laburren lehiaketa sariak ere liburu-sortak izan dira. Herriko liburu-dendetan eskuratzeko balea eman zaie irabazleei.

8.1.9. Batez ere haur eta gazteei begirako produktuen euskarri berriak sustatzea

- ✚ **Gabon aurretxoan Euskarazko Produktuen Katalogoa** banatuko da herriko etxebizitza guztietan. Katalogo honetan, azken nobedadeak agertuko dira, etxeetan erosi edo liburutegiren batean eskura ditzaten.
- ✚ Irailean eskolako umeen artean eskola agenda banatuko da. Bertan, umeen artean irakurzaletasuna eta euskarri berrien erabilera sustatzeari begira ipuin bat argitaratuko da. Ipuina hilez hil banatuta joango da eta gaia antzinako ohiturak eta teknologia berrien uztarketa izango da. Bestalde, gabon aurretxoan «Euskarazko Produktuen Katalogoa» banatuko da eskolako ikasleen bitartez. Katalogo honetan, azken nobedadeak agertuko dira, etxeetan erosi edo liburutegian eskura ditzaten.
- ✚ *Irria aldizkaria*. Lehen Hezkuntzako 1. Zikloko ikasgeletan egingo da harpidetza, 10 ale urtean, euskaraz irakurtzeko, jolas egiteko eta, azken batean, gozatzeko aukera eman nahi zaie haur horiei. *Irria* aldizkarien harpidetza oparitzen zaie ikastetxeetako ikasgeletan lantzeko.
- ✚ Liburuzainak ahalegin berezia egingo du haur eta gazteei zuzendutako euskarriak erosteko.
- ✚ Udal liburutegietan liburu digitalak martxan daude. Beraz mailegutza digitala martxan jarri da. Honen berri era praktikoan eman nahi zaie herritarrei, baina bereziki haur eta gazteei ikastetxeen eta gazte-gunearen bidez. Udal liburutegietan zerbitzu hori emateko bi tablet- erosi dira. **Liburutegietan bisita gidatuak** egingo dira.
- ✚ Gazte agenda. Helburua: gazteek euskaraz eginiko agenda erabiltzeko ohitura hartzea eta agendaren egile izatea. Azalpena: DBH-rako eskola agendaren egileak ikasleak dira. Azalean/kontrazalean sartzen diren argazkiak / testuak beraiek egiten dituzte. Saria bono bat dirutan, herriko dendetan erosteko (horrela herriko merkataritza ere sustatzeko). Ikasturte hasieran banatzen zaie. Eta agendaren edukia

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitarapen elektronikoen katalogo» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

Bisita gidatuak. Beste hauek ere ikusi:

- «bisita gidatuak» 85. orrialdean.
- «tailerrak, bisita gidatuak» 92. orrialdean.
- «Galtzagorrien bila jokoa eta Bisita gidatuak» 127. orrialdean.
- «Ez geratu atean, sartu kalitatean» 158. orrialdean.
- «ikastetxeen bisitak» 320. orrialdean.
- «Bisita gidatuak eta hitzaldiak» 329. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Beralagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Beralagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Irakurketa publikoak. Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurketa literarioak» 196. orrialdean.
- «Irakurketa eten bakoia» 235. orrialdean.
- «Irakurraldi etengabea» 340. orrialdean.

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.

ikasle, ikastetxeko euskara batzorde eta zuzendaritzaren artean egiten da, euren gustuko agenda osatzeko. Agenda amaieran, euskarazko web orri interesgarrien aipamena ere egiten zaie, euskarazko baliabideen berri izan dezaten.

🔗 **Gaztezulo** aldizkariaren harpidetza DBHko ikasleei eskaintzea: Gaztezulo aldizkaria Euskal Herriko hainbat udal eta ikastetxerekin elkarlanean garatzen ari den egitasmoa da Irakurriz Gozatu. Egitasmoaren xedea hauxe da: euskarazko produktu idatzien kontsumoa bultzatzea, eta oro har, irakurzaletasuna sustatzea, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako Laugarren Mailako eta Batxilergoko ikasleen artean. Xede horiek lortzeko erabiltzen da **Gaztezulo** aldizkaria.

🔗 Ipuin, olerki eta bertso lehiaketa DBHn: euskara sailak, institutuko euskara batzordearekin batera, ipuin- bertso- eta olerki-lehiaketa antolatuko du, gazteen artean euskaraz idazteko, irakurtzeko zaletasuna pizteko. Lan guztien berri emango da eta modalitate bakoitzeko irabazleak argitaratu, gazteen argazkiekin (baimena izan ezkerro), eurei protagonismoa eman eta zaletzeko. Eurei esker egindako liburuxka haur eta gazteen artean irakurriko da.

8.1.10. Euskal testuen irakurketa publikoak bultzatzea

🔗 Euskararen egunaren inguruko 11 orduko irakurraldia: badira lau urte 11 orduko irakurraldia antolatzen dela Euskararen Egunaren inguruan. **Berbalagun proiektuan** txertatutako jarduera da, eta gizarte eragile asko eta asko daude inplikaturata partaide modura.

🔗 **Euskal testuen irakurketa publikoak bultzatzea**: aurtien izan da euskal klasiko baten VII irakurketa Arriaga antzokian. Euskara ikasten duten helduen omenez. Gabriel Arestiren *Harri eta herri* obraren etengabeko irakurketa medio, argitaratu eta 50 urte bete direnean. Irakurketaren aurretik hainbat hitzaldi antolatu zen, adituen ahotik obra aztertu eta ezagutarazteko.

🔗 Egun berezietan (liburuaren eta **euskararen nazioarteko egunetan**) herriko enparantzan irakurketa publikoak egingo dira. Betiere euskarazko liburuak izango dira eta parte hartzen duten herritar guztiei liburu edo aldizkari bat oparitu zaie.

🔗 Sarri, hitzez eta ahotsez / Sarriren literatura gozatuz. Egitasmo honen helburu nagusia herritarrok literaturara hurbiltzea da. Hau guztia modu lasai eta giro atseginean egin nahi litzateke, parte hartzera animatzen garenok literatura goza dezagun. Lehen zita honetarako Joseba Sarrionandiaren lana aukeratu da hainbat arrazoiengatik. Besteak beste, euskal literaturan erreferente delako, herrikoa izanik hurbil sentitzen delako, eta gustuko idazlea delako.

🔗 Udal liburutegian haurrentzako 7 ipuin kontaketa ari dira egiten urtean zehar, otsailean, martxoan, apirilean, maiatzean, irailean, urrian eta azaroan adin desberdinentzako haurrentzat, Maite Franko eta Mirian Mendoza ipuin kontalariekin. Tartean Mintzalagun egitasmoaren barruan literatura-saioak ere burutzen ditu zenbait idazlerekin, eta testu irakurketak. Adibiderako: Asel Lazarraga

Txile, maputxeak nire lurraren defentsan, Jon Sarasua *Hiztunpolisa. Euskaltasunaren norabideaz apunteak* edo Kirmen Uriberekin *Mussche* liburuan irakurketa.

- ✎ Euskaraz gehien irakurtzen diren liburuak erosiko dira liburutegirako; batez ere herriko azokarako ateratzen dira euskarazko liburuak eta orduan erosten dira.

Proiektuak hiru atal ditu:

- Joseba Sarrionandiaren lanaren inguruko hitzaldia entzuteko aukera izango da otsailaren 18an udal Bibliotekan Joxemari Iturralderen eskutik.
- Solasaldi dialogikoak antolatu dira. Solasaldi hauetan edonork parte har dezake aldez aurretik izena emanez. Helburua literaturako hainbat autore irakurtzeko beldurra kendu eta hauen lanak ulertzeko gai garela ikustea da.
- Bost orduko jendaurreko **irakurketa eten bakoa** egingo da. Saio honetan, Sarriren hainbat liburutako pasarteak irakurriko dira (narrazioak, poemak eta abar) Amets hau herri ekimena da. Literaturazale garen eta Sarrionandiaren lana gustuko duen hainbat lagun ari da udalarekin batera proiektu hau antolatzen.

- ✎ Herriko liburu dendetan saltzen diren euskarazko liburuak zeintzuk diren identifikatzea. Azterketa hau adin tarteka egingo da aldiro eta emaitzak udalaren web orrian, *Txiki* aldizkarian eta *Adi* gazteen aldizkarian argitaratuko dira.

- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

Irakurketa publikoak:

Erreferentziak aurreko orrialdean.

8.2. Marketing-a antolatzea eta merkatua zabaltzea

8.2.1. Merkatu-zirkuitu desberdinetarako produktuak ekoizteko neurriak hartzea

8.2.2. Euskaraz argitaratuko literaturaren irakurketa sustatzea, bereziki haur eta gazteen artean

- ✎ Euskaraz argitaratutako literaturaren irakurketa sustatzea, bereziki haur eta gazteen artean liburutegietan aurkitzen diren euskarazko liburu berrien zerrenda zabalduz udalaren web orriaren, esku orrien eta gaur hilabetekariaren bidez. Irailean eta abenduan zozketa baten bidez zerrendako liburu batzuk oparituko dira.

8.2.3. Euskarazko liburu eta argitarapen elektronikoaren katalogo bateratu eta publikoa antolatzea

- ✎ **Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoaren zerrenda** bat osatu nahi dugu, eta gero zerrenda hori hainbat euskarritan argitaratuko da: udal web orria, esku orriak

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretikoan Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

E

eta sare sozialak. Zerrenda horretako euskarazko liburu elektronikoa eskatzen duenari *Kutsidazu bidea* liburua oparituko zaio.

8.2.4. Literatura komertzialaren alorrean euskarazko itzulpenak bestelako hizkuntzetara egindako itzulpenen garai beretsuan egingo direla bultzatzea, horretarako bertako eta kanpoko argitaletxeen arteko elkarlana sustatuz

8.2.5. Euskarazko liburu elektronikoak, audioliburuak eta bideoliburuak bultzatzeko politika bat adostea

S

8.2.6. Liburu elektronikoetan auto-edizioa sustatzeko neurriak hartzea

8.2.7. Liburu elektronikoetan euskarazko hiztegiak integratzea

E

P

udalerrietan

9. Kulturgintza

9.1. Euskarazko kulturaren kontsumoa bultzatzea

9.1.1. Euskarazko kultura ekoizpenak kontsumitzeko pizgarrien sistema bat eratzea

🔗 Elkarreentzako diru-laguntzak.

🔗 Euskara kultur eremu hainbatetara zabaltzea ezinbestekoa da euskarazko kultur produktuak euskaraz kontsumitzeko ohitura sortzeko. Herriak euskaldun kopuru handi samarra dauka, baina zinea euskaraz ikusteko ohitura ez dator bat kopuru horrekin. Horregatik, bada, euskara arlo honetan normaltasunez erabili dadin, sustatu beharra dago ikusle euskaldunengan zinea euskaraz ikusteko ohitura. Eta horretarako, alde batetik, Kultura sailaren eta zinemaren enpresa kudeatzailearen arteko hitzarmenean, euskaraz merkaturatzen diren pelikulak areto komertzialean emateko klausula jasotzen da eta beste alde batetik, pizgarri modura, euskara sailak gonbidapenak banatzen ditu, adinaren arabera hainbat lekutan.

🔗 Euskarazko kultur ekoizpenak kontsumitzeko publizitatea egingo da. **Gabonetan «Euskal Produktuen Katalogoa»** banatuko du.

🔗 LH-ko ikastetxeko eta euskaltegiko ikasleen artean euskarazko zinema, antzerki eta ikuskizunen estreinaldiak ikusteko sarrerak zozketatuko dira.

🔗 Euskaltegiko ikasleen artean euskarazko aldizkarien eta *Berria* egunkariaren harpidetzak zozketatuko dira.

🔗 Herritarren artean irakurzaletasuna sustatzeko Gabonetan Liburu azoka antolatuko da. Ume eta gazteentzako liburu bilduma nahiko zabala eskaintzen da eta, gainera, % 25eko deskontuak dituzte. Herrian liburu-dendarik ez dagoenez, herritarrei liburuak hurbiltzeko modua da; horrez gain, urteko garai hau aproposa da ingurukoei euskarazko liburuak eta produktuak oparitzeko.

🔗 Euskarazko kultura ekoizpenak kontsumitzeko pizgarrien sistema bat eratzea: UEUren 2014ko ikastaroetan matrikulatzen diren 26 urte edo gutxiago dituzten, eta herrian erroldatuta dauden herritarrei, matrikula kostuaren %40rainoko diru-laguntza emango zaie.

🔗 *Gaztezulo* aldizkaria eta Irrien lagunen kluba harpidetzak: institutu eta ikastolako 4. DBHko ikasleek gazte-aldizkariaren ale bana jasoko dute urritik apirila bitartean. Modu honetan, ikastetxean bertan aldizkaria lantzen dute irakasleekin batera, eta bide batez, era atsegingarri batean euskarazko produktu eta testuak irakurtzeko ohitura sortzen. Aurten eta lehen aldiz, Haur Hezkuntzako 3 urteko gelan hasi eta

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- ««Gabon aurretxoan Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoen zerrenda» 235. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «Mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «Mintzasiaoa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Beralagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Beralagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Beralagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Lehen Hezkuntzako 2. mailara bitarteko gela guztietan ere Irrien Lagunen Klubeko aldizkariaren ale bana jasoko dute, urtariletik abendura bitartean. Ikasgeletako arduradunek aldizkariaren edukiak bakoitzak dagokion mailan gelako haurrekin erabiltzeko konpromisoa hartu dute gainera.

🔗 Haur literatur aretoa: haur eta gazteen irakurketarekiko zaletasuna bultzatzea eta literatur lan gomendagarriak erakustea eta gurasoei lantzea da helburua. Ipuin antzeztuak, ipuin-kontalariak, liburu erraldoia, idazleekin elkarriketak eta ekintzak eskaintzen dira haurren mailara egokituz euren interesguneetatik irakurketara hurbiltzeko. Honen guztiaren osagarri, urteko lan berriak eta aurreko urteko lan gomendagarriak biltzen dituen liburuxka bat argitaratzen da.

🔗 Liburua opari, euskarazko produktuak erosteko (literatura) deskontu txartelak. Euskaraz idatzitako literatura herriko liburutegietan erosteko deskontu txartelak zabaltzen dira herriarren artean. Txartelek %25eko deskontua dakarte.

9.1.2. Euskal Kultur Klubean euskararen presentzia sustatzea

🔗 Kultura euskaraz: udalak urte osoan duen programazioan, euskarazko produkzioek gero eta garrantzi handiagoa dute herrian. Dena den, horretarako, OKPEB (ohiko «kultura» programetan euskara bermatzea) garatuz bideratzen da programa, urtero. Helburuak, betiere, alde batetik, euskal produkzio eta zerbitzuen kontsumoa bultzatzea eta, bestetik, euskararen presentzia eta erabilera handiagotzea.

🔗 «Ohiko kultur programetan euskara txertatzea»: ohiko programetan euskararen presentzia bermatzeko, hau da, udaleko Kultura Sailak urtero programatzen du hainbat ziklo. Besteak beste, honako hauek: Kultur Ostiralak (musika eta antzerkia, batez ere), Poltsiko Antzerkia, kultur erakustaldiak, ekitaldi folklorikoak, Musikale, zinema eta abar.

9.1.3. Haurrei eta gazteei zuzendutako kultura ekoizpenak lehenestea

🔗 **Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea**: kontuan izanik, herrian bertsolari belaunaldi berria dela (Miren Amuriza eta berak garatzen duen bertso eskola) udalak bultzada bat eman nahi izan dio bertsogintzari. Aspaldiko tradizioa berreskuratu eta bertsolaritza bizirik mantendu eta batez ere jende gaztearengana hurbildu. Horrez gain, Lanku bertsogintza zerbitzuarekin hitzarmena egin da, urtean zehar bertsogintza lantzekogazte eta helduei begira.

🔗 Euskarazko zine eskaintza: ekintzaren helburua haur, gazte eta helduei euskarazko zine eskaintza egitea da. Udazken eta neguko hilabeteetan bereziki euskara zerbitzuak bi ziklo programatzen ditu: bat haurrei zuzendua eta bestea helduei. Ekintza hau Teatreruak antzerki-taldearekin batera antolatzen da. Antzerki taldeko gazteek laguntzen dute sarrerak saltzen. Ekintza honen bidez herriarrei euskarazko film eskaintza egiten zaie herrian bertan. 2014ko urtariletik martxora bitartean, hauek dira eskaini diren filmak. Haurrentzat: *Kiriku eta basapiztiak*, *Malutatxo* eta

Ahmed, Alhanbrako printzea. Eta helduentzat, berriz, Mugaldekoak, Sukalde kontuak eta Zorion perfektua. Udazkenean berriz ere udazken-neguko zikloa hasi da.

🔗 Haur berbenak.

🔗 Haurrei eta gazteei zuzendutako kultura ekoizpenak lehenestea:

- Kultur ekintzak

Hartzaileak: gazteak. Lankidetzak: Kultura saila, Haur Txokoa. Helburuak:

—Euskarazko aisian eskaintza handitu.

—Gazteei, euskaraz, saio erakargarriak eskaini. Hainbat ekintza planteatu dira aurtentzako: antzerkia, **ahozkotasuna lantzea**, hitzaldiak.

—Aurtentzako «Ahoz Aho» jaialdia antolatu da eta euskarazko hainbat antzerki: *Figuranteak, Baga biga higa, Ondoko tipoa*, etab. Gainera genero-berdintasunaren gaia jorratzen duen antzerki bat ere ekarri da herrira.

- Euskarazko aisien eskaintza handitzea Hitzaro elkartearen laguntzarekin.

—Hartzaileak: gazteak

—Lankidetzak: Hitzaro euskara elkarte

—Helburuak:

* Euskarazko aisian eskaintza handitu.

* Gazteei saio erakargarriak eskaini.

Hitzaro euskara elkartearekin lankidetzan hainbat egitasmo jartzen dira martxan urtero: irakurri, gozatu eta oparitu, Ikusi-makusi, liburu-azoka, skate-ikastaroa etab.

239

🔗 Bi ekimen dira gazteentzako atalaren barruan.

- Batetik, ESEPen garapenarekin lotuta, gazteei bideratuko ekitaldiak bultzatu nahi ditugu, 2.400 euroko aurrekontuarekin. Oraindik guztiz zehaztu barik dago, baina Euskararen Aholku Batzordetik kudeatu nahi dugu. Gazteen artean euskararen erabilera areagotzeko kultur saio egokiak lantzea da helburua. Herriko jaietan edota Euskararen Egunaren bueltan antolatzea da asmoa.
- Eta bigarren ekimena gaztetxoentzako bertso-eskola da. Bi talde aritu dira aurtentzako, Kultur Etxean eta udal Mediatekan. Asteroko hitzorduez gain, honako beste ekintza hauek gauzatu dituzte: Zelaletako bertso-ekitaldietan (bertso-saio, afari eta abarretan) parte hartu; herriko auzoetako bertso-ekitaldietan ere parte hartu; gazteak eskolarteko bertso-txapelketetara eramane; gazteentzako bertso-ekitaldi berriak sortu eta abar.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «bertso eskolan ibilitakoak» 131. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

🔗 Udaberri kulturala eta Gabonak euskaraz. Maiatzean Udaberri Kulturalarekin eta abenduan Gabonak Euskaraz kultur programazioak burutu dira, bereziki haurrentzako kultur ekintzak eskainiz. Maiatzean ikuskizunak, euskarazko liburu- eta disko-azoka, tailerrak eta musika eskaini dira, eta Gabonetan, berriz, helburua herrian

E

S

E

P

udalerrietan

euskal tradizioak eta Gabonak duten harreman horren arabera ospakizunak eta ikuskizunak burutzea eta bizitzea izan da. Hainbat jardueraren bidez euskara sustatzeko modua eskaini nahi izan da, bide batez gabon giroa emanez (Olentzero bezalako euskal tradizioari lotutako ekintzak batik bat). Euskara zerbitzuaren laguntzaileak izan dira Olentzero Batzordea, herriko ikastetxeak, guraso-elkarteak, kultur- zein aisialdi-taldeak, udalaren Kultur eta Kirol saila. Gabon Jaiei testuinguruan egin diren jarduerak hauek izan dira:

- Gabonak prestatzeko eskulan-tailerra: Olentzerori gutuna prestatzeko eta Gabonetako apainketak egiteko.
- Santo Tomas eguna ikastetxeetan.
- Gabonetako jaia ikastetxeetan.
- Olentzero eguna herrian.
- Esku-pilota partidak.
- Gabon kantak kalez-kale

✎ Negu kulturala: adin guztietarako eta bereziki gaztetxo eta helduentzat. Herritar guztientzat zuzendua izan arren, batez ere gurasoei, euskaltegiko ikasleei eta Berba-lapiko mintzalagun-proiektuko kideei eremu ez formalean euskara erabiltzeko aukera izatea da helburua, euskara hutsezko kultur jarduera interesgarrien bidez. Hauetako guztiei zuzendutako kultur ekoizpenak lehenetsi dira 2014ko otsailean burututako kultur programazioa honetan, euskarak berritzeko duen garrantziagatik. Euskara Zerbitzuak programazioa honetan herriko euskaltegiaren, gazte elkartearen, Institutuaren, eta Berba-lapiko elkartearen lankidetzan izan du.

✎ Urtean zehar haurrentzako eta gazteentzako hainbat ekitaldi antolatuko dira, kalitatezkoak. Horretarako urte hasieran plangintza bat egingo da, urte osoa kontuan hartuko duena (inauteriak, jaiak, Gabonak). Urtero bezala, indar berezia egingo da Gabonetako kultur-ekitaldien antolaketan. 2014ko abenduan herrian euskara sustatze aldera ekitaldiak antolatuko dira. Asteazkenean zehar, hainbat ekitaldi antolatuko dira, adin-tarte guztiei zuzendutakoak; hala ere, nerabeengan eta gazteengan eragiten ahalegin berezia egingo da. Ekitaldiei hasiera emateko «Euskaraz bizi nahi dut» herri lasterketa egongo da. Tailerrak, ludoteka kalean, bertsolaritza eta kantagintza saioak, erakusketaren bat, hitzaldiak, eta musika emanaldiak ere izango dira. Zabalantza barik oso aukera ona izango da denok, komunean, egitarau sendo batez gozatzeko. Betiere sentimendu euskalduna azaleratuz eta garrantzitsuen dena, euskara lau haizetara zabalduz.

✎ Urteko ohiturari jarraituz, euskal kultur astearren barruan hainbat ekitaldi antolatuko dira udazken hasieran. Euskal kultura herritarrei hurreratzeko asmoarekin kultur gile ugari ekarriko dira, hainbat alor jorratzen dituztenak: euskal kantuak, umeentzako herri kirolak, antzerkigintza, tailerrak, ikastaroak. Garrantzitsuen udazken hasieran gazteentzako antolatzen diren euskal kontzertuak izaten dira. Helburua herri txiki-txiki gazteek hirietako kultur-eskaintza edukitzea da.

🔗 Ipuin-lehiaketa dago martxan aspalditik gazteentzat. Horretaz gain, haurren ekoizpena pizteko ekintza diseinatuko da.

🔗 Nazioarteko haur eta gazte liburuaren eguna: aurretik aipatu eta jarraian azalduko den bezala, Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren hirugarren helburua (hizkuntzaren kalitatea) lortzea sustatzeko, iazko moduan haur eta gazteentzako liburuaren Nazioarteko Eguna ospatuko da. Adierazpenaren eta komunikazioaren hobekuntzak hizkuntzaren kalitatea ekoizpen kulturean eta komunikabideetan, hau da, liburuetan, irratan, aldizkarietan, egunkarietan eta abarretan landuz etengabe aberastu behar du. Modu horretan herritar elebidunak, eta batez ere euskaldun berriak, beren hizkuntza-trebetasunak sendotzen, euskal kulturaren aberastasunaz konturatzen, eta euskararekiko harremanak handitzen joatea lortzen da. Ekimen horren zein ipuin-lehiaketaren bidez, hizkuntzaren kalitatea ez ezik, euskarazko literatura-ekoizpeneko kontsumoa ere sustatu nahi dugu, umeei zein gurasoei betiko ipuinak euskaraz ere irakur daitezkeela erakutsita. Proiektuaren deskribapena: apirilaren 2an, Haur-gazte liburuaren Nazioarteko eguna ospatzen da mundu guztian, Hans Christian Andersen-en jaiotza oroitzeko. Egun honen ospakizuna dela eta, Andersen-en ipuinen inguruko ekintzak eskaini nahi ditugu, batez ere umeak eta gazteak literaturara hurbildu, Andersen pertsonaia ezagutu eta literaturaren inguruan dauden beste alor batzuekin kontaktuan jartzeko. Proiektu hau 6-12 urte bitarteko haurrentzat bideratua dago. Herriko eskolako umeak KulturEtxera hurbiltzen dira, gai honen inguruko ekintzetan parte hartzeko. Aurten, Andersen idazlearen «Ezkongaiak» ipuina aukeratu da, eta hau ardatz harturik, sormen-prozesu baten bidez, helburu didaktikoak landuko dira. Programaren lehenengo pausua, umeek istorioa ezagutzea da, horretarako alde aurretik eskolara bidalita.

🔗 Plan Estrategikoaren lehentasunezko esparruetako bat irakaskuntza da, izan ere, hortxe dira herriko euskaldun gehienak, eta beraz, beharrezkoa da herriko ikastetxeekin elkarlanean aritzea. Ikastetxe bakoitzak bertan euskararen erabilera normalizatzeko barne ekintzak gauzatzen baditu ere, derrigorrezkoa da udaleko euskara zerbitzuaren laguntza jasotzea. Horregatik, aurten ere Hezkuntza lan-taldea osatu da herriko hiru ikastetxeetako ordezkari eta Berritzeguneko ordezkariarekin batera. Egunez eguneko harremanaz gain, elkarrekiko koordinazioa hobetzeko bilerak egiten ditu taldeak bi hilean behin. Bilerotan, euskara zerbitzuak abian dituen egitasmoen gaineko informazioa emateaz gain, elkarrekin egin beharrekoak lantzen dira. Gainera, ikastetxe bakoitzean egingo denaren berri ere ematen dute arduradunek, eta eskualdeko berriak Berritzeguneko ordezkariak osatzen ditu. Mendia ikastetxe publikoan Euskal Egunak ospatuko dituzte maiatzeko lehen astean. Ikastolan eta Institutuan Euskal Astea eta **abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna** ospatzeko laguntza emango da, eta Ikastolan gainera, Inauterietan egiten dituzten ekintzetan euskarazko ekintzak antolatzen lagunduko zaie. Arestian aipatutako Hezkuntza lan-taldearen beste eginbeharretako bat ikasturte amaierako jaialdiak antolatzea izango da. Goian aipatutako ekintzez gain, beharrezkoa da ikasleak ikastetxeetatik atera eta euskarazko antzezlanak ikusteko aukera eskaintzea. Horretarako adin tarte bakoitzarentzat ikuskizun bat antolatuko da.

🔗 Inauteriak: udalak urtero Inauterietako jaiak antolatzen du herriko haurrentzat. Jaiak arratsaldean egiten da, 17:00etatik 19:00etara. Saiok haurrentzako jai bat ospatzeko

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektioa sendotzea» 344. orrialdean.

osagai guztiak izaten ditu: musika alaia (euskalduna), txokolatada, mozzorro-lehiaketa, makillatzaileak, animatzailea. Sarrera doakoa da. Ekimen honekin lortu nahi diren helburuak hauek dira:

- Denbora librea pasatzeko aukera entretenigarria, osasuntsua eta aberasgarria eskaini haurrei.
- Euskararen erabilera sustatu aisialdian haurren artean.

🔗 Kultur emanaldia eskolako umeentzat: kultur emanaldia eskolako umeentzat (2-12 urtekoentzat).

🔗 Madalen sariak literatur lehiaketa. Urtero, herriko ikastetxeen artean, literatur lehiaketa bultzatzen da. Aurten, XXVIII. edizioa izango da.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburutegietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

🔗 **Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera**, hainbat auzotan euskararen erabilera baxuagoa dela nabarmentzen da; hori dela eta beharrezko jotzen da espazio horietan euskarazko ekitaldiak antolatzea eta euskara euren egitea. Horretarako umeentzako zuzendutako jarduerak antolatu nahi ditugu, horien bitartez, gurasoak ere euskarara hurbil daitezten.

🔗 Gabonetako agenda kulturala: herriko udal liburutegiak Gabonetan erabateko agenda kulturala antolatzen du haurrentzat: antzezkiak, ipuin-kontaketak, tailerrak, txotxongiloak, pailazoak, magoak. Ekimen honen helburua da haurren artean kultuarenganako zaletasuna suspertzea. Ikuskizun bi edo hiru prestatzen dira Gabonetako oportunitatean. Saioak arratsaldean izaten dira eta ordu bat inguru irausten dute. Ikuskizunak 3-12 urteko haurrentzat dira. Liburutegiak profesionalak kontratatzen ditu ikuskizunak emateko. Emanaldiak euskaraz izaten dira. Sarrera doakoa da.

🔗 Udal liburutegiak urtean zehar jarduera batzuk antolatzen ditu irakurzaletasuna sustatzeko eta liburutegia ezagutzera emateko. Egitasmo hauek, batez ere, haurrei zuzenduta egoten dira, irakurzaletasuna batez ere txikitzen pizten delako. Era berean, erabiltzen den hizkuntza euskara da. Gabonetan erabateko agenda kulturala antolatzen da herriko haurrentzako. Liburutegiak prestatutako programa horretan, antzezkiak, ipuin kontaketak, edo literaturarekin zerikusia duten beste jarduerak batzuk izaten dira nagusi. 2014-2015 Gabonetako programa oraindik ez dago prestatuta; baina seguruenik jarduerak bi egingo dira. Betiere, ezaugarriak hauek izango dira: literaturarekin lotuta egongo dira. Haurrei zuzenduta egongo da. Euskaraz egingo da. Udal liburutegian egingo da, arratsaldean. Saioak ordu bete edo ordu eta erdi iraungo du. Jarduera egiteko profesional egokiak kontratatuko dira.

🔗 Euskara sailak antolatutako ekintzak: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera, hainbat auzotan euskararen erabilera baxuagoa dela nabarmentzen da; hori dela eta, beharrezko jotzen da espazio horietan euskarazko ekitaldiak antolatzea eta euskara euren egitea. Horretarako umeentzako zuzendutako jarduerak antolatu nahi ditugu, horien bitartez, gurasoak ere euskarara hurbil daitezten.

- ✎ Haurrentzako kultur emanaldiak: apirilean udalak Pirritx, Porrotx eta Marimotots ekarriko ditu herrira. Pirritx, Porrotx eta Marimotots euskal pailazoen hirukotea da. Haurrei zuzendutako umorezko ikuskizunak eta antzezlanak ematen dituzte, non antzeztu eta abestu ere egiten duten, eta ikusleek parte hartu. Ikuskizunetan egungo gizartean diren egoera ugari biltzen dituzten. Taldea oso lotuta dago euskara eta euskal kulturarekin. Beste balore batzuk ere lantzen dituzte: pertsonen arteko aniztasuna, bizikidetza, partaidetza, ekologia. Sarrera ordaindu behar izango da (oraindik ez da erabaki zenbatekoa)

9.1.4. Elebidun pasiboak erakartzeko kultura ekintzak antolatzea

- ✎ Antolatzen diren ekitaldi eta jarduera guztietan elebidun pasiboen parte-hartzea sustatuko da. Berbalagun egitasmoaren barruan, elebidun pasiboentzako, besteen artean, kultur- zein aisialdi-jarduerak antolatuko dira hileror. **Esadazu euskaraz transmisio programan** ere elebidun pasiboentzako jarduerak antolatuko dira.

Esadazu euskaraz. Beste hau ere ikusi:

- ««Esadazu euskaraz» egitasmoa» 11. orrialdean.

- ✎ Kultura-ekitaldi mistoak. Era honetakoak: Taberna ibiltaria. Aulki hutsak. Erdaldun-berrien kluba.

- ✎ Euskara zerbitzuak abiarazten dituen programa guztietan ahalegin berezia egingo dugu elebidun pasiboak erakartzeko. Izan ere, herrian ezagutza-datuak altuak diren arren, erabilera oso apala da, euskaldun askok ez baitute konfiantza nahikorik euren buruan euskara erabiltzeko. Esate baterako, hauetako asko gurasoak izanik, «Denok euskaraz» programaren barruan, familia-tailerrak antolatuko dira urte osoan zehar, eta tailer hauetan gurasoek parte hartze aktiboa izango dute haurrekin batera, apurka-apurka konfiantza har dezaten eta jabetu daitezen familian euskara erabil dezaketela. Helburu bera bilatuko dugu euskara ikasten ari diren helduekin; euskararen erabilera, gehienetan, euskaltegi barruko gelara mugatzen baitute. Horretarako, **«Euskara plazara» egitasmoaren** bidez, euskara euskaltegietatik kalera ateratzen saiatuko gara.

Euskara plazara. Beste hauek ere ikusi:

- «euskara plazara» 85. orrialdean.
- «euskara plazaratzearen» 113. orrialdean.
- «Euskara plazara: Euskara umeengana gerturatzea» 188. orrialdean.
- ««Euskara Plazara» programa» 196. orrialdean.
- «herrian euskara plazara atera dadin» 217. orrialdean.

- ✎ Herriko ikastetxeetako guraso elkarten bidez zuzendutako ekintza batzuk eskainiko zaizkie guraso elebidun pasiboei: kantu-tailerrak, sukaldaritza-ikastaroak eta abar.

- ✎ Euskal kantutegi tradizionala ikasteko ikastaro hau herriko aisialdi agendan dauden euskarazko arnasguneetako bat bihurtu da. Euskalduna izan zein erdi-euskalduna izan, berdin dio, ikastaroa euskaraz da eta hara doazen guztiak sartzen dira dinamika horretan. Aukera ezin hobea eskaintzen die euskaldun berriei lotsarik gabe euskarazko giroan sartzeko, eta lagun-talde euskalduna sortzeko. Hilean behin egiten da (lehenengo barikuan) eta euskal kantutegi tradizionala ikasteko, abesteko eta horren gaineko informazio osagarria (hau da, kulturaren inguruko datuak) jasotzeko sortu zen. Ordu bi inguruko iraupena izaten du: ordubete txoko batean kantak entseatzeko, eta beste ordu bete kanta-poteoan herriko kaleetatik. Oso talde finkoa lortu da eta herriko kultura-egutegian sartuta dauden beste ekimen batzuetan parte hartzen du, kasurako, San Pedro jaietan, Euskararen Egunean.

- 🔗 Oskorriren *Pub Ibiltaria*. Jendeak abestu dezan, abestien letra jartzen da pantaila batean eta esku-orriak banatzen dira. Dagoeneko ez da halakorik.
- 🔗 Urteari agur euskaraz. Urte amaiera, Olentzero eta Gabon jaietakoez gain, besteak beste eta oroz gain, opari garaia ere izaten da eta, horretarako, herrian, bi elementu erreferentzial dira: herriko azoka eta Olentzero bera. Horiek horrela, zabalkundea emango zaie biei, baita programa bereziak antolatu ere, ahalik eta jenderik gehienak haien berri izateko eta, kasuan kasu, baita dastatu ahal izateko ere.

9.2. Euskarazko sorkuntza sustatzeko neurriak hartzea

9.2.1. Sorkuntzan eta haren hazkundera eragiten duten faktoreen inguruko azterlana egitea

- 🔗 Euskarazko sormena sustatzeko ekintzak bultzatuko dira. Garrantzitsuenak Aste Santuko arte-eszenakoen sorkuntza tailerrak izaten dira.

9.2.2. Euskarazko kultura produktuen eskaintza dibertsifikatu eta aberasteko formulak identifikatu eta aplikatzea

- 🔗 Euskara sustatzeko programa berezietan ikastetxeak ere parte hartzera bultzatzea: «Euskara zine aretoetara». Euskarazko kultura produktuen eskaintza eta euskaraz bizitzen lagunduko duten ohiturak bultzatzeko **Euskara Zine Aretoetan programa** prestatu da. Programa honen bidez, herriko ikastetxeei euskarazko filmen inguruko lanketa egiteko aukera ematen zaie. Honekin zera lortu nahi dugu: euskal ikasleen zine zaletasuna bultzatzea, eta ikasleak euskarazko zinearen ikusle izaten ohitzea. 14 bat film emanaldi eskainiko dira Amaia Kultur Zentroan, haur eta gazteek, zeharlerroak landuko dituzten unitate didaktikoaz lagunduta ikusiko dituztenak. 3.351 haurrek hartzen dute parte.

- 🔗 8-16 urte bitarteko gaztetxoenen artean euskarazko sorkuntza sustatu nahian, abenduan herriko lehenengo ipuin-lehiaketa antolatuko da. Euskarazko sorkuntza sustatu nahia euskarazko kultura ekoizpenak kontsumitzeko pizgarrien sistema bat eratzearekin uztartu gura da. Horrela, irabazleei euskarazko produktu sorta bana banatzea aurreikusten da.

- 🔗 «Kalesareak», gazteek eurek egindako dokumentala, erakutsi eta horren osteko eztabaida edo foruma antolatzea.

- 🔗 **Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu** dadin ekitaldiak antolatzea: Gipuzkoako Eskolarteko finala eta Gipuzkoako Bertso Eskolen Eguna antolatzea herrian.

Euskara Zine Aretoetara. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskara zine aretoetara» 57. orrialdean.
- «Euskara zine aretoetara programa» 61. orrialdean.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «bertso eskolan ibilitakoak» 131. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Beinke bertso eskola» 251. orrialdean.

9.2.3. Euskarazko sorkuntza bultzatzeko egitasmoak (sariak, lehiaketak eta abar) abian jartzea edo indartzea

✎ Augustin Zubikarai Nobela saria. Beka deialdia, Elkar argitaletxearekin batera antolatuta. Udalak eta Elkar argitaletxeak euskal kultura aberasteko eta idazle hasi berrien lana bultzatzeko, Augustin Zubikarai saria antolatzen da 2001az geroztik. Nobelak sortzeko beka bat da. Udalak ematen du beka (6.000,00 euro) proiektu irabazlea izendatutakoan eta urtebeteko epea du egileak, aurkeztutako laginetik abiatuta, nobela gauzatzeko. Urtebeteko epea amaitutakoan eta epaimahaia oniritzia eman eta gero, Elkar argitaletxeak argitaratzen du liburua herriko azokarako. 2.000 aleko argitalpena egiten da.

✎ Ipuin Rallya: herriko ikastetxeekin lankidetzan antolatuta. Augustin Zubikarai idazlearen omenez euskaraz idatzitako ipuinen lehiaketa bat egin izan da herrian 13 urteetan. 2010ean, 14. edizioan, bide berriak hartuta, Letren Jaialdiaren I. edizioa egin zen. Letren Jaialdiaren baitan zenbait formatu erabili ziren, betiere literatura modu atsegin eta erakargarrian helarazi nahirik herriko gazteei: 2010ean eta 2011n jendaurreko ekitaldi bat egin zen, irakurketa, musika eta jai giroa bateratuz.

✎ 2012az geroztik, berriz, Idazlan-Rallya egin da. Ikastetxe guztietako ikasleak mailaka banatu eta herriko hainbat tokitan elkartzen dira eginkizun berarekin: guztiek ordubeteko denboran ipuin bat idatzi behar dute, momentuan bertan, idazten hasi aurretik emandako esaldi bat erabiliz. Herriko ikastetxeekin batera bideratutako ekitaldia da: parte hartzen dute Lehen Hezkuntzako 5. eta 6. mailatik Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako azken mailarainoko ikasleek. Eginkizun horretarako, ikastetxeen lana erabakigarria da, bertatik animatzen baitituzte ipuinak landu eta idaztera.

✎ Euskal kantuen saioak: euskal kantuak bultzatzeko asmoz, hilero-hilero kalean kantu-saioak antolatzen dira, eta egun berezietan, jaietan edo ferietan, saio bereziak egiten dira.

✎ Ikerlan-beka. Ikerketarako deialdi honetan munduko edozeinek har dezake parte. Ikerlanaren gaia Gipuzkoari dagokion edozein zientzia alorretakoa izan daiteke. Euskarazko eta ez euskarara itzultitako ikerlan originalak izan behar dute, eta beste inon saritu eta argitaratu gabeak izan behar dute. Ikerlan-beka hau 1990. urtean hasi zen sustatzen eta dagoeneko 23 liburu eman ditu. Aukeratzen diren ikerlan proiektuak bideratzeko hiru puntuok izango dira kontuan:

- Eduki zientifikoa azalduko du.
- Ikerlana ISO arauen arabera aurkeztutako material trafiko eta bibliografia zehatzez hornitu beharko da.
- Euskara zuzen eta egoki erabili (Euskaltzaindiaren erabakien arabera).

Beka 7.000 eurokoa izango da. Urtebeteko epea izango dute ikertzailek ikerlana erabat bukatuta entregatzeko. Ikerlana argitaratu egingo denez, argitalpenerako beharrezkoak diren baldintza guztiak betez bukatuta egon beharko da.

E

S

E

P

udalerrietan

Gu ere bertsoan. Beste hauek ere ikusi:

- «Gu ere bertsoan» 56. orrialdean.
- «Gu ere bertsoan proiektua» 61. orrialdean.
- «Gu ere bertsoan programa» 117. orrialdean.
- «Gu ere bertsoan egitasmoa» 172. orrialdean.

Beste hau ere ikusi:

- «ArgiHizkiak» 327. orrialdean.

🔗 **Arabako Bertsozale Elkartearekin** batera eskolako 5. eta 6. milakoentzat «gu ere bertsoan» egitasmoa jarri da abian. Egitasmo honen bidez bertsozaletasuna baliatuko da ume eta gaztearekin batera euskarazko sorkuntza bultzatzeko.

🔗 **ArgiHizkiak literatura-lehiaketa** da, euskaraz. Testu laburrak idatzi beharko dira argazki batzuetan oinarrituta. «Argazki», «erretiratu», «potret» edo «fotografia» hitzak erabiltzen dira euskaldunok grezieraren «photos» (argia) eta «graphis» (marrazkia, idazkera) hitzekin sortutako «fotografia» hitza adierazteko. «Argiarekin marraztea edo idaztea» da, beraz, «fotografia» hitzaren jatorrizko esanahia. Lehiaketak bi helburu lortu nahi ditu: alde batetik, jendea euskaraz idaztera eta irakurtzera animatzea; eta, bestetik, Uribe Kostako argazkilariak eta euren lana sustatzea eta zabaltzea.

🔗 Bertso-paper lehiaketa: 11 eta 18 urte bitarteko gazteen artean bertsozaletasuna sustatzeko helburuz, hamaikagarrenez antolatuko da aurtengo bertso-paper lehiaketa. Lehiaketa honetako irabazleek bertsozaleen lantzen jarraitzeko materiala eta bertso-udalekura joatea dute sarritzat. Bertso-ekitaldi baten bidez banatzen dira sariak eta bertso irabazleak jaietako liburuan argitaratzen dira. Arrakasta handia daukan lehiaketa da.

🔗 Denok dakigu gaur egungo ume eta gazteek gero eta gutxiago idazten dutela, eta, hori kontuan hartuta, urtero idatzizko erabilera bultzatzeko ipuin-lehiaketa hau antolatzen da. Populazio guztiari zuzenduta dagoen arren, parte hartzen duten ia guztiak ume eta gazteak dira (%95 baino gehiago) eta, egia esan, arrakasta handia dauka herritarren artean. 2014an adibidez 565 ipuin aurkeztu ziren eta hurrengo urteetan ere kopuru hori mantentzea espero da. Irailean eskolei lehiaketaren nondik norakoak aurkeztu zaizkie, umeei eta gurasoei azal diezaieten, eta irailaren bukaeran 8.500 ale banatzen dira lehiaketaren oinarriak azaltzeko. Institutuko gazteen artean ere egiten da zabalkundea eta egia esan 30 bat gaztek beti aurkeztu dituzte lanak. Baina nerabe gehiagok parte har dezaten, hurrengo bi urteetako lehiaketetara begira, institutuko gazteak bultzatzeko, ahalegin berezia egin nahi dugu, beraingana joz eta idaztera animatuz. Gaur egun herrian erreferente da ipuin-lehiaketa hau, urtero 500 ipuinetik gora aurkeztu baitira. Honekin lotuta gainera, 3 urtetik behin irabazleen ipuinak bildu eta liburu batean argitaratzen dira. Irabazleei etxetara bidaltzen zaie liburua. Euskaltegi, liburutegi, ludoteka eta ikastetxetara ere banatzen dira liburuak, jendeak umeen ipuinak irakur ditzan, eta euskaltegiko eta ikastetxetako irakasleek ere gelan erabil ditzaten. (Azken ipuin-bilduma iaz argitaratu genuen). Azken finean euskaraz idaztea eta irakurtzea da egitasmo honen bitartez lortu nahi dena.

🔗 Bertso-paper lehiaketa eta, bestetik, *Ipuin-lapikoa*. 11 eta 18 urte bitarteko gazteen artean bertsozaletasuna sustatzeko helburuz, hamargarrenez antolatzen da bertso-paper lehiaketa. Lehiaketa honetan parte-hartzaile guztiak jasotzen dute sari bana eta irabazleek bertsozaleen lantzen jarraitzeko materiala eta bertso-udalekura joatea dute sarritzat. Bertso-ekitaldi baten bidez banatzen dira sariak eta bertso irabazleak jaietako liburuan argitaratzen dira. Arrakasta handia daukan lehiaketa da. Ahozko transmisioa lantzeko eta indartzeko egitasmo honi 2011n eman zitzaion hasiera, eta emaitza ikusirik, sortu den taldea gogotsu dabilela eta jende berria hurreratu denez, *Ipuin-lapikoa* deitu zaion tailerra aurrera doa aurtengo ere.

Zentzua badauka, izan ere, transmisioa hizkuntzaren bidez eta herriko hizkeran egiten da, herriaren izaera, gu egiten gaituena erabiltzen da, eta horrela hizkuntzarekiko eta gizartearekiko lotura emozionala lortzen da: esparru guztietan euskararen hiltun bihurtuko gaitu. Beraz, arlo komunikatiboaren azalera eta funtsa jartzen dira martxan zuzenean ahozko ipuinen bitartez eta are gehiago gertukoei entzuten bazaie, hitzak, ahoz emanak, iragan eta orainaren arteko zubia egiten duelako. Transmisio honek, eraginkorra izateko, hartu-eman bizia, emozionala behar du. Zuzena eta solaskide naturalak direnak eginikoa. Zorionez badaude herrian horren lekukoak direnak. Modu orokorrean esanda, egitasmo honen helburu nagusia hau da: «dagona eman» edo «dakiguna esan», orain arte horretarako erabili izan diren esparru naturalak berreskuratuz: etxea eta kalea. Egitasmo pilotu gisa hasi zena ikasturte honetan indartu eta zabaldu dugu.

🔗 Igartza literatur-sorkuntzarako beka eta irakurketa-tailerra: helburu nagusia idazle gazteen artean idazteko zaletasuna bultzatzea da. Eta horrekin batera herriko literatur zaletuak euskarazko literatura irakurtzen zaletzea. Udalak, CAF enpresak eta Elkar argitaletxeak elkarrekin antolatutako lehiaketa da. Udalak, antolakuntza eta azpiegitura eskaintzen ditu eta aurkezpenerako liburuak erosi; CAF enpresak irabazleari 6.000,00 euroko saria ematen dio eta Elkar argitaletxeak liburuak argitaratzen du. Urtero otsailean argitaratzen dira oinarriak eta ekainaren 30a izaten da lanak entregatzeko epe-muga. Parte-hartzaileek 35 urte baino gutxiago izan behar dituzte eta ezin dute helduentzako literaturan liburu bat baino argitaratuta eduki. Beka izanik, parte-hartzaileek proiektu bat eta lagin bat aurkeztu behar dituzte. Ondoren, urte bete izango du irabazleak lana amaituta entregatzeko, eta beste sei hilabete edizioa prestatu eta liburuak argitaratzeko. Irabazleak, kasurik gehienetan, euskal kultur munduan ezagunak izaten dira (lehendik idazle ezagunak, bertsolariak, egunkarietako kolaboratzaileak eta abar) eta liburuak Elkar argitaletxeak argitaratzen duenez, zabalkunde eta publizitate handia egiten zaio. Hori aprobetxatuz, herrian irakurketa-taldea osatu da Igartza sariko irabazleen liburuak irakurri eta idazlearekin solasaldia egiteko.

🔗 Literatur Lehiaketa egiten da duela 32 urte. Bi maila dira: 16 urtetik beherakoentzat bata eta gorakoentzat bestea. Aurkeztutako lanen kalitate literarioa epaitu eta saritu egiten da.

🔗 Euskal Txiste Grafikoen Lehiaketa: euskal txiste grafikoa bultzatzeko asmoa duen lehiaketa. Lanaren umorea eta marrazkiaren kalitateaz gain, hizkuntzaren zuzentasuna ere hartzen da kontuan. Hiru maila: 12 urtetik behera, 12-16 tartekoak, eta 16tik gorakoentzat.

🔗 Mikoleta XXVI. Ipuin-lehiaketa: herrian erroldatutako ume-gaztetxoei zuzendua, lau kategoria bereizita. Aurten egundoko gorakada izan da parte hartzaileen kopuruan, 892tik 1.240ra. Liburuak argitaratzen da idazlan sarituekin eta parte hartzaileen zein ikastetxeen artean banatu. Bidean da aurten (azaroa-abendua) martxan jartzeko lehiaketa, gazteei zuzendua eta herriaren inguruko galderez osatua, oraindik izena ez duena, 12.000,00 euroko aurrekontua izango duena.

🔗 Udalak 13 urtez jarraian antolatuko du aurten ere Teodoro Hernandorena ipuin-lehiaketa. Sei urtetik hasita bost mailatan sailkatzen dira parte-hartzaileak. Urtetik

E

S

E

P

udalerrietan

Ahozketasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko» 55. orrialdean.
- «Ahozketasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahozketasuna» 67. orrialdean.
- «ahozketasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «Ahozketasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahozketasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.
- «ahozketasuna, bat-bateketasuna» 260. orrialdean.

urtera handitzen ari da parte-hartzaileen kopurua. Iaz, esaterako, 381 ipuin jaso genituen. Teodoro Hernandorena herriko semea nor izan zen eta zer egin zuen zabaldu nahi izaten da lehiaketa honen bidez, eta, bide batez, idazteko zaletasuna piztu herritarren artean. Horrez gain, ikasturtean zehar, herriko ikastetxeetako LH5 eta LH6ko haurrek bertsolaritza eta **ahozketasuna lantzeko tailerrak** jasotzen dituzte. Bertsozale elkarteak zuzentzen du ekimena. Unai Mendizabal herriko bertsolaria da tailerrak ematen dituen, hamabostean behin.

🔗 Maiking komiki-tailerra: modu horretan herritar elebidunak beren hizkuntza-trebetasunak sendotzea, euskal kulturaren aberastasunaz konturatzea, eta euskararekiko harremanak handitzea lortzen da. Eta, aldi berean, euskarazko literatura-ekoizpenari lagunduko zaio. Komiki digitalaren tailerrak orain dela 7 urte hasi zen proiektu batean du oinarri; hasieran, komikigintza ohiko moduan lantzea zen proposamena, elebiduna (gaztelania eta euskaraz). Marrazketa edo collage bidez sortzeko aukera ematen zen, sormena, irudi-eraikuntza eta narrazio-teknikak lantzeko asmoz (gidoia eta story board-a tarteko). Hiru urteko esperientzia izan eta gero, ordea, euskaraz soilik egitea erabaki genuen eta marrazketa alde batera utzita argazkigintza eta edizio digitalaren bidez lantzeko aukerari ekin. Horren bidez lortu dena zera da:

- Gidoia eta story board-a lantzeko euskararen erabilera osoa; jatorrizko narrazioa zein ikasleen arteko lana euskaraz soilik egiten da, naiz eta azken emaitza (komikia) mutua izan. Jarduerak euskara hutsezkoa izan behar du.
- Talde-lana eta eginbeharren koordinazioa; argazki bidez lantzen denez, gidolari eta zuzendari izateaz gain ikasleek kontaketa aktore eta protagonista izan behar dute, eta tailerraren alde erakargarrietako bat hori izaten da.

🔗 Ipuin-lehiaketa: lehiaketa honek gazteen artean euskarazko sormena, irakurzaletasuna eta literaturzaletasuna piztea du helburu. 14 eta 29 urte bitarteko idazle guztiek har dezakete parte. Beste hainbat lehiaketa jar daiteke martxan. Kontuan hartzekoak dira aurkezten diren lanen kopurua eta kalitatea, eta liburuaren aurkezpena joaten den herritar kopurua. «LHko 3 eta LHko 6 bitarteko herriko ikasle guztiek parte hartzen dute, eta DBH eta Batxilergoko eskualdeko ikasle guztiek. Batxilergoan poesia eta prosa saritzen dira eta gainerako mailetan prosa, eta 2009-2010 ikasturtetik aurrera bertsoa ere saritu da.

🔗 «Gu ere bertsotan»: gazteen artean bertsolaritzaren bidez **ahozketasuna edo ahozko komunikazioa lantzea da ekimen honen helburua**, modu ludikoan, hitzarekin jolas eginez, betiere euskaraz adierazkortasun zabalena eskuratzeko bidean. Euskararen erabilera naturala sendotzea du helburu ekimenak. Lehen Hezkuntzako 3. zikloko ikasleei eskaintzen zaien ekimena da, eta irakaslea da taldeak dinamizatzen dituen. Ikasturte osoan zehar bertsoak osatzeko teknika irakasten da, eta maiatzean, urteko ekimenaren bukaera modura, bertsoz betetako bi ekitaldi egingo dira Kulturgunean, eta, taula gainean nahiz entzule gisa, ehunka gaztetxok parte hartuko dute. Guraso eta familia-kide helduak ere dozenaka izango dira ekitaldi horretan. Gero eta arrakasta handiagoa duen egitasmoa da. Gastu osoaren %85-%90 da udalak finantzatzen duena. Udalaren aurrekontuan udalaren gastua baino ez da azaltzen, eskolek ordaintzen baitiote gainontzeko %10-%15, zuzenean, Bertsozale Elkarteari.

🔗 Gutun lehiaketa: urteak daramatzagu mankomunitatearen laguntzaz gutun-lehiaketa antolatzen. 4 mailatan banatzen dira parte-hartzaileak, 6 urtetik hasita. Aste Santu aurretik egiten da deialdia, eta apirilaren amaierara arte egoten da lanak aurkezteko aukera. Ondoren, ekainean egiten da sari-banaketa. Hiruzpalau urteren buruan, urte horietako lan saridunak argitaratzen dira liburuxka batean, eta bailarako etxe guztietara banatzen dira.

🔗 Ipuin-, bertso-, olerki-lehiaketa euskarazko sorkuntza bultzatzeko: haur eta gazteentzat ipuin, bertso eta olerki lehiaketa antolatuko da. Hiru kategoriatan: haurrak, DBH eta nagusiak. Kategoría bakoitzeko irabazleek saria izango dute. Eta irabazle guztien lanekin liburuxka argitaratuko da. Kategoriaz kategoría egokituta, besteak beste, honakook baloratzen dira: hizkeraren naturaltasuna, zuzentasuna eta aberastasuna, estiloa, mezuaren sakontasuna eta originaltasuna. Ez dira baloratuko euskaraz oker idatzitako lanak. Hau Gabon sasoian egin da. Horrez gain herriko istorio zaharrak arakatu eta Apustuak liburua egin da DBH-ko ikasle eta guraso elkartearen laguntzarekin. Guraso batek irudiak jarri ditu, udalaren esku zuzenketa eta argitalpena.

🔗 Irakurzaletasuna sustatzeko lehiaketak: udal liburutegiak urtean zehar jarduera batzuk antolatzen ditu irakurzaletasuna sustatzeko eta liburutegia ezagutzera emateko. Egitasmo hauek, batez ere, haurrei zuzenduta egoten dira, irakurzaletasuna batez ere txikitzen pizten delako. Era berean, erabiltzen den hizkuntza euskara da. 2010. urtetik aurrera liburutegiak mikro-ipuin lehiaketa antolatzen du. Lehiaketa urtero sasoi berean egiten da: martxoan oinarriak argitaratu, eta Liburuaren Nazioarteko Egunean (apirilaren 23an), liburutegian egun hori ospatzeko egiten diren jardueren ondoren, irabazleen izenak eman eta sariak banatzen dira.

- Aurten «V. Mikro-ipuin lehiaketa» egin da eta ezaugarri hauek izan ditu:
 - Bi kategoría: A kategoría (2006-2007 urteetan jaiotakoak) eta B kategoría (2002-2005 urteetan jaiotakoak)
 - Ipuinaren luzerak orrialde bat edo bikoia izan behar du.
 - Mikro-ipuinen gaiak oinarrietan proposatutako irudian inspiratuta egon behar dute. Irudia liburutegiko liburu baten ilustrazioa da.
 - Ipuinak euskaraz idatzi behar dira.
 - Irabazleak udalaren euskara zerbitzuak (UEMA) erabakitzen ditu.
 - Sariak hauek dira:
 - * A kategoría: «Herri ipuinak» liburua
 - * B kategoría: «Bertsoz bertso» bideojokoa eta Xaxuxar bildumaren 3 ale.
- Aurten, gainera, Marrazki-lehiaketa eta Argazki-lehiaketa antolatu dira. Hauek dira beren ezaugarriak:
 - Marrazketa-lehiaketaren partaideen adina: 2005-2002 urteetan jaiotakoak.
 - Argazki-lehiaketaren partaideen adina: 2001-1998 urteetan jaiotakoak,
 - Gaia: oinarrietan proposatutako testuan inspiratuta egon behar du. Testua liburutegiko liburu euskaldun batetik hartuta dago.

E

S

E

P

udalerrietan

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisaldi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisaldi jarduerak» 322. orrialdean.

🔗 Marrazketa-lehiaketaren saria: marrazteko kutxa

🔗 Argazki-lehiaketaren saria: kamara digitala

🔗 Julene Azpeitia lehiaketa: 1983an hasi zen udala gazteentzako literatur lehiaketa hau antolatzen. Julene Azpeitia Lehiaketa izen bereko irakasle euskalduna gogoratzeko antolatzen da. Julene, zumaiarra jaiotzez, gerra aurrean aritu izan zen eskualdeko eskoletan euskara irakasten. Horregatik, lehiaketa honetako atalik gehienak gazteei zuzenduta daude, izan ere, Julenek gazteak hezten eta euskalduntzen jardun baitzuen urteetan zehar. Honela, lehiaketak bost atal ditu, lehenengo laurak 18 urtera bitarteko gazteei zuzenduta dago, eta bertan hartu dezakete parte herriko eskoletan ikasten diharduten haur eta gazteek eta, halaber, herritik kanpoko ikastetxeetan ikasten ari diren haur eta gazte herritarrek. Bosgarren atala 18 urtez gorakoei zuzenduta dago eta bertan edozeinek hartu dezake parte, herritarra izan zein izan ez. Helburuak: herriko eskola-ume eta gazteen arloan (LH eta DBH) euskaraz idazteko zaletasuna bultzatzea. Ume eta gazteak euskaraz idatzi eta irakurtzeko motibatzea (irakurtzeko zaletasuna bultzatzeko asmoarekin, 14 urte arteko gazteentzako sariak liburu sortak dira). Aurrekoarekin lotutako helburua da Julene Azpeitia Lehiaketa Euskal Herri osora hedatzea, 18 urtetik gorako sailean Euskal Herri osoko parte-hartzailei ateak irekiz.

🔗 Prosa- eta poesia-lehiaketa: helburua irakurzaletasuna, idazmena eta sormena bultzatzea da. 8-18 urte bitarteko oihartzuarekin parte har dezakete. Ikastetxeetan lantzen da. Abenduan, herrian urtero ospatzen den Txerri Egunean, izaten da sari-banaketa. Lan irabazleekin argitalpena egiten da, eta ikastetxeetan adin horretako ikasle guztiei banatu. Aurten XXVII. edizioa izango Litzateke, baina murrizketak direla-eta ez dakigu zer gertatuko den ekintza honekin. Iaz egin genuen, baina ez da argitaratu, gastua murrizteko. Momentuz bide berari jarraituko zaio. Aurrekontuan sartuta dago, baina ez da aurreikusten gastu hori egitea.

🔗 Rikardo Arregi Kazetaritza Saria: Euskal Herri osora hedatutako saria da, eta kazetaritza lanen txukuntasun, berrikuntza, egokitasuna eta abar saritu nahi dugu. Bi sari nagusi daude: Rikardo Arregi Kazetaritza Saria, eta Kazetari Gaztea Saria (27 urte bitartekoentzat).

🔗 Santixabel bertsopaper-lehiaketa: euskarazko ahozko produkzioa bultzatzeko helburuarekin bertsopaper-lehiaketa antolatzen da herrian. Aurten XXXVIII. lehiaketa antolatu da. Hauek dira lehiaketan parte hartzeko baldintzak:

- Herritarra izatea.
- 6-10 bertso artean idaztea.
- Gaia libre da.
- Aurkeztutako lana inoiz argitaratu gabea izatea.

Sariak hauek izango dira:

- Lehenengoa: 200 euro eta txapela.

- Bigarrena: 150 euro.
- Hirugarrena: 100 euro.

Lehiaketa nork irabazi duen aditzera emateko, bertso saio bat antolatzen da herrian.

🔗 Kultur Etxeak bidera ditzakeen diru-laguntza deialdietan irizpideak txertatu beharko lirateke euskarazko sorkuntza bultzatzeko. Horrek hausnarketa berezia eskatzen du, deialdietako baldintzetan islatze aldera.

🔗 **Beinke bertso eskola:** eskola honen xedea da **eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea**, eta bidenabar, herriko haur eta gaztetxoek artean bertsolaritza sustatzea, eta gai hori gogoko dutenei jarduera horretarako esparru eta tresna egokiak eskaintzea. Hori guztiori lortzeko, dinamika ludikoa eta dibertigarria erabiltzen da; helburu akademikoak lortzeaz gain, ekintza honetan parte hartzen dutenek tarte atsegin bat igaro dezaten.

🔗 Bertsogintza: eskualdean bertsolaritza sustatzeko asmoz, mankomunitatea Bertsozale Elkartearekin elkarlanean arituko da. Helburua eskualdeko herrietan bertso-munduan ari diren elkarte eta eskolak harremanetan jartzea da. Bestalde, eskualdeko bertsolari gazteentzat plazak lortu nahi ditugu. Horretarako, auzoetan galdu diren bertso-saioak berreskuratu nahi ditugu eta horiek baliatu gazteek jendaurrean kantatzeko.

🔗 Bertsolaritza-egitasmoa: eskualdea bertsolari-harrobia dela esan genezake: herrian bertan, oihartzun handiko bertsolari bi dira, biak Bizkaiko txapeldun izanikoak. Edozein modutan, bertsoetarako zaletasuna, agian, ez da horren handia herrian eta, horregatik, bertsolaritza ezagutarazi eta bultzatzeko egitasmo hau. Bertso-emanaldiak antolatzeaz gainera, **ahozkotasunari buruzko hitzaldiak**, erakusketak eta bestelako ikuskizunak ere antolatzen dira. Halaber, herriko eta eskualdeko bertsolariei aukera eskaintzea da asmoa. Badira urte batzuk, herrian, urteko sasoi bitan gutxienez, bertso-saioak antolatu eta ematen direla. Herriko jai jendetsuenak diren neurrian saioak antolatzen dira Euskal Astearen barruan eta San Fausto herriko patroiairean jaietan. Aurten, Euskal Astea ez da saiorik egiteko aukerarik izan. Honez gain, aipatzeko da herriko kafe antzokiak, maiatzean, DF Bertsozale eskola antolatu duela bosgarren urtez, Eskualdeko zaleei eskainitakoa bertsolaritzari buruzko ezagutza sakontzeko modu jostagarri eta parte-hartzailean. Halaber, Berbarok herriko kafe antzokian urteetan antolatzen duen urteko azken bertso-saioa arrakastatsua izan da. Ekimen biak diruz laguntzen dira deialdiaren bidez.

🔗 Eskolen arteko Bertso Eskola eta Bertso Eskola.

- Eskolen arteko Bertso Eskola: Herriko eskoletan burutzen den ahozkotasunaren eta bertsolaritzaren ekimenaren osagarri moduan, Bazkunak DBH eta Batxilergo ikasleei ere eskaintzen dizkie bertso-eskolak asteen behin, ikastetxeetan bertan. Jon Beloki da irakaslea, eta udalak hartzen du bere gain Kultur Bazkunak aurkezten duen urteko kostua.

Bertso eskola Beste hauek ere ikusi:

- «Bertso eskola» 61. orrialdean.
- «Taket bertso eskola» 66. orrialdean.
- «herriko bertso eskola» 84. orrialdean.
- «bertso eskolan ibilitakoak» 131. orrialdean.
- «Bertso tailerra» 165. orrialdean.
- «Bertsogintza» 238. orrialdean.
- «Bertso eskola girotzeko eta bertsolaritzaren inguruan giroa sortu» 244. orrialdean.

Ahozkotasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gainditzeko» 55. orrialdean.
- «Ahozkotasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahozkotasuna» 67. orrialdean.
- «ahozkotasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «Ahozkotasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahozkotasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahozkotasuna, bat-batekotasuna» 260. orrialdean.

- Bertso Eskola: Bazkunak helduei ere eskaintzen die bertsolaritzan trebatzeko aukera, astean behin herriko kulturegunean. Unai Muñoa da irakaslea, eta eskolartekoan bezalaxe, Kultur Bazkunak kudeatzen du egitasmoa eta udalak kostua hartzen du bere gain.

🔗 Juanita Ibaibarriaga: herrian euskararen alde lan handia egin zuen Juanita Ibaibarriagaren omenez gazte zein helduentzako literatur-sari hau egiten da. Sari honen helburua herritarren artean euskaraz idazteko zaletasuna piztea da. Horretarako modalitate bi sortu dira, batean Lehen Hezkuntzako 3., 4., 5., eta 6. mailako ikasleentzat, eta bigarren modalitatea 16 urtetik gorako ikasleentzat.

🔗 Olentzerori gutuna: lehiaketaren helburua herritarren artean euskararen erabilera komunikazioetan bultzatu eta suspertzea da. Antolatzaileek ekimena bideratzeko lehiaketaren formula ez erabiltzea erabaki dute. Horren ordez, parte hartzaile guztien artean sariak banatuko dituzte. Ekimenaren oinarrietan jasotzen denez, edozein pertsonak har dezake parte. Eskutitza euskaraz idatzita egon behar du. 12 urtetik gorakoentzako kasuan, gutunak gutxienez orrialde beteko luzera izango du. Parte-hartzaileak, ezinbestean, izen-abizenak, adina, telefonoa eta helbidea jarri behar ditu. Gutunak udal liburutegian jartzen den Olentzeroaren gutunontzian utzi ahal izango dira.

🔗 Piropo-lehiaketa: honen helburua herritar guztion artean euskararen erabilera, modu sortzaile, adierazkor, ez-sexista eta ludiko batean bultzatzea da. Parte hartzaileek papertxo batean euskarazko piropoa idatzi behar dute. Horrekin batera, adina eta berarekin harremanetan jartzeko telefonoa ere adierazi behar ditu. Guztia paperean idatzi eta gero, papera liburutegian jartzen den kutxatxoan sartu beharko du. Lehiaketa honetan parte hartzeko beste bidea piropoa.net posta elektronikora bidaltzea da.

🔗 Bertso-afaria: herriko bertsolariei zuzendutako bertso-afariaren haritik, aurten ere beste bertso-afari bat antolatuko da, oraingoan herriaren 400. urteurrena gaitzat izango duena. Horretarako herriko eta eskualdeko bertsolari gazteak batzartuko dira Kultur-gunean eta historiari errebaso moduko bat egingo diote.

🔗 Euskarazko sorkuntza bultzatzeko egitasmoak (sariak, lehiaketak) abian jartzea edo indartzea: orri-markagailuen lehiaketa: Helburuak: lehiaketa hau, herriko institutuak eta Herri Bibliotekak, gazteen artean irakurketa eta euskararen erabilera bultzatzeko helburuarekin antolatzen da. Parte-hartzea: lehiaketa honetan herrian erroldatuta dauden edo herrian ikasten duten gazteek parte hartu ahal izango dute, DBHko 1. Mailatik Batxilergoko 2. mailara bitarte. Irudia, gaia eta lema: Orri-markagailuak, irudi originala eta lema bat izan beharko ditu. Gaia: irakurzaletasuna. Lema: euskararen erabilera bultzatzeko esaldi bat.

🔗 Sorozabaletik Mendiluzera Sorozabal eta Mendiluze bertsolari andoaindarrei esker ona adieraztea izandako ibilbideagatik: horretarako ekimen instituzional bat burutuko da eta jarraian bertso-afaria. Azkeneko horretan bi bertsolariez gain beren belaunaldiko beste bertsolariei ere egingo zaie errekonozimendua. Antolaketa AEK euskaltegia, Aiurri eta Bertso Eskolarekin batera egingo da.

- ✎ Taupada antzerki-taldeari diru-laguntza: herriko antzeztalde bakarra da Taupada, eta udalak antzeztalderak prestatzeko diru-laguntza ematen dio. Gaur egun haur eta gazteentzako antzerki tailer bat ere prestatzen ari da Taupada. Bere jardun osoa eta antzerkia ere euskaraz da.

9.3. Euskarazko ekoizpenen zirkuituak antolatzea

9.3.1. Arte eszenikoetan zein ikus-entzunezkoetan zirkuitu ibiltariak indartu eta saritzea

- ✎ Euskarazko kultur-zirkuituetan parte hartzea: badaude zirkuitu kultural batzuk finakoak direnak eta horietan parte hartzen du Kultur Etxeak programazio osatzeko: Topagunea, Jaurilaritzaren Sarea, Korrikarena (dagokionean).
- ✎ Aurten ere, ekoizpenaren aldeko apustu sendoa egingo da, antzerkiarena hain zuzen, Artedrama, Euskal Laborategia antolatuz. Aste honetan herritar zein kanpotarrek antzerkiarekin gozatzeko aukera eduki dute. Aste honetan landu dira euskarazko sormen prozesuak eta beraien arteko ikerketa bateratuak, eta hortik topaketa honen laborategi izaera. Aurtengo edizioa profesional zein ikasleei bideratuta egon da, beti ere Euskal Herriko arte eszenikoetan murgilduta dauden eztabaidak eta elkartrukeak sustatzeko asmoarekin. Aurtengo irakasleak: Ander Lipus, Maite Arrese, Natxo Montero, Belen Cruz, Iosu Florentino eta Miren Alkala.

9.4. Euskarazko kultura produktuen zabalkunde egitea

9.4.1. Sarean kultura agenda eguneratu eta erakargarria izatea

- ✎ Kultur Agenda sarean: udalaren webgunean hileroko azaltzen da eguneratua kultura-agenda, eta kultura-ekintzen berri.
- ✎ Udalak, jarduera erakargarriak antolatzen ditu azaro-abenduan zehar euskararen inguruan. Antzerki-, bertso-, musika-ikuskizunak sarean programatik hartzen dira, eta euskarazko produktuen zirkuituan murgiltzen da, ingurura datozen ikuskizunak aprobetxatuz eta bereziki haurrentzat dagoena eskainiz.
- ✎ Kultur-agenda eguneratua eta elikatua du udaleko euskara sailak, euskaraz.net webgunean. Horren bitartez egiten da kultur-jardueren, kultur-programaren, kultur-ikuskizunen eta abarren zabalkundea.
- ✎ Sarean kultura-agenda eguneratu eta erakargarri egiten ahalegintzen gara, Kultura eta Gazteria sailtako teknikariekin eta informatikariarekin elkarlanean.

E

S

E

P

udalerrietan

- Urtarrilean hasi eta hilero herrian kultur eta kirol programazioan jasotzen den guztiaren gaineko publizitatea argitaratuko da hainbat euskarritan: publizitate-liburuxkan, karteletan, web orrian, sare sozialetan eta Gaur herriko hilabetekarian. Bertan nagusiki hilabete jakin horietan herrian eskainiko diren kultura-programazioak jasoko dira: era orokor batean eta bereziki hartzaile bati zuzenduak direnak (haurrak, adinekoak, emakumeak, gazteak). Horretaz gain, udal web orrian Bizkaiko eta Euskadiko kultur- eta kirol-ekintza nagusien inguruko informazioa zintzilikatuko da.

9.4.2. Informazioaren zabalkundeari begira, erakundeen arteko elkarlana sendotzea

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretik Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektroniko zerranda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

- Eragileekin elkarlanean egitasmo asko bideratzen dira **euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko**; euskarazko produktuen katalogoa, liburu-azoka. Talde eragilea sortu ohi da ekimen garrantzitsuak daudenean; euskararen eguna, Korrika.

- Erakundeen arteko elkarlana: helburuetako bat herritarrek informatuta edukitzea da eta egiten diren egitasmoen berri izatea. Horretarako argi dago erakundeen artean koordinatuta egon behar dugula eta denon arteko elkarlana ezinbestekoa dela. Hori dela eta, Biscaytik-en laguntzarekin, gaur egun edozein berri web orrietan argitaratzen denean, udal guztietako webetan argitaratzen da batera, eta denok koordinatuta gaude. Hilero kultur-, euskara-, berdintasun-, eta gazte-teknikariak batu eta herritar guztiei dagozkien programak aztertzen dira.

- Kultur eskaintzarako helburua adostu eta urtean euskarazko eskaintzarako kuotak jartzea: gaur egun kultur-programazioa euskara hutsez hornitzea ez da posible, eta hori ez dator bat errealitatearekin ere. Helburua ez da hori, baina bai euskarazkoari garrantzia ematea. Beraz, kuota batzuk finkatu nahi ditugu, batik bat kontuan hartuta eskaintza nori doakion eta eskaintzaren kalitatea. Horretarako, jarraipenerako gune teknikoak eratu gura da, kultura-ekitaldiak programatzen dituzten udal sailek parte hartuta. Horrekin lotuta, adierazle batzuk erabiltzen dira eskaintza horren eragina neurtzeko: ekitaldi motak, euskarazkoan kopurua, euskarazkoetan zenbat ikusle eta erdarazkoekin alderatzea.

- Komunikazio-ekintzak: alor honetako komunikazio-planak ezaugarri oso bereziak ditu. Badu alderdi orokor bat, mezua gizarte osoari zabalduko baitzaio prentsa idatziaren bidez eta irratia bidez. Baina hartzaile nagusiak gurasoak izango dira. Gurasoei mezuak helarazteko orduan haurren adina hartuko da irizpide bereizle gisa. Mezu nagusia bera izango da Haur Hezkuntzako guraso guztientzat, baina euskarriak eta bideak aldatuko dira adinaren arabera. Euskarrien irudia, mezua eta leloen iraunkortasuna. Iametz Interaktiboarekin bide horretan iaz hasitako lanari jarraituko zaio 2014ko maiatzaren 11a arte (Orain arteko kontratua orduan amaituko da) Martxo aldean komunikazio eta sentiberatze lana berriz ere lehiaketa publikora aterako da. Publiko hartzaileei kanpotik iristen zaizkien elementu eta mezuak publizitate- eta komunikazio- agentziaren bidez, eta euren aholkularitzaz gauzatuko dira. Barnetik iritsiko zaizkienak, berriz, orain arte bezala, bitartekarien bidez helaraziko zaizkie.

- ✎ Euskarazko eskualdeko hedabideei diru-laguntza berezia ematen zaie. Halere, arreta berezia jartzen zaio hedabide hauetan zabalpen-lana egiteari. Udaleko webgunea eta euskara sailekoa ere maiz erabiltzen da horretarako.
- ✎ Herriarren artean euskaraz kultura-eskaintza ezagutaraztea: gidak, katalogoak, web orriak, sakelakoa, sare sozialak.
- ✎ Udalak «Zer Ote?» esku-orria ateratzen du hilerro, eta, bertan, udalak berak eta herriko elkarteek antolatzen dituzten euskara, kultura eta kirol arloko ekimenen berri ematen da. Euskaraz argitaratzen da esku-orria. Herriko etxe guztietara banatzen da, udalaren web-orrian ere zintzilikatzen da eta posta elektroniko bidez ere zabaltzen da.
- ✎ Udal aldizkaria: aldizkari honen bidez, sailetako informazioa emateaz gain, hileroko kultura agendaren berri ematen da. Gida horretaz gain, ekintza edo jai berezietarako beste egitarau batzuk ere banatzen dira herrian. Aldizkarian lehentasuna ematen zaio euskarazko informazioari.

9.4.3. Euskarazko kultura ekoizpenen sustapenean hedabide publikoen papera indartzea

- ✎ Herriarren artean euskarazko kultura-eskaintza ezagutaraztea (udalaren esku dauden hedabideak): udalaren menpe dauden hedabideetan txertatu egiten dira elkarteek ekoizten dituzten ekintzak:
 - Kultura-agenda: euskarak lehentasuna.
 - Kirola: euskara hutsean eta hiztegia azken orrialdean.
 - Gazteria: euskara hutsean.
 - Ongizatea: euskarak lehentasuna.
 - Kultura-agenda. On-line, euskara hutsean. Hizkuntza irizpideak zorrotz errespetatzen dira.
- ✎ Kultura arloan herriarren eta taldeen ekarpenak biltzeko guneak sortzea: honako jarduera gauzatzeko, Kultur Batzorde irekia da tresna. Horixe da foroa norbanakoen eta elkarteek ekarpenak jasotzeko, gaiei buruz partaidetza-prozesuak garatzen direnean (adib: Pasealekuko eraikinean zer egin erabakitzeko prozesua).

9.5. Kulturaren industriaren barneko koordinazioa eta lankidetzaren sustatzea

9.5.1. Euskal kulturaren kluster bat antolatzeko aukerak aztertzea

E

S

E

P

udalerrietan

E

- 9.5.2. Azterlanaren emaitzetan oinarriturik, euskal kulturaren klusterra antolatu eta haren barruaneuskarazko jardunbideak finkatzea

S

E

P

udalerrietan

10. Publizitatea

10.1. Euskarazko publizitatearen sorkuntza sustatzea, horretarako estrategia original, bereizgarri eta berritzaileak bultzatuz

10.1.1. Euskarazko publizitatea sortzeko lehiaketak eta sariak antolatzea

10.1.2. Publizitate kanpainak kontratatzerakoan, euskarazko sorkuntza lehenestea edota saritzea

✎ Euskarazko publizitatea: udalak publizitatea iragartzeko, lehentasuna markatzen du; euskarazko publizitatea egitea, eta horrela, herriko jardueren berri emateko, herriko jaietarako eta bestelakoetarako kontratua sinatzen du; Anboto, Berria, Bizkaia Irratia, Arrate Irratia.

✎ Publizitate-kanpainak kontratatzerakoan, euskarazko sorkuntza lehenestea edota saritzea: udalak publizitate-kanpainak kontratatzen dituenean kontutan hartuko du euskarazko sorkuntza; eta publizitatea bakarrik euskarazko egunkarietan egingo da: *Hitza* eta *Berria*.

10.2. Herri-administrazioen euskarazko publizitatea hedabideetan argitaratzea

10.2.1. Arlo guztiei buruzko publizitate instituzionala euskaraz ere txertatzea, euskarazkoetan ez ezik gaztelaniazko hedabideetan ere

✎ Administrazioako erabilera planeko hizkuntza-irizpideak kontuan hartzea: udaleko AEP (Administrazioako erabilera plana) onartu da 2013-2017 eperako, eta bertan hartu dira aintzat zerbitzu- eta lan-hizkuntzari buruzko irizpideak. Txertatuta daude haietan publizitaterako hizkuntza-irizpideak ere. Komunikazio-plana moldatu genuen 2014an irizpide horien berri udal sail eta langileei emateko, eta 2015ean noraino aintzat hartu diren datu-bilketa egingo da.

✎ Arlo guztiei buruzko publizitate instituzionala euskaraz ere txertatzea, euskarazkoetan ez ezik gaztelaniazko hedabideetan ere publizitate instituzionala euskaraz ere txertatzea: euskara zerbitzuak ahalegina egingo da 2009tik hona onartuta dituen hizkuntza irizpideak bete daitezen, eta horren jarraipena egingo du. Hala ere, ahalegin hori borondate politikoaren mende izango da beti. Udalak argitaratuko duen publizitate instituzional guztia euskaraz ere txertatuko du, euskarazko zein gaztelaniazko hedabideetan.

E

S

E

P

udalerrietan

E

10.3. Euskarazko publizitatearen merkatua prestigioa ematea iragarleen artean

10.3.1. Hedabideek iragarleei publizitatea euskaraz egiteko aukera ematea

- 🔗 Euskara Zerbitzua hartu-emanetan dabil herriko hedabideekin, euskarari gero eta tarte handiagoa eskaini diezaioten eduki guztietan; baita publizitatean ere.

10.3.2. Hedabide publikoek iragarleei euskaraz publizitatea egin dezaten informazioa, erraztasunak eta pizgarriak ematea

- 🔗 Hitzargune hitzarmengintza kanpainaren bitartez eskaintzen da laguntza teknikoa (itzulpenak, diseinua), eta diruz laguntzen diren hedabideekin harreman estua dago kanpainaren berri eman eta hitzarmen-kideei tratamendu berezia egiteko. Saritu nahi dugu hitzarmen-kideen konpromisoa.
- 🔗 Udal hedabideetan euskara lehenesteko ardura hartuko du euskara zerbitzuak, eta iragarleei lagundu egingo zaie (errotulazioa euskaratzea eta itzulpen laburrak egitea doan eskaini) publizitatea euskaraz egin dezaten.

S

10.4. Erakundeek euskarazko publizitatearen sortzaileekin batera elkarlanean jardutea

10.4.1. Enpresa-estrategia erakargarri eta eraginkorrak indarrean jartzea

10.4.2. Enpresa munduak alor honetan duen erantzukizun sozialaz kontzientziaztea

- 🔗 Hitzargune kanpainaren ataletako bat da urteroko bisitak egitea hitzarmen-kide guztiei eta hor lantzen da publizitatea euskaraz egitearen garrantzia. Horrekin lotuta, kanpainaren euskarrietako bat da Hitzargune berripapera, hitzarmen-kideen berri ematen duena (288) eta euren publizitate zuzena egiten duena.
- 🔗 Udal euskara teknikariak komertzioetatik urtean zehar bisitaldi bi egingo ditu, eta, besteak beste, publizitatea euskaraz ateratzeko laguntza teknikoa eskainiko die. Eginbeharreko itzulpenak doan egingo zaizkie. Balorazioa teknikariak berak egingo du, merkatarien jarrera eta eskatutako laguntza kontuan hartuta. Udalak ez du bere euskarrietan inoiz publizitaterik ateratzen jaietako egitarauan izan ezik. Beraz, aukera hori aprobetxatuta, jai-egitarau horretan euren publizitatea euskaraz ateratzea erabakitzen dutenei %10eko beherapena egiten zaie. Dena den, azken urteotan ez da ikusi euskarazko publizitatearen kopuruak gora egin duenik. Hori

E

P

udalerrietan

dela eta, aurten ahalegin berezia egingo da egitarau horien zerbitzua eskaintzen duen saltzaileak argi azal diezaion merkatariei eta ostalariei publizitatea euskaraz egiteak dituen abantailak zeintzuk diren. Udalak jaietarako aterako duen liburuxkan euskaraz iragartzen dutenei, pizgarri gisa, beherapen bat egingo die. Horrez gain, itzulpenik behar izatekotan ere erraztasunak eskainiko dizkie eta euskara zerbitzua arduratuko da laguntza emateaz.

E

S

E

P

udalerrietan

Ahokotasuna. Beste hauek ere ikusi:

- «ahozko jardunaren ahuleziak gaintzeko» 55. orrialdean.
- «Ahozotasuna-bertsogintza egitasmoa» 61. orrialdean.
- «ahozkotasuna» 67. orrialdean.
- «ahozkotasuna landu behar du» 95. orrialdean.
- «Ahozkotasuna eta euskaraz adierazteko gaitasuna lantzea» 131. orrialdean.
- «ahozkotasuna lantzeko tailerrak» 248. orrialdean.
- «ahozkotasunari buruzko hitzaldiak» 251. orrialdean.

Apelliduak abizendu. Beste hauek ere ikusi:

- «Apelliduak abizendu» 33. orrialdean.
- «apelliduak» 113. orrialdean.
- «abizendu» 296. orrialdean.

II. Corpus-plangintza eta euskararen kalitatea

II.1. Euskara estandarra elikatu, aberastu eta sendotzea hizkuntzaren kalitatea bermatuz: komunikagarritasuna, adierazkortasuna, zuzentasuna eta egokitasuna lantzea

II.1.1. Hiztegi Batua osatu eta etengabe zabaltzea

II.1.2. Erregistro desberdinak lantzea: idatzia, ahozkoa

🔗 Bertsozale elkartarekin hitzarmena sinatu da, herriko ikastetxeetan aritu dadin. Helburuen artean hizkuntzaren kalitateari buruzko hainbat daude: zuzentasuna lantzea, **ahozkotasuna**, **bat-batekotasuna**, jende-aurrekotasuna. Programa horri jarraipena emango zaio eskola orduz kanpo bertsolaritza landu nahi duten ikasleekin, gehiago landu dezaten. Horri lotuta, auzoetako jaietako agenda barruan bertso-ekitaldiak sartuko dira ikasle gazte horiek plazara atera daitezen. Bertso-paper lehiaketa ere antolatuko da Bertsozale elkartarekin batera.

🔗 **Apelliduak abizendu egitasmoa:** eskuorri baten bidez herritarrari abizenak euskalduntzeko zein urrats eman behar dituen adierazten zaio. Eskuorri hauek 18 edo 19 urte betetzen dituzten gazteen gutunontzietan banatzen dira bi urtez behin.

II.1.3. Euskararen erreferentzia-corpusa egin eta garatzea: hainbat erakunde eta elkarterekin elkarlanean euskararen corpusa estandarizatzeko, modernizatzeko eta normalizatzeko lanak planifikatu eta sustatzea, berauen artean arreta berezia eskainiko zaiolarik euskararen erreferentziazko corpusaren proiektuari eta terminologia-lanari

🔗 Urte birik behin, udalak Aita Santi Onaindia beka antolatzen du, euskararen alorreko ikerketa lanak sustatzeko. 2016an ere berririo antolatuko da.

II.1.4. Euskaldun berrientzako material moldatu eta mailakatuak sortzea

🔗 Udalak euskaldun berrientzako materiala moldatuko du eta mailakatuta ipiniko du; liburuzainak egingo du. Liburutegian apalak ipiniko dira euskaldun berrientzako. Ekimena gazteei zuzenduta badago ere, herritar guztiei zabalduko zaie Zornotzako bertso-eskolaren informazioa, hizkuntza lantzeko bide ezin hobea baita.

11.2. Esparruko eragile nagusien elkarlana areagotzea, horretarako lankidetzak bideak jorratuz

11.2.1. Sektorean erreferentzia diren erakundeekiko hitzarmenen aukera aztertzea

11.2.2. Hitzarmenak garatzea

🔗 Eusko Ikaskuntzarekin sinatutako hitzarmena: euskal kulturaren inguruan elkarlana bideratzeko Eusko Ikaskuntzarekin sinatutako hitzarmen honen bidez, urtero-urtero ekimen bereziak antolatzen dira herrian, kultura eta sustraiei berri emateaz gain geure burua hobeto ezagutzeko aukera ematen diguten jarduerak hain zuzen ere. Hitzarmena sinatu zenetik, elkarlan horren oparotasunaren erakusgarri diren hainbat ekintza antolatu dira, seguruenik garrantzitsuenak Lauaxetaren jaiotzaren mendeurreneko erakusketa izango zen, baina ez dira ahaztu behar urtero-urtero antolatzen diren beste batzuek ere. Adibidez, 2014an euskal erromeriari buruzko erakusketa eta hitzaldia egin ziren (Lore Jokoen gaia hobeto ulertzeko oso baliagarriak biak) eta Gerra Zibilari buruzko erakusketa ere bai.

🔗 Hitzarmenak garatzea: Euskalgintzako hainbat eragileekin hitzarmena euren ekintzak diruz laguntzeko: Hitzaro, AEK, bertso-eskola.

261

11.3. EAEko toponimia eguneratu, osatu, ofizializatu eta zabaltzea

11.3.1. EAEko izen geografiko ofizialen izendegia eguneratu eta zabaltzea

🔗 EAEko izen geografiko ofizialen izendegia eguneratua argitaratua izatea web orrian.

11.3.2. EAEko toponimia datu-basea zuzendu, eguneratu, osatu eta zabaltzea

🔗 Aurten ere **Ahotsak** proiektuarekin jarraitu gura dugu. Adineko andre-gizonak elkarriketatu eta herriko ondarea jaso (herri hizkera, ohiturak, garai bateko bizimodua, istorio zaharrak) eta eskuragarri jartzea da helburua. Aurten, lehendik egindako elkarriketetatik hiru zinta kodifikatu eta editatuko dira.

🔗 EAEko toponimia datu-basea zuzendua, eguneratua eta osatua eskuragarri izatea udal web orrian.

Ahotsak. Beste hauek ere ikusi:

- «Ahotsak egitasmoa» 264. orrialdean.
- «Ahotsak proiektua» 283. orrialdean.

E S E P udalerrietan

11.3.3. Toponimia-alorrean aritzen diren entitateekin lankidetzeta-bideak jorratzea (Toponimia Batzordea): Euskaltzaindia, Foru Aldundiak, EUDEL, udalak, Instituto Geográfico Nacional, Iparraldean zein Nafarroan alor honetako eskumenak dituzten erakundeak

- 🔗 Euskaltzaindiarekin hitzarmena tartean toponimiaren inguruko aholkularitza sartzen delarik.

11.3.4. Hizkuntza-paisaia zaintzea, leku berriei izena jartzeko orduan edota jarrita dauden izenak hobetzeko aholkularitza-bideak jarritz

- 🔗 Udalerriko toponimia-mapa eta liburua argitaratuta dauden arren, beti dago izen berri bat jarri behar denean ikertu eta aholkularitza eskatu beharra goragoko erakundeetan.
- 🔗 Aholkularitza eskaini udalerriko toponimo ofizialen ezagutza eta erabilera zuzenerako, bai kontsultei erantzunez, bai udalerriko aldizkarian horren berri emanez, etab., tarteka gaiari buruzko edukiak argitaratuz.
- 🔗 Udaletxe berriko zein kultur etxeetako errotuluak euskaraz jartzea
- 🔗 Kale-izendegiaren mapa digitala burutzea web orrian jartzeko.

11.3.5. Toponimia ofiziala eta zuzenaren erabileraren jarraipena egitea eta, berau erabiltzearen garrantziaz jabetzeko, kanpainak egitea (ikastetxeetan, erakunde ofizialetan, hedabideetan?), eta ikasmaterialak eta jokoak prestatzea

- 🔗 Herriko toponimiaren berri modu didaktikoan zabaltzea. Bertoko toponimia eta hizkuntza ondarea jaso, landu, argitaratu eta hedatu (ahozkoa zein idatzizkoa). Inguruko euskalki eta azpieuskalkiaren ezaugarriak.
- 🔗 2016an toponimia maparen gaineko kanpaina egingo da, herritarrek edozein zalantzaren aurrean erabil dezaten, eta behar izanez gero euskara zerbitzuaren aholkua eskatu dezaten.
- 🔗 Haur Hezkuntzarako prestatu zen moduan, orain Lehen Hezkuntzarako prestatu gura da unitate didaktikoa. Unitate Didaktikoa honako helbide honetan kontsulta daiteke: www.elotop.net. Egin beharreko lanak ondokoak dira Elorrioko toponimia LHrako unitate didaktikoa sortu, diseinatu, bideoak grabatu eta ikus-entzunezko artxiboak webera egokitu.

- ☞ Toponimia eta herriko istorioak jasotzean, hainbat argazki zahar berreskuratu dira. Argazkien gaineko bisak egin eta sarean jarri nahi ditugu, herritarrek kontsultatzeko eta euren argazkiak ere gaineratzeko.

11.3.6. Interneteko eragile nagusiekin elkarlanean aritzea sarean toponimia modu egokian erabil dadin

- Sarean dauden toki-izenen jarraipena egiten da, baina ez da lan erraza, entitate ugari dira-eta mapak, leku-izenak eta halakoak zintzilikatzen dituztenak. Euskara saila behintzat ahalegintzen da sarean oker dauden izenak zuzentzen, eta dagokionari jakinarazten.

11.4. Euskarazko terminologia elikatu, eguneratu eta zabaltzea

11.4.1. Terminologia zientifiko-teknikoa garatu eta zabaltzea

11.4.2. EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa eguneratzea

- #### **11.4.3. Terminologia-lanarekin jarraitzea, ahalik eta eremu gehien harrapatuz: Terminologia Batzordearekin batera, urteko jarduketa-planak egin, lehentasunak finkatu, hiztegi terminologikoak prestatu eta onartu, terminoen artean lehentasunak ezarri, onartutako terminologia zabaldu eta gomendatu, eta onartutako terminologiaren erabileraren jarraipena eta ebaluazioa egin**

11.5. Adierazkortasuna zaindu eta indartzeko neurriak hartzea

- #### **11.5.1. Tokian tokiko euskalkiak zaindu eta euskara batuarekiko zubiak lantzea, euskalkietan bizirik dauden egiturak eta erregistro ezberdinak kontuan hartuz**

- ☞ Eskualdeko euskara eta bere aldaerak, euskara batuan ontzat emanda dauden neurrian, toki-komunikabideetan erabiliak izan daitezen sustatzea. Horretarako, bilgune bat sortu nahi dugu eta helburua lortzeko tresnak eskaintzea.

2012an amaitutako bilketa etnografikotik ateratako fitxak eskegitzea sarean: udalak 2011n eta 2012an, Labayru Ikastegiaren bidez, 80 orduko bideo-grabazioak batzen dituen bilketa etnografikoa burutu zuen. Bilketa horretan herriko ohitura eta tradizioen berri agertzen da, denetarik: lanbideak, urte-sasoietako festak, jan-edanak etab.. Baina tradizioaz gain, bilketa horrek herriko hizkera gordetzea du helburu. Eta gordetzea ezinbestekoa bada ere, are garrantzitsuagoa da batutako hori zabaltzea eta gizarteratzea. Bilketa lan hori gizarteratzeko hainbat modu daude, eta orain arte ere egin dira horretarako ekimenak, batzuk publiko zabalari zuzenduak, kasurako, *Mungia: bizimodua eta ohiturak* liburua, eta beste batzuk umeei zuzenduak «Mungian zaharrak barri» unitate didaktikoak. Bide horretatik jarraituta, oraingoan jatorrizko dokumentu horiek sarean sartzen hasiko da, udalak egindako bilketa hori herritarren eskura egon dadin eta bakoitzak bere beharrian edo interesetarako erabil dezan. Aurten fitxa-kopuru mugatu bat sartu da, baina azken helburua 80 ordu horiek guztiak sarean jartzea da.

Ahotsak. Beste hauek ere ikusi:

- «Ahotsak» 261. orrialdean.
- «Ahotsak proiektua» 283. orrialdean.

Ahotsak egitasmoa gizarteratzea: helburua herriko berbetia zaintzea eta zabaltzea da bizirik dauden egiturak eta erregistroak kontuan hartuz, webgunean albisteekin lotura duten testigantzen berri ematen duten Ahotsak egitasmoaren baitan jasotako testigantzak.

Gure etxeak euskaraz, euskara etxea: herriko toponimia eta bizkaiera zabaltzea da egitasmo honen xedea. Herriko toponimia arautu eta finkatzeko lana 2008. urtean hasi zen, eta herriko toponimia-mapa, berriz, 2011n argitaratu zen. 2013. urtean, aurretik egindako lan xarmangarri horri jarraipena eman genion, eta bestelako ekimen bat egin genuen: «etxeak euskaraz, euskara etxea» izeneko egitasmoa, hain zuzen ere. Egitasmo honen bidez toponimia-lanean oinarritutako bi txango eskaini genituen etnografian aditua den neska batekin batera, eta Euskaltzaindiako pertsona baten laguntzari esker. 2014an ere, beste bi txango eskaini dira herritarrek baserrien izen jatorrak ezagutzeko aukera izan dezaten. Horrez gain, 2013. urtean bezalaxe, aurten ere, herriko bizkaiera-ikastarotxo bat eskaini nahi litzateke, iaz eskainitakoak oso arrakasta handia izan baitzuen.

Herriko euskaraz grabatutako zinta analogiko zaharrak digitalizatzen jarraitzea: Herrian egindako grabazioak batu eta Baari da udal elkartearen esku utzi, digitalizazioa egin dezaten eta ahotsak.com egitasmoaren baitan sartzeko.

Piropo lehiaketa: «Euskararen itotiyak» gazte-taldearen gazte-hizkera lantzeko ekimenak laguntzea. 2006az geroztik urtero antolatu du Euskararen itotiyak gazte taldeak piropo lehiaketa Xanistebanetan. Liburuxka ateratzen dute parte hartutako piropoekin, eta baita piropo irabazlea daraman kamiseta ere.

Euskal Herriko Ahotsak proiektuaren barruan Herriko Ahozko Artxiboa moldatzea. Badihardugu Euskara Elkartearekin hitzarmena berritu: orain arte eginda dauden grabazioak batzen jarraitu. Elkarriketak biltzen dituzten beste 30 zinta kodifikatzea. Datu-basea antolatu, eta informazioa ahotsak.eus webgunean jarri ikusgai. 50 pasarteren transkripzioak egitea. 200 pasarte biltzen dituzten soinu/bideo artxiboak editatu eta Internetarako prestatu. Interneten ipini landutako material berria.

🔗 Ibilbideen liburuxka.

🔗 Eskola-agenda argitaratuko da. Bertan, ipuin bat argitaratuko da, batua eta bizkaieraren arteko zubi lanak egingo dituen. Hori horrela, ipuina batuan idatzita egon arren, erregistro zehatz batzuetan bizkaierara joko da (elkarriketetan). Honez gain, eskola-agendan herriko eta inguruko berbak eta esaera zaharrak ere sartuko dira (astero bana).

🔗 Tokiko euskalkia sustatzeko egutegia eta aldizkaria argitaratzea.

🔗 Udaleko idazkietan eta publikazioetan bertoko euskalkiari eustea, ahal den neurrian, betiere «estandarra» erabilita, batez ere, bi helburu nagusiri erantzuna emateko: hurbiltasuna eta ulergarritasuna.

🔗 Gazteen hizkeraren adierazkortasuna lantzea irakasle iaio baten bidez.

🔗 Batua/Bizkaiera espazio- eta erabilera-kontzeptuak lantzea gazteekin.

🔗 «Mihiluze» lehiaketa: ikastetxeekin batera 2008an osatu zen «Mungialdeko berbak» hiztegitxo erabilita, eskola arteko «Mihiluze» lehiaketa antolatu (Txokolo Kultur Alkarteak) abenduan. Txanda bi egiten dira: lehenengoa, LH6ko ikasleentzat, eta bigarrena, librea, batez ere, gazteei zuzendua. Lehenengo txanda horretan ikastetxe guztiek hartzen dute parte, eta saio arrakastatsua izaten da. Bigarreanean parte-hartzaile kopurua eskasagoa izaten da, baina apurka-apurka gorantz doa. Erronka polita da udalarentzat saio hori gazteekin elkarlanean gauzatzea, eta aurten talde gehiago lortzea espero da. Oso proiektu berezia da, euskararen inguruan mugitzen diren talde asko batzen eta erakartzen ditu-eta: Txokolo Euskara Alkartea, Taket Bertsozale Alkartea, MAE, ikastetxeak, gurasoen elkarteak eta abar. Talde horien guztien elkarlana sendotzea eta bide berriak jorratzea ezinbestekotzat jotzen da herriari arnasmune sendoak emateko. «Mihiluze» lehiaketa honetatik aparte, aipamen berezia merezi du, nahiz eta udalaren ekimena ez den, Txokolo Euskara Alkarteak (udalaren diru-laguntzarekin) antolatzen duen esaera zaharren inguruko «Berba Probak» lehiaketak.

265

11.5.2. Gazteen hizkerari arreta berezia eskaintzea, horretarako ekimen zehatzak abian jarritz (erregistroen arabera esamoldeak lantzeko egitasmoak, idazlan lehiaketak, komiki-lehiaketak, sms lehiaketak, etab)

🔗 **2014an «Zuztarluze» izeneko egitasmoa** jarriko da abian. Berau, «Zuztarretatik Ahora» egitasmoaren baitan loreten den jolas interaktiboa da. Nerbioi-Ibaizabal eskualdeko herri-jakituria eta kultura-tradizioa gizarteratzea du helburu nagusi. Bertan Zuztarretatik Ahora egitasmoaren barruan jasotako toponimia, ondare etnolinguistikoa, lexikala eta etnografikoa landuko da: urteetako landa-lanean batutako tokian tokiko baserrien izenak, errekek, basoak eta iturriak; aurrekoek

Zuztarluza. Beste hauek ere ikusi:

- «Udalak herriko «Zuztarluze» egitasmoa» 132. orrialdean.
- «Zuztarretatik ahora» 329. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

erabilitako esaerak eta berbak; ibilitako lanabesak eta ohiturak, eta abestutako kantak eta bertsoak. Egitasmoaren lanketa eskolan burutuko da.

11.6. Euskararen kalitatea zaintzea

11.6.1. Euskararen erabilera publikoaren kalitatea bermatzea

- ✎ Euskararen erabilera publikoaren kalitatea bermatzea oinarritzkoa da; erabiltzen den euskara izan dadila kalitatezkoa eta txukuna; horretarako, departamentu bakoitzak saiatu beharko du euskara txukunean egiten, edo bestela, euskara ataletik pasa euskararen kalitatea bermatzeko.
- ✎ Herrian udalaren eta elkarte-kluben izenean jarduten duten pertsonak eta publizitateak erabiltzen duten euskararen kalitatea bermatu asmoz, neurri batzuk hartuko dira (aholkularitza- eta itzulpen-zerbitzua eskaintzea zerbitzu-enpresa baten bidez).
- ✎ Ikus-entzunezkoen hizkuntza-kalitatea bermatzea. Itzulpen-lanak. Trebatze-saioen bitartez zein itzulpen egokiez. Udaleko erabilera planaren bitartez euskararen kalitatea bermatzeko aurrerapausoak eman izan dira azkenengo urte hauetan. Aurten euskararen kalitatea hobetzen jarraitu beharko da. Zaindu egiten da euskararen erabilera publikoaren kalitatea. Agerraldi publikoetan euskararen erabilera zaindu da. Ohiko hizlarietako eredu bana eskaini zaie, gutxieneko batzuk behintzat euskaraz egin ditzaten.

11.6.2. Euskalki estandarizatuen kalitatea zaintzea

- ✎ Bizkaierazko alfabetatzea bultzatzeko kanpaina bereziak egin eta hori lortzeko beharrezko diren ekimenak bideratzea euskaltegiekin batera.
- ✎ Udaleko euskara zerbitzua, gainerako sailetako teknikariekin elkarlanean, etengabe ahalegintzen da euskalki estandarizatuaren kalitatea zaintzen.
- ✎ Euskalkiaren kalitateari dagokionez, udal euskaltegiak egiten duen eskaintzan bizkaierarena ere badago.

11.6.3. Euskarazko kartel eta errotuluetan erabiltzen den euskararen zuzentasuna bermatzeko bideak jartzea

- ✎ Udalaren erabilera planeko hizkuntza-irizpideak eta hitzarmengintza kanpainaren garapena uztartzea: udalaren erabilera planean aintzat hartuta daude hizkuntza-irizpideak orokorrean, eta udalerriari begirako jardunean Euskararen Ordenantza hartu behar da kontuan. Kanpaina horretan aholkularitza eta laguntza teknikoa

eskaintzen da kartel, errotilu eta abarretarako, eurak egin egiten zaizkie hitzarmen-kideei eta.

- ✎ Euskara Sailaren aholkularitza eta itzulpen zerbitzua: udaleko **euskara sailak «Guk Euskaraz» egitasmoa du abian** helburu hau betetzeko: euskaraz zuzen erabiltzeko aholkularitza eta itzulpen-zerbitzua ematen die herriko elkarte, entitate, merkataria eta, oro har, herritarrei. Leku-izenak ipini behar direnean, udaleko toponimia-lanera jotzen da.
- ✎ Udalak euskaraz ateratzen dituen kartel, errotilu eta gainerako paperen kalitatea bermatzea. Diru-laguntzak eta hizkuntza-aholkularitza eskaini kultur eta kirol taldeetan sortu eta herritarrei helarazten zaien paper-gaiak euskaraz egon daitezen edota kalitatezkoak izan daitezen.
- ✎ Gero eta jende gehiagok euskaraz idaztea berez oso adierazle ona den arren, badu bere alde txarra ere: kalitatea zaintzea gero eta zailagoa da, are gehiago kontuan hartzen bada gaur egun berehalako komunikabideak ari direla nagusitzen, kasurako, whatsapp, SMSak, twitterra. Zaila da denen jarraipen zorrotza egitea, ia-ia ezinezkoa; hala ere, hedabideen atalean azalduta agertzen denez, protokolo bat ezarri nahi dugu aurtun udalak kudeatzen dituen holako zerbitzuetan.
- ✎ Herriko kartelak (toponimia) kalitatezko euskaraz daudela bermatuko da, eta horretarako neurriak hartuko dira, gaizki daudenak edota gaztelaniaz daudenak identifikatu eta ahal izanez gero aldaketak egiten aurtun hastea aurreikusi da.
- ✎ Euskarazko hedabideak lehenetsi udalak bere publizitatea egiterakoan. Horrenbestez, udalak euskara eta euskarazko komunikabideak lehentasunezko zat jotzea.
- ✎ Udalak berezko dituen publizitate-jarduerako hizkuntza-irizpideak osatuko eta sozializatuko ditu berau osatzen duten udaleko sail guztien artean. Irizpideak behin zehaztuta berauen betetze-mailaren jarraipena egingo da urtean zehar.

E

S

E

P

udalerrietan

12. Hedabideak

12.1. Erakundeen artean euskarazko hedabideei zuzendutako laguntzen irizpideak adostu eta finkatzea

12.1.1. Erakundeen arteko koordinazioa sendotzea, HAKOBaren bitartez

- Herriko aldizkariak ateratzeko diru-laguntzak ematea: herrian egiten diren aldizkari eta egunkariei, euskaraz egiten direnean, diru-laguntza ematen zaie. Adibidez: Erronka aldizkaria.

12.1.2. Herri-administrazioen publizitate instituzionalean hizkuntza irizpideak txertatzea, hizkuntzen berdintasunera bidean.

- Komunikabideen inguruko gogoeta egitea.
- Hitzari* diru-laguntza, eta udal eraikinetan aldizkariak uzteko eskaera: *Hitza* herriko egunkaria denez, diruz laguntzen da, eta horren truke *Hitzak* hainbat iragarki jartzen ditu egunkarian, eta gainera, ale batzuk zabaltzen ditu udal eraikinetan.
- Hamaika telebistarekin lankidetzat hitzarmena sinatu: Hamaika Telebista euskaraz % 100ean ematen duen telebista da, eta, beraz, egokia da telebista hau bultzatzea. Gainera, telebistak udalerriari buruzko hainbat erreportaje egiten ditu urtean zehar.

12.2. Euskarazko hedabideen garapen iraunkorra ahalbidetzeko neurriak hartzea

12.2.1. Administrazioaren eta sektorearen arteko lankidetzaren oinarriak finkatzea eta, sektorearekin adostuta euskarazko hedabideen garapen estrategikoaren ildo nagusiak zehaztea

- Anboto* astekaria (DHK) eta Udalaren arteko hitzarmena. Udalak urtero 8.000 euroko diru-laguntza ematen dio DHKri.
- Hitzarmenak:** *Danbolin* aldizkaria eta *Herriko Hitza*. Orain arte, diru-laguntzen deialdian bideratzen genuen *Danbolin* aldizkariari eta *Herriko Hitzari* emandako diru-laguntzak. 2015 urtean, hitzarmen banatan gauzatuko da elkarlan hori.

Danbolin. Beste hauek ere ikusi:

- «Danbolin aldizkari» 131. orrialdean.
- «Danbolin aldizkaria» 275. orrialdean.

🔗 Herriko komunikabideen egoeraren diagnosia aztertu eta euskarazko komunikabideak sortzeko ekimenak bideratu, lantzea.

🔗 Eskualde mailako koordinazio-guneak sortzea, eskualdeko profesionalen lan-mahai bat eratuz.

12.2.2. Euskarazko hedabideen behatokia sortu eta garatzea

🔗 Euskara zerbitzuak hartu-eman zuzena izango du herriko hedabideekin, euskararen kalitatea zaindu dezaten. Horretarako, aholkularitza zerbitzua eskainiko die.

12.2.3. Azterlan berezi baten bidez, euskarazko hedabideen erabiltzaileen eta publiko potentzialaren komunikazio beharrak ezagutzea euskararen eskualde desberdinak kontuan izanik

12.2.4. Azterlanaren emaitzetan oinarriturik, euskarazko hedabideen garapenari buruzko gogoeta estrategikoa bideratzea, hedabide publiko eta pribatuak eta horien arteko sinergiak aintzak harturik

12.2.5. Euskarazko hedabideen ildo estrategikoei erantzuteko politikak sustatzea herri eta lurraldeetako instituzioekin batera

🔗 Urtero hitzarmena egiten da euskara hutsean lan egiten duen DHK proiektuarekin. Horren barruan *Anboto* digitala eta eskualde osoan harpidetza bidez doan banatzen den *Anboto* astekaria daude.

12.2.6. Gogoeta estrategikotik sortutako politikak euskararen beste lurraldeetako erakundeekin koordinatzea

12.2.7. Hedabideen arloan etorkizuna aurreikusteko eta gertuko eta mundu zabaleko esperientziak ezagutarazteko jarduerak bideratzea eta bidean dauden esperientziak baliatzea

12.2.8. Hizkuntza ertain edo eremu urriko hizkuntzak dituzten beste lurralde batzuetako esperientziak eta praktika onak aztertzea

E

S

E

P

udalerrietan

12.2.9. Euskarazko hedabideetara egokitutako audientzia-azterketa sistema bat eratzea

12.2.10. Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak eta azterketa kualitatiboak egitea

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskaraeren erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

- Udalerriko hedabideetan euskarak daukan presentzia aztertu eta areagotzeko nahiz kalitatea hobetzeko neurriak adostea, eta hitzarmengintza lantzea sektorean. Euskarari prestigioa eta balio komunikatiboa erantsi nahi zaio.

12.3. Hedabide publikoen hizkuntzarekiko betekizunei buruzko hausnarketa bideratzea

12.3.1. Hedabide publikoen eginkizunak zehazteko eta haien betetze-maila neurtzeko gogoeta bat bideratzea

- Hausnarketa bideratzea: gai hau herriko Euskararen Aholku Batzarraren 2015erako gai-zerrenden dagoen gaia da. Aspaldiko urteetan asko aldatu dira bai komunikabideak eurak eta baita komunikazio-ohiturak ere. Paperezko komunikazio estatistikotik, euskarri ezberdinak (batez ere sarekoak) dituen berehalako komunikaziora pasatu da. Hori dela-eta, udalean hausnarketa-fase bati ekin zaio, Euskararen Aholku Batzarraren aholkularitza izango duen fase bati. Gai bi dira nagusi:

- Zer behar da? Zein formatu izango du? Nork egingo du? Zelan egingo da?
- Zelan kontrolatuko da komunikabide berri horren kalitatea?
- 2015ean hausnarketa fasea amaitzea eta proposamen argi bat aurkeztea aurreikusi da; hala ere, ez dakigu lan hori aurtan amaitzerik izango den. Dena den, eta proposamena adostea lortzen bada, aurrekontuan diru kopuru bat ezarri da proiektuari ekiteko.

- Udal hedabideetan euskararen eta euskal kulturaren presentzia handitzea. Udalak kudeatzen dituen komunikabideetan argi dago euskal kulturaren eta euskararen presentzia handiak direla, hala ere, komunikabide batetik bestera aldeak egoten dira, eta uste dugu eurotako batzuetan hausnarketa sakona egin behar dela. Hona hemen udalak kudeatzen dituen komunikabideak:

- «Mungiarra» aldizkaria- Hileroko kultur agenda.
- SMS zerbitzua.
- Udaltzaingoaren twitterra.

12.3.2. Hausnarketatik ateratako ondorioak praktikara eramatea

12.3.3. Euskal hedabideen sektore publiko eta pribatuaren arteko elkarlana sustatzea

12.4. Euskarazko hedabideen garapen industrial eta teknologikoa bultzatzea

12.4.1. Euskarazko hedabideen enpresa-dimentsioa aintzat hartzea

🔗 Noaualri diru-laguntza: udalaren eta Noaualren arteko hitzarmenaren helburuak hauek dira:

- Lehenik eta behin, euskararen erabilera zabaltzea, herriko bizitza-esparru guztietan normaldu eta bermatu eta garai berrietara egokitzeko aberastea.
- Euskal Kultura zaindu eta ezagutzea ematea, iraganeko sustrai kulturalak galtzen ez uztearren eta sortuko den kulturgintza bermatzearren.
- Gaur egungo kulturgintzan jardutea, bertakoa landuz. Kulturgintza unibertsala herriratzeko zubi eta bitarteko izatea.
- Herria ezagutzea emateko bide egokiak taxutzea. Herrikoak munduan barrena bizi diren beste herri eta kulturak ezagutzeko aukerak gihartzea.
- Aurreko helburuen ildotik herriaren aurrerabiderako egoki izan litezkeen ekintza, egitura eta jardura ekonomikoak antolatzea.

12.4.2. Prestakuntza orokorra eta espezifikoa eskaintzea

12.4.3. Sektoreak edota eragile jakin batek datu ditzakeen aplikazio teknologiko berrien garapenean laguntzea

🔗 Hamaika Tebistarekin hitzarmena: hitzarmenaren helburu nagusia euskararen normalizazioa ikus-entzunezkoetara eramatea da. Hitzarmenaren ondorioz herrian sortzen diren albisteak eta herritarren presentzia bermatua geratuko da Hamaika Tebistan. Euskara esparru ezberdinetara zabaltzen doan hizkuntza da zorionez, eta, azken urte honetan, tokiko informazioa ere tebistaz eskaintzeko pausoa eman da. Urte asko pasa baldin badira ere, dagoeneko herriko informazioa ere eskuragarri dago euskaraz Hamaika Tebistaren bidez. Baina, jakina, euskaraz ekoiztea gain-kostuz beteriko jardura da, oraindik orain, gaur egungo errealitatean. Bistan da, gaur egungo gizarte modernoak euskararen zabalkundeari teknologia berrietan puntan aritzea eskatzen diola eta tebista berez produktu ikaragarri garestia baldin bada (eskatzen dituen giza baliabide zein tresnerian) ibilbide horretan euskaraz ekoiztu eta aritzeak gain-karga nabarmena sortzen duela. Euskarazko komunikabideen (eta tebistarena are gehiago) merkatua oraindik ere ez dago normalizatua, eta, ondorioz, ezinezko bihurtzen zaie erdarazko beste komunikabideek dauzkaten diru-sarrerak lortzea. Bide horretan, Hamaika Tebistaren sorreraren arrazoirik nagusienetakoa izan da, nagusia ez esatearren, euskararen normalizazioa ikus-entzunezkoetara

E

S

E

P

udalerrietan

E

eramatea, eta, era berean, euskaldun komunitateari zein euskararen normalizazioa bilatzen duen orori zerbitzu bat eskaintzea.

12.4.4. Garapen teknologikoarekin batera herritarren parte-hartzea eta inplikazioa bultzatzen dituzten komunikazio proiektu globalak edo multimedia saritzea

12.5. Hedabideen ezagutza, hedapen soziala eta erakargarritasuna bultzatzea

S

12.5.1. Euskarazko produktuen kontsumoa sustatzeko eta prestigiatzeko kanpainak antolatzea hedabideekin batera, emaitzak neurtuz

12.5.2. Hedabideen eta gizartearen lotura sustatzea, hedabide parte-hartzaileak bultzatuz, kirol, kultura, hezkuntza, merkataria edo gazte-komunitateak protagonista bilakatuz

🔗 Gazteen ekimen komunikatiboak sustatzea teknologia berrien eskutik: hedabideak parte-hartzaileak izan daitezen, eurekin sinaturiko hitzarmenetan horri begirako ekimenak txertatzen dira. Hori horrela, baina, garrantzi berezia dauka gazteen parte hartzeak eta gazteei hedabideetan leku egiteak. Beraz, hausnarketa foro bihurtuko da Udal Eskola Kontseilua, teknologia berrien bidez gazteen partaidetza bultzatzeko formulak planteatzearren.

🔗 Herriko aldizkarian iragarkiak ipintzeko kanpainan, euskara hutsezko iragarkiak ipintzera bultzatzen ditugu herriko kultur eta kirol elkarteak. Aurten ekintza berritzaile bat jarri da martxan, eragileekin elkarlanean: «irriti tarteak», euskararen sustapena bultzatzeko. Herriko hedabideei ere, diru laguntza ematen die udalak. Baina, horretaz gain, laguntza tekniko eta aholkularitza tekniko (euskararen trataera, edukien aukerak eta atal berrien proposamena) emango dizkie.

E

🔗 Inguruko komunikabideak egiten diren ekintzen partaide eta kolaboratzaile bihurtzea.

P

🔗 Komunikabideak euskarazko kultur, aisialdi eta kirol ekitaldien berriemaile eta partaide bihurtzea: euskararen aldeko ekintzen berri ematea. ESEPe planteatzen dituen ekintzek arrakasta izango badute, ezinbestekoa da euskaldunengana iritsi eta ekintzen berri ematea. Horretarako, eskualdeko komunikabideetan iragarkiak, elkarriketak eta abar argitaratuko dira.

udalerrietan

12.5.3. Hedabideen arteko elkarlan-egitasmoak bultzatzea, haien bideragarritasuna indartzeko eta gizarte-eragina handitzeari begira

- ✎ Euskarazko hedabideen presentzia indartzeko eta gizarte-eragina handitzeko herriko Euskara Sailak hitzarmenak sinatzen ditu Eskualdeko *Hitza* eta Hamaika TBrekin. Herritarrek bi hedabide hauek ezagutzeko hainbat ekimen bideratzen ditu ikastetxe eta euskaltegien bitartez.
- ✎ Eskualdean euskararen idatzizko presentzia areagotu nahi dugu; baita herritarrei euskaraz antolatzen diren ekintzen berri eman ere. Horretarako, eskualdean euskara hutsean argitaratzen den *AIKOR* aldizkariarekin elkarlanean arituko gara, eta artikulua idatziko dira, euskaraz antolatzen diren ekintzen berri emanez. Bide batez, euskararen idatzizko presentzia ere indartzea da asmoa.
- ✎ Etorkizuneko informazioaren gizartean garrantzi handia du hurbileko komunikazioaren esparrua irabazteak euskararentzat, euskal gizartearen ezaugarri propioei kopuruz nahikoa eta kalitatez duina izango den presentzia ziurtatu ahal izateko. Herri Komunikabideak elkarteak eskualdean euskaraz argitaratzen den *Anboto* izeneko astekari eta Orainkari (webgune) bakarra kudeatzen du: informazioa irakurleengana helarazteaz gain, *Anbotoren* helburua euskararen erabilera bultzatzea da, hots, euskararen normalizazioan eragiteko konpromisoa du *Anbotok*. Garrantzi berezia du udaletik euskara sustatzearren alde egiten diren jarduera desberdinak plazaratzeko eta herritarrei egiten zaien eskaintzaren berri emateak. Hori horrela, udalak herriko euskaldun guztiengana heltzeko Komunikazio Plana osatuko du, eta honen barne, berri-paper bat argitaratuko du. Bertan, udalarekin eta orokorrean udalerriarekin zerikusia izan duen guztiaren berri jakitera emango da. Aurtengoan, aldizkariak ezaugarri hauek izango ditu: 4 zenbaki argitaratuko dira, guztira 8 orrialde izango ditu, eta berri-paper elebidun honetan tartekatu egingo dira herritarren argazkiak udalerrian gertatu denaren inguruko berriekin.
- ✎ Eguneroko maiztasunarekin herriko informazioa euskaraz bermatzeko eskualde edo herri-mailako euskarazko komunikabideentzat diru-laguntzak eskaini, eta euskarazko komunikabideetan ari diren langileen formazioa sustatzea. Komunikabideen alorrean, udalaren zeregin nagusienetarikoa bat euskarazko komunikabideak sustatzea izango da. Sustapen-lan horren objektibotasuna bermatzearren, komeni da diru-laguntzak emateko irizpideak finkatuta izatea. Besteak beste, irizpide hauek izan ditzake kontuan: proiektuaren gutxieneko autofinantzaketa-maila; hartzailearen tipologia; bideragarritasuna; autofinantzaketa handitzeko ekimenak; aldizkariaren inguruko produktu berriak; inbertsio berrietarako aurreikuspenak; argitalpenaren maiztasuna; orrialde-kopurua eta orrialde-kostua; grafikoak, argazkien zein koloreen erabilera eta bestelako proposamenak. Udalak diru-laguntza horiek ematerakoan, gainerako herri-erakundeekiko osagarritasun-irizpideari begiratu beharko dio. Irratia izan zen lehentasuna 2009an. Horregatik, inbertsio handia egin zen irratiaren funtzionamendua egonkortzeko helburuarekin. Hitz Hots elkartearekin hitzarmena

E

S

E

P

udalerrietan

E

sinatu genuen, eta aurten bide beretik berrituko da hitzarmena. Helburua irratia gero eta oiarztuar gehiagok entzutea da. Udalaren ekarpena jasotzen duten edo jaso izan duten beste hedabideak: ARGIA, Eskualdeko HITZA, Euskal irratia eta Euskal Herri Irratia. Irratiaren ekimena ebaluatzeko tresnak: entzule kopurua, emisio orduak, programa orduak...

- 🔗 Hamaika Telebista: euskara hutsean egiten den tokiko telebista da Hamaika TB. Telebista izanik, lehentasunezkoa eta estrategikoa da hau ere udalarentzat. Hamaika telebistarekin hiru urterako (2014-2015-2016) hitzarmena egingo da, eta jada hasi gara eskualdean proiektu horri sostengu handiagoa emateko ildoak jorratzen.

S

12.6. Erdal hedabideetan, publiko zein pribatueta, euskarazko edukien presentzia areagotzea

12.6.1. Ikus-entzunezko eta paperezko hedabideetan zein komunikabide digitaletan euskararen presentzia gehitzeko neurriak abian jartzea

12.6.2. Indarrean dagoen legeriari jarraiki, RTVEen euskararen presentzia lortzea

E

12.7. Hedabideetako hizkuntzaren kalitatea bermatzea

12.7.1. Euskararen kalitatea bermatu eta zaintzeko neurriak hartzea

- 🔗 Hedabide desberdinetan hizkuntza eredu antzekoak eskaintzeko, bilgunea sortu eta irizpideak adostu elkarrekin: helburu horrekin bilgunea sortuz gero, beste helburu batzuetarako ere erabili ahal izango da bilgune hori (euskarazko hedabideen «arrakasta» neurtzea, eragin eremuak).

- 🔗 Herri mailako komunikabideetan euskalkiaren erabilera bultzatu: ez da esan nahi euskalkiaren erabilera literala bultzatu beharra dagoenik, baina bai Hiztegi Batuan ontzat emandako bizkaierazko esamoldeak eta berbak erabiltzea. Euskara eredu ahalik eta hurkoena eskaini behar zaie herritarrei. Hitzarmengintza kanpainatik abiatu da dinamika egokia Oiz-mendi telebistan.

P

- 🔗 Euskararen erabilera komunikabide berrietara zabaldu izana, eta, gero eta jende gehiago euskaraz idazten hasi izana, berri ezin hobeak dira. Hala ere, euskarazko ekoizpena ugartzeak ekoizpen horren gaineko kontrola murriztea ekarri du, eta, beraz, kalitate arazoak. Ez da batere erraza bat-batean idatzi behar diren, eta, gainera, askok idazten dituzten testuetan zuzentasun maila egokia lortzea, baina beharrian hori gero eta handiagoa izango dela kontuan hartuta, protokolo batzuk ezartzea ebatzi da. Oraindik zehaztu gabe dago zeintzuk izango diren, baina argi dago behar-beharrezkoak direla.

udalerrietan

🔗 Herriko eta bailarako komunikabideen hizkuntza kalitatea zaintzea: informazioa emateaz gain, hizkuntza idatziari dagokionez, eredu izan behar dute, eta badira, *Danbolin aldizkaria* eta *Hitza* egunkaria. Horregatik, Euskara Zerbitzuak hizkuntza kalitatea hobetzeko hainbat lan egingo ditu:

- Argitalpenen jarraipena eta hobetzeko gomendioak.
- *Danbolin* aldizkariaren zuzentzaileen taldean parte hartu.
- Hizkuntza trebakuntza ikastaroak antolatu.

Danbolin. Beste hauek ere ikusi:

- «*Danbolin aldizkari*» 131. orrialdean.
- «*Hitzarmenak*» 268. orrialdean.

13. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak

13.1. Euskarazko baliabide teknologikoen gaineko informazioa bateratu eta zabaltzea

Euskarazko produktuen

katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretik Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoen zerrenda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa» 303. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

13.1.1. Euskarazko software katalogoa bateratu eta eguneratzea

13.1.2. Sarean informazio gune iraunkorra abiaraztea eta eguneratuta mantentzea

🔗 Euskara Sailaren webgunea elikatu eta partaidetzarako foro bihurtzea lametzari esleitu zitzaion bere sasoiaren webgunea eratzea, eta berak kudeatzen du. Administrazio lanak udalak burutzen ditu.

🔗 Webgunea: eskualdeko atari digitala da, euskararen inguruko egitasmoak, informazioa eta berriak jasoko dituen, eta euskara irauaraztea eta aberastea helburu duena. Eskualde mailan hizkuntzaren arloan dagoen egitasmo, ikerketa, datu, informazio, zerbitzu eta beste hainbat jakingarri bilduko dituen ataria elikatzea da helburua. Alde batetik, dagoen informazioa eguneratzea, eta, bestetik, garapen berriak zehaztu eta garatzea. Erronka nagusia webaren erabiltzaile kopurua handitzea izango da, eta, batez ere, euskaldunak aktibatzea. Horretarako, weba ahalik eta agerrien (udaletako webetan) eta ongien kokatu behar da, eta erabiltzaile posiblei horren berri eman.

🔗 Udalak web orrialdea dauka eta eguneraturik edukitzen du; gehien bisitatzen den atala «agenda» da. Euskararen aurrerabidean gertatzen denaren informazio guztia amaraunaren bitartez helaraztea euskararen normalizazioan eragile diren guztiei (eta herritarrei oro har) 4 sare-aldizkarien bitartez: Berri Berriak, Iritzi-muinetik, Galdezka eta Gurien. Euskara sailak bere webgune propioa dauka. Bertan euskararekin erlazio duen edozer zabaltzen da. Gainera, lanean egitasmoaren baitan ere hainbat kontsulta bideratu dira teknologia berriekin erlazionatuak.

🔗 Udal webguneko eta sare sozialetako profilen bidez IKTen gaineko berrien berri ematea: udal web-orriaren bilakaera: udalaren webgunearen bilakaera ikusita, sare sozialen presentzia areagotu behar zela aurreikusi zen. Horregatik aurretik sortutako facebook eta flickr profilei twitter profila gehitu zaie. Informazioa hainbeste tokietan igotzeak lan asko eskatzen du, eta, horrez gain, sinkronizazioak berebiziko garrantzia hartzen du: toki guztietan dagoen informazioak koherentea izan behar du. Horregatik, sare sozialen artean informazioa sinkronizatzeko sistema implementatu da: webgunean publikatzen den artikulu bakoitza sare sozialetara automatikoki bidal daiteke, langileak botoi bakar bat sakatuta.

🔗 **Zarea eta Beharsarea:** teknologia berrietan euskararen presentzia bermatuta egon dadin, mankomunitateak webgune bitan jarri nahi du indarra: alde batetik, Beharsarea webgunean, eta, beste alde batetik, Zarea webgunean. Beharsarea lana euskaraz eskaintzeko eta eskatzeko ataria da. Atari hau orain dela hiru urte jarri zen martxan Alkarbideren bitartez, eta udalak bertan parte hartu du hasieratik. Tresna hau erakargarriago egiteko asmoz, aurtan webgunearen irudia berrituko da. Gainera, webgunearen zabalkundeari begira, kanpaina berri bat jarriko da martxan, herritarrek Beharsarea ezagutu eta erabil dezaten. Horregatik, kartelak jarriko dira Eskualdeko hainbat tokitan, eta, halaber, iragarkiak ipiniko dira Eskualdeko komunikabideetan. Zarea webguneak (www.durangaldea.euskaraz.eu) eskualderako tresna erabilgarria izan nahi du; euskara zerbitzuetako eskaintza guztia zabaltzeko (ekitaldiak, proiektuak, diru-laguntzak eta abar), eta baita euskarazko berrien eta agendaren zabalkundea egiteko ere. Orrialde hau 2012an sortu zen, eta aurtan hainbat berrikuntza egitea aurreikusten da. Adibidez, webgunearen diseinuan aldaketa batzuk egin nahi ditugu, erakargarriagoa eta erabilerrazagoa izan dadin. Bestalde, euskarazko agenda ikusgarriago egin nahi dugu, webgune hau eskualdeko euskarazko agenda kontsultatzeko erreferente bilakatzeko.

Beharsarea. Beste hauek ere ikusi:

- «BEHARSAREA» 22. orrialdean.
- «Berdinean euskara» 27. orrialdean.
- ««Beharsarea» egitamua» 195. orrialdean.

🔗 Euskara zerbitzuaren facebook eta twitter kontuak sortzea: internetek sarean jarduteko eskaintzen dituen tresnetaz baliatu beharra dago informazio bideak, parte hartzea eta eztabaida areagotzeko. Herritar guztiei begirako jokabidea bada ere, belaunaldi berriei begirako lan esparrua da batik bat, hizkuntza ohiturak finkatzeko. Hitzamengintza kanpainarekin lotuta facebooka jarri da martxan.

🔗 KZgunea, elkarlana: KZguneako ikastaroak bideratu euskarazko baliabide teknologikoak ezagutarazteko.

277

🔗 Facebook, blog eta sare sozialetan zabaltzea informazioa. Informazio-trukerako eta interakziorako bideak bilatzea: Facebook, Twitter...

13.1.3. Komunikazio estrategiak garatzea: zabalkunde kanpainak, gidak, eskuliburuak

🔗 **EUS dominioa** erostea eta erabiltzea

EUS dominioa. Beste hau ere ikusi:

🔗 Herritarrei teknologia berrien arloan euskaraz sortzen dena aditzera ematea. Programak deskargatzeko aukerak, xuxen, sakelako telefonoa, elebila, webgune berriekiko estekak, eta beste eta hainbat baliabide.

- «eus dominio orokorra» 283. orrialdean.

🔗 Euskarazko IKT baliabideei buruzko saioa antolatzea guraso edo/eta gazteentzat.

🔗 KZ guneetan euskararen erabilerari dagokionez, hainbat hutsune daudela jabetuta, hutsune horietan eragiteko hainbat neurri zehaztu, eta horiek aplikatzeko pausoak aurrera eramango dira. Besteak beste, ondorengo hutsuneak dira identifikatu direnak: Aplikazio informatiko asko gaztelaniaz bakarrik daude. Kalitateari buruzko euskarrietan euskarak ez du lehentasunik. Oro har, euskarari ez zaio ematen

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Beralagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Beralagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Beralagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

Euskarazoka Beste hau ere ikusi:

- «Euskarazoka» 156. orrialdean.

lehentasunik. Hori horrela, horretan eragiteko, egoeraren azterketa egingo da, eta lehentasunak markatu ondoren, eragin beharreko eremuak aukeratuko dira, proposamenak aurkeztu eta KZ guneekin elkarlanean aurrerapausoak emateko urratsak zehaztuko dira. Besteak beste, ikastaroen hizkuntzari egingo zaio jarraipena gero.

Bi elementu erabiltzen dira zabalpen lanean laguntzeko:

- Udaleko baliabideak, euskararen webgunea barne.
- Herriko eragileen webguneak. Talde eragilea ere sortu da eraginkortasuna neurtu eta estrategia berriak garatzeko.

Euskara Zerbitzutik baliabide berriak jarri nahi izan dira herritarren eskura. Horiak horrela, Mankomunitateko web orrian eta eskualdeko udaletako webguneetan, kontsultatu ahal dira euskarari lotuta dauden hainbat gune interesgarri. Horretarako «**Euskararen txokoa**» deitzen den webgunea sortu da. Bertan, besteak beste, herritarrei teknologia berrien arloan euskaraz sortzen dena aditzera emateko loturak sartu dira: xuxen zuzentzaile ortografikoa, gazteentzako sms hiztegia, Tuenti, Facebook eta youtuberen konfigurazioa euskaraz eta ordenagailuan euskaraz lan egiteko oinarritzko tresnak. Guztira 10 interesguneetan multzokatu dira aukeratutako webgune guztiak. Une honetan guztira 60 sarbide aurki daitezke euskararen txokoa, baina hau ez da aukeraketa itxi bat, gune berriak sortu ahala eguneratzen joango garen zerbait baizik.

Herritarrei teknologia berrien arloan euskaraz sortzen dena ezagutarazi eta baliabideak aditzera eman (programak deskargatzeko aukerak, xuxen, telefonia mobila, elebila, webgune berrien zerrenda), euskararen atarian zintzilikatu eta baliabideak eskaintzen dituzten webguneetara link-ak jartzea.

Mailchimp, RSS, Komunikabideei prentsa-oharren bidalketa.

Udal informatika zentroak lagundutako komunikazio plan baten bidez udalak herritarrei euskarazko teknologia arloan dauden tresnak zeintzuk diren jakinarazteaz gain, bide batez berauek euskaratzeko bideak zeintzuk diren jakinaraziko zaie. Komunikazio hori web orriaren eta sare sozialen bidez egingo da.

Euskarazko eskaintza bermatzea KZ guneetako ikastaroetan: KZ gunea eratu zenean finkatu ziren hizkuntzari buruzko jokabideak. Jarraipena egiteari ekin zitzaion urte batzuetan, baina aspaldikoetan ez zaio segimendurik egin. Eutsi egin behar zaio berriro gai horri eta KZ guneako arduradunekin batzartu.

Komunikazio estrategiak garatzea: zabalkunde kanpainak, gidak, eskuliburuak, hedabideentzako diru laguntzak (*Txolarre, Hitz, Galtzaundi...*)

Herritarren eskura jartzea euskararen kalitatea hobetzea helburu duten argitalpenak: etxejabeen elkarreentzako esku liburua, gonbiteak/gutunak/eskaerak idazteko ereduen eskuliburua, etxeetako mantenu lanerako eskuliburua, eta kirol elkarreentzako eskuliburua dira euskara zerbitzuak ekoiztu/egokitutako argitalpen

batzuk, eta horren hedapenari ekiten zaio (webgunea, Euskarazoka...).

🔗 Urteko Agenda: herrian euskaraz garatuko diren ekintzen urteko agenda argitaratu da. Agenda honetan hemendik urte amaierara arte zehaztuta dauden ekintzen berri ematen da; hala nola, Berba-laguneko tailer guztiak, liburu eta disko azoka, Euskal Jaia, Berbetan jardunaldiak, Herrian kantuan, Laburbira eta abar. Poltsikoan sartzeko moduko agenda honen bitartez herritarrek data horiek kontuan hartu eta ekitaldi horietan parte hartzera animatu nahi dugu. Banaketa ohiko lekuetan egingo da.

🔗 Videowall.

🔗 UEMA. Barruko proiektzioa

- Ekintzaren helburuak: KZ guneetan euskararen erabilera areagotzea eta lehentasunezko hizkuntza izatera iristeko urratsak ematea.
- Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:
 - Euskal hiztunen erkidegoa trinkotzea, euskararen erabilerarako sare operatibo presentzialak zein birtualak hedatuz eta indartuz.
 - Euskaraz komunikatzeko estandarrak malgutzea eta aberastea, hiztun berrien adierazkortasunaren mesedetan. Zuzentasunaren irizpide bakarretik komunikagarritasun eta adierazkortasunarenera igarotzea.
 - Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ez ezik errespetatzeko bidean, euskara erabiltzeko aukerak bermatzea.
 - Euskararen irudiari prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz, batetik, eta, bestetik, euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz.
 - Hizkuntzaren teknologiak (informazio eta komunikazioaren teknologiak euskararen garapenerako baliatzea), sarerako euskarazko edukiak sortzea eta komunikaziorako sare birtualak era egokian baliatzea), sarerako euskarazko edukiak sortzea eta komunikaziorako sare birtualak era egokian baliatzea, euskararen normalkuntza eta erabilera aukeren mesedetan. Izan ere, euskarak informazio eta komunikazioaren teknologiak baliatu behar ditu, horixe baitu ezinbesteko baldintza hizkuntza guztiz garatua izatera iristeko.
- Azalpena:
 - KZ guneetan euskararen erabilerari dagokionez, hainbat hutsune daudela jabetuta, hutsune horietan eragiteko hainbat neurri zehaztu eta horiek aplikatzeko pausuak aurrera eramango dira. Besteak beste, ondorengo hutsuneak dira identifikatu direnak:
 - * Aplikazio informatikoak gaztelania hutsez daude.
 - * Kalitateari buruzko euskarrietan euskarak ez du lehentasunik.
 - * Oro har, euskarari ez zaio ematen lehentasunik.

E

S

E

P

udalerrietan

* Hori horrela, horretan eragiteko, egoeraren azterketa egingo da eta lehentasunak markatu ondoren, eragin beharreko eremuak aukeratuko dira, proposamenak aurkeztu eta KZ guneekin elkarlanean aurrerapausoak emateko urratsak zehaztuko dira.

13.1.4. Administrazio publikoetan informatikako tresnak euskaraz konfiguratzea eta horiek erabiltzeko moduan jartzea

- ✎ Udalak Biscaytik erakundearen bidez eratu duen webgune berrirako irizpideak finkatu eta jarraipena egitea. Alkarbideko foro bat da Biscaytik, erakundearekiko harremanak bideratzeko. Partaideak: D ereduko lan-mahaiko koordinatzailea, UEMAko ordezkaria, Alkarbideko teknikaria, Biscaytikeko arduraduna eta teknikaria. Foru horretako gonbidatuak: euskara zuzendaritzako ordezkaria eta Aldundiko Itzulpen eta terminologia zerbitzu-burua.
- ✎ Espedienteak kudeatzeko aplikazioa euskaraz ere egon dadin urratsak ematea, tramitazio elektronikoan egiteko jartzen direnetan lehentasuna jarritz.
- ✎ Udalak egun dituen informatikako tresnak eta programak zeintzuk diren zerrendatuko ditu, eta gero bertako langileekin batera, hauen esanetara eta beharretara egokitutakoak euskaraz konfiguratuta eta erabilgarri jarriko ditu. Bestalde, euskara zerbitzua arduratuko da, itzulpen zerbitzuaren bitartez, udal web orria elebiduna izan dadin %100ean.
- ✎ Herriko elkarteei, merkatariei eta enpresei euren web orriak euskaratzeko laguntza eskaintzen die Euskara Zerbitzuak.
- ✎ Informatikako tresnetan instalatzen den softwarea euskarazko bertsioan instalatzen da, ahal dela. Udalak irizpide gisa jarria du software guztiak eta aplikazio informatikoak euskaraz jarriko dituela, bai langileentzat, bai udal-ordezkarientzat, eta bai herritarrentzat ere.
- ✎ Liburutegian erabiltzaileentzako dagoen ordenagailua euskara hutsean konfiguratuta dago.
- ✎ Udalak informatikako tresnak berritu ahala euskaraz erabili ahal izateko moduan konfiguratuko ditu. Indar berezia egingo da langile euskaldunek aukera hau izan eta erabil dezaten.
- ✎ KZgunearekin harremana egin eta bertako hizkuntza-egoera eta aukerak ezagutu eta eman litezkeen urratsak definitzea.

13.1.5. Azterlanak bultzatzea: neurgailu edo adierazle sistema iraunkorra eratzea, euskarazko tresnen presentzia, erabilera eta posizionamendua neurtzeko

13.2. INTERNETen euskarazko edukiak sustatzea

13.2.1. Erreferentziatzko euskal entziklopediaren inguruko hausnarketa bideratzea

13.2.2. Euskal Wikipedia (EW) sustatzea edukiak txertatuz; EWren kokapena aprobetxatzea euskarazko edukietarako sarbide gisa, EWa erreferentzia eta lotura egokiz elikatzea, ikastetxeetan eta unibertsitateetan EWraiko artikulua sortu eta itzultzea, EW-n edukiak txertatzeko lankidetzak sustatzea (zientzia, teknologia, literatura)

🔗 Erreferentziatzko euskal entziklopediaren inguruko hausnarketa bideratzea.

🔗 Herriko DBH-ko 3. eta 4. mailako ikasleek urtean zehar Euskal Wikipedia (EW) izango dute gelan erreferente beraien gai akademikoen inguruko materiala aurkitzeko eta eskuratzeko.

13.2.3. Lizentzia libreen trataera bateratua ahalbidetzea; publikotasunaren kontzeptuaren inguruko hausnarketa bideratzea; Copyleft politika arautzea diru-laguntza publikoaz sortutako edukientzat; Publikoa den edukia sareratzea (EITBren materialak)

13.2.4. Euskara ikasteko tresna berriak sarean ipintzea

🔗 Euskara saileko webgunearen «baliabideak» atal bereziaren bidez egiten da euskara ikasteko tresnen zabalkundea.

🔗 Udal euskaltegiko mikrositean ikasleen auto-mailaketa egiteko tresna lantzea.

🔗 Udalaren web orrian euskaraz dauden baliabideen berri emango da (ordenagailua euskaraz jartzeko, telefonoak eta sare sozialak euskaraz erabiltzeko).

🔗 Zarea: Durangaldean euskararen arloan egiten diren ekintza, proiektu eta agenda biltzen du Eskualdeko euskararen ZAREA deitutako web-orriak, eta eskualdean dauden euskarazko baliabideak zabaltzea da webgunearen xedea.

13.2.5. Interneteko eragile pribatu nagusiekin elkarlanerako bideak jorratzea

13.2.6. Bilatzaileak egokitzea euskarazko bilaketak errazteko eta hobetzeko, sektoreko eragile nagusiekin elkarlanean

E

S

E

P

udalerrietan

E

Udalak erabiltzaileentzako bi ordenagailu ditu liburutegian; konfigurazioa euskara hutsean dago, eta liburuzaina arduratzen da herritarrei euskarazko bilatzaileak erabiltzearen garrantzia azaltzeaz.

Ataria: webgunea herriko gertaeren eta albisteen berriemaile da. Egunero pare bat albiste agertzen dira atari horretan, eta albisteez gain, inkestak, agenda eta hainbat kontu lantzen dira. Irakurleek doako harpidetza bidez, albisteak jasotzen dituzte egunero. Herriko kontuen berri euskaraz izateko aukera eskaintzen zaio herritarrari eta iritzia emateko aukera ere bai.

Euskara sailak Facebook kontua izatea.

S

13.2.7. Sare sozialetan euskararen presentzia areagotzeko bideak erraztea

Udalak zuzenean ez du sare sozialetan parte-hartzen, baina liburuzaina arduratzen da herritarrei azaltzeaz sare sozialetan euskararen presentziak daukan garrantzia. Liburutegian dauden ordenagailuetara herritarrak datozenean egiten da lan hori.

Aurten kirol esparruan elkarleen sare sozialen analisia egin da euskararen ikuspegitik. Informazio edo «argazki» hori egin eta gero zein neurri planteatu daitezkeen eztabaidatuko da.

Euskara Sailak badu bere web gune propioa, herriaren eta euskararen inguruko berriak modu zabala eta sakonagoan emateko, lametza enpresak kudeaturik.

E

13.3. Euskarazko tresnak sortu eta sustatzea

13.3.1. Euskarazko tresnak sortzen direla bermatu eta bultzatzea

Herritarrek eta elkarleek sarean jarritako informazioa eta baliabideak euskaraz ere egon daitezen laguntzak bideratzea. Hitzargune kanpainako zerbitzuetako bat da: webguneak edo blogak eratzeko laguntza ere bada, baina, batik bat, sarean jarri beharreko testu edo baliabideak euskaraz egon daitezen laguntza teknikoa da.

Herritarrek sarean ezartzen duten informazioa euskaraz ere egon dadin laguntzak bideratzea: testuak euskaraz eman eta zuzentzea.

P

13.3.2. Euskarara aplikazioak lokalizatzea: sektoreko eragile nagusiekiko lankidetzarako formulak bilatzea, programa edo sistema elektroniko erabilienak identifikatu eta euskarara lokalizatzea: telefonoen softwareak, sare sozialak egiteko balio duten tresnak, nabigatzaile elektronikoak, argazki-albumak egiteko aplikazioak,

udalerrietan

multimedia tresnak, CMSak? y software guztietan euskarazko lokalizazioaren kalitatea bermatzea

13.3.3. Hiztegi elektronikoak, hiztegien pluginak, corpusak, hiztegi entziklopedikoak, itzulpengintzari laguntzeko tresnak, itzultzaile automatikoa eta bestelako tresnak sarean erabiltzaileen eskura jartzen jarraitzea

🔗 Herriko toponimia eta **Ahotsak proiektua** udaleko webean eskegitea: toponimiarena amaituta eta eskegita dago, Ahotsak proiektuaren barruan orain arte jasotakotik transkribatu eta atondutakoa ere bai. Gauza bera egiten jarraitu gura da herriko ondarea jasotzeko falta denarekin.

Ahotsak. Beste hauek ere ikusi:

- «Ahotsak» 261. orrialdean.
- «Ahotsak egitasmoa» 264. orrialdean.

🔗 Word Fast aplikazioaren laguntza itzulpenetarako: ekintzaren helburua udaleko euskara zerbitzuari itzulpenak egitea erraztea da. Udalak UZEIrekin hitzarmen bat du sinatua. Hitzarmen horren bidez UZEI Word Fast aplikazio informatikoa eskaintzen dio udalari. Aplikazio informatiko horrek udal itzultzaileari itzulpenak egiteko garaian laguntza handia eskaintzen dio. Datu-base horrek arlo sozioekonomikoko hizkuntzaren erabilera egokia errazten du.

13.3.4. Itzulpen automatikorako eta sare sozialetarako tresnak garatzea

283

13.3.5. Euskarazko zuzentzaile ortografiko eta gramatikalak etengabe hobetu eta softwareen bertsio berrietara egokitzea, ofimatika produktuetan, nabigatzaileetan, edizio-tresnetan eta gainerakoetan

13.4. .eus dominio orokorra eskuratu eta garatzea

EUS dominioa. Beste hau ere ikusi:

- «EUS dominio» 277. orrialdean.

13.4.1. ICANN nazioarteko erakundearen eskutik .eus dominio orokorra lortzea

🔗 .eus domeinua eskuratzea: herriko web orria .eus domeinua izango du. Ez lehenengo fasean, baina bai ekainetik aurrera zabalduko dena: <http://www.puntueus.org/>

13.4.2. .eus dominio eskuratutakoan, hura kudeatzea, ahalik eta esparru gehienetan erabil dadin

🔗 .eus domeinua erabiltzeko hautua egin da, eta 2014ko abenduaren 3an aktibatu zen webgune nagusirako. Beste webgune guztiak aurten pasako dira .eus-era,

baita helbide elektroniko guztiak ere. Era berean, sarean edukiak euskaraz dituzten udalerriko eragileek .eus erabil dezaten komunikazio publikoa egingo da.

E

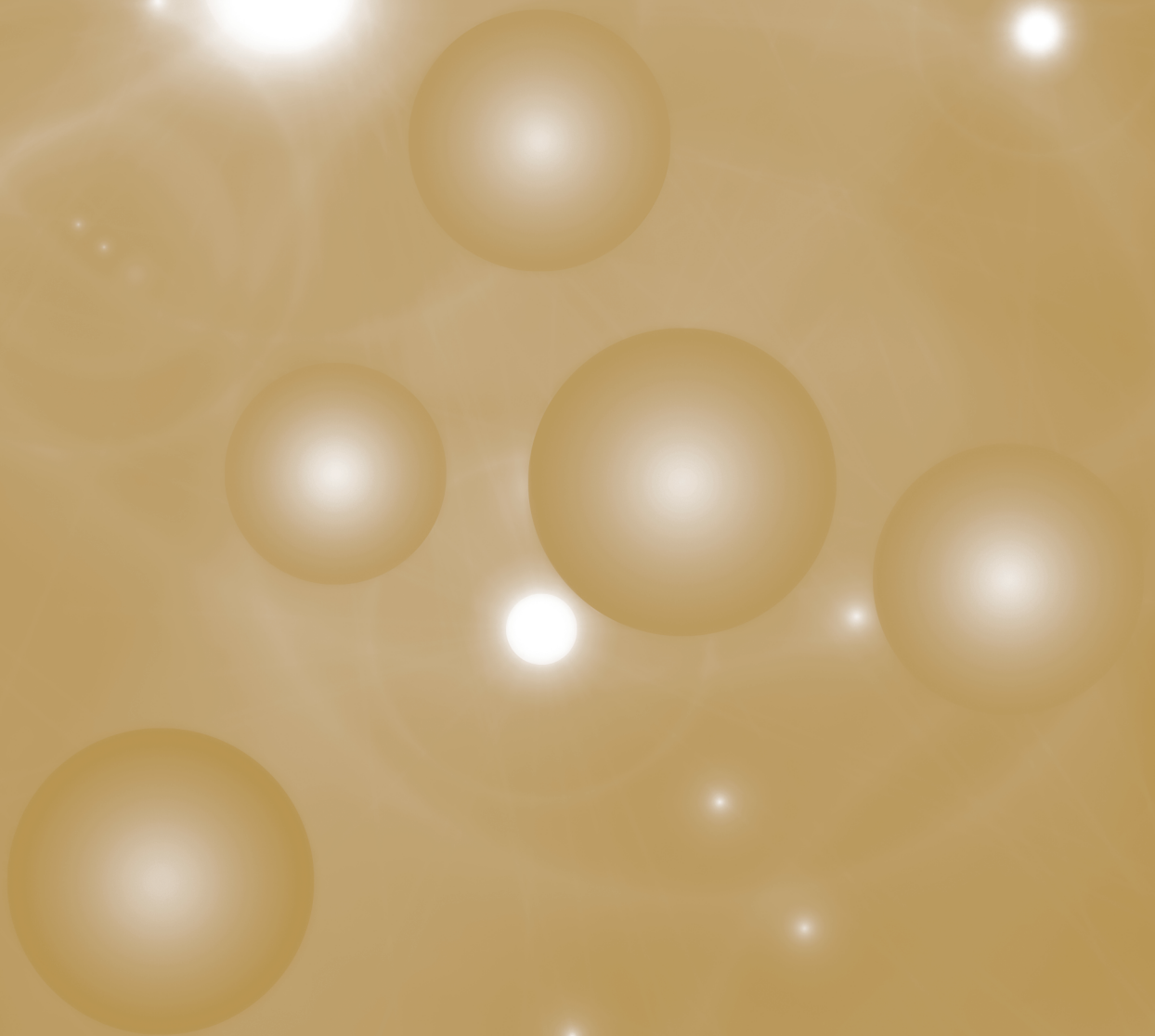
S

E

P

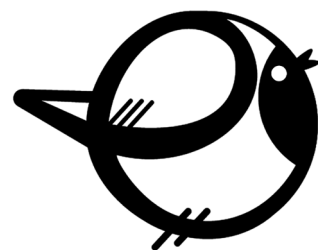
udalerrietan

Helburuak lortzeko zehar lerroak

Euskararen aldeko motibazioa

helburu estrategikoa lortzekozehar lerroa

I 4. Sentsibilizazioa eta motibazioa

I 4.1. Euskara balio positiboekin eta modernitatearekin lotzeko ekimenak garatzea

I 4.1.1. Erakundeen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea, elebitasunaren ikuspegitik eta euskararen aldeko jarreraren aldetik

☞ Hauteskundeetan hautatutako kargu politikoei begirako lanketa, erabilera planaren informazioa eskaintzea eta inplikazioa lortzeko: kargu politikoak euskararen erabilerarako planarekin inplikatzeko eta arlo horretan euren lidergoa eta ahalduzko prozesua gauzatzeko, teknikarien aldetik lanketa berezia egin beharko da. Horretarako, prestakuntza beharko dela-eta, Alkarmide bitarteko, ikastaro bereziak eratu nahian gabilta teknikariok gaitzeko.

☞ 2015ean udalak 2009an onartutako erabilera planaren egokitzapena egingo du, baita gaur egun indarrean dauden hizkuntza irizpideena ere. Bertan, hizkuntza erabilera eredugarria sustatuko da, eta horren ardatz nagusiak zein zehaztapenak jasoko dira.

☞ Udalak euskara erabiltzen du, bai idatzizko komunikazioetan, eta bai ahozkoetan ere. Udal-langileen lan- eta zerbitzu-hizkuntza euskara da, eta udal-ordezkariek ere euskaraz jarduten dute udalaren izenean dabiltzanean. Aurkezpenak euskaraz egiten dira, eta, norbaitek ulertzen ez badu, pertsona horri jakinarazten zaio amaieran izango duela adierazitakoaren laburpen bat jasotzeko aukera.

☞ Udalak euskararen aldeko apustua egiten du, garrantzi gehiago emanez euskarari; horrela, herritarrak euskara erabiltzera sentsibilizatuko ditu.

☞ Udalaren euskararen erabilera elebiduna eta aldekoa izan dadin motibatzea udal agintariak eta langileak: lan horretan euskara zerbitzuak aholkularitza, itzulpen zerbitzua eta lan tresnak eskainiko ditu (udal agiri egokituak, hizkuntza-irizpideak, trebakuntza...).

☞ Erakundeen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea, elebitasunaren ikuspegitik eta euskararen aldeko jarreraren aldetik. **Geurien be bai egitasmoak** 2015ean sei helburu estrategiko ditu:

- Elkarrekin eta txokoak: udalerriko elkarrekin interbentzioak egitea, euskararen erabilera sustatzeko.
- Arlo ekonomikoa: herriko enpresetan eragitea (merkataritza, ostalaritza, turismoa, akademiak...) eguneroko jardunean euskara gehiago erabil dezaten.

Geurien be bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Geurien be bai egitasmoaren barruan» 113. orrialdean.
- «Geurien be bai» 143. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoaren bidez gazteekin lan egiteko» 192. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoa» 312. orrialdean.
- «Aisia eta kirola: Geurien be bai» 318. orrialdean.

- Kirola: kirol arloan euskararen presentzia eta erabilera handitzea, eta, horretarako, eragile guztiei (kiroldegia, monitoreak, elkarteak) baliabideak eskaintzea eta sentsibilizazio lana egitea.
- Transmisioa: euskararen transmisioa indartzea, horretarako, gurasoekin sentsibilizazioa eta kontzientziazioa lantzea.
- Gazteak: gazteen artean euskararen erabilera indartzea eta gazteak euskarara erakartzea.
- Komunikazioa: euskararen erabilera areagotzeko kanpainak martxan jartzea eta Geurien be bai egitasmoaren baitan egiten diren ekimenak komunikatzea.

🔗 Hizkuntza-paisaia zaintzea leku berriei izena jartzeko orduan edota jarrita dauden izenak hobetzeko aholkularitza-bideak jarritz.

🔗 Komunikazio eta publizitate estrategia diseinatzea. Lagungarri izan ditzakegu webgune berria eta bloga.

🔗 Komunikazio eta publizitate estrategia aldatu da, udalaren irudiarekin lotutako guztia elebiduna izan dadin.

🔗 **Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna.** Udalerriko esparru gehienetara iristeko baliatzen da eguna, programa zabala landuz: adierazpen instituzionala, umeentzako ekitaldiak, bertso jaialdia.

🔗 UEMAren ekarpena: 1995ean hartu zuen udalak UEMAko kide izateko erabakia. Horrelako herri euskaldunetan izaten dira euskara gizarte-bizitzako alor guztietara zabaltzeko baldintza eta ezaugarri aproposenak, eta horrek hizkuntza-plangintza aurrerakoiagoa egiteko aukera ematen du.

🔗 EAB: herri mailako Euskararen Aholku Batzorde indartsu eta bizia izatea.

14.1.2. Etorri berriei bereziki zuzendutako sentsibilizazio kanpainak antolatzea, euskara ikasteak ekar liezazkiekeen onurak azpimarratuz. Etorri berrientzako harrera programekin uztartzea

🔗 Etorri berriei zuzendutako harrera protokoloan, Euskara Zerbitzuaren harrera bilera txertatzea: Lanbide erakundearekin akordio bat dago sinatuta, etorri berriei zuzendutako harrera protokoloan Euskara Zerbitzuaren harrera bilera txertatzeko. 2013ko urritik 2014ko ekainera bitartean lau berbaldi eskaini zitzaizkien etorri berriei eta elkarlan horri eutsiko zaio. Partaide izan dira 45 etorri berri heldu. Helburua: hizkuntza konfliktuari buruzko aurreiritziak eta txarto ulertzeak saihestea, eta etorri berriek hizkuntza konfliktuen inguruan (euren lurraldean zein hemen) bizi izan dutena ezagutzea.

Euskararen Nazioarteko Eguna.
Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

🔗 **Immigrazio Planaren ildotik etorri berrien familia programetan elkarlanean eragiteko koordinazio gunea** eratzea: etorri berriei begirako hausnarketak egiteko lan mahai berezia eratu zen duela bi urte aipatutako arduradun eta kolaboratzaileekin. Han aztertu eta handik bideratzen dira etorri berriei begirako kanpaina eta abarrak.

- Kolore. Hartzaileak: Etorkinak %13,7. Guztira: 1302 pertsona inguru.
- Harrera Protokoloa. Nerabeen Ataria. Hartzaileak: nerabe etorkinak. Kalkuluen arabera 200 pertsona inguru.
- **Haur eta Gazte Txokoa**. Euskara errefortzu saioak etorri berrientzat. Hartzaileak: 6-16 urte bitarteko haur eta gazteak. Aurten 60 pertsonen hartu dute parte proiektuan.
- Irakurketa Multikulturala. Hartzaileak: etorkinak eta herriko gizartea. «Nire aitaren etxea» olerkia 30 bat hizkuntzatan irakurri genuen. Kulturen arteko elkar ezagutza sustatzeko ekimen interesgarria.
- San Pedro Bezperako Erromeria. Hartzaileak: herritarrak orokorrean eta etorkinak. Aurten etorkinak gonbidatu genituen bereziki erromerian parte hartzera. 30 bat lagun etorkin gerturatu ziren.
- **Aisa ikastaroak**. Hartzaileak: euskara ikasi nahi duten etorri berriak. Urtero 5-6 talde ateratzen dira, guztira 60 bat lagun. Udalak materiala ordaindu eta zabalpen lana egiten du.

🔗 Bertako biztanleei nahiz etorri berriei publizitate kanpainaren bidez, euskararen egoeraren eta euskaltegiaren berri ematea, euskara ikastearen eta erabiltzearen garrantziaz jabetzeko.

🔗 Ekintzaren helburu nagusia: euskararen aldeko motibazioa eta euskararen ezagutza handitzea herritarren artean.

🔗 Etorkinentzako eskuko hiztegia + zerbitzuak. Helburua: herriko etorkinak sentsibilizatu, euskara ezagutu eta erabili dezaten, eta, era berean, udalak eskaintzen dizkien zerbitzu guztien jakitun izatea. Aurreko urteotan egindako jarduera da eta oso erantzun ona izan du. Urtean zehar dauden eta etortzen diren etorkinei euskarazko eskuko hiztegitxo bat banatu zaie, eta udalak nolabaiteko harrera emateko gida ere emango die.

🔗 Etorri berriei zuzendutako sentsibilizazio kanpainak egingo dira. Horretarako, errolatzera datozenean euskaraz eta beraien hizkuntzan idatzitako gomendioak dituen liburuxka banatu zaie, eta bertan agertuko da euskara ikasteak daukan garrantzia.

🔗 **Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak** antolatzen dira, 8 eta 16 urte bitarteko ikasleentzat, neguan, urtariletik maiatzera arte eskolaz kanpoko ordutegian, eta, udan hilabetez, neguan partaide izan direnentzat. Helburua

Etorkinentzako harrera. Beste hauek ere ikusi:

- «Immigrazio teknikariarekin elkarlana» 73. orrialdean.
- «Atzeritarrentzako idatzizko materialak» 92. orrialdean.
- «Arrasatek jatorri anitzeko pertsonen harrera egin die» 93. orrialdean.
- «Etorkinak euskarara hurbiltzeko egitasmo eraginkorrak sustatzea» 121. orrialdean.
- «Zabu Zibu jolas parkea» 171. orrialdean.
- «Aisialdi-programetan bertakoen eta etorri berrien arteko elkarguneak sortzea» 210. orrialdean.

Errefortzu eskolak. Beste hauek ere ikusi:

- «errefortzu eskolak» 49. orrialdean.
- «euskara errefortzu saioak» 58. orrialdean.
- «euskara errefortzuak jasotzen» 71. orrialdean.
- «kanpoko ekimenak» 87. orrialdean.

AISA. Beste hauek ere ikusi:

- «AISA ikastaroen eskaintza» 73. orrialdean.
- «Etorkinentzat AISA ikastaroak antolatu» 78. orrialdean.
- «Udalak antolatutako AISA ikastaroak» 126. orrialdean.
- «AISA moduluak» 304. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.

(Ondoko orrialdean jarraitzen du)

- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

«Auzoko» programa. Beste hau ere ikusi:

- ««Auzoko» programa» 93. orrialdean.

da hizkuntzaz lehenbailehen jabetzea, ikasketak euskaraz egin ahal izateko eta herrian integratzen laguntzea. Hilean behin batzen den jarraipen batzordean, euskara sailarekin batera, euskaltegiak gain, ikastetxeek eta gizarte laguntzaileak eta hezitzaileek parte hartzen dute, egitasmoari osotasuna ematearren. Ebaluazio jarraitua egiten da jarraipen batzordean eta ikasturte amaieran ere, asistentzia datuak eta aprobetxamendua adierazle gisa hartuta. Parte hartzeko matrikula ordaindu behar dute ikasleek. Ekaineko batzordean zehazten dira hurrengo ikasturterako helburuak eta hobekuntzak. Aurtengoa urtarilaren 7an hasi eta maiatzaren 30era arte luzatuko da; 35 ikasle parte hartzen ari dira. Udakoa abuztuan izango da. Lanen kronograma:

- Beharrezana duten ikasleen zerrendak jaso, urrian.
- Gizarte Zerbitzuetako erabiltzaileei gutuna euskara eskola lagungarri hauetan parte har dezaten motibatzeko, azaroan.
- Ikasleen behin betiko zerrenda osotu.
- Gurasoei eta ikasleekin berba egin ikastetxeek, azaroan.
- Jarraipen batzordeak ontzat hartu taldekatzea.
- Ikastaroa, urtarila-maiatza.
- Jarraipen Batzordea hilero batzartzen da ikasturte osoan.
- Ebaluazioa eta hurrengo ikasturterako hobekuntzak zehaztu, ekainean. Ebaluatzeko tresnak: asistentziaren eta aprobetxamenduen datuak, ikasleen iritzia, euskaltegiaren txostena eta ikastetxeen eta euskara sailaren balorazioa

🔗 Ongizate zerbitzuarekin eta ikastetxeekin elkarlanean euskara zerbitzuak informazioa helaraziko die etorri berriei, euskararen eta elebitasunaren garrantziak jabe daitezen.

🔗 Harrera protokoloa. Etorri berri helduak: etorri berriei bereziki zuzendutako sentsibilizazio kanpainak antolatu. Batetik, erroldatzera etortzean esku-orria banatzen zaie, UEMAK prestatua (nora etorri diren, bertako hizkuntza, informazio praktikoa, etab.). Bestetik, UEMA eta Topagunearekin lantzen aritu ginen egitasmoa zabalagoa da: **auzoko egitasmo**aren bidez integratzearako bideak landu nahi ditugu. Herri pilotuetan jarri zen martxan, eta asmoa erakartzea zen. Egiteko garrantzitsua bai bertakoak, bai etorri berriak sentsibilizatzea izango da. Baliabide ekonomiko eta pertsonalen arabera heldu ahal izango zaio gaiari. 2011n GFaren eskaintzari esker, ikerketa pilotu batean hartu genuen parte, eta iaz jaso genituen emaitzak. Argi dago harrera momentu garrantzitsua dela etorri berriak euskarara hurbiltzeko, baina baliabide pertsonalak urriak dira. Zaila da mezua behar bezala helaraztea. Udalak UEMAKo diptikoa banatzen jarraituko du. Une honetan, udala gaia nola jorratu ari da aztertzen. Helburua, AISA ikastaroetako informazioa jaso aurretik herria pixka bat ezagutzea da. Une honetan, Gizarte ongizate sailarekin elkarlanean Euskara Zerbitzua aholkularitza enpresa baten gidaritzapean harrera protokoloa ari da lantzen, GFak emandako diru-laguntzari esker.

14.1.3. Gazteengan eragitea adin talde horietarako erreferente diren pertsonetan oinarrituta eta bide telematikoak lehenetsiz. Euskaraz egiten diren ekitaldietarako abantailak eskaintzea

🔗 **Gazteen idoloak:** gazteentzako erreferentea den pertsona bat ekarriko da haiekin solasean aritzeko.

🔗 14 urte azpikoen euskararen erabilera areagotzeko egitasmoa. Ume jaioberrien bertso liburua osatzen da urtero, 2002tik aurrera. Lehen liburu horretako umeek aurtan 14 urte beteko dituzte, beraz, 14 urte azpiko herriko ume guztiek (salbuespenak albuespen), bertsoa daukate eta euren jaiotze urteko liburuan jasota daude bertsoak, izen-abizenak, jaiotze-data eta argazkia. Jaioberrien bertso-liburuaren helburu nagusia gurasoak eta familiak hizkuntza transmisiorako sentiberatzea da, familien bihotzera heltzen da bertsoen eta aurkezpen-jaiaren bitartez. Beste helburu batzuk ere lor daitezke egitasmo honen bidez; esaterako, ikastetxeetan haur hezkuntzan liburuak erabiltzen dira umeekin batera bertsoak kantatzeko. Eta orain arte izan ez diren beste erabilera batzuk ere egin daitezke, umeak hasi ahala, lotura afektiboa, atxikimendua nolabait sendotzeko eta horren bitartez, euskararen erabilera areagotzeko. Adin tarte bakoitzarentzako ekintzetan asmatuz gero, erabilera hobetzeko helburua lor daiteke. Ekintzak zehaztu behar horretarako.

- Hartzaileak. Ekimenak adin taldeen arabera antolatuko dira: 6-8 urte, 9-10 urte eta 11-14 urte.
- Data. 2015eko iraila-abendua: prestaketa lanak 2016ko urtarrila-maiatza (ekimena martxan).

🔗 Ekintza ludikoak: ekintza multzoa izango da urtearen lehen partean, izaera ludikoa izango dute, adin talde bakoitzari egokituak. Oraindik erabat zehaztu ez badira ere, euskara zerbitzua ideia hauek lantzen ari da: hizkuntza-biografiak osatutako jolasak; gaztetxoak ametsak, asmoak eta zaletasunak batu; bideoa osatu; irratsaioa prestatu; gaztetxoak protagonista izango diren jaia eta gazte «zaharragoen» erreferentzialtasuna lantzeko ekintzak antolatu.

🔗 16 urte dauzkaten gazteei zuzendutako motibazio saio zehatza gauzatu nahi dugu aurtan, institutuan hitzaldiak antolatuz. D ereduan ikasten jarraitzearen onurak azalduko zaizkie, zein lekutan jarraitu ahal duten ikasten. Euskararen mundura zelan hurbildu, zein bide jarraitu eta gazteak euskaraz bizi daitezkeela ere erakutsi. Honekin batera eleaniztasunaren abantailak ere azpimarratuko dira. Honetarako Revolta Permanent taldeak bi hitzaldi emango ditu institutuan, ikasleengandik hurbil dagoen taldea baita. Ekintza hau aurre-matrikulazioarekin lotzen da, ikasleek erabakiak hartu baino lehen ahalik eta informazio gehien izan dezaten, eta euren euskararekiko motibazioan ere eragina izan dezan.

🔗 Euskaraz egiten diren ekitaldietarako abantailak eskaintzea: hitzaldiak antolatu eta gazteentzat musika topaketak antolatuko dira zine-antzekian. Topaketetan DBH 4. mailako ikasleek, euskaltegiak ikasleek, berba-lagunek eta interesa duen edozein

Pertsona erreferenteak. Beste hauek ere ikusi:

- «Lidergotza landu» 21. orrialdean.
- «pertsona erreferentzial batek hitzaldia emango du» 21. orrialdean.
- «Euskarari prestigioa ematea» 298. orrialdean.

Berbalagun egitasmoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Bertaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Bertaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Bertaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

gaztek parte har dezakete, topaketak irekiak baitira. Bertan musikari gazte eta euskaldunen esperientziak ezagutu ahaliko dituzte, antzokira bi musikari ezagun joango baitira eta aurkezle euskaldun batek elkarriketa egingo die. Euren musika zuzenean ezagutzeko aukera ere izango dute, bertan pare bat abesti joko baitute. Eta zalantzak eurekin argitu ahal izango dituzte zuzenean galderak eginez. Topaketak oso garrantzitsuak dira gazteentzat euskal mundura hurbiltzeko parada eskaintzen baitie, eta euren motibazioan eragiteko oso tresna eraginkorra eta beharrezkoa baita iritziz. Gazteek euskal ereduak behar dituzte, eta eredu horiek eurengandik zenbat eta hurbilago egon gero eta identifikatuago sentituko dira, eta, beraz, gero eta eraginkorragoak izango dira.

✎ Gazteekin sentsibilizazio kanpainak egingo dira, euskara erabiltzeak daukan garrantzia azalduz. Hau guztia liburuzainaren bitartez egingo da, eta kanpaina hau Udaletik aldikarian argitaratuko da.

✎ Gazteengana iristeko hainbat bide jorratzen dira: pertsona erreferenteak, teknologia berriak etab. Datozen urteetarako telefono mugikorrek eta aplikazioak erabili nahi ditugu euskararen esparruan.

Euslidersak. Beste hauek ere ikusi:

- «euslider» 20. orrialdean.
- «eusliderren proiektua» 24. orrialdean.
- ««euslidersak» tailerra» 33. orrialdean.
- «Eusliderren proiektua» 34. orrialdean.
- ««Euslidersak» proiektua» 192. orrialdean.
- «Gazteak hizkuntzaren euslider bihurtzea» 303. orrialdean.

✎ Ikastetxei «Euslidersak» eta antzeko proiektuak aurrera eramaten lagunduko zaie euskara zerbitzutik. Bestalde, herriko gazteen elkartarekin elkarlanean ari da euskara zerbitzua, gazteak eurak zenbait jardueratan eragile izan daitezen.

✎ Ordenagailu bitartez on line eginiko tailer baten bidez institutuko 3. eta 4. mailako ikasleak sarean euskaraz dauden teknologia tresnak erabiltzera animatu nahi ditugu. Bide batez, bertan azalduko zaie sarean dauden arriskuak zeintzuk diren.

✎ Motibazio saioak ikastetxeetako batxilergo taldeetan. Helburua beraiengan hizkuntzarekiko jarrera kontzientea, hau da, motibazio kontzientea lortzea delarik.

✎ Pertsona erreferenteak (Nerabeen Plan Integrala): gazteen artean euskararen erabilera sendotzeko helburuetan ardazten diren ekintzak. Nerabeen artean euskararen aldeko motibazioa eta erabilera sustatzeko jarduerak antolatzea: motibazio saioak antolatzea euskararen erabilera sozialaren gaineko gogoeta sustatzeko, hizkuntza jarreraren inguruan aritzea, euskararekiko jarrera baikorrak sustatzea, erreferente euskaldunak ekartzea eta ekintza motibagarriak antolatzea.

✎ Solasaldiak pertsonaia ezagunekin: oraindik ere hizlariak aukeratu gabe badaude ere, herriko institutuko DBH eta batxilergoko gazteek eta ikastolako DBHko gazteek izango dute ikasturte bukaera aurretik hitzaldiotan parte hartzeko aukera. Euren munduan erreferentea den pertsonaia euskaldun bat aukeratu da horretarako, edo eurengan interesa sortzen duen gai baten inguruan arituko dena, gazteek ikus dezaten hezkuntza arautuaz kanpoko eguneroko bizitzan ere erabili ahal dutela euskara, modu naturalean.

✎ Pertsonaia ezagunekin hitzaldiak eta elkarriketa saioak: pertsonaia ezagunen hitzaldiak eta elkarriketa-saioak antolatuko dira. Saio bakoitza bi ordukoa izango da; guztira, hamabi saio izango dira. Aurten saiatuko dira aurreko urteetan ondo aritu diren zenbait pertsonaia ekartzen. Jarraipenerako mekanismoak eta ebaluatzeko

adierazleak: parte hartzaile kopurua (ikasleen parte hartzea, ehunekotan) eta hizlarien hautaketan genero berdintasunerako irizpidea betetzea.

14.1.4. Motibazioaren alderdi guztiak lantzea tailerren edo mintegien bidez: motibazio praktikoa, motibazio sinbolikoa eta motibazio kulturala

🔗 **Berbantzerki:** ekimen honen helburua da antzerkia eta gazteen sorkuntzarako gaitasuna erabiltzea, euskara izan dadin arte horren adierazpide hizkuntza. Horretarako, 3. DBHko talde batean, astean behin arituko den irakasle baten laguntza izango dute eurek nahi duten gaiaren inguruko esketx laburrak sortzeko. Ikastaroaren amaieran, herriko beste ikastetxeetako talde batzuen aurrean antzeztuko dute aurrez prestatutako lana.

🔗 **Errenta aitortpena euskaraz kanpaina:** helburua da Gipuzkoako Foru Ogasunaren aurrean urtero egin behar den errenta aitortpena euskaraz egin nahi duenari, hala egiteko aukeren berri ematea eta baliabideak eskaintzea. Duela zenbait urte, eskualdeko udalen artean martxan jarritako ekimena da hau. 2015. eta 2016. urteetan jarraipena emango zaio, azentua jarrita proposamena jasotzen dutenek hautaketa bertan egin dezaten. Udalek eta herriko errenta-aholkularitzako zerbitzuek, publizitateko kartelen bidez eta webgune bidez, herritarrei jakitera emango diete zein gestoriatan egin ahal duten errenta-aitortpena euskaraz, eta hizkuntza hori baliatzera dei egin.

Errenta aitortpena euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Errenta aitortpena euskaraz» 113. orrialdean.
- «Errenta aitortpena euskaraz ekimena» 304. orrialdean.
- «Errenta aitortpena» 307. orrialdean.

295

🔗 **Motibazio saioak gazteentzat:** motibazio saioen helburua euskaraz hitz egiteko motibatzea da, finean. Baina, bide horretan, beste hainbat bidezidor ere zabaltzen dira. Izan ere, saio horietan ez baita euskaraz hitz egiteko motibazioa bakarrik lantzen. Euskarak egun duen egoeraren inguruan, hainbat hizkuntzen egoeraren gainean hausnartu, egoera horiek baldintzatzen dituzten arrazoiei buruz eztabaidatu, hizkuntzaren, eta, zehazki, ahal den neurrian, euskararen garrantziaz jabetu. Horren guztiaren aurrean, egoerari buelta eman ahal izateko guk geuk egin daitekeena proposatzen dugu, egin daitekeenari buruz hausnartuz.

🔗 **Euskara ari du: Hernanin,** «Euskaraz ari du» egitasmoa martxan jarriko da, ekintza euskaldun honek bost eguneko iraupena izango du eta helburua euskararen erabilera sustatzea da. Ekintza hau AEK-k eta udal euskaltegiek antolatuko dute.

Euskara ari du Beste hau ere ikusi:

- «Euskara ari du» 84. orrialdean.

Honela, abenduaren 2an egitasmo hau martxan jarriko da eta kaskoan zehar euskararen erabilera ahalik eta handiena izatea lortu nahi dute. Honen bidez, herriari erakutsi nahi zaizkio ahalegin txiki bat eginda lortu daitezkeen emaitzak. Ideia honek merkatarien eta tabernarien artean oso harrera ona izan du. Honela, abenduaren bian tabernariek euskaraz hitz egingo diete bezeroei.

Azkenik, tabernarien laguntzaz gain, ikastoletako umeek eta gazteek ere bai ekintza honen alde egingo dute, hainbat joko eta ekintzen bidez. Egitasmo honek zer nolako emaitza izan duen aztertuko du boluntario talde batek.

Apelliduak abizendu. Beste hauek ere ikusi:

- «Apelliduak abizendu» 33. orrialdean.
- «apelliduak» 113. orrialdean.
- «Apelliduak abizendu egitasmoa» 260. orrialdean.

TELP. Beste hau ere ikusi:

- «TELP ikastaro» 34. orrialdean.

Zergatik ez. Beste hauek ere ikusi:

- «euskaraz motibatzeo «Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- ««Zergatik ez ikastaroa»» 202. orrialdean.
- ««Hi gazte, Zergatik ez?»» 303. orrialdean.

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

Apelliduak abizendu.

TELP tailer edo mintegiak eskaintzea. «Zergatik ez» motibazio saioak zuzenduko zaizkie gazteei eta bereziki gazteekin lan egiten duten begiraleei. Saio hauetan oinarri soziolinguistiko batzuk aztertzen dira, eta, ondoren, euskara erabiltzean sor daitezkeen egoeren aurrean irtenbide batzuk irakatsiko dira (TELP tailerraren antzekoa da). Bertan, euskararen aldeko motibazio desberdinak ere landuko dira: motibazio praktikoa (lana bilatzea), motibazio sinbolikoa eta motibazio kulturala (eskaintza kultural bat galtzearena). Azalpena: euskararen erabilera gizarte fenomeno konplexua da. Pertsona bakoitzarengan hainbat faktore gurutzatzen dira hizkuntza batean edo bestean hitz egiteko orduan. Gazte zein helduen euskararen erabileran eragin nahi bada, faktore horiek ezagutzea abiapuntu interesgarria da. Euskararen erabilera sozialaren inguruan hausnartzeko saioak dira hauek. Tailer hauetan hizkuntzaren aldeko argudioak eskaintzen dira, eta aurrez aurreko elkarriketetan hizkuntzari eusteko teknikak baino, hausnarketarako arrazoiak eta gakoak lantzen dira. Tailerra galdera baten bueltan antolatua dago: Zergatik ez kokatu euskara guztion elkargunerako eta komunikaziorako hizkuntza gisa? Eta saioen amaieran «Zergatik ez?» galdera horri «Jakina, bai horixe!» erantzuteko gai izan daitezen ahaleginduko dira. HELBURU ZEHATZAK: helburu orokorra lortzearen hurrengo helburu zehatzak definitu dira:

- Hizkuntzen eta bereziki euskararen gaineko gogoeta sustatzea: zer dela eta erabiltzen dute/ez dute euskara? Portaera bat edo beste (erabili edo ez erabili) aukeratzeak dituen ondoriok ezagutzen dituzte?
- Euskara hizkuntza erabilgarri gisa aurkeztea.
- Euskaldun erreferenteak edo euskaldunen eredu erakargarriak aurkeztea.
- Euskaraz bizitzeko sortu ahal zaien gogoia bideratzea.

Eskola-umeak dituzten guraso euskaldunei hizkuntza-ohitura eredugarrien inguruko hitzaldi bat eskainiko zaie.

Euskaldunen lidergoa, sentsibilizazioa eta motibazioa. ALDAHITZ.

Euskaraz eroso sentitzeko baliabideak eskaini nahi zaizkie euskaraz berba egin nahi duten herritarrei. Tailer teoriko-praktikoa da eta metodologia parte hartzailea erabiltzen da. Helburuak dira euskaldunak euskaraz gusturago eta erosoago sentitzea, euskara ahalik eta gehien erabiltzeko, portaeraren gainean hausnartzea, eta hainbat egoeratan zer pentsatu, zer egin eta sentimenduak zelan bideratu ikastea. Diskurtso asertiboa lantzen da. Aurreko urteetan antolatu diren era honetako tailerren arrakasta ikusita, aurtien ere antolatuko da.

Ludotekan eta Ludoklubean landu egiten da motibazioa.

Motibazio kanpainak etengabe eta arlo guztietan antolatu dira. Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago, urtero antolatuko dira sentsibilizazio kanpainak, eta abenduaren 3an izango da amaiera ekitaldia. 2015erako «Baietz

500!» kanpaina antolatuko da, herritarren konpromisoa lortzeko euskararen alde. Horrez gain, ikastetxe, guraso elkarte zein edozein kultura/kirol elkarteri lagundu egingo zaio sentsibilizazio kanpainarik prestatzeko asmorik badu.

🔗 Nerabeei zuzendutako motibazio saioak (Nerabeen plan integralaren baitan): nerabeen plan integralaren baitan antolatzen dira motibazio saio hauek, DBH eta batxilergoko ikasleei zuzenduta. Nerabeen artean euskararen aldeko motibazioa sustatzeko jarduerak antolatzea: motibazio saioak antolatzea euskararen erabilera sozialaren gaineko gogoeta sustatzeko, hizkuntza jarriaren inguruan aritzea, euskararekiko jarrera baikorrak sustatzea. Gogoeta saioen bidez, gazteak euskararen aldeko hautua gehiagotan egiteko motibatu nahi ditugu.

🔗 «Gurean bai» jardunaldiak: «herritarrok euskaldunak izateko giltzetako bat». Ekintza honen helburua bikoitza da: herri baten euskalduntze prozesuan haurren eta nerabeen euskalduntasuna lantzeak duen garrantziaz jabetzea, eta haurren eta nerabeen mundua euskalduntzeko klabeak jasotzea. Horretarako, ezinbestekoa da marko teorikoa lantzea, helburuak lortzeko jantzea, eta, hori da, jardunaldi hauek izango duten zeregina. Bertan, adituen ikuspuntua jasotzeaz gain, eragileek herri mailan adierazten duten konpromisoa aitortzeko eta azaleratzeko aukera izango da.

Gurean bai. Beste hauek ere ikusi:

- ««Gurean bai» Ostalaritza proiektua» 151. orrialdean.
- «Gurean Bai» 184. orrialdean.

🔗 Matrikulazio kanpaina bateratua: 2014-2015 ikasturterako matrikulazio-kanpaina bateratua egingo da. Egitasmoaren helburua da eskualdean dauden euskaltegi eta udalen arteko harremana bultzatzea, proiektuak ezagutzeko eta elkarlan-bideak egiteko. Bereziki, eskualdeko euskaltegiekin batera landuko dira euskalduntze-alfabetatze aukerak: autoikaskuntza, HABEko diru-laguntza deialdia, ... Herritarrei azken horien berri emango zaie, eta euskaltegiekin hainbat esku-hartze hitzartuko dira. Prozedura:

- 2014-2015 ikasturteko matrikulazio kanpaina diseinatu (diru-laguntza deialdirako puntuak landu).
- Egitasmo bakoitza gauzatu ahal izateko euskaltegiekin lankidetzat hitzartu.
- Komunikazio ekintza: web orria elikatu, hiru-orrikoa.

14.1.5. Euskara komunikatiboa sustatu eta zabaltzea, tokian tokiko euskalkiari lekua eginez

🔗 Euskararen Sariak: urtean zehar euskararen berreskurapenerako lanean nabarmendu den eskualdeko pertsona, talde, elkarte, erakunde edo dena delakoari saria emateko aitzakiarekin eskualdeko eragileekin ekitaldi berezi bat egiteko asmoa da. Abenduaren 3ko euskararen egunaren bueltan egingo litzateke aurten ere. Otordutxoaren aurretik, beti, urteko lehentasunez, berrikuntzez, edo kontu aipagarriez solasalditxoak egingo litzateke. Otordutxoaren kostea jatetxearekin edo catering etxearekin negoziatzeko aukera aztertuko da urtero bezala.»Ondarruko berbak» bideoaren emanaldiak. Multimedia proiektua herri hizkera lantzeko aplikazio elkarreragile baten bidez:

Euskararen Naziarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

- «Ondarruko berbak» bideoaren emanaldiak prestatuko dira herriko berbetaren sustapena egiteko herritarren artean. Herriko hizkeraren bizi-indarra neurtzeko tresna bat izateaz gain, ikustarazi nahi dugu belaunaldi ezberdinetako herritarrek berba berari nolako adiera ematen dioten, eta, aldi berean, kontzientzian eragin eta herri hizkeraren balioaz harro egoteko arrazoiak eman. Abenduaren 3an, **Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat**, udalak zorionak eman nahi dizkie herritarrei eta bideoa izango da horren opari. Bideoa ikusgai egongo da abenduaren lehenengo astean eta sare sozialen bitartez zabalduko da. Lagin txiki bat hartu da, zehatz, I I berba erabili dira, eta kalera irten da herritarrei galdetzeraz ea erabiltzen dituzten, ea zer esan nahi duten: Intzirikatun, pipilinu, zibota, famau, trunpalle, borragarrixe, txitxin-potxin, diarrotsa, errie emon, kikirri eduki eta txupilla. Ume, gazte, heldu eta adineko, den-denek erabiltzen dituzte, natural-natural, eta den-denak prest egon dira azalpenak emateko; luxu bat da hain azalpen argiak entzutea. Ahalik eta gehien zabaldu nahi zen bideoa, eta, horretarako, eskatu zaie herriko tabernariei eta ostalariei DVDA euren establezimenduan ikusi eta entzuteko moduan ipintzeko. Sare sozialen bidez ere zabalduko da. Horixe da zabaldu nahi den mezua: herriko berbetaren kutxa denon eskura dago, beti irekita eta nahi dena hartzeko prest; hartu, erabili eta zabaldu.

🔗 Multimedia proiektua: herri hizkera lantzeko aplikazio elkarreragile baten bidez, udalak bideo bat egin du. Erabilera ludikoa lantzeko eduki multimediaz osatutako aplikazio elkarreragile bat diseinatu eta sortzea nahi dugu.

🔗 Udalak tokiko euskalkia erabiliko du; adibidez, herriko aldizkarian bizkaieraz idazten da eta herriko etxe guztietara banatzen da dohainik.

🔗 Euskararen **erabilera herrian bultzatzeko, Mintzalagun egitasmoa**.

🔗 2.0 aldizkaria. Lau ale urtean, euskaraz.

🔗 Bizkaierako berba-taldea antolatu da, Bizkaiko euskara lantzeko.

Pertsona erreferenteak. Beste hauek ere ikusi:

- «Lidergotza landu» 21. orrialdean.
- «persona erreferentzial batek hitzaldia emango du» 21. orrialdean.
- «Gazteen idoloak» 293. orrialdean.

14.1.6. Agerpen publikoetan euskararen erabilerak duen garrantziaz ohartarazi eta sentsibilizatzea

🔗 **Euskarari prestigioa ematea** zehar lerrotzat hartu da. Horretarako pertsona erreferentzialak erabiltzen dira euskara bizipen positiboekin eta mezu positiboekin lotzeko. Gainera, ekitaldietako hizkuntza behatzen da.

🔗 Euskara zerbitzua harremanetan jarriko da herriko elkarte eta eragile guztiekin, agerpen publikoetan egiten diren adierazpenak, gehienbat, euskaraz izan daitezen. Sentsibilizazio hori lantzeko ahalegina etengabekoa izango da.

🔗 Euskara Zerbitzuak, Arpela euskara elkartarekin batera, «Egizu nigan» kanpaina martxan jarri du. Kanpaina honen helburua euskara erabiltzera animatzea eta sensibilizatzea da. Honetarako urtean zehar hainbat euskarri erabiliko dira: lepoko zapiak, kartelak, pegatinak eta mezuak udal web orrian eta sare sozialetan.

🔗 Udalak finkatuta ditu irizpideak agerraldi publikoetan euskara erabiltzeko. Euskara hutsean egin daitezkeen agerpenak euskara hutsean egiten ditu, eta, hartzailearen arabera, bietan egitea ezinbestekoa denean, bermatzen du sarrerako eta amaierako hitzak euskaraz izango direla, eta euskarari lehentasuna ematen ahalegintzen da egiten dituen parte-hartzeetan.

🔗 UEMA. Familia bidezko transmisioa.

- Ekintzaren helburu nagusiak:
 - Sensibilizazioa: euskal izen-abizenak euskal grafiaz idaztearen garrantziaz jabetzea.
 - Euskaldun aktiboak izatea. Euskaraz bizitzeko pauso bat gehiago ematea, eta gure izen-abizen ofizialek apustu hori islatzea. Euskeraz bizitzeko lehen urratsa norberaren izen-abizenengatik hasten delako.
- Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:
 - Euskara ohiko hizkuntza izango duten arnagune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea, euskararen belaunaldiz belaunladiko transmisioa bermatzeko eta erreferentzialtasun soziala indartzeko. Azken batean, helburua ez baita euskararen ezagutza zabaltzea, besterik gabe, baizik eta euskal hiztunak sortzea.
 - Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ez ezik errespetatzeko bidean, euskara erabiltzeko aukerak bermatzea.
 - Euskararen irudiar prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz, batetik, eta, bestetik, euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz.
- Azalpena:
 - Kanpaina honen leloa «Euskeraz naiz» da eta UEMAren «euskaraz gara» lelo orokorretik ateratako lehenengo baldintza da, eman beharreko lehen urratsa. Beraz, kanpaina hau sensibilizazio kanpaina da, gure izaeratik abiatzen dena.
 - Gure izena edo abizena euskalduna izanda, ez bada euskal grafiaz idatzia aldaketa egiteko eman beharreko pausuak zeintzuk diren azaltzen duten esku-orriak banatuko dira. Kanpaina honen bidez, euskal izen-abizenak dituztenek, horiek, modu ofizialean ere, euskal grafiaz idazteko aukera izango dute, Euskaltzaindiaren izendegian oinarrituta.
 - Asko eta asko dira haien izen-abizenak gaztelaniaz idatzirik dituztenak. Batzuek egoera hau aldatu nahi dute, baina ez dute egin pentsatzen dutelako tramitea luzea dela edo ez dutelako argi zer den zehazki egin behar dena. Kanpaina honekin herritarrei erraztasunak eman nahi zaizkie.
 - Esku-orrietan «Izena duen guztia bada. Gure izen-abizenak euskal grafiaz. Euskaldunak, munduak, izateko» esaldia agertzen da. Azken finean, izenak

UEMA. Familia bidezko transmisioa. Beste hau ere ikusi:

- «UEMA. «Familia bidezko transmisioa»» 22. orrialdean.

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

eta izanak bat egitea delako koherenteena. Gure izen-abizenek nor garen adierazten dute. Nor garen, gure identitatea da gakoa. Izen-abizen euskaldunak badauzkagu euskaldunak garela izango da, eta gure burua euskalduntzat badaukagu, logikoena gure burua izendatzen duena euskaraz izatea.

—Gure pertzepzioaz gain, norberaren buruaren aurkezpena egiterakoan, euskaldun moduan egitea, euskaldunok bagarela nor munduan aldarrikatzeko beste forma bat da.

🔗 Euskaraz bixi kirola! iragarkia udal kirol instalazioetan (futbol zelaian): Zaldupe futbol zelaian iragarki bat ipini da bandako perimetroan (3m x 2m-koa) euskararen aldeko mezu bat iragartzeko, harmailetatik aurrez aurre ikusteko moduan. Mezu horren bitartez, sentsibilizazioa areagotu nahi dugu; horrela, kirolari nahiz ikusle, herritarrek zein bisitan datozenek ere, begien aurrean izango dute kirolean ere euskaraz egiteko mezua, zeren eta, askotan, bisitarien taldeko jarraitzaileek eta, inoiz, jokalariek ere bai, gaztelaniz egiten dute. Lelo hau aukeratu da: «Euskaraz bixi kirola!» herriko euskararen idatzita.

🔗 Izen-abizenak euskaratzeko kanpaina: kanpaina honen leloa «Euskaraz naiz» da eta UEMAren «euskaraz da» lelo orokorretik ateratako lehenengo baldintza da, eman beharreko lehen urratsa. Beraz, kanpaina hau sentsibilizazio kanpaina da, izaeratik abiatzen dena

14.1.7. Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizunak elkarlanean antolatzea

🔗 Danborrada bat antolatzea **Euskararen Nazioarteko Egunean** euskararen aldeko aldarrikapena egiteko. Danborrada: Eskola Publikoko Hondar Ahua guraso-elkarteak, herriari begira proposatutako ekimen bat da Euskararen Egunean egiteko. Udala eta Hondar Ahua guraso-elkartea bat etorri dira ekimenak interesa duela, izan ere, Euskararen Egunerako ekintza bateratua egingo da euskararen aldeko aldarria zabaltzeko eta herritar guztiek parte hartzeko, «Euskarak batzen gaitu» lema duena. Horretarako, hitzarmen bat egitea adostu dute. Komunikazioa: elkarrekin kartelak zabaldu ditu herrian, eta beste komunikazio euskarri batzuk: webguneko albisteak, adb.

🔗 Euskararen aldeko egunak: Kilometroak, Herri Urrats, Araba euskaraz, Nafarroa Oinez, Ibilaldia, UEU eta abar. Egun horietan euskara bera jai egiteko gai bilakatzen da.

🔗 Euskararen astea.

🔗 Euskararen eguna. Herriko ikastetxe, euskaltegi eta herriko kultur eta kirol elkarteekin batera hainbat ekintza antolatzen dira, azaroaren 28an hasi eta abenduaren 3ra arte (gutxi gorabehera, astebetean). Asteazken zehar eskola publiko eta institutuko ume eta gazte guztientzako ekintzak antolatzen dira. Gutxi gorabehera, 1500

umerentzako. Asteburuan, ostera, adin desberdinetarako hainbat ekintza desberdin antolatzen dira: bertsolariak, Berba-gunea,... Edozein etor daiteke ekintzotan parte hartzera. Plangintza hau guzti hau antolatzeko, urtariletik eskolekin bilerak egiten hasi gara, 2015eko egitasmoari begira umeek parte-hartze zuzena izan dezaten. Horiek horrela, ikasleek eurek egun horretarako ekintza desberdinak prestatzen dituzte: bertsoak asmatzen dituzte, gero maila guztietan ikasi eta egun horretan denok batera abesteko; eskolaren aurkezpena egiten dute eta beste eskolei bidali, aurretik elkar ezagutzeko; umeek eurek egiten dituzte ekintzen sarrerak, ikuskizunak hasi baino lehen. Umeen parte hartzea eta inplikazioa da buruan dagoena beti, egun bateko kontua izan ez dadin, eta irailetik hasita umeak prestaketak egiten hasten dira. Ikuskizunak eurak ere helburu hori kontuan hartuta erabakitzen dira: umeek aurretik euskal kanta aukeratu, klaseetan prestatu eta, gero, euskaraokea egin denon aurrean, taldeka; 6. mailako ume guztiek bertsolaritza klaseak jasotzen dituztenez, umeentzako propio prestatutako bertso emankizun berezia (azken bi urteetan, adibidez, Oscar Estandaren «Bat-batean» emanaldia ekarri da, oso arrakastatsua izan delako). Bestalde, asteburuko ekintzetarako herriko elkarteekin irailan hasiko gara lanean ikuskizun erakargarri eta egokiak aukeratzeko. Ume zein helduentzat, ikuskizunak eta osterantzeko ekintzak, besteak beste: bertso ikuskizuna (Taket taldeak antolatuta), umeentzako zinea, umeentzako ikuskizunen bat, euskal kanta, «Mihiluze» saioa (Mungia Euskaldunduz-ek antolatua), gazte/helduentzako antzezlanak. Baina, horretaz gain, Euskararen Egunean ekitaldi berezi bat egiten da, ekitaldi ofiziala, hain zuzen ere. Ekitaldi horretan, «Euskara Saria» ematen zaio euskararen aldeko lana egin duten edo egiten duten herritarrei (Euskararen Aholku Batzarrek erabakitzen du sari hori nori eman). «Euskara Saria»z gain, Lauaxeta Olerki Lehiaketako sariak ere banatu izan dira. Sortu zenetik, ekitaldi formala, baina, aldi berean, herritarrentzat sano hurbilekoa izatea lortu da, beraz, oso harrera ona izaten du eta edizio gutxi egin badira ere, herritarrentzat erreferentziatzeko jarduera bihurtu da.

🌀 Udalak udan antolatu ohi du euskal hizkuntzaren aldeko ospakizuna. Izan ere, udalerrir turistikoa izanda, eragin biderkatzailea izaten du data aldaketa honek, askoz ere lagun gehiagorengana heltzen baita euskararen aldeko aldarrikapena. Ospakizun honen bidez udalak zabaldu nahi duen mezua argia da: gure herrian euskaraz ere bizi daitekeela! Helburua ahalik eta pertsona gehienengana heltzea da. Euskararen Erabilera aldarrikatzeko egun honetan hainbat dira Udalak antolatuko dituen ekintzak, herriko pertsona eta eragile ezberdinekin batera adostu eta antolatuta: musika, herri-kirolak, hitzaldiak, etab.

🌀 Udalak, euskararen kale proiektiorako onuragarria delakoan, erabaki zuen egun hori ospatzea eta hainbat ekintza aurrera eramatea. Iaz, post-it art (euskararen aldeko mezua) ekintza antolatu zuen euskara arloak herriko beste eragile batzuekin elkarlanean, eta aurten ere antzeko zerbait egiteko asmoa du. Horretaz gain, Mintzodromoa antolatuko du, azken urteotan bezalaxe, baina aurten **Sareuskarekin elkarlanean**. Sareuska da Hego Lapurdiko Hiriguneak, Bidasoa-Txingudiko Partzuergoak eta Bortzirietako Euskara Mankomunitateak sortu duten euskara ardatz izango duen sare berria.

🌀 **Kuadrillategiren flash-mobea.**

Sareuska. Beste hauek ere ikusi:

- «Sareuska» 17. orrialdean.
- «Sareuskak antolatutako Mintzodromoa» 189. orrialdean.

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi egitasmoa» 69. orrialdean.
- «Kuadrillategi ekimena» 188. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Kuadrillategi formazioa» 207. orrialdean.
- «Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoa» 210. orrialdean.
- «Kuadrillategiko taldeetan banatuko dira» 334. orrialdean.

✎ Eskualdeko herri guztietako herritarrentzat, sentsibilizazio ekintza bat (adierazpen bat grabatu eskualdeko euskaltzaleekin, sloganen lehiaketa bat, libdub bat grabatu) antolatzeko asmoa dago. Udalerri guztietan, azken urteetan bezala, euskal gaiei buruzko lehiaketa bat antolatuko da eskualdeko lehen hezkuntzako ikasle guztientzat. 3 kategoriatan banatuko da zikloen arabera eta etxean egin beharko dute gurasoekin batera, familian euskarak ere presentzia izan dezaten, eta euskara etxeko txokora sar dadin. Eskualdeko ikastetxe guztietara bidaliko da lehiaketari buruzko informazioa, ahalik eta ikasle gehienek parte har dezaten. Horretarako 1. 500 bat esku-orri banatuko dira. Ondoren, galdera guztiei zuzen erantzuten dietenen artean hainbat sari zozketatuko dira: euskarazko materiala (mahai jokoak, DVDak). Horretaz gain, euskarazko ekoizpenak bultzatu nahian euskaraz estreinatuko den azken filma ematen saiatuko da.

✎ Korrika.

14.2. Familia transmisioa

14.2.1. Gurasoengan, guraso izango direnengan eta aitona-amonengan eragitea, euskararen familia bidezko transmisioa ziurtatzeko

✎ Urteko egutegiarekin familiengan eragitea, euskararen familia bidezko transmisioa ziurtatzeko: Bidea egiten ari den egitasmoa da, 2010etik aurrera aldatuz joan delako proiektua, edukietan eta gaietan. Helburua da 10 urte bitarteko neska-mutilek egutegi bat eramatea etxera, eta gurasoak euskararen inguruan lanean eta hausnartzen jartzea: abestiak, esaera zaharrak, jolasak, garai bateko ohiturak. 28 edo 32 orrialde inguruko egutegia lantzea aurreikusi da 2014an, azken urteotan bezala. Aurten ere, abenduaren 3an banatuko zaie ikasleei, etxera eramateko.

✎ Tokiko hedabideetan familia transmisioaren inguruko erreportajea argitaratzea.

✎ Ikasturtean ere, guraso eta aitate-amamentzako euskara ikastaroak eskainiko dira.

✎ *Ku-ku* liburuxka .

Eman giltza. Beste hauek ere ikusi:

- «Eman giltza» 27. orrialdean.
- «Eman Giltza kanpaina» 306. orrialdean.

Euskaraz Bizi Nahi Dut. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskaraz Bizi Nahi Dut» 17. orrialdean.
- «Euskaraz Bizi Nahi Dut herri lasterketa» 67. orrialdean.
- «Berba Txokoa ekintza» 87. orrialdean.

✎ «**Eman Giltza**» kanpaina.

✎ Familia tailerrak. Gurasoentzako sentsibilizazio mintegiak.

✎ Euskararen familia bidezko transmisioa ziurtatzeko: gurasoentzako «eusLiderrak» tailerrak.

✎ «**Euskaraz Bizi Nahi Dut**» **herri-martxa** eta Sentiberatze Kanpaina.

✎ Merezi duelako!! egitasmoa.

- 🔗 Euskal Produktuen Katalogoa «Merezi duelako» programaren barruan, web atariaren bitartez.

14.3. Irakaskuntza

14.3.1. DBHn, Batxilergoan edo Lanbide Heziketan sartzear dauden gazteengan eta senideengan eragitea, euskarazko eredueta ikasten jarraitzeak dakartzan abantailak azaltzeko

🔗 «Nahi dudalako» ekimena.

- 🔗 Euskararen alde antolatzen diren jaietarako diru-laguntzak ematea.
- 🔗 Revolta Permanent, Herriko rap taldeak hitzaldia emango du institutuan, martxoan.
- 🔗 DBH II. zikloko gazte ikasleentzako tailerra egin da aurten ere, euskararen erabilera soziala bultzatzeko: «**Hi gazte, Zergatik ez?**». Helburu orokorra da gazteen euskararen erabilera eragitea, erabilera bultzatzea. Horretarako sentsibilizazio programa bat erabili da. Hartzaileak 16 eta 18 urte bitarteko gazteak izan dira, eskualdeko DBH 4ko ikasleak. Egitaraua: 60 minutuko saio bi (aurre-tailerrak) eskolan, parte hartze zabalarekin, eta 2 orduko tailerra. Non eta noiz: herriko institutuko DBH 4 taldean, ikastetxean bertan. Apirilean eta maiatzean gauzatu dira. Azken ebaluazioaren zain gaude.
- 🔗 Ikasketak euskaraz jarraitzeko kanpaina. 16 urteko gazteei zuzentzen zaie, batxilergoan edo lanbide heziketa euskaraz egitea hauta dezaten. Ikastetxeetako orientatzaile eta tutoreekin hitzaldiak antolatzen dira. Gaztezulo aldizkaria ere banatzen zaie hitzaldietan.
- 🔗 «Nahi dudalako» batxilergoan eta lanbide Heziketa euskaraz kanpaina.

🔗 Gazteak hizkuntzaren eusliden bihurtzea.

🔗 Hezkuntza afektibo sexuala.

14.3.2. Herritarrei euskarazko eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea

- 🔗 Informazioa eman herritarrei euskarazko helduen prestakuntza zerbitzuez: hileroko kultur agenda, facebooka, triptikoak, udal aldizkaria, udalaren webgunea.
- 🔗 Gaur arte moduan informazioa ematen jarraitzea: udalekuak, lehiaketak, euskarrien banaketa eta zerbitzuen gutuna.

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretxoan Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoek zerrenda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «Euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- «komunikazio-ekintzak» 325. orrialdean.

Nahi dudalako. Beste hauek ere ikusi:

- ««Nahi dudalako» kanpaina» 30. orrialdean.
- «NHD«Nahi dudalako»» 57. orrialdean.

Zergatik ez. Beste hauek ere ikusi:

- «euskaraz motibatzen «Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- ««Zergatik ez ikastaroa»» 202. orrialdean.
- ««Zergatik ez» motibazio saioak» 296. orrialdean.

Euslidenak. Beste hauek ere ikusi:

- «eusliden» 20. orrialdean.
- «euslidenren proiektua» 24. orrialdean.
- ««euslidenak» tailerra» 33. orrialdean.
- «Euslidenren proiektua» 34. orrialdean.
- ««Euslidenak» proiektua» 192. orrialdean.
- «Ikastetxei «Euslidenak» eta antzeko proiektuak» 294. orrialdean.

Hezkuntza afektibo sexuala. Beste hau ere ikusi:

- «Hezkuntza afektibo sexualerako moduluak» 163. orrialdean.

Errenta aitorpena euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Errenta aitorpena euskaraz» 113. orrialdean.
- «Errenta aitorpena euskaraz kanpaina» 295. orrialdean.
- «Errenta aitorpena» 307. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisaldi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.

(ondoko orrialdean jarraitzen)

AISA: Erreferentziak ondoko orrialdean.

Errenta aitorpena euskaraz.

 Udalak herritarrei euskarazko eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuei buruzko informazioa emango die. Liburuzainaren bitartez egingo da, liburutegia gazte eta helduen topaleku baita.

 Udalaren web orrian, udako euskal unibertsitatean eta udako unibertsitatean euskaraz eskaintzen diren ikastaroen eta jardunaldien berri emango da.

 Goi-mailako ikasketak euskaraz egiten dituztenentzat edo ikasketa bukatzeko lanak euskaraz prestatzen dituztenentzako pizgarriak eskaintzea: udalaren lehentasuna da euskara sustatzea eta herritarren hizkuntza eskubide guztiak errespetatzea; horrela, 2014-2015 ikasturterako, UEU-ko udako ikastaroetan parte hartzen duen herritarrari diru-laguntza eman ahal izango dio.

14.3.3. Goi mailako ikasketetan euskaraz ikasketak egiten dituztenentzat edo ikasketa bukatzeko lanak euskaraz prestatzen dituztenentzako pizgarriak eskaintzea

 UEUko prestakuntza jasotzeko diru-laguntzak eman.

14.4. Euskalduntze-alfabetatzea

14.4.1. Euskara ikasteko sentsibilizazio estrategiak diseinatu eta garatzea

 Euskaltegiarekin hitzarmena: udalak herritar heldu guztiei euskara ikasteko doaneko aukera eskainiko die. Horretarako, hitzarmena sinatuko du Mikelats AEK euskaltegiarekin. Euskaltegiak eta euskara zerbitzuak adostuko dute egingo den ikastaro eskaintza. Aurrez aurreko taldeak osatzeko zailtasunak kontuan hartuta, autoikaskuntza sistema eskainiko da. Aukera horretaz baliatzeko, euskaraz gutxieneko autonomia maila izan beharko dute ikasleek. Autoikaskuntza sistemaz baliatzen direnak asteroko hitzordua izango dute irakasle-tutorearekin, beharrezko azalpenak eta astean zehar etxean egin beharreko lana zehazteko. Horretaz gain, astero mintza-saioa ere izango dute, autoikaskuntzan dabilzan beste ikasle batzuekin batera. Aurrez aurreko taldeak ere osatuko dira aukera dauden guztietan. Behe urratsetan ez dira nahasiko Euskal Herrian aspalditik bizi diren erdaldunak eta etorri berriak. Azken horiek, **AISA modulua** egin beharko dute aurrez aurreko talde arruntetara jo aurretik. Talde guztietan, herritar euskaldunekin eta herriko bizitza errealarekin zubiak eraikitzen saiatuko gara. Horretarako, gelatik kanpoko ekintzak bultzatuko dira. Euskaltegiak eta udalak egoki joz gero, aurrez aurreko taldeak eta autoikaskuntza bidezko sistema uztartuko dituzte (esate baterako, autoikaskuntzan dabilen ikasle bat joan ahalko da aurrez aurreko klase batera edo batzuetara, gai zehatz bat lantzerako edo mintzapraktika egitera). Ikasleek matrikula sari txiki

bat ordainduko dute (2013-2014 ikasturtean 100 euro), eta osorik bueltatuko zaie gutxienez %80ko asistentzia izan dutenei. Euskaltegiak hilerio bidaliko dituu asistentzia orriak euskara zerbitzuari. Euskaltegiak parte hartuko du Euskara Aholku Batzordean.

🔗 Bekak euskara ikasteagatik. Udalari oso garrantzitsua irizten dio helduen euskalduntze eta alfabetatzean eragiteari, honi esker, uriko euskaldunen portzentajea handituko delako. Horrexegatik, hain zuzen, bi eratarik ematen dizkie diru-laguntzak euskara ikasten ari diren herritarrei:

- Aurrekontu partida bat ezartzen du ikasturtean zehar euskalduntze ikastaroetara doazen herriko biztanleei beka emateko.
- Udal Euskaltegiaren bidezko beka.
- Udalaren deialdiaren xedea ondorengo hau da: ikasturtean zehar helduentzako euskalduntze eta alfabetatze ikastaroak egiten dituzten herriko biztanleentzako beka emateko baldintzak arautzea, norgehiagoka-erregimenean.

Diru-laguntza hauen onuradun izango dira herrian erroldatuta egon eta aipatutako euskara ikastaroak egiten ari direnak euskaltegi pribatu eta barnetegi homologatuetan. Ez zaie diru-laguntzarik emango euskaltegi publikoetan ikastaroak egin dituztenei (Hizkuntza Eskola Ofizialetan, Udal Euskaltegietan) edota IRALE, HAEEn bidezko ikastaroak egiten dituztenei. Matrikula-kostuaren %50a laguntzen da diruz, beti ere, ikasleak asistentziaren %80a ziurtatzen badu.

🔗 UEUrako eta euskara ikasteko beka: unibertsitate ikasketak ere euskaraz egin ditzaten animatzeko ikasleei ematen zaizkien diru-laguntzak dira (matrikula eta egoitza gastuen erdia ematen zaie 185 euroko mugapean). Unibertsitate ikasleei eta langabeei ematen zaie laguntza. Diru-laguntza lerroa mantentzeaz gain, herriko ikasleak UEUra joatera animatzeko zerbait egin beharko litzateke.

🔗 Euskaragida.com webgunea.

🔗 Barnetegietarako edota ikastaroetarako (UEU, HIK HASI, EHU) diru-laguntzak.

🔗 Guraso taldeen euskara ikastaroak.

🔗 Euskara ikasteko sentsibilizazio estrategiak diseinatu eta garatzea: arduradun politikoak euskara ikasteko euskaltegiko matrikula.

🔗 Euskalduntze-alfabetatzea goratzeko kanpainak antolatzea.

🔗 Alfabetatu edo euskaldundu diren herriko pertsonen erdia zabaltzea eta hartzaile potentzialengana iritsiko den kanpaina gauzatuzea

🔗 Euskaldundu edo alfabetatu gabekoengan eragiteko mezuak zabaltzea.

• «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.

• «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.

• «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.

• «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

AISA. Beste hauek ere ikusi:

• «AISA ikastaroen eskaintza» 73. orrialdean.

• «Etorkinentzat AISA ikastaroak antolatu» 78. orrialdean.

• «Udalak antolatutako AISA ikastaroak» 126. orrialdean.

• «Aisa ikastaroak» 291. orrialdean.

Euskaragida Beste hau ere ikusi:

• «euskaragida.com webgunea» 78. orrialdean.

Eman giltza. Beste hauek ere ikusi:

- «Eman giltza» 27. orrialdean.
- «Eman Giltza ekimenak» 302. orrialdean.

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.

(Ondoko orrialdean jarraitzen du)

Gida-baimena euskaraz.
Erreferentziak ondoko orrialdean.

14.4.2. Euskara eta elkarbizitza lotuko dituzten mezuak eta ekimenak sustatzea

- Era orokor batean burutzen ari den Elkarbizitza Planaren baitan hainbat alor landuko dira, horietako bat euskara delarik. Lan talde bat osatuko da gai honen inguruan eta bertan euskarak herrian bizi dituen aldeko eta aurkako mezuak aztertuko dira, eta bertatik ateratzen diren ondorioak gizartean zabalduko dira, beti ere, euskararen aldeko ekimen gisa.

- Mintzodromoa.

14.4.3. Elebitasunaren balioak gizarteratzeko ekimenak sustatzea

- Elebitasunaren balioak indartu asmoz, herritarren artean mahai inguruak antolatuko dira herritar guztiei zuzenduta (euskaldunak, ia euskaldunak eta erdaldunak). Helburua elebitasunaren alde eztabaidatzea eta sentsibilizatzea izango da.

• Eman Giltza kanpaina.

- Hizkuntza heziketa. Helburua: gazteen jarreraren lanketa hizkuntza erabilera sustatzeko. Hizkuntza aniztasunaren garrantzia eta euskararen erabileraren aldeko jarrerak landuko dituen materiala sortu da (gida eta fitxa bilduma), eta ikastetxearekin elkarlanean, LHko 5. eta 6. mailako ikasleekin lantzen ari da **eskolaz kanpoko jardueretan**. Ez da programa berria, baina jarraipena emango zaio, bi urtetan aratzen den proiektua baita. Proiektu hau Urtxintxa elkartearekin lantzen da. 8 saio urte osoan. Modu ludikoan (tailerrak, lehiaketak, herriren euskara ezagutzeko dinamikak) herriko euskararen egoeraz jabetu eta kontzientzia eragin euren gaztelaniarekiko joera gutxienez arrazoitzeko.

14.4.4. Euskara ikasten dabiltzanentzako aitorpen sistema bat eratzea

- Udalak diru-laguntza ematen die euskara ikasten dabiltzan herritarrei, baldintza batzuk betetzearen truke: % 85eko asistentzia bermatzea eta hasierako maila hobetzea.
- Etorri berrientzako euskara klaseak.

14.4.5. Helduentzako prestakuntza antolatzen dutenengan eragitea (autoeskolak, jubilatutako elkarte, kultur elkarte, merkatari elkarteak), ikastaroak euskaraz ere antolatzeko

- Gida-baimena euskaraz.

- 🔗 Udal-langileen artean partaidetza aktiboa eta positiboa landu: trebakuntza-saioak.
- 🔗 Baliabide teknologikoak langileentzat.

- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak» 322. orrialdean.

14.5. Administrazioa

14.5.1. Euskaraz jarduteko gai diren herri-langileak euskara erabiltzeko bideak erraztea eta sustatzea

Gida baimena euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Gidabaimena euskaraz ekimen» 47. orrialdean.
- «Gida baimena» 312. orrialdean.

14.5.2. Herritarrek administrazioekiko harremanetan euskara era naturalean erabil dezaten komunikazio ekintzak antolatzea

- 🔗 «**Errenta aitorpena euskaraz**» kanpaina: errealitateak erakusten digu, urteetako inertiak eraginda, euskaldunok erdaraz egin ohi dugula tramite hau. Horregatik, Udalak, errenta aitorpena euskaraz egiteko kanpaina egingo du, Udalerri Euskaldunen Mankomunitateak eta Alkarbidek koordinatutako ekintza. Udalaren helburua bikoitza da: alde batetik, herritarrek aitorpena egitea, eta, bestetik, finantza erakundeek horretan laguntzea:

Errenta aitorpena euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Errenta aitorpena euskaraz» 113. orrialdean.
- «Errenta aitorpena euskaraz kanpaina» 295. orrialdean.
- «Errenta aitorpena euskaraz ekimen» 304. orrialdean.

- 1. ildo: esku-orriak herritar guztiei banatzea. Herritarrei informazioa emango zaie, esku-orri baten bidez, errenta aitorpena euskaraz egiteko jarraitu beharreko urratsak zeintzuk diren jakin dezaten; informazio horrez gain, hiztegi txiki bat izango dute eskura, eta aurreko urteko eskualdeko hainbat udaletan euskaraz egindako aitorpen-kopuruak agertuko dira.
- 2. ildo: eskutitza finantza erakundeei lankidetzan aritzeko eskatzeko (herritarrei euskarazko aitorpenak egiteko aukeraren berri emateko eta euskaraz/gaztelaniaz egindako aitorpenen datuak emateko). Asko dira finantza erakundeen bidez errenta aitorpena egiten duten herritarrek. Udala erakunde horiekin harremanetan jarriko da jakiteko zeintzuk diren martxan dituzten protokoloak eta zein den euren langileen gaitasuna herritarren hizkuntza eskubideak errespetatzeko.

Beste aldetik, galdetegi txiki bat emango zaie kanpaina eta gero jasotzeko. Galdetegi horren bitartez jakingo da finantza erakunde horretan zenbat errenta aitorpen egin diren euskaraz, zenbat jende eskatu duen euskaraz egiteko, zenbat langilek egin dieten bezeroei lehen berba euskaraz, errenta aitorpena euskaraz egiteko gonbitea egin ote zaien eta zailtasunik aurkitu ote duten. Kanpainaren berri emateko UEMAK prentsa oharra bidaliko die tokiko komunikabideei eta udalak bandoa jarriko du, besteak beste.

- 🔗 Administrazioa erabilera planean aintzat hartutako atala da: herritarrengan eragin beharra administrazioarekiko harremanetan euskara erabiltzera bultzatzeko. Duela bi urte jarri zen martxan «Udalak euskaraz eta zuk zergatik ez?» kanpaina. Urtero

modu desberdinean garatzen da, erabiltzen diren indizeen arabera nabarmentzen diren datuen arabera jokatzuz.

Udalak «Niri euskaraz» kanpaina abiatuko du herritarrek udalarekin dituzten harremanetan euskara naturaltasunez erabil dezaten. Ohiko euskarriak erabiliko dira (kartelak, diptikoak...).

Udalak «**Egin daigun euskaraz**» kanpainarekin jarraituko du herritarrek udalarekin dituzten harremanetan euskara naturaltasunez erabil dezaten. Ohiko euskarriez gain (kartelak, diptikoak...), aurten kanpainari buruzko promozio-bideo bat egingo da, eta herrian zinema ematen denean edota sare sozialen bidez zabalduko da.

Udalak euskaraz egiten die harrera herritarrei, bai ahoz, bai idatziz ere. Horrez gain, baditu zenbait komunikazio-euskarri udalak euskararen erabileraren alde egiten duela jakinarazteko. Besteak beste, atean jarrita dagoen karteltxoan bertan ageri da Euskara Sailak erabiltzen duen logoa: «Ziba batean, euskara magalean». Horrez gain, harrerako guneetan ipinita daude euskara erabiltzera animatzeko mahai-gainekoak.

Urte batzuk daramatzagu herritarrek euskararen hautua egin dezan lanean, bereziki, udala bera horretarako prestatzen. Horren haritik doaz honako lan hauek:

- Udalak herritarren esku jartzen dituen inprimaki guztiak bi bertsiotan prestatzea: euskaraz eta ele bietan.
- Jendaurrean dauden langileei ikastaroak ematea herritarra artatzerakoan, ahoz eta idatziz, herritarrek euskarazko hautua egin dezan.
- Jendaurreko departamentuetan lanean ari diren langileen artean euskaraz jardun daitezen, gaztelaniarako ohiturei gaina hartzeko sentsibilizazio eta esku-hartze egitasmoak egiten, herritarrek errazago egin dezan euskarazko hautua. Kirol eta kultur ikastaroa multzo bat euskaraz eskaintzen, herritarrek beste erabilera-esparru batzuk izan ditzan euskaraz bizitzeko, euskara praktikatzeko. Eta bide horretan jarraituko da, orain, berriz, on-line zerbitzuak eta espedienteen informatizazioak ematen dizkiguten aukerak aprobetxatuz eta jartzen dizkiguten zailtasunak gaindituz.

UEMA. Errenta aitorpena euskaraz.

- Ekintzaren helburu nagusiak:
 - Osotasunean euskaraz bizitzeko, administrazioarekin euskaraz jarduteko ohitura sustatzea.
 - Udalerrri euskaldunetako herritarrok eredu izatea.
 - Administrazioarekin euskaraz aritzeko eskubidea eta beharra aldarrikatzea.
 - Errenta aitorpena euskaraz eginez, administrazioa euskalduntzearen alde urratsak ematea.

Egin daigun euskaraz. Beste hau ere ikusi:

- ««Egin daigun euskaraz» kanpaina» 313. orrialdean.

- Euskara XXI txostenaren lehentasunezko lan ildo hauekin bat dator:
 - Euskara ohiko hizkuntza izango duten arnasgune eta funtzioak zaindu, indartu eta hedatzea, euskararen belaunaldiz belaunaldiko transmisioa bermatzeko eta erreferentzialtasun soziala indartzeko. Azken batean, helburua ez baita euskararen ezagutza zabaltzea, besterik gabe, baizik eta euskal hiztunak sortzea.
 - Hizkuntza eskubideak eremu publikoan aitortzeko ez ezik errespetatzeko bidean, euskara erabiltzeko aukerak bermatzea.
 - Euskararen erakargarritasuna lantzea eta era egokian proiektatzea: euskarak mundu ugari ditu bere baitan, eta euskarara datozenen munduentzako tokirik ere badu bere barnean. Proiektatzen den baino anizkoitzagoa da euskararen unibertsoa, eta are anizkoitzagoa egin beharra dago, gizartearen pare anizkoitza izatera iritsiko bada.
 - Euskararen irudiar prestigioa ematea, kultura eta komunikazioaren alorreko lorpenak garbi proiektatuz, batetik, eta, bestetik, euskal gizartearen kohesiorako osagai ezinbestekoa dela praktikan eta diskurtso publikoan adieraziz.
- Atarikoak:
 - Gure udala euskararen normalizazioan lanean ari den erakundea da, helburutzat dauka edozein herritarrek, nahi izanez gero, bizitza publiko osoa euskaraz egin ahal izatea.
 - Horretaz gainera, Euskararen Erabilera Normalizatzeko Plana onartu dute, apirilaren 15eko 86/1997ko Dekretuaren 4. atalak dioenari jarraiki. Plan hauen helburu nagusia da herri-administrazioetan euskararen erabilera indartzea eta areagotzea, bai zerbitzu hizkuntza, bai lan hizkuntza modura.
 - Dena den, sarritan, euskaldunok burokrazia gaztelerarekin lotzeko ohitura daukagu. Hori da, hain zuzen ere, herritar askok errenta aitortpena gazteleraz egiteko ohitura azaltzeko arrazoietakoa bat. Beste bat, batzuetan, administrazioek tramite hauek euskaraz egiteko jartzen dituzten oztopoak lirake.
 - Aipatutakoak dira, besteak beste, kanpaina hau martxan jartzeko arrazoiak. Alde batetik, herritarrek euskararen erabilera aurrerapausoak ematea, eta, bestetik, herritarrei euskaraz bizitzeko aukerak ematea.
- Azalpena:
 - Errenta aitortpenak aldundiaren eskumena direnez, eurekin jarriko gara harremanetan lankidetzan jarduteko proposamenarekin.
 - Hau da, 2013ko errenta kanpainarako hizkuntza politika bat zehaztea eskatuko diogu, eta, horrenbestez, zerbitzua egokitzea (kontratazioa) eta langileak prestatzea. Izan ere, errenta kanpainaren denboran, harreman masiboa gertatzen da administrazio publikoaren eta herritarren artean, batetik; eta, hizkuntzaren sentsibilizazio eta erabilera espazio bat ere bada, bestetik. Hizkuntza aldetik, Ogasun eta Finantza Departamentuaren ardura baita errenta kanpainan herritarrei zerbitzu ona ematea eta Administrazioarekin harremana euskaraz izateko ohitura sustatzea.
 - Zorionez, azken urteetan gora egin du aitortpena euskaraz egiten duten herritarren kopuruak, baina urtez urteko kanpainen balorazioetan argi-

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

ilunak ageri dira. Adibidez, langile askok ez diete herritarrei galdetzen errenta aitortpena euskaraz egin nahi duten.

—Hartara, Aldundiari eskatuko diogu neurriak har ditzan 2013ko errenta aitortpena egiteko kanpainan. Besteak beste, errenta kanpainako langileei jakinarazi behar zaie zein den hizkuntza aldetik zerbitzu publiko aurreratua ematearen garrantzia, zeintzuk diren Aldundiaren hizkuntza irizpideak eta zein estrategia erabili errenta bulegoan gerta daitezkeen hizkuntza egoerei erantzuteko. Horrez gain, langile hauei errenta aitortpena euskaraz kudeatzeko hizkuntza baliabideak eman behar zaizkie: aplikazio informatikoa, lanerako dokumentazioa eta errenta hiztegia, besteak beste.

—Aipatutako neurriak aurrera eramanda, aitortpena euskaraz egiteko kanpainak emaitza hobeak emango dituelakoan gaude. Horrela, herritarrei eskaintza publikoa egiteko sasoian, errenta aitortpena euskaraz egin dezaten bultzatuko da.

—Bestalde, herritarrei informazioa emango zaie errenta aitortpena euskaraz egiteko jarraitu beharreko urratsak zeintzuk diren jakin dezaten. Horretarako, esku-orriak bidaliko zaizkie etxera, informazio horrez gain hiztegi txiki batekin eta aurreko urteko eskualdeko hainbat udalaren emaitzekin. Horrez gain, UEMAren webgunerako lotura ere jarriko da, bertan agertzen baitira UEMA osatzen duten herri guztien 2012ko errenta aitortpeneko datuak.

—Kanpainaren berri emateko UEMAk prentsa oharra bidaliko die tokiko komunikabideei eta udalak bandoa jarriko du, besteak beste.

—Hauez gain, badago landu beharreko beste arlo bat: finantza erakundeak. Izan ere, asko dira finantza erakundeen bidez errenta aitortpena egiten duten herritarrak. Hauekin ere harremanetan jarriko gara jakiteko zeintzuk diren martxan dituzten protokoloak eta euren langileen gaitasuna herritarren hizkuntza eskubideak errespetatzeko. Beste aldetik, galdetegi txiki bat emango zaie kanpaina ere gero jasotzeko. Galdetegi horren bitartez jakingo da finantza erakunde horretan zenbat errenta aitortpen egin diren euskaraz, zenbat jendek eskatu duen euskaraz egiteko, zenbat langilek egin dieten bezeroei lehen berba euskeraz, errenta aitortpena euskaraz egiteko gonbitea eta abar.

—Kanpaina ostean, Aldundiek emandako emaitzekin eta finantza erakundeek bidalitako galdetegiarekin egingo da balorazioa eta datorren urteari begirako helburuak finkatuko dira.

🔗 Udalak euskaraz egiten die harrera herritarrei, bai ahoz, bai idatziz ere. Horrez gain, baditu zenbait komunikazio-euskarri udalak euskararen erabileraren alde egiten duela jakinarazteko. Besteak beste, atean jarrita dagoen karteltxoan bertan ageri da euskara sailak erabiltzen duen logoa: «Ziba batean, euskara magalean». Horrez gain, harrerako guneetan ipinita daude euskara erabiltzera animatzeko mahai-gaineak.

🔗 Urte batzuk daramatzagu herritarrak euskararen hautua egin dezan lanean, bereziki, udala bera horretarako prestatzen. Horren haritik doaz honako lan hauek:

- Udalak herritarren esku jartzen dituen inprimaki guztiak bi bertsiotan prestatzea: euskaraz eta ele-bietan.

- Jendaurrean dauden langileei ikastaroak ematea herritarra artatzerakoan, ahoz eta idatziz, herritarrak euskarazko hautua egin dezan.
- Jendaurreko departamentuetan lanean ari diren langileen artean euskaraz jardun daitezen, gaztelaniarako ohiturei gaina hartzeko sentsibilizazio eta esku-hartze egitasmoak egiten, herritarrak errazago egin dezan euskarazko hautua. Kirol eta kultur ikastaro multzo bat euskaraz eskaintzen, herritarrak beste erabilera-esparru batzuk izan ditzan euskaraz bizitzeko, euskara praktikatzeko. Eta bide horretan jarraituko dugu; orain, berriz, on-line zerbitzuak eta espedienteen informatizazioak ematen dizkiguten aukerak aprobetxatuz eta jartzen dizkiguten zailtasunak gaituz.

14.6. Arlo sozioekonomikoa

14.6.1. Enpresekin eta enpresarien elkarteekin elkarriketak egitea, euskararen erabilera plana gauzatzeko jarraitu beharreko pausuak zein diren azaltzeko, nola parte hartu, laguntza teknikorako zein aukera dauden, etab

 OLA Plana, lan munduan euskararen erabilera sustatzeko: enpresetan, euskara planak abian jartzen jarraituko da OLA planaren bidez. Enpresa bakoitzeko plana diseinatu, inplementatu eta jarraipena egingo zaie teknikariaren ordu presentzialekin. Diru-laguntzen berri eman eta eskaerak tramitzatzeko laguntza eskainiko zaie. Herriko enpresek zabalik dituzte OLA planeko ateak euskara plana abian jartzea erabakitzen badute. Eskualdeko dedikazioa gauzatzeko aholkularitza enpresa batekin hitzarmena egingo da 2014an ere (Olakaria, diru-laguntzen eskaerak eta zuriaketak, informazioa ematea, OLA utzi duten enpresekin jarraipen sistema ezarri eta gauzatzeko). OLA sistemaren bidez euskara plana garatzen ari diren eskualdeko 9 enpresekin lanean jarraituko da orain arte bezala. 2008rako erabaki ziren irizpideak indarrean izango dira 2014an. HPSren diru-laguntzak osatzeko aukera eskainiko dute udalek, eta planak garatzen jarraitzeko laguntzak eta erraztasunak eskainiko dituzte. Etorkizunerako OLA sisteman, aldaketa batzuk egiteko azterketa egiten ari da. OLA sisteman lanean ari diren enpresen arteko topaketatxoak egitea aurreikusten da esperientziak trukatu eta ahaleginak optimizatzeko. Azaro aldera egingo litzateke topaketa hori. Aurten, azken bi urteetan bezala, topaketa OLA planeko enpresa batera bisita bat egitea izango da ziurrenik. Tajo Koop. Elkarrekin bere burua azaldu zuen boluntario 2014rako.

2009a arte, enpresek, Oarsoaldeko Euskara Zerbitzuaren bidez, zegokien herriko udalarekin hitzarmena sinatzen zuten. Hitzarmen honen bidez, udalak enpresei euskara planak garatzeko laguntza eskaintzen zien EMUN kooperatibaren aholkularitza zerbitzuaren bidez.

EMUN, enpresak euskalduntzeko helburuarekin Hizkuntza Zerbitzuak eta Lege eta Ekonomia Aholkularitza eskaintzen dituen Arrasateko kooperatiba da.

OLA plana. Beste hau ere ikusi:

- «Aholkularitza enpresa batekin hitzarmena» 312. orrialdean.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

Geurien be bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Geurien be bai egitasmoaren barruan» 113. orrialdean.
- «Geurien be bai» 143. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoaren bidez gazteekin lan egiteko» 192. orrialdean.
- «Erakundeen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea» 289. orrialdean.
- «Aisia eta kirola: Geurien be bai» 318. orrialdean.

OLA plana. Beste hau ere ikusi:

- «OLA Plana» 311. orrialdean.

Ikasleen praktikak, Baietz gurean! eta Gida baimena euskaraz: erreferentziak ondoko orrialdean.

Enpresa bakoitzaren diagnostikoa egiten da lehenik: langileen euskararen ezagutza, erabilera eta motibazioaren neurketa.

Diagnostikotik abiatuta, euskara planaren diseinua egiten da: helburu batzuk ezartzen dira eta enpresak helburu hauek betetzeko neurriak jartzeko konpromisoa hartzen du (aholkularitza etxeak konpromisoak betetzen laguntzen dio enpresari).

Enpresarekin adostutako diseinutik abiatuta, enpresan euskara plana inplementatzen laguntzen du.

Prozesu hau burutzeko, aholkularitza etxeko teknikari bat enpresan lanean aritzen da astean ordu batzuez.

2009az geroztik, euskara planari eusteko, Lezo, Oiartzun eta Pasaiaiko Udalek honen finantzazioan laguntzen diete enpresei. Urtero egiten den balorazio baten arabera ezarritako irizpideei jarraituz kalkulatu da diru-laguntzaren zenbatekoa.

Enpresek beste diru-laguntza deietara aurkezteko aukera dute finantzazioan laguntzeko; Eusko Jaurlaritzaren Lanhitzaileak, Hobetuz, Fundación Tripartita eta abar.

14.6.2. Enpresen elkarteekin eta sindikatuarekin konpromisoak bilatzea euskararen erabilera plana egin eta partaide izateko

🔗 Hitzargune kanpaina.

🔗 **Geurien be bai egitasmoa.**

🔗 **Gida baimena euskaraz.**

🔗 **Aholkularitza enpresa batekin hitzarmena:** OLA planean dauden enpresetako zuzendariei eta planaren koordinatzaileei, eskualdeko arduradun politikoei eta lan-munduko eragileei Olakaria izeneko informazio buletin informatikoa bidali ohi zaie. Hori aholkularitza enpresako teknikariak egiten du, horretarako zehaztuta duen dedikazioan. Lan honez gain, OLA planean inoiz egon diren, baina utzi zuten enpresen jarraipena egiten du teknikari honek. Halaber, enpresen artean antolatzen diren ekintzak ere koordinatzen ditu.

🔗 Udala bezero den heinean, protokoloa zehaztuko da udalak hornitzaileei eskaera egin diezaien aurrekontua eta faktura guztiak euskaraz egiteko: administrazioa erabilera planean ere aintzat hartutako ekintzetako bat da, horrek eragiten baitu udal langileen lan-hizkuntza euskara izan dadin, kanpotiko eragina.

🔗 **Lanbide Heziketan praktikak euskaraz egiteko plana.**

🔗 **«Baietz gurean egitasmoa»**

14.6.3. Herritarrengan eta merkataritza edo ostalariengan eragitea, herritarren hizkuntza hautuari egoki erantzuteko, hizkuntza paisaia zaintzeko

«Hemen egin dezakezu» sentsibilizazio kanpaina abian jartzea. Ekimen honen bitartez, herriko merkataritza gunean euskararen erabilera zabaltzeko asmoz, ahozkoari eman nahi zaio lehentasuna: inportanteena hitz egitea da; berdin da ondo, zuzen edo trakets, egiten ikasten da eta egiten, ohitura eta soltura hartzen dira. Hitz egiteko gonbitea luzatu nahi zaie bezeroei zein dendariei, bakoitzak dakiena erabil dezan, eta ulertu besterik egiten ez badu, horixe ere esatea dauka: hitz egidazu, ulertzen dizut eta, egin lasai.

Zerbitzu eskaintza indarrean izango da, eta zerbitzu horien zabalkundea egiten jarraituko dugu, bai bisiten bidez, bai euskarriak bidaliz, bai hedabideak erabiliz. Martxo hasieran, udalen zerbitzu eskaintzaren berri ematen duen bi orrikoa helaraziko zaie eskualdeko establezimendu guztiei. Hizkuntza paisaia euskalduntzeko ekimenak gauzatuko dira (errotulua euskaraz jartzeko diru-laguntzak, dendako idatziak euskaratzeko itzulpen eta maketazio zerbitzua, establezimendurako hainbat elementu banatuko dira, oraintxe nator, zabalik itxita, katetxoak, merkealdiko kartelak, albaranak, fakturak). Merkataritza Euskalduntzeko Planaren helburua da herriko komertzioa, ostalaritza eta zerbitzuak euskalduntzea. Horretarako, zerbitzu ezberdinak eskainiko dira: 1) Itzulpenak 2) Hizkuntza aholkularitza 3) Ikastaroak 4) Diru-laguntzak (errotulazioa eta poltsak euskaratzeko) 5) Hizkuntza planak.

Errotuluetarako diru-laguntza.

«Guk euskaraz».

«Egin daigun euskaraz» kanpaina.

Herrian euskaldunaren profila pertsona gaztea eta euskara etxetik kanpo ikasi duena izaten da, hau da, euskara bigarren hizkuntza gisa jaso duten pertsonak izaten dira. Honek agerian uzten du herrian euskara oraindik ere lotuegi dagoela irakaskuntza mundura: eskolara gazteenen kasuan edo euskaltegiara euskalduntzeko erabakia hartu duten helduen artean; hurrengo erronka, beraz, euskara kaleetara ateratzea izango da, euskara begi-bistan jartzea eta euskara erabiltzen hastea, eta langintza honetan merkataritza eta ostalaritza arloak ere inplikatu behar dira. Herriko saltokietan apenas entzuten da euskara, batetik, askotan merkataritza eta ostalari horiek arestian aipatu den euskaldunaren profiletik urrun daudelako, eta, bestetik, ohitura faltagatik, inertiagatik edo, beste barik, ez-jakintasunagatik; izan ere, behin baino gehiagotan, bezeroak gaztelaniara jotzen du dendetan ez dakielako saltzaileak euskaraz dakien ala ez.

Eskualdeko komertzioaren 2015eko plana. Helburu nagusia: merkataritza eta ostalaritza alorrean euskararen ezagutza eta erabilera areagotzea. Helburu zehatzak: ile apaindegiei zerbait berezia eskainiz, urratsak egitera erakartzea. Herri bakoitzean hautatutako eremu jakin bateko establezimenduetan irudi aldetiko aldaketa

Gida baimena euskaraz. Beste hauek ere ikusi:

- «Gidabaimena euskaraz ekimen» 47. orrialdean.
- «Gida-baimena euskaraz» 306. orrialdean.

Ikasleen praktikak (Goazen). Beste hauek ere ikusi:

- «Goazen euskara plana» 55. orrialdean.
- «AHIZE (praktikak euskaraz)» 69. orrialdean.
- «hitzarmenak sinatu Lanbide Heziketa eta enpresen artean» 148. orrialdean.
- «Lanbide Heziketako lantokiko praktikak euskaraz» 159. orrialdean.

Baietz gurean! Beste hauek ere ikusi:

- «Baietz gurean!» 54. orrialdean.
- «Baietz gurean» 141. orrialdean.

Hemen egin dezakezu. Beste hau ere ikusi:

- «Euskaldungaiei euskara erabiltzeko aukerak eskaintzen zaizkie» 90. orrialdean.

Guk euskaraz Beste hauek ere ikusi:

- «Guk euskaraz egiten dugu» 57. orrialdean.
- «Guk euskaraz ikasten dugu» 69. orrialdean.
- «Guk euskaraz ekimen» 142. orrialdean.
- «Guk Euskaraz egitasmoa» 157. orrialdean.

Egin daigun euskaraz. Beste hau ere ikusi:

- «Egin daigun euskaraz» 308. orrialdean.

eragitea. Komunikazio eta sentiberatze ekintzak: 2015ean lanketa bikoitza egingo da eskualdeko merkataritza eta ostalaritza alorrean. Batetik, orain arteko bideari jarraituz, gremio bat hautatu eta hartan jarriko da fokua eskaintza bereziak eta ekimen bereziak eginez; aurten, ile-apaindegien txanda izango da. Bestetik, herri bakoitzean guñe, kale edo eremu bat hautatuko da hango establezimendu guztietan sakonago eragiteko. Aurtengo planeko ekintzen aurkezpena, bi ekimenena, maiatzaren 6an egingo da. Ile apaindegietako lanketa: maiatzean, aurkezpena egin eta segidan, parte hartu nahi duten ile-apaindegi guztiei marko edo euskarri berezi bat banatuko zaie euren zerbitzuen zerrenda jendaurrean euskaraz jartzeko, «euskaraz ederrago» leloarekin. Zerbitzuak zehaztuta ez dituztenei 12 zerbitzuko estandarra eskainiko zaie, nahi badute markoan jartzeko. A4 eta A5 arteko neurri bereziko (24,5 x 17) markoa izango da. Apalean, mahaian zutik jartzeko aukera ere eskainiko da. PDFan ere eskuragarri izango dute, inork handiago inprimatu nahiko balu.

✎ Eskualdean, zoritxarrez, ez dago aukera handirik komertzioetan euskaraz egiteko, merkatarik gehienak ez baitira euskaldunak. Hala ere, bada ingurua euskalduntzeko bideak eta horiei eutsiko zaie. Merkatarik euskaldunak identifikatzeko ahalegina egingo da, batetik, eta hizkuntza paisaia euskaratzen jarraituko da, bestetik. Mankomunitateak iaz hasitako bideari jarraituko dio eta euskarari eman behar zaion balioa aitortzeko saioak egingo dira merkataritzan eta ostalaritzan. Hau da, arlo horretan ere euskarak lekua izan behar duela erakutsiko zaie, bai herritarrei, bai establezimenduen jabeei, kanpaina baten bidez. Alde batetik, hizkuntza paisaia euskaratzeari ekingo zaio eta kartelak eta ereduak banatuko dira. Bestetik, ahal den neurrian, herritarrek eskaera euskaraz egitea sustatuko da, eta, horretarako, baliabideak eskainiko zaizkie. Horrekin batera, hizkuntza aholkularitza ere eskainiko zaie establezimenduen jabeei eta merkatarien elkartekideei.

✎ Toki publikoetan eta jendaurrean lan egiten duten era guztietako establezimendu, enpresa eta negozioetan lehen hitza euskaraz izan dadin bultzatzeko eta euskaraz berba egin daitekeela adierazteko mahai gaineko egutegiak argitaratzen eta banatzen ditu Euskara Sailak. Bide batez, udalak eskaintzen dituen hizkuntza zerbitzuak ezagutarazteko erabiltzen da. Arrakasta handia daukan ekintza xume bezain eraginkorra da hau, eta hainbat eta hainbat lekutan, hori baino ez dute erabiltzen egutegi modura, eta leloarekin bat egiten dute. Erabiltzaileen iritzia eta zabaltzen den establezimendu kopurua dira neurgailuak.

✎ Hizkuntza paisaian euskarak presentzia izan dezan kartelak, itzulpenak, zuzenketak eta antzeko zerbitzuak eskaintzen zaizkie herriko establezimenduen jabeei. Establezimendu berrien kasuan, Hirigintza departamentura etortzen direnean denda irekitzeko informazio bila, euskara ataletik dituzten zerbitzuen eta dirulaguntzaren berri ematen zaie Hirigintzatik bertatik. Establezimendu zaharren kasuan, noizean behin bisitak eta informazio-gutunak helarazten zaizkie zerbitzuen berri emateko.

✎ Euskara txertatzeko argumentuen berri ematea.

✎ Merkataritza euskarriak, materialak: 2011n zehar datozen 5 urteotarako plan estrategiko berria diseinatu da eragileekin batera. Lantaldeetan ondorengo

ekintzak proposatu badira ere, aurrekontuak mugatuko du zer egin ahal izango den. Proposatutako ekintzak:

- Merkataria umorez (bertsolari, pailazoen bidez) kontzientziatzea.
- Ahoz zerbitzua euskaraz ematen duena saritzea.
- Herritarren sentsibilizazioan eragiteko «erosi euskaraz» egitasmoa antolatzea.
- Kontsumitzaile bezala diren hizkuntza eskubideen zabalkundea egitea. Bezeroak jabetu behar du eskubide batzuk badituela eta hauen urraketa salatzeke aukera eta eskubidea baduela. Merkataria, berriz, bete behar duen legea ezagutu behar du eta aldetik betetzeko laguntza jasoko du. Mezu hauek zabaltzeko plana egin beharko da. Merkataritza egitasmoaren barruan gaia lantzen jarraitzea komeni da. Euskaldunak euskaraz aritzera gonbidatu, euskara eska dezatela. Behatokian, kexak eta zoriontzeak sustatzeko kanpaina jarri da martxan UEMA eta TTur-TTur EB-rekin batera; horretarako, gutunontziak daude udaletxeko sarreran eta UEMAren bulegoan.
- Establezimenduetako arduradunei euskara erabiltzearen abantailak ikustarazteko komunikazio ekintzak antolatzea (irradi kuñak). Urtarrilean eta uztailean, bi astez, kasu bakoitzean bezeroei, baina, zeharka merkataria eta ostalariei zuzenduriko iradi tarteak emitituko dira, Radio Euskadin eta Euskadi irradian. Bi bolada hauek beharpenen garaiei loturik daude eta bezero euskaldunei *Hemen euskaraz egin dezakezu* bereizgarria duten establezimenduetan erosketak euskaraz egiteko deia egiten die, eta ez dutenetan ere bai.
- Publizitatea euskaraz egitearen aldeko sentsibilizazioan eragitea sektoreetako elkarteekin batera. Programa honen helburu nagusia, hortaz, herritarrengan, merkatariegan eta ostalariegan eragitea izango da: herritarrengan merkataritza arloan ere euskara erabil dezaten, eta merkataria eta ostalariegan, ahal duten neurrian, herritarren hizkuntza hautuari egoki erantzun diezaioten eta hizkuntza paisaian ere euskararen presentzia berma dezaten. Helburu zehatzak: - Herriko merkataria eta ostalaria sentiberatzea euskararekin- Herriko euskararen presentzia eta erabilera bermatzea arlo sozioekonomikoan- Herriko hizkuntza paisaian euskararen presentzia areagotzeko. Egitasmoa: merkataritza eta ostalaritza elkarteekin batera sentsibilizazio eta motibazio kanpaina bat abiarazi euskara herriko saltoki eta ostalaritza guneetara.

🔗 Euskai Sariak: herria euskalduntzeko arlo estrategikoa dira merkataritza eta ostalaritza-establezimenduak eta, hargatik, 2016ean ere, saritu egingo dira euskararen normalizazioan nabarmendu diren establezimenduak, hainbat sari banatuta.

- Helburua. Sari hauek erakundearen eta gizartearen errekonozimendua jasotzeko xedez antolatu ziren, udalerrian euskararen normalizazioan eginiko lanagatik.
- Sariak.

—Balio Erantsia Zarautzen. Txikizkako merkataritza establezimenduentzat. Kontuan hartu dira: hizkuntza paisaian euskara modu egokian erabiltzea, irudi korporatiboa euskaraz izatea, bezeroekiko harremanetan euskara erabiltzea.

E

S

E

P

udalerrietan

E

S

E

P

udalerrietan

—Euskara Saretzen. Sare sozialetan euskara erabiltzen duten norbanako eta entitateentzat. Kontuan hartu dira: zabalkundea, parte hartzea, euskara modu egokian erabiltzea.

—Euskara ere Menuan. Taberna eta jatetxeentzat. Kontuan hartu dira: establezimenduaren hizkuntza paisaia, menuak euskaraz egotea, euskara modu egokian erabiltzea, euskarri berritzaileak erabiltzea.

- Epaimahaia. Euskara zinegotzia, Murkil merkataritza-elkarteko eta Zurekin ostalaritza-elkarteko ordezkariak eta herriko euskalgintzako ordezkariak.
- Hautagaiak aukeratzea. Epaimahaiak 2016ko maiatzean aurkeztuko ditu sari bakoitzerako egoki ikusi dituen proposamenak, behar bezala arrazoituak eta dokumentatuak.
- Epaia. Epaimahaiak proposamenak baloratuko ditu eta atal bakoitzean sari bakarra emango du.
- Sari banaketa. Sariak, Concetta Probanza artistaren artelanak, 2016ko maiatza amaitu aurretik emango dira, ekitaldi publikoan.

🔗 Gremioen lanketaren barruan, urtero lehiaketaxoren bat antolatzen da bezeroak hautatutako gremioko establezimenduetara bideratzeko. Lehiaketa horrek saria du, bai bezeroentzat, baita establezimenduentzat ere, sariaren berri emateko ekitaldia antolatzen baita hedabideen aurrean. Web guneetan ere eskegitzen da, bai lehiaketan parte hartzera animatzeko, baita sariaren berri emateko ere.

🔗 Merkatarien beharrei erantzuten dien prestakuntza ikastaroak euskaraz. Zerbitzua euskaraz emateko konpromisoa sinatu duten merkatarien bestelako beharrak ere jaso dira, eta haien prestakuntza beharrei erantzunez, urtero bi ikastaro antolatuko ditu merkatarien lan-mahaiak euskaraz, bat urri-azaroan eta bestea otsail-martxoan. Ikastaro hauek irekiak izango dira merkataritza guztientzat, ez dira eranskailua jarria duten merkatarientzako soilik eskainiko. Eskaini den lehenengo ikastaroa: «Nire komertzioa nola sustatu sare sozialen bidez». Bi orduko bi saio egin dira 14:00 -16:00 bitartean. Hurrengo ikastaroa zein izango den arnasguneko merkatariekin adostuko da, urtean bitan elkartuko baikara eurekin (martxoaren 24an da hurrengo bilera) lan-ildo hauek guztiak garatzen joateko.

14.6.4. Errotulazio finkoa eta noizbehinkakoa euskaraz ere jartzeko kanpainak martxan jarri, merkataritza elkarteen bitartez

🔗 Errotulazioa euskaraz jartzeko diru-laguntzak.

🔗 Interbentzioa zerbitzu enpresetan: Kaleko Euskara Zerbitzuaren barruan, 2016ko urtariletik 2016ko ekainera, Urola Kostako Udal Elkarteak merkataritzan (adierarik zabalenean) euskararen erabilpena sustatzeko ekimenak bideratuko ditu, eskualdeko udalekin elkarlanean.

Programa horrek hainbat ekimen bilduko ditu zerbitzu enpresetan euskararen erabilpena sustatzeko:

- Paisaia linguistikoa euskaratzeko zerbitzua.
- Dokumentu ereduak euskaratzeko laguntza.
- Software arrunta euskaraz erabiltzeko aholkularitza eta laguntza.
- Prestakuntza.

Aholkularitza eta laguntza zerbitzua bideratuko da Udal Elkarteak kontratatutako langileen bidez edo zerbitzu-kontratuen bidez (zehazteke).

Egitasmoak jarraipena emango dio 2012-2015 bitartean garatutako Kaleko Euskara Zerbitzuaren egitasmoari.

🔗 Merkatarien Elkarteak udalarekin hitzarmena sinatuta dauka elkartekideen artean euskara sustatzeko asmoz. Hori horrela, aurten ere merkatarien elkartekoei bisitak egingo zaizkie, eta, aipatutako bisitetan, saltokietako errotulazioa euskalduntzeko saiakera egingo da, horretarako beharrezkoak diren bitartekoak eskainiz, itzulpenak, errotulu plastifikatuak, etab.

🔗 Menua euskaraz kanpaina: kanpainaren helburua da udaberrian, Aste Santuko oporraldiaren aurretik, eskualdeko jatetxeei laguntza ematea menuen eta otorduen euskarriak (finkoak nahiz aldakorrak) euskaraz jartzeko. Horretarako, eskualdeko jatetxeekin banan-banan harremanetan jarri eta laguntza emango zaie.

- Euskara zerbitzua jatetxe eta ostatuei:
 - Euskarri finkoak: menua, karta eta eguneko otorduen euskarriak euskaraz jartzeko laguntza (itzuli, zuzendu, moldatu...).
 - Aholkularitza: uanean uneko euskarriak eta testuak euskaraz sortzeko laguntza eta prestakuntza banan-banan (argibideak, Interneteko tresnak, on-line hiztegiak...).
- Euskaraz eskatzea sustatzeko kanpaina bezeroentzat.
 - Euskaraz eskatzen duten bezeroak saritzeko zozketak.

Kanpaina bideratuko dute Kaleko Euskara Zerbitzuko langileek.

🔗 Jai egitarauan animatzea iragarkiak euskaraz egin ditzaten (Arrera berezia Sallabente eta Galizia Zentroko egitarauari eskainiz): Santixauetako Jai egitarauan aurten iragazkiak elebidun jarri dira, Falta Sallabenteko jaietakoa eta Galiziako Zentroarena.

🔗 Azken urteotan, krisiak eraginda-edo, eskaera gehiago izaten dira. Honetaz gain, zalantza da, eskatzaile hauek, diru-laguntzarik ez balego ere, ez ote luketen errotulua euskara hutsean jarriko. Ordenantzak eta araudia aztertzen ari gara, aurrerantzean kanpoko errotulazioaz gain, barruko errotulazioa euskaraz izatea derrigorrezkoa izan dadin diru-laguntza jaso ahal izateko.

E

S

E

P

udalerrietan

14.6.5. Enpresen komunikazio planean eta agerpen publikoetan euskara erabiltzeak duen garrantziaz ohartarazi eta sentsibilizatzea

- Udal hornitzaileen fakturen jarraipena: helburu espezifikoa da udalak ordaindu beharreko fakturak euskaraz izatea. Horretarako, udal erregistroarekin elkarlanean, Euskara Zerbitzuak udalera iristen diren fakturen jarraipena egingo du. Euskaraz ez dauden fakturekin Euskara Batzordeak proposatutako protokoloa aplikatuko da.

14.7. Aisia eta kirola

14.7.1. Aisialdi taldeekiko lankidetzaz bultzatzea, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin garatzeko

- Hitzargune kanpaina.
- Kontseiluaren eskutik, hizkuntza politika eraginkorra herrian talde eragileen bilkura egingo da. Lehenik eta behin, adierazpena adostu, gidoia zehaztu, parte hartzaileen proposamenak aztertu, betebeharrak zerrendatu eta lan banaketari ekin. Garrantzi handikoa da herritarrek inplikatzeko euskararen normalizazio prozesuan. Denek izan behar dute protagonismoa, denak baitira eragile aktiboak.

Geurien be bai.

- Haur eta nerabeen eskubideak bermatzeko planaren bigarren ildo estrategikoan, elkarrekin biziberritzekoan, elkarrekin gunea sortu da, eta 18 elkarrekin elkarlanean ari da elkarrekin beharrak aztertzen. Nabarmendu beharreko eta lehentasuna duen beharra jarduerak euskaraz eskaini ahal izateko begirale berri euskaldunak topatzeko estrategiak dira.

- Hitzarmengintza landu eta sakondu egingo da. Aholkularitza enpresa kontratatu da horretarako.

Atxutxiamaika egitasmoa.

- Gazteok euskaraz izeneko programa** bikoitzak (gazteen tailerrak, txangoak eta Euskal Jaiko jarduerak) gazteen aisialdian eragiten du, beren beregi antolatutako tailer eta jardueren bidez.

- Ume eta gaztetxoekin lan egiten duten herriko «Txispeleta» aisialdi taldearekiko elkarlana: talde horrek astero antolatzen ditu ekintzak umeentzat, eta, urtean birritan, kanpamenduak egiten ditu. Begirale guztiak euskaldunak dira, eta euren jarduna ere, euskaraz da; hala ere, euskarazko jardun hori boluntarioen esku dagoenez, lagundu egin behar zaie hori hala dela bermatu ahal izateko.

Geurien be bai. Beste hauek ere ikusi:

- «Geurien be bai egitasmoaren barruan» 113. orrialdean.
- «Geurien be bai» 143. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoaren bidez gazteekin lan egiteko» 192. orrialdean.
- «Erakundeek hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea» 289. orrialdean.
- «Geurien be bai egitasmoa» 312. orrialdean.

Atxutxiamaika. Beste hau ere ikusi:

- «Atxutxiamaika» 176. orrialdean.

Gazteekua. Beste hauek ere ikusi:

- «Gazteekua» 171. orrialdean.
- «Haur eta gazterentzako ekintzak» 174. orrialdean.
- «Gazteen artean euskararen irudia zehaztu, hobetu eta indartzea» 191. orrialdean.
- «Asteburuetakoa aisialdia» eta «Gazteekuko zapatuak» 195. orrialdean.

🔗 Herriko haur- eta gazte-elkarteen hizkuntza-diagnostikoaren ondorioak berraztertzea (euskarazko eskaintza aztertu, zailtasunak, hutsuneak, espektatibak eta beharrak identifikatu eta abar)

🔗 Herriko talde eta elkarten funtzionamendua euskaraz izateko laguntza eskaintzea, batik bat umeei eta gazteekin lanean dabiltzanei.

14.7.2. Aisialdirako zerbitzuak eta produktuak eskaintzen dituzten enpresei eta kolektiboari zuzendutako sentiberatze eta informazio kanpainak diseinatzea

14.7.3. Aisialdi taldeetan eragitea, etorri berriak, euskara eta aisialdia uztartuko dituzten ekimenak antolatu ditzaten

🔗 Udalak herriko elkarteekin elkarlanean etorri berriak aisialdi jardueretan parte-hartzera gonbidatuko ditu.

🔗 Euskaraz bizi diren eta eleanitzak diren herritarrek nahi ditugu, normaltasunez bizi ahal izateko bizitzaren alor guztietan, bide horretatik ahaleginak egin behar direla uste dugu aisialdi taldeetan etorri berriak uztartuz eta bertan ekimenak antolatuz.

🔗 «Euskara eta Kirola eskutik» ekimena.

14.7.4. Herriko klub eta kirol taldeekiko lankidetzak bultzatzea, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin garatzeko

🔗 Arlo guztietako elkarteekin lankidetzan arituko gara euskara zerbitzua, kirol, aisialdia, kultura. Arlo bakoitzeko gabeziak identifikatzeko eta neurriak hartzeko.

🔗 Geurien be bai.

14.8. Liburugintza

14.8.1. Euskarazko irakurzaletasuna bultzatzeko ekimenak sustatzea

🔗 Zentro publikoetan (osasun zerbitzuek, Udalaren bulegoak) irakurgai utzi euskarazko aldizkari eta liburuak. Administrazioaren erabilera planean aintzat hartutakoa ekintzetako bat: hizkuntza paisaia landu. Hainbat dira udal sail desberdinetatik kaleratzen diren euskarriak (publizitatea) eta argitalpenak (euskara sailarenak:

E

S

E

P

udalerrietan

kanpaina desberdinetakoak -gurasoei begirakoak, familiari begirakoak.

- Hitzargune
- Hitzarmengintzako berripapera
- Kultur Etxeko hileroko agenda, antzokiko hiru-hilabetekaria, gazte bulegoko argitalpenak).

Bisita gidatuak. Beste hauek ere ikusi:

- «bisita gidatuak» 85. orrialdean.
- «tailerrak, bisita gidatuak» 92. orrialdean.
- «Galtzagorrien bila jokoa eta Bisita gidatuak» 127. orrialdean.
- «Ez geratu atean, sartu kalitatean» 158. orrialdean.
- «Liburutegietan bisita gidatuak» 233. orrialdean.
- «Bisita gidatuak eta hitzaldiak» 329. orrialdean.

🔗 Euskal liburu eta disko azoka antolatzea: Liburu Ganbararen laguntzaz, maiatza aldean, Euskal Liburu eta Disko azoka egiten da herriko plazan. Bertan, euskal liburuak salgai jartzeaz gain, azokaren inguruan egitarau erakargarria osatzen da (sariak, zozketak, **ikastetxeen bisitak**, musikari zein idazleen solasaldiak, ipuin kontalariak eta abar). Ekimen honen eragile desberdinekin ere kontaktzen da: musika eskola, herriko ikastetxeak, liburutegia.

🔗 Ekintza multzo bi jaso dira hemen. Batetik, Hitzza eta Berriaren harpidetzak eta, bestetik, irakurleen txokoa. Euskaraz irakurtzeko ohitura herritarren artean zabaltzeko, leku publikoetan zein udal zerbitzuetan euskarazko hedabideak egoten dira irakurgai, hainbat euskarazko aldizkari eta egunkariaren harpidetzak egin eta zabaltzen baititu Euskara Sailak. Irakurleen txokoa antolatu dute Liburutegiak eta Euskara Sailak elkarlanean, euskaraz irakurtzeko zaletasuna eta ohitura sustatzearen. Hilean behingo 8 saiotan landuko da txokoa, urtariletik maiatzera eta urritik abendura. Saio batzuetan, idazleek ere parte hartuko dute. Dinamizatzaile baten ardurapean egiten dira saioak eta hileroko liburu bat irakurtzen dute partaide guztiek, jatorriz euskaraz idatzita zein itzulpenak.

Irakurle klubak. Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurle klubak» 133. orrialdean.
- «Herriko irakurle kluba» 197. orrialdean.
- «Helduentzako Irakurketa Kluba» 229. orrialdean.

🔗 **Gazteen irakurketa kluba:** aurtan, gazteei literaturaz eta euskaraz gozatzeko aukera entretenigarri bat proposatzen da. Norbanakoaren irakurketaren onurak haur eta gazteengan zenbatu ezinezkoak dira, eta hainbatetan aipatu izaten dira (abstrakzioarako gaitasunaren indartzea, gizarte eta jende ezberdinen bizimoduarekiko tolerantzia, munduaren eta naturaren gaineko kontzientzia hartzea, kontzentrazio eta ulermen gaitasunen hobetzea, hizkuntzaren eta adierazkortasunaren garatzea, edertasun estetikoaren eta poesiaren jabetzea). Baina, bada beste atal bat ez dena hainbestetan aipatzen, eta honakoa da: norbanakoak burututako irakurketak taldean elkarbanatzearen direnean. Kasu honetan, onurak honakoak dira:

- Taldean, ikuspuntu eta interpretazioak biderkatu egiten dira, irakurle bakoitzari ikuspegia zabalaraziz.
- Liburuaren ulermen zabal eta sakonago honen bidez, gazteak literaturara hurbiltzen ditu.
- Oharkabea, hizkuntzaren elkarbanatze eta garapen bat dakar (euskararen garapena kasuan)
- Ilustrazioaren, generoaren, autoreen eta, oro har, literaturaren atal ezberdinen irakurketa berriak sortarazten ditu, eta honek arrasto sakonagoa uzten du irakurle txikiengan.

- Guzti horrez gain, irakurketa eta sorkuntza tailerrotan burutzen diren sorkuntza ariketek (beti ere irakurritako liburuaren inguruan kontestualizatuak), irakurritakoa barneratzen laguntzeaz gain, norbere bizitzan hain erabilgarri izango zaien jarrera sortzaile batera burutzen ditu haur eta gazteak.

🔗 Euskal literatura herritarrengana hurbildu eta sortze-prozesua lantzea. Egitasmo honek hainbat ekintza dauzka ardatz: a- Literatura-lehiaketak: Mikroipuin lehiaketa eta Postal lehiaketak- Gaztezulo aldizkariaren doako banaketa gazteen artean.

🔗 Haurrentzako ipuin kontalariak. Ipuinen bitartez bi helburu bete nahi ditugu; alde batetik, haurren artean irakurzaletasuna sustatu nahi dugu, eta, bestetik, umeak udal liburutegira erakarri nahi ditugu.

🔗 Liburuaren Nazioarteko Eguna: Udal Liburutegiak urtean zehar jarduera batzuk antolatzen ditu irakurzaletasuna sustatzeko eta liburutegia ezagutzera emateko. Egitasmo hauek, batez ere, hurrei zuzenduta egoten dira, irakurzaletasuna batez ere txikitzen pizten delako. Era berean, erabiltzen den hizkuntza euskara da. Liburutegiak urtero Liburuaren Nazioarteko Eguna (apirilaren 23an) ospatzen du. Aurtan, «Gertakari paranormalen bila» ipuin kontaketa saioa antolatu zuen. Elsa Pamparacuatro (Panpin Panpox) antzezleak, Teresa detektibesaren izenean, liburutegiko misterioak ikertu zituen, eta hainbat istorio kontatu ere. Hauek dira ikuskizunaren ezaugarriak: - Ordua: 18:00- Lekua: udal liburutegia- Eguna: apirilaren 23a Adina: 5-12 urteko haurrak- Iraupena: 50-60 minutu. Ondoren, 19:00etan inguru, V. Mikro-ipuin lehiaketa, Marrazketa lehiaketa eta Argazki lehiaketa ekimenen irabazleen izenak eman eta sariak banatu ziren.

🔗 Modan dauden idazleen hitzaldiak antolatu: idazteko teknikak, ohiturak, liburuen komentarioak. Berbalagan egitasmoaren barruko jarduna da. Horrez gain, ikastetxeetan «idazleak eskolara» programa lantzen da, ikasturte bakoitzean zentro bakoitzeko hiru bat hitzaldi eskainiz.

🔗 Erakusketa didaktikoak antolatzea, bisita gidatuekin eta zenbait material osagarrirekin, euskarazko irakurzaletasunean eragiteko (idazleen bisitak ikastetxetara eta abar).

🔗 Zentro publikoetan (osasun zentroak, udalaren bulegoak) irakurgai uztea euskarazko aldizkari eta liburuak.

🔗 Haur Literatura Aretoa eta Umeen Txokoa: 1990ean egin zen lehen Haur Literatura Aretoa, herriko Azokaren inguruan, euskararen erabilera indartzeko asmo nagusiaz. Handik urte gutxira, proiektuari Azokan egiten den Umeen Txokoa (2012tik Saguganbara) gehitu zitzaion. Berbaro elkarteak antolatzen ditu biak, eta, berarekin elkarlanean, San Agustin Kultur Gunea, udal liburutegia eta Gerediaga elkarteak aritzen dira. Udalak biak laguntzen ditu, azpiegiturak eta diru-laguntza emanez. Haur Literatura Aretoaren helburu nagusia: HHn eta LHn irakurtzeko zaletasuna bultzatu eta literaturako lanen berri ematea. Adin tarte bakoitzean formatu ezberdinak erabiltzen dira: antzerkia, ipuin kontaketa, liburu erraldoia, idazleekin elkarriketak, erakusketa girotuak. Gida bat argitaratzen da guraso, ikasle, eta irakasleentzat sortzen diren lan berriak eta gomendagarriak eskura

E

S

E

P

udalerrietan

Eskolaz kanpoko ekintzak Beste hauek ere ikusi:

- ««Zergatik ez» ikastaroa» 20. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko orduetan» 27. orrialdean.
- «orduz kanpoko saio ludikoak» 49. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak» 59. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko zein barruko euskarazko eskaintzak sustatzea» 61. orrialdean.
- «Hizkuntza Indartzeko Programa» 62. orrialdean.
- «Diru-laguntzak ikastetxei eskolaz kanpoko ekintzetarako» 64. orrialdean.
- «etorkinei bereziki zuzendutako eskolaz kanpoko proiektua» 71. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretako arduradun» 80. orrialdean..
- «Haur eta gazteekin lanketa berezia» 98. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jarduerak euskaraz» 117. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko aisialdi eta kiroleko ekintzak» 119. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko hizkuntza errefortzua» 121. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardunean euskara bermatu gura» 166. orrialdean.
- «Eskolaz kanpoko begirale» 202. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko kirol jarduerak» 213. orrialdean.
- «Udalak eskolaz kanpoko kirol-entrenamenduetako euskararen erabileraren behaketa» 219. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko ordutegian euskararen ahozko erabilera lantzea» 251. orrialdean.
- «Ikasle etorri berrientzako euskara eskola lagungarriak» 291. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko prestakuntza zerbitzuez informazioa ematea» 303. orrialdean.
- «eskolaz kanpoko jardueretan» 306. orrialdean.

Irakurri, gozatu eta oparitu.
Erreferentziak ondoko orrialdean.

izateko. Umeen Txokoa (Saguganbara) herriko Azokaren guneetako bat da eta Gerediaga elkartearekin elkarlanean egiten da 2 eta 12 urte bitarteko umeentzat. Helburu nagusia da umeak eta gurasoak liburu, musika, ikus-entzunezkoak eta euskal kulturak eskaintzen dizkigun aukeren artean lasai eta gustura sentituko diren espazioa sortzea. Dinamizatuta dago umeen parte hartzea bultzatzeko. Txokoak programazioa du goiz eta arratsalde: idazleek liburuak aurkeztea, ipuin kontalariak, antzerkia, ilustrazio tailerrak, ikus-entzunezkoak e. a. Beste helburu batzuk: Haur Literatura Aretoa -Aisia: inguru hezitzailean **eskolaz kanpoko aisialdi jarduerak** eta zerbitzuak eskaintzea-, ume eta gazteengan irakurtzeko zaletasuna piztea, literatura modu erakargarrian aurkeztuz. Ume eta gazteei euskal literatura ezagutzera ematea. Umeen Txokoa (Saguganbara) herriko Azokan: - 2-12 urte bitarteko haurrak.

🔗 Zientzia tailerrak: udal liburutegiak urtean zehar jarduera batzuk antolatzen ditu irakurzaletasuna sustatzeko eta liburutegia ezagutzera emateko. Egitasmo hauek, batez ere, haurrei zuzenduta egoten dira, irakurzaletasuna batez ere, txikitan pizten delako. Era berean, erabiltzen den hizkuntza euskara da. Herriko Eskolak Lehen Hezkuntzako 56 ikasle ditu, eta 106 ikasle guztira. Gehienak herrikoak dira. Beraz, herriko udal liburutegiaren erabiltzaile izan litzatekeen haur kopuru mordoa aurki daiteke bertan. Liburuaren erabilera herriko gaztetxoaren artean sustatzeko, haurrak banan-banan irabazi beharrean, askoz ere eraginkorragoa da talde handi bat nolabait erakartzea liburutegira. Estrategia hau jarraituz, udal liburutegiak herriko Eskolarekin elkarlan egiten du. Lankidetzak hau onuragarria da bai bata, bai bestearentzat, zeren eta, eskolako ikasleek klaseko gaietako buruzko informazioa aurkitzeko material egokia daukate liburutegian; baita etxeko lanak egiteko leku aproposa ere. Eta bestalde, irakasleak haurrak liburutegira joateko animatzen dituzte. 2009. urtetik aurrera, Liburutegiak urtero jarduera bat edo bi prestatzen ditu Herriko Eskolako ikasleentzat. Aspaldiko urteetan, Mad Sciencek eskaintako zientzia tailer atseginak antolatzen ditu.

🔗 Euskarazko komunikabideen harpidetzak oparitzea: *Hitza* egunkariarekin sinaturiko hitzarmena bitarteko, zenbait leku publikoetan jasotzen da egunkaria. Gaztezulo aldizkaria dohain ematen zaie ikasturte bakoitzean DBHko 4. mailako ikasleei. Irakaskuntza zentroetan Normalkuntza Planetarako diru laguntzak bitarteko, diru laguntzak eskaintzen dira liburutegia hornitzeko eta aldizkariaren harpidetzak egiteko ere.

🔗 Liburuak euskaraz erosi.

🔗 **Irakurzaletasuna bultzatu asmoz**, udal liburutegiarekin elkarlanean programa berezia eratu. Irakurzaletasuna bultzatzeko egitasmoa eratzen da urtero. Honen baitan, honako azpi-ekintzako bi kanpaina txertatzen dira:

- Topagunearen «**irakurri, gozatu eta oparitu**» kanpaina eta ekintza osagarriak.
- Udal liburutegiko azken barikuetako ekitaldi bereziak.

🔗 Ikastetxeekin batera euskal literaturaren zaletasuna bultzatzeko ekimenak antolatu (erakusketak, hitzaldiak, idazleen bisitak, irakasleentzako zein gurasoentzako unitate didaktikoak sortu).

🔗 Haur eta Gazte Literaturaren inguruko azoka pedagogikoa antolatuzea

14.8.2. Euskaraz argitaratutako liburuak eskola barruan eta eskolatik kanpo ezagutarazteko komunikazio-estrategia egokiak diseinatu eta abiaraztea

🔗 2014-2015 eta 2015-2016 ikasturteetan euskaraz argitaratutako liburuak eskola barruan eta eskolatik kanpo ezagutarazteko komunikazio-erak aztertuko dira Euskara Zerbitzuaren, udal liburutegien eta LH-ko eta DBH-ko ikastetxeekin artean. Hortik ateratzen diren ideiak garatzen eta martxan jartzen hasiko dira.

🔗 Argitaratzen diren euskarazko produktuak gurasoen elkarteei bideratzeko protokoloa eratuko da.

Irakurri, gozatu eta oparitu Beste hauek ere ikusi:

- «Irakurri, gozatu eta gero oparitu» 134. orrialdean.
- «Irakurri, gozatu eta oparitu egitasmoa» 231. orrialdean.

14.9. Kulturgintza

14.9.1. Kultura elkarteekiko elkarlana sustatzea, haietan euskararen erabilera sustatzeko

🔗 Euskara elkartzera egitasmoa: normalizazio maila altua duen elkarte bakoitzean erreferentzialtasuna lantzeko, bertako hizkuntza irizpideak landu ditzaten laguntza eman eta elkarte horien berri eman irriti eta IKTen bidez. Euskararen erabilera handia ez duten elkarteekin hitzarmenak sinatu guztiek helburu bera landu dezaten. Herriko edozein elkarteri euskara erabiltzeko sortzen zaizkion beharrei (programa informatiko, itzulpen, zuzenketa, formazio eta abar) erantzuteko baliabideak eskaini.

🔗 Eskualdeko sentiberatze ekintza: haur eta gazteentzako ekintzak antolatzen dituzten elkarteak hitzarmen bidez, urratsez urrats euskalduntzen joatea, edo behintzat, euren eskaintza euskaraz egitea eta garatzea. Elkarteak konpromisoak hartzearen eta urratsak egitearen garrantziaz sentiberatzea eta udalen konpromisoa jakinaraztea. Gurasoei euren seme-alabentzako jarduerak euskaraz izan daitezen eskatzea, eta hala direnetan, izena emateko sentiberatzea. Begiraleak, dinamizatzaileak edota entrenatzaileak dituzten elkarteetan sentiberatze lan berezia egingo da. Elkarteak bere kide horiei euskararen normalizazioan aisialdiak, beraz euren elkarteak, duen garrantziaz jabeatzeko eta udalek hartua duten konpromisoaren berri emateko, bi orrikoak banatuko zaizkie. 8-16 urteko seme-alabak dituzten gurasoei bi orriko bat helarazten zaie euskarazko aisialdiak euren seme-alaben hizkuntza konpetentzian duen garrantziaz jabetzeko, eta aisialdiko jarduerak euskaraz izan daitezen eska dezaten. Euren seme-alabak euskarazkoetan matrikula ditzaten eskatzen zaie.

🔗 **Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat:** liburuaren Egunean ez ezik, Euskararen Nazioarteko Egunean (abenduarien 3an) ere, udal liburutegiak jarduera batzuk antolatzen ditu euskal literatura bultzatzeko. Aurten, Bizkaiko Urtxintza Eskolak

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa» 340. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

E

S

E

P

udalerrietan

ipuin-kontaketa eta tailer saioa emango du. Kontaketa *Titiriteroen ipuinak* liburuko *Lau lagun Euskal Herrikoak eta neguan etorri zen txepetxa* ipuinean oinarrituta dago (Juankar Lopez-Mugartza) Istorioaren gaiak dira euskararen normalizazioa eta horretarako beharrezkoak diren motibazioa, ezagutza eta erabilera. Jarduera ordu eta erdikoa izango da, eta liburutegian edo ludotekan egingo da, 18:00etan.

Herrian euskara bultzatzea helburu duten taldeak, baita Euskal Herri osoan edo Bizkaian euskararen alde lan egiten duten elkarte edo erakundeak ere:

- Herriko kultur talde euskaldunei ematen zaien laguntza: Euskaraz aritzen diren taldeak babestea garrantzi handikotzat jotzen da, izan ere, behar-beharrezkoa da euskalgintzan konprometituta dauden herriko taldeekin elkarlana bideratzea. Horregatik, laguntzen dira diruz euron ekintza gehienak, batzuk diru-laguntza bidez eta beste batzuk zerbitzu modura. Atal honetan lau elkarte nagusi aipatu behar dira: Taket Bertsolaritza Taldea, Txokolo Euskara Alkartea (Mungia Euskaldunduz), MAE eta Kinttopeko AEK (besteen parekoa ez den arren). Talde horien arteko elkarlanari ere garrantzi handia ematen zaio.
- Euskal Herri osoan diharduten elkarte edo erakundeak (eta euron ekintzak) diruz laguntzea: hona hemen ekintza horiek: Ibilaldia, Kilometroak, Nafarroa Oinez, Herri Urrats, Araba Euskaraz eta Euskal Eskola Publikoaren jaia. Gainera, udalak hitzarmena du eginda Eusko Ikaskuntzarekin, erakunde horren jarduna bultzatu eta indartzeko.

Aisialdiko taldeek erabiltzen duten materiala euskaraz izateko laguntzak bideratu dira. Aisialdi eta kirol taldeetan euskara gero eta gehiago erabiltzea da helburua; horretarako, itzulpen eta aholkularitza zerbitzuak dohainik eskainiz. Dena den, gaur egun taldeek gehien erabiltzen dituzten gutun, deialdi, kartel eta abarrek itzultzen diren arren, dokumentu oso luzeak badira (memoriak eta antzekoak kasu) ez itzultzeko erabakia hartu da, orain arte dokumentu luzeak kanpora bidaltzen baikenituen itzultzera eta gaur egun dena guk egiten dugu inolako kostu berezirik suposatu ez dezan. Hori dela eta, 3 orri baino gehiagoko dokumentuak badira ez ditugu gure gain hartzen. Dena den, kontuan hartu behar da eskatzen dizkiguten dokumentu gehienak 3 orri baino gutxiagokoak direla, hau da, bazkide eta abarrei bidaltzen zaizkienak, eta, beraz egiten dizkiguten eskaeraren % 95ari erantzuten zaio. Balorazio orokorrari dagokionez, pozik gaude zerbitzu hau jasotzen ari den erantzunarekin. Bai guraso elkarte, kirol talde, aisialdi talde eta abarrek udalera jotzen dute itzulpen edo aholkularitza eske. Gaur egun, badakite edozein gutun edo antzekorik bidaltzerako orduan udalera jo dezaketela. Duela hiru urte hartu zen erabakia, kanpora itzultzera ez bidaltzea, eta, ahal den neurrian, udalak eskaerari erantzutea, eta, horrexegatik, ez da kosturik erantsi, udalak lan hori egiten duen arren.

Euskaraz antolatu nahi diren kultur ekintzetarako beharrezkoak izan daitezkeen baliabideak eskaintzea: euskara eta kultura arloak elkarlanean, irizpide horri eusten zaio urte osoan eta baliabide eskaintza egokia egiten da: zine aretoak, megafonia, hitzaldi aretoak, zabalkundea.

Eluskaraz.

- Toki eragileekin elkarlana sustatu (Bakeleku txokoarekin elkarlana): Bakeleku txokoaren kasu berezia kontuan, hartuta eta daukan dinamika eta gizarte eragina nabarmena dela aintzat hartuz, elkarlanerako bidek jorratu beharko lirateke.

Eluskara. Beste hauek ere ikusi:

- «Eluskaraz» 216. orrialdean.
- «Eluskaraz egitasmoa» 222. orrialdean.

14.9.2. Euskara sustatzeko programa berezietan ikastetxeak ere parte hartzera bultzatzea

«Tinko» programa.

- Etorri berriei zuzendutako sensibilizazio ekintzak, euskarazko kultur jarduerak kontsumitzera animatzeko: Euskara Arloak berak garatzen dituen kanpainen bitartez edo gainerako eragileekin elkarlanean, etorri berri helduen gizarteratzea lantzen du, bertoko produktuak eta zerbitzuak erabiltzeko etorri berriekin harremanak landuz.
- Betiko jolasak lantzeko ikastaroa egiten da eskolan apiriletik ekainera arte. Jolastorduan egiten da, eta sorkuntza, soziabilitatea eta autonomia pertsonala bultzatu dira aldi berean. Bestalde txalaparta ikastaroa egiten da.

Tinko. Beste hau ere ikusi:

- ««Tinko» proiektua» 208. orrialdean.

- *Irria* aldizkariaren harpidetza ordaintzen die herriko ikastetxeei.

- Zinea baloreetan euskaraz: zinea euskaraz egitasmoa diruz laguntzen da ikastetxeetan, baina baloreak lantzeko zinea da, eta eragileak Tinko euskara elkarteak eta Irudi Biziak taldea dira. Jasotzaileak LH4tik hasi eta DBH4ra arteko ikasleak dira.

- «Bertsolaritza eskolan».

Euskarazko produktuen katalogoa. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskarazko produktuen katalogoa» 18. orrialdean.
- «Gurasoei euskara eta euskal kulturari lotutako produktuak ezagutarazi» 25. orrialdean.
- «Euskarazko Produktuen Katalogoa» 136. orrialdean.
- «Gurasoei Euskarazko Produktuen Katalogoa» 173. orrialdean.
- «Gabon aurretik Euskarazko Produktuen Katalogoa» 233. orrialdean.
- «Euskarazko liburu eta argitalpen elektronikoaren zerrenda» 235. orrialdean.
- «Gabonetan Euskal Produktuen Katalogoa» 237. orrialdean.
- «euskal kultura eta bere produktuak zabaltzeko» 254. orrialdean.
- «Euskarazko software katalogoa» 276. orrialdean.
- ««Merezi duelako» programa 193» 295. orrialdean.

14.9.3. Etorri berriei zuzendutako sensibilizazio ekintzak, euskarazko kultur jarduerak kontsumitzera animatzeko

- Hizkuntza Indartzeko Proiektua.

14.9.4. Herritarren artean euskarazko kultur produktuen sorkuntza eta kontsumoa bultzatzeko **komunikazio-ekintzak indartzea**

- Euskarazko ekitaldi bereziak (Baleikeren urteurrena): Baleike aldizkariak 20 urte bete dituen, egitarau berezia osatu du ekainean hasi eta uztaile bitartean: bi kontzertu (Joseba Tapia eta Mursego), haurrentzat festa (Irrien lagunak) eta kaleko jaia herriko taldeekin. Kontzertuetan kontsumoa lantzen da batez ere, eta beste bietan herriko sorkuntza eta parte-hartzea, talde eta elkarten parte-hartze

E

S

E

P

udalerrietan

zuzenarekin. Udalak diru-laguntza eman du ekitaldi horietarako eta baliabide materialak ere jarri ditu.

- ✎ Euskarazko tailerrak, ikastaroak eskaintzea: Euskara eta Kultura sailak, haur eta gazteei euskarazko jarduerak eskaintzeaz gain, zenbait ikastaro euskara hutsean eskaintzen ditu bertako lan-dinamikako euskara erabilera bermatzeko eta euskaldun berriei aukera emateko (zeramika, dantza eta abar).

- ✎ Gazteentzako film laburren lehiaketa: herritar gazteen artean euskarazko kultur produkzioen sormena eta kontsumoa bultzatzea da Mankomunitatearen xedeetako bat. Horretarako, Arriola Antzokiak urtero antolatzen duen '24 ordu digitalean' film laburren lehiaketan, Mankomunitatearen eskutik gazteentzako esparru berezia sortuko da: euskarazko film laburrak egitera motibatu, eurek sortutako lanekin emanaldi bereziak antolatu eta sari-banaketa antolatuko da.

- ✎ Helduentzako kalitatezko kultur emanaldiak: udalak dituen kultur eta aisialdi guneetako programazioa oso zabala da eta programazio horretan pisu handia izaten dute euskaraz eta euskal kulturaren inguruan antolatzen diren ekintzek: musika emanaldiek, kontzertuek, antzezlanek, dantza emanaldiek, zineak. Udalak berak berataraz antolatzen dituen ekintzez gain, asko eta asko dira herriko kultur taldeekin elkarlanean antolatzen diren ekintzak; bai batzuetan, eta bai besteetan, garrantzi handia ematen zaio hizkuntzari. Jarduera guzti horien berri kultur agendaren bidez ematen zaie herritarrei, kultur agendek dagokien urte sasoiaren egingo diren ekintzen berri ematen dute.

- ✎ Herritarren artean euskarazko kultur produktuen sorkuntza eta kontsumoa bultzatzeko komunikazio-ekintzak indartzea:

- Herritarren artean euskarazko kultur produkzioa ezagutaraztea: gida, katalogo, web orri eta udaleko gune ezberdinetan.
- Herritarren artean euskarazko kultur produkzioen sormena eta kontsumoa bultzatzea, kultur arloko lehiaketak antolatuz: ipuinak, nobela laburra, marrazkiak, sms-ena.

- ✎ Uda kulturala: Euskal Jaia. Uda giroan helduei begira antolatutako euskarazko kultur jarduera izango da. Azken urteetan bezala, iraileko azken asteburuan, hainbat ekintza burutu dira nekazaritza eta eskulangintza azokaren inguruan:

- Tailerrak eta jokoak ume eta gaztetxoentzat.
- Euskal Musika.
- Herri Kirolak.
- Tikitixa.
- Antzerkia.

- Txalaparta.
- Herriko aspaldiko janzkerak eta Euskal Ezkontza.

Kultur programazio hau herritar guztientzat zuzendua izan arren, batez ere, gazteek eta helduek eremu ez formalean eta jai giroan euskara erabiltzeko eta euskal kulturaren (Euskal Jaia eta Euskal Ezkontza) baitan dauden ohiturak tinko mantentzeko eta bizitzeko helburuarekin burutuko da. Euskal Jai hau Euskara Zerbitzuak herriko Kultura eta Kirolaren sailarekin eta kultur elkarteekin batera antolatuko du. Publizitatea herrian, komunikabideetan eta inguruko herrietan egingo da. Elkarteen eta Begiraleen parte-hartzea izango da. Euskarazko kultur programazioa ezagutarazteko hainbat euskarri erabiliko dira: udal web orria eta sare sozialak.

🔗 Andra Mari jaien egitarauan, Udalak, Korrontzi taldea ekarri du; folk musika eta dantza uztartuz.

🔗 «Eskualdeko elizate baten historia: Mallabia Erdi Aroan arkeologiaren ikuspuntutik». Hitzaldiaren helburuetariko bat azken urte hauetan Durangaldean egin diren interbentzio eta analisi arkeologikoei esker, lurralde honetako Erdi Aroari buruz gaur egun dakiguna ezagutaraztea da. Garrantzitsua da eskualdeko testuinguru historikoa zehaztea Mallabiako historia ere hobeto ulertzeko. Dena den, Mallabian badaude Goi Erdi Aroko aztarnak, eta saiaturik da beraien esangura eta interpretapena azaltzen. Kronologikoki, esan bezala, Erdi Aroaz aurretiko da, nahiz eta aipamenen bat egin ondorengo mendeetako historiari.

327

🔗 Kantabriar mendietako hartzei buruzko hitzaldia eman genuen eta hizlaria: Fernando Garitagoitia izan zen. Hitzaldi hau ekainaren 5ean izan zen.

🔗 «Generoak egiten den guztian eragiten digu». Are gehiago, egiten den hori, bertsolaritza bezala, tradizionalki gizona eremu izan bada. Gaur egun, badira emakume bertsolariak, baina, zein da bizi duten errealitatea? Aurrez egituraturiko bertsolaritza moldean eroso sentitzen dira? Badute euren molde propioa garatzeko modurik? Nolako zatekeen bertsolaritza emakumeek garatu izan balute? Zeintzuk dira emakumezko bertsolarien erronkak? Zer dute eskaintzeko? Zer borrokatzeko? Diskurtso feministak zer on eman diezaioke bertsolaritzari? Nola errimatzen da berdintasunaren doinu librean? Bertsolaritzaren panorama aztertuko da begirada feministatik, gaur egungo egoeraren diagnosia egin eta aurrera begirako erronkak definitzen hasteko». Hitzaldi hau maiatzaren 30ean izan zen.

🔗 Bizkaiko bertsolari txapelketa.

🔗 ArgIHizkiak.

🔗 Udalak Antzerki Astea antolatzen du urtero martxo-apiril aldera. Aurten apirilaren 20tik 26ra bitartean izango da. Adin guztietako herritarrei zuzendutako emanaldiak izaten dira, denak euskaraz, eta arreta berezia jartzen zaie umeei zuzendutako antzezlanari. Goizez, umeentzako antzezlanak egongo dira, herriko hiru ikastetxeei zuzenduta:

Beste hau ere ikusi:

- «ArgIHizkiak literatura-lehiaketa» 246. orrialdean.

E

- *Faustinarekin munduratuz* antzezlanak (Eneko eta munduan zehar bizikletaz egindako bigaraiari buruzko haurrentzako antzezlanak),
- *Cletaren ametsa* (Gus Marionetas konpainiarena, ingurumenaren zaintzari buruzkoa) eta *Molli Malone* (Txalo konpainiarena)
- Horrez gain, egun batean, Pedro Mari Otaño ikastetxeko ikasleek emanaldia antolatzen dute herriko beste bi ikastetxeentzat.
- Asteburuan, adin guztietako herritarrei zuzenduta antzezlanak egongo dira.

S

- Anabel Arraizak eta Inazio Tolosak antzeztutako Zu gabe eta AEDk ekoiztutako Erdaldun berrien kluba. Bestalde, Maiatza Saltsan izeneko kultura-programazioa antolatzen da maiatzean.
- Aurten, Zizurkil Tolosatik independizatu zela 400 urte beteko dira, eta, ospakizun gisa, herritar guztien parte-hartzea sustatu da maiatzaren 16an taularatuko den herri-antzerkiarekin. Historia ezagutzeko aitzakia izango da oraingoa. Hitzaldiak, erakusketak, musika eskolaren emanaldiak eta beste hainbat ekintza ere antolatu dira.
- Ipuin eta komiki lehiaketak antolatu dira eta euskarazko produktuen katalogoa banatu da.

E

- Antzerkiak: Ekainean Kalez-kale antolatzen da. Ekimen hau asteburu batean ospatzen da, eta, helburu nagusia da antzerkia eta artea herrira zabaltzea dohain, guztien onurarako. Udalak hartutako beste konpromiso bat da Euskal Herriko konpainiak ekartzea. Honen harira, eta aurrerapauso modura, antolatu nahi ditugu aurreko hilabeteen Antzerkia Aretoan ekitaldiak edo kultura, batzuk umeei zuzenduta eta beste batzuk nagusiei.

P

- Kultur plangintza eta produkzioa sustatzea: eskualdean euskararen egoera kaskarra ikusita, euskal kulturaren inguruko produkzioak bertan eskaintzea beharrezkoa da, euskararen eta euskal kulturaren garrantzia nabarmentzeko. Kulturgintza eta, honenbestez, euskararen elikadura jorratzeko ekintzak burutuko dira. Ekintza hauek helburu bikoitzarekin egingo dira, batetik, kulturarako ohitura berriak eskaintzea da asmoa, hau da, erreferentzia kulturala aldatzea eta, azkenik, erreferentzia kulturala euskara izatea. Dena den, nahiz eta kulturgintza joratu zuzen-zuzenean eta euskararen elikadura landu ekintza hauekin, beste helburu bat landuko da honekin batera, euskararen transmisioa, azken finean, ekintzetako batzuek umeak eta gurasoak izango dituztelako hartzaile. Ekintzak urte osoan zehar burutuko dira haur, gazte eta nagusientzat, gehienak herrian bertan eta beharrezkoa balitz, inguruko herrietako produkzioekin elkarlanean arituko dira. Hona hemen aurreikusitako ekintza batzuk: korrika kulturala, mintzodromoa, Euskal Ezkontza eta San Juan bezperako antzezlanak.

udalerrietan

14.9.5. Herritarrengan eragitea euskal kultura, kondairak eta toponimia ezagutzera emanda: gidak, argitalpen txikiak

«Usurbil dantzan» liburuaren argitalpena: Herriko dantza Taldeak, Udaren babesarekin «Herri dantzan, Herriko dantza Taldea 1975-2013» izeneko liburua argitaratu du. Liburuaren informazio iturri nagusiak herritarrei egindako elkarriketak eta artxibo eta dokumentuetatik ateratako informazioa izan dira. Liburua bera irakurterraza eta argazkiez hornitua dago.

Bertako azpieuskalki, toponimia eta ohiturei lotuta eskualdeko beste udalerriekin elkarlanean jolas eta material didaktikoa sortzeko aukerak aztertu. Jarduera honekin lotuta daude bi egitasmo: udalerriko historiari buruzko unitate didaktikoak (Zarra historia taldearekin hitzarmena) eta Ibilaldia 2014ko lan taldearen unitate didaktikoa (eskualdeko euskarari buruz egindako azterlana, irakaskuntzan erabiltzeko materiala argitaratuz).

«Zuztarretik ahora»

Bisita gidatuak eta hitzaldiak antolatu herriko ondarea, toponimia eta kondairak ezagutarazteko.

«Uribe Kostako Bertsolaritza 1900-1980» liburuan oinarrituta, hiru hitzaldi egin dira Uribe Kostako hiru herritan: herrian apirilaren 3an, Urdulizen apirilaren 24an eta herrian maiatzaren 8an.

Baserriko lanabesak: Lanbide bat desagertzen denean hura burutzeko erremintak ere desagertu edo ezkutatu egiten dira. Eta erremintarekin batera haren izena. Kasurik onenean, museoren batean gordetzen dira edo apaingarri gisa eskegitzen, baserri edo sagardotegiren bateko hormetan. Gazte denboran ezagutzen genuen ofizio asko desagertu da. Garai batean, etxean jateko behar zen generoa baserrian bertan produzitzen zen: artoa, garia, babarruna, esnea, haragia eta abar. Hori guztia hartzeko soroa landu behar zen, eta, soroa lantzeko lanabesak behar. Gaur egun, ordea, errazagoa da, eta merkeagoa ere bai, denda batera joan eta hori guztia erostea. Ez dago baserrian lanean jardun beharrik. Eta lanik ezean, erremintak ere soberan. Bestalde, teknologiaren alorrean egindako aurrerapenak ere aldaketa handia ekarri dute. Makinek eskulana ordezkatu dute, eta, gaur egun, baserrian egiten den lan apurra makinariaren bidez egiten da. Segak, aitzurrak, igitaiak, zazpihortzak, laiak, eskuareak eta abar museoko pieza bihurtu dira. Ez da gutxi aldatu mundua garaian! Nola deitu? Antzinako lanabesak? Ez dago historian atzera egin beharrik horien erabileraren berri izateko. Berrogeita hamar urtetik gorako edozein baserriko seme edo alabak esango luke honako hau herrian erabiltzen zela, gaurko gazte batentzat Erdi Aroko tramankulua dirudien arren. Teknologiaren garaia den honetan, aldaketak abiadura handian gertatzen dira, baina, gurasoen mundua eta duela berrehun urtekoa ez zen oso desberdina. Lan honen xedea oso xumea da: gazteagoei erakustea antzinakoak iruditzen zaizkien lanabes hauek atzo goizekoak direla, euren gurasoek edota aitona-amonek erabilitakoak gehienak. Horretarako asmoa da baserrietara joan eta tresnen argazki.

Zuztarluza. Beste hauek ere ikusi:

- «Udalak herriko «Zuztarluze» egitasmoa» 132. orrialdean.
- «2014an «Zuztarluze» izeneko egitasmo» 265. orrialdean.

Bisita gidatuak. Beste hauek ere ikusi:

- «bisita gidatuak» 85. orrialdean.
- «tailerrak, bisita gidatuak» 92. orrialdean.
- «Galtzagorrien bila jokoa eta Bisita gidatuak» 127. orrialdean.
- «Ez geratu atean, sartu kalitatean» 158. orrialdean.
- «Liburutegietan bisita gidatuak» 233. orrialdean.
- «ikastetxeen bisitak» 320. orrialdean.

Benito Otazura urduliztarrak Andersen idazle daniarraren ipuinak bildu eta Urdulizko hizkera propiora itzuli zituen, herriko gurasoek haien seme-alabei euskarazko ipuinak irakurtzeko eta etxeko euskararen transmisioa bermatzeko asmoz. Lan ikaragarria egin zuen Urdulizeko hizkera ez galtzeko, eta Udalak berriro argitaratu ditu Benitok itzulitako ipuinak ahanzturan gera ez zitezen. Liburuxkan ere hainbat umek eta bi marrazkigile ezagunek ipuinetako pertsonaietan oinarrituta diseinatu eta margotu zituzten marrazkiak topatuko dira. Marrazki originalak orain liburutegian daude, baita Benito Otazua Asuaren omenez jarritako oroigarria ere bai. Bestetik, toponimia liburuko ale gehiago eskatu dira, herritarren artean izan duen harrera ona ikusita.

Herriarrengan eragitea euskal kultura, kondairak eta toponimia ezagutzera emanda: gidak, argitalpen txikiak: Gurasoen eta ikastetxeen arteko harremanetarako tresna da eskola agenda, egunero eskolan edota etxean izaten diren gorabeherak elkarri komunikatzeko erabiltzen da. Harreman hori euskaraz izan dadin eta ohitura hori lantzeko baliabide bihurtu da agenda. Bestetik, ikasleei euskal kultura, bertoko ohiturak, web gune interesgarriak eta beste informazio batzuk ezagutarazteko tresna praktikoa gisa balioa du. Balio pedagogikoa ere badu, bertan batzen diren edukiak gelan lantzeko baliagarriak direlako. 2009-2010 ikasturtean herriko toponimia oinarri hartuta, lehenengoz egin den eskola agenda, eta hurrengo ikasturtetik aurrera, Alkarbide bilgunearekin batera bideratzen da. Ebaluatzeko modua: ikastetxeek egindako balorazioa eta erabilgarritasuna.

Bedarorak Ameriketara lana ezagutarazi eta hedapena egitea.

Hitzaldi zikloa: «Euskara Jendea»: Xamarrek Euskara Jendea ikastaroa eskainiko du urrian eta azaroan, 6 saiotan. Udazkenean antolatzen diren hitzaldi zikloen bidez, euskal historia eta kultura herritarrei hurbiltzeko ahalegina egiten da.

«Urteari agure euskaraz» izeneko programak urte amaierakoak lotu nahi ditu euskaraz, besteak beste, «Olentzero» eta «Oparitu euskaraz» izeneko azpiprogramak, batetik, herritarren artean euskararen aldeko sentsibilizazioa sustatzeko eta, bestetik, euskal produkzioen aldeko ezagutza eta zabalkundea areagotzeko.

Udal egutegia: udalak urtero argitaratzen du egutegia euskara hutsean, eta bertan sartzen ditu esaera zaharrak, bertsoak, toki-izenen azalpenak.

Hizkuntza-paisaia ugaltu, txukundu eta berbazko euskal kultur produkzioak lantzea.

Kale-izendegia normalizatuaren onarpen ofiziala jaso ostean, zabalkundea egitea modu didaktikoan (egutegia, txangoak, argitalpenak eta abar).

Bizkaieraren kalitatea zaintzeko ekimen ezberdinak bideratzea (web gunea, bandoak, esku-orriak, ikastaroak eta abar).

Eskualde mailako hizkuntza-ondarea bildu, ikertu eta modu didaktikoan zabaltzea (ikastetxeetan euskaltegietan, erakunde ezberdinetan eta abar).

Euskara jendea. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskara jendea» 192. orrialdean.
- «Euskara jendea dokumentalak» 339. orrialdean.

🔗 Herriko istorio zaharrak, kondairak, ohiturak ezagutzera eman: hitzaldiak ikastetxeekin elkarlanean, herriko adineko jendearekin elkarlanean, jai esanguratsuenetan hizlariak, grabaketak egitea.

🔗 Zuztarluze txapelketa deritzon proiektua. Honen bitartez 5. eta 6. mailako eta DBHko ikasleek tokiko hizkuntzaren berezitasunak lantzeko aukera izango dute. Zuztarluze txapelketa formatua ETBko Mihiluze txapelketaren formatu antzekoa dauka.

🔗 Tokian tokiko hizkera prestigioa emateko hitzaldiak antolatuko dira. Herriko auzo guztietan euskalki desberdinak hitz egiten dira eta hitzaldiak oso aberasgarriak izatea aurreikusten da.

🔗 **Bizkaierazko berba-taldea** eratu da.

14.9.6. Tokian tokiko hizkera prestigioatzeko jardunaldiak edo saioak antolatzea

14.10. Hedabideak eta publizitatea

14.10.1. Komunikabideak euskarazko kultur, aisialdi eta kirol ekitaldien berriemaile eta partaide bihurtzea

🔗 Anboto euskarazko astekaria: Durangaldean euskara hutsean argitaratzen den astekaria da. Herri guztietara heltzen da. Udalak hitzarmena du, astekari hori etxe guztietara heltzeko. Erakargarria da, bizkaieraz eta batueraz, eta adin tarte guztientzat eskainitako albiste, erreportaje, agenda... Herritarrontzat bazkidetza doakoa da. Eskualdeko eskualdean Anboto izeneko astekari bat argitaratzen da euskara hutsean, eskualdeko herrietako informazioa emanez. Anboto astekariaren egoitza herrian kokatuta dago. Anboto astekaria dohain banatzen da eskualdea osatzen duten herri guztietan. Herriko kultur, aisialdi eta kirol ekintzen berri ematen da urtean zehar Anboto astekarian eta honen ordainean diru bat ematen da. Helburuak: euskara komunikabideen garapenean sustatu, eta, euskararen erabilera bultzatzea eskualdeko komunikabideetan. Kultur, aisialdi eta kirol ekintzen berri ematea euskaraz.

14.10.2. Komunikabideetan herritarren eta, bereziki, gazteen parte-hartzea sustatzea (gizarte sareen bidez, esaterako)

🔗 Gazteei sare sozialen bidez komunikazioa helaraztea eta trukatzeta.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

E

- Udalak herriko jarduerak jasotzen dituen buletin bat argitaratzen du hiru hilabeterik behin: Berriztarra. Horretaz aparte, ekintza, jardueren berri ematen da web bidez eta sare sozialetan; facebook. Herriko kultur eskaintzen berri emanez.

14.10.3. Enpresa, merkatari eta elkarteei zuzendutako sentsibilizazio ekintzak martxan jartzea publizitatean euskararen erabilera bultzatzeko

S

- Udalak gutun bidez merkatariak animatu nahi ditu publizitatea euskaraz ere egin dezaten. Horren aldeko argudioak azaltzeaz gain jakinaraziko zaie urte bukaeran euskarazko publizitaterik onenari sari bat emango zaiola.
- Merkatari eta elkarteei, itzulpen zerbitzua eta aholkularitza zerbitzua eskaintzen zaie euren publizitatean hizkuntza kalitatea zain dezaten. Halaber, jaietako egitarauan publizitate asko egiten dute herriko merkatari eta enpresek. Jai batzordeek, urtero, diru-partida bat zehazten dute publizitatea euskaraz jartzeko fotolitoak diruz laguntzeko. Testu hauen guztien hizkuntza kalitatea Euskara Zerbitzuak gainbegiratzen du.

14.10.4. Publizitate enpresetan eragitea, ikusarazteko beren jardueran euskara barneratzeak izan dezakeen eragina

14.11. Teknologia berriak

E

14.11.1. Herritarrengan eragitea, batez ere gazteenengan, sarera informazio bila euskaraz ere jo dezaten

- Herritarrengan eragitea, batez ere gazteengan, euskaraz jo dezaten sarera informazio bila: gizarte eragile desberdinekin elkarlanean jorratzeko jarduera da, eragile bakoitzak sarean dituen tresnak baliatuz gazteengan eragiteko.
- Gazteei informatika zentroak burututako ikastaroen bidez azaltzea euskaraz dagoen informazioa eta tresnak. Helburua da gazteek sarera informazio bila euskaraz ere jo dezatela. Burututako ikastaroan esanikoak Udalaren web orrian eta sare sozialetan zabalduko dira.
- Gazteei zuzendutako programaren barruan «Lukie koiu»ren barruan hain zuzen ere, eta azken urteetako ildoari jarraiki, teknologia berriak euskaraz erabil ditzaten, tuentia, facebooka... euskaraz erabiltzera bultzatzeko ekimena jarriko da martxan. Horiak horrela, irailetik aurrera «Lukie koiu» programa aurkezten denean, gazteei diseinatu den web orri berria erakutsiko zaie, eta, teknologia berriak erabiltzeko

P

udalerrietan

aukera ere emango zaie, programan parte hartzeko dena web orrian eskegi beharko baitute.

- 🔗 Gazteek Teknologia berrietan euskararen erabilera handitzea da ekintza honen helburua. Ekintza honen bidez, euskarazko aplikazioak ezagutaraziko zaizkie gazteei, askotan ezjakintasuna baita nagusi eskualdean. Eskualdeko gazteek ez baitakite zer baliabide dituzten sarean euskaraz aritzeko, dela aisialdian, dela ikasketetan. Eskualde mailako ekintza orokorra izango da, hau da, mankomunitatea osatzen duten udalerri guztietan egingo da, baita Balmasedan ere. Izan ere, Erronk@rterri izeneko lehiaketa antolatuko da aplikazio horien erabilera sustatzeko. Gaur egun, gazteek sarea erabiltzen dute komunikatzeko eta egunero mezuak, jolasak, bideoak eta horrelakoak bidaltzen, jaisten eta eskegitzen dituzte bertan. Bada, helburua izango da sarearen bitarteko komunikazio horretan (tuenti, facebook, twitter) euskara ere tresna eraginkorra dela erakustea gazteei. Horretarako sarean ginkana bat antolatuko da. Zabalkundea bi modutan egingo da, batetik, ikastetxeetan eta euskaltegietan zentratuko da. Bilerak egingo dira normalizazio arduradunekin eta lehiaketa zertan datzan azalduko zaie eta parte hartzea sustatuko da bertan. Bestetik, udalerri mailako parte hartzea bultzatuko da eta Gazteguneeetara eta bestelako lekuetara joko da gazteengana heltzeko. Gaur egun, teknologia berriak eta internet etorkizuneko tresnak dira, eta, euskara hizkuntza modernoa izatea nahi bada horietan ere erabili beharko da (dagoeneko erabiltzen da). Beraz, kasu honetan, lana da gazteei ezagutaraztea dituzten baliabideak euskara erabiltzeko eremu horietan, eta, motibatzea erabiltzen hasteko. Gainera, gazteengana hurbiltzeko bide egokia dela uste dugu. Horrela, bide batez gazteen erabilera ere sustatzen ari da.

14.1.1.2. Herritarrengan eragitea, sareratzen dutena euskaraz egon dadin

- 🔗 Herriko entitate pribatuek beraien edukiak sarean euskaraz jartzeko, laguntzak eskaintzea.
- 🔗 Herriko elkarteek sareratzen dutena euskaraz ere egon dadin sustatuko da. Horretarako, euskara zerbitzutik itzulpen zerbitzua eskainiko zaie, doan.
- 🔗 Euskal produktu teknologikoen berri emango da. Horretarako, sakelakoetako GPS ikastaroa antolatu da eta Foru Aldundiaren laguntzaile aritu da Kit Lab proiektuan.

14.1.1.3. Herritarrengan eragitea, batez ere gazteenengan, sakelakoetan, tabletetan eta gainerako tresnetan euskarazko menuak, mezuak, etab., euskaraz izan daitezen

- 🔗 Gazteentzat Lehiaketa:
 - Mezu lehiaketa: aurreko sei urteetan SMS lehiaketa gisa ezagutu dena mezu lehiaketa izatera igaroko da aurtengo. Teknologia berriek mezuak bidaltzeko bide edota euskarriak asko ugartu dituztenez, parte hartzaileek sms bidez, whatsapp

udalerrietan

Kuadrillategi. Beste hauek ere ikusi:

- «Kuadrillategi egitasmoa» 69. orrialdean.
- «Kuadrillategi ekimena» 188. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Kuadrillategi formazioa» 207. orrialdean.
- «Gazteekin lantzen den «Kuadrillategi» egitasmoa» 210. orrialdean.
- «Kuadrillategiren flash-mobea» 301. orrialdean.

bidez, e-mail bidez, webgune bidez, sare sozialen bidez eta abar: bidali ahal izango dituzte mezuak. Hau ez da aldaketa bakarra izango, ordea. Aurten, Eskualdea eskualdearekin batera antolatuko da lehiaketa. Euskal Herri osoko 18 urtetik beherako gazteek hartu ahal izango dute parte lehiaketan, eta, euren lagunek euskara erabil dezaten zirikatzeko esaldi bat bidali beharko dute SMS moduan. Aurten ere ez zaie euskararen inguruko mezu bat eskatuko, baizik eta, gai jakin bati buruzko mezua. Urtero gai berri bat hartzeko asmoa da. Bi eskualdeetako ikastetxeetako DBH-4ko ikasleek hautatuko dute onena, eta, saritua izango da. Otsailetik martxora bitartean gauzatuko da lehiaketa.

- Komunikazio euskarriak: Mezu lehiaketa iragartzeko eta ezagutzera emateko, bi orrikoak eta kartelak argitaratuko dira. Bi orrikoak ikastetxeen bidez eta **Kuadrillategiko taldeetan banatuko dira**, horrez gain, hainbat leku publikotan ere jarriko dira. Kartelak berriez, gazteak mugitzen diren eremuetan. Hala ere, komunikazio kontuak ere Eskualdekoekin adostu behar dira.

🔗 Udalak sentsibilizazio kanpainak egingo ditu sakelakoa, tableta, ordenagailuak, kutxazain automatikoak... euskaraz konfiguratzeko.

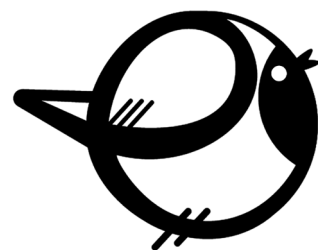
🔗 Euskal produktu teknologikoen berri ematea, webgune berriaren eta blogaren bidez.

🔗 Komunikazio eta Informazio Teknologien laborategia antolatu genuen. Parte-hartzaileek sakelako telefonoaren bidez zein argazki-kameraren bidez ikasi zuten bideoak nola egituratu, grabatu eta editatu.

🔗 Motxian Eby Esketx Lehiaketa. Helburu zehatzak: Teknologia berrietan eta euren arteko komunikazioetan euskara erabil dezaten sustatzea. 16 urtetik beherako gazte eta gaztetxoei zuzenduriko esketx lehiaketa egingo da urri eta azaro artean. Lehiaketara Eskualdeko gazteek bidali ahal izango dituzte esketxak. Gazteek web bidez, whatsapp bidez edo e-postaz, gazteekin zerikusia duen gai bati loturiko esketx bat bidali beharko dute euskaraz. Bi pertsonaiaren edo gehiagoren arteko elkarrekintza agertu beharko du esketxak, eta, testua izatea ezinbestekoa izango da. Gazteak lehiaketan parte hartzera animatzeko berariazko bi orriko baten PDFa diseinatu eta zabalduko da, oinarriekin eta jarraitu beharreko baldintzekin. Aurten ere antolaketa guztia Eskualdeko euskara zerbitzuekin elkar lanean egingo da.

Euskararen zabalkundea

helburu estrategikoa lortzeko zehar lerroa

15. Barruko proiektzioa

15.1. Euskararen irudi positiboa indartzea

15.1.1. Harreman sareak sendotu eta elikatzea

- 🔗 Herriko Euskararen Aholku Batzordea batzea (urtean hiru aldiz gutxienez) Sorturiko Euskararen Aholku Batzordea egonkortu, helburuak ondo definitu eta aldiro bildu zehaztutako helburuak betetzen joateko.
- 🔗 Euskararen hizkuntz komunitatea herrian sortzen joan asmoz, urtean zehar herriko eskaldunen datu basea eratzen joango da. Bertan izena emateko gonbidapena emango zaie herritar guztiei, eta bereziki, euskaltegiko ikasleei, **berba-lapiko mintzalagun** proiektuko kideei eta Arpela euskara elkarteak kideei. Gonbidapen hori euskarri hauen bidez egingo da: udal web orria eta sare sozialak, kartelak, e-postak, sms-ak eta wasap-ak. Datu base honen bidez, herrian euskararen inguruan dagoen edozein informazio (jarduerak, ekimenak eta abar), iritzi, ekarpen, iruzkin eta abar bidali eta jaso ahal izango da.
- 🔗 Harreman sareak sendotu eta elikatzea: Kanpaina bat diseinatu. Euskaraz egiten dutenen diploma

15.1.2. Euskararen ezagutza eta erabilerari lotutako balio erantsiak hedatzea

- 🔗 Jaurilaritzaren ardurapean dagoen errolda berriztatzen denean, euskarari buruzko galderak eta datuak jasotzeko bideak jorratzea: Jaurilaritzak egindako azken erroldetan ez dira egin euskararen ezagupenari buruzko galderak eta hizkuntza bilakaerari buruzko datuak errenka daude 2006tik ona. Hori zuzentzeko ahalegina egin behar da, nahiz eta jakin ez une honetan zein den konponbide zehatza, nahiz eta jakin zeintzuk diren inplikaturak dauden eragileak.
- 🔗 Euskal kultura eta tradizioari lotutako ekintzak bultzatzea: Urtean zehar jorratzen dira jai egitarau desberdinak, euskal kultura eta tradizioei eutsiz: Kandelario, Inauteriak, Santa Ageda, San Juan, Olentzero, Marijesiak, Euskal Jaia, Azoka bereziak eta azoka nagusiak). Urte osoa hartzen dute aipatu ospakizunek, eta gehienak, familia giroan ospatzekoak dira. Beraz, herritar guztiengan eragiteko modua da jarduera hau garatzea.
- 🔗 Euskararen sustapenerako urtean zehar garatutako ekintza eta jardueren xedeetan eta zergatietan (eta mezuetan) garbi izango da beti ere euskara ezagutzea eta erabiltzea garrantzitsua izateaz gain, hemengo kultura bizitzeko aukera dela. Horrek bere isla izango du zabalduko diren mezuen edukietan.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «Mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «Mintzasiaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «Berbaldiak, kantaldiak» 341. orrialdean.

E

- ✎ Herri Urrats, Nafarroa Oinezera. Herri Urrats: Itsasondotik autobusa Senperera joateko irteerak a. Bertan, bazkaria, Kuxkuxtu txarangarekin.
- ✎ Ikastolei eta eskola txikiei diru-laguntzak.
- ✎ Ikastolen aldeko jaiei eta Kontseiluari diru-laguntza.
- ✎ **2015ean, erabileraren kale neurketa berezia** egin zen Soziolinguistika Klusterraren eskutik: 2015ean dagokigu kale erabileraren neurketa berezia egitea, Soziolinguistika Klusterrak lau urterik behin egiten duen neurketari eutsiz.

S

15.2. Hizkuntza paisaia euskalduntzea gune euskaldunenetan, hiriburuetan eta baita gune jendetsuetan ere

15.2.1. Kultura edo kirol jarduera jendetsuetan euskarazko komunikazioa (idatzizko zein ahozkoa) bermatzea

- ✎ Kultura eta kirol jarduera jendetsuetan euskarazko komunikazioa bermatzeko neurriak hartzea: euskararen ordenantzaren eta hizkuntza irizpideen berri eman eta Euskara Zerbitzuaren laguntza eskaintzea.
- ✎ Ordenantza eta irizpideetan jasotakoaren jarraipena. Arloko hitzarmengintza. Liburuxka: ohiko akatsak, kartelak nola egin, idatzi ereduak eta abar. Ikastaroa eskaini eta eman da.

E

15.2.2. Hizkuntza paisaia euskalduntzen jarraitzeko lankidetza-estrategiak diseinatzea

- ✎ Herriko kultur eta kirol elkarteekin lankidetza-hitzarmen bat adostuko da. Hitzarmen honen bidez; alde batetik, beraien egoitzetako hizkuntz paisaia euskalduntzeko konpromisoa hartuko dute elkarteek; eta, beste aldetik Udalak horretarako bere aholkularitza eta itzulpen zerbitzua eskainiko die.
- ✎ Merkatarari eta ostalariei errotulazioa euskalduntzeko diru-laguntza ematea.
- ✎ Liburuxka eta ikastaroa ematea: ohiko akatsak, kartelak nola egin, eta idazteko ereduak.

P

15.3. Erakundeen arteko elkarlanean aritzea euskararen barruko proiektzioa bultzatzeko

15.3.1. Dagoeneko indarrean dauden hitzarmenak datu eta gorpuztea (Euskaltzaindia, EITB)

udalerrietan

- Erakundeekin sinatzen da hitzarmena, orain arteko alor guztietan aipatutako programez gaineko beste ekimen batzuk garatzeko.

15.3.2. Lankidetza berrien aukera aztertzea

- Eskualdeko euskara zerbitzuen arteko lankidetza estutzea.
- Lankidetzak ezaugarri soziolinguistiko antzekoak dituzten udalerriekin.
- Lankidetza esparru berriak aztertzea, bai Euskaigintza Kontseiluarekiko eta bai Eskoletako HNP - Euskara Zerbitzuak foroarekiko elkarlanean. Aurrekontua.
- Aiaraldea eskualdeari dagokion txosten soziolinguistikoa lantzea, AFArekin lankidetzan.
- Lankidetza berrien aukera aztertzea: KONTSEILUA erakundeari laguntza ekonomikoa bideratu.

15.4. Hizkuntzarekin zein kulturarekin zerikusia duten foroetan parte-hartzea

15.4.1. Eraginkorrak diren elkarguneetan euskararen presentzia bermatzea

- Herriko elkargune jakin batzuetan (kultur etxea, kiroldegia, elkartegunea, Mugarri gaztegunea, eta udal informatika zentroa) euskararen presentzia ziurtatuko da; alde batetik, bertan burutzen diren ekimenak euskaraz ere burutuz; eta, beste aldetik, hizkuntza paisaian eta papergintzan euskararen presentzia bermatuz.
- Herriko foroetan parte hartzea Saretuz, Lau Haizetara.

15.4.2. Sinposio eta bestelako ekitaldietan parte-hartzea

- Eta Kittoko jardunaldiak.

15.5. Euskara eta euskarazko kultura ezagutaraztera bideratutako ekitaldi eta ikuskizunak diseinatzea

15.5.1. Euskararen eta euskarazko kulturaren gaineko aurkezpenak egitea

- Euskara jendea dokumentalak.**
- Euskararen kale erabileraren neurketa** eta emaitzen aurkezpena herrian. Bost urtero Euskal Herriko hainbat herritan egiten den kale neurketa herrian ere egingo

Euskara jendea. Beste hauek ere ikusi:

- «Euskara jendea» 192. orrialdean.
- «Hitzaldi zikloa: «Euskara Jendea»» 330. orrialdean.

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen erabileraren kale-neurketa» 347. orrialdean.

Euskararen Naziarzteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea» 344. orrialdean.

Irakurketa publikoak. Beste hauek ere ikusi:

- «irakurketa literarioak» 196. orrialdean.
- «Euskal testuen irakurketa publikoak bultzatze» 234. orrialdean.
- «Irakurketa eten bakoia» 235. orrialdean.

da. Ondoren, honek emandako emaitzak herritarrei jakinarazteko hainbat ekimen bultzatuko dira: hitzaldiak, argitalpenak, etab.

15.5.2. Euskarari buruzko erakusketa ibiltariak kudeatzea

- BADU BADA erakusketa ikusgai izan da herriko alondegian otsailaren 24tik maiatzaren 4ra bitartean, bertan taldeen bisitaldiak eta mota guztietako ekitaldiak antolatuta direlarik, beti ere euskara eta euskal kulturarekin lotuak.

15.5.3. Euskararen nazioarteko egunaren proiektzioa sendotzea

- Euskarak 365 egun pankarta udaletxean.
- Euskararen Nazioarteko Eguna ospatzeko ekintzak programatu eta halaber, herriko elkarteek antolatzen dituztenei behar bezalako zabalkundea eskaintzea, ahalik eta parte-hartzerik handiena lor dadin.
- Euskararen Nazioarteko Egunean (batzordean eta egun bereko jardueretan) urtez-urte herritar eta eragile gehiagok parte hartu asmoz, bertan parte hartzeko gonbidapenak luzatuko zaizkie. Helburua da inplikazioa handitzen doan heinean, eguna sendotzen joatea herrian.
- Ipuin kontaketa saioa umeentzat eskolan (goizean)
- **Irakurraldi etengabea** egonkortu eta parte-hartzea handitzea.

15.5.4. Euskarazko sortzaileen mugikortasuna erraztea

- Euskarazko sortzaileen kultura ezagutarazteko tailerrak antolatuko dira. Pazko asteen izaten dira.

15.5.5. Webgune erakargarri eta edukiz bete baten bitartez euskarari eta euskal kulturari buruzko informazio aberatsa eskaintzea

- «Euskal Agenda» baten bitartez, hilerio, herrian euskaraz edo euskal kultura sustatzeko egiten diren ekintza guztien berri eman eta ahalik eta zabalkunderik handiena eskaintzea agenda honi.
- Udalak abian du webgunea. -euskaraz.net web gunea, tresna garrantzitsua Euskara Sailak normalkuntza plana aurrera eramateko. Euskara eta euskal kultura sustatzeko baliabide egokia da eta, halaber, herritarrei zerbitzuak eta informazioa ematen zaizkie webaren bidez.

🔗 Udaleko web gunean euskara atala elikatzea izango du ekintza honek helburu, herritarrek une oro, modu erraz batean, web gunearen bidez euskara arlotik antolaturiko ekintza, ikastaro. eta abarrez informaturik egon daitezen.

🔗 Urte osoan zehar garatuko da herritar guztiei, bereziki euskaldunei, zuzendutako proiektu hau. Proiektuaren helburua teknologia berrietan euskararen erabilera eta eskaintza handitzea eta sustatzea izango da. Udalaren web orrian Euskararen Txokoak jarraituko du bertan euskararekin zerikusia duten edukiak txertatuz (euskara zerbitzua, euskaltegia, Berbalapiko proiektua, agenda, argazkiak, albisteak, datu soziolinguistikoak, ESEP-EBPN herrian, euskara ikasteko materiala, euskararekin erlazionatutako link interesgarriaketa abar). Txokoa, euskaraz jasotzeaz gain Udalaren web orrian, gazteleraz ere jarriko da bertan jartzen denaren berri ez euskaldunek ere ezagutu dezaten.

15.6. Elebitasun pasiboa areagotzea eta prestigioa ematea

15.6.1. Elebidun pasiboen kopurua handitzea eta haien arreta erakartzea, euskarazko kultur ekoizpenaren bidez, komunikagarritasuna bermatuz

🔗 Euskaltegien helburua ikasle berriak erakartzea eta euskalduntzea da, baina horietako asko elebidun pasibo izango dira. Euskara Zerbitzuak ikasle guztientzako moduko jarduerak sutatuko ditu (**Berbaldiak**, kantaldiak); horrez gain, bere lanaren ardatzetako bat ikasleak euskaltegiara bideratu daitezen sentsibilizazio lan etengabea egitea izango da. Helburu hori lortuz gero, elebidun pasiboen kopuruak gora egingo du.

🔗 Erdi Aroko Azokan euskarazko eskaintza. Balmasedak baditu herrian oso errotuta dauden hainbat ohitura eta kultur ekitaldi. Horien arteko batzuk maiatzaren 9 eta 10eko asteburuan egingo den Erdi Aroko Azoka, Kolitzarako igoera eta San Juanak dira. Euskara Zerbitzuak ekitaldi horietan ere euskararen presentzia bermatuko du: Erdi Aroko Azokan haur eta helduentzako eskaintza euskalduna egongo da, eta beste bi ekitaldietan ere parte hartuko da, herriko taldeen ekimenak bultzatu eta euren lana osatzeko asmoz.

Berbalagun egitasmoa Beste hauek ere ikusi:

- «Gurasolagun» 19. orrialdean.
- «Gurasolagun egitasmoa» 34. orrialdean.
- «Berba-lagun» 57. orrialdean.
- «mintzalaguna programa» 63. orrialdean.
- «Berbaldiak programa» 76. orrialdean.
- «mintzasaioa, mintzalaguna» 78. orrialdean.
- «Berbaldiak» 79. orrialdean.
- «Berbalagun ekimena» 83. orrialdean.
- «Mintzapraktika egitasmoak» 87. orrialdean.
- «Hitz egidazu» 97. orrialdean.
- «Berbalagun» 113. orrialdean.
- «Mintzalaguna» 129. orrialdean.
- ««Larunbatetan euskaraz»» 162. orrialdean.
- «Kuadrillategi» 193. orrialdean.
- «Berbalagun proiektua» 234. orrialdean.
- «Bertsogintza haur eta gazteei hurbiltzea» 238. orrialdean.
- «Euskararen txokoa» 278. orrialdean.
- «Gazteen idoloa» 293. orrialdean.
- «Bizkaierazko berba-taldea» 331. orrialdean.
- «berba-lapiko mintzalagun» 337. orrialdean.

15.7. Euskaraz sortutako eta gaztelaniaz sortutako kultura produktuen arteko loturak indartzea

15.7.1. Sortzaileen arteko harremanak eta elkar-ezagutza sendotzea

15.7.2. Euskarazko kultur produktuak euskaraz ez dakitenen artean ezagutaraztea

16. Kanpoko proiektzioa

16.1. Euskararen irudi positiboa eta marka zabaltzea

16.1.1. Etxepare institutua indartzea

🔗 Harreman sareak sendotu eta elikatzea. Hemen bi ekimen izan dira kontuan: euskalgintza sarea eta Berba eta kafea ekimena. Euskalgintza sarea: Euskara Sailaren ekimenetan parte hartzen izan duten arlo guztietako eragileen zerrenda bat osatu da, 300 eragile inguru ditu, eta informazioa bidaltzeko, trukatzeko, ekimenen berri emateko eta sare handi horrekiko harremana izateko erabiltzen da. Sare sozialetan, web gunearen bidez bideratzen den harreman horren osagarria da euskalgintzaren zerrenda. Berba eta kafea: Euskara egunaren aurreko zapatuan antolatzen da herritarren bilkura handi bat hausnarketa egin eta urteko konpromisoak berritzeko. Urtean urteko langai aipagarrienak jasoz lantzen da. 2014. urtean kultura, kirol eta unibertsitate arloan ezagunak diren eta euskaraz bizi diren herritarrez gain, euskara ikasi duten etorri berriak eta Euskal Herritik kanpo euskara galdu ez duten herritarrak ere izan dira. 2015ean oraindik ere zehaztu gabe dago zer gai landuko den azaroaren 28an.

🔗 UEMArekin bidezko hizkuntza proiektzioa. Ekintzaren helburua Herriko Udalak UEMArekin elkarlanean hainbat egitasmo burutzea da. 2014an, besteak beste, lan hau egingo da:

- Hornitzaileekin lanketa berezia: konpromisoak lotzea.
- Fakturak euskaraz jasotzea eragitea- Hizkuntza kexak jasotzea.
- Etxeetan jasotzen den publizitatearen jarraipena.
- Kontratazioetako hizkuntza irizpideen lanketa.
- Administrazio publikoarekin harremanak euskaraz egiteko eskaera egitea; gehienbat, Jaurizaritzarekin eta Aldundiarekin.
- Euskaraz lan egiten edo euskarazko agiriak ateratzen uzten ez dizkiguten aplikazio edo baliabide informatikoak aztertzea eta konponbideak ematea. Udalarekin lanean ari diren enpresekin lanketa espezifikoak abian jartzea (fakturak euskaraz, hartu-emanak euskaraz, zerbitzu hizkuntza euskarazeta abar)- Udal hautetsiek hedabideen aurrean euskaraz jardutea.

🔗 Hizkuntza normalkuntza gizarteratzeko aholkularitza enpresa batekin hitzarmena. Udalak eta aholkularitza enpresa batek hizkuntza normalkuntzaren eta zientziaren eta teknologiaren gizarteratzearen aldeko lanen esparruan urteko lan programa bideratzeko elkarlana bideratzea hitzartu dute.

16.1.2. Harreman sareak sendotu eta elikatzea

16.2. Hizkuntzen proiektzioan dihardutenekiko lankidetza areagotzea

16.2.1. Dagoeneko indarrean dauden lankidetza-hitzarmenak garatu eta gorpuztea (Cervantes, Lull, Donostia 2016, Euskaltzaindia, EITB)

16.2.2. Lankidetza berrien aukera aztertzea

16.2.3. Euskararen normalizazio-ibilbidean interesatuta leudekeen adituak ekartzeko laguntza-sistema bat eratzea

16.3. Euskararen presentzia nazioarteko erakunde akademikoetan sendotzea

16.3.1. Irakurleen mapa zabaltzea eta indartzea

16.3.2. Munduko beste unibertsitateetan katedra berriak sortzea

16.4. Unibertsitateetako irakurleen prestakuntza etengabe indartzea

16.4.1. Formakuntza saioak prestatu eta eskaintzea

16.4.2. Irakurleen ekintzen koordinazioa bultzatzea

16.5. Nazioarteko foroetan parte-hartzea

16.5.1. Eraginkorrak diren azoketan euskararen presentzia bermatzea

🔗 Web gune erakargarri eta edukiz bete baten bitartez euskarari eta euskarazko kulturari buruzko informazio aberatsa eskaintzea (gaztelaniaz, ingelesez eta frantsesez ere eskainiko da eta etengabe elika: Udaleko Euskara Sailak web-orri bi ditu, elotop.net eta elotop.net/euskara. Orain, Elorrioko Toponimia liburua web-orri bihurtzen gabiltza eta, amaitu ostean, hiru web horiekin web gunea sortzeko asmoa da, Udaleko web-orrian txertatuko litzatekeena.

E

S

E

P

udalerrietan

Euskararen Nazioarteko Eguna. Beste hauek ere ikusi:

- «euskararen nazioarteko eguna» 132. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna, Liburuaren eguna...» 166. orrialdean.
- «euskararen nazioarteko egunetan» 234. orrialdean.
- «abenduaren 3an Euskararen Nazioarteko Eguna» 241. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna: euskararen aldeko sentsibilizazio eta motibazio eguna» 290. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko eguna baino pare bat hile lehenago» 296. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunarekin bat» 298. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Egunaren ospakizuna» 300. orrialdean.
- «Euskararen Nazioarteko Eguna haurrentzat» 323. orrialdean.
- «Euskararen nazioarteko egunaren proiektioa» 340. orrialdean.

16.5.2. Sinposio eta bestelako ekitaldietan parte-hartzea

16.5.3. Nazioarterako idatzizko materialak sortu, eguneratu eta zabaltzea (hizkuntzaz, literaturaz, kulturazeta abar)

16.6. Euskara eta euskarazko kultura ezagutaraztera bideratutako ekitaldi eta ikuskizunak diseinatzea

16.6.1. Euskararen eta euskarazko kulturaren gaineko aurkezpenak egitea

16.6.2. Euskarari buruzko erakusketa ibiltariak kudeatzea

16.6.3. Euskararen nazioarteko egunaren proiektioa sendotzea

16.6.4. Euskal sortzaileen lana atzerrian ezagutaraztea egileak berak atzerrira eramanez

16.6.5. Web gune erakargarri eta edukiz bete baten bitartez euskarari eta euskarazko kulturari buruzko informazio aberatsa eskaintzea (gaztelaniaz, ingelesez eta frantsesez ere eskainiko da eta etengabe elikatuko da web gunea)

16.7. Kanpoko proiektio handia duten ekimenetan hizkuntza irizpideak kontuan hartzea

16.7.1. Zabalkunde handiko ikuskizunetan, kongresuetan edota ekitaldietan euskararen presentzia bermatzea

🔗 Udalak kongresu edo ekitaldi handietan parte hartzen duenean, euskararen presentzia bermatzen du; eta zeresanik ez, Udalak berak antolatzen dituenean.

🔗 Euskal produktu eta artisauen azoka urriaren azkenaurreko igandean ospatzen da herrigunean. Aurten XVIII. ekitaldia izango da. 60 bat postu jartzen dira, eta egun osoko jaia antolatzen da. Kartelak euskaraz argitaratzen dira, eta postuen errotulu guztiak ere euskaraz jartzen dira. Aurtengo Azokaren kartela eransten da adibide gisa. Aurkezpen guztiak ere euskaraz egiten dira. Proiektio handia duen azoka da, eta XVIII. urtez antolatuko denez, dagoeneko entzute handia du eskualdean bertan, bai eta eskualdetik kanpora ere.

Herrian antolatzen diren zabalkunde handiko ikuskizunetan (Udaberri saria, Nazioarteko Krossa, Lau haizetara) euskararen presentzia bermatuta dago; hala ere, beren beregi zainduko da arlo hori.

E

S

E

P

udalerrietan

17. Bestelakoak

17.1. ESEPen kokatzen ez diren bestelako gastu orokorrak, diru-laguntzak eta egitasmoak

17.1.1. Euskara Atalaren zuzendaritza, koordinazio, administrazio eta bestelako kudeaketa lanak egitea

🔗 Euskara Sailaren programazioak sortzen dituen berriak, entrebistak eta abar gizarteratzeko komunikazioa.

🔗 Eskualdeko Garapen Agentziak giza baliabidea du kontratatua lau herrietarako antolatzen diren hizkuntza sustatzeko ekimen guztien koordinazioa eta jarraipena egiteko: eskualdeko euskara teknikari bat. Euskara Zerbitzuko gastuak. Eskualdeko gastuak:

- Pertsonal Saila: Euskara Zerbitzua izango da udalerri mailan administratibotik euskararen aldeko ekimenak bideratuko dituen. Zerbitzu horrek hartuko du bere gain ekimen guztien ardura. Lan hori aurrera eramateko, ahalik eta koordinazio estuena behar da eremu berdinean diharduten beste erakundeekin, batez ere, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzarekin. Sendotze lan hauetako bat Udalaren aurrekontutik euskararen sustapenera zuzentzen den zatia bermatzea da. Aurten, datozen urteetako plangintza berria egiten hasiko da Euskara Zerbitzua. Testuinguru horretan, besteak beste, euskara zerbitzuaren dimentsionamendua aztertuko da. Emaizten arabera erabakiko da euskara zerbitzua indartu behar den ala ez. Beharrezkoa izanez gero, zerbitzu hori indartzeko ahalgintza egingo dira Aurrekontuan I kapitulan.
- Udaleko Euskara Zerbitzuak euskararen inguruko ekimena koordinatu, antolatu eta zuzendu behar du. Dena dela, lanaren esparruak zehaztu behar dira, eta zerbitzu horrek izan behar dituen helburu eta baliabideak definitu. Zerbitzu horren betebeharren artean egongo litzateke, besteren artean, barne plangintzak prestatzea, baita udalerrian euskararen sustapenerako ekimenak burutzea ere. Hauek denak aurrera eramateko, beharrezkoa da euskara teknikariaren beharrak definitzea, HPS eta IVAP-HAEErekin batera. Ekintza honetatik ordaintzen dira: konponketak, bulego materiala, komunikazioak, banaketak, publizitatea, itzulpenak, dietak eta harpidetzak.

Hainbat egitasmo Eskualdea Garapen agentziaren baitan sortutako Eskualdeko Euskara Batzorde tekniko eta politikoaren bidez bideratu, eta Eskualdeko Euskara Zerbitzuaren bidez, Udalekoarekin elkarlanean, gauzatzen dira.

17.1.2. Toki-erakundeei edota mankomunitateei diru-laguntzak ematea ESEP nahiz Euskararen Erabilera Plana garatzeko

17.1.3. ESEPen kokatzen ez diren ikerketak egitea hizkuntza diagnostikoari, planifikazioari eta abarri buruz

- ✎ **Euskararen erabileraren kale-neurketa.** Herriko euskararen erabileraren kale-neurketa bi urtetik behin egin ohi da. Aurten, Udalak Soziolinguistika Klusterrari aholkularitza eskatu dio kale-neurketa egiteko eta datuen irakurketa-hausnarketa egiteko.
- ✎ Gotzon Garate beka II. deialdia. Beka honen bidez herriko euskarazko ondarea (berbetia eta toponimia) gizarteratzeko egitasmoak-euskarriak sortu nahi ditugu. Beka honen I. deialdia 2009an egin zen, eta toponimia jasotzeko lana izan zen.
- ✎ Euskaigintzako erakundeek, nazio mailakoek, egindako lana diruz laguntzea. Udalak euskaigintzako erakunde batzuei ematen dien diru-laguntzak: Kontseilua, Ikastolen elkarte, EHIGE, Sortzen Ikasbatuaz eta Korrika .

Kaleko neurketak. Beste hauek ere ikusi

- «euskara gutxiago erabiltzen dela adierazten dute azken neurketa» 43. orrialdean.
- «Kaleko paisaiaren neurketa» 47. orrialdean.
- «kale erabileraren neurketak» 84. orrialdean.
- «herrian egindako azken kale-neurketa» 163. orrialdean.
- «Neurketak entrenamenduetan» 214. orrialdean.
- «entrenamenduetako neurketak» 216. orrialdean.
- «Herri liburategietako euskarazko liburuen maileguak neurtu» 228. orrialdean.
- «Antzerkia: herrian egindako azken kale-neurketaren arabera» 242. orrialdean.
- «Erdal hedabideetan euskarazko edukiek izaten duten harrerari buruzko neurketak» 270. orrialdean.
- «Enpresa bakoitzaren diagnostikoa» 312. orrialdean.
- «Euskararen kale erabileraren neurketa» 339. orrialdean.

